"YILIN EN İYİ KİTABI" seçkilerinde
New York Times • Guardian • Boston Globe • Flavorwire

Eka Kurniawan

GÜZELLİK BİR YARADIR

"Nefes kesici, unutulmaz bir kitap." *Publishers Weekly*

domingo

e-Kitap

2. Sürüm, Temmuz 2021

Domingo Kitap'ın
Ekim 2017 tarihli 461 sayfalık 1. baskısı
esas alınarak hazırlanmıştır.

Hiçbir ticari amaçla
kullanılamaz.

Güzellik Bir Yaradır

"Bu yıl okuduğum en iyi kitap… Endonezya'nın kanlı geçmişine yönelik, yer yer eğlenceli bir korku hikâyesi, kaba güldürü, aşk hikâyesi ve B-sınıfı bir seks filmi biçimini alan şiddetli bir eleştiri – ama aynı zamanda beklenmedik derecede dokunaklı ve şefkat dolu."

New Yorker

"Kurniawan büyülü gerçekliğin içinde ustalıkla kalem oynatmakla kalmıyor, aynı zamanda yarattığı Halimunda şehri aracılığıyla –tıpkı Marquez'in Macondo'su ve Faulkner'ın Yoknapatawpha'si gibi– tarihsel girdapların insanları nasıl yakalayıp içine çekebildiğini gösteriyor."

New York Times

"Kim bilir, belki de Nobel Ödülü jürisi, birkaç yıl içinde [Eka'ya] Endonezya'nın hiç almadığı bir ödülü vermeyi düşünebilir."

Le Monde

"Yer yer *Canterbury Hikâyeleri* ve *Mahabharata* ile boy ölçüşen epik bir pikaresk – fazlasıyla taşkın ve büyüleyici."

Kirkus Review

"Okurlar kitabı bitirdikten sonra Endonezya'nın sadece tarihiyle değil, ruhu ve kalbiyle de yüz yüze geldiğini hissedecek… Nefes kesici, unutulmaz bir kitap."

Publishers Weekly

"Gösterişli ve pikaresk… Kaçırılmayacak usta bir romancı."

Oprah.com

"Grotesk komedi, romans ve politik hicvin harikulade bir karışımı."

Asian Review of Books

“Kuşkusuz günümüzde Endonezya’dan çıkan en özgün, hayal gücü en derin ve en incelikli kurmaca yazarı.”

New Left Review

“Kurniawan etkileyici hikâyeciliği ile sizi kılar kıkır güldürüp kendine hayran bırakacak, daha fazlası için yalvaracaksınız.”

CounterPunch

“Belden aşağı, yüz kızartıcı, deli dolu, cezbedici ve karanlık ve hırpani ve fantastik. Adeta bir punk duyarlılığıyla harika bir biçimde kaleme alınmış hikâye içinde hikâye içinde hikâyeleriyle vites yükseltmiş *Yüzyıllık Yalnızlık* gibi.”

Jeff Van der Meer, *Southern Reach* üçlemesinin yazarı

“Acıyla iç içe geçmiş büyük bir yaşama gücü ve neşenin olağanüstü bir anlatımı.”

Saturday Paper

Eka Kurniawan

Güzellik Bir Yaradır

ÇEVİRİ: EMRE GÖZGÜ

domingo

GÜZELLİK BİR YARADIR
EKA KURNIAWAN

Özgün ismi: Cantik Itu Luka
© 2002 Eka Kurniawan

Bu kitabın Türkçe yayın hakları Pontas Literary & Film Agency aracılığıyla alınmıştır.
Türkçe yayın hakları:
©2017 Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Sertifika No: 12746
Domingo, Bkz Yayıncılık markasıdır.

İngilizcesinden Çeviren: Emre Gözgü
Editör: Emre Ülgen Dal
Sayfa Uygulama: Bahadır Erşık
Özgün Kapak Tasarımı: nathanburtondesign.com
Kapak Uyarlama: Betül Güzhan

ISBN: 978 605 198 0164

Baskı: Ekim 2017
Matsis Matbaa Hizmetleri Tic. Ltd. Şti.
Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51
Sefaköy, İstanbul
Tel: (212) 624 2111 Sertifika No: 20706

Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tümünün veya içeriğinin herhangi bir bölümünün yayıncının yazılı izni olmadan, fotokopi yöntemi dahil, elektronik ya da mekanik herhangi bir yolla çoğaltılması yasaktır.

Bkz Yayıncılık Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Şahkulu Mah. Büyük Hendek Cad.
Brot Apt. No: 4 D: 10 Beyoğlu İstanbul
Tel: (212) 245 08 39
e-posta: domingo@domingo.com.tr
www.domingo.com.tr

Artık zırhını temizlemiş, basit bir başlıktan miğferini yapmış, atına bir isim vermiş ve kendine de bir isim bulmuş olduğuna göre, geriye âşık olacağı bir kadın bulmaktan başka bir şey kalmamıştı; çünkü sevgilisi olmayan gezgin şövalye, çıplak bir ağaç, ruhsuz bir beden gibiydi.

– Miguel de Cervantes, *Don Quixote*

Güzellik Bir Yaradır

1

MART AYINDA BİR HAFTA SONU, bir ikindi vakti, Dewi Ayu, ölümünden yirmi bir yıl sonra mezarından kalktı. Bir frangipani ağacının gölgesinde uyuklayan genç çoban çığlık atarak uyandı ve korkudan altına işedi. Çobanın dört koyunu, ortalarına bir kaplan atılmışçasına taşların ve mezar tahtalarının arasından dört bir yana kaçıştı. Her şey eski bir mezarlıkta, diz boyu otlarla kaplı isimsiz bir mezardan gelen seslerle başlamıştı. Mezar isimsizdi ama orada Dewi Ayu'nun yattığını herkes bilirdi. Elli iki yaşında bu dünyadan göçmüş, yirmi bir yıl ölü kaldıktan sonra yeniden dirilmişti. O günden sonra hiç kimse Dewi Ayu'nun gerçek yaşının nasıl hesaplanacağını bilemedi.

Çoban olanları anlatınca çevre halkı mezara üşüştü. Saronglarına sarınıp, ellerinde süpürgeleri, kucaklarında çocuklarıyla yollara düştüler; tarlalardan gelenlerin üstleri başları çamur içindeydi. Hintfıstığı ve kiraz ağaçlarının dibinde ve civardaki muz bahçelerinde toplandılar. Kimse mezara yaklaşmaya cesaret edemiyordu. Her pazartesi pazarda tezgâh açan seyyar şifacının başına toplanmışçasına, köhne mezardan gelen sesleri uzaktan dinlemekle yetiniyorlardı. Hepsi de bu tüyler ürpertici gösterinin tadını çıkarıyordu; halbuki tek başlarına olsalar ödleri kopardı. Aslında gürültücü köhne bir mezardan çok, bir tür mucizeyle karşılaşmayı bekliyorlardı. Japonlar, toprağın altında yatan kadını savaş sırasında seks kölesi olarak kullanmıştı ve imam da günaha bulaşmış kulların mezarlarında mutlaka cezalandırılacaklarını söyler dururdu. Duydukları seslerin kadını işkenceyle cezalandıran bir meleğin kırbacından geldiğini düşündüler ama artık sıkılmışlardı; küçük de olsa bir mucize görmeyi umuyorlardı.

Bekledikleri mucize olabilecek en olağanüstü şekilde gerçekleşti. Yer yarıldı ve mezar sarsılarak açıldı. Toprak, yer altında bir patlama olmuşçasına fışkırarak küçük bir depreme; otları, mezar taşlarını yerinden söken bir fırtınaya yol açtı. Bir perde gibi yere inen toz toprağın ardında rahatsız edildiğine sinirlenmişe benzeyen kaskatı kesilmiş yaşlı bir kadın

belirdi. Daha dün gömülmüş gibi, kefeni hâlâ üzerindeydi. Dehşete kapılan köylüler koyunlardan beter kaçışmaya başladı. Birbirine karışan feryatlar uzak tepelerde yankılandı. Kadının teki bebeğini çalılıklara fırlattı. Bebeğin babası bir muz ağacının arkasına saklandı. İki kişi hendeğe atladı. Baygınlık geçirip yolun kenarına yığılanlar, hiç durmadan on beş kilometre koşup kaçanlar oldu.

Dewi Ayu, şahit olduğu bu manzara karşısında hafifçe öksürüp boğazını temizlemekle yetindi. Kendini bir mezarlıkta bulmanın hayreti içindeydi. Kefenin en üstteki iki düğümünü önceden çözmüştü, ayaklarını serbest bırakıp yürüyebilmek için en alttaki iki düğümü çözmeye koyuldu. Ardından başındaki patiska örtüyü çözüp mucizevi bir şekilde uzamış saçlarını savurdu. Akşamüstü melteminde dalgalanarak ayaklarına kadar inen saçları, nehir yatağını kaplayan siyah likenler gibi parlıyordu. Cildi kırış kırış ama yüzü pırıl pırıldı. Pörtlemiş gözlerini onu seyreden insanlara dikince ağaçların arkasında saklananların yarısı panikle kaçışırken diğer yarısı olduğu yerde bayıldı. Bir muhatap gözetmeden, insanların kendisini diri diri gömecek kadar zalim olduğundan yakındı.

Aklına ilk düşen, elbette artık bebeklikten çıkan bebeği oldu. Bundan yirmi bir yıl önce ölen Dewi Ayu, ölmeden on iki gün önce dünyalar çirkini bir kız doğurmuştu. Kız o kadar çirkindi ki ebe onun sahiden bir bebek olduğundan şüpheliydi. Pekâlâ bir bok yığını da olabilirdi; ne de olsa bebekle bokun çıktığı deliklerin arasında yalnızca iki santim vardı. Ne var ki bu şey kıpırdıyor ve gülümsüyordu. Ebe en sonunda bunun gerçek bir insan evladı olduğuna kanaat getirdi, belli ki bir bok yığını değildi ve kızını görmek için hiçbir istek göstermeden bitkin halde yatan anneye, sağlıklı ve güler yüzlü bir bebek doğurduğunu haber verdi.

“Bir kız, değil mi?” diye sordu Dewi Ayu.

“Evet,” dedi ebe, “tıpkı diğer üçü gibi.”

“Dört kız. Hepsi de birbirinden güzel,” dedi Dewi Ayu. Sıkıntısı sesine yansıyordu: “Kendi genelevimi açmalıyım. Söyle bakalım, bu seferki ne kadar güzel?”

Sıkıca kundaklanan bebek ebenin kucağında kıpırdanıp ağlamaya başladı. Kadının biri odaya girip çıkıyor, yerdeki kanlı bezleri topluyor, plasentayı temizlemekle uğraşıyordu. Ebe, Dewi Ayu’nun sorusunu bir müddet yanıtsız bıraktı çünkü kapkara bir bok yığınını andıran bebek için “güzel bir kız” demenin hiçbir yolu yoktu. Soruyu geçiştirerek, “Artık yaşlı bir kadınsın, bebeği emzirebileceğini sanmıyorum,” dedi.

“Doğru söylüyorsun. Diğer üçü posamı çıkardı zaten.”

“Ve yüzlerce erkek.”

“Tamı tamına yüz yetmiş iki. En yaşlısı doksan yaşındaydı, en genci ise on iki; sünnet olduktan bir hafta sonra gelmişti. Hepsini çok iyi hatırlıyorum.”

Bebek yeniden ağlamaya başladı. Ebe, ufaklık için süt bulması gerektiğini söyledi; anne sütü bulamazsa inek veya köpek, hatta fare sütü bulmak zorunda kalacaktı. “Evet, git biraz süt bul,” dedi Dewi Ayu. Ebe, bebeğin tedirgin edici çirkinlikteki yüzüne bakıp, “Ah zavallı yavrucak,” diye iç geçirdi. Nasıl tarif edeceğini bilemediği bebeğin lanetli bir cehennem yaratığına benzediğini düşünüyordu. Diri diri yakılmış gibi kapkara, acayip, biçimsiz bir vücudu vardı. Mesela bebeğin burnu bir burundan çok elektrik prizini andırıyor; ağzı, kumbara deliğine; kulakları da tencere kulpuna benziyordu. Dünyada bu zavallı yavrucaktan daha gudubet bir mahluk olamazdı. Ebe, ben Tanrı olsam, bu bebeği derhal öldürür, yaşamasına izin vermezdim, diye düşündü; çünkü bu haliyle hayat ona hiç acımayacaktı.

Ebe, bebeği emzirecek birini bulmaya giderken bir kez daha “Zavallı bebek,” diye iç geçirdi.

“Evet, zavallı bebek,” dedi yatağında dönüp duran Dewi Ayu. “Seni öldürmek için elimden geleni yaptım. Keşke bir el bombası yutup karnımda patlatsaydım. Ah fukara yavrum. Tıpkı kötüler gibi fukaralar da kolay ölmüyor.”

Ebe, bebeğin yüzünü ziyaretçilerden saklamaya çalışıyordu. Ancak bebeğe süt bulması gerektiğini söyleyince, komşu kadınlar bebeği görebilmek için adeta birbirini ezmeye başladı; zira Dewi Ayu’yu tanıyanlar, kadının dünyalar güzeli küçük kızlarının ne denli büyük göz zevki sunduğunu bilirdi. Ebe, bebeğin yüzünü kapatan örtüye saldıran kadınları savuşturmayı başaramadı. Kadınlar, bebeğin yüzünü görür görmez benzersiz bir dehşete kapılıp çığlığı bastılar. Ebe kadınlara gülümseyerek bu korkunç manzarayı görmemeleri için elinden geleni yaptığını söyledi, sonra da koşar adımlarla süt bulmaya gitti.

Kadınlar, çıkardıkları yaygaranın ardından aniden hafıza kaybına uğramışlar gibi ebleh bir ifadeyle bir müddet oldukları yerde donakaldılar.

“Bu bebek derhal öldürülmeli,” dedi, topluca yaşadıkları şokun etkisinden çıkan ilk kadın.

“Ben denedim zaten,” diye yanıtladı onu, buruşuk bir sabahlık ve beline bağladığı çaputtan ibaret kıyafetiyle odasından çıkan Dewi Ayu. Saçları, boğa güreşinden çıkmış gibi darmadağındı.

Kadınlar ona acıyarak baktılar.

“Çok güzel bir kız, değil mi?” diye sordu Dewi Ayu.

“Eeee, eveet.”

“Şu kızışmış köpeklerden farksız erkeklerin iğrenç dünyasına güzel bir kız çocuğu getirmekten daha büyük lanet yok.”

Kimseden çıt çıkmadı. Yalan söylediklerini bilerek, onaylayan gözlerle ona bakmaya devam ettiler. Dewi Ayu’nun emektar hizmetçisi dağlı ve dilsiz Rosinah, hanımına, sıcak suyla doldurduğu küvete kadar eşlik etti. Dewi Ayu, mis kokulu kükürtlü sabunla vücudunu yıkarken, dilsiz kız da aloe vera yağıyla hanımının saçlarını şampuanladı. Bir tek Rosinah dünyalar çirkini bebeğin yarattığı infialden etkilenmemiş gibiydi. Bebeği görmemiş olamazdı; ebe işini yaparken yanında bir tek o vardı. Rosinah, ponza taşıyla sırtını ovaladıktan sonra Dewi Ayu’yu havluya sardı ve hanımı küvetten çıkarken banyoya çekidüzen vermeye koyuldu.

Kadınlardan biri, evdeki kasvetli havayı dağıtmak için, Dewi Ayu’ya seslenip, “Bebeğe güzel bir isim bulmalısın,” dedi.

“Adı Güzel olacak,” dedi Dewi Ayu.

Kadınlardan bir şaşkınlık nidası yükseldi. Onu bu utanç verici hatadan döndürmeleri gerekiyordu.

“Ziyan adına ne dersin?”

“Ya da Yara?”

“Allah aşkına ona bu ismi verme.”

“Konu kapanmıştır, bebeğin adı Güzel olacak.”

Kadınlar, giyinmek için odasına geçen Dewi Ayu’nun arkasından çaresizce bakakaldılar. Kuruma bulanmış gibi kapkara bir genç kız, suratının ortasında bir priz, adı da Güzel. Resmen skandal! Zihinlerinde beliren bu üzücü görüntü karşısında, boş gözlerle birbirlerine bakmak dışında, yapabilecekleri bir şey yoktu.

Dewi Ayu’nun bu dünyada yarım asrı devirmiş olmasına rağmen bir kez daha hamile kaldığını fark ettiğinde bu bebeği öldürmeye çalıştığı doğruydu. Tıpkı diğer kızları gibi bunun da babası belli değildi. Fakat diğer kızlarının aksine, bu bebeğin yaşamasını kesinlikle istemiyordu. Bunun için köy hekiminden parasetamol içerikli güçlü haplar aldı ve beşini birden bir litre gazozla içti. Bebek ölmediği gibi öbür dünyayı boylayan az daha

kendisi oluyordu. Aklına başka bir yol geldi. Rahmine sokacağı tahta bir çubukla bebeği öldürüp içinden çıkarmayı kabul eden bir ebe buldu. İki gün iki gece ağır kanama geçirdi. Ufalanan tahta parçaları sonunda dışarı çıktı ama bebek içinde büyümeye devam etti. Bebeği alt etmek için altı farklı yöntem denedi ancak hiçbiri işe yaramadı. Sonunda pes etti ve "Bu seferki çok dişli, bu savaşı kazanamayacağım açık," diye yakınıp, günbegün karnının büyümesini seyretti.

Hamileliğinin yedinci ayında *selamatan* denilen dini bir tören düzenleyip konu komşuya ziyafet verdi ve zamanı gelince yüzünü bile görmek istemediği bebeğini doğurdu. Farklı zamanlarda doğmuş üçüz kardeşler gibi hepsi birbirinden güzel üç kız doğurmuş, kendi deyimiyle, vitrin mankenlerini andıran kusursuz güzellikte bebekler doğurmaktan artık bıkmıştı. Bu yüzden, tıpkı ablalarına benzediğinden emin olduğu en küçük kızını görmek bile istemiyordu. Ancak fena halde yanılıyordu; en küçük kızının ne kadar tiksinç olduğundan henüz habersizdi. Komşu kadınlar aralarında bebeğin bir maymun, bir kurbağa ve bir kertenkelenin rasgele çiftleşmesi sonucu doğan bir yaratığa benzediğini fısıldaştıklarında, Dewi Ayu, kendi bebeği hakkında konuştuklarını düşünmemişti. Hatta, önceki gece ormanda uluyan yaban köpeklerinden ve tüneklerine sığınan baykuşlardan bahsedildiğini duyduğunda bile bunları bir uğursuzluk alameti olarak görmedi.

Giyindikten sonra, dört bebek doğurup yarım asırdan fazla yaşamış olmanın yorgunluğu üzerine çöktü ve yatağına geri uzandı. Ardından, eğer bebek ölmek istemiyorsa ölmesi gereken belki de annesidir; böylece onun genç bir kadına dönüştüğünü görmek zorunda kalmaz, gibi iç karartıcı bir fikre kapıldı. Yatağından kalkıp ayaklarını sürüyerek odanın kapısına kadar gitti ve bebeğin dedikodusunu yapmaya devam eden komşu kadınları seyre daldı. Hanımının kendisine bir iş buyurmaya hazırlandığını hisseden Rosinah, banyodan çıkıp Dewi Ayu'nun yanına geldi.

"Git bana bir kefen al," dedi Dewi Ayu. "Bu melun dünyaya şimdiye kadar dört kız çocuğu getirdim. Artık cenaze törenimin zamanıdır."

Kadınlardan feryatlar yükseldi, ebleh suratlarla Dewi Ayu'ya baktılar. Dünyalar çirkini bir bebek doğurmak yeterince fenayken onu böyle yüzüstü bırakmak daha büyük fenalıktı. Ancak, bunu açık seçik dile getirmek yerine, bazı insanların yüz yıldan fazla yaşadığı ve henüz ölmek için çok genç olduğu gibi şeyler söyleyerek Dewi Ayu'yu aptalca bir ölümden vazgeçirmeye çalıştılar.

“Yüz yaşına kadar yaşarsam sekiz çocuğum olacak demektir. Bu kadarı da fazla,” dedi Dewi Ayu, hesaplı bir soğukkanlılıkla.

Rosinah’ın getirdiği patiska bezi derhal üzerine geçirmesi Dewi Ayu’nun hemen oracıkta ölmesini sağlamadı. Ebe, beyhude bir çabayla, bebeğe sütanne bulmak için etrafta koşuştururken (sonunda ona pirinç suyu vermek zorunda kaldı), Dewi Ayu kefenine sarınıp sakince yatağına uzandı ve ürpertici bir sabırla ölüm meleğini beklemeye koyuldu.

Pirinç suyu dönemi bitip Rosinah bebeği inek sütüyle (markette “Ayı Sütü” diye satılıyordu) beslemeye başladığında, Dewi Ayu hâlâ yatağında uzanmış ölmeyi bekliyor, Güzel’i odasına getirmelerine kesinlikle izin vermiyordu. Dünyalar çirkini bebekle kefene bürünmüş annesinin hikâyesi veba gibi hızla en uç köylere kadar yayıldı ve insanlar, bir peygamberin doğumu gibi karşılanan olaya bizzat tanıklık etmek için eve akın etmeye başladı. Yaban köpeklerinin ulumaları, İsa’nın doğumunda müneccimlere görünen yıldıza; kefene bürünmüş anne de yorgun Meryem’e benzetildi – ki oldukça abartılı bir mecazdı bu.

Ziyaretçiler önce Dewi Ayu ile fotoğraf çektiriyor, ardından hayvanat bahçesinde yavru kaplanları seven küçük bir kızın korku dolu ifadesiyle gudubet bebek eşliğinde seyyar fotoğrafçıya poz veriyorlardı. Dewi Ayu ise etrafında kopan yaygaraya aldırış etmeden, tekinsiz sükûnetini koruyarak yatağında yatmaya devam ediyordu. Bebeğe dokunarak ağır ve dermansız hastalıklarından kurtulmayı uman insanlar eve doluşmaya başladı. Rosinah, mikrop kapmasından korktuğundan çok geçmeden Güzel’e dokunulmasını yasakladı ve çareyi bebeğin banyo suyunu kaplara doldurmakta buldu. Başka umutlarla gelenler de oldu; kumarda şans getirmesini dileyenler, kafasında bir ampul yansın da kârlı bir iş düşünsün diye umanlar… Bebeğin bakımını tamamıyla üstlenen dilsiz Rosinah bu durumu fırsat bildi ve kısa sürede ziyaretçilerin rupileri ile doları bağış kutuları hazırladı. Dewi Ayu’nun yakında öleceğine dair bilgece bir sezgiyle hareket ederek biraz para biriktirmeye çalışıyordu. Böylece marketten nasıl Ayı Sütü alacağım ya da bu bebekle nasıl bir başıma yaşayacağım diye kaygılanması gerekmeyecekti; zira Güzel’in ablalarından o eve adım atmalarını beklemek, aptallık olurdu.

Bu yapılanların dine aykırı olduğunu söyleyen bir imamın polis eşliğinde çıkıp gelmesiyle tüm bu hengâme kısa sürede son buldu. Burnundan soluyan imam, Dewi Ayu’dan bu rezilliğe son vermesini ve üzerindeki kefeni çıkarmasını istedi.

“Bir fahişeden giysilerini çıkarmasını istiyorsun,” dedi Dewi Ayu, mağrur bir edayla, “umarım bunun için paran vardır.”

İmam, tövbeler ederek hızla oradan uzaklaştı ve bir daha geri dönmedi.

Dewi Ayu yeniden, hiçbir deliliğini dert etmeyen Rosinah ile baş başa kalmıştı. Genç Rosinah’ın onu gerçekten anlayan yegâne kişi olduğu su götürmez bir gerçekti. Karnındaki bebeği öldürme girişimlerinden epey önce, Dewi Ayu artık çocuk doğurmaktan bıktığını söylediğinde, Rosinah onun hamile olduğunu anlamıştı. Bunu Rosinah yerine dedikoducu komşularına söylemiş olsaydı, kadınlar sözlerini alaycı tebessümlerle karşılar, ona boş konuşmayıp orospuluk yapmayı keserse hamile kalma endişesi yaşamayacağını söylerlerdi. Laf aramızda; bu tip sözler Dewi Ayu’ya vız gelir tırıs giderdi. O, üç kızından (artık dört) hiçbirini fahişeliğin bir laneti olarak görmüyordu. Kızların babası yoksa bunun sebebi *gerçekten* babasız doğmuş olmalarıydı; olay, babalarının belli olmayışı ya da adamın tekiyle köy muhtarının karşısına geçip evlenmemiş oluşu değildi. Ciddi ciddi kızlarının iblisin soyundan geldiğine inanıyordu.

“Çünkü Şeytan da en az Tanrı veya tanrılar kadar zevk düşkünüdür,” diyordu. “Meryem Tanrı’nın oğlunu doğurdu, Pandu’nun iki karısı onun tanrı çocuklarını doğurdu. İblis de benim rahmime tohumlarını yerleştiriyor; onun çocuklarını doğuruyorum. Ve artık bundan çok sıkıldım, Rosinah.”

Rosinah, her zamanki gibi gülümsemekle yetindi. Ağzından çıkan anlamsız mırıltılar dışında konuşamıyordu. Ama gülebiliyor ve gülmeyi seviyordu. Dewi Ayu Rosinah’a çok düşkündü, özellikle de kızın gülüşüne bayılıyordu. Bir keresinde ona fil çocuk lakabını takmıştı çünkü bir fil, ne kadar sinirlenirse sinirlensin, hep gülümserdi – tıpkı yıl sonunda şehre gelen sirktekiler gibi. Rosinah, Dewi Ayu’ya bizzat öğrettiği işaret diliyle (çünkü kullandığı işaret dili dilsizler okulunda öğretilen türden değildi) canını bu kadar sıkmamasını söyledi; sonuçta Gandari Kurawa’dan *yüz* çocuk doğurmuştu, Dewi Ayu’nun doğurduğu çocuk sayısı yirmi bile değildi. Dewi Ayu buna kahkahalarla güldü. Rosinah’ın çocuksu mizah duygusunu seviyordu. Cevabını yapıştırırken hâlâ gülüyordu; Gandari yüz farklı seferde yüz çocuk doğurmamıştı, sonradan yüz ayrı çocuğa dönüşen büyük bir et parçası doğurmuştu.

Rosinah böyleydi işte; hiçbir şeyin keyfini kaçırmasına izin vermeden neşe içinde işine gücüne bakıyordu. Bebekle ilgileniyor, günde iki kez mutfağa giriyor ve her sabah çamaşır yıkıyordu. Dewi Ayu ise mezarının kazılmasını bekleyen bir ceset gibi, neredeyse tamamen hareketsiz

yatıyordu. Elbette acıktığı zaman kalkıp bir şeyler yiyor ve günde iki kez tuvalete gidiyordu, ancak her defasında yatağına dönüp yeniden kefenine sarınıyor, elleri karnının üstünde, gözleri kapalı ve dudaklarında belli belirsiz bir tebessümle kaskatı yatmaya devam ediyordu. Bazı komşuları açık pencereden onu gözetlemeye çalışıyordu. Rosinah, defalarca kovmasına rağmen, onlardan bir türlü kurtulamıyor; kadınlar da Dewi Ayu'nun neden kendini öldürmeyip yattığı yerde ölmeyi beklediğini sorup duruyordu. Dewi Ayu ise alışılageldik iğneleyici tavırlarından uzak durarak sükûnetini koruyor, hareketsizce yatmayı sürdürüyordu.

Uzun süredir beklenen ölümü sonunda, dünyalar çirkini Güzel doğduktan on iki gün sonra, akşamüstü saatlerinde gerçekleşti. En azından herkes böyle olduğuna inanıyordu. O sabah, Dewi Ayu'nun Rosinah'a verdiği talimat, ölümün yaklaştığının habercisiydi. Mezar taşında adının yazmasını istemiyordu. Yazılmasını istediği tek bir cümle vardı: "Dört çocuk doğurdum ve öldüm." İşitme problemi olmayan ve okuma yazma bilen Rosinah, cümleyi harfi harfine yazdı. Ancak defin işlemini yöneten imam, daha fazla günaha girmek istemediğini söyleyerek bu çılgınca talebi derhal reddetti ve mezar taşına hiçbir şey yazılmamasına karar verdi.

Akşamüstü pencereden Dewi Ayu'yu gözetlemeye gelen komşu kadın, son günlerini yaşayan insanlara özgü bir sükûnet içinde uyurken buldu onu. Fakat normal olmayan bir şey vardı: Havadaki boraks kokusu. Dewi Ayu, Rosinah'ın fırından aldığı –ve kimilerinin erişteli köfte yaparken kullandığı– bu doğal dezenfektanı cesedini korumak amacıyla üzerine serpmişti. Rosinah, Dewi Ayu'nun ölüm saplantısıyla yaptığı hiçbir şeye sesini çıkarmıyordu. Bir mezar kazıp kendisini diri diri gömmesini istese, onu da hiç düşünmeden yapardı çünkü bunu, Dewi Ayu'nun benzersiz mizah anlayışının bir parçası olarak görüyordu; üzerinde durulacak konu değildi. Ancak, Dewi Ayu'nun, burnunu her işe sokan cahil komşusu için böyle bir şey söz konusu olamazdı. Kadın, Dewi Ayu'nun artık fazla ileri gittiğini düşünerek pencereden içeri atladı.

"Erkeklerimizi sıradan geçiren orospu, şimdi beni iyi dinle!" dedi öfkeli bir sesle. "Gebereceksen geber, ama vücudunu muhafaza etmeye kalkışma, senin kokuşmuş cesedini kim ne yapsın!" Dewi Ayu'yu sertçe dürttü fakat Dewi Ayu uyanmadı ve vücudu yana yuvarlandı.

Rosinah içeri girip, işaret diliyle kadına Dewi Ayu'nun çoktan ölmüş olduğunu anlatmaya çalıştı.

"Ne yani, bu orospu öldü mü şimdi?"

Rosinah başını salladı.

“Öldü ha?!” Huysuz kadın, kendi annesi ölmüşçesine ağlamaya başladı. Gerçek karakteri ortaya çıkmıştı. Bir yandan hıçkırarak ağlıyor, bir yandan anlatıyordu: “Geçen sene Ocak’ın 8’i, ailemizin en mutlu günüydü. O gün kocam köprünün altında para bulup Mama Kalong’un genelevine gitmiş ve şimdi önümde ölüsü yatan bu orospuyla yatmıştı. Kocamın bize iyi davrandığı tek gündü o; hiçbirimize bir fiske dahi vurmadı.”

Rosinah’ın kadına fırlattığı horlayıcı bakışlar, “Sende bu dırdırcılık olduktan sonra adam ne yapsın,” der gibiydi. Kadını başından savdı; gidip, Dewi Ayu’nun öldüğünü etrafa duyurmasını söyledi. Kefene gerek yoktu, on iki gün önce Dewi Ayu kendisi almıştı; cenazeyi yıkamalarına gerek yoktu, kendisi yıkanmıştı; cesedi bozulmasın diye vücudunu ilaçlayan da yine kendisiydi. “Eğer yapabilseydi,” dedi Rosinah, el işaretleriyle imama, “duasını da kendi ederdi.” Dilsiz kıza hiddetle bakan imam, o fahişe parçasının duasını etmeye de, ölüsünü gömmeye de hiç niyeti olmadığını söyledi. “Öldüğüne göre,” dedi Rosinah (işaret dilini kullanmaya devam ederek), “artık bir fahişe sayılmaz.”

İmam Jahro sonunda pes etti ve Dewi Ayu’nun cenazesini defnetmeyi kabul etti.

Bu kadar çabuk ölmesi beklenmeyen Dewi Ayu, bebeğini hiç görmemişti. Herkes onun bu yönden çok şanslı olduğunu düşünüyordu, çünkü bu kadar çirkin bir bebek doğurduğunu gören her anne çok üzülür, huzur içinde ölemez ve mezarında rahat uyuyamazdı. Bir tek Rosinah emin değildi; bebeğini görseydi Dewi Ayu gerçekten üzülür müydü acaba? Zira dünyada en nefret ettiği şey küçük şirin kız bebekleriydi. Hatta, en küçük kızının ablalarından tamamen farklı olduğunu görseydi, sevinçten havalara uçardı. Ama Dewi Ayu bunu öğrenemeden öldü. Bebeğinin neye benzediğini bilse, belki ölümünü en azından birkaç yıl ertelemek isterdi. Ancak hanımına itaatte kusur etmeyen dilsiz Rosinah, bu durumun farkında olmasına rağmen, son günlerini yaşarken bile bebeği görmesi için Dewi Ayu’yu zorlamadı.

“Böyle saçmalık olmaz, kimin ne zaman öleceğini yalnız Allah bilir,” dedi İmam Jahro.

“On iki gündür kendini ölüme hazırlıyordu ve işte öldü” dedi el işaretleriyle, hanımının inatçılığını devralan Rosinah.

Dewi Ayu’nun vasiyeti üzerine, bahtsız bebeğin vasisi oydu artık. Beyhude bir çabayla, Dewi Ayu’nun üç kızına annelerinin öldüğünü ve

Budi Dharma Halk Mezarlığı'na gömüleceğini haber veren telgrafları gönderen de o oldu. Hiçbir kızının gelmediği cenaze töreni, şehir tarihinde eşi benzeri görülmemiş ve görülmeyecek bir cümbüşe sahne oldu. Çünkü tabutta yatan fahişenin koynuna giren erkeklerin neredeyse hepsi onu uğurlamaya gelmişti. Yol boyunca dizilmiş erkekler, şefkatli öpücükler üfledikleri yasemin demetlerini önlerinden geçen tabuta fırlatırken, arkalarından başlarını uzatan karıları ve sevgilileri, bu azgın adamların, Dewi Ayu'nun cesediyle bile bir kez daha yatabilmek için birbirleriyle kavga etmeye hazır olduklarını adları gibi bildiklerinden, tabuta bitmek bilmeyen bir kıskançlıkla bakıyorlardı.

Mahalleden dört erkeğin taşıdığı tabutun arkasında Rosinah yürüyordu. Kucağına aldığı bebek, siyah baş örtüsünün altında derin bir uykuya dalmıştı. Yanında, elinde bir sepet çiçekle şu dırdırcı komşu yürüyordu. Rosinah, avuçladığı çiçekleri bozuk paralarla birlikte havaya atıyordu. Küçük çocuklar, sulama kanalına yuvarlanma ya da cenaze alayının ayakları altında ezilme korkusu olmadan tabutun altında koşturuyor, bozuk paraları kapmak için birbirleriyle itişiyorlardı.

Dewi Ayu, İmam Jahro ve mezarcının üzerinde hemfikir oldukları şekilde, mezarlığın gözlerden ırak bir köşesinde, başka bahtı karaların arasına gömüldü. Burada sömürge döneminde yaşamış baş belası bir hırsız, çılgın bir katil ve bir grup komünist gömülüydü. Artık aralarında bir de fahişe vardı. Bu bahtsız ruhların, bitmek bilmeyen kabir imtihanları yüzünden mezarlarında bir türlü rahata eremeyeceklerine inanılıyordu. Dolayısıyla, ebedi istirahatgâhlarında huzur içinde yatmak, kurtçukların istilası altında huzur içinde çürümek ve sükûnet içinde hurilerle sevişmek isteyen takva ehliyle bu bahtsız ruhlar arasında biraz mesafe bırakmak en doğrusuydu.

Şenlikli tören biter bitmez Dewi Ayu çabucak unutuldu. O günden sonra mezarına kimse uğramadı; Rosinah ile Güzel bile. Okyanus fırtınalarının dövdüğü mezar kırılıp döküldü, üzerini ağaç yapraklarıyla yabani otlar kapladı. Ancak, Rosinah'ın Dewi Ayu'nun mezarıyla hiç ilgilenmeyişini açıklayan geçerli bir mazereti vardı: "Çünkü yalnızca ölülerin mezarlarının bakımı yapılır," demişti, dünyalar çirkini bebeğe (bebeğin tabii ki anlamadığı işaret diliyle).

Belki Rosinah, bilge atalarından miras mütevazı becerisiyle, gerçekten geleceği görme yeteneğine sahipti. Şehre ilk kez beş yıl önce, on dört

yaşındayken, dağlarda kum madenciliği yapan yaşlı ve ağır romatizma hastası babasıyla gelmişti. Dewi Ayu'nun Mama Kalong'un genelevindeki odasında belirdiklerinde, kadın başta ne bu küçük kızla ne de buruşuk bakır tenli ihtiyar babasıyla ilgilenmişti. Adamın gümüşi kıvırcık saçları ve papağan gagasını andıran bir burnu vardı, hafifçe dürtülse tüm kemikleri kırılacakmış gibi aşırı temkinli yürüyüşü dikkat çekiyordu. Dewi Ayu onu şipşak tanıdı.

"Sen müptelası olmuşsun, ihtiyar. Daha iki gece önce seviştik."

Adam başıyla onayladı ve sevgilisine kavuşmuş bir delikanlının utangaç tebessümüyle, "Senin kollarında ölmek istiyorum," dedi. "Sana para veremem, onun yerine bu dilsiz kızı al; öz kızım."

Dewi Ayu, şaşkınlık içinde küçük kıza baktı. Yanı başında sessiz sakin duran Rosinah, dostça gülümseyerek ona bakıyordu. O zamanlar çok sıska olduğundan işlemeli elbisesi üzerine bol geliyordu. Ayakları çıplaktı, dalgalı saçları ise lastikle arkadan toplanmıştı. Dağlı kızlara has duru bir teni, yuvarlak bir yüzü, zekâ fışkıran gözleri, yassı bir burnu ve dudaklarına kimseden esirgemediği tatlı bir gülümseyiş kondurduğu geniş bir ağzı vardı. Böyle bir kızın hiçbir işine yaramayacağını düşünen Dewi Ayu, gözlerini yeniden yaşlı adama dikti.

"Benim zaten üç kızım var, bu çocuğu ne yapayım?" diye sordu.

"Konuşamıyor ama okuma yazması var," dedi babası. "Benim kızlarım *hem* okuyup yazıyor *hem* konuşuyor," diye yanıtladı Dewi Ayu, alaycı bir kahkaha atarak. Gel gör ki yaşlı adam son derece kararlıydı; tek isteği onunla son bir kez yatıp kollarında ölmekti, ödemeyi de dilsiz kızla yapacaktı. Dewi Ayu kızla dilediğini yapabilirdi, adamın umurunda değildi. "İstersen ona orospuluk yaptır ve hayatı boyunca kazanacağı tüm para senin olsun," dedi ihtiyar. "Kimse onunla yatmak istemezse, parçalara ayırıp etini pazarda satarsın."

"Kimsenin onun etini yemek isteyeceğini sanmıyorum," dedi Dewi Ayu.

Çişini tutamayan küçük bir çocuk gibi davranmaya başlayan ihtiyar adam pes etmek niyetinde değildi. Dewi Ayu adama bir iyilik yapıp yatakta birkaç saat hoş vakit geçirmesini istemiyor değildi fakat yaptığı tuhaf teklif karşısında donup kalmıştı. Gözlerini bir ihtiyara bir dilsiz kıza çevirip duruyordu. En sonunda dilsiz kız ondan kâğıt kalem istedi ve "Hadi git yat onunla, her an ölebilir" diye yazdı.

Nihayetinde, ihtiyarın yaptığı teklifi kabul ettiği için değil, dilsiz kızın hatırlattığı üzere, adam son nefesini vermek üzere olduğundan ihtiyarı

koynuna aldı. Onlar yatakta debelenirken, küçük kız, bir süre öncesine kadar babasının taşıdığı, kıyafetleriyle dolu küçük çantasıyla kapının önünde oturup işlerini bitirmelerini bekledi. Münasebetleri Dewi Ayu'nun tahmininden çok daha kısa sürdü. Doğrusu, kasıklarında ufak bir gıdıklanma dışında çok bir şey hissetmemişti. "Bir yusufçuk göbeğimi kaşıdı sanki," diyecekti bizim fahişe. Olaylar şöyle gelişmişti: Adamın hareketlerinde romatizmadan eser yoktu bir kere. Hoşbeşle vakit kaybetmeden, hedefe kitlenmiş Hollandalı askerler gibi vahşice Dewi Ayu'nun üzerine atladı. Heyecanı şipşak meyvesini verdi; kesik bir inilti çıkardı ve bütün vücudu kasıldı. Dewi Ayu ilkin bunu boşalan bir erkeğin kasılması sandıysa da bundan daha fazlası olduğu ortaya çıktı. Meğer ihtiyarın spermleri hayalarını terk ederken ruhu da bedenini terk ediyormuş. Cansız vaziyette kadının kucağına düştüğünde kamışı hâlâ ıslak ve sertti.

İhtiyarı sessiz sedasız mezarlığın ücra bir köşesine gömdüler. Yıllar sonra Dewi Ayu'yu da buraya gömeceklerdi. Hanımının mezarıyla hiç ilgilenmeyen Rosinah, her Ramazan ayının sonunda babasının mezarını mutlaka ziyaret eder, otları temizleyip, inanmadığı halde dua ederdi. Dewi Ayu dilsiz kızı evine aldı. Bunu, o hazin gecenin karşılığı olarak değil, kız anasız babasız, kimsesiz kaldığı için yapmıştı. Hiç değilse bana yarenlik eder, akşamüstleri bitlerimi ayıklar, geneleve gittiğim zaman da eve göz kulak olur, diye düşünüyordu.

Rosinah, hayat dolu bir evle karşılaşmayı beklerken, kendini sessiz sakin, gösterişsiz bir evde buldu. Krem rengi duvarlar yıllardır boya görmemiş gibiydi. Aynalar toz, perdeler küf içindeydi. Hele mutfak, ara sıra kahve yapmak dışında hiç kullanılmıyordu sanki. Sadece, içinde Japon tarzı büyükçe bir küvet bulunan banyoyla ev sahibesinin yatak odasına büyük özen gösterildiği göze çarpıyordu. Rosinah daha ilk günlerinde elde tutmaya değecek bir genç kız olduğunu kanıtladı. Dewi Ayu ikindi uykusundayken o, duvarları boyadı, yerleri sildi, bir oduncudan aldığı talaşla camları temizledi, perdeleri değiştirdi ve kısa sürede çiçeklerle bezenen bahçeyi düzenlemeye başladı. Dewi Ayu, uzun zaman sonra ilk kez, ikindi uykusundan, mutfaktan gelen mis gibi ot ve baharat kokularıyla uyanıyordu. İşe gitmek için evden çıkmadan önce akşam yemeğini beraber yiyorlardı. Rosinah, harap haldeki evin bitmek bilmeyen işlerini dert etmemekle birlikte, burada neden sadece ikisinin yaşadığını merak ediyordu. Dewi Ayu işaret dilini henüz öğrenmediğinden, dilsiz kız yazarak iletişim kurmayı sürdürüyordu.

“Üç çocuğum var dememiş miydin?”

“Doğru… Bir erkeğin uçkurunu nasıl çözeceklerini öğrenir öğrenmez evi terk ettiler.”

Dewi Ayu, yıllar sonra bir kez daha hamile kalmak istemediğini, artık çocuk doğurmaktan bıktığını söylediğinde –ki o sırada hamileydi– Rosinah’ın aklına ilk gelen şey, işte bu sözlerdi. Öğleden sonraları mutfak kapısında oturup Rosinah’ın beslediği tavukların toprağı eşeleyişini seyreder ve sohbet ederlerdi; Dewi Ayu, Şehrazat edasıyla dünyalar güzeli kızları hakkında fantastik hikâyeler anlatırdı. Zamanla, birbirinin halinden anlayan çok iyi iki dost oldular. O kadar ki, Dewi Ayu karnındaki bebeği öldürmek için çeşitli yöntemlere başvurduğu sıralarda Rosinah onu durdurmaya çalışmadı bile. Artık iyice umutsuzluk belirtileri göstermeye başladığında ise genç Rosinah bir kez daha bilgeliğini konuşturdu ve işaret diliyle Dewi Ayu’ya, “Dua et de bebek çirkin olsun,” dedi.

Dewi Ayu, kıza dönerek cevap verdi: “Duaya inanmayı bırakalı uzun zaman oldu.”

“Hangi tanrıya dua ettiğine göre değişir,” diyerek gülümsedi Rosinah. “Bazılarının eli büsbütün sıkı gerçekten.”

Dewi Ayu, bir işe yarayacağına ikna olmamakla birlikte, dua etmeye başladı. Banyoda, mutfakta, sokakta, hatta şişko adamın teki üzerine çullanmış durumdayken bile aklına geldikçe dua ediyor ve şöyle diyordu: “İster Tanrı ol, ister cinlerden bir ifrit, ister şeytan, ister melek; eğer duamı işitiyorsan, bana çirkin bir çocuk ver.” Ne kadar çirkin şey varsa hayalinde canlandırmaya başladı. Yabandomuzu gibi kocaman dişleri olan boynuzlu bir şeytan hayal edip böyle bir bebek doğurmanın ne büyük mutluluk olacağını düşündü. Gördüğü bir elektrik prizinin bebeğin burnu olduğunu hayal etti. Kulakları tencere kulpu; ağzı kumbara deliği; saçları da çalı süpürgesi gibi olsa ne güzel olurdu, diye düşündü. Tuvalette iğrenç bir bok parçasıyla karşılaştığındaysa sevinçten havalara uçtu ve onun gibi bir bebeği olması için dua etti; derisi komodo ejderine, bacakları da kaplumbağaya benzesin istiyordu. Hayalinde canlananlar gün geçtikçe çılgınlaşırken, bebeği de karnında büyümeye devam ediyordu.

Hamileliğinin yedinci ayında bir gece, gökteki dolunay eşliğinde çiçek banyosu yaptığı sırada, hayal gücü doruk noktasına ulaştı. Bu gece, hayalinizdeki bebeğe kavuşmak için dilek tuttuğunuz ve düşlediğiniz yüzü hindistancevizi kabuğuna çizdiğiniz geceydi. Çoğu anne, Draupadi, Sita veya Kunti’nin ya da kendince en güzel *wayang*[1] karakteri hangisiyse

onun yüzünü çizerdi; eğer oğlan bekliyorsa da Yudistira, Arcuna yahut Bima'dan birinin yüzünü çizerdi. Fakat Dewi Ayu, kapkara bir kömür parçası kullanarak dünyalar çirkini bir bebek çizdi ve muhtemelen bunu yapan ilk kişiydi. Ortaya nasıl bir sonuç çıkacağından emin olamadığı için de öldüğü güne kadar bebeğin yüzünü görmek istemedi. Bebek şimdiye kadar gördüğü hiç kimseye ya da hiçbir şeye benzemesin istiyordu; ancak bir yabandomuzu ya da maymuna benzemesini kabul edebilirdi. Bundan hareketle hayatında hiç görmediği ve ölmeden önce görebileceğini düşünmediği kadar korkunç bir yaratık çizdi.

Lakin tam yirmi bir yıl sonra, yeniden dirildiği gün onu gördü.

Gün geceye dönüyor, patlak veren kasırga mevsim değişikliğini haber veriyordu. Tepelerde uluyan yaban köpeklerinin çıkardığı tiz sesler, cemaati teravih namazına çağıran müezzini bastırıyordu. Görünüşe bakılırsa, müezzin insanları camiye toplamayı başaramayacaktı, çünkü alacakaranlıkta şiddetli bir yağmurun yağdığı, uzaklardan köpek ulumalarının geldiği ve özellikle de kefene sarınmış hırpani bir hayaletin inleyerek sokaklarda dolaştığı sırada insanlar evlerinden çıkmak istemiyordu.

Dewi Ayu'nun evi mezarlığa yürüme mesafesinde değildi fakat hiçbir motor taksi Dewi Ayu'yu almıyordu; şoförler, motorlarını şarampole yuvarlayıp, olanca hızlarıyla oradan kaçmaya bakıyordu. Minibüsler durmuyordu. Yol boyunca dizili yiyecek tezgâhları ve dükkânlar da kapı ve pencereleri sıkıca kilitleyip, günün geri kalanında kapalı kalmayı seçmişti. Ölüyken dirilmiş bu yaşlı kadın dışında, evsizler ve deliler dahil, sokakta kimsecikler yoktu. Etrafta görünen tek hareket belirtisi, tüm güçleriyle fırtınaya karşı uçmaya çalışan yarasaların kanat çırpışları ile suratları korkudan kireç gibi olmuş komşuların arkasına saklandıkları perdeleri aralayışıydı.

Dewi Ayu soğuktan titriyordu ve karnı çok açtı. Kendisini hatırlayacaklarını düşündüğü birkaç komşusunun kapısını çaldı, fakat ev sakinleri, çoktan bayılmamışlarsa, evde yokmuş gibi yapmayı tercih ettiler. Haliyle, mezarda kaldığı süre boyunca hiç değişmemiş evini uzaktan görünce, Dewi Ayu sevinçten havalara uçtu. Bahçe çitinin üzerinde açan begonviller ve onları çevreleyen krizantemler, sicim gibi yağan yağmurun altında huzur dolu bir görüntü sunuyor, verandadan insanın içini ısıtan bir ışık yayılıyordu. Rosinah'ı çok özlemiş olduğunu fark etti ve büyük bir

iştahla evde kendisini sıcak bir kap yemeğin beklediğini ümit etti. Zihninde beliren bu görüntünün etkisi altında bir an önce eve varmak için tren istasyonu ve otogarlarda koşuşturan yolcular gibi aceleyle yürümeye başlayınca fırtına yüzünden paçavraya dönen kefeni iyice gevşedi ve üzerinden düştü. Eliyle patiska kumaşı hızla yakaladı ve banyodan yeni çıkmış bir genç kız edasıyla kefeni çıplak vücuduna geri sardı. Kızını özlemişti –en küçüğünü– ve neye benzediğini görmek istiyordu. Dedikleri doğruydu; deliksiz güzel bir uyku fikrinizi değiştirebilirdi. Hele bu uyku yirmi bir yıl sürdüyse.

Verandada, Rosinah ile birbirlerinin bitlerini ayıkladıkları yerde, loş ışığın altında tek başına genç bir kız oturuyordu. Birini bekliyor gibiydi. Dewi Ayu onu önce Rosinah sandı, ama yüz yüze geldiklerinde kızı tanımadığını fark etti. Kızın cayır cayır yanmış gibi duran korkunç yüzünü gördüğünde az kalsın çığlığı basacaktı. İçindeki şeytani ses, dünyaya geri gelmek yerine cehenneme düştüğünü söylüyordu ona. Ancak bu korkunç yaratığın acınası derecede çirkin bir kız olduğunu çabucak anlayacak kadar aklı başındaydı; hatta en sonunda, sağanak yağmurun ortasında karşısına kefene bürünmüş yaşlı bir kadın çıkınca kaçmaya kalkışmayan biriyle karşılaştığına şükretti. Tabii daha aradan yirmi bir yıl geçtiğinin farkında olmadığı için karşısındakinin kendi kızı olduğunu anlayamamıştı. Kafasındaki soruları gidermek için kıza seslendi.

“Burası benim evim. Ya sen kimsin?”

“Güzel’im ben.”

Dewi Ayu, son derece nezaketsiz bir kahkaha patlattı. Ancak, kısa sürede durumun ayırdına varıp kendini toparladı. Üzerinde kızın kahvesinin durduğu sarı örtülü masanın diğer yanındaki sandalyeye çöktü.

“Tüysüz buzağısının koşacak kadar büyüdüğünü gören bir inek gibi hissediyorum kendimi,” dedi hayretle. Nazikçe masadaki kahveyi istedi ve içti. Kızının tam da arzu ettiği gibi olmasının verdiği gururla, “Ben senin annenim,” dedi. Yağmur yağmıyor ve karnı açlıktan zil çalmıyor olsaydı, bunu kutlamak için koşa koşa çatının tepesine çıkıp dans ederdi.

Genç kız kafasını çevirip Dewi Ayu’ya bakmadığı gibi, tek kelime dahi etmiyordu.

“Gecenin bir yarısı verandada oturmuş ne yapıyorsun böyle?” diye sordu Dewi Ayu.

Kız nihayet ağzını açıp konuştu, ancak hâlâ kafasını çevirip Dewi Ayu’ya bakmış değildi. “Prensimin gelip, beni bu korkunç suratın lanetinden

kurtarmasını bekliyorum.”

Güzel, diğer insanların kendisi kadar çirkin olmadığını fark ettiğinden beri kafayı o yakışıklı prense takmıştı. Daha el kadar bebekken bile, Rosinah onunla komşu ziyaretine gittiğinde, kimse onları evlerine almıyordu çünkü evdeki çocuklar günün geri kalanında ağlayıp zırlıyor, aniden ateşi çıkan yaşlılar iki gün sonra ölüyordu. Her yerden geri çevriliyordu. Okula başlama yaşına geldiğinde aynı şey oldu; hiçbir okul onu kabul etmedi. Rosinah’ın son çare olarak yalvardığı bir okul müdürü, çirkin küçük kızdan çok dilsiz genç kadınla ilgilenmişti. Ofisin kapısını kapatıp ellerini genç kadının vücudunda hoyratça gezdirmeye başlayınca Rosinah, her zamanki bilgeliğiyle, istenirse mutlaka bir yol bulunur, diye düşündü. Güzel’in okula gidebilmesi için madem bekâretini vermesi gerekiyordu, bunu yapacaktı. Böylece bir sabah kendini müdürün dönen ofis sandalyesinde çırılçıplak buldu. Yirmi üç dakika boyunca pervanenin vızıltısı altında seviştiler. Buna rağmen Güzel okula alınmadı, çünkü hiçbir çocuk onunla aynı okula gitmeyi kabul etmiyordu.

Rosinah pes etmedi, hiç olmazsa sayıları ve harfleri öğrensin diye kızın eğitimini evde kendi üstlenmeye karar verdi. Fakat daha herhangi bir şey öğretme fırsatı bulamadan gördükleri karşısında donup kaldı; kız, kertenkelelerin çıkardığı sesleri doğru sayabiliyordu. Dahası, bir gün, hiç kimse ona alfabeyi öğretmediği halde, annesinden kalan kitapları yüksek sesle okumaya başladı; Rosinah neredeyse şaşkınlıktan küçük dilini yutacaktı. Bu dudak uçuklatıcı vakalar esasen yıllar önce, Güzel’in konuşmayı sökmesiyle başlamıştı. Küçük kız konuşmayı kimden, nasıl öğrendi; Rosinah bunu asla anlayamadı. Hayretler içindeydi; gizlice kızı gözetlemeye başladı. Oysa küçük kız çitin ötesine hiç geçmiyor, etrafta da kimseler görünmüyordu. Güzel’in etrafındaki tek kişi, el işaretleriyle konuşan dilsiz hizmetçi Rosinah’tı. Buna rağmen Güzel, evin etrafında dolanan kedi, kertenkele, tavuk ve ördek gibi hayvanların, hatta gözle görülen ve görülmeyen her şeyin ismini biliyordu.

Tüm bu mucizeler bir yana, o hâlâ aynı bahtsız, çirkin ve zavallı küçük kızdı. Rosinah onu sık sık perdenin arkasından sokaktaki insanları seyrederken ya da alışveriş yapmaya gideceğinde davet bekleyen gözlerle kendisine bakarken buluyordu. Rosinah’a kalsa onu seve seve götürürdü fakat küçük kız bizzat buna karşı çıkıyor, keder yüklü bir sesle, “Yok, ben gelmesem daha iyi, insanlar beni görüp ömür boyu iştahlarını kaybetmesinler,” diyordu.

Dışarıya sadece, aceleyle pazara giden zerzevatçılar, tarlalara koşan çiftçiler ya da evlerine dönen balıkçılar dışında hiç kimsenin henüz uyanmadığı sabahın erken saatlerinde çıkıyordu; o saatlerde dışarıda olanlar da şafağın loş ışığında onu fark etmiyordu zaten. Karambola ağacından sarkan salıncağında oturup, yuvalarına dönen yarasaların, badem ağaçlarının tomurcuklarına konan serçelerin, yüksek sesle gıdaklayan tavukların, kozadan çıkıp hatmi çiçeklerine konan kelebeklerin, minderleri üzerinde gerinen yavru kedilerin, komşu mutfaklardan yayılan kokuların, uzaktan gelen makine gürültülerinin, bir vaizin radyodan gelen sesinin ve hepsinden çok, doğu ufkunda parıldayan Venüs'ün keyfini çıkarıp dünyayı tanıdığı zamandı bu. Gökte bir mücevher gibi parlayan minik ışıltıya Venüs dendiğini Rosinah bilmiyor ama Güzel biliyordu. Bunu bildiği gibi, gökyüzündeki tüm dizilimlerin astrolojik analizlerini yapmayı da öğrenmişti.

Okul yolundaki çocuklar onu görme umuduyla bahçe kapısının önünde mutlaka durup gözlerini merakla kapı ve pencerelerde gezdirdiğinden, şafak söker sökmez, rahatsız edilmiş ürkek bir kaplumbağa gibi, eve girip gözden kaybolurdu. Çocuklar, korkunç Güzel hakkındaki ürkütücü hikâyeleri anne babalarının ağzından defalarca dinlemişlerdi; en ufak yaramazlıklarında kafalarını kesmek, ağlayıp sızlandıklarında onları canlı canlı yutmak için Güzel evde hazır bekliyordu. Bu hikâyeler hiç akıllarından çıkmamakla beraber, çocuklar bu kadar korkunç bir yaratığın gerçekten var olup olmadığını görmek için ölüp bitiyorlardı. Fakat onu görmek hiç nasip olmuyordu, çünkü Rosinah birden ortaya çıkıp süpürgeyi kaptığı gibi havada sallayarak çocukları kovalıyor, onlar da dilsiz kadına hakaretler yağdırarak kaçışıyorlardı. Aslına bakarsanız, Güzel'i görmeyi umarak bahçe kapısında duraklayanlar sadece çocuklar değildi. Rikşalarla[2] yoldan geçen kadınlar gibi, işlerine giden insanlar ve koyunlarını güden çobanlar da evin önünden geçerken illaki başlarını o tarafa çevirirdi.

Güzel, geceleri de dışarıya çıkar, bir fincan kahve eşliğinde verandada otururdu. Çocukların sokağa çıkmasının yasak olduğu, anne babalarının evde onlarla ilgilendiği, etrafta sadece sırtlarında kürek ve ağlarıyla koşuşturan balıkçıların olduğu saatleri seçerdi. Rosinah, gecenin köründe orada oturup ne yaptığını sorduğunda, Güzel, ona da annesine verdiği yanıtı vermişti: "Prensimin gelip beni bu korkunç suratın lanetinden kurtarmasını bekliyorum."

“Ah zavallı kızcağız,” dedi annesi, o ilk karşılaştıkları gece. “Sana bahşedilmiş bu lütuf karşısında aslında sevinçten dans etmelisin. Haydi, gel içeri girelim.”

Dewi Ayu, Rosinah’ının incelikli hizmetine yeniden kavuşmuştu. Dilsiz kız, göz açıp kapayıncaya kadar kadının emektar küvetini kükürtlü sıcak suyla doldurdu; ponza taşı, sandal ağacı ve betel yapraklarını da ihmal etmedi. İyice temizlenip kendine gelen Dewi Ayu yemeğe oturdu. Açlıktan gözü dönmüştü; ağzına tek bir lokma girmeden geçen onlarca senenin acısını çıkarmak istercesine yemeklere saldırdı. Rosinah ile Güzel, onun yemek yiyişini hayretler içinde seyretti. İki bütün ton balığını kılçık ve kemikleriyle birlikte silip süpürdükten sonra üstüne bir tas çorba içip iki tabak pilav yedi. İçeceği, içerisinde kuş yuvası parçaları yüzen berrak et suyuydu. Yemeğini, sofrada ona eşlik eden diğer iki kadından çok daha önce bitirdi. Midesi hiç durmadan gurulduyordu. Daha fazla içinde tutmasının mümkün olmadığı gazını gürültüyle yellenerek çıkardıktan sonra peçeteyle ağzını silip, “Söyleyin bakalım, ne zamandır ölüyüm ben?” diye sordu.

“Yirmi bir yıldır,” dedi Güzel.

“Fazlasıyla uzunmuş, kusura bakmayın,” diye karşılık verdi Dewi Ayu mahcup bir edayla, “ancak mezarda çalar saat bulmak mümkün olmuyor.”

“Bir dahaki sefere yanına almayı unutma,” dedi Güzel üstüne basa basa ve ekledi: “İstersen sivrisineklerden korunmak için cibinlik de al.”

Dewi Ayu, Güzel’in titreyen incecik soprano sesiyle söylediği bu sözleri duymazdan gelerek konuşmaya devam etti: “Yirmi bir yıl sonra yeniden dirilmem size şaşırtıcı gelmiştir. Zira çarmıhta ölen o uzun saçlı adam bile, yeniden dirilmeden önce sadece üç gün ölü kalmıştı.”

“Kesinlikle *çok* şaşırtıcı,” dedi Güzel. “Bir dahaki sefere, gelmeden önce bir telgraf çek.”

Dewi Ayu, bu ses tonuna daha fazla kayıtsız kalamadı. Biraz üzerinde düşündüğünde, genç kızın sözlerindeki düşmanca tavrı sezdi. Ona doğru dönüp baktı. Çirkin kız ise, sadece bir dahaki sefere bu kadar düşüncesizce davranmamasını hatırlattığını ima eden bir tebessümle yetindi. Dewi Ayu bu kez, gözlerinde bir ipucu görme umuduyla Rosinah’a baktı, ama o da öylesine gülümsüyor, bir şeyler ima ediyora benzemiyordu.

“İşte böyle Rosinah, kırkı devirdin bile. Bir bakmışsın yaşlanmış, buruş buruş olmuşsun,” dedi Dewi Ayu ve masadaki gergin havayı yumuşatmak

için hafifçe güldü.

“Bir kurbağa gibi,” dedi Rosinah işaret diliyle.

“Bir komodo ejderi gibi,” dedi Dewi Ayu, şakalaşmayı sürdürerek.

İkisi birden bir şeyler söylemesini bekleyerek Güzel’e baktı. Fazla beklemeleri gerekmedi.

“Benim gibi,” dedi Güzel, az ve öz.

Dewi Ayu, evdeki can sıkıcı yaratığı bir süreliğine görmezden gelmeyi başardı, çünkü ölüler diyarından hikâyelerini merak edip ziyaretine gelen eski tanıdıkların önü arkası kesilmiyordu. Yıllar önce ona tiksinerek bakıp, cenazesini gönülsüzce kaldıran imam bile gerçek bir dindarın bir evliya karşısında sergileyeceği tavırla ziyaretine geldi ve büyük bir içtenlikle Dewi Ayu’nun yeniden dirilişinin bir mucize olduğunu, böyle bir mucizenin de ancak iffetli bir kadına bahşedileceğini söyledi.

“İffet benim göbek adım,” dedi Dewi Ayu, şakacı bir edayla. “Yirmi bir yıldır elime erkek eli değmedi.”

“Ölü olmak nasıl bir his?” diye sordu İmam Jahro.

“Hayli eğlenceli doğrusu. İşte bu yüzden, ölüler arasında yeniden hayata dönmeyi tercih edecek tek bir kişi bile bulamazsın.”

“Ama sen döndün,” dedi imam.

“Sırf sana bunu söyleyebileyim diye döndüm.”

Bu bilginin cuma hutbesinde çok işine yarayacağını düşünen imamın Dewi Ayu’nun yanından ayrılırken neşesi yüzünden okunuyordu. Yıllar önce bu fahişenin evini ziyaret edenlerin günaha girdiğini, kapısını çalmanın bile cehennemde cayır cayır yanmaya yeteceğini haykırmıştı, ama bugün Dewi Ayu’yu görmesinde utanılacak bir durum yoktu, çünkü kadının da söylediği gibi, eline erkek eli değmeden geçen yirmi bir yıldan sonra artık fahişe sayılmazdı. Eh, bugünden sonra da hiç kimsenin sonsuza dek ona elini sürmek istemeyeceği aşikârdı.

Yaşlı kadının hayata dönmesinin yarattığı tantanadan en kötü etkilenen, şüphesiz, kendini odasına kilitlemek zorunda kalan Güzel olmuştu. Neyse ki hiçbir ziyaretçi evde birkaç dakikadan uzun kalmıyordu, çünkü çok geçmeden herkesin içini dehşet verici bir his kaplıyordu. Güzel’in kapalı kapısının altından ve anahtar deliğinden tuhaf, mide bulandırıcı kokan, kasvetli, uğursuz bir rüzgâr esiyor, bu rüzgâr yüzlerini yalayıp geçerken herkes iliklerine kadar ürperiyordu. Gelenlerin çoğu Güzel’i sadece o daha yeni doğmuş bir bebekken, ebe onu kucağına almış bir sütanne bulma

umuduyla bütün köyü dolaşırken görmüştü. Yine de kızın sadece düşüncesi bile tüylerini diken diken etmeye ve baştan aşağı titremelerine yetiyordu. Şimdiyse rüzgârın taşıdığı o meşum koku burunlarına vuruyor, sessizliğin sesi kulaklarında çınlıyor, gözlerini yaratığın kapısına dikiyorlardı; işte o zaman lafı ağızlarında geveleyip havadan sudan konuşmaya başlıyorlardı. Dewi Ayu'dan dinlemeye geldikleri olağanüstü hikâyeler de umurlarında olmuyordu. Zift gibi çaydan zoraki birkaç yudum aldıktan sonra bir an önce kalkıp eve gitmek için ev sahibinden izin istiyor, başlarından geçenleri konu komşuya anlatmak için can atıyorlardı.

Merakla ziyaretlerinin nasıl geçtiğini soranlara, "Öldükten sonra dirilen Dewi Ayu'yu ne kadar merak ediyor olursan ol, sakın evine gitme," diyorlardı.

"Neden?"

"Korkudan ölürsün valla."

Ziyaretler kesilince Dewi Ayu, Güzel'in verandada oturup yakışıklı prensini beklemesi ve kaderini öğrenmek için yıldızlara bakması dışında başka tuhaflıkları olduğunu fark etti. Gecenin bir yarısı Güzel'in yattığı odadan gelen boğuşma sesleri üzerine endişeyle yatağından kalkıp karanlığın içinden geçerek kızın kapısının önüne kadar geldi. Gudubet kızın çıkardığı sesler netleştikçe Dewi Ayu'nun kafası karıştı. Rosinah elinde bir fenerle belirip ışığı hanımının suratına tuttu. Dewi Ayu kapının önünde kalakalmıştı.

"Bu sesleri tanıyorum," dedi fısıltıyla Rosinah'a, "genelevin odalarından yükselen seslerin aynısı."

Rosinah başıyla onayladı.

"Sevişme sesleri," diye devam etti Dewi Ayu.

Rosinah tekrar başıyla onayladı.

"Soru şu ki, bu kız kiminle sevişiyor? Daha doğrusu kim onunla sevişmek ister?"

Rosinah başını iki yana salladı. Güzel hiç kimseyle sevişmiyordu. Daha doğrusu, biriyle sevişiyordu ama o kişinin kim olduğunu Dewi Ayu asla öğrenemeyecekti çünkü Güzel'in yanında *hiç kimseyi* göremeyecekti.

Dewi Ayu, dilsiz kızın soğukkanlılığına bir kez daha hayran kaldı. Kendi delilikleri aklına geldi, o zamanlar da ona anlayışla yaklaşan tek kişi Rosinah olmuştu. O gece, mutfakta ocağın önünde oturup kahve suyunun kaynamasını beklerlerken, tıpkı eski günlerdeki gibi sohbet ettiler.

"Bunu ona sen mi öğrettin?" diye sordu Dewi Ayu.

Hiç ses çıkarmadan, “Neyi?” diye sordu Rosinah ağzını oynatarak.

“Mastürbasyon yapmayı.”

Rosinah hayır anlamında başını salladı. “Güzel mastürbasyon yapmıyor, biriyle sevişiyor, ama kimle olduğunu öğrenemeyeceksin.”

“Neden?”

“Çünkü ben de öğrenemedim.”

Rosinah, şahit olduğu tüm mucizevi vakaları –Güzel’in daha küçük bir bebekken kimse öğretmeden konuşmayı öğrendiğini, altı yaşındayken okuma yazmayı söktüğünü, sonuçta ona hiçbir şey öğretemediğini çünkü kendisinin bile yapamadığı şeyleri kızın çoktan yapabildiğini, dokuz yaşında nakışa, on bir yaşında dikişe başladığını ve hepsinden ilginci istediğin yemeği pişirebileceğini– Dewi Ayu’ya bir bir anlattı.

“Biri öğretmiştir mutlaka,” dedi Dewi Ayu şaşkınlık içinde.

“Fakat bu eve girip çıkan kimse yok ki,” diye el işaretleriyle cevap verdi Rosinah.

“Ne şekilde geldiği, sana ya da bana fark ettirmeden içeri nasıl girdiği umurumda değil. Ama birisi o ya da bu şekilde gelmiş ve ona her şeyi öğretmiş, sevişmeyi bile.”

“Evet, bu doğru, bir adam geliyor ve sevişiyorlar.”

“Bu ev lanetli.”

Rosinah hiçbir zaman evin lanetli olduğuna inanmamış olsa da Dewi Ayu’nun kendince nedenleri vardı. Ama bu başka bir konuydu ve Dewi Ayu, Rosinah’a bu konuda hiçbir şey anlatmak istemiyordu, en azından o gece. Kaynattıkları su ve içmeyi bekledikleri kahve aklından çıkmıştı, ayağa kalktı ve alelacele yatağına geri döndü.

Yaşlı kadın ilerleyen günlerde söz konusu mucizelerin akla yatkın bir açıklamasını bulmak için dünyalar çirkini genç kızı gizlice gözetlemeye başladı. Çünkü her ne kadar evde gerçekten bir hayalet olsa da, bu yaşananlardan bir hayaletin sorumlu olduğuna inanmak istemiyordu.

Bir sabah Rosinah ile cayır cayır yanan ocağın önünde çömelmiş oturan bir adam buldular. Adam çok yaşlıydı ve ayazdan titriyordu. Solmuş sarı bir yaprakla arkadan bağladığı keçeleşmiş ve darmadağınık saçlarıyla bir gerillayı andırıyordu. Suratı yıllarca aç kalmışçasına çöküktü, koyu renk giysileri ise çamur ve kurumuş kan lekeleriyle kaplıydı; tüm bunlar, kadınların ilk izlenimini daha da güçlendiriyordu. Belinden deri kemerine bağladığı ufak bir hançer sallanıyordu. Gurka askerlerinin savaşta giydiklerine benzeyen ayakkabıları, ayağına birkaç numara büyüktü.

“Sen de kimsin?” diye sordu Dewi Ayu.

“Shodancho,”[3] dedi yaşlı adam. “Soğuktan donuyorum, müsaadenle ateşin başında ısınayım biraz.”

Rosinah, adamın kim olduğuna dair mantıklı bir açıklama bulmaya çalıştı. Belki gerçekten Halimunda’daki taburlardan birinde bir *shodan* komutanıydı ve ormana kaçmadan önce Japonlara başkaldırmıştı. Yıllardır ormandan çıkamadığı için de Hollandalıların ve Japonların ülkeyi çoktan terk ettiğini, artık kendi bayrağı ve ulusal marşı olan bir cumhuriyet kurduğumuzu bilmeden yaşıyordu. Rosinah, sevecen bakışlar ve aşırıya kaçan bir saygı gösterisi eşliğinde adama kahvaltı getirdi.

Dewi Ayu ise ona şüpheyle yaklaşıyordu: Güzel’in her gece gelmesini beklediği prens, kıza sevişmeyi öğreten erkek o olabilir miydi? Ancak adam yetmişinden büyük gösteriyordu ve kuvvetle muhtemel yıllardır iktidarsızdı. Bu bakış açısı Dewi Ayu’nun kafasında beliren nahoş düşünceleri dağıttı. Hatta adamı onlarla birlikte yaşamaya davet etti, ne de olsa boş bir odaları daha vardı ve görünüşe göre adamın dış dünyayla hiçbir bağlantısı yoktu.

Gerçekten şaşkın ve acınası durumdaki Shodancho, bu daveti kabul etti. Bir salı günüydü, Dewi Ayu’nun ölümden dirilişinin üzerinden üç ay geçmişti. O gün Güzel’i odasında perişan halde yerde yatarken buldular. Dewi Ayu, kızını yerden kaldırmaya çalışıyordu. Rosinah’ın yardımıyla Güzel’i yatağına yatırdılar. Aniden arkalarında beliren Shodancho, “Karnına baksanıza, kız hamile, neredeyse üç aylık,” dedi.

Duydukları inanamayan Dewi Ayu şaşkınlığından hemen sıyrılıp, hiçbir mazeret karşısında hafiflemeyeceği aşikâr bir öfkeyle Güzel’e baktı ve derhal cevap beklediğini açıkça belli eden bir tonda, “Sen nasıl hamile kaldın?!” diye sordu.

“*Sen* nasıl dört kez hamile kaldıysan öyle,” diye cevap verdi Güzel. “Üzerimdekileri çıkardım ve bir erkekle seviştim.”

---

[1] Endonezya gölge oyunu ve kuklacılık geleneği.

[2] Üç tekerlekli bisiklet-taksi *(ç.n.)*

[3] PETA (Anavatan Savunma Kuvvetleri) hiyerarşisinde takım komutanı (ç.n.)

2

İHTİYAR ADAM bir gece durup dururken genç Dewi Ayu ile evlenmeye zorlandığına göre, kesin tuhaf bir şeyler dönüyordu. Evinin önüne bir Colibri yanaştığı sırada o horul horul uyuyordu. Arabanın, gecenin kapkara sessizliğini yırtan motor gürültüsüyle irkilerek derin uykusundan uyandı. İhtiyar Ma Gedik daha bunun şokunu atlatamamışken ikinci bir şokla sarsıldı: Belinde palasıyla arabadan inen bıçkın bir adam, kapının önünde uyuyan kırma köpeğini tekmeledi. Köpek havlayarak saldırıya geçmek için yattığı yerden fırladı. Çabası boşunaydı; Colibri'nin şoförü seri bir hareketle silahını ateşleyip onu vurdu. Köpek, kesik bir ses çıkartıp öldü. Aynı esnada bıçkın adamın tekmesi ihtiyarın yaşadığı kulübenin kapısında patladı. Menteşesinden ayrılan ahşap kapı boşlukta sallanıyordu.

Kulübenin içi zifiri karanlıktı; bir insan evladından çok yarasaların veya kertenkelelerin yaşayacağı türden bir yere benziyordu. Ay ışığının zar zor aydınlattığı iki ufak odası vardı; bunlardan biri ihtiyarın yatak odasıydı, diğeri ise içi kül dolu bir ocağı olan mutfaktı. Olan biteni anlamaya çalışan ihtiyar, şaşkınlıkla karyolasının kenarına tünemişti. Karyolasından mutfağa ve kulübenin kapısına adımladığı yol dışında, her yer örümcek ağlarıyla kaplıydı. Keskin bir sidik kokusunun yükseldiği kulübe, domuz ağılından beter kokuyordu. Bıçkın adam kusacak gibi oldu. Ocağın yanından aldığı bir avuç kurumuş palmiye yaprağını meşale gibi yaktı ve oda bir anda ışıl ışıl aydınlandı. Alevler titreşerek şekilden şekile giren küçüklü büyüklü gölgeler oluşturdu. Yarasalar etrafa kaçıştı. Karyolasının kenarında oturmaya devam eden ihtiyar, giderek artan bir şaşkınlıkla odasındaki davetsiz misafire bakıyordu.

Çok geçmeden ikinci sürpriz geldi: Bıçkın adam, üzerinde bir genç kızın özenli el yazısı bulunan yazı tahtasını ihtiyara gösterdi. Tahtada ne yazdığını ikisi de okuyamıyordu ama bıçkın adam orada ne yazdığını biliyordu.

"Dewi Ayu seninle evlenmek istiyor," dedi.

Bu bir şakaydı herhalde. Haddini biliyordu Ma Gedik; bu dünyada yarım asrı geride bırakmış yaşlı bir adamdı artık o. Kocaları Deli Nehri'nin bataklıklarında ölmüş veya Boven Digul zindanlarında çürümüş yaşlı dullar bile, onun gibi bir çekçekçi bozuntusuyla evleneceklerine öbür dünya için sevap biriktirmeyi tercih ederlerdi. Bırakın bir kadını yatakta tatmin etmeyi, o kadının geçimini sağlamayı başarsa bile şanslı sayılırdı. Son genelev ziyaretinin üzerinden o kadar uzun süre geçmişti ki resmen sevişmeyi unutmuştu. Son kez eliyle kendini tatmin edeli de en az bir o kadar olmuştu. Durum böyle olunca, bıçkın adama bir köy çocuğunun saflığıyla, "Kocalık görevimi yerine getirebileceğimden bile emin değilim," dedi.

Bıçkın adam, "Bekâretini senin mi yoksa bir köpeğin mi bozacağının bir önemi yok, Dewi Ayu seninle evlenmek istiyor," diye homurdandı. "Yoksa, Lord Stammler seni yaban köpeklerine yem edecek."

İhtiyar bu sözler karşısında korkudan titredi. Hollandalıların çoğu yabandomuzu avlamak için bu köpeklerden yetiştiriyordu ve hoşlanmadıkları bir yerliyi, ölümüne kavgaya tutuşmak zorunda kalacağı yaban köpeklerinin önüne attıkları bir gerçekti. Bu tehdit gerçek bile olsa, Dewi Ayu ile evlenmek o kadar basit bir mesele değildi ve neden bunu yapmak zorunda olduğunu bir türlü anlayamıyordu. Her hâlükârda, gökyüzüne uçup kayıplara karışan Ma Iyang'a duyduğu sonsuz aşk yüzünden, uzun zaman önce hiç kimseyle evlenmeyeceğine ant içmişti.

O kadın, Ma Iyang, başka bir hikâyeydi: Mutlu sonla bitmesi imkânsız bir aşk hikâyesi. Ma Gedik ile Ma Iyang bir balıkçı köyünde birlikte büyümüşlerdi. Her gün buluşuyorlar, aynı koyda yüzüp, aynı balıkları yiyorlardı. Hemen evlenmelerinin önündeki tek engel yaşlarıydı, çünkü hâlâ yeterince olgun sayılmazlardı. Ma Gedik, yaşıtlarının aksine, annesinden ayrılıp tek başına dolaşmaya başladıktan uzun zaman sonra bile, hâlâ gittiği her yere bambudan bir kabın içinde annesinin sütünü taşıyordu. Ma Iyang bir gün merakına yenik düştü ve on dokuz yaşında neden hâlâ çoktan bozulmuş olmasına aldırmadan annesinin sütünü içtiğini sordu.

"Çünkü babam ihtiyarlayıncaya kadar hep annemin sütünü içti."

Ma Iyang anlamıştı. Pandan ağaçlarının himayesinde bluzunu çıkarttı ve oğlana baştan çıkarıcı küçük diri memesini emmesini söyledi. Kızın memesinden hiç süt gelmiyordu ama Ma Gedik sonunda annesinin sütünü içmeyi bırakmış ve genç kıza sırılsıklam âşık olmuştu. Her şey çok güzeldi, ta ki bir gece, *sintren* dansçıları gibi baştan aşağı giydirilip süslenen Ma

Iyang, bir at arabasıyla alınıp götürülene dek. Bu, seyretmesi hem çok güzel hem de çok acıklı bir sahneydi. Her şeyi hep en son öğrenen Ma Gedik, sahil boyunca peşinden koştuğu at arabasına yetişince güzeller güzeli kıza doğru bağırdı:

"Nereye gidiyorsun?"

"Hollandalı bir lordun evine."

"Neden? O Hollandalının hizmetçisi olmak zorunda değilsin."

"Hizmetçisi değil, cariyesi olacağım. Bana bundan sonra Kocakarı Iyang diyebilirsin."

"Lanet olsun!" diye bağırdı Ma Gedik. "Neden herifin tekinin cariyesi olmak istiyorsun ki?"

"Çünkü kabul etmezsem annem ve babam yaban köpeklerine yem olacak."

"Fakat seni sevdiğimi bilmiyor musun?"

"Evet, biliyorum."

Delikanlı at arabasının yanında koşmaya devam ederken ikisi de ıstırap verici ayrılıklarının ardından gözyaşı döküyorlardı. Bu gözyaşlarının tek tanığı olan arabacı, biraz olsun içlerini rahatlatmak için onlara seslendi:

"Birbirinizi sevmeniz için birbirinize ait olmanız gerekmiyor."

Bu sözler hiç teselli sağlamadığı gibi Ma Gedik'in yere düşüp yolun kenarındaki kumsala yuvarlanmasına neden oldu. Delikanlı düştüğü yerde çaresizlikten dövünerek ağlamaya başladı. Genç kız arabacıdan durmasını istedi ve arabadan aşağı inip delikanlının karşısına dikildi. Ardından, yaşlı arabacının, atın, vıraklayan kurbağaların, baykuşların ve güvelerin şahitliğinde ant içti:

"Bundan on altı yıl sonra Hollandalı lord benden sıkılmış olacak. Eğer beni hâlâ seviyor ve bir Hollandalıdan arta kalanlara ilgi duyuyor olursan, kayalık tepenin üstünde bekle beni."

O günden sonra birbirlerini hiç görmediler, birbirlerinden hiç haber almadılar. Hatta Ma Gedik, hayatının baharını yaşayan on beş yaşındaki biricik sevgilisini elinden alacak kadar şehvet düşkünü Hollandalı lordun kim olduğunu bile öğrenemedi. On dokuz yaşındaki Ma Gedik, Ma Iyang'ı, parça parça doğranmış halde bile dönse, seveceğine yemin etti.

Mamafih, canın cananı kaybetmesi kolay iş değildi. Yıllarca sürecek bekleyişin verdiği büyük acı Ma Gedik'i delilerin en delisi, budalaların en budalası ve yas tutanların en yaşlısı yaptı. Limandaki hamal ve çekçekçi arkadaşları, başka bir kadınla evlenmesini söyleyerek onu teselli etmeye

çalıştılar ama o, aldığı yevmiyeleri kumara ve şaraba yatırıp zil zurna sarhoş olmayı seçti. Bunun üzerine arkadaşları, bir kadın bedeni hiç değilse arzulu kederini yatıştırır umuduyla, onu geneleve gitmeye ikna etmeye çalıştı. O sıralarda bir tek rıhtımın ucundaki genelev vardı. Burası esasen kışlada yaşayan Hollandalı askerler için inşa edilmişti. Fakat frengi salgınından sonra askerlerin çoğu buradan ayağını kesip kendilerine ait cariyelere yöneldi; böylece genelev daha çok liman işçilerine kaldı.

Ma Gedik inatla, "Geneleve gitmek, başka bir kadınla evlenmek kadar ihanet sayılır," diyordu. Fakat ertesi hafta arkadaşları onu sarhoş ve bilinci yarı kapalı bir halde geneleve sürüklemeyi başardı. Bir günlük yevmiyesini vajinası fare deliği büyüklüğünde şişko bir kadının yatağında harcadıktan sonra büyülenmişe döndü; sözlerini, "Bir orospuyla yatmak ihanet sayılmaz, çünkü karşılığında aşkını değil paranı alıyorlar," şeklinde düzeltti.

O günden sonra rıhtımın ucundaki genelevin sadık müşterisi oldu ve kulaklarına Ma Iyang'ın adını fısıldadığı kadınlarla yatmaya başladı. Cömertliklerini ondan esirgemeyen arkadaş grubuyla birlikte neredeyse her hafta sonu yapıyordu bunu. Paraları suyunu çekmemişse her biri başka bir kadınla, idareli olmaları gerektiğinde ise beşi peş peşe aynı kadınla yatıyordu. Bu, yıllarca böyle sürüp gitti, ta ki arkadaşları tek tek evleninceye kadar. Yeni durum Ma Gedik için çok kötü oldu, çünkü artık arkadaşlarının geneleve gidecek vakitleri yoktu ve parayla değil aşkla yatabilecekleri karıları vardı. Kendi başına geneleve gitmek dünyanın en acıklı şeyiydi. Kendini yalnız hissettiğinde mastürbasyon yapıyor, fakat bu eylem kısa sürede dayanılmaz bir can sıkıntısına dönüşüyordu. Böylece bir kez daha gecenin zifiri karanlığında yapayalnız yollara düşüp geneleve gitmek zorunda kalıyor, balıkçılar denizden dönmeden önce evinde oluyordu.

Bir süre sonra, insan düşmanı değilse de, sapkın birine dönüştü. Komşular sık sık ahırlarından gelen gürültü patırtının ardından onu, bağırsakları artık içinden dışına çıkmış bir ineğe, hatta bir tavuğa tecavüz ederken yakalıyordu. Bazen de bir çobanı yumruklayıp yakaladığı koyunla ortalık yerde işini görüyordu. Bir gün elinde bir sepet tatlı patates yaprağıyla yoldan geçen orta yaşlı bir kadın, Ma Gedik'i bir koyuna tecavüz ederken görmüş ve şahit olduğu dizginlerinden boşanmış şehvet karşısında sinir krizi geçirip pirinç tarlasında bir uçtan diğerine çığlıklar atarak koşmuştu. Herkes ondan uzak durmaya başladı. Artık yıkanmayı da bırakmıştı. Muz bahçelerinden topladığı dışkılar ve kendi dışkısı dışında

pirinç dahil hiçbir şey yemez olmuştu. Ailesi ve arkadaşları son derece endişeliydi. Uzak diyarlardan tüm hastalıkları iyileştirmesiyle ünlü bir şaman buldular. Beyaz cüppesi ve göbeğine kadar inen sakalıyla bilge bir havariyi andıran bu mistik şifacı, genç adamı, dokuz aydır bir kafesin içinde tutulduğu keçi ağılında muayene etti. Ma Gedik, sadece zincirlendiği kafesin içindeki dışkıları yiyerek hayatta kalmıştı. Şaman, etrafında toplanan endişeli kalabalığa dönüp sakince şöyle dedi:

"Bu denli delirmiş birini sadece aşk iyileştirebilir."

Bunun gerçekleşmesi zordu çünkü Ma Iyang'ı geri getiremezlerdi, böylece tamamen pes ettiler ve Ma Gedik'i uzun bekleyişinde zincirleriyle baş başa bıraktılar.

Ma Gedik'in zincire vurulmasını, bağırsakları kıçından pörtlemiş vaziyette can çekişen altıncı tavuğunu kestikten sonra annesi hükmetmişti. "On altı yıl birbirlerini bekleyeceklerine ant içtiler," dedi somurtarak, "fakat o gün gelene kadar çürüyüp gidecek belli ki."

Fakat çürüyüp gitmedi Ma Gedik. Hatta oldukça sağlıklı görünüyordu. Akıp giden zamanla birlikte beklediği an yaklaştıkça yanaklarına renk geldi. Okul çocukları, öğleden sonraları sığır gütmeye gitmeden önce, Ma Gedik'in zincirlendiği keçi ağılının önünde toplanıyor, o da çocuklara aletlerini kendi tükürükleriyle nasıl sıvazlayacaklarını gösterip şakalaşıyordu: Bu yüzden öğretmenler çocukların onun yanına yaklaşmasını yasakladılar. Fakat çocuklar Ma Gedik'ten öğrendiklerini denemiş olacaklar ki, bir kısmı gece yarısı gizlice keçi ağılına gelip kulağına onun sayesinde normal yoldan işemekten daha zevkli bir işeme yöntemi keşfettiklerini fısıldadılar.

Ma Gedik de onlara, "Kızların edep yerleriyle denerseniz daha da zevkli olur," dedi.

Bir gün öğleden sonra bir çiftçi, dokuz yaşındaki iki çocuğu pandan ağaçlarının altında sevişirken yakalayınca köylüler Ma Gedik'e hiç acımadı ve keçi ağılını, üzerine çaktıkları tahtalarla tamamen kapattılar. Ma Gedik konuşacak kimsesi olmadan ve elbette içeriye hiç ışık girmeyecek şekilde kafesine tıkılıp kalmıştı.

Yine de bu ceza cesaretini kırmadı. Bir kafese zincirlenmiş bedeni dışarı çıkamıyor olabilirdi, fakat sesi, her tarafı tahtayla kapatılmış olsa da, ağılın dışına çıkabiliyordu. İmamın yüzünü kızartan, ıstırap içinde titreyen ahaliyi gece yarısı yataklarında bir o yana bir bu yana döndüren müstehcen şarkılar söylemeye başladı. İntikamı haftalarca sürdü. Köylüler, körpe bir

hindistanceviziyle ağzını tıkamaya karar vermişti ki, bir mucize tam zamanında imdadına yetişti. O sabah müstehcen şarkılar yerine insanları gözyaşlarına sürükleyen birbirinden güzel aşk baladları söylüyordu. Konu komşu işi gücü bırakmış, cennetten inecek hurileri beklercesine oldukları yere mıhlanıp kalmıştı. En sonunda birinin aklı kesti: Bu, Ma Gedik'in uzun bekleyişinin son günüydü. Kayalık tepenin üstünde sevgilisine kavuşacağı gün bugündü.

Tüm tanıdıkları, içine hapsolduğu tahtaları sökmek için hızla keçi ağılına akın etti. Fare yuvası gibi kokan keçi ağılı, tekrardan içeri giren ışığın huzmeleriyle aydınlandığında delikanlıyı şarkı söylemeye devam ederken buldular. Zincirlerini çözüp, onu su dolu bir hendeğe götürdüler ve yeni doğmuş bir bebeği ya da yeni ölmüş yaşlı bir adamı yıkıyormuş gibi cümbür cemaat yıkadılar. Vücuduna gül yağından lavantaya, hoş kokular sürdüler. Bir Hollandalının eski ceketiyle pantolonu da dahil olmak üzere onu soğuktan koruyacak şık giysiler giydirip, tabuta girmeye hazır bir Hıristiyan gibi süslediler. Ma Gedik'in yeni görüntüsü karşısında hayretini gizleyemeyen eski bir arkadaşı, "O kadar yakışıklısın ki karımın sana âşık olmasından korkuyorum!" dedi.

"Elbette bana âşık olacak," diye böbürlendi Ma Gedik. "Koyunlarla timsahlar bile bana âşık."

Şaman haklıydı. Aşk onun hastalığını iyileştirebilirdi; aşk tüm hastalıkları iyileştirebilirdi. Artık hiç kimse onun için endişelenmiyordu. Yaptığı tüm fenalık ve kötülükler de unutulup gitmişti. Genç kızlar kendilerini edepsizce ellemesinden korkmadan yanına sokuluyor; dini bütün kimseler, küfür kıyamete maruz kalma kaygısı taşımadan onu içtenlikle selamlıyordu. Annesi, oğlunun iyileşmesini kutlamak için *tumpeng*[1] ve münasip bir şekilde kesilmiş tavuktan oluşan küçük bir ziyafet hazırladı. Hayır ve şükür duaları etmesi için bir imam çağrıldı. Halimunda hâlâ sisler altında olmasına rağmen ücra bir köşedeki bu balıkçı köyünde parlak bir sabah yaşanıyordu. Öyle bir sabahtı ki bu, âşık çiftin tutkusu sonsuz ve gerçek aşkın hikâyesi olarak nesiller boyu anlatılacaktı.

Ne var ki, on altı yıl süren uzun bekleyiş büyük bir trajediyle noktalandı. Güneşin yakmaya başladığı dakikalarda, görünürde kayalık tepeye doğru koşan bir cariye ile onu kovalayan arabalar ve atlılar belirdi. Kuşkusuz, Ma Iyang'dı bu. Ma Gedik, bir eşek ödünç alıp sevgilisinin ve onu kovalayan Hollandalıların peşine düştü. Dev bir yılan kuyruğunu andıran köylüler de

tek sıra halinde onun arkasından koşuyorlardı. Hollandalılar durduğunda onlar vadiye ulaşmışlardı. Ma Gedik defalarca sevgilisinin adını bağırdı.

Ma Iyang, kayalık tepenin –arabaların, atların ve eşeklerin ulaşamayacağı– doruğunda ufacık görünüyordu. Öfkeli Hollandalılar, onu yakaladıklarında yaban köpeklerinin önüne atacaklarına ant içtiler. Ma Gedik aman vermez kayalık tepeye tırmanmaya çalışıyordu. Bu o kadar zor bir işti ki, herkes Ma Iyang'ın ta en tepeye nasıl çıkabildiğini merak ediyordu. Ma Gedik, zorlu bir uğraştan sonra hasretiyle yanıp tutuştuğu sevgilisinin yanına vardı.

"Beni hâlâ istiyor musun?" diye sordu Ma Iyang. "Hollandalı lord her yerimi yaladı, vücudum onun tükürüğüyle kaplı. Ve bin yüz doksan iki kez içime girdi."

"Ben de dört yüz altmış iki kez, yirmi sekiz farklı kadının içine girdim, sayısız kez otuz bir çektim, hayvanlara yaptıklarımı saymıyorum bile. Aramızda çok bir fark var mı sence?"

Şehvet düşkünü tanrılar tarafından ele geçirilmişçesine sıkıca birbirlerine sarılıp, kızgın tropik güneşin altında öpüşmeye başladılar. Uzun süredir içlerinde büyüyen yangını söndürmek için vücutlarına yapışmış kıyafetlerini çıkarıp fırlattılar: Giysileri, rüzgârda uçuşan akaju çiçekleri gibi vadinin üzerinde döne döne süzülmeye başladı.

İnsanlar gözlerine inanmakta zorlanıyordu. Aralarından bazıları çığlığı bastı, Hollandalıların yüzü utançtan kıpkırmızı oldu. Ardından, sinemada film seyretmeye gelmiş gibi vadiyi dolduran insanların gözleri önünde hiç duraksamadan düz bir kayanın üzerinde sevişmeye başladılar. İffetli kadınlar başörtülerinin kenarlarıyla yüzlerini kapattı. Erkeklerin hepsi sertleşmişti; birbirleriyle göz göze gelmeye cesaret edemiyorlardı. Hollandalılardan, "Biz demiyor muyduk, bu yerliler tam bir maymun," sesleri yükseldi.

Asıl trajedi, Ma Gedik'in, sevişmeleri bittikten sonra sevdiği kadını evlenip, birlikte yaşamaları ve böylece birbirlerini sonsuza dek sevebilmeleri için kayalık tepeden inmeye ve beraber eve dönmeye davet etmesiyle gerçekleşti. Ma Iyang, bunun imkânsız olduğunu, vadiye ayak basar basmaz Hollandalıların onları yakalayıp yaban köpekleriyle dolu bir kafese atacaklarını söyledi.

"Bu yüzden ben uçmayı seçiyorum."

"Bu imkânsız," dedi Ma Gedik, "senin kanatların yok ki."

"Eğer inanırsan, uçabilirsin."

Çıplak vücudu güneşin altında inci gibi parlayan, boncuk boncuk terle kaplı Ma Iyang, sözlerini ispat etmek için tepeden atlayarak vadiye doğru uçtu ve inmekte olan sisin ardında gözlerden kayboldu. Bayır aşağı koşarak sevgilisini bulmaya çalışan Ma Gedik'in acı çığlıkları yankılanıyordu etrafta sadece. Hollandalılar ve yaban köpekleri dahil herkes Ma Iyang'ı arıyordu. Vadi köşe bucak arandı fakat Ma Iyang'ın ne ölüsü ne dirisi bulunabildi. Sonunda herkes kadının gerçekten uçup gittiğine inandı. Hollandalılar da inandı, Ma Gedik de. Kayalık tepeye, ardında hiçbir iz bırakmadan gökyüzünde kaybolan kadının adını verdiler: Ma Iyang Tepesi.

Ma Gedik, o günün ardından –yağışlı sezonda Hollandalıların sıtmadan kırıldığı– bataklıklara gidip orada kendine bir kulübe yaptı. Günlerini çekçeğiyle limana kahve, kakao çekirdeği, bazen de kurutulmuş hindistancevizi ve tatlı patates taşıyarak geçiriyordu. Çekçekçi arkadaşlarıyla üç beş kelime etmenin dışında sadece kendi kendine ya da çevresindeki ruhlarla konuşuyordu. Artık ineklere tavuklara tecavüz etmiyor, dışkıyla beslenmiyordu, fakat yine de insanlar onun yeniden delirdiğini düşünmeye başladı.

Ma Gedik kulübesine yerleştikten sonra bir sürü insan bataklıklara doluştu. Bir anda türeyen diğer kulübelerle birlikte burası yeni bir köye dönüştü. Bölgeye ayak basan tek Hollandalı, nüfus sayımı yapmakla görevlendirilen ve bir hafta sonra kiraladığı odada sıtma ateşinden ölen memurdu. Yıllar içinde Ma Gedik'i ziyaret eden tek ve son kişi o oldu; ta ki evine gelen Colibri'nin direksiyonundaki şoförün köpeğini vurduğu ve bıçkın adamın evinin kapısını tekmeleyerek Dewi Ayu'nun onunla evlenmek istediğini bildiren şok edici haberi verdiği geceye dek. Kadının kendisiyle neden evlenmek istediği hakkında hiçbir fikri yoktu; zihninde karanlık hikâyeler belirmeye başladı.

Korkudan titremeyi sürdürerek bıçkın adama sordu:

"Hamile mi yoksa?" Muhtemelen, Hollandalı ailesinin adı lekelenmesin diye onunla evlenmeye zorlanıyordu.

"Kim hamile mi?"

"Dewi Ayu."

"Eğer seninle evlenmek istiyorsa," dedi bıçkın adam, "hamile kalmak *istemediği* içindir."

Dewi Ayu müstakbel kocasını sevinçle karşıladı. Muhtarın nikâhlarını kıymak için birazdan orada olacağını söyleyerek yıkanmasını istedi ve

giymesi için ona şık kıyafetler verdi. Dewi Ayu'nun aksine, Ma Gedik'in içi sevinçle dolmamıştı; tam tersine, bunun büyük bir felaket olduğunu düşünüyordu. Nikâh töreni yaklaştıkça suratı iyice asıldı.

"Biraz gülümse, hayatım," dedi Dewi Ayu. "Yoksa yaban köpeklerine yem olursun."

"Söylesene, neden benimle evlenmek istiyorsun?"

"Bütün gün bana aynı şeyi sorup durdun," dedi Dewi Ayu, sinirli bir sesle. "Evlenen herkesin evlenmek için iyi bir nedeni mi var sanıyorsun?"

"İnsanlar genellikle birbirlerini sevdikleri için evleniyorlar."

"Bu sefer tam tersi; biz birbirimizi hiç sevmediğimiz için evleniyoruz," dedi Dewi Ayu. "Bu da hayli iyi bir sebep sayılır, öyle değil mi?"

Daha sadece on altı yaşındaydı ve birçok melez gibi çok güzel bir kızdı. Parlak siyah saçları, maviye çalan gözleri vardı. Tül gelinliği ve küçük tacıyla masal kitaplarından çıkmış bir periyi andırıyordu. Ailenin geri kalanı bavullarını toplayıp hâlâ bir şansları varken Avustralya'ya kaçmak için diğer Hollandalı ailelerle birlikte limana akın ettiğinden beri Stammler hanesinin tek sorumlusuydu. Singapur'u işgal eden Japon ordusu, Halimunda'ya değilse bile Batavya'ya[2] ulaşmış olmalıydı.

Avrupa'da patlak veren çatışmalardan zaten haberdarlardı; radyo sayesinde savaşın ayak sesleri aylar öncesinden kulaklarına ulaşmıştı. Dewi Ayu, o sıralarda, yıllar sonra torunu Güzel Rengganis'in tuvalette bir köpeğin tecavüzüne uğrayacağı ortaokula dönüşecek Fransiskan Okulu'na devam ediyordu. Öğretmen olmak istiyordu, bunun tek sebebi hemşire olmak istememesiydi. Okula gitmek için anaokulunda öğretmenlik yapan halası Hanneke ile birlikte bindiği Colibri, Ma Gedik'i evinden alan Colibri idi; şoförü de, ihtiyar adamın köpeğini vuran şofördü.

Müzik, tarih, dilbilgisi ve psikoloji derslerine giren rahibeler, Halimunda'nın en iyi öğretmenleriydi. Bazen de papaz mektebinden Cizvit papazlar gelir, din eğitimi, kilise tarihi ve teoloji dersleri verirlerdi. Kızın doğuştan gelen zekâsına hayran olmakla birlikte güzelliği onları endişelendiriyordu. Rahibeler, Dewi Ayu'nun, yoksulluk, itaat ve bekâret yemini etmesi için uğraşıyordu. "Hayatta olmaz," diyordu Dewi Ayu, "Her kadın bu yemini ederse, insanların soyu dinozorlar gibi tükenir." Ölçüsüz söylemleri, güzelliğinden de çok endişe vericiydi. Dine dair sevdiği tek şey fantastik hikâyeler; kiliseye dair sevdiği tek şey ise Angelus duası için çalan çanın kulağa hoş gelen tınısıydı.

Fransiskan Okulu'ndaki ilk senesinde Avrupa'da savaş patladı. Rahibe Maria'nın sınıfa getirdiği radyodan yükselen dehşet içindeki ses, Alman birliklerinin Hollanda'yı işgal ettiğini ve bunu sadece dört günde yaptıklarını söylüyordu. Çocuklar, tarih kitaplarında yazan bir zırvalık olarak gördükleri savaşın gerçekliği karşısında şaşkınlıktan büyülenmişlerdi. Dahası, savaş atalarının vatanında çıkmış ve Hollanda kaybetmişti.

"Önce Fransa, şimdi de Almanya mı işgal etmiş?!" dedi Dewi Ayu. "Gerçekten acınası bir ülke."

"Neden, Dewi Ayu, ne demeye çalışıyorsun?" diye sordu Rahibe Maria.

"Diyorum ki, çok fazla tüccarımız var ama yeterince askerimiz yok."

Bu uygunsuz düşüncesi yüzünden ilahi okuma cezası aldı. Öte yandan, sınıf arkadaşları arasında savaş haberlerinden zevk alan tek çocuk Dewi Ayu idi. Savaşa olan ilgisini tüyler ürpertici bir tahminde bulunacak kadar ileri götürdü: Savaş, Doğu Hint Adaları'nı da vuracaktı, hatta Halimunda'ya bile uzanabilirdi. Avrupa'daki ailelerinin selameti için rahibelerin ettirdiği dualara eşlik etse de aslında o aileler de selametleri de Dewi Ayu'nun umurunda değildi.

Gerçi, bilhassa Hollanda'da çok sayıda akrabası bulunan büyükbabasıyla büyükannesi Ted ve Marietje Stammler sayesinde savaşın yol açtığı endişeler kendi evini de sarmıştı. Mütemadiyen Hollanda'dan gelecek bir mektubun yolunu gözlüyorlardı fakat o mektup asla gelmiyordu. En çok da, Dewi Ayu'nun yıllar önce uzaklara kaçan anne ile babası, Aneu ve Henri Stammler için endişeleniyorlardı. On altı yıl önce bir sabah veda bile etmeden çekip gitmişler, daha ufacık bir bebekken Dewi Ayu'yu terk etmişlerdi. Aile vaktinde bu yüzden öfkeden çılgına dönmüşse de hâlâ onlar için endişeleniyorlardı.

"Her neredeyseler, umarım mutlulardır," dedi Ted Stammler.

"Almanlar onları öldürse bile umarım cennette mutlu yaşamaya devam ederler" dedi Dewi Ayu. Kimseden ses gelmeyince kendi kendini yanıtladı: "Âmin."

"On altı yıldan sonra artık kızgın değilim," dedi Marietje ve ekledi: "Böyle düşüneceğine, bir gün onlara kavuşmak için dua etmelisin."

"Tabii ki ediyorum, babaanne. Bana on altı Noel ve on altı doğum günü hediyesi borçlular. On altı Paskalya yumurtasını saymıyorum bile."

Dewi Ayu, annesiyle babası hakkında bilmesi gerekenleri biliyordu zaten. Mutfakta çalışan hizmetçilerden bazıları, Aneu ve Henri Stammler'ın

hikâyesini çoktan kulağına fısıldamışlardı. Hikâyeyi sızdıranların kimliği Ted veya Marietje Stammler tarafından öğrenilebilseydi sorumlular kuvvetle muhtemel kırbaçlanırdı. Büyükannesiyle büyükbabası –onu bir sabah kapının önünde, bir sepetin içinde yatarken buldukları kısım dahil– Dewi Ayu'nun her şeyi bildiğini bir müddet sonra anlamışlardı zaten. Onu bulduklarında kundağa sarılı vaziyette mışıl mışıl uyuyordu. Yanı başında üzerinde adının yazdığı kısa bir not vardı; anne ile babası *Aurora* adlı gemiyle Avrupa'ya doğru yola çıkmıştı.

Annesiyle babasının olmamasını hep hayretle karşılamıştı Dewi Ayu; büyükannesi, büyükbabası ve halası dışında kimsesi yoktu. Anne babasının bir sabah ansızın çekip gittiğini öğrenmesi onu öfkelendirmemiş, tam tersine, bu durum onda hayranlıkla karışık bir merak uyandırmıştı.

"Gerçekten maceraperestler demek ki," dedi Ted Stammler'a.

"Çok fazla masal okuyorsun, evladım," diye yanıtladı onu büyükbabası.

"Dindar insanlardı herhalde. İncil'de çocuğunu Nil Nehri'nin kıyısına bırakan bir anne geçiyor."

"O, farklı."

"Evet, tabii ki. Ben kapı önüne bırakıldım."

Henri ile Aneu de Ted Stammler'ın çocuklarıydı. Bebekliklerinden beri aynı evde yaşamışlardı. Birbirlerine âşık olduklarında, bu utanç verici skandalı kimse fark etmemişti. Aneu'den iki yaş büyük olan Henri'yi Marietje doğurmuştu. Aneu ise Ted'in Ma Iyang adındaki yerli cariyeden olan çocuğuydu. Ma Iyang, iki bıçkın adam tarafından korunan başka bir evde yaşıyordu. Buna rağmen Ted, Aneu'nün doğduktan sonra kendileriyle aynı evde yaşamasına karar vermişti. Marietje başta büyük kavgalar çıkardı, fakat elden ne gelirdi, nihayetinde cariyesi ve gayrimeşru çocuğu olmayan bir erkek yok gibiydi. Velhasıl çocuğun kendileriyle aynı evde yaşamasına razı oldu ve kulüpte yayılacak dedikoduların önünü kesmek için ona Stammler soyadını verdi.

Beraber büyüdüklerinden, Henri ile Aneu'nün birbirlerine âşık olmak için bol bol zamanı olmuştu. Henri son derece hoş bir delikanlıydı; Rusya'dan özel getirttiği borzoy köpekleriyle çıktığı domuz avlarında ustalaşmıştı. Bunun yanı sıra iyi bir futbolcu, yüzücü ve dansçıydı. Aneu de serpilmiş, güzel bir genç kadına dönüşmüştü; piyano çalıyor, yumuşak soprano sesiyle şarkılar söylüyordu. Ted ile Marietje, çocukların hayatın tadını çıkaracakları yaşta olduklarını düşünüyorlardı, bu yüzden gece vakti

panayır eğlencelerine veya dans salonuna gitmelerine müsaade ediyor, gittikleri yerde kendilerine iyi bir kısmet bulmalarını umuyorlardı. Fakat bu durum felaketin başlangıcı oldu; bir gece geç saatlere kadar panayırda dans edip limonata içtikten sonra eve dönmediler. Endişelenmeye başlayan Ted, yanına iki adamını alarak onları aramak üzere panayır alanına gitti. Fakat tek bulabildiği karanlığa gömülü hareketsiz bir atlıkarınca oldu. Perili köşkün kapısına kilit vurulmuştu. Dans salonu boştu. Yiyecek tezgâhları çoktan kapanmış; görevliler, yorgun argın gişelerin önünde yayılmışlardı. Etrafta gençlerden iz yoktu. Ted, nerede olabileceklerini öğrenmek için son çare çocuklarının bazı arkadaşlarını sorguya çekti.

"Henri ile Aneu koya gitti," dedi içlerinden biri.

Birkaç pansiyon dışında koyda gece gidebilecekleri bir yer yoktu. Onları bulmak için bütün odalara girip çıkan Ted, genç çifti en sonunda bir odada çıplak ve gafil avladı. Tek kelime etmedi, onlar da bir daha eve dönmediler. Sonrasında nereye gittiklerini kimse bilmiyordu. Herhalde koydaki pansiyonlardan birinde yaşıyor; eğer arkadaşlarından borç ve destek almıyorlarsa, angarya işlerde çalışarak geçiniyorlardı. Ormana kaçıp, meyve ve yabandomuzu yiyerek yaşamlarını sürdürüyor olmaları da muhtemeldi. Bir başkası, Batavya'da demiryolu şirketinde çalıştıklarını söylüyordu. Ted ve Marietje, çocukların nerede, ne şartlar altında yaşadıklarını hiçbir zaman öğrenemedi. Sonra günün birinde Ted, kapısının önünde sepet içinde bir bebek buldu.

"Ve o bebek sendin," diye anlattı Ted. "Adını Dewi Ayu koymuşlar."

"Ve ardından *Aurora*'da bir sürü başka bebekler yaptılar… Avrupa'daki tüm evlerin önünde sepetler olabilir," dedi küçük kız.

"Öğrendiğinde büyükannen sinir krizi geçirdi. Delirmiş gibi evden çıkıp koşmaya başladı ve kimse onu yakalayamadı; atlarla, arabalarla bile… Sonunda onu kayalık tepenin zirvesinde bulduk, fakat oradan aşağı inmedi hiç. Onun yerine uçtu."

"Büyükanne Marietje uçtu mu?" diye sordu Dewi Ayu.

"O değil, Ma Iyang."

Cariye olan diğer büyükannesi. Büyükbabasının anlattığına göre, arka verandadan kuzeye doğru baktığında iki tane ufak kayalık tepe görecekti. Ma Iyang, batıdaki tepeden uçup gökyüzünde kaybolmuş, yöre halkı da tepeye onun adını vermişti. Etkileyici bir hikâyeydi, ama bir o kadar da acıklıydı. Dewi Ayu, öğleden sonraları tek başına verandada oturup, büyükannesinin hâlâ bir yusufçuk gibi havada süzüldüğünü görme

umuduyla o tepeyi seyrederdi. Dikkatini yalnızca savaş çelebildi. Artık sıkça radyonun başına oturuyor, cephelerden gelen haberleri dinliyordu.

Hâlâ çok uzaklarında olmasına rağmen savaşın etkileri Halimunda'da hissediliyordu. Ted Stammler, başka birkaç Hollandalıyla beraber bölgedeki en büyük kakao çekirdeği ve hindistancevizi plantasyonunun ortaklarındandı. Savaş, küresel ticarete büyük darbe vurmuştu. Gelirleri iyice düşmüştü ve işler düzelecek gibi görünmüyordu. Ailecek kemerleri sıkmaya başladılar. Marietje, yiyecek alışverişlerini yalnızca işportacılardan yapıyordu. Hanneke bazı alışkanlıklarını askıya aldı; artık eskisi gibi sinemaya gitmiyor, plak satın almıyordu. Evdeki tamir işlerine bakmanın yanı sıra ailenin koruması olan Endonezyalı Bay Willie, silahına kurşun, Colibri'ye benzin alırken eskisi kadar cömert davranamıyordu. Bu arada Dewi Ayu da yatılı okuduğu okulun yatakhanesini boşaltıp eve çıkmak zorunda kaldı.

Bunun nedeni, Fransiskan rahibelerin, savaş yıllarında mücadeleye destek olmak amacıyla, okulun yatakhanesini boşaltıp bedelsiz hizmete açmasıydı. Artık derslerde, kapılarına kadar dayanmış savaşa dair korkutucu hikâyeler dışında bir konu konuşulmuyordu. Sonu gelmeyen konuşmalardan bunalan Dewi Ayu, ayağa kalkıp sesini yükselterek sordu:

"Burada oturup konuşacağımıza, neden top tüfek kullanmayı öğrenmiyoruz?"

Rahibeler onu bir haftalığına okuldan uzaklaştırdı. Büyükbabasından ekstra bir ceza almamasının tek sebebi, devam eden savaştı. Pearl Harbor'ın bombalanmasından hemen sonra okula döndü. Tarih dersinde, eskiden yüzünden gülümseme eksik olmayan Rahibe Maria, asık bir suratla, "Artık Amerika'nın müdahale etme zamanı geldi," dedi.

Burunlarının dibine kadar geldiğini hissettikleri savaş, çimin üzerinde sürünen kertenkele gibi yavaş yavaş ama kesinkes ilerliyor, yeryüzünü kan ve boş mermi kovanlarıyla kaplıyordu. Dewi Ayu'nun tahmini kehanet gibi çınlıyordu şimdi, fakat yaklaşan Alman birlikleri değil, Japonlardı. Güneşli bayrak, hâkim olduğu bölgeyi işaretlemek için işeyen bir kaplan gibi, Filipinler'in üzerinde dalgalanmaya başladıktan sonra şimdi de Singapur'un üzerinde dalgalanıyordu.

Bu gelişmeler evde daha büyük sorunların çıkmasına yol açtı. Ted Stammler henüz kocamamıştı ve bütün yetişkin erkekler gibi o da zorunlu askerlik hizmeti için orduya çağrıldı. Bu, kemerleri sıkmaya mecbur kalmaktan çok daha zor bir durumdu. Hanneke, gözyaşları içinde ona

koruyucu muskalar takarken, Dewi Ayu da işine yarayacağını düşündüğü bazı tavsiyelerde bulunuyordu: “Düşman tarafından esir alınmak, vurulup ölmekten bin kat iyidir.”

Ted evden ayrılırken, görevlendirileceği yeri bilen bir Allah’ın kulu yoktu, ancak muhtemelen, hızla Cava’ya yaklaşan Japon ordusunu karşılamak için Sumatra’ya gönderilecekti. Çoğu plantasyon eşrafına mensup diğer erkeklerle birlikte ailesini ardında bırakarak Halimunda’dan ayrıldı. Marietje, şehir merkezinde kocasına veda ederken, “Hayatım üzerine yemin ederim ki, bugüne kadar tek bir domuz vurabilmiş değil, o kadar kötü nişancı,” diye ağlamıştı. Hane reisi olarak kocasının yerini şimdi o almıştı ancak o kadar acınası haldeydi ki kızı ve torunu sürekli onu teselli etmeye çalışıyordu. Bay Willie de hemen her gün aileyi yokluyordu; Hollanda vatandaşı olmadığından savaşa çağrılmamıştı. Hem zaten, uğradığı bir yabandomuzu saldırısı sonucunda, bir bacağı sakattı.

“Sakin ol büyükanne, Japonların gözleri Halimunda’yı haritada bulamayacak kadar kısık,” dedi Dewi Ayu. Elbette sadece Marietje kendini daha iyi hissetsin diye böyle söylüyordu ama kadının yüzünde en ufak bir gülümseme dahi belirmemişti.

Bütün şehrin keyfi kaçmıştı. Gece panayırı kapandı ve kimse kulübe gitmez oldu. Artık eskisi gibi danslar da tertiplenmiyordu. Plantasyon ofisleri bir avuç çelimsiz ihtiyar tarafından korunuyordu. İnsanlar bir tek sükûnet içinde suya girdikleri yüzme havuzunda buluşuyorlardı. O sıralarda Halimunda’da yaşayan tüm Japonlar bir bir ortadan kaybolmuştu. Aralarında çiftçiler, tüccarlar, hatta sirk akrobatları ve bir de fotoğrafçı bulunan Japonlar aniden kayıplara karışınca, Halimunda’daki Hollandalılar uzun süredir düşman casuslarıyla iç içe yaşadıklarını anladılar.

Bir tek yerli halk olup biteni umursamıyor, eski tas eski hamam yaşamaya devam ediyordu. Çekçekçilerin sürüler halinde limana gidip gelişi yavaşlamadı bile, çünkü ticaret sürüyor, yük gemileri durmuyordu. Çiftçiler tarlalarda çalışmayı sürdürüyor, balıkçılar her gece denize çıkıyordu.

O sıralarda Cava’nın güney kıyılarındaki en büyük liman ve muhtemel bir kitlesel tahliyenin Avustralya’ya açılan kapısı olan Halimunda limanına muvazzaf askerler geliyordu. Eskiden burası Rengganis Nehri’nin geniş ağzına kurulmuş alelade bir balıkçı barınağıydı; denizcilik geleneğinin bir parçası değildi. Denize uzak iç bölgelerde yaşayanlar buraya gelir, kıyı

halkıyla mal takası yaparlardı. Balıkçılar, balık, tuz ve karides macunu verir, karşılığında pirinç, sebze ve baharat alırlardı.

Ve daha da eskiden, Halimunda bataklık bir orman sahasından ibaret sisli ve sahipsiz bir bölgeydi. Bölgeye adını, krallık topraklarından kaçıp buraya yerleşen Pajajaran Hanedanı'nın son nesline mensup bir prenses vermişti. Prensesin soyundan gelenler daha sonra burada köy ve kasabalar kurmuş; Mataram Sultanlığı, muhalif prensleri buraya sürgüne göndermişti. Hollandalılar ise bu bölgeye başta tamamen ilgisiz kalmıştı; çünkü buradaki bataklıklar birer sıtma yuvasıydı, sel basmalarının önüne geçilemiyordu ve yolları çok kötü durumdaydı. On sekizinci yüzyılın ortasında, Halimunda limanına demirleyen ilk büyük gemi, *Royal George* adlı İngiliz gemisi oldu. Ticaret için değil, tatlı su depolamak için gelmişti. İngilizlerin kahve ve çivit otu, bir ihtimal inci satın aldığından, hatta Halimunda üzerinden Diponegoro'ya kaçak silah yığdığından kuşkulanan Hollanda yönetimi durumdan hiç hoşnut değildi. Velhasıl, etrafa bir göz atıp harita çıkarmaları için Hollandalı ilk keşif birliği bölgeye gönderildi. Bir teğmen, iki çavuş, iki onbaşı ve altmış kadar silahlı erden oluşan bu birlik, Halimunda'da küçük bir garnizon kurdu ve birlikteki askerler burada yaşayan ilk Hollandalılar oldular. Bu, Diponegoro Savaşı bitip, sömürge yönetiminin Ürün Yetiştirme Sistemi'ni zorla hayata geçirmesinden sonraydı. Garnizon kurulmadan ve Hollandalılar kendileri kakao yetiştirmeye başlamadan önce Halimunda'nın iç bölgelerinde bolca yetişen kahve ve çivit otu hasadı Cava üstünden Batavya'ya giden tali yoldan taşınıyordu. Fakat bu rota çok riskliydi: Ürünler yolda bozulabilir ya da yol boyunca sıralanmış hırsız çeteleri saldırabilirdi. Halimunda garnizonu ve limanı artık açıldığına göre, ürünler gemilere yüklenip doğrudan Avrupa'ya gönderilebilirdi. Çekçek ve yük arabası trafiğinin akışını sağlayacak geniş yollar yapıldı. Sel baskınlarını engellemek için kanallar kazıldı ve limanın dört bir tarafına ambarlar inşa edildi. Kuzeydeki limanların yanında sönük kalmış olmasına rağmen, Halimunda en sonunda sömürge yönetiminin dikkatini çekti ve liman özel şirketlerin kullanımına açıldı.

Yelkenli gemileriyle şehirde faaliyet gösteren ilk özel şirket elbette *Nederlandsch Indisch Stoomvaartmaatshappij*[3] oldu. Buna paralel olarak, özellikle adayı doğudan batıya kat eden demiryolu açıldıktan sonra, çeşitli antrepo firmaları kurulmaya başlandı. Ancak ticaret burada hiç altın çağını yaşamadı; karşılığında, sömürge yönetimi, birinci garnizon kurulduktan sonra, Halimunda'yı müstahkem mevki haline getirdi. Burası stratejik

önemi olan bir bölgeydi; güney kıyılarındaki tek büyük liman olarak, savaş patlak verdiği takdirde Hollandalıların Sunda veya Bali boğazlarından geçmek zorunda kalmadan Avustralya'ya tahliye olabilecekleri arka kapı görevi görecekti.

Limanı ve şehri savunmak için kaleler inşa edilip, sahile toplar yerleştirildi. Uzun yıllar önce Pajajaran Krallığı soyundan gelen prensesin yaşadığı burundaki ormanda tepelere gözetleme kuleleri inşa edildi. Yüz kişilik bir topçu birliği getirildi. Yirmi yıl sonra, yirmi beş devasa Armstrong topu yerleştirildi ve yirminci yüzyılın başında inşa edilen kışlalarla savunma önlemleri zirveye ulaştı. Stratejik önemi sayesinde Halimunda canlanmaya başladı. Genelevler, özel kulüpler, hastaneler açıldı; sıtmayla savaş başlatıldı; Hollandalı işadamları şehre akın etti; bazıları burada kalıp kakao plantasyonları kurdu.

Savaş patlak verip Almanya Hollanda'yı işgal edince şehir savunması iyice güçlendirildi ve şehre asker takviyesi yapıldı. Ve bir süre sonra radyo, *The Prince of Wales* ve *Repulse* adlı iki İngiliz savaş gemisinin Japonlar tarafından batırıldığını ve düşmanın Malay Yarımadası'nı ele geçirdiğini duyurdu. Çok geçmeden Japonlar zaferlerine bir yenisini daha eklediler: Malay Yarımadası'nı ele geçirdikten kısa bir süre sonra, Britanya'nın Uzakdoğu'daki en büyük tabyası olarak görülen Singapur'u Müttefik orduları komutanı Korgeneral Arthur Percival'den teslim aldılar. Her şey daha kötüye gidiyordu ve bir sabah, bir müfettiş kapı kapı dolaşarak Halimunda halkını iliklerine kadar ürperten o haberi verdi: "Japonlar, Surabaya'yı bombaladı." Yerli halk çalışmayı bıraktı ve ticaret durdu. "Burayı boşaltmanız gerek, hanımefendi," dediklerinde, yanında Hanneke ve Dewi Ayu bulunan Marietje Stammler hiçbir yanıt vermedi.

Şehir kısa sürede trenle ve özel araçlarıyla gelen mültecilerle doldu. Bir gemiye binebilmek için gecelerce sıra bekleyen arabaların hendeklerde oluşturduğu kuyruk şehir dışına taştı. Tahliyeyi gerçekleştirmek için limana elliye yakın askeri gemi geldi. Etrafta tam bir kaos hâkimdi ve Doğu Hint Adaları'nda bir bozgun yaşanacağına garanti gözüyle bakılıyordu. Kısa süre içinde şehirden tahliye edilecekleri kesinleşince, Stammler ailesinin geri kalan fertleri alelacele eşyalarını toplamaya başlamıştı ki Dewi Ayu ansızın herkesi şaşırtan bir çıkışta bulundu: "Ben hiçbir yere gitmiyorum."

"Aptallık etme, evlat," dedi Hanneke. "Japonlar seni rahat bırakır mı sanıyorsun."

“Ne olursa olsun, bir Stammler mutlaka burada kalmalı,” diyordu inatla Dewi Ayu. “Kimi beklememiz gerektiğini pekâlâ siz de biliyorsunuz.”

Marietje, kızın inatçılığı karşısında feryadı koyuverdi: “Düşmanın eline esir düşeceksin!”

“Büyükanne, benim adım Dewi Ayu, bunun bir yerli ismi olduğunu herkes biliyor.”

Japonlar, Surabaya’yı bombaladıktan sonra sıradaki hedefleri Tanjung Priok’a yöneldi. Halimunda’dan tahliye edilen ilk grup, sömürge yönetimine mensup bazı üst düzey yetkililer oldu. Marietje ve Hanneke Stammler, sonunda, Ted’in savaş meydanındaki akıbetinden bihaber ve ısrarından vazgeçmeyen Dewi Ayu’yu arkada bırakarak devasa *Zaandam* gemisine bindiler. Ancak bu, emektar geminin son yolculuğuydu: Yolu bir Japon kruvazörü ile kesişen *Zaandam* ve bir diğer gemi, çatışmaya mahal vermeden batırıldı. Böylece Dewi Ayu, Bay Willie, hizmetçiler ve bıçkın adamlar için yas günleri başladı.

Kırk sekizinci tümene bağlı Japon piyadeleri Filipinlerdeki Bataan muharebesinin ardından Kragana ayak bastı. Piyadelerin yarısı Surabaya üzerinden Malang’a doğru harekete geçerken, diğer yarısı Sakaguchi Tugayı adı altında Halimunda’ya geldi. Japon uçakları, Batavya Petrol Şirketi’ne ait Mexolie Olvado rafinelerine, işçi barınaklarına, kakao ve hindistancevizi plantasyon ofislerine bomba yağdırmaya başlamıştı bile. Sakaguchi Tugayı, şehrin dışında KNIL olarak da bilinen Hollanda Doğu Hindistan Kraliyet Ordusu’nun güçlü direnişiyle karşılaştı ancak bu direniş, general P. Meijer, Hollanda’nın Kalijati’de teslim olduğu haberini alana kadar sadece iki gün sürdü. Doğu Hint Adaları’nın tamamı düştü ve işgal edildi. General P. Meijer, Halimunda’yı belediye sarayında Japonya’ya teslim etti.

Tüm yaşananlara kendi gözleri ve kulaklarıyla şahit olmasına rağmen, Dewi Ayu yas tuttuğu süre boyunca hiç kimseyle konuşmadı; arka verandada oturup Ted’in Ma Iyang’ın adının verildiğini söylediği tepeyi seyretti yalnızca. Bir ikindi vakti, muhtemelen eski sahibi babası Henri olan borzoy köpeğiyle arka bahçede dolaşan Bay Willie’yi gördü. Yas tutmaya başladığı günden bu yana ilk kez konuştu.

“Biri uçtu gitti, diğeri de boğuldu.”

“Ne oldu, küçük hanım?” diye sordu Bay Willie.

“Yok bir şey, büyükannelerimi hatırladım sadece,” dedi Dewi Ayu.

“Küçük hanım, bir şeyler yapsanız iyi olur, hizmetçiler ne yapacaklarını bilmez haldeler. Artık bu ailenin reisi siz değil misiniz?”

Dewi Ayu başıyla onayladı. O akşam güneş batarken Bay Willie’ye, aşçı, odacı, bahçıvan, güvenlik görevlisi, her kim varsa bütün hizmetçileri toplamasını emretti. Onlara artık evin tek reisi olduğunu ve tüm emirlerini itirazsız yerine getirmek zorunda olduklarını söyledi. Kimseyi kırbaçlamayacaktı, fakat Ted Stammler eve dönerse emirlerine karşı çıkan herkesi kırbaçlar ve onları yaban köpekleriyle aynı kafese kapatırdı. Verdiği ilk emir, kimse için bir sorun teşkil etmemekle birlikte, herkesi şaşkına döndürmüştü:

“Bu gece, Ma Gedik adındaki ihtiyar adamın bataklığın içindeki köyden kaçırılması gerekiyor,” dedi. “Çünkü, yarın sabah onunla evleneceğim.”

“Şaka yapıyor olmalısınız, küçük hanım” dedi Bay Willie.

“Şaka yapıyor gibi bir halim mi var?”

“Ama rahip kayıplara karıştı ve bombalar kiliseyi yerle bir etti!”

“Olsun, köy muhtarı ne güne duruyor?”

“Küçük hanım, siz Müslüman değilsiniz ki.”

“Hayır, ama uzun bir süredir Katolik de değilim.”

Dewi Ayu’nun Ma Gedik ile olan evliliği işte böyle başladı. Acınacak haldeki zavallı ihtiyar, genç ve güzel bir kızla evleniyordu: Flaş haber kısa sürede tüm şehre yayıldı. Dedikodular Japonların kulağına kadar gitti. Henüz Halimunda’dan kaçmayı başaramamış Hollandalılar, hizmetçileri aracılığıyla mektuplar göndererek dedikoduların doğru olup olmadığını öğrenmeye çalışıyor, bazıları Dewi Ayu’nun anne babasına dair utanç verici skandalı yeniden gündeme getiriyordu.

Muhtar geldikten kısa bir süre sonra, “Ya seninle evlenmezsem, o zaman ne olacak?” diye sordu en sonunda Ma Gedik.

“Yaban köpeklerine yem olacaksın.”

“O zaman bırak da yesinler beni.”

“Ve Ma Iyang Tepesi dümdüz edilecek.”

Ma Gedik, bu dehşet verici tehdit karşısında çaresiz kalmıştı. O sabah saat dokuz sularında, tam da Japon askerlerinin şehri ele geçirmeleri şerefine düzenledikleri tören başladığı sırada, Dewi Ayu ile evlendi. Evlilik törenine hizmetçiler ve güvenlik görevlileri dışında kimse davet edilmemişti. Şahitliklerini Bay Willie yaptı. Ma Gedik, tören boyunca titreyip kekeledi, yeminini bile doğru dürüst edemedi. Sonunda kendinden geçip yere yığıldığı anda muhtar beraberliklerini resmileştirdi.

“Zavallı adam,” dedi Dewi Ayu. “Ted, Ma Iyang’ı cariyesi yapmasa, belki de dedem olacaktı.”

Ma Gedik, öğleden sonra kendine geldiğinde, nasıl olduğunu anlayamadan kendini Dewi Ayu’nun kocası olarak buldu. Karşısında dişi bir şeytan varmışçasına ağzı açık Dewi Ayu’ya bakıyordu. Ona dokunmayı reddediyor, Dewi Ayu zorla yanına yaklaşmaya çalıştığında acı bir çığlık atarak eline ne geçirirse fırlatıyordu. Dewi Ayu insafa gelip biraz uzaklaşınca odanın bir köşesinde kıvrıldı ve beşikteki bir bebek gibi titreyerek ağlamaya başladı. Dewi Ayu, çok da uzaklaşmadan, oturmuş sabırla bekliyordu. Gelinliği hâlâ üzerindeydi. Arada bir yanaşıp onu öpüp okşaması, hatta artık karısı olduğuna göre onunla sevişmesi için tatlı dille adamı kandırmaya çalışıyordu. Ma Gedik yeniden çığlık atmaya başlayınca onu ayartma çabalarına ara verip sessizce oturduğu yere geri dönüyor ve Ma Gedik’e gülücükler atarak sabırla beklemeye devam ediyordu.

“Niçin benden korkuyorsun? Tek istediğim bana dokunman ve elbette benimle yatman, çünkü artık benim kocamsın.”

Ma Gedik ona cevap vermiyordu.

Dewi Ayu, “Şöyle düşün, evliyiz ve sen benimle yatmıyorsun diyelim,” diyerek konuşmasına devam etti. “O zaman hiç hamile kalamayacağım ve herkes artık çükünü kaldıramadığını düşünecek.”

“Dişi bir şeytansın sen,” diye kekeledi Ma Gedik sonunda.

“Baştan çıkarıcı güzel bir kadınım,” diye ekledi Dewi Ayu.

“Bakire bile değilsin.”

“Bu doğru değil tabii ki de!” dedi Dewi Ayu. Bu sözler kalbini kırmıştı. “Benimle yatarsan yanıldığını anlarsın.”

“Bakire değilsin ve hamilesin ve tüm kabahati bana yükleyeceksin.”

“Doğru değil bu.”

Aralarındaki tartışma önce gece yarısına, ardından sabahın erken saatlerine kadar sürdü ancak ikisinin de fikri değişmedi. Gün ağarıp zifaf odası aydınlanmaya başladığında Dewi Ayu adamın canhıraş çığlıklarından yılıp ona yaklaşmaya çalışmaktan vazgeçti. Gelinliğini ve tacını çıkarıp yatağın üzerine attı. Sakinleşmek bilmeyen ihtiyar adamın karşısına çırılçıplak dikildi ve kulağına doğru sesini yükselterek, “Haydi, benimle yat ve bakire olduğumu *kendin* gör!” dedi.

“Şeytanın üzerine yemin ederim, bunu yapmayacağım, çünkü bakire *olmadığına* eminim!”

Bunun üzerine Dewi Ayu, Ma Gedik'in gözünün önünde orta parmağını vajinasının içine, iyice derinlere kadar soktu. Başta acıdan inledi. Parmağı bacakları arasında hareket ettikçe titriyordu. Ardından parmağını dışarı çıkarıp Ma Gedik'e gösterdi.

Parmağının ucundan süzülen kanı düz bir çizgide Ma Gedik'in alnının tepesinden titreyen çenesinin ucuna kadar sürdü.

"Haklısın sanırım," dedi Dewi Ayu. "Artık bakire değilim."

Yıkanmaya gitti ve döndükten sonra hâlâ odanın bir köşesinde titreyen ihtiyar adamı umursamayan bir edayla gelin yatağının üzerine yatıp uyudu. Bütün bir gün ve gece boyunca dinlenememiş olduğundan derin bir uykuya daldı ve hizmetçilerin onu öğle yemeği için uyandırma çabaları yanıtsız kaldı. Öğleden sonra uyandı. Ma Gedik'le canını sıkmadan doğrudan masaya geçti ve gözlerini ona dikmiş emirlerini bekleyen hizmetçilere tek kelime etmeden büyük bir iştahla yemeğini yedi. Odasına döndüğünde ihtiyar adamın gitmiş olduğunu fark etti. Banyoda, bahçede, mutfakta onu aradı ama hiçbir yerde bulamadı. En sonunda evin önündeki korumalardan birine sordu.

"Şeytan görmüş gibi çığlıklar atarak kaçtı, küçük hanım."

"Yakalayamadınız mı?"

"Çok hızlı koşuyordu, tıpkı Ma Iyang'ın on altı yıl önce koştuğu gibi" diye yanıtladı bıçkın adamlardan biri. "Fakat Bay Willie arabayla peşine düştü."

"Peki onu yakaladı mı?"

"Hayır."

Dewi Ayu ahıra koşup at üzerinde kovalamacaya katıldı. Ma Gedik'in, Ma Iyang'ın göğe uçup sisin içinde kaybolduğu kayalık tepenin zirvesine doğru koştuğunu tahmin ediyordu ama tutturamamıştı; Ma Gedik'in o tepeye değil, doğusundaki diğer tepeye koştuğu ortaya çıktı. Dewi Ayu, yolda karşılaştığı insanları sorguya çekip Ma Gedik'in peşine düşen Colibri'ye ait lastik izlerine ulaştı. İzleri takip ederek geldiği tepenin eteğinde Bay Willie'yi Colibri'nin arka tamponunda otururken buldu, arabanın daha yukarılara tırmanması mümkün değildi.

"Tepenin üstünde şarkı söylüyor," dedi Bay Willie.

Dewi Ayu tepeye baktı ve Ma Gedik'i gördü. Büyük bir kaya parçasının üzerinde durmuş, sahneye çıkmış bir opera yıldızı gibi şarkı söylüyordu. Ma Gedik'in sesini duymakta zorlanan Dewi Ayu, adamın söylediği

şarkının, on altı yıllık bekleyişinin son gününde söylediği şarkı olduğunu bilmiyordu.

“Kesin atlayacak, tıpkı sevgilisi gibi,” diye devam etti Bay Willie. “Ve göğe uçup sisin ardında kaybolacak.”

“Hayır,” dedi Dewi Ayu. “Kayalıklara çakılıp paramparça olacak.”

Ve tam da öyle oldu: Ma Gedik şarkısını bitirir bitirmez kendini boşluğa bıraktı. Mutluluktan ağzı kulaklarında uçuyor gibiydi. Yıllardır hiç kimse onu bu kadar mutlu görmemişti. Ama bir kuşun kanatları gibi açılan kolları onu daha yükseklere uçuramadı ve Ma Gedik gittikçe artan bir hızla düşüşe geçti. Kendisini bekleyen sonun farkında olmasına rağmen heyecandan içi içine sığmıyor, gülmeye ve mutlulukla bağırmaya devam ediyordu. Sonunda kayalıklara çakıldı ve vücudu, tıpkı Dewi Ayu’nun tahmin ettiği gibi, paramparça oldu.

Cesetten çok bulamacı andıran kalıntılarını eve getirip münasipçe gömdüler. Dewi Ayu, Ma Iyang Tepesi’nin yanında yükselen o tepeye Ma Gedik Tepesi adını verdi ve bir hafta yas tutma kararı aldı. Yas döneminin sonuna geldiğinde Ted Stammler’ın, Hollanda teslim olmadan önceki son muharebede Batavya’yı savunurken öldüğü haberini aldı. Büyükbabasının naaşı eve hiç gelmedi ancak Dewi Ayu bir hafta daha yas tutmaya karar verdi. İkinci yas döneminin sonunda, daha fazla acı haber gelmemesinin hoşnutluğuyla, matem kıyafetlerinin hepsini çöpe attı. İç açıcı renkli giysiler kuşanıp güzelce makyajını yaptı ve hiçbir şey olmamış gibi pazara gitti. Fakat eve döndükten sonra duyduğu şey, yeni bir ölüm haberinden çok daha şaşırtıcı oldu.

Ceket kravat giyinmiş Bay Willie, ayağında parlak deri ayakkabılarıyla Dewi Ayu’nun karşısına geçip onunla konuşması gereken önemli bir mesele olduğunu söyledi. Dewi Ayu adamın istifa edip Batavya’ya yeni bir iş aramaya gideceğini ya da Japon ordusuna katılmaya karar verdiğini söylemeye geldiğini düşündü. Fakat tahminleri gerçeğe teğet bile geçmiyordu. Bay Willie’nin utançtan kıpkırmızı kesilen yüzü, konuşmaya başlayana kadar niyetini ele vermedi. Ardından ağzından birkaç kelime döküldü sadece ama onlar da Dewi Ayu’nun soluğunu kesmeye yetti.

“Küçük hanım,” dedi, “benimle evlenin.”

---

[1] Huni şeklinde hazırlanan ve hintsafranıyla pişirilen etrafı sebzelerle çevrili bir pilav yemeği

[2] Bugünkü Cakarta (ç.n.)

[3] Hollanda Hindistan Gemicilik Şirketi (ç.n.)

3

DEWI AYU'NUN önceden düşünemediği şuydu: Japonlar, ailesinin Hollandalı olduğu gibi bilgilere ulaşamayacak kadar beceriksiz olsalar zaten savaş falan kazanamazlardı. Yüzü ve ten renginin yanı sıra tamamı Japonların eline geçen resmi kayıtlar da onu ele veriyordu artık. Adı Dewi Ayu olsa bile, Japonları yerli halktan biri olduğuna inandırması mümkün değildi.

"Bu işler böyle yürüyor galiba," dedi. "Tıpkı herkesin Multatuli[1] denen adamın aslında Cavalı olmadığını ve ayyaşın teki olduğunu bildiği gibi."

Tek başına oturmuş nostaljiyle gramofondan büyükbabasının en sevdiği şarkıları –Schubert'in *Bitmemiş Senfoni*'si ile Rimski-Korsakov'un *Şehrazat*– dinlerken, bir yandan da Bay Willie'nin evlilik teklifine ne yanıt vereceğini düşünüyordu. Bay Willie'nin iyi biri olduğunu biliyordu. Hatta bir zamanlar, Bay Willie halası Hanneke ile evlense ne güzel olur, diye düşünmüştü. Böyle iyi bir adamı hayal kırıklığına uğratmak, en az hiç düşünmeden onunla evlenmek kadar zor geliyordu ona. Ancak, ne olursa olsun, Ma Gedik'le olan fırtınalı evliliğinin ardından, bir kez daha evlenmeyi aklının ucundan bile geçirmiyordu.

Bay Willie, Halimunda'ya, Dewi Ayu'nun büyükbabası Ted'in artık külüstüre çıkan Fiat'ları yerine Batavya'daki Velodrome firmasından yeni bir Colibri sipariş etmesi sayesinde gelmişti. Firmanın sahibi Brest van Kempen, müşterilerine taksitle araba satın alma imkânı sunan müşfik bir işadamıydı. Ted'in takside ihtiyacı yoktu fakat arkadaşları ona Velodrome'un sunduğu harika fırsatlardan bahsetmişti; müşterilerine arabanın yanı sıra ücretsiz kaza sigortası, çok iyi teknik servis hizmeti ve motordan iyi anlayan deneyimli bir şoför veriyordu. Ted eve dönerken yanında Bay Willie'yi de getirmişti. Aile için hem şoförlük yapacak hem de tamir işlerine bakacaktı. Plantasyon ekipmanlarının bakımını yapacak birine ihtiyaç duyduklarından bu becerisi çok işlerine yarayacaktı. Otuzlu yaşlarının ortasında, orta yapılı bir adamdı. Yeleğinin düğmeleri açık gezerdi ve giysilerine hep makine yağı bulaşmış olurdu. Sıçanları ve

domuzları vurmak için bir tabanca taşırdı. Dewi Ayu o zamanlar daha on bir yaşında küçük bir kız çocuğuydu, Bay Willie'nin ona evlenme teklif etmesine daha beş yıl vardı.

"Bayım, bir kez daha düşünün isterseniz," dedi Dewi Ayu. "Ben deli bir kadınım."

"Ben sizde herhangi bir delilik alameti görmüyorum," dedi Bay Willie.

"Ma Gedik öldüğünde, onunla evlenmemin tek bir sebebi olduğunu fark ettim: Aşkının Ted tarafından mahvedilmesine duyduğum öfke. Yani, deli olduğum apaçık ortada."

"Biraz akıldışısınız yalnızca."

"Bu da, deli demenin başka şekli, bayım."

Neyse ki şans kapıda belirdi: Bay Willie'nin teklifine yanıt vermek zorunda kalmadan içinde bulunduğu durumdan kaçıp kurtulabilirdi. Kumsalda dizili askeri kamyonetleri gördüğünde daha sabahtı ve gramofon plaktaki son şarkıyı çalmayı bitirmemişti. Kamyonetler, geriye kalan Hollandalıları toplayıp esir kampına götürmek için hazır bekliyordu. Askerler bir gün önce evlerine gelip eşyalarını toplamalarını emretmişti. Dewi Ayu da o gece hiç kimseye, özellikle de Bay Willie'ye bir şey söylemeden eşyalarını toplamıştı. Fazla bir şey eşya almıyordu yanına; bütün yükü yalnızca bir bavul dolusu kıyafet, bir battaniye, ince bir döşek ve aile mallarına ait tapu ve resmi belgelerden ibaretti. Çalınacağını bildiğinden yanına hiç para veya mücevher almadı. Babaannesinden yadigâr birkaç kolye ve bileziği üzerlerine sifonu çekerek kendilerini bekleyen bok çukuruna gönderdi. Geri kalanları küçük zarflar içinde hizmetçilere paylaştırdı; böylece, kendilerine yeni iş ararken aç kalmayacaklardı. Kendisi için yeşim, turkuaz ve elmas taşlı altı yüzük ayırıp onları yuttu. Kakasıyla beraber her dışarı çıktıklarında onları tekrar yutacaktı. Böylece yüzükler esir kaldığı süre boyunca vücudunun içinde güvende olacaktı. Evin önündeki kamyonetten inen iki asker ellerinde süngüleriyle merdivenleri çıkarken, Dewi Ayu oturmuş, onların gelmelerini bekliyordu; gitme vakti gelmişti.

"Sizi tanıyorum," dedi Dewi Ayu. "Sokağın köşesindeki fotoğrafçılarsınız siz!"

"Evet, çok eğlenceli bir işti gerçekten. Halimunda'daki tüm Hollandalıları tek tek fotoğrafladık," diye yanıtladı askerlerden biri.

Diğer asker söze girdi: "Hazırlanın, küçük hanım."

“Hanımefendi,” diye düzeltti Dewi Ayu. “Artık dul bir kadınım.”

Hizmetlilere veda etmek için askerlerden biraz zaman istedi. Hanımlarının evden gittiğini biliyor gibiydiler. Aşçılardan Inah’ı gördü; ağlıyordu. Inah, mutfağın tek hâkimiydi; Dewi Ayu’nun babaannesi, misafirlerine verdiği yemeklerde bir tek ona güvenirdi. Dewi Ayu, onun hazırladığı tadına doyum olmayan *rijsttafel*’i,[2] belki de sonsuza kadar, bir daha hiç tadamayacaktı; iyi bir aşçı, aile servetinin önemli bir parçasıydı, ama artık aile maile kalmamıştı. İşte, ailenin son ferdi de savaş esiri olarak gidiyordu. Kadına altın bir kolye verirken hatıralar zihnine üşüştü. Daha küçük bir çocukken Inah ona yemek yapmayı öğretmiş, baharatları öğütüp ateşin korlarını yellemesine izin vermişti. Üzerine büyükbabasıyla büyükannesinin öldüğünü öğrendiği zamankinden çok daha derin bir hüzün çöktü.

Aşçı Inah’ın yanında evde uşaklık yapan oğlu duruyordu. Adı Muindi. Hep herkesten daha şık giyinir, *blangkon*[3] şapkasıyla Hollandalıları bile kendine hayran bırakırdı. Görevi, evi turlayıp yapılacak işlere koşturmaktı; sofrayı kurup masadakilerle ilgilendiği yemek saatleri en meşgul anlarıydı. Ted Stammler ona gramofonu nasıl kullanacağını öğretmişti; çoğu zaman ondan, çalan plağı değiştirmesini veya belirli bir şarkıyı bulmasını isterdi. Muin bunu yapmaktan hep mutluluk duyar, işin tek erbabıymış gibi, plağı çevirip iğneyi hareket ettirirdi. Birçok klasik eseri öğrenmişti ve onlardan gerçekten keyif alıyor gibiydi.

Gramofonla plakların durduğu rafı göstererek, “Hepsini alabilirsin,” dedi Dewi Ayu ona.

“Olmaz, alamam!” dedi Muin. “Onlar efendimizin.”

“İnan bana, ölüler müzik dinlemez.”

Dewi Ayu, yıllar sonra, savaş sona erip cumhuriyet kurulduktan sonra Muin’i tekrar gördü. O zamanlar Halimunda’da artık neredeyse hiç Hollandalı aile kalmamıştı ve hiç kimse hizmetlilerle dolu bir evde yaşayacak kadar zengin değildi. Muin’in elinden sofrayı kurup gramofonu çalıştırmak dışında fazla bir iş gelmediğini biliyordu. İşte oradaydı Muin; pazar yerinin önünde durmuş, büyükbabasından miras kalan plakları çalıyordu. Eğitimli küçük bir maymun, çektiği yük arabası ya da elindeki şemsiyeyle ileri geri gidip gelirken *Dokuzuncu Senfoni*’ye, *(Re Minör)* uygun tempoyla dans ediyor, insanlar da Muin’in tersini çevirip önüne koyduğu *blangkon* şapkasına bozuk para atıyordu. Dewi Ayu onu uzaktan seyredip, çocuğun yaver giden talihine sevinerek gülümsemekle yetindi.

Muin'in önceden yaptığı tek bir iş daha vardı, o da mektup kuryeliğiydi: O zamanlar evlerde telefon yoktu ve "mektup" da esasen çift taraflı bir yazı tahtasıydı. Dewi Ayu yazı tahtası aracılığıyla sık sık okul arkadaşlarıyla dedikodu yapardı. Muin, Dewi Ayu'nun anlatacaklarını yazdığı tahtayla arkadaşının evine gider ve tahtanın öteki yüzüne cevabın yazılmasını beklerdi. Beklerken de kendisine ikram edilen soğuk içeceği ve küçük pastaları büyük bir zevkle mideye indirir, ardından da tahtayla ve gittiği evdeki hizmetçilerden topladığı dedikodularla eve dönerdi. Bu işten büyük keyif alıyor, Dewi Ayu da onu hemen her gün arkadaşlarının evlerine gönderiyordu.

Muin'le göndermediği tek bir yazı tahtası vardı, o da zaten gönderdiği son tahta oldu. Ma Gedik'e yazdığı mesajı taşıyan tahtayı adamın kulübesine Bay Willie ile bıçkın adamlardan biri götürmüştü.

"Bu yazı tahtası da senin," dedi çocuğa.

Ardından su pompası ve sabunların kraliçesi; çamaşırcı Supi'ye döndü. Küçükken Dewi Ayu'yu hep bu yaşlı kadın uyutur, ona *Nina Bobo* ninnisini söyleyip, *Lutung Kasarung*[4] masalını anlatırdı. Kocası ailenin bahçıvanıydı. Belinden pala, elinden orak eksik olmazdı ve çoğu zaman eve eli dolu gelirdi; elindeki paketlerden ya yavru bir kara kedi, yılan yumurtaları veya monitör kertenkelesi gibi beklenmedik şeyler ya da bir hevenk battal boy muz, yarı olgun tarçın elması veya bir çuval mango gibi enfes hediyeler çıkardı.

Sırada evi, bahçeyi ve keçi ağılını bekleyen bıçkın adamlar vardı. Hepsini tek tek kucakladı. Dewi Ayu, yıllar sonra ilk kez gözyaşı döküyordu. Onlardan ayrılırken canından bir parça kopuyordu sanki. Sonunda Bay Willie'nin karşısına dikildi ve, "Ben deliyim ve sadece deli biri başka bir deliyle evlenir" dedi. "Ve ben deli biriyle evlenmek istemiyorum." Daha fazla beklemeye tahammülü kalmayan iki Japon askeriyle oradan ayrılmadan önce Bay Willie'yi öptü.

"Evime iyi bakın," dedi son bir kez, "tabii Japonlar gelip el koymazsa."

Evin önünde rölantide çalışan kamyonetin arkasına tırmandı. Kamyonete doldurulmuş kadınlarla onların ağlayıp çığlıklar atan çocukları arasında kendine zar zor bir yer buldu. Verandada dikilmeye devam eden hizmetlilere el salladı. Bandung ve Batavya'da yaptığı birkaç kısa tatil dışında şehir sınırları dışına hiç çıkmadan on altı yıl yaşamıştı o evde. Evin arka tarafından koşturan borzoy köpeklerini gördü. Üzerinde yuvarlanmayı çok sevdikleri Japon çimiyle kaplı bahçede havlıyorlardı. Evin yanından

yaseminlerin yükseldiği ve çitin etrafından günebakanların fışkırdığı bu bahçe onların hükümranlığı altındaydı. Dewi Ayu, Bay Willie'nin onlara iyi bakacağını umuyordu. Kamyonet hareket etti. Balık istifi gibi yerleşmiş diğer kadınların arasında sıkışıp kalan Dewi Ayu, nefes alabilmek için debelenirken bir yandan da havlamayı sürdüren borzoy köpeklerinin olduğu istikamete doğru el sallamaya devam ediyordu.

"Evlerimizi ardımızda bıraktığımıza inanamıyorum!" dedi yanındaki kadın. "Umarım bu durum uzun sürmez."

"*Umarım* ordumuz Japonları geri püskürtür" dedi Dewi Ayu. "Yoksa bizi şeker ve pirinç gibi alıp satacaklar."

Yerliler yolun kenarına çökmüş, kayıtsız gözlerle kamyonetin arkasında debelenip duran kadınları seyrediyorlardı. Hollandalı kadınlar arasından birkaç tanıdık sima seçen bazıları gözyaşlarına boğuldu ve hıçkırıklar içinde mendiller sallanmaya başlandı. Dewi Ayu gözyaşlarını silerken bir yandan da bu tuhaf manzara karşısında gülümsemekten kendini alamıyordu. Yerliler nazik, zararsız ve itaatkâr insanlardı, biraz da tembel. Dewi Ayu aralarından bazılarını tanıdı; büyükbabasının kakao plantasyonunda çalışmışlardı. Ailesinden gizli kulübelerine gittiği çok olmuştu. Onlardan hoşlanıyordu. Hem gülmeyi seviyor hem de ona *buta*[5] gibi *wayang* karakterleri hakkında bir sürü fantastik masal anlatıyorlardı. Ayrıca ona dar saronglar ve işlemeli *kebaya*lar giydirip saçını topuz yapıyorlardı. Oldukça fakirdiler. Film gösterimlerinde filmleri ancak perdenin arkasından seyretmelerine izin veriliyor, görüntülere tersten bakmak zorunda kalıyorlardı. Onları hiçbir zaman kulüpte ya da dans salonunda göremezdiniz; tabii eğer yerleri silmek için gelmedilerse. "Baksanıza," dedi yanındaki bir diğer kadına, "kendi topraklarında yabancı iki ülkenin savaşması onları kim bilir nasıl şaşkına çevirmiştir."

Rengganis Nehri'nin batı kıyısındaki küçük delta üzerinde bulunan esir kampına doğru yaptıkları yolculuk bitmek bilmiyordu. Bu kampta şimdiye dek sadece ağır suçlular kalmıştı: katiller, tecavüzcüler ve Boven Digul zindanlarında çürümeden önce, sömürge yönetiminin geçici bir süre burada tuttuğu çoğu komünist, politik suçlular. Kadınlar, kızgın tropik güneşin altında yanıp kavruluyordu; ne onları güneşten koruyacak şemsiyeleri ne de bir damla içecekleri vardı. Yolculuğun ortasında duran kamyonetin radyatörüne biraz su verildi; kamyonettekilere ise hiçbir şey.

Çömelip yola bakmaktan bitkin düşen Dewi Ayu arkasını dönerek sırtını kamyonetin kasasına yasladı ve aslında kadınlardan bazılarını çok iyi

tanıdığını fark etti; bunlar komşuları ve okul arkadaşlarıydı. Hollandalıların birbirine sıkıca bağlı bir sosyal yaşamları vardı. Çocuklar, hemen her öğleden sonra hep beraber koyda yüzmeye giderdi. Gençler, dans salonunda, sinemada ya da komedi şovlarında; yetişkinler ise kulüpte buluşurdu. Dewi Ayu, bazı arkadaşlarını tanıdı. Birbirlerine bakıp acı acı gülümsediler. İçlerinden biri şakayla karışık, "Ee, nasılsın bakalım?" diye sordu.

Dewi Ayu, samimi hislerini ortaya dökerek, "Bombok. Bir esir kampına doğru ilerliyoruz," diye cevap verdi. Bu yanıt biraz olsun onları güldürdü.

Şakayı başlatan kızın adı Jenny'ydi. Savaşın dehşetinden önceki mutlu günlerinde Dewi Ayu'nun arabada sakladığı şambreli alıp beraber yüzmeye giderlerdi. Delikanlılar suya yakın pozisyon alır, yaşlı erkekler ağızlarında pipolarıyla şemsiyelerin altında kumda otururlardı. Hepsi de mayolu genç kadınları dikizlemek için oradaydı. Soyunma odasında ne haltlar karıştırdıklarını da gayet iyi biliyordu Dewi Ayu. Soyunma odası dedikleri, plajın ucundaki etrafı bambuyla çevrilmiş doğal bir tümsekten başka bir şey değildi. Erkekler ve kadınlar için ayrı bölümler olmasına rağmen çoğu zaman bambunun örgüsündeki boşluklardan gizlice kendisini seyreden bir çift göz yakalardı. O da gözlerini derhal o tarafa diker ve, "Aman Allahım, seninki de ne kadar küçükmüş!" diye bağırırdı. Erkekler de çareyi utanç içinde oradan kaçmakta bulurdu.

Yüzücüler zaman zaman suda beliren bir köpekbalığı yüzgeci yüzünden ortalığı velveleye verse de, hiç saldırıya uğrayan olmamıştı. Halimunda Plajı köpekbalıkları için çok sığ olduğundan genellikle derinlere geri açılırlardı. Bazen balıkçıların ağlarına ufak köpekbalıkları takılır, fakat balıkçılar kötü şans getirdiğine inandıklarından daima onları serbest bırakırlardı. Korkulması gereken tek hayvan köpekbalıkları değildi: Nehrin ağzında timsahlar yaşıyor ve onlar da insan yemekten hoşlanıyordu.

Dalgaların usulca kıyıya vurduğu koyda artık sadece yerli çocuklar vardır, diye düşündü Dewi Ayu. Sürekli yalınayak dolaşan, üstleri başları toz toprak içinde bu çocuklar genç hanımefendi ve beyefendiler yüzmeye geldiğinde nasıl da hemen kenara çekilirlerdi… Acaba esir kampında yüzmeye gitmelerine izin verilir miydi?

"Dua et de bir timsahla karşılaşmayalım," dedi kucağında bebeğini taşıyan orta yaşlı bir kadın.

Bunu öylesine söylememişti; deltanın ortasındaki kampa ulaşmak için suyun öte yanına geçmeleri gerekiyordu. Kamyonetin tepesinde yaptıkları

sevimsiz yolculuğun ardından şimdi, nehrin kıyısında durmuşlardı. Japon askerleri kendi dillerinde bir şeyler bağırarak, söylediklerinden tek kelime anlamayan kadınların arasında dolaşıyorlardı.

Kadınları bir feribota tıkıştırdılar; bu şekilde yolculuk etmek kamyonete kıyasla daha korkutucuydu çünkü artık bir de boğulma riski vardı. Ve orta yaşlı kadının dediği gibi, her an karşılarına bir timsah çıkabilirdi; hiçbiri bu canavardan daha hızlı yüzemezdi. İsli bacasından göğe kapkara dumanlar yükselen feribot, azap verici bir yavaşlıkla hareket ediyor, akıntıyı baştan almamak için daireler çiziyordu. Feribotun gürültüsünden korkup havalanan bir balıkçıl sürüsü sığ sulara konmak için alçalmaya geçti. Her şeye rağmen, kuşların oluşturduğu güzel bir manzaraydı, ancak bir anda bu güzellik kayboldu çünkü çalıların ardından eski bir bina belirdi. Bilhassa savaş esirleri için boşaltılmışa benzeyen bu bina, en azılı suçluları bile ürküten kanlı bir tarihe sahip Bloedenkamp idi. Bu hapishaneye bir kez girdiniz mi, eğer koca nehirde bir mil boyunca bir timsahtan daha hızlı yüzemiyorsanız, kaçmanız imkânsızdı.

Feribot kıyıya yanaşır yanaşmaz Japon askerler yeniden bağırmaya başladı, kadınlar da olanca hızlarıyla kendilerini karaya attılar. Çocuklar ağlamaya başladı ve bir keşmekeş koptu: Nehre bir bavul uçtu ve sahibi onu yakalamaya çalışırken sırılsıklam oldu. Çamurun içine bir döşek düştü ve bir anne, yaşanan kaosun içinde ayaklar altında kalan çocuğunu kaybetti. Kafile, her birinin önünde nöbetçilerin durduğu üç ayrı demir kapıdan geçerek hapishaneye doğru yürüdü. Girişte, iki Japon askerinin ellerinde bir listeyle oturduğu masanın önüne dizildiler. Askerlerin hemen yanında esirlerin para ve değerli eşyalarını koymaları için bir sepet vardı. Kadınlardan bazıları mücevherlerini çıkarıp sepete atmaya başlamıştı bile.

Askerlerden biri, düzgün bir Malaycayla, “Bunu biz üzerinizi aramadan yaparsanız, sizin için iyi olur,” dedi.

Gel de bokumu ara, diye içinden geçirdi Dewi Ayu.

Hapishane domuz ağılından beterdi. Çatısı akıyor, yosun tutmuş ve kurumuş kan lekeleriyle kaplı duvarlardaki çatlaklardan otlar fışkırıyordu. Pis zeminde bitler, hamamböcekleri ve sülükler cirit atıyordu. Yeni gelen esirlerden ürken çocuk budu büyüklüğündeki lağım fareleri, çığlığı basıp bir aşağı bir yukarı hoplayan kadınların bacakları arasında zikzaklar çizerek etrafta koşuşuyordu. Kadınlar buldukları yere bavullarını koyarak hiç zaman kaybetmeden kendi alanlarını belirlemeye giriştiler. Bir yandan temizlik yaparken bir yandan da hıçkırarak ağlıyorlardı. Dewi Ayu, kendine

salonun ortasında küçük bir yer buldu. Bavulunu yastık yapıp, açtığı döşeğin üzerine bitkin halde uzandı. Göz kulak olması gereken bir annesi ya da çocuğu olmadığı için şanslıydı. Allah'tan kinin haplarıyla diğer ilaçlarını yanına almayı da unutmamıştı, çünkü tuvaletler çalışmadığından sıtma ve dizanteri tehlikesi etrafta kol geziyordu.

Akşam yemeği verilmeyen kadınların yanlarında getirdikleri yiyecek kırıntıları daha öğle vaktinde tükenmişti. Kendilerine ne zaman yemek verileceğini sorduklarında Japon askerler, yarın ya da ertesi gün, şeklinde cevap verdi. O gece aç yatacaklardı. Dewi Ayu hapishane binasının dışına, açık araziye çıktı. Kampın açık tutulan üç kapısından dışarı çıkıp etrafta dolanabiliyorlardı. Kampa vardıkları sırada Dewi Ayu'nun gözüne birkaç inek çarpmıştı; yerli gardiyanlara veya deltada yaşayan çiftçilere ait olabilirlerdi. Hapishanede kalacağı yeri temizlerken bir sürü sülük toplayıp onları bir margarin tenekesine koymuştu. Otlayan ineklerden en şişkosunu buldu ve sülükleri hayvanın postuna yapıştırdı. İnek, bir an kafasını çevirip o tarafa baktıysa da hiçbir şey olmamış gibi otlamaya geri döndü. Dewi Ayu bir kayaya oturup beklemeye başladı. Biliyordu ki sülükler ineğin kanını emiyordu ve doydukları zaman olgun elmalar gibi yere düşeceklerdi. Onları yerden toplayıp tenekeye geri koydu. Artık iyice şişmiş ve dolgunlaşmalardı.

Ufak bir ateş yakarak, nehirden aldığı suyla sülükleri tenekenin içinde kaynattı. Sülükleri hiçbir baharat eklemeden hızlıca artık yeni evi olan hapishaneye götürdü. "Haydi buyurun, yemek hazır," diyerek etrafına yerleşen kadın ve çocukları sofraya çağırdı; artık yeni komşuları onlardı. Kimsenin sülük yemeye niyeti yoktu, hatta düşüncesi bile kadınlardan birini kusturmaya yetti. Dewi Ayu, "Sülükleri değil, ineğin kanını yiyeceğiz" diye açıkladı. Ufak bir bıçakla sülükleri yardı, içlerinde biriken inek kanı pıhtılarını bıçağın sivri ucuna saplayarak ağzına götürdü ve yuttu. Bu yabani yemeğe iştirak etmek için kimse kılını kıpırdatmadı; en azından gece üzerlerine çöküp, açlığa daha fazla dayanamayacak noktaya gelene kadar. İşte o zaman baktılar tadına; yavandı ama fena sayılmazdı.

"Açlıktan ölmeyeceğiz," dedi Dewi Ayu. "Sülüklere ilaveten, gekolar, kertenkeleler ve fareler var."

"Anlaşıldı," dedi kadınlar hep beraber, "harika bir haber, teşekkürler."

İlk geceleri gerçekten dehşet vericiydi. Gün ışığı, tropiklerde olduğu üzere, hızla kayboldu. Elektrik yoktu ama hemen herkes mum getirmişti. Yanan mumların küçük alevleri duvarlarda küçük çocukların ödünü koparan

titrek gölgeler oluşturuyordu. Gergin halde uzandıkları döşeklerinde oldukça acıklı bir görüntü sergiliyorlardı. Kimsenin gözüne uyku girmiyordu. Gecenin karanlığında üstlerinde fareler dolaşıyor, kulaklarının dibinde sivrisinekler vızıldıyor ve başlarının üstünde dev yarasalar uçuşuyordu. Daha kötüsü, hâlâ parasını ve mücevherlerini saklayanları yakalamak için Japon askerlerin düzenlediği sürpriz baskınlardı. Yeni gün doğarken yeni bir umut vaat etmiyordu.

Bloedenkamp, kim bilir nerelerden toplanmış beş bin kadın ve çocukla dolmuştu. Tek umut ışığı, kartlarına bakarak Amerikalı pilotların Japon kışlalarına bomba yağdırdığını söyleyen falcıydı. Aceleyle tuvalete koşan Dewi Ayu, önündeki uzun sırayı görünce margarin tenekesine biraz su doldurup araziye çıktı. Tatlı patates ağaçlarının arasında küçük bir çukur açıp bir kedi gibi kakasını yaptı. Suyun bir kısmını ayırıp temizlendikten sonra kakasının içinde yüzüklerini aradı. Güvenli bir mesafede onunla aynı nahoş rutini gerçekleştirmekle meşgul olan diğer kadınlar, Dewi Ayu'nun içinde bir hazine sakladığını elbette bilmiyorlardı. Suyun kalanıyla yüzükleri yıkayıp geri yuttu. Savaştan sonra başına neler geleceğini bilmiyordu. Evini ve plantasyonu kaybedebilirdi ama yüzüklerini kaybetmeyeceğine ant içti. O gün yıkanıp yıkanamayacağından emin olmaksızın salona geri döndü.

Kampın yeni sakinleri o sabah kavurucu güneşin altında dikilmiş, kamp kumandanıyla emrindeki askerleri bekliyordu. Çocuklar ağlıyor, kadınlar zaman zaman bayılacak gibi oluyordu. Kalın bıyıklı kumandan belinde ileri geri sallanan samuray kılıcıyla nihayet belirdi. Yürürken botlarından yansıyan güneş ışınları kör edici bir parıltı oluşturuyordu. Esirlere, *Keirei!* komutunu duyar duymaz tüm Japon askerleri önünde bel hizasından daha aşağıya eğilmeleri gerektiğini ve ancak *Naore!* komutunu duyduktan sonra yeniden doğrulabileceklerini söyledi. Tercümanı aracılığıyla, "Bu, Japon İmparatorluğu'na saygının göstergesidir," diye açıkladı. İtaat etmeyenler en ağır şekilde cezalandırılacaktı: Fazladan çalışacaklar, kırbaçlanacaklar, hatta öldürüleceklerdi.

Çocuklarının ihmalkâr hatalar yapmasından korkan bazı kadınlar tekrar içeri girdiklerinde süratle onlara komutları ezberlettiler. *Keirei!* ve *Naore!* diye bağırışları karşısında Dewi Ayu gülmekten iki büklüm oldu.

"Japonlardan bile gaddarsınız!" diye haykırdı.

Anneler de kendilerini tutamayıp güldü.

Eğlencelik pek bir şeyleri yoktu. Eski bir öğretmen adayı olarak mesleki güdüleri kabaran Dewi Ayu, bir grup küçük çocuğu toplayarak salonun kullanılmayan bir köşesinde küçük bir okul açtı ve çocuklara okuma, yazma, aritmetik, tarih ve coğrafya öğretmeye başladı. Geceleri çocuklara masallar anlatıyor, okuduğu kitaplardan ve İncil'den hikâyeler aktarıyor, *wayang* karakterleri eşliğinde yerlilerden öğrendiği Ramayana ve Mahabharata[6] bölümlerini canlandırıyordu. Çocuklar onu seviyordu çünkü anlattığı hikâyeler asla yavan ya da sıkıcı olmuyor, uyku vakti gelip de çocuklar annelerinin yanına dönene kadar onları eğlendiriyordu.

Japonlar kaldıkları hücrelerin temiz tutulmasını emretmişti; bu yüzden kadınlar küçük çalışma gruplarına ayrıldılar. Her gruba bir lider atandı ve yapılacak işler için bir rotasyon çizelgesi oluşturuldu. Dönüşümlü olarak ortak mutfakta yemek pişiriyor, yalakları dolduruyor, alet edevatı yıkıyor, avluyu temizliyor ve pirinç, patates, odun kömürü gibi erzak çuvallarını kamyonetlerden ambara taşıyorlardı. Gençliğine rağmen Dewi Ayu kendi grubunun lideri seçilmişti. Daha o yaşta, bir liderden beklenen olgunluğa sahipti ve dikkatini dağıtacak kimsesi yoktu. Açtığı küçük okulun ardından bir doktor buldu ve onunla beraber yataksız ve ilaçsız bir hastane kurdular. Kadınlardan bazıları bir papaz talep etti ancak erkekler başka bir kampta tutuluyordu; bu yüzden Dewi Ayu yalnızca bir rahibe bulabildi. Bu şartlar altında bu bile iyi, diye düşünüyordu. "Kimse evlenmek istemediği sürece bir papaza ihtiyacımız olmayacak," dedi kendinden emin bir sesle. "Sadece vaaz verecek ve duaları yönetecek birine ihtiyacımız var."

Fakat her şey pürüzsüz ilerlemiyordu. Erkek çocuklar giderek arsızlaştı. Aynı blokta kalanlar çeteler oluşturdular ve birbirlerine sataşmaya başladılar. Bu sataşmalar o kadar sıklıkla yaşanıyordu ki, oğlanlar arasında çıkan kavgalara denk gelmek, hiddetli bir Japon askeriyle karşılaşmaktan daha kolaydı. Anneleri bu davranışlara benzer sertlikte yanıt vermek zorunda kaldı, çocuklarını dövdüler, ama değişen bir şey olmadı. Japonların bu kavgaları ayırmak ya da kökten bitirmek gibi bir niyetleri yoktu, tam tersine, kendilerine yeni bir oyun bulmuş gibi çocukları kavgaya teşvik ediyorlardı.

Yemek ayrı bir sorundu. İstihkakları binlerce esiri doyurmaya yetmiyordu. Sıkı bir açlık diyeti yapıyorlardı; kahvaltıda sadece tuzlu pirinç lapası oluyordu. Öğle yemeği için çöpleri karıştırmak zorunda kalıyorlardı. Neyse ki sonradan hücrelerin arka tarafına ektikleri sebzeleri yemeye başladılar. Akşam yemeği ise bir dilim katıksız beyaz ekmekti. Hiç et

verilmediği gibi, Bloedenkamp'taki hemen hemen tüm hayvanları avlayıp soylarını kurutmuşlardı. Önce, başta kimsenin yemek istemediği ama kısa sürede delta üzerinde neredeyse bir tanesi bile kalmayan fareler, ardından da kertenkelelerle gekolar yok oldu, en sonunda da kurbağalar. Çocuklar bazen balık tutmaya gidiyor, fakat fazla uzaklaşmalarına izin verilmediğinden bir bebeğin serçeparmağı büyüklüğünde balıklarla ya da iribaşlarla yetinmek zorunda kalıyorlardı. Bir kez buldukları muzlar en büyük lüksleri olmuştu, ancak onlar da bebekler içindi ve kadınlar kabukları için bile kavga etmişlerdi.

Önce bebekler, ardından yaşlılar ölmeye başladı. Hastalıklar genç anneleri, çocukları ve genç kızları da öldürüyordu; herkes her an ölebilirdi. Hücrelerin arka tarafındaki tarla mezarlığa dönüştü.

Dewi Ayu, uzun süredir tanıdığı Ola van Rijk adlı genç kızla iyi arkadaş olmuştu. Onun babası da bir kakao plantasyonu sahibiydi ve eskiden sıkça birbirlerinin evlerini ziyaret ederlerdi. Dewi Ayu'dan iki yaş küçük olan Ola, kampa annesi ve küçük kız kardeşiyle birlikte getirilmişti. Bir ikindi vakti Dewi Ayu, Ola'yı yanaklarından yaşlar süzülürken buldu.

"Annem ölmek üzere," dedi Ola.

Dewi Ayu kadına bakmaya gitti; kadın gerçekten ölüyordu. Madam van Rijk'in ateşi çok yüksekti ve beti benzi atmış halde titriyordu. Yapılacak bir şey kalmamış gibiydi. Yine de Dewi Ayu, Ola'ya hemen gidip kumandanı bulmasını söyledi; ondan ilaç ve askerlerin istihkakından yemek vermesini isteyebilirdi. Ola, Japonlara yaklaşma fikriyle korkudan ürperdi.

"Git dediğimi yap, yoksa annen ölecek," dedi Dewi Ayu.

Dewi Ayu hasta kadının alnına soğuk kompres uygulayıp, küçük kardeşini oyalarken Ola nihayet gitti. Yaklaşık on dakika sonra döndüğünde yanında ilaç yoktu ve daha beter ağlıyordu. "Bırak ölsün," dedi hıçkırarak. "Ne dedin sen?!" diye sordu Dewi Ayu. Ola koluyla gözyaşlarını silerken başını hafifçe iki yana salladı ve "Hayatta olmaz," diye kestirip attı. "Kumandan yalnızca onunla yatmayı kabul edersem ilaç vereceğini söyledi."

"Dur bir de ben konuşayım şununla," dedi Dewi Ayu öfkeyle. Kumandan ofisinde oturmuş, boş gözlerle masasındaki buzlu kahveye bakıp radyodaki parazitleri dinliyordu. Dewi Ayu kapıyı çalmadan dosdoğru içeri daldı. Bu küstahlık karşısında şaşkına dönen adam başını kaldırıp Dewi Ayu'ya baktı, yüzünde hiç şakası olmadığını gösteren büyük bir öfke vardı. Dewi Ayu adamın öfkeyle patlamasına fırsat vermeden öne doğru bir adım attı.

Aralarında yalnızca masanın genişliği kadar bir mesafe kalmıştı. “Demin gelen kızın yerine ben geçiyorum, kumandan. Benimle yatabilirsin, ancak annesine ilaç ve doktor göndereceksin. Bir *doktor*, alıyor musun!”

“İlaç, doktor?” Kumandan birkaç Malayca sözcük öğrenmişti. Karşısında taş çatlasa on yedi, on sekiz yaşlarında çok güzel bir genç kız duruyordu; belki de hâlâ bakireydi ve kendisini sadece ateş düşürücü ilaçla bir doktor karşılığında ona sunuyordu. Bu kadar sıkıcı bir akşamüstünde karşısına çıkan bu olağanüstü lütufla öfkesi uçtu gitti. Dudaklarında şeytanca ve yırtıcı bir tebessüm belirdi; yaşlı bir adam için oldukça şanslıydı doğrusu. Dewi Ayu her zamanki soğukkanlılığıyla beklerken, masanın diğer tarafına geçen kumandan tek hamlede Dewi Ayu’nun bütün yüzünü okşadı. Parmakları Dewi Ayu’nun burnu ve dudaklarında bir kertenkele gibi dolaşıp çenesinde durakladı. Yüzünü yukarı kaldırıp parmaklarını kızın vücudunda gezdirmeye devam etti. Samuray kılıcını kavramaktan sertleşen elleri Dewi Ayu’nun boynundan aşağı kayıp çıkık köprücük kemiğinin üzerinde ve ardından da yakasında gezindi.

Parmaklarını elbisenin yakasından içeri daldırınca Dewi Ayu bir an irkildi, fakat adamın eli sol memesini çoktan kavramıştı. Bundan sonra hareketleri hızlandı. Kumandan, Dewi Ayu’nun elbisesinin düğmelerini açarken, birliklerini denetlerken olduğu kadar becerikliydi. Memelerini sıkıp, doyumsuz bir arzuyla boynunu öptü. Ellerini, daha fazla eli olmadığına hayıflanırcasına, kızın bir orasında bir burasında gezdiriyordu.

“Biraz çabuk ol, kumandan, yoksa kadın ölecek.”

Kumandan acele etmeleri gerektiği konusunda hemfikir olduğunu göstermek istercesine kahve fincanıyla transistörlü radyoyu kenara itip tek kelime etmeden Dewi Ayu’yu sertçe havaya kaldırdığı gibi masanın üzerine yatırdı ve hızla soyarak çırılçıplak bıraktı. Kendisi de soyunup, kedinin balığa saldırdığı gibi, kızın üzerine atladı. “Unutma, kumandan, ilaç ve doktor,” dedi Dewi Ayu isteklerini güvence altına almak için. “Evet, evet, ilaç ve doktor,” diye yanıtladı Japon. Ardından hiç zaman kaybetmeden vahşice kızın içine girdi. Dewi Ayu gözlerini kapadı; şartlar ne olursa olsun ilk kez bir erkekle birlikte oluyordu: Önce biraz ürperse de bu dehşet verici durumun üstesinden gelmeyi başardı. Gözlerini daha fazla kapalı tutamıyordu çünkü kumandan hiç durmadan içinde gidip gelirken vücudunu şiddetle sarsıyor ve onu bir sağa bir sola oynatıyordu. En azından dudaklarından öpmesini engellemeyi başardı. Kumandanın patlayarak

boşalmasıyla eğlence sona erdi. Yaşlı adam, Dewi Ayu'nun yanına devrildi. Göğsü, derin ve hırıltılı nefeslerle yığıldığı yerde inip kalkıyordu.

"Evet, ne diyorsun kumandan?" diye sordu Dewi Ayu.

"Harikaydı, tıpkı bir deprem gibiydi," diye yanıtladı kumandan.

"İlaçla doktoru diyorum."

Beş dakika sonra kendisine tahsis edilen yuvarlak gözlüklü, yumuşak tavırlı yerli doktor Dewi Ayu'yu mutlu etmişti. Artık Japonlarla bir işi kalmadığına şükrederek doktoru van Rijk ailesinin kaldığı hücreye getirdi. Kapının önünde bekleyen Ola, onu görür görmez, "Yaptın mı?" diye sordu.

"Evet."

"Aman Allahım!" diye çığlık atan kızcağız gözyaşlarına hâkim olamıyordu. Doktor alelacele hasta kadına bakmaya giderken Dewi Ayu, Ola'yı sakinleştirmeye çalıştı. "Ağladığına değmez. Ön delikten sıçmışım gibi düşün."

Doktor kafasını kaldırıp onlara doğru seslendi: "Bu kadın ölmüş."

O günden sonra Dewi Ayu, Ola ve daha sadece dokuz yaşında olan küçük Gerda üçlü oldu, birbirlerinden hiç ayrılmayıp küçük bir aile gibi yaşamaya başladılar. Ola'yla Gerda'nın babası da tıpkı Ted gibi silah altına alınıp savaşa gönderilmişti, fakat şimdiye kadar akıbeti hakkında hiçbir haber alamamışlardı; yaşıyor muydu, esir mi düşmüştü yoksa ölmüş müydü, bilmiyorlardı. Kamptaki ilk Paskalya ve Noellerini geçirdiler. Ne Paskalya yumurtaları ne de Noel ağaçları oldu. Mumları bile yoktu; hepsini çoktan bitirmişlerdi. Hastalık ve ölüm karşısında birbirlerine cesaret verip sarılarak hayatta kalmaya çalıştılar. Dewi Ayu, küçük Gerda'nın diğer çocuklar gibi hırsızlık yapmasını yasakladı. Her gün, o gün ne yiyeceklerini düşünmekten beyni haşat olmuştu. Artık deltanın etrafında inekler otlamıyordu ve sülükler ortadan kaybolalı çok olmuştu.

Bir gün Dewi Ayu, deltanın ucunda yavru bir timsah gördü. Karadaki bir timsah karşısında kaçınması gereken yegâne şeyin kuyruğu olduğunu bildiğinden, büyük bir taşla başını ezdi. Talihsiz hayvan yaralandı ama ölmedi. Kuyruğunu kamçı gibi bir o yana bir bu yana şaklatarak nehre doğru hareketlendi. Dewi Ayu, nasıl olduğunu kendisinin de anlamadığı bir güç ve cesaretle, feribotun halatlarını bağlamak için kullanılan ucu iyice sivriltilmiş bambu çubuğu kaptığı gibi hayvana sapladı. Çubuk, yavru timsahın önce gözünü, ardından midesini delip geçti. Hayvan büyük acılar içinde öldü. Dewi Ayu, yavru timsahı annesi ve diğer timsahlar gelmeden,

kuyruğundan sürükleyerek kampa getirdi. Şimdi timsah eti çorbası eşliğinde gerçek bir kutlama yapabilirlerdi! Birçok kadın cesaretini övüp ona şükranlarını sundu.

"Daha isterseniz," dedi Dewi Ayu lakayt bir edayla, "nehirde bunlardan çok var."

Hiçbir şeyden korkmamayı daha küçükken öğrenmişti. Büyükbabası onu birkaç kez bıçkın adamlarla birlikte domuz avına götürmüştü. Hatta Bay Willie bir bacağını hayat boyu sakat bırakacak yabandomuzu saldırısına uğradığında yanında Dewi Ayu vardı. Bir domuzla nasıl başa çıkacağını biliyordu: Zikzak çiz, düz bir çizgide koşma, çünkü domuz sağa sola dönemez. Ona bunu bıçkın adamlar öğretmişti. Tıpkı ona bir timsahla nasıl yüzleşeceğini, ansızın bir piton vücuduna dolanırsa ya da bir engerek tarafından ısıtılırsa ne yapması gerektiğini, bir yaban köpeğini nasıl al aşağı edeceğini ve kanını emen bir sülük karşısında yapılması gerekenleri öğrettikleri gibi. Bloedenkamp'a gelene kadar bu yaratıkların fiili tehdidiyle karşılaşmamıştı ama bıçkın adamlardan aldığı dersler hep aklının bir köşesindeydi.

Bunların yanı sıra, kötü ruhları kovması ve onu tehlikelerden koruması için Dewi Ayu'ya bazı mantralar da öğretmişlerdi. Bu mantraları hiç kullanmasa da gerektiğinde kullanabileceğini bilmek onu rahatlatıyordu. Sırf bahçesinden topladığı meyveleri Hollandalılara satmak için en az yüz kilometre uzaklıktaki dağdan yürüyerek gelen Cavalı bir tacir tanıyordu. Kadının evlerine varması tam dört gün sürüyordu. Genellikle bir gece ambarda yatardı, Dewi Ayu'nun babaannesi ona bir kap yemek ve bir fincan sıcak kahve verirdi. Ertesi gün de evine dönmek için ikinci dört günlük yolculuğuna çıkardı; kimi zaman, paranın yanı sıra, kullanılmış giysiler aldığı da olurdu. Hiçbir orman yaratığından korkmazdı; Dewi Ayu, bunun sebebinin kadının ezberindeki mantralar olduğunu biliyordu.

Ancak Dewi Ayu'nun bu mantralara bütün kalbiyle inandığı söylenemezdi; dua etmenin de bir yararı olmadığını düşünürdü. Kendisi inanmadığı ve hiç dua etmediği halde Gerda'ya, "Dua et, savaşı Amerika kazansın," demekten geri durmuyordu.

Amerika'nın zaferi ve Almanya'nın yenildiğine dair dedikodular kulaktan kulağa kampta yayılıyordu. İçlerini ufacık da olsa bir ümit kırıntısı kaplamıştı, lâkin söylentiler boş çıkmışçasına günler günleri, haftalar haftaları, aylar ayları kovalamaya devam etti ve kamptaki ikinci Noel geldi çattı. Dewi Ayu o yıl sırf Gerda'yı mutlu etmek için Noel'i kutlamaya karar

verdi. Kampın giriş kapısının önündeki hintinciri ağacından kopardığı dalı kâğıttan süslerle donattı. *Jingle Bells*'i söylediler. Dewi Ayu, Ola ve Gerda yanında olduğu için çok mutluydu; bir esir kampında olduklarını ve bunun ne berbat bir şey olduğunu bir anlığına unutmuştu.

Savaş nasıl sonuçlanırsa sonuçlansın, nihayet serbest kaldıktan sonra neler yapacaklarını konuşmaya başladılar. Dewi Ayu evine geri döneceğini, her şeyi yeniden düzene koyacağını ve eskiden olduğu gibi yaşamaya devam edeceğini söyledi. Tam olarak eskisi gibi olmayabilirdi tabii, çünkü belki yerliler kendi cumhuriyetlerini kuracak ve eski düzene karşı çıkacaklardı, öyle de olsa evine dönecek ve orada yaşayacaktı. Ola ve Gerda da ona katılırsa memnun olurdu. Fakat Ola daha gerçekçi düşünüyordu; Japonlar muhtemelen Devi Ayu'nun evine el koymuş ve onu çoktan satmışlardı. Bunu yerliler de yapmış olabilirdi; kim bilir, belki de ev artık onlarındı.

"Evi geri satın alabiliriz," dedi Dewi Ayu. Tam yerini söylemese de evde bir hazine gizlediğini anlattı. "Japonlar evi bombalayıp bir fayans yığınına çevirmiş olsa bile onu geri alabiliriz." Duydukları Gerda'yı çok mutlu etti. Artık on bir yaşında olan kızcağız eriyip bitmiş, geçen iki yıl boyunca vücudu hiç gelişmemişti. Lakin herkes aynı gemideydi; hepsi çökmüş, bir deri bir kemik kalmıştı. Dewi Ayu, en az on-on beş kilo kaybettiğinden emindi.

"O kadar etten elli tas çorba çıkardı," dedi ufak bir kahkaha atarak.

Asıl kıyamet, kampta iki yıl geride kalmak üzereyken, Japon askerlerin on yedi ila yirmi sekiz yaş arasındaki genç kızların listesini çıkarmaya başlamasıyla koptu. Dewi Ayu, on sekizini geçmişti, neredeyse on dokuz olacaktı. Ola, on yedi yaşındaydı. Başta, bu listede daha ağır koşullarda zorunlu çalışma için seçilen isimler olduğunu düşünüyorlardı, ta ki bir sabah nehrin öte yanında askeri kamyonetler belirene ve bir avuç subay Bloedenkamp istikametli feribota binene kadar. Daha önce de –kampı teftiş etmek veya yeni kurallar koyup, yeni emirler vermek için– birkaç kez geldikleri olmuştu. Bu seferki emir, on yedi ila yirmi sekiz yaş arasındaki tüm genç kızların bir araya toplanmasıydı. Kızlar ailelerinden ve arkadaşlarından ayrılmak üzere olduklarını anlayınca tam bir kaos yaşandı.

Ola dahil, bazı genç kızlar kendilerini olduklarından yaşlı göstermeye uğraşıyordu. Tabii ki bu hiçbir işe yaramadı. Bazılarıysa koşup tuvaletlere saklandı ya da çatıya çıkıp oldukları yere sindiler, fakat Japon askerler

hepsini buldu. Kızını kaybetmekten korkan yaşlı bir kadın, gençleri götüreceklerse herkesi götürmeleri gerektiğini söyleyerek bu duruma karşı koymaya çalıştı. Karşılığında iki askerden her yeri morarana kadar dayak yedi.

Sonunda, anneleri bir köşede bir araya toplanırken genç kızlar da avlunun ortasında sıraya dizildiler. Ola, biçimsiz, eski püskü ayakkabılarından başka bir tarafa bakmaya cesaret edemiyordu. Yanında duran Dewi Ayu, bir direğe tutunmuş ağlamamak için kendini zor tutan Gerda'yı gördü. Kızlardan bazılarının ağladığını ve dualar mırıldandıklarını duydu. Bu sırada subaylar tüm kızları tek tek incelemeye başladı. Kızların önünde durup vücutlarını baştan aşağı incelerken kıs kıs gülüyorlardı. Bazen kızların yüzünü daha yakından incelemek için parmak ucuyla çenelerini kaldırıyorlardı.

Artık sıra bir ayıklama yapılmasına gelmişti. Kızlardan bazılarını beğenmeyip elediler. Salıverilen kızlar her seferinde bir ok gibi fırlayıp annelerinin yanına koşuyordu. Avlunun ortasında artık kızların sadece yarısı kalmıştı. Dewi Ayu ve Ola bu gruptaydı, ikinci ayıklamanın ardından da elenmemişlerdi ve Japonların bu saçma oyununda çaresiz birer piyon gibi avlunun ortasında durmaya devam ediyorlardı. Tek tek çağırılıp, küçük kısık gözleriyle onları çok daha titiz bir incelemeye tabi tutan bir subayın karşısına geçtiler. Bu nihai ayıklamanın ardından avlunun ortasında birbirine yapışmış, ancak bir diğerine bakmaya cesareti olmayan yirmi kız kalmıştı. Seçtikleri bu genç, güzel, sağlıklı ve güçlü kızlara derhal tüm eşyalarını toplamaları ve kamp ofisinde toplanmaları emredildi. Kamyonet onları götürmek üzere hazır bekliyordu.

"Gerda'yı da yanıma almalıyım," dedi Ola.

"Hayır," dedi Dewi Ayu. "Eğer ölürsek, en azından o kurtulmuş olacak."

"Ya da tam tersi?"

"Ya da tam tersi."

Gerda'yı Dewi Ayu'nun eskiden tanıdığı bir aileye emanet ettiler.

Bu durumu bir türlü kabullenemeyen Ola, kardeşiyle bir köşede oturup onunla uzun uzun kucaklaştı. Dewi Ayu, her ikisinin de eşyalarını topladı. Gerda'ya kalacak şeyleri bir kenara ayırdı.

Ardından Gerda'ya döndü. "Yetti artık, iki yıllık sıkıcı bir hayattan sonra kısa bir geziye çıkıyoruz biz. Sana birkaç hediyelik eşya getiririm artık."

"Rehber kitap getirmeyi unutma," dedi Gerda.

"Seni komik velet," dedi Dewi Ayu.

Giriş kapısında toplanan yirmi genç kız arasında hoş bir gezintiye çıkıyorlarmış gibi davranan tek kişi Dewi Ayu idi. Diğer hepsi şaşkınlık ve korku içinde arkada bıraktıkları ailelerine ve arkadaşlarına bakıyordu. Subaylar önden gitmişti. Askerler, eşlik ettikleri kadınları itip kakarak feribota bindirdiler. Feribota bindiklerinde kampın kapılarını ve uzaktan gidişlerini seyreden kalabalığı hâlâ seçebiliyorlardı. Arkalarından sallanan mendiller kızların hepsine Japonların onları evlerinden aldığı anı hatırlatmıştı. Şimdi yeni bir yolculuk bekliyordu onları. Feribotun hareket etmesiyle kapılar da, kamptaki kalabalık da görünmez oldu. İşte o zaman kızlar feryat figan ağlamaya başladılar. Sesleri feribotun gürültüsünü de, ağlayıp zırlamalarına sinirlenen askerlerin bağırış çağırışlarını da bastırıyordu.

Ardından nehrin öte yanında bekleyen kamyonete bindiler. Dewi Ayu dışında herkes çömelerek kenarlara dizildi. Dewi Ayu ise yanında duran silahlı iki nöbetçiye aldırmadan kamyonetin kapağına yaslanarak Halimunda yolunun aşina olduğu manzarasını seyre daldı. Kampta geçen iki yılın ardından kızlar artık birbirlerini çok iyi tanıyorlardı ama hiçbirinin içinden konuşmak gelmiyordu. Dewi Ayu'nun soğukkanlı duruşu hepsinde hayret uyandırıyordu. Ola bile onun aklından geçenleri bilemiyordu, ancak tahmin edebilirdi. Herhalde bu rahatlığın sebebi, merak edeceği ve arkada bıraktığı kimsesi olmamasındandı.

Dewi Ayu, kamyonetin şehrin batı ucuna, hatta ondan da öteye yol aldığını anlamış olmasına rağmen bir askere, "Bizi nereye götürüyorsunuz?" diye sordu. Görünüşe göre askerlere kadınlarla konuşmamaları emredilmişti. Dewi Ayu'nun sorusunu duymazlıktan gelen asker kendi dilinde diğer askerlerle konuşmaya devam etti.

Kadınları geniş avlulu kocaman bir eve getirdiler. Çeşitli türlerde ağaç ve çalılarla kaplı avlunun tam ortasında büyük bir hintinciri ağacı vardı. Çit boyunca ise birbirini izleyen palmiye ve küçük hindistancevizi ağaçları sıralanıyordu. Kamyonet avluya girince Dewi Ayu eve alıcı gözle baktı; bu iki katlı evde en az yirmi oda var gibi görünüyordu. Kızlar kamyonetten inerken şaşkınlıktan küçük dillerini yutmuş gibiydiler. İç karartıcı, tiksinç bir esir kampından çıkıp kendilerini bir anda konforlu ve ihtişamlı bir konakta bulmuşlardı, içinde bulundukları durum o kadar tuhaftı ki, herhalde askerler aldıkları emri yerine getirirken bir karışıklık oldu, diye düşünüyorlardı.

İki nöbetçi dışında başka askerler de vardı; kimi geniş bir alana yayılan mülk sınırları içinde devriye geziyordu, kimi oturmuş kâğıt oynuyordu. Konağın içinden orta yaşlarda yerli bir kadın çıktı. Saçını topuz yapmıştı, belinden kemeri sarkan bol bir gecelik giyiyordu. Kralın sarayına yaklaşmanın tedirginliği içindeki köylüler gibi avluda bekleyen genç kızlara gülümsedi.

"Burası sizin eviniz mi, han'fendi?" diye kibarca sordu Dewi Ayu.

"Bana Mama Kalong[7] diyebilirsin," dedi kadın. "Çünkü ben de yarasalar gibi geceleri yaşarım." Verandadan inip yanlarına yürürken, esprili ve güler yüzlü tavrıyla kızların suratlarına yerleşen kasvetli ifadeyi yumuşatmaya çalışıyordu. "Burası Batavya'da limonata fabrikası işleten Hollandalı bir fabrikatörün eviydi. Tatillerini burada geçirirdi. Adamın adını şimdi unuttum ama önemi yok, çünkü burası artık sizin eviniz."

"Peki neden?" diye sordu Dewi Ayu.

"Nedenini bildiğinizi sanıyorum. Hasta askerlere gönüllü hizmet vermek için buradasınız."

"Kızılhaç gönüllüsü gibi mi?"

"Zeki kız. Adın ne senin?"

"Ola."

"Haydi, Ola, arkadaşlarını al da içeri girin."

Konağın içi dışından da muhteşemdi. Mimarisindeki ince ahşap işçiliği hiç bozulmamıştı. Duvarlarda, çoğu *Mooi Indie*[8] tarzında birçok tablo asılıydı. Dewi Ayu'nun gözüne bir aile portresi çarptı: Bir divana en az üç nesil sıkışmıştı. Acaba kaçmayı başarmışlar mıydı? Belki bazıları hâlâ Bloedenkamp'ta yaşıyordu, belki hepsi çoktan ölmüştü. Kraliçe Wilhemina'nın dev portresi muhtemelen Japonlar tarafından duvardan indirilip bir köşeye yaslanmıştı. Tüm bunlar Dewi Ayu'ya kendi evinin de büyük olasılıkla elden gitmiş olduğunu düşündürdü; Japonlar el koymuş ya da hedefini şaşırmış bir bomba onu yerle bir etmiş olabilirdi. Konaktaki her detaya, muhtemelen Mama Kalong sayesinde, ayrı bir özen gösterilmişti. Yatak odalarından birine girdi. Elma kırmızısı bir cibinlikle kaplı, kalın ve yumuşak şilteli büyük bir yatağın bulunduğu odadan gül kokuları yayılıyor; oda bu haliyle adeta bir gelin odasını andırıyordu. Gardıroplar, Mama Kalong'un alıp giyebileceklerini söylediği genç kız kıyafetleriyle doluydu. Esir kampında geçen iki yılın ardından tüm bunlar Ola'ya bir rüya gibi geliyordu.

"Ben sana dememiş miydim? Geziye çıktık işte," dedi Dewi Ayu.

Her kıza ayrı bir oda verildi. Mama Kalong'un sunduğu lüksler bununla da bitmiyordu. Kızları, iki hizmetçi eşliğinde büyük bir *rijsttafel* ziyafeti bekliyordu. Aylarca aç kaldıktan sonra başlarına gelebilecek en güzel şey olmasına rağmen kamptaki ailelerini ve arkadaşlarını düşünerek, bu ifrata kaçan sunumların tadını çıkaramadılar.

"Gerda da burada bizimle olmalıydı," dedi Ola.

Dewi Ayu onu teselli etmeye çalıştı: "Eğer bizi zorla bir silah fabrikasında çalışmaya göndermezlerse, gider onu alırız."

"Ama kadın Kızılhaç gönüllüsü olacağımızı söylemişti."

"Ne fark eder ki? Sen daha yara bile saramazken Gerda burada ne yapabilir sanıyorsun?"

Dewi Ayu doğru söylüyordu. Ama düşman için çalışmak anlamına gelse bile, Kızılhaç gönüllüsü olma fikri kızların hoşuna gitmişti. En azından esir kampında açlıktan ölmekten daha iyiydi. Heyecanla ilkyardım üzerine konuşmaya başladılar. Kızlardan biri eskiden izci olduğunu, bir kanamayı nasıl durduracağını bildiğini, hatta yabani bitkileri kullanarak ishal, ateşlenme ve gıda zehirlenmesi gibi basit rahatsızlıkları tedavi edebileceğini anlattı.

"Problem şu ki Japon askerlerin ihtiyacı müshil ilacı değil," dedi Dewi Ayu. "Onlara kafalarını gövdelerinden ayıracak biri lazım."

Dewi Ayu gruptan ayrılarak odasına gitti. Yaşça en büyükleri olmamasına rağmen en soğukkanlıları olduğu için onu liderleri olarak gören diğer on dokuz kız da onu takip etti. Dewi Ayu'nun odasında toplanan kızların bir kısmı yatağın üzerine geçti, diğerleri yere oturdu ve sonra hep birlikte başlarından yaralanan askerlerin –nasılsa artık işlerine yaramayacak– kafalarını nasıl keseceklerini konuşmaya koyuldular. Dewi Ayu onların aptalca sohbetine iştirak etmeyerek yeni oyuncağıyla oynayan bir çocuk gibi yeni yatağının keyfini çıkarmayı seçti. Şilteyi ovdu, battaniyeyi okşadı, bir sağa bir sola yuvarlandı. Yatağın üzerinde art arda zıplayarak şiltenin üzerinde oturan arkadaşlarını yerlerinden hoplattı.

"Ne yapıyorsun?" diye sordu kızlardan biri.

"Yatağın kuvvetli bir sarsıntıya dayanıp dayanamayacağını görmek istiyorum," diye yanıtladı Dewi Ayu, zıplamayı sürdürerek.

"Deprem filan olmayacak," dedi kızlardan bir diğeri.

"Kim bilir," dedi Dewi Ayu. "Eğer uykumda kendimi yerde bulacaksam, yerde yatarım daha iyi."

Kızlar, "Şu Dewi Ayu ne tuhaf," diyerek birer birer odalarına çekildiler.

Kızların hepsi gittikten sonra Dewi Ayu odanın penceresini açtı. Pencerenin önündeki kalın demir parmaklıkları görünce, “Buradan kaçmak imkânsız,” diye kendi kendine söylendi. Pencereyi kapatıp yatağına geri döndü. Kıyafetlerini değiştirmeden örtüyü açıp içine girdi ve gözlerini kapamadan önce dua etti. “Ne yapalım, savaş böyle bir şey işte.”

Sabah uyandıklarında kızarmış pilav ve sahanda yumurtadan oluşan kahvaltıları masada hazır bekliyordu. Banyo yaptıkları halde, kızların tümü, kullanılmaktan pörsümüş bulaşık süngerine dönmüş eski ve kirli giysilerini giymişti yine. Hepsinin gözleri kan çanağıydı; belli ki bütün gece ağlamışlardı. Sadece Dewi Ayu, odasındaki gardıroptan yeni giysiler seçmeye cüret etmiş ve kısa kollu, krem rengi üzerine beyaz puantiyeli bir elbise giyip belini iyice sıkan yuvarlak tokalı bir kemer takmıştı. Yüzünü pudralayıp dudaklarına da ince bir kat ruj sürmüştü. Vücudundan hafif bir lavanta kokusu yayılıyordu. Tüm malzemeleri makyaj masasının çekmecelerinde bulmuştu. Doğum günüymüş gibi zarif ve neşeli görünüyor, etrafındaki kasvet kumkumalarıyla büyük tezat oluşturuyordu. Kızlar, Dewi Ayu’ya, bir haini suçüstü yakalamışlar gibi suçlayıcı gözlerle bakıyorlardı. Ancak kahvaltıdan sonra onlar da hemen odalarına koşup giyinip kuşandılar ve hayranlıkla birbirlerini süzdüler.

Japonlar geldiğinde öğlen olmak üzereydi. Kızlar, çizme seslerinin evin içinde yankılanmasıyla her şeye rağmen hâlâ birer savaş esiri olduklarını hatırladılar ve az önce ne kadar mutlu olduklarını düşünüp son derece tuhaf hislere kapıldılar. Askerler yaklaştıkça sırtlarını dayayabilecekleri bir duvar bulana dek gerisingeriye kaçtılar. Hepsinin üzerine yeniden bir kasvet çökmüştü. Dewi Ayu hariç. O, “Nasılsınız?” diyerek ziyaretçilerden birini karşılamakla meşguldü.

Seslendiği asker, bir an için gözlerini çevirip ona baksa da, konuşmaya tenezzül etmeyerek Mama Kalong’un yanına gitti. Kadınla bir süre konuştuktan sonra geri döndü ve tekrar dışarı çıkmadan önce kızları saydı. Konak tekrar sessizliğe büründü; sadece kızlar, Mama Kalong ve dışarıda devriye gezen birkaç asker kalmıştı.

“Bir grup askermişiz gibi saydı bizi!” diye yakındı kızlardan biri.

“Onu yapmak komutanın işi,” dedi Mama Kalong.

Bütün gün salonda ya da birbirlerinin odalarında zaman öldürdüler. Sıkıntıdan patlıyorlardı. Savaştan önceki mutlu çocukluk günlerine dair nostaljik bir sohbetten sonra artık konuşacak bir şey bulamıyorlardı. Ortada

gerçekten gönüllü olacaklarına dair hiçbir emare olmadığından artık Kızılhaç bahsini de açmıyorlardı. Japonlar bu konu hakkında tek kelime etmemişti. Zaten hiçbir konu hakkında tek kelime etmiyorlardı. Kızlar, eğer gönüllü olacaklarsa, mutlaka bir eğitimden geçmeleri gerektiğini düşünüyorlardı. Ama görünüşe göre bu anlamsız bolluk ve konforun içinde çürüyüp gideceklerdi. "Düşünsenize," dedi aralarından biri, "kim bilir savaş hangi cephede? Belki Pasifik Okyanusu'nda, belki Hindistan'da, buradan uzakta ama Halimunda'da olmadığı kesin." Bu şehirde ne yaralı asker vardı ne de Kızılhaç'a ihtiyaç.

"Yine de hâlâ kafalarını kesecek birilerine ihtiyaçları var," dedi Dewi Ayu.

Bu espri artık bayatlamıştı, özellikle de onu yapan kişi dünya yansa umurunda değilmiş gibi davranmakta ısrar ederken. Keyfi gayet yerinde görünüyordu. Önce masadaki elmaları yemişti, şimdi aynı iştahla muzlara ve papayalara saldırıyordu.

"Söylesene, açlıktan ölüyor musun, yoksa sadece açgözlülük mü yapıyorsun?" diye sordu Ola.

"Her ikisi de."

Ertesi gün yine bir şey olduğu yoktu. Artık ne düşüneceklerini bilemiyorlardı. Ola kendini avutmaya çalışıyordu; belki bir esir değişimi yapılacaktı ve ellerindeki esirlere kötü muamele etmediklerini göstermek için onlara güzel yemekler, giysiler ve bir ev veriyorlardı… Ancak, kızlardan hiçbiri onun gibi düşünmüyordu. Bir fotoğrafçı eşliğinde eve gelen Japonlara kafalarındaki soruları sorup meraklarını giderme fırsatı doğmuştu, ancak Japonların arasında İngilizce, Hollandaca veya Malayca bilen yoktu. Kızlara el kol işaretleriyle fotoğraflarının çekileceğini anlatıp güzel pozlar vermelerini istediler. Kızlar kerhen objektifin karşısına geçip zoraki gülümserken bir yandan da Ola'nın haklı çıkmasını umuyorlardı; bu portreler, savaş esirlerinin yaşam koşulları üzerine yürütülen bir kampanyanın parçasıydı ve en nihayetinde bir esir değişimi yapılacaktı.

Dewi Ayu kızlara Mama Kalong'a gidip neler döndüğünü sormalarını önerdi.

Kadını bulup dört bir yandan kıskaca aldılar.

"Bize Kızılhaç gönüllüleri olacağımızı söylemiştin!"

"Gönüllü olacaksınız, evet," dedi Mama Kalong, "ama Kızılhaç için olmayabilir."

"Eeee, yani?"

Mama Kalong, cevap bekleyen gözlerle ona bakan kızların masum, günahsız yüzlerine baktı ve hafifçe başını iki yana sallayıp yanlarından ayrıldı. Kızlar sorularına bir yanıt alana kadar kadının peşini bırakma niyetinde değildi. Arkasından yetişip, "Bir şey söylesene!" diyerek ısrarlı bekleyişlerini sürdürdüler.

"Tek bildiğim savaş esiri olduğunuz."

"Neden bize bu kadar çok yemek veriliyor?"

"Hayatta kalmanız için," dedi Mama Kalong ve arka bahçede gözden kayboldu. Kızlar nereye gittiğini bilmedikleri kadını daha fazla takip edemediler çünkü Japon askerler yollarını kesip Mama Kalong'un uzaklaşmasını sağladı.

Eve döndüklerinde Dewi Ayu'yu sallanan bir sandalyede şarkı mırıldanıp hâlâ elma yerken bulunca kızgınlıkları bir kat daha arttı. Dewi Ayu kızlara doğru baktı, yüzlerinde öfkelerini saklamaya çalışan bir ifade görünce gülümsedi ve "Komik görünüyorsunuz, bez bebekler gibisiniz,"dedi. Kızlar, Dewi Ayu'nun etrafında bir çember oluşturdular. Sonunda aralarından bir tanesi sessizliği bozdu:

"Tuhaf şeyler dönüyor, farkında değil misin? Hiç mi kaygılanmıyorsun?"

"Kaygı bilgisizlikten kaynaklanır," dedi Dewi Ayu.

"Bize ne olacağını biliyorsun yani?" dedi Ola.

"Evet," diye cevap verdi Dewi Ayu. "Fahişelik yapacağız."

Hepsi bunun farkındaydı ama içlerinden bir tek Dewi Ayu bunu dile getirecek kadar cesurdu.

---

[1] Edvard Douwes Dekker'in *Max Havelaar* romanını yazarken kullandığı Multatuli mahlasına yapılmış bir gönderme (pz.)

[2] Hollandaca "pilav sofrası" anlamına gelir. Kırk çeşide kadar çıkabilen ve ufak porsiyonlarda sunulan çeşitli yemeklerden oluşur. (ç.n.)

[3] Geleneksel Cava erkek başlığı

[4] Bir Sunda masalı; güzel bir prensesle tahtı geri kazanması için ona yardım eden langur maymununa dönüştürülmüş lanetli tanrı Guruminda'nın hikâyesi (ç.n.)

[5] İblis (ç.n.)

[6] En önemli Hint destanları

[7] Endonezce: Uçan tilki ya da meyve yarasası olarak bilinen dev bir yarasa türü (*ç.n.*)

Doğu Hint Adalarını tasvir eden kolonyel dönem romantik manzara resimleri

4

MAMA KALONG'UN GENELEVİ, Hollanda sömürge ordusuna ait dev kışlanın kurulmasıyla faaliyete geçmişti. Daha önce, kötü yürekli bir kadın olan yengesinin tavernasında çalışan basit bir kızdı. Pirinç şarabı ve hurma şarabı sattıkları askerler müdavimleri olmuştu. Şehre askerlerin akın etmesi tavernayı epey canlandırmıştı fakat genç kız yaşamını idame ettirecek parayı hâlâ kazanamıyordu. Yengesi onu sabah beşten gece on bire kadar çalıştırıyor, karşılığında ise sadece iki öğün yemek veriyordu. Çok geçmeden kısıtlı boş zamanlarını değerlendirerek para kazanabileceği bir yol keşfetmişti.

Taverna kapandıktan sonra kışlaya gidiyordu. O, askerlerin neye ihtiyaç duyduğunu, askerler de onun ne istediğini biliyordu. Askerler, çırılçıplak soyunup bacaklarını iki yana açarak ata biner gibi kucaklarına oturması için ona para ödüyorlardı. Üç dört asker onu sırayla becerdikten sonra, parasını alıp eve dönüyordu. Kazancı kısa sürede yengesini sollamıştı. Ticari sezgileri kuvvetliydi. Bir gün işte uyuyakaldığı için azarı yedikten sonra yengesinin yanından ayrılıp rıhtımın ucunda kendi tavernasını açtı. Pirinç şarabı ve hurma şarabıyla beraber kendi bedenini satıyordu. Mama Kalong kışlaya gitmeyi bırakmıştı; artık askerler onun tavernasına geliyorlardı. İlk ayın sonunda tavernada hem garson hem de fahişe olarak çalışacak on iki, on üç yaşlarında iki genç kız bulmuştu bile. Böylelikle, genelev patroniçeliği kariyeri başlamış oldu.

Üç ay sonra kendisi hariç altı fahişenin çalıştığı tavernayı genişleterek duvarları örme bambudan birkaç oda ekledi. Kışlayı teftiş eden bir albay, genelevi de ziyarete geldi. Fahişelerden biriyle yatmak için gelmemişti, sadece burası askerleri için uygun bir yer mi, görmek istiyordu.

"Burası domuz ağılından farksız," dedi albay. "Askerlerim daha düşmanla karşılaşmaya fırsat bulamadan buradaki pislikten ölecek."

Mama Kalong, saygıda kusur etmeyen bir tavırla albaya cevap verdi. "Daha iyi bir genelev için beklemek zorunda kalırlarsa da cinsel açlıktan

ölecekler.”

Albay, genelevin askerlerin moralini yüksek tutup savaşçı ruhlarını beslediğine kanaat getirerek olumlu bir rapor yazdı ve geneleve yaptığı ziyaretten bir buçuk ay sonra ordu yetkililerinin kararıyla burası daha sağlam ve daha sağlıklı bir tesise dönüştürüldü. Bambu duvarlar ve hurma yapraklarından örülmüş çatının yerini bir kale kadar sağlam beton zemin ve duvarlar aldı. Birinci kalite pamuktan şilteler serilen yatakların neredeyse tümü tikağacındandı. Tüm bunlara cebinden tek kuruş çıkmadan kavuşan Mama Kalong halinden gayet memnun görünüyor, gelen askerleri, “Kendi evinizdeymişsiniz gibi sevişin,” diye karşılıyordu.

“Saçma sapan konuşma,” dedi askerlerden biri. “Benim evimde bir anam, bir de yaşlı nenem var.”

Yenilenen mekânla birlikte tüm müşteriler iyice şımartılıp el üstünde tutuldu. Fahişeler, en saygın Hollandalı kadınlardan daha iyi giyinip süsleniyordu, üstelik kraliçeden daha güzellerdi.

Frengi salgını başlayınca, Mama Kalong ve askerler bir hastane yapılmasını talep etti. Buraya, esasen askeri bir hastane olmasına rağmen, sivil halk da geliyordu. Genelev iflasın eşiğine gelmişti ama Mama Kalong duruma çözüm üretmekte gecikmedi. Askerlerden bazılarını cariye tutmaya ikna etmeye çalıştı ve isterlerse ücreti karşılığında onlara cariye bulabileceğini anlattı. Hollandalı askerlerin kapatması olmaya istekli genç kızlar bulmak için köy köy gezip dağlara çıkmayı bile göze aldı.

Bulduğu kızlara kendi genelevinde bakıyordu, ancak her kız sadece tek bir askere hizmet ediyordu. Böylece, kızların o iğrenç hastalığı askerlere bulaştırmayacağı güvencesiyle hızla zengin oldu. Mama Kalong’un insafsız ücret tarifesi altında ezilen askerler cariyeleriyle evlenmeye kalkıştığında, Mama Kalong askerlerden yüklü bir tazminat talep ediyordu. Bir yandan da yanında çalışmaya devam eden emektar fahişelerine yeni müşteriler bulmuştu; askerlerin yerini gemiciler ve liman işçileri almıştı.

Sömürgeci rejimin son yıllarında Mama Kalong’un Halimunda’nın en zengin kadını olduğunu söylemek abartı kaçmazdı. Varını yoğunu kumarda kaybeden çiftçilerin sattığı toprakları alıp yine onlara kiralıyordu. Sahip olduğu araziler dağ etekleri boyunca geniş bir alana yayılmıştı. Yalnızca Hollandalıların kurduğu plantasyonlar arazi büyüklüğü bakımından onunla yarışabilirdi.

Şehirde adeta bir kraliçe gibi el üstünde tutuluyor, hem yerlilerden hem de Hollandalılardan büyük saygı görüyordu. Mahrem yerlerini pazarlayan

kadınlar en önemli meselesi olmayı sürdürüyor; onlarla buluşacağı veya işle ilgili diğer meseleleri ele alacağı zaman tüm randevularına atlı arabasıyla gidiyordu. Toplum içine çıkarken dış görünümü son derece usturupluydu; dar bir sarong ve *kebaya* giyip saçını topuz yapıyordu. Elbette artık eskisi kadar zayıf değildi, bu yüzden, genç fahişelerden kaptıkları alışkanlıkla herkes ona Mama demeye başlamıştı. Ona bu ismi ilk kimin taktığı bilinmemekle beraber, çok geçmeden ismi uzayarak Mama Kalong'a dönüşmüştü. Yeni adını sevmişti Mama Kalong. Kısa süre içinde, kendisi dahil, herkes onun gerçek adını unuttu.

"Şimdi, çöken tüm krallıkların ardından Halimunda'da yeni bir krallık var," tespitinde bulunmuştu tavernasında eğlenen Hollandalı sarhoş askerlerden biri: "O da Mama Kalong Krallığı."

Açgözlü olmasına açgözlüydü ama kendisi için çalışan genç fahişelere de ıstırap çektirmek niyetinde değildi. Tam tersine, onlara torunlarını şımartan bir büyükanne edasıyla ilgi gösteriyordu. Yorucu sevişme seanslarının ardından banyo yapabilmeleri için su ısıtan hizmetçileri vardı, izinli oldukları günlerde onları gezintiye çıkarıp yakınlardaki şelaleye götürüyordu. Kıyafetlerini en iyi terzilere yaptırıyordu. En önem verdiği şey ise sağlıklarıydı.

"Çünkü," diyordu, "en büyük zevk sağlıklı bir bedenden alınır."

Bir süre sonra Hollandalı askerlerin yerini Japon askerleri aldı fakat Mama Kalong'un genelevi hep aynı kaldı. Hizmetlerini sunarken bir önceki müşterilerine gösterdiği özenin aynısını Japon askerlerine de gösterdi, hatta onlar için daha genç ve taze kızlar bulmaya çalıştı. Bir gün sivil ve askeri yetkililer tarafından kısa bir sorguya çekildi. Büyütecek bir mesele değildi; şehirdeki yüksek rütbeli bazı Japonlar, düşük rütbeli subaylar ve daha önemlisi, liman işçileri ve balıkçılar tarafından ziyaret edilen fahişelerden ayrı olarak sadece kendilerine özel yeni fahişeler istiyorlar, üstelik bu yeni kızların el değmemiş ve son derece bakımlı olmalarını talep ediyorlardı. Bir de, Mama Kalong bu kızları acilen bulmalıydı, çünkü, daha önce kendisinin de söylediği gibi, askerler cinsel tatminsizlikten ölmek üzereydi.

"İstediğiniz kızları bulmak çok kolay, efendim," dedi Mama Kalong.

"Söyle bakalım, nereden bulacakmışsın onları?"

Mama Kalong, "Savaş esirleri arasından," diye kestirip attı.

Öğleden sonra olup Japon askerleri gelmeye başlayınca kızlar nereye kaçacaklarını şaşırdılar. Kaçacak bir delik bulamıyorlardı çünkü her köşe

başında bir nöbetçi vardı. Evin geniş avlusunu yüksek bir duvar çevreliyordu. Ne ön taraftaki ana girişi ne de arka kapıyı aşmak mümkün değildi. Kızlardan bazıları uçmak ya da bir ip bulup gökyüzüne tırmanmak mümkünmüşçesine çatıya çıkmaya çalışıyordu.

"Ben her şeyi denedim," dedi Dewi Ayu. "Buradan çıkış yok."

"Orospu olacağız!" diye feryat eden Ola yere yığılıp ağlamaya başladı.

"Daha da kötüsü," dedi Dewi Ayu, "korkarım karşılığında para da almayacağız."

Helena adındaki bir kız, Japon subayların yanına giderek onları Cenevre Sözleşmesine aykırı davranıp insan hakları ihlali yapmakla suçladı. Buna sadece Japonlar değil, Dewi Ayu da yüksek sesle güldü ve "Savaş, sözleşme mözleşme tanımaz, tatlım" dedi.

Bundan böyle fahişelik yapacak olmaları herkesten çok Helena'yı yıkmıştı. Kaderin cilvesine bak ki savaştan önce rahibe olmaya karar vermişti Helena; şimdi, bir anda, bütün planları tepetaklak olmuştu. Bir tek o, buraya gelirken yanına bir dua kitabı almıştı. Şimdi de, Japonların karşısına geçmiş, yüksek sesle ilahiler okuyor ve askerlerin şeytan çıkarma ayiniyle kovulan kötü ruhlar gibi korkudan inleyerek kaçıp gideceklerini umuyordu. Japon askerler ise ona beklenmedik derecede nazik davranıyor, her duanın sonunda, elbette gülerek, "Âmin," diyorlardı.

"Âmin," diye karşılık verdi Helena ve yanı başındaki sandalyeye yığıldı.

Bir subay, kızlara üzerinde Malayca bir şeyler yazan kâğıtlar dağıttı. Her birinde farklı bir çiçeğin adı yazan kâğıtları onlara verirken, "Yeni isimleriniz bunlar,"dedi. Dewi Ayu'nun heyecanla beklediği yeni adı "Gül"dü. "Dikkat edin," dedi Dewi Ayu, "her gülün bir dikeni vardır." Kızlardan biri Orkide, bir diğeri Yıldızçiçeği adını aldı. Ola'nın adı Alamanda (Altın Trompet) oldu.

Kızlara odalarına dönmeleri emredildi. Bir grup Japon askeri bilet almak için girişte kurulan masada sıraya girmişti. Kızların hâlâ bakire oldukları düşünüldüğünden ilk gece fiyatlar çok yüksek tutulmuştu. Dewi Ayu'nun bakire olmadığını bilmiyorlardı. Kızlar, kendi odalarına gitmek yerine Dewi Ayu'nun odasında toplandılar. Şilteyi yeni bir dayanıklılık testine tabi tutan Dewi Ayu, "Görünüşe göre deprem şiltenin *üzerinde* olacak," dedi.

Askerlerin Dewi Ayu'nun odasına girip yakalamakta zorlanmadıkları kızlar ellerinden tutulup odalarına sürüklenirken hasta yavru kediler gibi boş yere debelenip duruyorlardı. Dewi Ayu, bütün gece askerlere karşı koymaya çalışan kızların acı çığlıklarını duydu. Askerler, çırılçıplak bir

halde koridora kaçmayı başaranları yakalayıp yataklarına geri fırlatıyorlardı. Odalardan sürekli feryatlar yükseliyordu. Dewi Ayu, bir Japon askeri içinde gidip gelirken, Helena'nın avaz avaz ilahi okuduğunu duydu. Bir yandan da Japonların yaşanan curcuna karşısında verandada attıkları kahkahaları duyuyordu.

Diğer kızların aksine hiç feveran etmeyip gıkı bile çıkmayan Dewi Ayu'nun bahtına, belinde samuray kılıcı sallanan, sumo güreşçisi gibi iriyarı bir Japon subayı düşmüştü. Dewi Ayu, adama hiç bakmadan ve tabii hiç gülümsemeden, gözlerini tavana dikmiş yatağında uzanıyordu. Kendi odasında olup bitenden çok dışarıdan gelen gürültü patırtıya odaklanmış gibiydi. Gömülmeye hazır bir ceset gibi yatıyordu. Japon subay bağırarak giysilerini çıkarmasını söylediğinde Dewi Ayu, nefes bile almıyormuş gibi hiç kıpırdamadan yatmaya devam etti.

Sinirlenen Japon, kınından çıkardığı samuray kılıcının keskin kenarını tehditkâr bir şekilde Dewi Ayu'nun yüzüne değdirerek emirlerini tekrarladı. Kılıcın ucu yanağını çizerken dahi hareketsiz kalmayı sürdüren Dewi Ayu hâlâ gözlerini tavana dikmiş halde, uzaktan gelen bir sese kulak kabartır gibi durmaya devam ediyordu. Artık sinirden köpürmeye başlayan Japon, elinden kılıcını fırlatarak Dewi Ayu'nun suratına iki tokat attı. Yüzünde kırmızı bir iz bırakan tokatlarla bedeni bir an için sarsılsa da, Dewi Ayu sinir bozucu tepkisizliğini korudu.

Çetin bir cevize çattığını anlayan talihsiz asker en sonunda, önünde hareketsiz yatan kızın giysilerini yırtıp çıkararak yere attı. Artık çıplak olan kızın kollarını ve bacaklarını iyice iki yana açtı. Yataktaki durgun ve suskun et yığınını iyice süzdükten sonra hızla soyunan iriyarı adam yatağa atladı ve yüzüstü üzerine uzandığı Dewi Ayu'nun ırzına geçti. Dewi Ayu, bu duygusuz birleşme boyunca Japon askerin vücudunu soktuğu pozisyonu hiç bozmadan durdu; ne adama ateşli veya sıcak bir karşılık verdi ne de onunla gereksiz bir mücadeleye girdi. Gözlerini kapamadan, bir tebessüm dahi etmeden, sadece tavana baktı.

Bu soğuk tavrı fevkalade etkili oldu: Adam üç dakika bile dayanamadı. Odanın köşesindeki salon saatine bakan Dewi Ayu'nun hesabına göre tamı tamına iki dakika yirmi üç saniye sürmüştü. Dewi Ayu'nun üzerinden kalkıp yana devrilen adam homurdanarak hızla ayaklandı. Apar topar giyindi ve tek kelime etmeden kapıyı çarparak odadan çıktı. Dewi Ayu ancak o zaman hareket etti ve yüzünde tatlı bir gülümseme belirdi.

Bir yandan gerinirken, “Ne sıkıcı bir gece,” diye kendi kendine mırıldandı ve giyinip banyoya gitti. Banyoda, sanki bir avuç su onları hissettikleri kirlenmişlik, utanç ve işledikleri günahlardan arındıracakmış gibi yıkanan kızlarla karşılaştı. Kimse bir diğeriyle konuşmuyordu. Çileleri henüz bitmemişti. Gece daha yeni başlıyordu ve onları bekleyen başka Japonlar vardı. Yıkandıktan sonra odalarına geri dönmeye zorlandılar. Az önceki ağlayıp sızlanmalar, kavga gürültü tekrardan başladı. Dewi Ayu ise tepkisiz ve frijit tavrına geri döndü.

O gece her biri en az dört beş erkekle birlikte oldu. Dewi Ayu’ya acı veren şey, bedenini gizemli bir hissizliğe ve donukluğa sevk eden bitmek bilmez düzüşmeler değil, arkadaşlarının çığlıkları ve hıçkırıklarıydı. *Ah zavallıcıklar*, diye düşündü. *Kaçınılmaza direnmek kadar acı bir şey yoktur*. Sonra ertesi gün oldu.

O sabah Dewi Ayu’ya iş çıkmıştı. Helena’nın çaresizlik içinde rasgele kestiği saçlarını düzeltti. Üçüncü gece, bileklerini kesen Ola’yı banyoda ölmek üzereyken buldular. Dewi Ayu, kendinden geçmiş ve sırılsıklam haldeki kızı hızlıca odasına taşırken Mama Kalong da bir doktor bulmaya çalışıyordu. Ola ölmedi, ancak bu olay Dewi Ayu’nun, Ola’nın tahmininden daha korkunç ve vahim bir deneyim yaşadığını fark etmesini sağladı. Ola bu badireyi atlattıktan sonra Dewi Ayu ona şöyle dedi:

“‘Ola tecavüze uğradı ve öldü.’ Gerda’ya götürmek istediğim hediye bu değil.”

Gece yarıları Dewi Ayu, günlerdir aynı şeyleri yaşamalarına rağmen makûs talihlerini hâlâ kabullenemeyen kızların çığlıklarını duymaya devem ediyordu. Kızlardan ikisi kaçıp koridorda saklanmayı ve konağın arkasındaki sapodilla ağacına tırmanmayı sürdürüyordu. Onlara her gece kendi yaptığı gibi yapmalarını tavsiye etti. “Canları sıkılana kadar bir ceset gibi yatmaya devam edin.” Fakat, ırzlarına geçilirken ses çıkarmadan öylece yatmak kızlar için çok daha dehşet vericiydi. Bunu yaptıklarını hayal bile edemiyorlardı. “Ya da aralarından azıcık da olsa hoşunuza giden birini bulun ve sizinleyken kendinizi tamamen ona verin. Böylece adamı kendinize bağlayıp, her geldiğinde tüm geceyi sizinle geçirmek istemesini sağlayın. Sürekli aynı kişiye hizmet etmek her gece farklı bir erkekle yatmaktan daha iyidir.”

Bu, daha iyi bir fikir gibi dursa da onlara hâlâ hayal edemeyecekleri kadar korkunç geliyordu.

“Ya da Şehrazat gibi onlara masallar anlatın.”

İçlerinde masal anlatmayı becerebilen yoktu.

"Onları kâğıt oynamaya davet edin."

Hiçbiri kâğıt oynamayı bilmiyordu.

Dewi Ayu sonunda pes ederek, "Madem öyle, o zaman durumu tersine çevirin," dedi, "*siz* onlara *tecavüz edin?*"

Her şeye rağmen zamanla, gün içinde rahatsız edilmedikleri sürece, gerçekten mutlu olmayı başardılar. İlk hafta birbirleriyle konuşamayacak kadar büyük bir utanç duyuyor, kendilerini odalarına kilitleyip zamanlarını tek başlarına ağlayarak geçiriyorlardı. İlk haftayı atlattıktan sonra kahvaltının ardından bir araya gelip birbirlerini teselli etmeye, oyalamaya başladılar, hatta geçirdikleri trajik gecelerle tamamen alakasız konular hakkında konuşmaya bile başladılar.

Dewi Ayu, birlikte zaman geçirmeye başladığı Mama Kalong ile tuhaf bir arkadaşlık kurdu. Bunu mümkün kılan, Dewi Ayu'nun isyana teşebbüs etmeyen soğukkanlı duruşu ve Japonlarla olan münasebetlerinde orta yaşlı kadına hiçbir sorun çıkarmaması olmuştu. Mama Kalong, tüm içtenliğiyle Dewi Ayu'ya rıhtımın ucunda bir genelevi daha olduğunu anlattı. Düşük rütbeli Japon subaylara hizmet etmeleri için zorla oraya götürülen birçok kadın vardı. Bu evdekiler hariç, çalıştırdığı tüm fahişeler yerli kızlardandı.

"Siz *gece gündüz* bu işi yapmadığınız için çok şanslısınız," dedi Mama Kalong. "Ayrıca düşük rütbeliler çok daha aşağılıklar."

"Düşük rütbeli subaylarla Japon imparatoru arasında hiçbir fark yok," dedi Dewi Ayu. "Hepsi vajinalarımızı hedef alıyor."

Mama Kalong, kızlara masaj yapması için yarı kör, yaşlı, yerli bir kadın getirdi. Masaj yaptırmak kızların sabah rutini olmuştu. Bunu yapmaya devam ettikleri sürece hamile kalmayacaklarını söyleyen Mama Kalong'a inanıp her sabah masaj yaptırıyorlardı. Tek istisna, sabahları kahvaltıya kadar uyuyan ve sadece pestili çıktığı zamanlarda masaj yaptıran Dewi Ayu idi.

"Düzüldüğünüz için hamile kalırsınız, size masaj yapılmadığı için değil," diyordu şakayla karışık.

Bu riski aldı ve bir ay sonra genelevde hamile kalan ilk kadın o oldu. Mama Kalong, "Aileni düşün," diyerek Dewi Ayu'ya hamileliğini sonlandırmasını tavsiye etti. Dewi Ayu, "Tıpkı bana söylediğin gibi Mama, ailemi düşünüyorum. Sahip olduğum tek aile içimdeki bebek." Böylece Dewi Ayu'nun karnı gün geçtikçe büyüyüp şişti. Hamileliğinin avantajları da vardı: Mama Kalong ona arka odalardan birinde kalmasını, Japonlara da

kızın hamile olduğunu ve ondan uzak durmalarını söyledi. Zaten hiçbir Japon bu durumdayken onunla yatmak istemiyordu. Dewi Ayu da diğer kızlara onun yolundan gidip hamile kalmalarını salık verdi.

"Bebekler bereketiyle gelir sözü doğruymuş."

Fakat kızlardan hiçbiri Dewi Ayu'nun aldığı riski almaya cesaret edemedi.

Üç ay geçmiş, hiçbiri sabah masajı rutinini aksatmamış ve kimse hamile kalmamıştı. Her gece defalarca aynı dehşeti yaşamayı, şişmiş bir karınla annelerinin yanına gönderilmeye tercih ettiler. "Ben Gerda'ya ne derim?" diyordu Ola.

"Ona, 'Gerda, hediyen karnımda,' dersin."

Gün boyunca bir sürü boş zamanları oluyordu. Toplanıp dedikodu yapıyor, sohbet ediyorlardı. Bazıları kâğıt oynuyor, diğerleri de Dewi Ayu'ya bebeği için kıyafet dikmesinde yardımcı oluyordu. Aralarından biri doğum yapacağı için çok heyecanlıydılar; bebeğin bu melun dünyaya gelişini beklerken kalpleri ümitle çarpıyordu.

Bazen de savaş hakkında konuşuyorlardı. Müttefik birliklerin ablukaya aldıkları bölgelerde Japon ordusuna saldıracaklarına dair söylentiler çıkmıştı. Kızlar, Halimunda'nın bu bölgelerden biri olmasını umuyorlardı.

"Umarım bir güzel bağırsaklarını deşip tüm Japonları gebertirler," dedi Helena.

"Bu kadar duygusuz olma, bebek seni duyuyor," dedi Dewi Ayu.

"Ee, duyarsa n'olmuş?"

"Ee'si, onun babası Japon."

Dewi Ayu'nun acı mizahı kızların hepsini güldürdü.

Müttefik birliklerin gelip onları kurtaracağı beklentisi morallerini yükseltmişti. Evde buldukları yolunu şaşırmış bir posta güverciniyle Müttefik askerlerine mesaj gönderdiler. *Yardım edin; bize zorla fahişelik yaptırıyorlar; yirmi genç kız cengâver kurtarıcılarını bekliyor*. Aptalca bir fikir olduğu belliydi; kuşun Müttefik birliklerini bulabileceğine en ufak ihtimal vermiyorlardı. Yine de bir öğleden sonra onu saldılar.

Ortada güvercinin Müttefik askerlerine doğru uçtuğuna dair hiçbir emare yoktu, fakat kuş, ayağına bağladıkları mesaj olmaksızın yanlarına dönünce, nerede ve kim olduğunu bilmedikleri birinin mesajlarını okuduğunu düşünerek heyecanla yeni mesajlar gönderdiler. Bunu yapmayı neredeyse üç hafta boyunca aralıksız sürdürdüler.

Müttefik askerleri yerine kızların daha önce görmediği bir Japon general geldi. Generalin aniden çıkıp gelişiyle panikleyen en ücra köşelerdeki nöbetçiler onun konağa girmesini engellemek için ellerinden geleni yaptılar. Sorguya çektiği iki askerin resmen dizleri titriyordu.

"Burası da ne böyle?" diye sordu general.

"Burası bir genelev," diye bağırdı Dewi Ayu, askerlerin cevap vermesine fırsat vermeden.

Belinin iki yanından sarkan iki kılıç taşıyan general, uzun boylu, sağlam yapılı bir adamdı. Belki de köklü bir samuray ailesinden geliyordu. Favorileri gür, suratındaki ifade soğuk ve ciddiydi.

"Sizler de orospular mısınız?" diye sordu.

Dewi Ayu başını salladı ve "Hasta askerlerin ruhlarını iyileştiriyoruz," dedi. "Burada bize cebren, hiçbir ücret ödemeden fahişelik yaptırıyorlar."

"Sen hamile misin?"

"Bir Japon askerinin bir kızı hamile bırakabileceğine inanmıyor gibisiniz, general."

General, Dewi Ayu'nun son söylediğini duymazdan gelerek evdeki tüm Japonlara fırça atmaya başladı. Gece olup müdavim müşteriler evde belirmeye başlayınca öfkesi büsbütün arttı. Yanına çağırdığı subaylarla odalardan birinde gizli bir toplantı yaptı. Hiç kimsenin, adamın emirlerine karşı gelmeye cesaret edemediği belliydi.

Bu sırada evdeki kızlar, ısrarla gönderdikleri mesajlarla müthiş bir zafer kazanmışçasına, neşeli ve minnettar gözlerle kurtarıcılarını izliyorlardı. "Bir meleğin bir Japon'un yüzüne bürünebileceğine inanasım gelmiyor," dedi Helena. Karargâha dönmeden önce, yemek odasında toplanan kızların yanına gelen general, karşılarına geçip şapkasını çıkardı ve önlerinde saygıyla eğildi.

"*Naore!*" diye bağırdı Dewi Ayu.

Yeniden doğrulan generali ilk kez gülümserken gördüler. "Bu kaçıklar bir daha aranızdan birine el sürmeye kalkarsa, bana bir mesaj gönderin yeter."

"Gelmeniz neden bu kadar uzun sürdü, general?"

General, derinden gelen nazik bir sesle, "Daha erken gelseydim bomboş bir evle karşılaşacaktım" dedi.

"Bize adınızı bahşeder misiniz, general?" diye sordu Dewi Ayu.

"Musashi."

"Eğer oğlum olursa adını Musashi koyacağım."

“Dua et, bir kızın olsun,” dedi general. “Bir kadının bir erkeğe tecavüz ettiğini hiç duymadım.” Daha sonra kendisini bekleyen kamyonete binip gitti, kızlar da arkasından el salladı. General ayrılır ayrılmaz, karşısında hazır olda bekleyen subaylar alınlarından dökülen soğuk terleri mendilleriyle silerek alelacele orayı terk ettiler. Kızlar, ilk defa, kimsenin onlara tecavüz etmediği huzur dolu bir gece geçirdiler. Mama Kalong, küçük bir kutlama yapan kızlara üç şişe şarap verdi. Helena, Komünyon ayinini yöneten bir papaz gibi ufak kadehlere şarap doldurup, “Generalin sağlığına,” diyerek kadehini kaldırdı ve sonra ekledi: “Ne kadar da yakışıklıydı.”

“Beni düzmeye kalkışsa ona karşı koymazdım,” dedi Ola.

“Eğer bir kızım olursa, adını Ola’ya ithafen, Alamanda koyacağım,” dedi Dewi Ayu.

Alacakaranlık çökünce gelen Japon subaylar, fahişelik, tecavüzler, ağlayıp dövünmeler… Hepsi bir anda son bulmuştu. Fakat kızlardan bazılarını tedirgin eden bir şey daha vardı; başlarından geçenleri, tekrar bir araya geldiklerinde annelerine nasıl anlatacaklarını bilmiyorlardı. Aynanın karşısına geçip ne diyeceklerini prova ettiler: “Anne, ben artık bir orospuyum.” Elbette, böyle söyleyemezlerdi. Baştan denediler: “Anne, ben orospuluk yaptım.” Bu da kulağa pek doğru gelmiyordu. En sonunda, “Anne, bana zorla fahişelik yaptırdılar,” demekte karar kıldılar.

Ancak bunu annelerine söylemenin bir aynaya söylemekten daha zor olduğunun farkındaydılar. Japonlar yakın zamanda onları Bloedenkamp’a geri götürme niyetinde değildi, anlaşılan bulundukları evde tutmaya devam edeceklerdi; bu da, biraz olsun içlerini ferahlatıyordu. Artık fahişe değil, eskisi gibi sadece savaş esiri olacaklardı. Askerler gözlerini dört açarak başlarında nöbet tutmaya devam ediyor, Mama Kalong da sunduğu konfor ve bolluktan onları mahrum bırakmıyordu.

“Emekliye ayrılmış olsalar da tüm fahişelerime kraliçe muamelesi yaparım,” diyordu gururla.

Günler, haftalar, aylar işte böyle geçti; Dewi Ayu bebeğine kıyafet dikmeyi sürdürüyor, kızlar da onun sayesinde eğleniyorlardı. Arkadaşlarının yardımıyla, evdeki dolaplarda bulduğu kumaşlardan neredeyse bir sepet dolusu bebek kıyafeti dikmişti. Kızlar da bu şekilde biraz oyalanmış, savaşın bitmesini beklerken can sıkıntısından patlamamışlardı. Nihayet bir gün Mama Kalong yanında bir ebeyle çıkageldi.

“Hamile kalan tüm fahişelerim bu ebenin yardımıyla doğum yaptı.”

“Umalım şimdiye kadar sadece fahişeleri doğurtmamış olsun,” dedi Dewi Ayu.

Bloedenkamp zindanlarından alınıp geneleve getirildiği yıl, bir salı günü, adını söz verdiği gibi Alamanda koyduğu bebeğini doğurdu. Bebek, annesinin tüm güzelliğini almıştı. Babasının Japon olduğunun tek göstergesi küçük gözleriydi. “Çekik gözlü beyaz bir kız,” dedi Ola, “Hollanda Doğu Hint Adaları dışında başka yerde göremezsiniz.”

“Babasının bizim general olmaması çok yazık,” dedi Helena.

Küçük bebek ev sakinlerinin hayatına neşe kattı. Japon askerleri bile, iyi şans getirmesi için bir kutlama düzenleyip ona oyuncak bebekler hediye ettiler. “Bebeğe saygı göstermek zorundalar,” dedi Ola, “ne de olsa küçük Alamanda’nın babası onlardan rütbeli.” Dewi Ayu, zamanını –kendilerine “teyzeler” diyen diğer kızlar gibi– bebeğin bakımına yardım ederek geçiren Ola’nın sıkıntılı günleri arkasında bırakıp yavaş yavaş eski mutlu benliğine kavuşmasından memnuniyet duyuyordu.

Bir sabah erken saatlerde bir Japon askeri Helena’nın odasına girerek ona tecavüz etmeye kalkıştı. Helena avazı çıktığı kadar bağırıp herkesi uyandırınca, asker koşarak karanlığın içinde kayboldu. Gün ağarıp general gelene kadar tecavüze kalkışan askerin hangisi olduğunu öğrenemediler. General yakasından tutup avlunun ortasına sürüklediği bir askere tabanca verdi. Asker kendi ağzına ateş ederek beynini dağıttı. Bir daha kimse kızlara yaklaşmaya cesaret edemedi.

Bu sırada savaş devam ediyordu. Mama Kalong ve bazı hizmetçilerden duyduklarına göre Japon birlikleri güney kıyıları boyunca savunma siperleri kazmıştı. Mama Kalong’un gizlice verdiği radyodan Japonya’ya iki bomba atıldığını ve üçüncüsünün de yolda olduğunu duyduklarında evde büyük bir heyecan yaşandı. Japon askerleri de haberleri duymuşa benziyordu. Takip eden günlerde bezgince ağaçların altında oturan askerler tek tek gözden kaybolmaya başladı. Kim bilir onları nereye gönderiyorlardı. Müttefik uçakları nihayet Halimunda üstünde uçup havadan savaşın yakında sona ereceğini ilan eden broşürler dağıtmaya başladığında, evde sadece iki Japon nöbetçi kalmıştı.

Başlarında sadece iki nöbetçi bulunmasına rağmen kızların kaçmamalarının nedeni durumun kestirilemez oluşuydu. Dahası, radyoda, şehirlerin denetiminin Britanya birliklerine geçtiğini duymuşlardı. Bu yüzden evde kalmak, dışarıda olmaktan daha güvenli görünüyordu. Japonya savaşı kaybetmişti. Kızlar artık Müttefik güçleri tarafından kurtarılmayı

bekliyorlardı. Müttefik güçler, dünya üzerinde böyle bir şehir olduğunu unutmuşçasına işi ağırdan alıyor, Halimunda'ya ulaşmak bilmiyorlardı. Nihayet Müttefik uçakları Halimunda semalarına geri dönerek halka bisküvi ve penisilin dağıttı. Bir yandan da acil müdahale güçleri şehre girdi. İlk gelenler, kendilerine KNIL *(Koninklijk Nederlands Indisch Leger)* diyen Hollanda Doğu Hindistan Kraliyet Ordusu'nun Hollandalı tugaylardan oluşan ikinci kademe birlikleriydi. Öncelikle, evin önündeki Japon bayrağını indirip kendi bayraklarını göndere çektiler. Evde nöbetçi kalan iki Japon asker çaresizce teslim oldu.

Dewi Ayu'yu asıl şaşırtan ise bu tugaylarda Bay Willie'nin yer alışıydı.

"KNIL'e katıldım," dedi Bay Willie.

"Japonlara katılmaktan iyidir," dedi Dewi Ayu ve ona küçük kızını gösterdi. "Onlardan geriye bir tek bu kaldı," dedi hafifçe gülerek.

Bloedenkamp'tan kızların aileleri getirildi. Gerda, bir deri bir kemik kalmıştı. Ayrı kaldıkları süre zarfında neler yaşadıklarını öğrenmek isteyince, Ola soruyu geçiştirerek, "Bir geziye çıktık," demekle yetindi. Fakat küçük Alamanda'yı görünce Gerda neler olup bittiğini anladı. Evde dönüşümlü olarak kendilerini koruyan Hollandalı askerlerle birlikte yaşıyorlardı. Dewi Ayu zor zamanlardan geçiyordu çünkü Bay Willie, daha önce bir kez reddedilmiş olmasına rağmen, tekrar reddedilmeyi göze almış ve ona olan derin aşkını ilan etmekten vazgeçmemişti.

Ancak bir kez daha felaket gelip çattı ve bu sayede Dewi Ayu, içinde bulunduğu zor durumdan kurtulmuş oldu.

Bir gece, evi koruma sırası Bay Willie'nin dahil olduğu dört kişilik bir gruptayken, yerli gerillalar eve saldırdı. Japon birliklerinden çaldıkları palalar, bıçaklar ve el bombalarıyla silahlanmışlardı. Hollandalı dört askeri pusuya düşürüp öldürdüler. Bir gerilla, salonda Dewi Ayu ile sohbet eden Bay Willie'nin arkasından yaklaşıp kafasını uçurdu. Başı masanın üzerine fırlayan Bay Willie'nin kanı küçük Alamanda'nın üzerine sıçradı. Askerlerden birini kakasını yaparken tuvalette, diğer ikisini avluda öldürdüler.

Ondan fazla gerilla gelmişti. Esirleri bir araya topladılar. Hepsinin kadın ve Hollandalı olduğunu fark ettiklerinde, şiddetin dozu arttı. Kadınlardan bazılarını bağlayarak mutfağa hapsettiler. Geri kalanları da tecavüz etmek için yatak odalarına sürüklediler. Kızların çığlıkları, Japonlara fahişelik yapmak zorunda kaldıkları zamankinden çok daha yürek parçalayıcıydı. Dewi Ayu bile bebeğini alıkoyan ve kolunu bıçakla yaran bir gerillayla

boğuşup daha önce hiç olmadığı kadar mukavemet göstermek zorunda kaldı.

Yardım çok geç gelirken, gerillalar hızla gözden kayboldu. Dört ölü askeri arka bahçeye gömdüler.

Bay Willie'nin mezarı başında gözyaşı döken Dewi Ayu, mezara çiçek bırakıp, "Keşke KNIL yerine gerilla saflarına katılmış olsaydın, hiç değilse bana tecavüz ederdin," dedi.

Öte yandan milis saldırıları devam ediyordu. Pusu kurmaya gelen baştan aşağı silahlı gerillalar evi korumakla görevlendirilen dört askerden sayıca hep fazlaydı. Bölge komutanı emrinde yeterli sayıda asker olmadığı için daha fazla nöbetçi gönderemiyordu. Kadınlar ancak Britanya birlikleri gelip de tüm şehrin savunmasını güçlendirdikten sonra kendilerini güvende hissedebildiler. Bu birlikler, Cava'ya gelen ve içinde Nepal kökenli Gurka askerlerinin de bulunduğu Yirmi Üçüncü Hint Bölüğü'ndendi. Her yere makineli tüfek yerleştirip evin arka bahçesinde bir karargâh kurdular. Yerli gerillalar geri geldiklerinde büyük bir dirençle karşılaştı. Avluya bile giremediler ve bir tanesi öldürüldü. Bundan sonra da bir daha eve saldırmadılar.

Britanya birlikleri tarafından korundukları süre boyunca evdeki hayat oldukça huzurlu ve güzeldi. Geçmişte kalan kötü günleri unutmak için küçük partiler düzenliyorlardı. Kızlar bazen tam teçhizatlı subayların koruması altında askeri bir ciple plaja gidiyordu. Subaylardan bazıları kızlara, kızlardan bazıları da onlara âşık oldu. Kızlar için başlarından geçenler hakkında konuşmak oldukça zor olsa da bu meseleyi hallettikten sonra her şey daha iyiye gitti. Yerli bir müzik grubu çağrıldı ve şarapla pasta eşliğinde ufak bir kutlama daha yaptılar.

Esirleri kurtarma çalışmaları devam ediyordu: Uluslararası Kızılhaç Komitesi geldi. Tüm esirler uçağa bindirilip derhal Avrupa'ya gönderilecekti. Bu ülke artık siviller için güvenli değildi, özellikle üç yıl boyunca esir kamplarında tutulduktan sonra. Yerli halk bağımsızlığını ilan etmişti ve her yerde silahlı milisler kol geziyordu. Tümü şehir dışından gelen bu gerillaların bir kısmı kendilerine Ulusal Ordu diyordu, diğerleri ise, kendi deyişleriyle, Halkın Ordusu idi. Bunların büyük çoğunluğu, Japon işgali sırasında Japonlar tarafından eğitilmiş ve Hollanda ordusu tarafından eğitilip KNIL'e katılan yerlilerle kaotik bir savaşta karşı karşıya gelmişti. Savaş bitmemişti, aksine yeni başlıyordu ve yerli halk bu savaşa Endonezya Devrimi diyordu.

Esaret altında yaşadıkları o evdeki tüm genç kızlar ve aileleri, Kızılhaç'ın ayarladığı bir uçakla Avrupa'ya gitmeye hazırlanıyordu; elbette, nevi şahsına münhasır Dewi Ayu hariç. "Avrupa'da kimsem yok," dedi Dewi Ayu. "Tüm ailem Alamanda ve karnımda büyüyen bebek."

"Gerda ile ben varız ya," dedi Ola.

"Ama benim evim burası."

Halimunda'dan ayrılmak istemediğini Mama Kalong'a söylemişti zaten. Fahişelik yapması anlamına gelse bile şehirde kalacaktı. Mama Kalong ona, "Eskisi gibi burada yaşamaya devam et. Bu ev artık bana ait. Hollandalı sahipleri gelip evi geri alacak değil ya."

Böylece, herkes oradan ayrılırken, Dewi Ayu, Mama Kalong ve hizmetçilerle birlikte evde kaldı. Babasının gerillalardan biri olduğuna emin olduğu ikinci çocuğunun doğumunu beklerken Ola'nın geride bıraktığı Max Havelaar[1] romanını okudu. Bu kitabı daha önce de okumuştu fakat yapacak başka bir şey olmadığı için tekrar okudu. Mama Kalong hiçbir işe el sürmesine izin vermiyordu. Alamanda iki yaşına girerken doğurduğu ikinci kızına, okuduğu romandaki kadın karaktere ithafen Adinda adını verdi.

Birkaç ay Mama Kalong'un evinde yaşadıktan sonra, eski evinin lağım borularındaki bokun içinde yatan hazineyi düşünmeye başladı. Ayrıca artık evini geri alma zamanının geldiğini düşünüyordu. Halihazırda yaşadığı ev yeni bir geneleve dönüşmekte gecikmemiş, savaş sırasında Japonların seks kölesi olan kadınlarla dolmuştu. Mama Kalong, eve dönecek cesareti bulamayıp kendisiyle kalmaya karar veren çok sayıda kız bulmuştu. Kızlar, Mama Kalong krallığında prensesler gibi yaşamak için genelevin odalarına doluştular. KNIL askerleri sadık müşterileri oldu. Mama Kalong, karşılığında fahişelik yapmasını beklemeksizin, ihtiyaç duyduğu süre boyunca iki çocuğuyla birlikte kalması için odalardan birini Dewi Ayu'ya tahsis etti. Ancak, Mama Kalong'un nazik teklifini minnetle kabul etse de, bir genelevin küçük kızlarını yetiştirmek için iyi bir yer olmadığına inanan Dewi Ayu, eski evine dönmeyi kafasına koymuştu.

Esasen tekrar fahişelik yapmasına gerek yoktu çünkü savaş boyunca yuttuğu altı yüzük hâlâ duruyordu. Yüzüklerden yeşim taşlı olanı Mama Kalong'a satarak bir süre oradan gelen parayla idare etti. Hurdacıdan ikinci el bir bebek arabası alarak, iki kızıyla beraber ilk kez Halimunda yollarına düştü. Küçük Adinda güneşliğin altında yatıyor, Alamanda da kardeşinin

arkasında oturuyordu. Dewi Ayu saçını tepeden topuz yapmış, belden bağlı uzun bir elbise giymişti. Cepleri bebek bezleri, kusmuk temizlemek için mendiller ve içi süt dolu biberonlarla doluydu.

Yürüdüğü yol ıssızdı, sanki kent terk edilmişti. Yetişkin erkeklerin çoğunun gerillalara katılmak üzere ormana gittiğini duymuştu. Köşedeki dükkânında müşteri beklerken sıkıntıdan patlayan yaşlı bir berber gördü sadece. O ve en az onun kadar sıkılmış, uykulu gözlerle eski gazeteleri okuyarak nöbet tutan birkaç KNIL askeri dışında etrafta kimsecikler yoktu. Askerlerin bir kısmı kamyonet ve ciplerde direksiyon başında otururken bir kısmı bir tankın üzerine tünemişti. Beyaz bir kadın olduğunu fark edince onu sıcaklıkla selamladılar. Hollandalı bir kadının tek başına yürümesinin güvenli olmadığını, karşısına her an bir gerillanın çıkabileceğini söyleyerek ona yol boyunca eşlik etmeyi teklif ettiler.

"Teşekkür ederim ama istemem," dedi Dewi Ayu. "Bir hazine avındayım ve paylaşmaya niyetim yok."

Hafızasına kazılı yolu takip etti; Hollandalı plantasyon sahiplerinin yaşadığı mahalleye gidiyordu. Evler denize sıfırdı. Ön verandaları kıyı boyunca uzanan dar bir yola bakıyordu. Arka verandaları ise plantasyon ve çiftlik arazilerinin zengin yeşilliğinin ardında uzakta yükselen iki tepeye bakıyordu. Gerillaların aniden denizden fırlayacağına ihtimal vermediğinden güvenli bulduğu plaj yolunu takip etti ve huzurlu bir yürüyüşün sonunda evine vardı. Her şey bıraktığı gibi görünüyordu. Bahçe çiti hâlâ krizantemlerle kaplıydı ve en alttaki dalından bir salıncak sarkan karambola ağacı evin yanında yükselmeye devam ediyordu. Aloe veralar susuzluktan ölmüş, filkulakları birbirleri içinde düğüm olmuş olsalar da, babaannesinin veranda boyunca dizdiği saksılar hâlâ eski yerlerinde duruyordu. Yabani otlarla ya da boynunu bükmüş orkidelerle kimsenin ilgilenmediği ortadaydı. Hizmetçilerle korumaların evi terk ettiklerini hemen anladı. Anlaşılan, borzoy köpekleri de artık orada yaşamıyordu.

Bebek arabasını iterek ön bahçeye girdiğinde verandanın tertemiz hali kafasını karıştırdı. Birisi yerleri süpürmüş, diye düşündü. Kapıyı açmaya yeltendiğinde kilitli olmadığını gördü. Bebeklerin huysuzlanmaya başlamasına aldırmadan arabayı iterek içeri girdi. Oturma odası karanlıktı. Işığı yaktı ve bir anda her yer aydınlandı. Elektrik hâlâ çalışıyordu. Muin'in beraberinde götürdüğü gramofon hariç masalar, sandalyeler, dolaplar; her şey yerli yerinde duruyordu. Fransiskan Okulu'na yeni yazılmış on beş yaşında genç kızken çekilmiş portresi de hâlâ duvarda asılıydı.

“Bak, bu annen,” dedi Alamanda’ya. “Bu fotoğrafını bir Japon çekmişti, çok geçmeden başka bir Japon ona tecavüz etti. Kim bilir, belki bu fotoğrafı çeken Japon senin babandır.”

Anne ile kızları evde gezinmeye devam ederek ikinci kata çıktılar. Dewi Ayu bir yandan da kızlarına evdeki anılarını anlatıyordu. Onlara, büyükannesiyle büyükbabasının uyudukları odayı; Henri ile Aneu Stammler’ın henüz birbirlerine âşık olmadan önce, küçük birer çocukken çekilmiş bir fotoğraflarını gösterdi. Küçük kızları elbette bunların hiçbirini anlamıyordu. Yine de bir tur rehberi gibi onları evin içinde gezdirmek Dewi Ayu’nun hoşuna gitmişti. Lağım borularında saklı hazinesi aklına gelince, tuvaletin durumuna bakmak istedi. Tuvaletin yerli yerinde durduğunu görmek Dewi Ayu’yu rahatlattı. Artık tek yapması gereken tesisatı sökmek ve içindeki hazineyi bulmaktı.

Aniden arkasından bir ses duydu. “Bak sen, cumhuriyet devrinde etrafta dolanan Hollandalı bir kadın. Burada ne işiniz var, küçük hanım?”

Arkasını dönünce sesin sahibiyle karşılaştı: Yaşlı, yerli halktan bir kadındı ve hayli öfkeli görünüyordu. Üzerinde bir sarongla yırtık pırtık bir *kebaya* vardı, bir bastondan destek alarak ayakta zar zor duruyordu. Ağzı, çiğnediği top top olmuş betel yaprağıyla doluydu. Gözlerini diktiği Dewi Ayu’ya düşmanca bakıyordu; sanki karşısında bir sokak köpeği vardı ve hiç tereddüt etmeden bastonunu kafasına indirecekti.

Dewi Ayu, duvardan onlara bakan on beş yaşındaki portresine parmağıyla işaret ederek, “Gördüğünüz gibi, duvarda hâlâ fotoğrafım asılı,” dedi. “Bu ev benim.”

“Fotoğrafını kendiminkiyle değiştirecek zamanım olmadı şekerim.”

Yaşlı kadın, Dewi Ayu’dan derhal evi terk etmesini istedi. Dewi Ayu, tapunun kendisine ait olduğu konusunda ısrar edince kadın güldü ve elini havada sallayarak, “Eviniz artık el değiştirdi, küçük hanım,” dedi. Yaşlı kadın davetsiz misafirine kapıyı gösterirken her şeyi açıklığa kavuşturdu. Japonlar eve el koymuş, bir gerilla ailesi de evi onlardan geri almıştı. İşte o aile, yaşlı kadının ailesiydi: Beş oğluyla birlikte ormana gitmeden önce bir samuray kılıcı kocasının kolunun yarısını uçurmuş, çok geçmeden de iki oğluyla beraber bir KNIL askeri tarafından vurularak öldürülmüşlerdi. “Anlayacağın bu ev bana miras kaldı. İstersen fotoğraflarını alabilirsin, onlar için senden bir ücret talep etmeyeceğim.”

Dewi Ayu, kadınla çene yarıştırmanın mümkün olmayacağını anladı ve bebek arabasını iterek hızla oradan ayrıldı. Fakat evini geri almaya

kararlıydı. Geçici sivil yönetim ve ordu ofislerine giderek bir KNIL komutanının tavsiyelerine başvurdu. Komutanın tavsiyesi son derece hayal kırıcıydı. Dewi Ayu'ya yakın zamanda evi geri almak için hiçbir ümit beslememesini, gerillalar hâlâ etrafta kol gezdiği için durumun buna uygun olmadığını ve eğer evin yeni sahibi bir gerilla ailesiyse ve onlardan geri satın alacak parası yoksa evini unutmasını söyledi.

Dewi Ayu'nun o kadar parası yoktu. Kalan beş yüzüğü evi satın almaya hayatta yetmezdi. Tek ümidi tuvalete saklamış olduğu hazinesiydi ama onu ele geçirmenin tek yolu da önce eve geri almaktı. İhtiyacı olanlardan yardımlarını esirgemediğini bildiği için dosdoğru Mama Kalong'a giderek durumu tüm açıklığıyla anlattı. "Mama, bana biraz ödünç para verir misin? Evimi geri almak istiyorum."

Her şeye parasal açıdan bakan Mama Kalong, kârlı bir iş fırsatını görür görmez tanırdı. "Peki, borcunu bana nasıl ödeyeceksin?"

"Aile yadigârı bir hazinem var," diye yanıtladı Dewi Ayu. "Savaştan önce babaannemin tüm mücevherlerini benim ve Tanrı'nın dışında hiç kimsenin bilmediği bir yere gömmüştüm."

"Ya Tanrı onları çaldıysa?"

"Öyleyse borcumu ödemek için gelip senin yanında fahişelik yaparım."

Bunun en makul çözüm olduğu konusunda hemfikirlerdi. Mama Kalong, evi satın alması için Dewi Ayu'ya aracılık yapmayı teklif etti çünkü yaşlı gerilla kadın evi Dewi Ayu'ya satmayı reddedebilirdi. Hollandalı görünüşüyle Dewi Ayu'nun yerlilerin güvenini kazanması zordu ve her hâlükârda Mama Kalong, paraya ihtiyacı olanlardan mallarını satın alma konusunda oldukça deneyimliydi. Dewi Ayu'ya söz verdi: Sıkı bir pazarlık yapacak ve fiyatı mümkün olduğunca aşağı çekecekti.

Neredeyse bütün bir hafta uğraştılar. Mama Kalong işi nihayete erdirene kadar her gün gidip öfkeli yaşlı kadınla buluştu. Kocakarı gerilla, başka bir ev ve biraz nakit para karşılığında evi satmayı kabul etti. Dewi Ayu, süreci başarıyla yöneten Mama Kalong sayesinde, kadına evi terk etmesini ve bir daha oraya adımını atmamasını söyledi. Sonra da, yine Mama Kalong eşliğinde, genelev müşterisi bir KNIL askerine ait askeri cipi kullanarak iki çocuğuyla hemen eve taşındı. Yeniden kendisine ait olduğunu bilmenin verdiği güvenceyle, evine dönmekten çok mutluydu.

"Bana olan borcunu ne zaman ödeyeceksin?" diye sordu sonunda Mama Kalong.

"Bana bir ay süre ver."

“Anlaştık, hazineyi gömülü olduğu yerden çıkarman için yeterli bir süre,” dedi Mama Kalong. “Seni rahatsız eden birileri olursa doğrudan bana gel. Gerillalar arasında iyi arkadaşlarım var, KNIL askerlerini de tanıyorum tabii ki. Hepsi müşterim.”

Dewi Ayu, kazmaya hemen başlamadı. Önce bir bebek bakıcısı aradı ve aradığı kadını tepenin eteklerindeki bir köyde buldu. Mirah adındaki yaşlı kadın savaştan önce bir Hollandalının hizmetçiliğini yapmıştı. Dewi Ayu, kesin bir dille kadına Hollandalı olmadığını, yerli olduğunu ve adının da Dewi Ayu olduğunu söyledi. Mirah aracılığıyla bakımsız bahçeyi düzene sokacak bir bahçıvan buldu. Canlı bitkilerle bakımlı bir bahçeye kavuşup her şeyin eski halini almasıyla rahata ermesi bir hafta sürdü.

“Japonlarla Müttefik birlikleri burayı harabeye çevirmediği için çok şanslıyız,” dedi kendi kendine.

Nihayet Ola ve Gerda’dan haber aldı. Büyükbaba ve büyükannelerine tekrar kavuşmuşlardı. Sumatra’da bir esir kampında tutulan babaları da sağ salim kurtarılmıştı. Ola, bir İngiliz askeriyle nişanlanmıştı ve o yıl 17 Mart’ta Azize Meryem Kilisesi’nde evleneceklerdi. Törene katılamayan Dewi Ayu, onlara küçük kızlarının fotoğraflarını gönderdi, Ola da ona evlilik fotoğrafını. Ola bir gün ziyarete gelirse görsün diye, Dewi Ayu, onun gönderdiği fotoğrafı duvarına astı.

Evle ilgili işlerin çoğu hallolduktan sonra hazineyi nasıl çıkaracağını düşünmeye başladı. Sapri adındaki bahçıvan kısa sürede güvenini kazanmıştı. Bahçıvanı yanına çağırıp ona lağım borularını eşeleme planından bahsetti. Eğer bu planını gerçekleştiremezse ona maaş ödeyemeyeceğini söyledi.

Bunun üzerine Sapri gidip levye ve çapa getirdi. Dewi Ayu, büyükbabasının şalvarını üzerine geçirip ceketinin kollarını kıvırarak Sapri’nin zemini söküp lağım çukuruna giden atık su borusundaki dışkı kalıntılarını çıkarmasına yardım etti. Tuvaletin savaş başladığından beri hiç kullanılmamış olması işlerini kolaylaştırdı. Dumanı tüten taze bir bokla karşılaşmadılar hiç; bir tek içi solucan kaynayan ufalanmış dışkı parçaları çıkıyordu karşılarına.

Mirah ufaklıklarla ilgilenirken onlar da bütün gün bokları eşelemekle uğraştılar. Sadece bir şeyler yemek ve biraz dinlenmek için durdular, sonra tekrar betonu parçalamaya ve çoktan toprağa dönüşmüş bokları karıştırmaya devam ettiler. Ancak bir şey bulamadılar. Dewi Ayu, borulardaki tüm dışkı ve toprağı çıkardıklarından emindi ama sakladığı

mücevherlerden hiçbir iz yoktu; ne bir kolye ne de altın bir bilezik, sadece kahverengi ve nemli çürümüş kalıntılar. Mücevherlerin boklarla birlikte çürüyüp toprak olduğuna inanmadığından sonunda pes etti ve "Onları Tanrı çaldı," diye yakınıp arama çalışmalarına son verdi.

Devrim döneminde insanların yüksek sesle dile getirmekten çekinmediği, sokaklarda duvarlara yazdığı, pankartlarda dalgalandırdığı, hatta okul defterlerine karaladıkları beylik sloganlar vardı. Mama Kalong, bu sloganlardan esinlenerek genelevine kendi ruhunu yansıtan yeni bir isim koymaya karar verdi. "Seviş ya da Öl" ve "Hemen Seviş, Hep Seviş" isimlerini kullanmıştı; bu sefer "Ölümüne Seviş" adında karar kıldı.

Geneleve koyduğu isme nazire yaparcasına ölümler peş peşe geldi. Bir gerilla, sevişen bir KNIL askerinin boğazını kesti; bir KNIL askeri, sevişen bir gerillayı vurdu ve uzun uzun öpülen bir fahişe sevişmenin ortasında nefessiz kalarak öldü.

Dewi Ayu, işte bu ismiyle müsemma genelevde fahişelik yapmaya başladı. Kendine ait bir evi olduğu için orada yaşamıyordu; hava kararınca geneleve gidiyor, sabah olunca evine dönüyordu. Artık bakması gereken üç küçük kızı vardı: Alamanda, Adinda ve Adinda'dan üç yıl sonra doğan Maya Dewi. Geceleri çocuklara Mirah bakıyor, gün içinde ise onlarla sıradan bir anne gibi kendisi ilgileniyordu. En iyi okullarda okuttuğu çocuklarını ayrıca İmam Jahro'dan dua öğrenmeleri için camiye gönderiyordu.

"Bunu yapmayı gerçekten istemedikleri sürece, kızlarım fahişelik yapmayacak," demişti Dewi Ayu bir keresinde Mirah'a.

Gerçekten istediği için fahişelik yaptığını hiçbir zaman dürüstçe itiraf edememişti. Tam tersine, şartların kendisini buna zorladığını söylerdi hep. "Tıpkı şartların insanı peygamber ya da kral yaptığı gibi," demişti çocuklarına.

Şehirdeki en gözde fahişeydi. Geneleve giden erkeklerin neredeyse hepsi, ödemek zorunda kaldıkları fahiş meblağa aldırmadan, en azından bir kez onunla yatmıştı. Bunun sebebi, kafayı Hollandalı bir kadınla yatmaya takmış olmaları değil, Dewi Ayu'nun yatakta ne kadar usta olduğunu bilmeleriydi. Hiç kimse Dewi Ayu'ya diğer fahişelere davrandığı gibi hoyratça davranmıyordu. Aralarından biri ona bu şekilde davranırsa, diğerleri, Dewi Ayu kendi karılarıymışçasına çılgına dönüyordu. Müşterisiz bir gecesi geçmeyen Dewi Ayu prensibini katiyen bozmuyor ve her gece

yalnızca bir erkekle birlikte oluyordu. Mama Kalong, bu bariz ayrıcalık için yüksek bir ücret talep ediyor, ekstra kâr da yine geceleri uyumayan yarasa kraliçenin cebine giriyordu.

Mama Kalong bu şehrin kraliçesiyse Dewi Ayu da prensesiydi. Ortak zevklere sahip, bakımlı kadınlardı. İffet timsali hanımefendilerden daha mütevazı kıyafetler giyiyorlardı. Mama Kalong, Solo, Yogyakarta veya Pekalongan'dan satın aldığı el yapımı batikler giymekten hoşlanıyor, onları bir *kebaya* ve geleneksel saç topuzuyla tamamlıyordu. Genelevde bile bu şekilde giyiniyor, yalnızca dinlenmeye çekildiğinde bol bir gecelik giyiyordu. Dewi Ayu ise tarzını birebir moda dergilerinden kopyalıyordu; iffetli hanımefendiler de sinsice onu taklit ediyorlardı.

Mama Kalong ile Dewi Ayu şehrin neşe kaynağıydı. Davet edilmedikleri tek bir önemli etkinlik yoktu. Bağımsızlık Günü törenlerinde Binbaşı Sadrah'ın, mülki erkânın ve hatta –ormandan şehre döndükten sonra– Shodancho'nun yanında oturuyorlardı. Kocalarının gecenin bir yarısı "Ölümüne Seviş"te fink attığını bilen iffetli ve mazbut hanımefendiler, bu iki kadından ölümüne nefret ediyor, yüzlerine karşı son derece nazikken arkalarından demediklerini bırakmıyorlardı.

Derken bir gün, adamın biri, prensesi artık kimseyle paylaşmak istemediğine karar verdi. Dahası, onunla evlenmek istiyordu. Hiç kimse ona karşı çıkmaya cesaret edemedi çünkü yenilmez olduğu söyleniyordu. O adamın adı Maman Gendeng, yani Çılgın Maman'dı.

Böylece, Halimunda'daki erkeklerin mutluluğu sona ererken karıları ve sevgililerinin yüzlerinde büyük bir tebessüm belirdi.

---

[1] Edvard Douwes Dekker'in Multatuli mahlasıyla yazdığı 1860 tarihli roman. Max Havelaar, sömürge rejimi tarafından sömürülen kahve üreticilerinin hakları için mücadele eden bir kahramandır. Bu hayali karakterin adı Adil Ticaret hareketi ile özdeşleşmiştir. (*ç.n.*)

5

O ADAMIN fırtınalı bir sabah şehre gelişi ve kumsalda balıkçılarla nasıl kavga ettiği bugün bile hâlâ anlatılır. Evet; Halimunda halkı onun kahramanlıklarını Kutsal Kitap'ta geçen hikâyeler kadar iyi bilir.

Ulu Dağlı Üstat Chisel'in özel öğrencisi olan Maman Gendeng, daha küçük yaşta büyük ustaların son nesline mensup bir savaşçıya dönüşmüştü. Sömürge döneminin son günlerinde evinden ayrılıp talihini aramak için yollara düştüyse de Japonlar gelene kadar karşısına ne bir dost ne bir düşman çıktı. Sonradan Halk Ordusu saflarında savaştı ve bağımsızlık savaşı sırasında albay rütbesiyle ödüllendirildi. Ancak, birliklerin yeniden yapılandırılma sürecinde ordudan uzaklaştırılan binlerce askerden biri oldu ve savaşta savaşmış olmanın şanı dışında, elinde hiçbir şey kalmadı. Gerçi Maman Gendeng bunları dert edecek biri değildi. Göçebe hayatına geri döndü ve savaşın geri kalanı boyunca azılı bir haydut olarak şöhretine şöhret kattı.

Hırsızlık güdüsü zenginlere duyduğu nefretten ileri geliyordu ve zenginlerden nefret etmesinin haklı bir nedeni vardı: Eski bir valinin gayrimeşru oğluydu. Annesi, nesillerdir süren aile geleneğini devam ettirerek, valinin evinde aşçı yamağı olarak çalışıyordu. Gizli ilişkilerinin ne zaman başladığını hiç kimse bilmiyordu fakat karısının, cariyelerinin ve metreslerinin valinin doymak bilmez cinsel iştahını doyurmaya yetmeyeceğini herkes biliyordu. Vali, hayatındaki kadın kalabalığına rağmen bazı geceler hizmetçilerden birini odasına sürüklemekten geri durmazdı. Maman Gendeng'in annesi de bu talihsizliği yaşayan kadınlardan biriydi ve validen hamile kalmıştı. Bunu öğrenen valinin karısı, ailesinin itibarını korumak için aşçı yamağını evden kovdu; kadının, anne babasından büyük büyük anne babalarına, tüm ailesinin o evde çalışmış olmasına aldırmamıştı. Karnında büyüttüğü bebeğinden başka hiçbir şeyi olmayan bahtsız yamak ormanda hayatta kalma mücadelesi verirken Ulu

Dağ'da kayboldu. Onu Üstat Chisel buldu ve bir hurma ağacının altında doğum yapmasına yardımcı oldu.

Kadın, ölmek üzereyken, ihtiyar guruya, "Adı, babası gibi, Maman olsun. Bahtı kara yavrum, valinin gayrimeşru oğludur," dedi ve sonra bebeğini bir kez daha göremeden son nefesini verdi. Bu duruma çok üzülen Üstat Chisel, evine aldığı bebeğe, "Seni gelmiş geçmiş en güçlü savaşçı yapacağım," dedi.

Üstat Chisel çocuğa çok iyi baktı; ona bol bol yemek verdi. Daha yürümeyi öğrenmeden onu güçlendirmeye ve eğitmeye başladı. Buz gibi suyun içine atıp öğle güneşinin altında pişirdi. Yeni yeni yürümeye başladığında onu nehre atıp yüzmeye zorladı. İster inanın ister inanmayın; yeni adıyla Maman Gendeng, beş yaşına geldiğinde, dünya üzerindeki en güçlü çocuktu. Daha o yaşta, taşları çıplak elleriyle un ufak edip toprağa dönüştürüyordu. Üstat Chisel, diğer ustaların aksine, hiçbir bilgisini sakınmadı. En etkili dövüş tekniklerinden antik Sunda, Hollanda, Malay ve Latin dillerinde okuyup yazmaya kadar, çocuğa tüm bildiklerini öğretti. Onu muska ve tılsımlarla donattı. Ona meditasyon yapmayı ve aynı ciddiyetle, yemek yapmayı öğretti.

Üstat Chisel öldüğünde Maman Gendeng on iki yaşındaydı. Yaşlı adamı gömüp bir hafta yas tuttuktan sonra dağdan inerek biyolojik babasından intikam alma macerasına atıldı. Japon birlikleri tam bu sırada şehre girmiş, yaşanan savaş tüm aileyi dağıtmıştı. Bu yüzden babasını evde bulamadı. Vali, Hollandalıların işbirlikçisi olduğundan şehirden kaçmak zorunda kalmıştı. Maman Gendeng tam üç yıl boyunca annesinin ölümüne yol açan düşmanını aradı. Bu üç yılın sonunda onu bulsa da, intikamını kendi elleriyle almak nasip olmadı çünkü babasını idam mangası tarafından kurşuna dizilmiş vaziyette buldu. Cesedini gömmeye tenezzül bile etmedi.

Japonlar ülkeyi terk ettikten sonra bağımsızlık ilan edildi, devrim savaşı başladı; Maman Gendeng de bir gerilla grubuna katıldı. Gün içinde kuzey kıyılarındaki balıkçı barakalarında saklanıp geceleri KNIL birlikleriyle savaşıyorlardı. Çatışmalarda kaybeden taraf genellikle gerillalar oluyordu. Bu süre zarfında Maman Gendeng'in hayatında kayda değer bir gelişme olmadı. Bir şey hariç: Nasiah adında çok genç bir balıkçı kıza âşık oldu. Pürüzsüz esmer tenli, gamzeli, çıtı pıtı bir kızdı Nasiah. Maman Gendeng onu akşamüstü atıştırması için balık almaya gittiği sahilde görüyordu.

Oldukça cana yakın bir kızdı. Elinde yiyecek ne varsa en tatlı gülümsemesini takınarak gizlice gerillalara getiriyordu.

Maman Gendeng kız hakkında adı dışında fazla bir şey bilmiyordu. Buna rağmen, Nasiah sayesinde kendini capcanlı hissediyordu. Göçebeliğe son verip onunla birlikte olabilmek için girdiği her savaşı kazanmaya ant içti. Maman Gendeng'in gizli tutkusunun farkına varan arkadaşları, kıza münasipçe evlilik teklif etmesi için onu cesaretlendirdi. Maman Gendeng, Japon işgali sırasında görüştüğü fahişeleri saymazsak, hayatında hiçbir kadınla konuşmamıştı. Durduk yerde bu çıtı pıtı genç kızla yüzleşmek, Hollandalı askerlerden oluşan bir idam mangasının karşısına geçmekten daha ürkütücü geliyordu ona. Yine de Nasiah'ı bir sepet taze balığı kucaklamış, tek başına eve yürürken gördüğünde, bunu fırsat bilip kızın peşine düştü. Ona yetişti ve kızın gamzelerini ortaya çıkaran tatlı tebessümünü görünce, tüm cesaretini toplayarak sordu: "Karım olmak ister misin?"

Nasiah daha yeni on üçüne girmişti. Kim bilir; belki yaşından belki başka bir sebepten, soluğu kesildi, kucağındaki sepeti düşürdü ve hoşça kal bile demeden, karşısına mahallenin delisi çıkmış küçük bir çocuk gibi, hızla eve koşmaya başladı. Uçan balıkların ortasında kalan Maman Gendeng kızın arkasından bakakaldı. O an ölmüş olmayı diledi. Yine de pes etmeye niyeti yoktu. Aşk ona başka hiçbir şeyin veremeyeceği cesareti vermişti. Yere saçılan balıkları sepete geri doldurup kararlı adımlarla genç kızın evinin yolunu tuttu. Babasının rızasını isteyip kıza doğru dürüst evlenme teklif edecekti.

Nasiah'ı evinin önünde, tek bacaklı çelimsiz bir gencin yanında dururken buldu. Nasiah'ın iki abisinin gerilla savaşında öldüğünü ve babasının yaşlı bir balıkçı olduğunu biliyordu ama bu tek bacaklı, bir deri bir kemik kalmış genç hakkında hiçbir şey duymamıştı. Maman Gendeng, karşılarına geçip gülümsemeye çalışarak sepeti Nasiah'ın önüne bıraktı. Kıskançlıktan kavrulan huzursuz kalbi güm güm atıyordu. Cesareti ya da aptallığı, ona sorusunu tekrar ettirdi.

"Nasiah, karım olmak ister misin?" diye sordu yalvaran gözlerle. "Savaş bitince seninle evlenmek istiyorum."

Kız başını iki yana sallayarak ağlamaya başladı. "Bay Gerilla," diye kekeledi. "Yanımdaki erkeği görmüyor musunuz? Âciz olduğu doğru. Ne balık tutmak için okyanusa açılabilir ne de sizin gibi savaşması mümkün. Onu kolayca öldürüp beni uçan bir balık gibi rahatlıkla ağınıza

düşürebileceğinizi biliyorum. Eğer bunu yapacaksanız onun yanı başında ölmeme izin verin çünkü birbirimizi seviyoruz ve ayrı kalmaya dayanamayız."

Çelimsiz genç, öne eğdiği başını hiç kaldırmadan sessizliğini korudu. Maman Gendeng'in kalbi bir anda paramparça oldu. Yavaşça başını salladı, hiçbir şey söylemeden ve ardına bakmadan oradan uzaklaştı. Birbirlerine ne kadar âşık olduklarını görebiliyordu. Kırık kalbinin yaralarını sarmak hiç kolay olmayacaktı belli ki, ama yine de genç çiftin mutluluğunu bozmak istemiyordu.

Karşılıksız aşkının tetiklediği ürpertici halüsinasyonlar, savaş süresince Maman Gendeng'in peşini bırakmadı. Bazen iki cephe arasındaki kimsesiz bölgede durup kendini top ve tüfekler için açık hedef haline getirerek düşman tarafından vurulmayı beklese de kaderinde yaşamak vardı. Savaş boyunca kızı bir daha hiç görmedi ve onunla tekrar karşılaşmamak için elinden geleni yaptı. Savaş bitince Nasiah'ın sevdiği adamla evlendiği haberini aldı ve evlilik hediyesi olarak ona yerli bir dokumacıdan aldığı harikulade, kırmızı bir kuşak gönderdi.

Gerilla grubunun dağılması Maman Gendeng'i üzmekten çok mutlu etti. Kalbinde taşıdığı yaraya rağmen bir kez daha etrafta dilediği gibi dolanmakta özgürdü. Eski gerilla rotalarını takip edip ülkenin kuzey kıyısını boydan boya dolaştı ve "Ya Hollandalıların suç ortağıydınız ya da Japonların dalkavuğu. Yalnızca işbirlikçiler devrim sırasında zengin olur," dediği zenginlerin evlerini yağmalayarak hayatta kaldı.

Adamlarıyla birlikte kıyıdaki kentlerde terör estirdi. Polis ve ordu sürekli ensesindeydi. Çetesiyle birlikte adeta Robin Hood gibi yaşıyor, zenginden alıp fakire vererek kocaları ve babaları savaşta ölen dul ve yetimlere destek oluyordu. Fakat düşmana olduğu kadar dosta da korku veren şöhreti onu mutlu etmeye yetmiyordu. Ne karşısına çıkan güzel kızların ne de hurma şarabı içip sarhoş olduğu batakhanelerde yatıp kalktığı fahişelerin iyileştirebildiği kalp yarasını gittiği her yere taşıyordu. Gece olup aşkı depreşince, adamlarına gidip, kendine esmer, duru tenli, gamzeli, çıtı pıtı genç kızlar getirmelerini emrediyordu. Saklandığı sığınağa getirilen kızlar, adamlarına en ince ayrıntısına kadar tarif ettiği Nasiah'ın adeta birer kopyalarıydı. Geceler boyu, ayırt edilemeyecek derecede birbirine benzeyen bu kızlarla sevişti fakat hiçbiri Nasiah'ın yerini tutmuyordu.

Yaşama şevkini ancak uzun zaman sonra, balıkçı çocuklarının sıkça anlattığı Rengganis adlı bir prensese dair efsaneye kulak misafiri olmasıyla

geri kazandı. Efsaneye göre bu prenses o kadar güzeldi ki herkes onun için ölmeye hazırdı. Maman Gendeng bir gece aniden gözleri açtı; o an, böyle bir kadını elde etmek için önüne çıkan herkesle savaşmaya hazırdı. Adamlarını tek tek uyandırarak Prenses Rengganis'in nerede yaşadığını sordu. "Halimunda'da tabii ki," dediler. Maman Gendeng, bu şehri daha önce hiç duymamıştı. Bir arkadaşı, kanoyla kıyı boyunca yol alıp batıya doğru kürek çekerse Halimunda'ya varacağını söyledi. Maman Gendeng son derece inançlı ve en önemlisi kalbindeki kapanmayan yarayı iyileştirmeye kararlı bir tavırla hükmettiği bölgenin kontrolünü çetesine devretti ve onlara gerçek aşkı bulmak üzere ağaçtan oyma bir kanoyla bir yolculuğa çıkmaya hazırlandığını söyledi. Rengganis hakkında tüm bildikleri balıkçı çocuklarından duyduklarından ibaret olsa da nihayetinde ikinci kez âşık olmuştu.

Pajajaran Hanedanı'nın son vârisi olan prensesin güzelliği anlatıla anlatıla bitirilemiyordu. Pakuan Krallığının gelmiş geçmiş tüm prenseslerinin güzelliğini kendisinde toplamıştı adeta. Anlatılanlara göre prenses de güzelliğinin yol açtığı felaketlerin farkındaydı. Saray surları dışında serbestçe dolaşabildiği çocukluk yaşlarında bile irili ufaklı çalkantılara sebep olmuştu. Nereye gitse insanlar bakışlarını ondan alamıyordu. Prensesin ince bir melankoli sisiyle örtülü yüzüne boş gözlerle kilitlenip gülünç insan heykelleri gibi donup kaldıkları için, kızın attığı her adımı ancak gözbebeklerini oynatarak takip edebiliyorlardı. Güzelliği, saray memurlarının hülyalara dalıp devlet işlerini ihmal etmesine sebep oluyordu. Bu yüzden krallığın bazı toprakları haydut çetelerinin eline bile geçmişti. O toprakları haydutlardan geri almak son derece pahalıya patladı ve kraliyet ordusunun yarısı bu yolda telef oldu.

"İşte böyle bir kadının peşine düşmeye değer," dedi Maman Gendeng.

"Umarım kalbin ikinci kez kırılmaz," diye yanıtladı arkadaşı onu.

Demak Sultanlığı tarafından yıkılmasından önce krallığın son hükümdarı olduğu söylenen prensesin babası bile öz kızının güzelliğini saplantı haline getirip erkenden yaşlanmıştı. İnsanın öz kızını arzulaması kabul edilemez olsa da, aşk, aşktı. Kızına duyduğu arzu bu durumun yarattığı uygunsuzluk hissiyle çarpışıp onu içten içe yiyip bitiriyor ve ıstırabını ancak ölümün dindirebileceğini düşünüyordu. Tabii ki kraliçenin de içi kıskançlıktan kavruluyor, çözümü küçük prensesi öldürmekte görüyordu. Birçok kez usulca mutfağa girip bir bıçak almış ve parmak ucunda odasına girdiği kızını kalbinden bıçaklamasına ramak kalmıştı. Fakat o bile, kızını her

gördüğünde büyülenip prensese âşık oluyor ve hemen onu öldürme niyetinden vazgeçiyordu. Bıçağı elinden bırakıp kızının yanına gidiyor ve aklı başına gelip yaptığı saçmalığın farkına varana kadar onu öpüp okşuyordu. Ardından utanç içinde küçük kızın yanından uzaklaşıyor ve sessiz bir ıstıraba gömülüyordu.

Maman Gendeng yolculuğu boyunca balıkçılardan Prenses Rengganis'in hikâyelerini dinleyip durdu. Ağaçtan oyma küçük kanosunda batıya doğru kürek çekip alacakaranlık çökünce balıkçı köylerine yanaşıyordu. Halimunda'ya daha ne kadar yolu kaldığını sorduğu balıkçılar Maman Gendeng'e bir müddet daha batı yönünde devam ettikten sonra önce güneye, sonra tekrar doğuya dönmesini söylüyorlar ve Güney Denizi'ndeki dalgalara karşı onu uyarıyorlardı. Ardından lafı tekrar prensese getirip, "Onunla evleneceğim," diye ant içen yalnız gezginin içindeki yangına odun taşıyorlardı.

Günden güne artan güzelliği Prenses Rengganis'e de büyük ıstırap veriyordu. En sonunda kendini odasına kilitledi. Dış dünyayla temasını kapının üstündeki ufak delikten sağlıyordu; hizmetçi kızlar, giysi ve yiyeceklerini ona bu delikten veriyordu. Güzelliğini gözlerden uzak tutmaya ant içen prenses kendisini başka sebeplerden ötürü sevecek bir erkekle evlenmenin hayalini kuruyordu. Tüm zamanını odasında gelinliğini ve çeyizini dikip kendini insanların gözlerinden gizleyerek geçirse de ozanların ve gezginlerin güzelliğini neşretmesine engel olamıyordu. Yasak hisleri başına bela olan babasıyla kıskançlıktan gözü dönen annesi sonunda onu evlendirmeye karar verdi. Doksan dokuz ulağı krallığın en ücra köşelerinden komşu ülkelere varıncaya kadar her yere gönderip, prenslere, şövalyelere ve geri kalan herkese, birinci gelenin dünyanın en güzel kadını Prenses Rengganis ile evlenme hakkı kazanacağı bir yarışma düzenleneceğini duyurdular.

Yakışıklı erkekler saraya akın etti ve yarışma başladı. Arcuna'nın Draupadi'yi kazandığı türden bir ok atma yarışması değildi bu. Her erkekten idealindeki kadının boyunu, kilosunu, en sevdiği yemekleri, saçlarını nasıl taradığını, kıyafetlerinin rengini, vücudunun kokusunu tarif etmesi istendi. Ardından erkeklere, soracağı soruları cevaplamaları için Prenses Rengganis'in odasının kapısının önüne oturmaları söylendi. Evlenmek için tıpkı prenses gibi bir kadın arayan bir erkek çıkarsa ve prenses de tıpkı o erkek gibi biriyle evlenmek isterse kral onları

evlendireceğine söz verdi. Kendine uygun eşi bu şekilde bulmak insanlar için oldukça alışılmadık bir durumdu. Zaten yarışmanın sonunda prenses için uygun tek bir erkek bile çıkmadı.

Gerçek şu ki, böyle bir kadını elde etmek kolay değildi. Maman Gendeng Sunda Boğazı'ndan geçerken, kendisini soymaya kalkışan bir korsan çetesini denizde boğarak bastırılmış arzularının acısını çıkardı. Fakat yoluna çıkan tek engel onlar değildi. Güney Denizi'nde Maman Gendeng'i şiddetli fırtınalar karşıladı. Ardından yoluna, kanosunun etrafında daireler çizip duran bir köpekbalığı çifti çıktı. Maman Gendeng, bataklık arazilere dalıp bir geyik avlamak zorunda kaldı ve onu yolculuğunda kendisine yoldaşlık etmeleri için köpekbalıklarına attı.

Tüm bunlar, eşi benzeri olmayan güzellikteki Rengganis içindi.

Yarışmanın sonuçsuz kalmasıyla krallık, prensesin güzelliğinin tehdidi altındaki eski karanlık ve umutsuz günlerine geri döndü. Derken, zorla da olsa prensese sahip olmayı kafasına koymuş, durumdan hoşnutsuz bir prens, üç yüz süvarisiyle çıkageldi. Birinin prensesi kaçırıp sonunda onunla evlenecek olması düşüncesiyle sevinçten havalara uçmasına rağmen kral, şövalyelik gereği, askerlerini bu eşkıyalarla savaşmaya göndermek zorunda kaldı. Diğer bir krallıktan başka bir prensin, karşılığında prensesin kendisine verileceği ümidiyle üç yüz süvarisi eşliğinde krala yardıma gelmesiyle büyük bir savaş patlak verdi. Zamanla başka şövalye ve prensler de savaşa dahil oldu. Aradan geçen bir yılın ardından artık kimin kimle savaştığı belli değildi. Ama savaşanların hepsi, yıllardır Halimunda'nın güzellik tanrıçası olan kadını elde etmek için savaşıyordu. Güzelliğin laneti ülkenin üzerine kara bir bulut gibi çöktü: Binlerce asker öldü, binlercesi yaralandı. Krallık tamamen yerle bir oldu. Hastalık ve açlık acımasızca yayıldı. Hepsi, o şeytani güzellik yüzündendi.

"Berbat zamanlardı," dedi Maman Gendeng'in geceyi geçirdiği pansiyondaki yaşlı balıkçı. "Majapahitlerin bize kalleşçe saldırdığı Bubat Savaşı'ndan bile daha kötüydü; zaten bilirsin, savaşmayı seven insanlar değiliz."

"Ben de bizzat devrimde savaştım," dedi Maman Gendeng.

"Boş versene! Prenses Rengganis için verilen savaşla kıyaslanamaz bile o," dedi yaşlı balıkçı.

Prenses olup bitenlerden habersiz sayılmazdı. Kör kral Dritraştra, çocuklarının Kurukşetra Savaşı'ndaki akıbetinden nasıl haberdar olduysa,

nedimeler de tüm olan biteni anahtar deliğinden prensesin kulağına fısıldıyordu. Güzel kız büyük acılar çekiyor, tüm bu felaketlerin sebebinin kendisi olduğunun bilinciyle ne yemek yiyebiliyor ne de uyuyabiliyordu. Ağlamakla hiçbir şey düzelmeyecekti, hatta belki ölümü bile kefaretini ödemeye yetmeyecekti. Derken aklına gelinliği geldi ve tek kurtuluşun bir an önce evlenmek olduğuna karar verdi. Böylece savaş da, beraberinde getirdiği felaketler de son bulacaktı.

Rengganis yıllardır kendini odasına hapsetmiş, tek yareni odadaki gaz lambasıyla kendi elleriyle diktiği gelinliği olmuştu. El emeği göz nuru gelinlik bir sabah nihayet bittiğinde, benim diyen terzinin aşık atamayacağı işlemeleriyle dünyanın en güzel gelinliği oldu. Fakat ufak bir sorun vardı; ortada evlenebileceği biri yoktu. Prenses de kendine bir söz verdi; pencereyi açacak, karşısına çıkan ilk erkekle evlenecekti.

Verdiği sözü yerine getirmeden önce yüz gece boyunca çiçek banyosu yaptı. Ve akıllardan çıkmayacak bir sabah gelinliğini giydi. Yemininden dönecek bir kız değildi; sözünü tutacaktı. Yıllar sonra ilk kez odasının penceresini açacak ve gördüğü ilk erkekle evlenecekti. Birden fazla erkek görürse en yakındakiyle evlenecekti. Fakat kesinlikle başka bir kadının kocası ya da sevgilisine talip olmayacaktı çünkü kimseyi üzmek istemiyordu.

Gelinliğiyle her zamankinden de güzel olmuştu; ne yaptığını anlamak için merakla onu gözetleyen nedimeleri büyüleyen güzelliği, loş odayı ışıl ışıl aydınlatmıştı. Zarif adımlarla pencereye yaklaşan Prenses Rengganis, bir an durup derin bir iç çekti. Bir yemin etmişti ve bundan geri dönmeyecekti. Panjura uzanan elleri şiddetle titriyordu. Birden ağlamaya başladı; sanki derin bir üzüntüyle taşkın bir sevinç arasında sıkışmış kalmıştı. Parmak uçlarıyla hafifçe pencerenin mandalına dokundu ve panjur gıcırdayarak açılınca pencereden aşağıya seslendi: “Her kimsen, gel benimle evlen.”

“O sırada orada olmamam çok kötü olmuş,” diyordu Maman Gendeng, başka bir sabah, başka bir balıkçıya. “Söylesene, Halimunda’ya daha ne kadar kaldı?”

“Çok değil.”

Şimdiye kadar ‘çok değil’ lafını çok duymuştu. Bu sözler artık onu rahatlatmıyordu çünkü bir türlü Halimunda’ya varamıyordu. Yolculuğuna

devam edip önüne çıkan her köy ve limanda durarak balıkçılara sordu: “Burası Halimunda mı?”

“Yok, doğuya devam et,” diyorlardı sürekli. Herkesten aynı cevabı almak inancını yitirmesine neden oluyordu. Herkesin kendisine yalan söylediğini, her şeyin büyük bir tezgâh ve Halimunda’nın bir uydurmaca olduğunu düşünmeye başladı. Gelecek sefer sorduğunda karşısındaki kişi yine doğuya gitmesini söylerse, bu aptalca şaka ve kandırmacanın artık bir son bulması için yumruğu suratına patlatacaktı.

Tam o sırada bir balıkçı barınağı ve sıra sıra dizili balıkçı barakalarını gördü. Yol boyunca ona yoldaşlık eden, sıra dışı bir arkadaşlık kurduğu köpekbalığı çiftine veda ederek dümeni hızla karaya kırdı. Hüsrana uğramıştı, yorgunluktan titriyordu. Harikulade güzellikteki Prenses Rengganis’i bulacağına dair umudu tükenmek üzereydi. Karaya çıktı ve sahilde ağ çeken bir balıkçıyla karşılaştı. Yumruğunu sıkıp, “Burası Halimunda mı?” diye sordu.

“Evet, burası Halimunda.”

Balıkçı şanslıydı; eğer ustasının “gelmiş geçmiş en büyük savaşçı” diye nitelendirdiği Maman Gendeng tüm öfkesini ondan çıkarmaya kalkışsaydı karşı koymasına imkân yoktu. Şansına, uzun yolculuğunun ardından Maman Gendeng’in ağzı kulaklarındaydı. Halimunda bir uydurmaca değildi; sonunda oraya varmıştı. Şimdi, şehrin balık kokan havasını içine çekiyor ve sakinlerinden biriyle konuşuyordu. Balıkçının şaşkın bakışları altında minnet duygusuyla dizlerinin üzerine çöktü.

“Burada her şey çok güzel görünüyor,” diye mırıldandı.

“Evet,” dedi balıkçı, “burada sıçtığımız bok bile güzel görünür.” Tam gidecekken, Maman Gendeng onu durdurdu.

“Rengganis’i nerede bulabilirim?”

“Hangi Rengganis? O isimde bir sürü kadın yaşıyor burada. Sokakların ve nehirlerin adı bile Rengganis.”

“Prenses Rengganis, tabii ki.”

“O öleli yüzlerce yıl oldu.”

“Ne dedin sen?”

“O öleli yüzlerce yıl oldu dedim.”

Maman Gendeng’in dünyası başına yıkıldı bir anda. “Bu doğru olamaz,” diyordu kendi kendine. Fakat bu düşünce onu sakinleştirmeye yetmedi ve öfkesi bir volkan gibi patladı. “Yalancı!” diye haykırarak zavallı balıkçıya tehditler savurdu. Çevredeki balıkçılar, ellerinde tahta küreklerle

arkadaşlarının yardımına koştular. Maman Gendeng kürekleri parçalayıp balıkçıları baygın halde ıslak kumların üzerine serdi. Çok geçmeden yanında eşkıya kılıklı üç bıçkın tip belirdi. Kumsalın kendi muhitleri olduğunu belirterek orayı terk etmesini söylediler. Maman Gendeng oradan gitmek yerine acımasızca saldırdığı adamların üçünü birden tepeleyerek yarı ölü halde balıkçıların üzerine serdi.

O sabah Maman Gendeng'in Halimunda'ya ayak basışı hayli patırtılı olmuştu. İlk kurbanları o beş balıkçıyla üç eşkıya bozuntusuydu. Sıradaki de, ona tüfeğiyle uzaktan ateş eden yaşlı bir eski asker oldu. Zavallı asker, ateş ettiği yabancıya kurşun işlemediğini bilmiyordu. Bunu fark etmesiyle koşarak kaçmaya başlaması bir oldu. Maman Gendeng yaşlı adamı yakalayıp silahını elinden aldı ve baldırından vurarak onu da yere serdi.

"Başka dövüşmek isteyen var mı?" diye sordu.

Onu yüzlerce yıllık bir hikâye ile kandıran şehir sakinlerinden en azından bir kısmını cezalandırmalıydı. Günün ilerleyen saatlerinde kendisine kafa tutan birkaç kişiyi daha patakladıktan sonra deniz kenarında ona meydan okumaya istekli kimse kalmadı. Ama artık bitap düşmek üzereydi. Solgun bir suratla karnını doyurmaya gittiği tezgâhın sahibi, elinde ne varsa önüne serdi. Çevredekiler belki sarhoş olur da başlarına daha fazla bela olmaz umuduyla hurma şarabını önünden eksik etmediler. Karnı doyduktan sonra bitkin haldeki Maman Gendeng'i uyku bastırdı. Yalpalayarak kumsala geri döndü. Kıyıya çektiği kanosuna uzanarak yaptığı yolculuğu ve yaşadığı hüsranı kafasında döndürüp durdu. Uykuya dalmadan önce, "Bir kızım olursa, adını Rengganis koyacağım," dedi kararlılıkla ve sonra uyudu.

Doğru, Prenses Rengganis yüzlerce yıl önce ölmüştü ama öncesinde evlenip Halimunda'da inzivaya çekilmişti. Yıllardır kapalı duran pencereyi açmasıyla odaya dolan ılık sabah güneşi bir an için gözlerini kör etti. Kâinat, bu harikulade güzelliğin hapsolduğu karanlıktan dünyaya dönüşüne tanıklık etmek için durmuştu adeta. Kuşlar cıvıldamayı, rüzgâr esmeyi kesti. Prenses kendini çerçeveleyen pencerenin önünde bir tablo gibi duruyordu. Gözleri ışığa alıştıktan sonra etrafa bakmaya başladı. Bakışları tedirgin, yanakları kıpkırmızıydı, çünkü müstakbel sevgilisiyle karşılaşmak üzereydi. Fakat, açılan pencerenin çıkardığı gıcırtıyla prensesten tarafa dönüp bakan bir köpek dışında etrafta kimsecikler yoktu. Prenses bir anda buz kesti. Ancak hatırlarsanız, sözünden dönen biri değildi; o köpekle evleneceğine ant içti.

Toplum bu evliliği kabul etmeyeceği için köpekle birlikte Güney Denizi'nin ucundaki sisli ormana kaçtı. Prenses buraya, Sisler Ülkesi anlamına gelen Halimunda adını verdi. Burada yıllarca yaşadılar. Elbette çocukları da oldu. Halimunda'da yaşayanların büyük çoğunluğu, prenses ile adını kimsenin bilemediği o köpeğin soyundan geldiklerine inanıyordu. Prensesin bile köpeğin adını bildiği şüpheliydi. Üstelik ona bir lakap da takmamıştı. Onu pencereden gördüğü ilk andan itibaren tek bildiği damadı karşılamak için hızla aşağıya inmesi gerektiğiydi. "Çünkü," demişti, "bir köpek, güzel olup olmadığımı asla umursamayacaktır."

Maman Gendeng'in Halimunda'ya geldiği haberi şehirde hızla yayıldı. Kısa uykusundan uyandıktan sonra oraya yerleşip Prenses Rengganis'in torunlarının arasında yaşamaya karar vermişti. Burada gördükleri –balıkçı köyündeki hayatın canlılığı, sahil boyunca uzanan içkili dükkân ve tavernalar, Merdeka[1] Caddesi'ndeki mağazalar– Maman Gendeng'e eski günlerini hatırlatarak onu mest etmişti. Ve tabii bir de, Mama Kalong'un Halimunda'nın en iyisi olan genelevi vardı.

Yoldan geçen rasgele birinin tavsiyesi üzerine kendini Mama Kalong'un genelevinde bulmuştu. Eğer burada yaşamak istiyorsa şehri kontrolü altına alması ve bunun için de genelevden başlaması gerektiğini düşünüyordu. Karaya ayak bastığından beri saldığı nam Mama Kalong'un kulağına gitmişti. Tavernaya girdiğinde, yaşlı kadın, bir grup fahişe ve fedai eşliğinde onu bekliyordu. Maman Gendeng, Mama Kalong'un kendi elleriyle getirdiği birayı kafaya diktikten sonra tavernanın ortasında dikilip şehrin en güçlü adamının kim olduğunu sordu. Genelevde fedailik yapan eşkıya bozuntularının bu soruya sinirlenmesiyle o günkü bilmem kaçıncı kavga tavernanın avlusunda patlak verdi. Fedailerin palaları, orakları ve Japonlardan arta kalan samuray kılıçları Maman Gendeng'e işlemedi ve onları öldüresiye dövmesi uzun sürmedi.

Kendinden memnun, ellerini ovuşturarak pataklayacak yeni birilerini bulma ümidiyle kapıdan içeri girdi ve dudaklarının arasındaki sigarayla bir köşede oturan güzel kadını gördü. "Fahişe olsun olmasın, o kadınla yatmak istiyorum," diye fısıldadı Mama Kalong'a.

"Dewi Ayu o, buradaki fahişelerin feriştahıdır," dedi Mama Kalong.

"Buranın maskotu gibi mi?" diye sordu Maman Gendeng.

"Buranın maskotu gibi."

“Artık bu şehirde yaşayacağım,” diye devam etti söze Maman Gendeng, “ve bölgesini işaretleyen bir kaplan gibi onun mahrem yerlerine işeyeceğim.”

Dewi Ayu kayıtsızca köşesinde oturmaya devam etti. Lambanın ışığı altında parlayan beyaz ve pürüzsüz teni, Hollandalı köklerini açığa çıkarıyordu. Gözleri mavi tonlarındaydı ve kapkara saçları uzun bir Fransız topuzuyla toplanmıştı. Tırnaklarını kan kırmızısına boyadığı ince ve zarif parmaklarının arasında bir sigara tutuyordu. İncecik beline kemerle bağladığı fildişi rengi bir elbise giymişti. Maman Gendeng’in Mama Kalong’a söylediklerini duymuştu. Ona doğru döndü ve bir süre bakıştılar. Dewi Ayu hiç kıpırdamadan tahrik edici bir edayla gülümsedi ve “Hayatım, öyleyse acele et de altına işeme,” dedi.

Dewi Ayu, Maman Gendeng’e tavernanın hemen arkasında kendine ait özel bir odası olduğunu ama oraya hiçbir zaman yürüyerek gitmediğini çünkü kendisiyle bir gece geçirmek isteyen herkesin onu çiçeği burnunda bir kocanın karısını taşıdığı gibi kucaklayarak götürmesi gerektiğini anlattı. Maman Gendeng için hava hoştu. Güzel fahişenin önüne kadar geldi ve eğilerek onu kucağına aldı. Kucağındaki altmış kilo civarında olduğunu tahmin ettiği kadınla tavernanın arkasına doğru yürüdü ve önce bir kapıdan, ardından da mis kokulu bir portakal bahçesinden geçerek loşça aydınlatılmış ufak bir binaya yöneldi. Maman Gendeng, Dewi Ayu’ya şöyle dedi: “Buraya Prenses Rengganis ile evlenmek için gelmiştim fakat yüz yıl kadar gecikmişim. Onun yerini almaya ne dersin?”

Dewi Ayu talibini yanağından öptü ve “Evli bir kadın kocasıyla gönüllülük esasına dayalı seks yapar, fakat bir fahişe ticari faaliyette bulunan bir seks işçisidir. Gerçek şu ki, karşılığında para almadan seks yapmaktan hoşlanmıyorum,” dedi.

Uzun bir ayrılıktan sonra birbirlerine kavuşan iki sevgili gibi bütün gece tutkuyla seviştiler. Sabah olunca, çıplak bedenlerine birer battaniye sarıp dışarıda serin havanın tadını çıkardılar. Serçeler cıvıldayarak portakal ağaçlarının dallarında hopluyor, çatının kenarına doğru kısa uçuşlar yapıyorlardı. Güneş tüm sıcaklığıyla şehrin kuzeyindeki Ma Iyang ve Ma Gedik tepeleri arasındaki boyundan yükselirken Halimunda yavaş yavaş uyanıyordu.

Dewi Ayu ile Maman Gendeng battaniyelerden sıyrılıp Japonlardan kalma büyük bir küvette sıcak suyla yıkandıktan sonra giyinerek başlamakta olan yeni güne hazırlandılar. Dewi Ayu, her sabah olduğu gibi

rikşasına binerek evde kendisini bekleyen kızlarına gitti. Maman Gendeng için yeni bir şehirde yeni bir gün başlamak üzereydi.

Mama Kalong ona kayın mantarlı safranlı pilav ve o sabah erkenden pazardan sipariş ettiği bıldırcın yumurtasından oluşan bir kahvaltı ikram etti. Maman Gendeng herkesin önünde boyun eğdiği, şehirdeki en güçlü adamın kim olduğunu bir kez daha sordu ve "Bir çöplükte iki horoz ötmez," diye ekledi. "Haklısın," dedi Mama Kalong ve otobüs terminalinde takılan Budala Edi diye birinden bahsetti. Şehrin en çok korkulan, en namlı kabadayısıydı. Askerler de polisler de ondan çok korkuyordu. Efsanevi savaşçıların hepsinden daha çok insan öldürmüştü; şehirdeki tüm haydut, hırsız ve korsan tayfası onun emri altındaydı. Ayrıca, kuvvetle muhtemel, Maman Gendeng'in şehre gelişinden haberdardı çünkü genelevdeki fedailer onu şimdiye kadar muhakkak gammazlamışlardı. Öğle vakti gelince otobüs terminaline doğru yola koyulan Maman Gendeng, Budala Edi'yi sallanan maun sandalyesinde oturmuş dinlenirken buldu.

"Ya gücünü bana devredeceksin ya da ölümüne kavgaya tutuşacağız," dedi Maman Gendeng.

Budala Edi onu bekliyordu. Bu meydan okumayı kabul etti ve güzel haber şehirde hızla yayıldı. Şehrin sakinleri yıllardır böylesine büyük bir eğlenceden mahrumdu. Coşkulu kalabalıklar, iki adamın kavga etmek için anlaştıkları kumsala doğru yola çıktı. Kimin kimi öldüreceğini kimse tahmin edemiyordu. Üst düzey bir ordu komutanı, kumsala bir bölük asker göndermişti. Askerlerin başında herkesin Shodancho lakabıyla tanıdığı sıska bir adam vardı. Ancak hiç kimse onun bu kavgayı durdurabileceğine inanmıyordu.

Shodancho, kapısında "Halimunda Askeri Güvenlik Bölgesi Komutanı" yazan karargâhtaki ofisinden, şehrin küçük bir bölümünü kontrol altında tutuyordu. Vahşi kavga onun yetki sınırları dahilinde cereyan edeceği için şehirdeki askeri yetkililere bu işin icabına bakmaya gönüllü olduğunu bildirmişti. Esasen bir bölük asker, kavgayı izleyenler arasında görünüşte bir düzen sağlamak dışında fazla bir şey yapamazdı. Aslında Shodancho içten içe iki adamın da ölmesini istiyordu çünkü aynı bölgeye üç kişi hükmedemezdi ve bölgenin tek hâkiminin kendisi olması gerektiğini düşünüyordu. Fakat o da herkes gibi, kavganın önceden kestiremediği sonucunu beklemeye başladı.

Kimin galip geldiğini görmek için tam bir hafta beklemeleri gerekti. Hiç durmadan yedi gün yedi gece süren kavga sırasında Shodancho, emrindeki

bir askere, “Budala Edi’nin öleceği çok açık,” dedi.

“Bize fark etmez,” dedi asker kederli bir sesle. “Bu şehir, haydutlar, hırsızlar, gerillalar, devrimde savaşmış askerler ve komünist artıklarıyla dolu. Bize de sürekli onların pisliklerini temizlemek düşüyor. Bu iş hiç bitmez.”

Shodancho başıyla onayladı. “Budala Edi gidiyor, Maman Gendeng geliyor.”

Asker acı acı gülümsedi ve “Burnunu askerin işine sokmasın, yeter,” diye fısıldadı.

Halimunda’nın ücra bir köşesinde, sınırlı bir askeri güvenlik bölgesinin başında olmasına rağmen, bütün şehir Shodancho’ya büyük saygı duyuyordu. Üstü konumundaki komutanlar bile ona saygıda kusur etmiyordu. Çünkü herkes gibi onlar da, Shodancho’nun Japon işgali sırasında Halimunda’daki ayaklanmanın öncüsü olduğunu ve ayaklanma esnasında herkesten daha cesur davrandığını biliyordu. Bağımsızlık ilanı Sukarno ile Hatta’ya aitti, ancak halkın görüşüne göre onlar önce davranmasaydı, Shodancho bunu kesinkes yapacaktı, insanlar, örnek bir asker olmadığını bilmelerine rağmen onu içtenlikle seviyordu. Kontrolü altında tuttuğu bölgedeki asıl uğraşı, kaçak yollarla Avustralya’ya tekstil ürünleri göndermekle ülkeye soktuğu taşıtları ve elektronik ürünleri karaborsada satmaktı. O yıllarda tam yapılacak işti bu. Ve üst kademe komutanların hiçbiri, başkentteki generallerin büyük paralar kazandığı bu ticarete çomak sokmayı istemiyordu. Eften püften bir mesele yüzünden durduk yere ihtilafa düşmeye hiç niyetleri yoktu.

Artık kafasını suya batıran Maman Gendeng’e karşı koyacak gücü kalmayan Budala Edi, en sonunda sığ sularda boğularak öldü. Rakibinin cesedini okyanusa atan Maman Gendeng’in köpekbalığı dostları bu sürpriz akşamüstü atıştırması karşısında bayram ettiler. Maman Gendeng kumsala geri dönerek gözlerini şehir halkının üzerinde dolaştırdı. Aynı şekilde yedi kişiyle daha kavga edebilecek zindelikte görünüyordu. “Artık bütün güç bende,” diye herkese duyurduktan sonra, “bundan böyle benim dışımda hiç kimse Dewi Ayu ile yatamaz,” diye ekledi.

Maman Gendeng’in bu fermanına oldukça şaşıran Dewi Ayu, temkinli bir yol izleyerek, gönderdiği ulak aracılığıyla şehrin yeni kabadayısını evine davet etti. Maman Gendeng bu daveti nazikçe kabul etti ve en kısa sürede davete icabet edeceğine söz verdi.

Dewi Ayu gerçekten de şehirdeki en iyi fahişeydi. Sadece otuz beş yaşındaydı ve hâlâ çok güzeldi. Her sabah vücudunu kükürtlü sabunla ovuyor, ayda bir de şifalı bitkilerle doldurduğu sıcak küvete giriyordu. Güzelliği hakkındaki efsaneler şehrin kurucusu prensesle yarışır olmuştu. Şimdiye kadar onun için bir savaş çıkmamasının tek sebebi fahişe olmasaydı; parasını ödediği sürece herkes onunla yatabiliyordu ve Maman Gendeng'in herkese duyurduğu üzere onu tekeline alması, üzerinde tartışılması gereken bir konuydu.

Dewi Ayu'nun halk içine çıktığı neredeyse hiç görülmüyordu. Bir rikşaya binmiş, alacakaranlıkta geneleve ya da sabah eve giderken görüyorlardı onu yalnızca. Bunun dışında arada sırada küçük kızlarını sinemaya ya da panayıra götürürken veya onları okula bırakırken görülüyordu. Nadiren de pazara gidiyordu. Bir elinde sepeti, diğerinde güneş şemsiyesi, üzerinde herkesten daha mütevazı kıyafetlerle bir saray bakiresi edasıyla zarifçe yürürken, şehrin yabancıları asla onun bir fahişe olduğunu tahmin edemezdi. Genelevde bile vücudunu tamamen kapatan kalın elbiseler giyip tavernanın bir köşesinde gezi rehberleri okumayı tercih ediyordu. Toplum içinde katiyen erkekleri baştan çıkartmazdı; tarzı değildi.

Eskiden ailesiyle oturduğu ev, şehrin sömürgecilere ait kısmında denize bakan küçük bir dağın eteklerinde, arta kalan kakao ve hindistancevizi plantasyonlarının arkasındaydı. Geçmişe duyduğu özlemle onu geri satın almıştı ama yaşattığı nostalji şimdi ona büyük acılar veriyordu. Rengganis Nehri'nin kıyısında yeni bir site inşa ediliyordu; daha şimdiden gelecek yıl taşınmayı umduğu o siteden kendine bir ev ayırtmıştı.

O gün akşamüstü saatlerinde daha yeni uyanıp yıkanmış olan evin hanımını ziyarete gelen kabadayıyı kapıda on bir yaşlarında küçük bir kız karşıladı. Kendisini Maya Dewi olarak tanıttıktan sonra Maman Gendeng'e salonda beklemesini, annesinin saçlarını kuruttuğunu söyledi. Küçük kızın annesi kadar güzel olacağı şimdiden belliydi. Maman Gendeng'e bir bardak buzlu limonata getirdi ve kabadayı bir sigara çıkarınca derhal masanın üzerine küllük koydu. Maman Gendeng, evde göze çarpan tertip ve intizamın küçük kızın marifeti olduğunu düşündü. Mama Kalong'dan, Dewi Ayu'nun üç kızı olduğunu duymuştu. Küçük kızın diğer iki kardeşini merak ediyor, kızların güzelliğini kendi gözleriyle görmek istiyordu. Ama anlaşılan Alamanda ve Adinda evde yoktu.

Dewi Ayu, Maman Gendeng'in bulunduğu odaya girdi, ikindi güneşinin ışığıyla parlayan saçlarını açık bırakmıştı. Kızına kendisini misafiriyle

yalnız bırakmasını söyledikten sonra sandalyesinin üstünde kıvrılmış uyuyan yavru kediyi uyandırıp yerine oturdu. Bütün hareketleri ağır, zarif ve ölçülüydü. Arkasına yaslanıp bacak bacak üstüne attı. İki yanında geniş cepleri olan uzun bir sabahlık giyiyordu ve boynuna bir kurdele bağlamıştı. Maman Gendeng, saçlarından yayılan hafif lavanta ve aloe vera kokusunu alabiliyordu. Daha önce onunla yatmış ve onu çıplak görmüş olmasına rağmen kadının baş döndürücü güzelliği hâlâ aklını başından alıyordu. Dewi Ayu cebindeki sigara paketine uzandı ve bir sigara yaktı. İnce zarif eli süt gibi beyazdı. Maman Gendeng bir süre ne yapacağını bilemez halde kendi kendine mırıldandı. Dewi Ayu'nun yavaşça salladığı ayakları ve koyu yeşil kadife terlikleri dışında başka bir yere bakamıyordu.

"Geldiğin için teşekkür ederim," dedi Dewi Ayu. "Evime hoş geldin."

Kabadayı, o eve niçin davet edildiğini biliyor, en azından tahmin ediyordu. İddiasını meşrulaştıramamış olduğunun farkındaydı ama bu kadına âşık olmuştu işte. Bu harikulade fahişe aklını başından almış; nihayet Nasiah'ı, Prenses Rengganis'i ve bütün acısını unutturmuştu. Kalbinin bir kez daha kırılmasını istemiyordu, o yüzden eğer Dewi Ayu ile evlenemeyecekse, en azından onunla yatan tek erkek olmalıydı.

Fahişenin keskin zekâsından ileri geldiği aşikâr soğukkanlı duruşu büsbütün sıra dışıydı. Sigarasından aldığı nefesi usulca dışarı verirken kafa patlatmakta olan bir düşünür gibi gözleriyle havada süzülen dumanı takip ediyor, karanfilsiz ithal sigarasından taze ve hafif bir koku yayılıyordu. Sigarasını bitirdikten sonra yanında getirdiği limonatadan bir yudum aldı ve kabadayıya da önünde duran soğuk limonatayı içmesini işaret etti. Bu işaretin üzerine Maman Gendeng eğreti bir hareketle limonatasını ağzına götürdü. Uzaktaki bir camiden insanları ikindi namazına çağıran bir çocuğun çaldığı davul sesleri geliyordu; demek ki saat, öğleden sonra üç sularıydı.

"Çok üzücü," dedi fahişe. "Bana tek başına sahip olmaya çalışan otuz ikinci erkeksin."

Dewi Ayu'nun sözleri kabadayıyı şaşırtmamıştı, ne söyleyeceğini zaten biliyordu. "Ya seninle evleneceğim," dedi, "ya da sadece bana özel hizmetlerin karşılığında sana her gün para ödeyeceğim."

"Sorun şu ki her Allah'ın günü seks yapamam, yani çoğu zaman bana boş yere para ödeyeceksin," dedi Dewi Ayu hafifçe gülerek. "Ama bir yandan da işime gelir, en azından hamile kalırsam çocuğun kimden olduğunu bilirim."

“Yani hayatının sonuna kadar benim özel fahişem olmayı kabul ediyor musun?”

Dewi Ayu başını iki yana salladı. “O kadar uzun boylu değil,” dedi, “çükün ve bütçen izin verdiği sürece.”

“Seni tatmin edemezsem, çüküm yerine parmağımı ya da bir ineğin toynağını kullanabilirim.”

“Eğer kullanmayı biliyorsan parmağın yeterli olacaktır,” dedi Dewi Ayu kıkırdayarak. Bir süre sessiz kaldıktan sonra, “Demek umumi fahişelik kariyerimin sonuna geldim,” diye mırıldandı.

Bunu söylerken böyle olduğuna üzülüyormuş gibiydi. Geçen yıllar içinde çok kötü günler geçirmişti ama iyi günleri de olmuştu. “Aslında her kadın bir fahişedir, çünkü en makbul gelin bile başlık parası ve alışveriş harçlığı karşılığında kendini satar… ya da varsa aşk karşılığında,” dedi Dewi Ayu. “Aşka inanmıyor değilim, tam tersine, yaptığım şeyi büyük bir aşkla yapıyorum. Hollandalı bir aileye doğdum ve evlendiğim gün şehadet getirip Müslüman olana kadar Katolik’tim. Bir zamanlar evliydim ve yine bir zamanlar dindar biriydim. Ancak bütün bunları kaybetmiş olmam içimdeki aşkı kaybettiğim anlamına gelmiyor. Bir Sufi’ye ve azizeye dönüştüğümü hissediyorum. Fahişe olmak için herkesi ve her şeyi sevmelisin: çükleri, parmakları, inek toynaklarını… Hepsini.”

“Aşk bana dayanılmaz acılardan başka bir şey vermedi,” dedi kabadayı.

“Beni sevmekte özgürsün,” dedi Dewi Ayu. “Fakat çok bir karşılık bekleme, çünkü beklentinin sevgiyle bir alakası yok.”

“Fakat beni sevmeyen birini nasıl sevebilirim?”

“Öğreneceksin sert çocuk.”

Vardıkları anlaşmayı mühürlemek için Dewi Ayu elini uzattı ve Maman Gendeng onu parmaklarından öptü. İkisi de sonuçtan memnundu. Aynı evde yaşamamalarına rağmen, yeni evli bir çift görüntüsü veriyorlardı. Maman Gendeng, Dewi Ayu’nun, annelerinin kusursuz güzelliğini miras alan diğer kızlarıyla tanıştığında Alamanda on altı, Adinda ise on dört yaşındaydı. Maman Gendeng, “Bu kızlara yan bakanı öldürürüm,” diyerek etrafa gözdağı verdi.

Zamanla, sıradan bir aile görüntüsü sergilemeye başladılar; beraber sinemaya gidiyor, pazar günlerini balık tutarak veya denizde yüzerek geçiriyorlardı. Geri kalan zamanlarda, kabadayı, Dewi Ayu ile geceleri Mama Kalong’un tavernasının arkasındaki binada buluşuyordu. Dewi Ayu

artık sabah olunca eve dönmek için acele etmiyor, portakal bahçesinde sohbet edip dinleniyorlardı.

Maman Gendeng, şehre gelişinden haftalar sonra, ilk kez bir gece Mama Kalong'un genelevini ziyaret etmedi. Kimse yanına yaklaşmaya cesaret edemediğinden, Dewi Ayu, boş zamanını değerlendirmek için gezi rehberlerini okumaya koyuldu. Derken etrafını saran korumalarıyla bir adam belirdi. Bu gelen Shodancho'ydu.

Bu, onun geneleve ilk gelişiydi. Mutluluktan ağzı kulaklarına varan Mama Kalong onu bizzat karşılamak ve isteklerini yerine getirmek için koşturarak yanına geldi. Shodancho'nun tek isteği genelevdeki en güzel fahişeydi. Dewi Ayu'ya dönerek duraksamadan parmağıyla onu işaret etti. Görenler, Shodancho'nun yaptığı seçimle ürperdi. Hiç kimse bir şey söylemeye cesaret edemezken Dewi Ayu başını olmaz anlamında iki yana salladı. Dewi Ayu ilk kez bir müşteriyi reddediyordu. Ama Shodancho bir baş işareti karşısında pes edecek adam değildi. Silahını göstererek fahişeye doğru yürüdü ve ona kitabını elinden bırakarak kendisini yatağına götürmesini emretti. Dewi Ayu ilk kez şımartılıp kucakta taşınmadan odasına yürümeye zorlanıyordu; bu yüzden içi öfkeyle doldu. Korumaları tavernada otururken, Shodancho, Dewi Ayu'yu takip ederek kadının odasının olduğu binaya gitti.

"Bir korkak gibi bana silah doğrultuyorsun."

"Kötü bir alışkanlık işte, lütfen beni bağışlayın, hanfendi," dedi Shodancho. "Sadece şunu soracaktım, en büyük kızınız Alamanda ile evlenebilir miyim?"

Dewi Ayu küçümseyerek dudak büktü. Zorbaca davranışlarının şansını artırmadığını hatırlattıktan sonra Shodancho'ya makul bir cevap verdi: "Alamanda kendi kararlarını verebilecek yaşta, o yüzden seninle evlenmek isteyip istemediğini kendisine sorsan iyi edersin." Bir yandan da içinden, *pes doğrusu, şu evlilik teklifine bak, bizim sıska asker ne kadar zavallıymış*, diye geçirdi.

"Şimdiye kadar bir sürü erkeği hüsrana uğrattığını bütün şehir biliyor, aynı şeyin benim başıma gelmesinden korkuyorum."

Dewi Ayu, genç erkeklerin ve pinpon ihtiyarların Alamanda için çıldırdığının farkındaydı. Hepsi onun kalbini kazanmaya çalışıyor ama sonunda avucunu yalıyordu. Çünkü, Dewi Ayu'nun da çok iyi bildiği gibi, Alamanda'nın kalbinde tek bir erkek vardı. Şimdi uzaklardaydı ve Alamanda onun dönmesini bekliyordu.

“Dediğim gibi, bunu Alamanda’ya sormalısın,”dedi Dewi Ayu. “Seninle evlenmek isterse, sizin için büyük bir kutlama düzenlerim. Aksi halde, intihar etmeni öneririm.”

Portakal bahçesinde öten bir baykuş, bir tarla sincabını yakalamak için aşağıya doğru süzüldü. Dewi Ayu, Maman Gendeng’in geleceğini umarak zaman kazanmaya çalışıyordu. Böylece iki erkek meseleyi kendi aralarında çözebilirlerdi. Shodancho, yanına yaklaşarak, Dewi Ayu’nun mum gibi pürüzsüz çenesini okşadı ve “Peki, tam olarak ne yapmamı önerirsiniz, Madam?” diye sordu.

“Kendine başka bir kız bulmanı,” diye yanıtladı Dewi Ayu. Şehirde birçok genç ve güzel kadın vardı. Hepsi de Prenses Rengganis’in soyundan geliyordu ve onun kötü şöhretli güzelliğinin mirasçısıydı. Shodancho oradan çıkıp gitmek yerine Dewi Ayu’yu sertçe yatak odasına doğru itti ve soymaya başladı. İvedilikle fahişeyi düzüp boşaldıktan sonra kısa bir süre dinlendi ve ardından hiçbir şey söylemeden oradan ayrıldı.

Dewi Ayu daha yataktan kalkamamıştı. Az önce olanlara inanamıyordu. Mesele sadece, Maman Gendeng açık ve net bir şekilde yasaklamış olmasına rağmen, birinin onunla yatması değildi; ilk kez bu kadar kaba bir muameleyle karşılaşıyordu. Halimunda’nın erkekleri ona hep kendi karılarından daha büyük itina göstermişti. Üzerinden yırtılıp çıkarılırken iki düğmesi kopan elbisesine baktı ve Shodancho’ya yıldırım çarpması için dua etti. Shodancho’nun, onu bir et parçasından ibaretmiş gibi, aletini şipşak bir tuvalet deliğine sokup çıkarıyormuş gibi, sanki bütün şehir ona tapınıyormuş gibi nasıl hoyratça düzdüğünü düşündükçe öfkesi artıyordu. Biraz daha lanet okuyup, biraz da ağladıktan sonra hızla evine gitti.

Maman Gendeng’in olanları öğrenmesi uzun sürmedi. Shodancho’yu tanımıyordu ama onu nerede bulacağını biliyordu. Yaşamakta olduğu otobüs terminalinden Shodancho’nun karargâhına doğru yürüyüşe geçti. Girişte nöbet tutan asker onu durdurdu. Maman Gendeng, Shodancho’yu görmek istediğini söyledi. Nöbetçi doğru düzgün bir silah taşımıyordu; üzerinde yalnızca bir kama, bir de cop vardı ve karşısındaki adamı hiçbir şekilde alt edemeyeceğini bildiğinden Maman Gendeng’i selamlayıp, ona itip geçtiği kapıyı gösterdi.

Maman Gendeng, üzerinde bir kot pantolon ve sağ pazusundaki gerilla günlerinden kalma ejderha dövmesini açığa çıkaran kısa kollu bir tişörtle, kapısını bile çalmadan doğrudan Shodancho’nun ofisine daldı. O sırada merkezi komutayla telekonferans yapmakta olan Shodancho kafasını

kaldırıp, küstahça bir kendine güvenle karşısına dikilen adama şaşkınlıkla baktı. Adamı kumsaldaki kavgadan tanıyınca telekonferansa palas pandıras son verip, öfkeden gözlerinden kıvılcımlar saçarak ayağa kalktı. Maman Gendeng, Shodancho'nun bir şey demesine fırsat vermeden açtı ağzını yumdu gözünü: "Şimdi beni iyi dinle! Benden başka hiç kimse Dewi Ayu ile yatamaz, bir kez daha o kadının yatağına girmeye yeltenirsen gözünün yaşına bakmam, bilmiş ol."

Bu şekilde tehdit edilmek, üstelik kendi ofisinde, Shodancho'yu öfkeden kudurtmuştu. Karşısındaki adama, devlet tarafından infaz edilmek üzere darağacını boylamasının ağzından çıkacak tek bir kelimeye baktığının farkında olup olmadığını sordu. Ayrıca, Dewi Ayu bir fahişeydi; eğer sorun, bir fahişeyle parasını ödemeden yatmış olmasıysa, ona herhangi birinin şimdiye kadar ödediğinden çok daha fazlasını ödemeye hazırdı. Karşısında duran kabadayının kendini beğenmiş tavırlarına ifrit olan Shodancho belindeki tabancaya davrandı ve emniyetini açtığı tabancayı *senin tehditlerinden korkmuyorum ve eğer seni vurmamı istemiyorsan buradan çıkıp gitsen iyi olur* dercesine Maman Gendeng'e doğrulttu.

"Anlaşıldı," dedi kabadayı, "sen daha benim kim olduğumu bilmiyorsun."

Shodancho ateş etmek niyetinde değildi, sadece onu korkutmak istiyordu. Ama Maman Gendeng'in elindeki hançeri görünce tetiği çekmekten başka şansı kalmamıştı. Silahın patlamasıyla Maman Gendeng'in geriye doğru sendelediğini gördü fakat hiçbir yara almadığını fark ederek büyük şok yaşadı. Kurşun yerde fırıl fırıl dönüyordu.

Shodancho hedefi ıskalamadığından emindi. Maman Gendeng'in gülümseyerek kendisine baktığını görünce daha büyük bir şok yaşadı.

Maman Gendeng, "Şimdi beni iyi dinle, Shodancho. Bu hançeri sana saldırmak için değil, senden korkmadığımı göstermek için çıkardım. Ben yenilmezim. Ne senin kurşunların ne de bu hançer bana zarar verebilir," diyerek hançeri tüm gücüyle kendi karnına sapladı. Kırılan bıçağın ucu yerde tıngırdadı. Maman Gendeng'de ise bir sıyrık bile yoktu. Avucunu açarak yerden aldığı kurşunu ve bıçak parçasını Shodancho'ya gösterdi.

Shodancho, bir heykel gibi donup kalmış, yüzü kül gibi solmuştu. Tabancası, mecali kalmayan elinde sallanıyordu. Bu tür insanlar olduğunu duymuştu ama ilk kez kendi gözleriyle görüyordu.

Maman Gendeng odayı terk etmeden son cümlelerini kurdu: "Seni son kez uyarıyorum Shodancho, sakın bir daha Dewi Ayu'ya elini sürme.

Yoksa, burayı yerle bir etmekle kalmam, seni öldürürüm.”

---

[1] Merdeka: İstiklal *(ç.n.)*

6

ADAMLARINDAN BİRİ yanına geldiğinde Shodancho, sadece başı dışarıda kalacak şekilde boğazına kadar sıcak kumlara gömülmüş, meditasyon yapıyordu. Gelen asker, Tino Sıddık, onu rahatsız etmeye yeltenmedi. Zaten bunu başarabileceği şüpheliydi. Kesik bir başa aitmiş izlenimi veren gözlerinin fal taşı gibi açık olmasına karşın, Shodancho'nun ruhu ışığın krallığında geziniyordu. En azından deneyimlediği vecd hallerini genellikle böyle tarif ederdi. "Meditasyon, beni bu kokuşmuş dünyaya bakmaktan kurtarıyor," der ve eklerdi: "Hiç olmazsa senin o çirkin suratını görmekten yırtıyorum."

Bir süre sonra gözlerini kırpıştırdı ve vücudu yavaşça kıpırdamaya başladı. Tino Sıddık bu hareketlerin meditasyonun bittiğine işaret ettiğini biliyordu. Shodancho zarif bir hamleyle kumların içinden çıktı ve üzerinden biraz kum silkeledikten sonra minik bir kuş gibi askerin yanına tünedi. Çıplak vücudu, dindar olmadığı bilinmesine rağmen, ciddiyetle günaşırı tuttuğu Davut orucundan mütevellit sıskalığını gözler önüne seriyordu.

Tino Sıddık, "Buyur, kıyafetlerin," diyerek koyu yeşil renkli üniformayı Shodancho'ya uzattı.

"Her kostüm ayrı bir palyaçoluk," dedi Shodancho üniformayı giyerken. "Şimdi de domuz avcısı Shodancho olduk."

Shodancho'nun domuz avlama görevini gönülsüzce kabul ettiğini biliyordu Tino Sıddık. Birkaç gün önce, doğrudan Halimunda Merkez Ordu Komutanı Binbaşı Sadrah'tan, ormandan şehre gelip halka yardım etme ve domuzların kökünü kurutma emrini almışlardı. Shodancho, kendi deyimiyle, O Budala Sadrah'tan emir almaktan nefret ediyordu. Emir mesajı övgü ve hürmet doluydu: Sadrah, Shodancho'nun Halimunda'yı avucunun içi gibi bilen tek kişi olduğunu, bu yüzden halkın domuz avı konusunda bir tek ona güvendiğini söylüyordu.

Shodancho sözlerine, "Savaş olmazsa olacağı budur, askerlere domuz avlamak kalır," diye devam etti. "Sadrah o kadar aptal ki iki eliyle kendi

kıçını bulamaz.”

Shodancho, uzun yıllar evvel Prenses Rengganis’in saraydan kaçtıktan sonra sığındığı ormanda yaşıyordu. Orman, ekseriyetle deniz kabuklarından oluşan plajlar, küçük kumsallar ve sarp vadilerle çevrili fildişi şeklinde geniş bir burunda yer alıyordu. Sömürge döneminden beri doğa koruma alanı olarak kabul edildiğinden insan eli değmemiş bu bölge, leoparlara ve yaban köpeklerine ev sahipliği yapıyordu. Ve Shodancho’ya. On yıldan uzun bir süredir burada, tıpkı gerilla yıllarında inşa ettiğine benzer küçük bir kulübede yaşıyordu. Emrinde otuz iki askeri vardı. Siviller de bazen yardıma geliyordu. Askerler ihtiyaçlarını karşılamak için sırayla bir kamyonete binip şehre giderdi. Shodancho hariç. Ormanda yaşadığı on yıl boyunca yaptığı en uzun yolculuk meditasyon yaptığı mağaralara gitmekti. Kulübesine sadece balık tutup askerlerine yemek yapmak ve evcilleştirdiği yaban köpekleriyle ilgilenmek için dönüyordu. Bu sakin ve huzurlu hayat, Sadrah’tan gelen mesajla bozulmuştu. Ormanda hiç domuz yoktu; Halimunda’nın kuzeyindeki tepelerde yaşıyorlardı. Bu yüzden şehre inmesi gerekiyordu. Bu emre uymak, Shodancho için, yalnızlığına olan bağlılığına ihanet demekti.

“Ne acınası bir ülke,” dedi. “Askerleri domuz avlamayı bile beceremiyor.”

Shodancho şehre en son yaklaşık on bir yıl önce, lağvedilen KNIL birliklerinin Halimunda’dan ayrılışını denetlemek üzere ayak basmıştı. “Sayonara,” demişti arkalarından hüsranla. “Sabırla avını yakalamayı beklerken eline bir sepet balık tutuşturulan bir balıkçı gibiyim.” Ardından otuz iki sadık askeriyle birlikte ormana dönüp on yıldan uzun sürecek sıkıcı işlerine gömülmüşlerdi. Japonlara karşı birlikte savaşırken tanıştığı bir tüccarın kaçakçılık yapmak için kullandığı kamyon filosunu koruyorlardı. Elbette, Shodancho’nun bir şey yaptığı yoktu, çünkü otuz iki askeri her işi onun yerine hallediyordu. Genellikle ya içinde meditasyon yapacak mağara bulmak için ormanı keşfe çıkıyor ya papağanbalığı avlıyor ya da muharebe teknikleri antrenmanı yapıyordu. Kendi geliştirdiği gerilla tekniği sayesinde aniden ortadan yok olabiliyor ve aynı şekilde aniden ortaya çıkabiliyordu.

Bu tekniği, Cava Adası’nın On Altıncı Japon Ordusu işgali altında olduğu sırada, Halimunda taburunda görevli bir *shodancho* iken geliştirmişti. Yirmi yaşındayken aklına aniden harika bir fikir gelmişti: Bir ayaklanma çıkarmak. Bu uğurda kendisine katılmaya davet ettiği ilk kişi yine aynı taburda *shodancho* olan çocukluk arkadaşı Sadrah’tı. İkisi de

askeri kariyerlerine aynı dönemde, Japonlar tarafından oluşturulan paramiliter gençlik örgütü Seinendan'da başlamışlardı. PETA[1] kurulduktan sonra askeri eğitim için ikisi de Bogor'a gönderilmiş, *shodancho* rütbesiyle kendi takımlarının başına geçmek üzere Halimunda'ya gönderilmişlerdi. Şimdi de arkadaşını, çıkarmayı tasarladığı ayaklanmaya katılmaya davet ediyordu.

"Buna kendi mezarını kazmak denir," dedi Sadrah.

"Aynen. Japonlar ta uzaklardan sırf beni gömmek için geldi," dedi Shodancho pis pis gülerek. "Çocuklarım ve torunlarım için harika bir hikâye olacak."

Halimunda'daki en genç ve en çelimsiz *shodancho* oydu. Buna rağmen Shodancho lakabını bir tek o almıştı ve planladığı ayaklanma nihayet harekete geçtiğinde öncülüğünü kendisi yaptı. Sekiz *shodancho*, emirlerindeki sekiz *budancho*[2] ile ayaklanmaya katılacaklarını bildirdi. İki *chudancho*[3] da gerillalara danışmanlık yapacaktı. Ayaklanma planını öğrenen Daidancho,[4] bu planın dışında kalmayı tercih etti ve "Ben mezarcı değilim. Bilhassa kendi mezarımı kazmaya hiç niyetim yok," diyerek olayla tüm ilişiğini kesti.

Shodancho, "Merak etme Daidancho, senin mezarını ben kazacağım," diyerek onu gizli toplantıdan dışarı çıkardı ve *daidancho* gittikten sonra geride kalanlara dönüp, "Anlaşılan masa başında çürüyerek ölmeyi tercih ediyor," dedi.

Önlerine Halimunda'nın kabataslak bir haritasını açtı ve Japonlara ait bazı bölgeleri Kurava ordusunun sembolüyle, kendi bölgelerini de Pandava sembolüyle işaretleyip adamlarına şu hatırlatmayı yaptı: "Ne ölümsüz bir Bişma vardır ne de yalan söyleyemeyen bir Yudistira; herkes ölebilir ama yalan söyleme pahasına bile olsa herkes hayatta kalmak için savaşmalıdır." Küçükken, dedesinin anlattığı Mahabharata'daki savaşçıların hikâyelerini büyük bir heyecanla dinlemişti. Savaş arzusuyla yanıp tutuşması yüzünden insanlar onun için, "On Altıncı Ordu'nun komutanı olmalıydı," diyorlardı.

Altı ay süren gizli toplantılardan sonra ayaklanmayı başlatmaya hazırdılar. Silah ve mühimmat sayımı yapıp olası bir başarısızlık karşısında kaçış planlarını gözden geçirdiler ve Halimunda'yı ele geçirirlerse saldıracakları hedefleri belirlediler. Diğer tabura ulaklarla haber gönderdiler; sonuçta ciddi anlamda desteğe ihtiyaçları vardı. Şubat ayı başında her şey nihayet hazırdı: Ayaklanma ayın on dördünde başlayacaktı.

“Geri dönemeyebilirim,” dedi Shodancho, dedesine veda ederken, “ya da belki bir ceset olarak dönerim.”

Ayaklanma günü yaklaşırken, silahını ve mühimmatını gözden geçirip kaçak durumuna düşerlerse kullanmaları için herkese dağıtılan hayatta kalma setindeki ilaçları kontrol etti. Gerillalara yiyecek stoğu sağlaması için tikağacı kerestesi kaçakçılığı yapmasına yardım ettiği Bendo adlı tüccarla irtibata geçti. Ayrıca vali, belediye başkanı ve emniyet müdürüyle bizzat görüşerek 14 Şubat’ta Halimunda’daki tüm PETA askerlerinin katılacağı bir “savaş tatbikatı” yapılacağını söyledi ve onlardan askerlere hiçbir zorluk çıkarılmamasını istedi. Tatbikat, ayaklanmanın parolasıydı. İhanete uğrama ihtimaline karşı tetikte olmak zorundaydı.

“Bugün,” dedi, ayaklanmanın başlayacağı gün, saat iki buçukta, “mezarcı için bir hayli hareketli geçecek.”

Ayaklanma, Japon Gestaposu Kempeitai’nin Hotel Sakuradaki karargâhına yapılan saldırıyla başladı. Otuz kişi futbol sahasında infaz edildi: yirmi bir asker ve Japon memur, beş melez Hollandalı-Endonezyalı ve dört de Çinli işbirlikçi. Cesetlerini hızlıca mezarlığa götürüp, bir merasime gerek duymadan mezarcının evinin önüne attılar.

Halk, çok daha dehşet verici sonuçlar doğuracağına inandığı ayaklanmayı desteklemiyordu, insanlar evlerine kapanmışlardı. Japonların şehre destek birlikleri gönderip hiç kimseyi hayatta bırakmayacaklarını düşünüyorlardı. Öte yandan isyancılar sevinç içindeydi. Japon bayrağı *Hinomaru*’yu indirip yerine kendi bayraklarını çektiler. Özgürlük ve bağımsızlık sloganları atıp savaş marşları söyleyerek kamyonetle şehrin etrafında daireler çizdiler. Alacakaranlık çökünce, gece tarafından yutulmuş gibi gözden kayboldular. Ayaklanmanın kısa sürede Japonların kulağına gideceğini (belki de şimdiye kadar tüm Cava bile duymuştu) ve gün doğar doğmaz destek birliklerinin şehre gireceğini biliyorlardı.

“Bütün bu olanlardan sonra,” dedi Shodancho, “Japonya yenilene kadar Halimunda’yı terk etmeliyiz.” Artık, gerçek bir gerilla ordusuydular.

İsyancı askerleri üç gruba ayırdılar. *Shodancho* Bagong ve başdanışmanı *chudancho* emrindeki birinci grup, batıdan Halimunda’ya girecek Japon askerlerini karşılamak üzere bu yöne hareket etti. Japonları, başıboş haydut çetelerinin kol gezdiği kent çeperindeki kimsesiz bölgeye doğru iteceklerdi. *Shodancho* Sadrah ve başdanışmanı *chudancho* emrindeki ikinci grup, kuzey tepelerindeki gür ormanlara yöneldi. Shodancho önderliğindeki son grup, nehir ve delta bölgesini kontrol altına alıp, bataklıklarda savaşmak

üzere –sıtma ve dizanteri salgınlarına karşı hazırdılar– doğuya ilerleyecekti. Güneyde, azgın Güney Denizi biçimini alan doğa zaten onların tarafındaydı. Üç grup da gece yarısından önce, yaban köpeklerinin uzaklarda ulumaya başladığı sıralarda yola çıktı.

Ve macera başladı. Heyecan ve korku iç içeydi. İki asker, *anneciğim* diye ağlamaya başlayınca komutan onları evlerine göndermekle tehdit etti. Böylece askerler yeniden cesaretlendi ve girdikleri her savaşı kazanacaklarına ya da bu uğurda öleceklerine ant içtiler. KNIL birliklerinden çaldıkları kısa namlulu karabinalar ve Steyr tüfeklerle, kendi taburlarından çaldıkları küçük çaplı bir topla sekiz milimetrelik bir havan taşıyan gerillalar, önceden belirlenmiş mevkilerine doğru yola çıktılar. Sadece *shodancho* ve *budancho* ateşli silah taşıyordu. Japonların *giyukei* dediği erler ise süngü veya sivri uçlu basit bambu mızraklar taşıyorlardı. İki keşif eri gruptan biraz daha önde yürüyor, diğer ikisi de grubun arkasını kolluyordu. Ellerindeki derme çatma silahlarla, Rusya ve Çini yenen, Fransa, Britanya ve Hollanda'yı sömürgelerinden atan, dünyanın yarısıyla savaşta olan ve sayesinde silahlarını doğru tutmayı öğrendikleri Asya'nın en etkileyici ordusunu yenmeyi amaçlıyorlardı.

Shodancho, "Biraz zaman alır ama kahramanlar her zaman kazanır," diyerek askerlerine cesaret aşılıyordu.

Gerilla savaşının ilk gününde Shodancho'nun grubu, Bloedenkamp hapishanesine ev sahipliği yapan deltaya doğru yol alan bir kamyonete saldırdı. Benzin deposuna isabet eden havan topuyla kamyonet havaya uçtu ve içindeki tüm Japon askerleri öldü. Bir ulak, batıdaki birliğin bir ormanın dışında Japon askerleriyle çatışmaya girdiğini, çetin bir savaşın ardından Bagong ve adamlarının kaçmayı başardığını, Japonların ise kaçan gerillaların peşine düşmeye niyeti yokmuş gibi davrandıklarını haber verdi. Anayol boyunca Japonlara saldıran kuzeydeki gerilla grubu büyük bir tabur tarafından pusuya düşürüldü. Tabur karargâhına dönmeleri emredilen *Shodancho* Sadrah ve askerleri teslim olarak şehre döndü.

"Eşek bile evin yolunu unutmayı hatırlar," dedi Shodancho. "Şu Sadrah'ta eşek kadar akıl yok."

İkinci gün, yollarını kesen Japon askerleriyle nehir boyunca irili ufaklı çatışmalara girdiler. İki Japon askerini öldürseler de bu onlara pahalıya mal oldu; beş gerilla ruhunu teslim etti ve etrafları kuşatıldı. Canlarını kurtarmak için nehre atlayınca düşman ateşinin hedefi oldular. Kaçış

operasyonu sırasında bir gerilla daha ölürken, Shodancho ve bir grup askeri kaçmayı başardı.

Shodancho, hızla rotasını ve planlarını değiştirdi. Geri dönecek ama teslim olmayacaklardı. Bu, adamlarının şimdiye kadar duyduğu en iyi taktikti. Şehrin güneyinde koruma altında bulunan gür bir orman vardı. Daireler çizerek mangrov ağaçlarıyla dolu bataklıklardan geçtiler ve deniz kabuklarından oluşan bir plajdan sarp kayalıklara tırmanıp ormana girdiler. Başta planladıkları gibi diğer taburdaki ayaklanmacıların nabzını yoklamak için doğuya gideceklerini düşünerek peşlerine düşen Japonları ve PETA askerlerini yanıltmışlardı. Shodancho hızlı bir durum değerlendirmesi yaptı: Ayaklanma başarısız olmuştu. Japonlar yerlerini belirlemiş, diğer tabur da yardıma gelmemişti. Bu durumda en iyi plan, şehre en yakın ormana kaçıp orada *gerçek* bir gerilla savaşına hazırlanmaktı.

Birkaç gün bir mağarada saklandılar, ancak okyanusa açılan balıkçılar teknelerinden onları görebilirdi. Batıdaki gerilla grubunun akıbetini ve şehirdeki genel durumu öğrenmek için gönderilen keşif eri kötü haberlerle döndü: Japonlar ve PETA askerleri, batıdaki grubun saklandığı ormanı yakıp yağmalamış, hırsız ve haydutların kaçmasına izin verip isyancıları esir almışlardı. Süngüleri ve bambu mızraklarından başka silahları kalmamasına rağmen teslim olmayı kabul etmeyen gerilla grubundaki altmış asker, *Shodancho* Bagong ve danışmanı *chudancho* da dahil olmak üzere, 24 Şubat günü tabur karargâhının önündeki avluda infaz edilecekti.

Üzerine yırtık pırtık giysiler geçiren Shodancho, kendine uyuza yakalanmış sıska bir berduş süsü vererek dağdan şehre indi. Kimliğini gizlemesi çok zor olmamıştı çünkü on günlük gerilla hayatından sonra gerçek bir dilenciden farkı kalmamıştı. Kirden kaskatı kesilmiş saçlarıyla şehre girdi ve onu tanıyan bir Allah'ın kulu çıkmadı. Kaldırımda yürürken bir yandan da elinde tuttuğu teneke kutunun içindeki taşı hafifçe tıngırdatıyordu. Tabur karargâhının önünde, yolun kenarındaki bir ateş ağacının altında durdu ve infazı seyretti. Tek tek vurulan altmış askerin kamyonete yüklenen cesetleri mezarcının evinin önüne atıldı.

Gerilla sığınağına yas bayrağını çekerlerken, geri kalan askerlerine, "Öldükten sonra hatırlanacağınızı ummayın," dedi, "inanın, insanlar doğrudan kendilerine dokunmayan hiçbir şeyi hatırlamazlar."

Vahşi bir intikam planı yaptı. Bir gece, bir kışla baskını düzenleyip pusuya düşürdükleri altı Japon askerini öldürdüler ve biraz mühimmat çaldılar. Askerlerin cesetlerini sokağa attılar. Bir kamyoneti havaya uçurup

sabah horozlar ötmeden ortadan toz oldular. Sokakta yatan altı Japon askerinin cesedi ertesi gün şehirde bir hayli patırtı kopardı, insanlar böyle bir şeye kalkışanın kim olduğuna dair büyük bir merak içindeydi. Fakat hem Japonlar hem de Sadrah dahil tüm tabur derhal anlamıştı: Shodancho hâlâ hayattaydı ve hiç bitmeyecek bir savaş ilan etmişti.

Kempeitai'deki Japonlar öfkeden kudurarak misilleme yapmak için boş yere sağa sola saldırdılar. Askerler, girdikleri evlerin altını üstüne getirerek Shodancho ve adamlarını aradılar fakat ne aradıklarını buldular ne de ev sahiplerinden bir şey öğrenebildiler. Altı Japon askeri öldürüldükten sonraki üçüncü gün, bol miktarda gıda yüklü bir kamyon çalındı ve kamyonu koruyan iki Japon askeri öldürüldü. Kamyonu nehrin içinde buldular fakat yiyeceklerin tümü gitmişti. Nehri boydan boya tarayan Japonlar hiç kimseyi bulamadı.

İki gün sonra gece vakti Shodancho'nun kulübesine gelen bir ulak, başlattıkları ayaklanmadan neredeyse tüm Cava'nın haberdar olduğunu bildirdi. Ayaklanma diğer taburlara da sıçramıştı. Hepsi bastırılmış olsa da, Japonlar bu durumdan son derece kaygılıydı. Hatta, PETA'nın dağıtılıp silahsızlandırılacağı konuşuluyordu.

"Vahşi bir kaplanı evcilleştirmenin riski," dedi Shodancho.

Dört gün sonra, üzerinden asker dolu beş Japon kamyoneti geçerken, bir köprüyü havaya uçurdular. Böylece Halimunda'nın dışarıyla bağlantısı aylarca koptu ve gerillalar sığınaklarında güvende kaldılar.

Shodancho, dalgaların kıyıya taşıdığı bir erkek cesediyle karşılaştığı o parıltılı, unutulmaz sabah, bir mercan kayalığına kakasını yapmayı yeni bitirmişti. Üzerinde sadece bir peştamal bulunan ceset o kadar şişmişti ki neredeyse patlayacak gibiydi. Shodancho boğulmuş adamın cesedini kıyıya taşıyarak incelemeye başladı. Karnında derin bir yara vardı.

"Bu bir süngü yarası," dedi Shodancho. "Japonlar yapmış."

"Başka bir taburdan bir isyancı," dedi bir asker.

"Belki de İmparator Hirohito'nun metresiyle yatmıştır."

Shodancho, cesedin yüzünü incelerken bir anda sessizleşti. Cesedin bir yerliye ait olduğu aşikârdı: Yüzü, yerlilerin çoğu gibi yetersiz beslenmeden çökmüş ve tümüyle tüysüzdü. Fakat Shodancho'nun ilgisini çeken bunlar değil, adamın ağzının almış olduğu tuhaf şekildi. En sonunda, "Bu adam ağzının içine bir şey saklamış," dedi. Bir askerin yardımıyla hayli uğraşarak cesedin kaskatı kesilmiş çenesini açtı.

“Burada bir şey yok,” dedi asker.

“Hayır,” dedi Shodancho ve parmaklarını cesedin ağzının kenarlarında iyice gezdirerek parçalanmaya yüz tutmuş bir kâğıt parçası buldu. “Bunun için öldürülmüş.” Kâğıdı sıcak bir mercanın üzerine serdi. Teksir makinesinden çıkmış bir broşüre benziyordu. Cesedin ağzına giren deniz suyu yüzünden mürekkebin solmuş ve dağılmış olmasına rağmen Shodancho kâğıtta ne yazdığını okuyabiliyordu. Herkesin kalbi önemli bir mesaj beklentisiyle güm güm atıyordu; sonuçta hiç kimse önemsiz bir broşür parçası yüzünden öldürülmezdi. Shodancho titreyen parmaklarıyla (bunun sebebi havanın soğuk olması ya da açlık değildi) kâğıt parçasını tutarken yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Merak içindeki askerler bir şey sorma fırsatı bulamadan önce o askerlerine sordu: “Bugünün tarihi ne?”

“23 Eylül.”

“Bir aydan fazla gecikmişiz demek.”

“Ne için?”

“Kutlama yapmak için.” Ve askerlerine ölü adamın üzerinden çıkan broşürde yazanları okudu, “DUYURU: BİZ ENDONEZYA HALKI BU DEKLARASYONLA BAĞIMSIZLIĞIMIZI İLAN ETTİĞİMİZİ BİLDİRİRİZ… 17 AĞUSTOS 1945. ENDONEZYA HALKI ADINA, SUKARNO & HATTA.”

Bir anlık sessizlik kakofonik sevinç nidalarına dönüştü. Shodancho hariç herkes, gerilla kulübelerinin önünde içlerine şeytan kaçmış gibi koşturup dans ediyor ve zafer şarkıları söylüyordu. Bir emir almaksızın her şey sona ermiş gibi eşyalarını toplamaya başladılar. Ormandan şehre koşup herkese mutlu haberi vermeye hazırdılar. Fakat Shodancho, bu çılgınlık daha fazla büyümeden onları durdurdu ve “Bir toplantı yapmalıyız,” dedi.

Gerillalar komutanlarının sözünü dinleyerek hemen kulübesinin önünde toplandılar.

“Halimunda’da hâlâ çok sayıda Japon var,” dedi Shodancho, “ve bağımsızlık ilan edildiğini bilmelerine rağmen seslerini çıkarmıyorlar.” Hemen bir strateji oluşturdu. Gruptakilerin yarısı postaneye yıldırım harekâtı düzenleyecek, gerekirse oradakileri rehin alacaktı. Tüm postane çalışanları yerlilerden oluştuğu için bu çok zor olmazdı. Orada bir teksir makinesi vardı ve ölü adamın üzerinden çıkan mesajı çoğaltıp en hızlı şekilde tüm şehre yaymaları gerekiyordu. “Postacıları kullanın!” dedi kendinden emin bir şekilde. Grubun diğer yarısı, taburun içine sızıp askerleri durumdan haberdar edecek, Japonların silahlarını ellerinden

alacak, halkı harekete geçirip herkesin futbol sahasında toplanmasını sağlayacaktı. Bu kısa ve hızlı toplantının ardından ormandan çıktılar.

Daha postanede basılan broşürler etrafa dağılmadan, sadece gerillaların ormandan şehre inmesi bile büyük heyecan yarattı. Shodancho, ele geçirdiği bir kamyonetle şehrin etrafında daireler çizerek, "Endonezya, 17 Ağustos'ta bağımsızlık ilan etti, Halimunda 23 Eylül'de onu takip etti!" diye bağırıyordu. Yol kenarındaki herkes taşa dönüşmüş gibi buz kesmişti. Bir berber az kalsın müşterisinin kulağını kesiyordu. Çinli bir *bakpao* satıcısı bisikletinin kontrolünü kaybederek etli çörekleriyle birlikte yere devrildi. İnsanlar duyduklarına inanamayarak yanlarından geçen kamyonete bakakalıyor, ardından da yerden aldıkları broşürleri okuyorlardı. Büyük bir coşku yaşanıyordu; ilkokul öğrencileri yolun kenarında dans etmeye başladı, sonradan yetişkinler de onlara katıldı.

Ordu Komutanı Sidokan dahil tüm Japonlar ofislerinden dışarı çıktı. Olanlar karşısında çaresiz kalan Japonlar, silahlarına el koymak için taburlarından gelen PETA askerlerine direniş göstermediler. İsyancılar, Japonların yüzlerine karşı, "Alın lanet bayrağınızı başınıza çalın!" diye bağırarak *Hinomaru*'yu bez parçası muamelesiyle gönderden indirdiler. Yerine, ağırbaşlı bir merasimle Kırmızı Beyaz bayrağı çekerken bir yandan da milli marşları *Indonesia Raya*'yı[5] söylediler.

Halk futbol sahasında toplanmaya başladı. Bir deri bir kemik kalmış, üstü başı yırtık pırtık insanların yüzüne renk gelmişti. Şimdiye kadar hem kendileri, hem büyükanne büyükbabaları, hem de büyük büyükanne ve büyükbabaları bağımsızlıktan yoksun yaşamıştı. Fakat o gün kendi kulaklarıyla duymuşlardı: Endonezya bağımsızlığına kavuşmuştu ve tabii Halimunda da. Shodancho, öğleden sonra ikinci kez düzenlediği göndere bayrak çekme merasiminde bağımsızlık bildirgesini tekrar okurken halk bağdaş kurmuş çimlerde oturuyor, ordu mensupları ise dimdik hazır olda duruyordu. O günden itibaren uzun yıllar boyunca Halimunda'da bağımsızlık ilanının yıldönümü sadece okullar ve ordu tarafından 17 Ağustos'ta kutlandı. Şehir halkı bağımsızlık yıldönümü kutlamalarını 23 Eylül'de yapmayı sürdürürken, bir süre sonra okullar ile ordu da törenlerle bu tarihteki kutlamalara iştirak etti. O gün sadece bayrağı selamlayıp bağımsızlık bildirgesini okumak ve *Indonesia Raya*'yı söylemekle kalmıyorlar, birbirlerine hediye sepetleri gönderiyor ve sokak panayırı düzenliyorlardı. Bir yabancı ya da bir öğretmen öğrencilerine Endonezya'nın bağımsızlığını ne zaman kazandığını sorduğunda hep "23

Eylül" yanıtını alıyordu. Merkezi yönetim, 1945 yılında yaşanan bilgi akışındaki gecikmenin yol açtığı karmaşayı düzeltmek için çok sayıda girişimde bulunduysa da Halimunda halkı Bağımsızlık Günü'nü hep 23 Eylül'de kutlayacağına ölümüne ant içmişti. Bir süre sonra, artık hiç kimse bunun üzerinde durmamaya başladı.

Büyük bir patırtı eşliğinde sürüklenerek futbol sahasına getirilen *daidancho*, ayaklanma sırasında vatana ihanet suçu işlediği gerekçesiyle acımasızca infaz edilmek üzereydi. Shodancho öfkeli kalabalığı durdurdu ve futbol sahasının bir köşesindeki tropik badem ağacına asmaya hazırlandıkları *daidancho*'yu ipten alarak sahanın ortasına getirdi. İhanetinden haberdar olduğu adama bir tabanca verdi ve etraflarında toplanan herkesin duyduğu şu sözleri söyledi:

"İkimiz de Japonlar tarafından eğitildik, o yüzden bir hainin ne yapması gerektiğini sen de benim kadar iyi biliyorsun."

Daidancho tabancayı kafasına dayayarak kendi hayatına son verdi. Shodancho, her şeye rağmen, tüm askerlere bir selam töreni düzenlemelerini emretti ve ceset bir bayrağa sarılarak askeri mezarlığın öncüsü olacak şekilde şehir hastanesine çok uzak olmayan bir araziye gömüldü. Bu, o günkü tek ölüm vakasıydı. Shodancho tabur komutasını ele aldı ve hızla daha fazla bilgi toplamaları için ulaklar gönderdi. Bu sırada, daha önce kendi havaya uçurduğu köprüyü, şehir halkıyla beraber tamir etti. Ulaklar iki gün sonra geri dönüp PETA'nın dağıtıldığını ve taburun Halk Güvenlik Örgütü'ne dönüştürüldüğünü bildirdiler. Bunun üzerine Halk Güvenlik Örgütü kuruldu. Fakat bundan iki gün sonra başka bir ulak geldi ve Halk Güvenlik Örgütü'nün lağvedildiğini ve Halk Güvenlik Ordusu'na dönüştürüldüğünü söyledi.

Shodancho sinirlenerek, "Eğer bir değişiklik daha olursa, sonunda Halimunda Endonezya'ya savaş açacak," dedi.

Merkezi yönetim rütbe dağılımı konusunda yeni kararlar aldı. Diğer takım komutanlarından üstünlüğü bariz olan Shodancho'ya yarbay rütbesi verildi. Aptal arkadaşı Sadrah ise artık Binbaşı Sadrah'tı. Fakat Shodancho böyle şeyleri önemsemiyor ve herkese "*Shodancho* kalmayı tercih ederim," diyordu. Birkaç hafta sonra bir başka ulak, aylar önce yazılmış ama adresine yeni ulaşmışa benzeyen bir paket getirdi. Paketin içinde bir mektup vardı. Mektup, Endonezya Cumhurbaşkanı tarafından Shodancho'ya gönderilmişti. Kısa süre içinde şehirdeki herkes mektupta ne yazdığını öğrendi: Cumhurbaşkanı, 14 Şubat Ayaklanmasına öncülük ederken

gösterdiği kahramanlık karşılığında Shodancho'yu orgeneral rütbesiyle Halk Güvenlik Ordusu Başkomutanı olarak atamıştı.

Şehir halkı onun başkomutan seçilmesini kutlarken, Shodancho gerilla günlerindeki sığınağına çekildi. Gün boyunca tek başına balık tutup okyanusta yüzdü ve boğulmuş bir ceset gibi suyun üzerinde yatarak meditasyon yaptı. Halk Güvenlik Ordusu'na başkomutan olarak atanma düşüncesi üzerine bir kâbus gibi çökmüştü ve bunu düşünmek istemiyordu. Gitmeden önce Binbaşı Sadrah'a, "Ayaklanmayı başlatan kişi olduğum için başkomutan seçilmiş olduğumu bilmek, çok üzücü. Ne yazık; daha bir kadının mahrem yerlerine yaklaşmayı bile başaramamış bir adamı başkomutan seçen bir ordumuz var," demişti. Gece olurken arkadaşları onu bulup eve getirdiler.

Bir süre sonra bir başka ulak Shodancho'ya ilaç gibi gelen bir haber getirdi. Shodancho'nun başkomutanlık koltuğuna bir kez bile oturmadığını fark eden Tümen Komutanı ile Cava ve Sumatra Adaları Komutanı, onun yerine başka birini atamak için bir toplantı yaptılar. Bir ulak geldi ve "Cumhurbaşkanı, Albay Sudirman'ı orgeneral rütbesiyle Halk Güvenlik Ordusu Başkomutanı olarak atamıştır," bildiriminde bulundu.

"Allah'a şükür," dedi Shodancho. "O pozisyon ancak onu gerçekten isteyenlere yarar."

Halimunda halkı, Shodancho yerine başka birinin başkomutan olmasına çok üzülmüştü, fakat Shodancho tarif edilemez bir mutluluk içindeydi.

Çok geçmeden Halk Güvenlik Ordusu'nun adı Halk Kurtuluş Ordusu olarak değiştirildi. Tabelaları değiştirmeyi daha yeni bitirmişlerdi ki yeni bir haber ulaştı: Halk Kurtuluş Ordusu'nun adı, Endonezya Cumhuriyet Ordusu olarak değiştirilmişti.

"Endonezya ile savaşa mı giriyoruz?" diye sordu Binbaşı Sadrah.

Shodancho gülerek başını iki yana salladı. "Gerek yok," dedi, havayı yumuşatarak. "Yeni bir ülkeyiz ne de olsa, isim vermeyi daha yeni öğreniyoruz."

Japon ordusu henüz şehri terk etmemişti. Halk barış içinde yaşama fırsatı bulamadan Müttefik uçakları Halimunda semalarında uçmaya başladı. Birkaç gün içinde İngiliz ve Hollanda birlikleri şehre girdi. KNIL mensubu savaş esirleri serbest bırakıldı ve yeniden silahlanarak yerli askerlerin silahlarına el koymaya başladılar. Shodancho hızla acil durum önlemleri alarak tüm askerleri ormana geri çağırdı. Bu sefer onları dört ana yöne

gönderdi, kendisi de güneydeki ormanların savunmasını güçlendirecek birliklerin başına geçti. Müttefik birlikleri ile Hollanda Doğu Hint Adaları Mülki İdaresi'ne karşı yeni bir gerilla savaşı başlatmaya karar vermişti. Bu sefer ormanda toplananlar sadece gerillalar olmadı; çoğu genç erkeklerden oluşan siviller de Shodancho'ya bağlılık yemini edip gerillaların peşine takıldı. Shodancho, kendine bağlı birliği dağıttı ve bütün askerlerini tek tek, bu gençlerden –ki bunlardan bazıları İngiliz askerleri gelmeden önce Dewi Ayu ve arkadaşlarına tecavüz edenlerdi– oluşan küçük gerilla birliklerinin başına getirdi.

Yeni gerilla savaşı iki yıl sürdü ve gerillalar zaferden çok acı yenilgiler tattılar. Burundaki ormanda saklandığını bilmelerine rağmen, KNIL askerleri Shodancho'yu hiçbir zaman bulamadı. Orman, bölgeyi herkesten iyi tanıyan ve eskiden Japonlara ait kale tipi hapishanelerde saklanan gerillalarla doluydu. İngilizlerin desteklediği KNIL askerleri ormana girmeye cesaret edemiyor, şehirdeki pozisyonlarını koruyorlardı. Gerillalara da Halimunda'ya girmek zor geliyordu. KNIL askerlerinin yiyecek ve silah akışını engellemesi bir işe yaramıyordu çünkü gerillalar ormanın ortasında kendi pirinçlerini yetiştiriyordu; mühimmat olmadan savaşmaya da alışmışlardı. Müttefikler gerillaları hava saldırılarıyla alt etmeyi denedi fakat bu da bir işe yaramadı çünkü Japonlar gerillalara bu saldırıları bertaraf etmeyi öğretmişti.

Shodancho, gerilla tekniklerini daha da ilerleterek kamufle olup düşman içine sızmak için son derece etkili yöntemler geliştirdi. Hızlıca gözden kaybolup aynı hızla tekrar ortaya çıkıyor, kamufle olduktan sonra kendi adamları bile onu bulamıyordu.

"Bu bir saklambaç değil," diyordu Shodancho, "çünkü gerilla fark edildiği anda artık ölü bir adamdır."

Tüm çatışmaları durduran haber –Hollanda, müzakere masasında Endonezya Cumhuriyeti'nin bağımsızlığını tanımıştı– Shodancho'ya ulaşana kadar bu iş böyle devam etti. Shodancho duruma çok öfkelendi. Endonezya Cumhuriyeti bağımsızlığını dört yıl önce ilan etmiş olmasına rağmen bu gerçeği ancak şimdi kabullenen Hollanda'nın ülkeden öylece ayrılmasına izin veriliyordu.

"Boşuna mı savaştık yani?" diyordu hayal kırıklığı içinde.

Her şeye rağmen, en yakın adamlarıyla birlikte ormandan çıktı. Yeniden ortaya çıkışı şehir halkı tarafından büyük sevinçle karşılandı çünkü onlar için Shodancho hâlâ bir kahramandı, insanlar yolun kenarında rengârenk

bayraklar sallayıp onun geçişini seyrederken, Shodancho, bu heyecanlı karşılamaya en ufak ilgi göstermeden katırını doğrudan limana sürdü. Hollandalı askerler ve siviller kendilerini evlerine götürecek gemiye binmeye hazırlanıyordu. Shodancho, sonunda düşmanıyla karşılaşmış olmaktan büyük memnuniyet duyan KNIL komutanının yanına gitti. Samimi bir şekilde el sıkışıp kucaklaştılar.

"Bir gün tekrar savaşacağız," dedi komutan.

"Evet, eğer Hollanda Kraliçesi ve Endonezya Cumhurbaşkanı izin verirse."

Geminin girişinde ayrıldılar. Merdivenler toplanıp gemi demir alırken Shodancho iskelede, komutan da geminin korkuluklarında beklemeye devam ediyordu. Motorlar çalışıp gemi hareket etmeye başlayınca birbirlerine el salladılar.

"Sayonara," dedi Shodancho, sessizliğini bozarak.

Savaşın sona ermesi Shodancho'da emekli insanların içine düştüğü türden tuhaf bir boşluk yarattı. Birkaç gün Halimunda sahilinde, eski mıntıkasında zaman öldürdü. Tüm gününü çimleri biçip, biçtiği çimlerle katırını besleyerek ya da yakındaki derede balık tutarak geçiriyordu. Bir gün arkadaşlarını topladı ve onlara temelli ormana geri döneceğini açıkladı.

Artık Halimunda Garnizon Komutanı olan Binbaşı Sadrah, "Orada ne yapacaksın?" diye sordu. "Artık kimsenin gerillalara ihtiyacı kalmadı."

Shodancho soğukkanlı bir tavırla cevapladı: "Barış döneminde bir askerin yapabileceği hiçbir şey yok, bu yüzden ben de ormanda kendi işlerime bakacağım."

Dediği gibi de yaptı. Himayesi altında tikağacı kerestesi kaçakçılığı yapıp karşılığında gerillalara lojistik destek sağlayan Bendo ile temasa geçti. Bendo ve yanında getirdiği Çinli tacirle, dağlık araziler üzerinden kaçakçılık yapmak üzere üçlü bir anlaşmaya vardı. Artık ormana dönmeye hazırdı. En sadık askerlerinden otuz iki tanesini seçip yeni girişiminde kendisine katılmak üzere yanına aldı.

"Artık tek düşmanımız hırsızlar," dedi askerlerine.

Asker ya da sivil, şehirdeki herkes kaçakçılık yaptıklarından haberdardı. Bütün mallar –televizyonlar, kol saatleri, kurutulmuş hindistancevizi, hatta parmak arası terlikler– burnun ucuna inşa edilen ufak bir limandan girip çıkıyordu. Halk bu durumdan şikâyetçi değildi çünkü Shodancho hâlâ onların kahramanıydı. Ayrıca, üretim fazlası mallar başka şehirlere

gönderilmeden önce Halimunda'da oldukça ucuza satılıyordu. Kısmen Binbaşı Sadrah ile eski arkadaş olduklarından, ama daha önemlisi, Shodancho kârın yarısını başkentteki generallere gönderdiğinden, askeri yetkililer de onun bu faaliyetlerine ses çıkarmıyordu. Shodancho, sadece savaşta değil, ticarette de doğal bir yeteneği olduğunu kısa sürede herkese kanıtladı.

"Savaş ile ticaret arasında hiçbir fark yok," diyordu, "ikisinde de son derece kurnaz olmalısınız."

Esasen Shodancho işle ilgili rutin meselelerle pek ilgilenmiyordu çünkü otuz iki adamı her şeyi gayet güzel hallediyordu. Balık tutarak, meditasyon yaparak ve yaban köpeklerini evcilleştirerek gerilla kulübesinde on yıldan uzun bir süre geçirdi. Askerlerine evlenmelerini, ev almalarını, şehirde yaşamalarını ve sırayla gelip ıssız ormanda kendisine eşlik etmelerini söylüyordu. Aşırı yeme ve yaşadıkları tatlı hayat sonucunda adamları iyice şişip savaşma güdülerini kaybetmeye başlamış olsa da Shodancho hiç değişmemişti. Fiziğinde en ufak bozulma yoktu; hâlâ eskisi kadar çevikti ve hâlâ tığ gibiydi. Kendisi çok az yiyor fakat adamları için sürekli yemek pişiriyordu. Binbaşı Sadrah, ondan ormandan çıkıp Ma Iyang ve Ma Gedik tepelerinin yamaçlarındaki domuzların kökünü kazımasını isteyene kadar, işte bu huzurlu hayatın tadını çıkarıyordu.

"Askerler domuz avlamaya ikna olacaklar mı, emin değilim," dedi Tino Sıddık, Shodancho'ya. "On yıldır tek yaptıkları kamyonette direksiyon sallamak."

"Sorun değil, savaşmaya can atan yeni askerler topladım," dedi Shodancho. Ardından kulak tırmalayıcı bir ıslık koyuverdi ve tüm yaban köpekleri koşarak geldi; tüyleri kurşuni, atik ve savaşmaya hazırdılar. Yaklaşık yüz tane köpek ayaklarının dibinde itişip kakışıyordu.

"Bir domuz istilasına karşı gayet yeterli," dedi Tino Sıddık, köpeklerden birini okşayarak.

"Gelecek hafta cepheye gidiyoruz."

Domuzlarla mücadeleyi dört beş yıl kadar önce, Sahudi adlı bir çiftçi ve beş arkadaşı başlatmıştı. Ma Iyang Tepesi'nin eteklerindeki çeltik tarlaları ve arazileri bir ay boyunca yabandomuzları tarafından talan edilmişti. Hasat zamanı yaklaşırken, Sahudi'nin yedi yaşındaki çocuğu evin arkasındaki

arazide bir domuz görmüştü. Artık bu durumdan bıkmış olan Sahudi, domuzları pusuya düşürmek için hızla arkadaşlarını topladı.

Dolunayın olduğu geceyi seçmişlerdi. Altı adam, ikişerli gruplar halinde guava, sapodilla ve ambarella ağaçlarına tüneyerek ellerindeki havalı tüfeklerle sessizce ve sabırla beklemeye başladılar. Sigaralarından çıkan ateş karanlıkta parlıyordu. Bir domuz gördükleri anda vurmaya kararlıydılar. Şafak sökmeden hemen önce nihayet bazı homurtular duymaya başladılar. Birkaç dakika sonra fasulye ve mısır dolu arazide dolunay ışığının altında iki domuz belirdi.

Sahudi tüfeğini hızla ay ışığı altında açıkça görülen domuzlardan birine doğrulttu ve ateş etti. Onunla aynı anda üç arkadaşı daha aynı domuza ateş etti ve domuz şakağına isabet eden üç kurşunla yere serildi. Diğer iki arkadaşı ikinci domuzu vurmaya çalıştı fakat silah sesinin ardından yere serilen ekürisini gören ikinci domuz, korku içinde yolunun üstünde ne varsa çarparak kaçmayı başardı.

Tünedikleri ağaçlardan aşağıya atlayan altı adam, vurdukları domuzun henüz ölmediğini gördüler. Sahudi tüm gücüyle kalbine tahta bir kazık saplayarak domuzu öldürdü. Fakat ay ışığı altında yatan domuz leşine garip şeyler oluyordu. Adamlar gözlerine inanamadı. Domuzun kıllarla kaplı, çamura bulanmış siyah bedeni aniden başında üç kurşun yarası ve göğsüne saplanmış bir kazık bulunan bir insan cesedine dönüştü.

“Vay anasını!” diye irkildi Sahudi. “Domuz insana dönüştü!”

Hızla köyden köye yayılan haberi kısa sürede tüm Halimunda duydu. Ölü adamı kimse tanımıyordu ve halk mezarlığına gömülmeden önce şehrin morgunda çürüyen cesedini kimse sahiplenmedi. O olaydan sonra hiç kimse domuz öldürmeye cesaret edemedi; aynı lanete uğrayıp Sahudi ve beş arkadaşı gibi delirmekten korkuyorlardı. Tüm ekinleri vahşice yağmalanmasına rağmen hiç kimsenin hiçbir domuzu öldürmediği dört yıl geçti. Çiftçilerin tek umudu ordunun gelip duruma el koymasıydı. Binbaşı Sadrah ormana bir grup asker göndermişti ama onlar da sadece akşam yemeğinde yiyecekleri av kuşları ve tavşanlarla geri dönmüştü; domuzlarla değil. Binbaşı Sadrah çareyi bir ulak göndererek, bu konuda güvenebileceği tek kişi olduğunu bildiği Shodancho’dan yardım istemekte buldu.

Halk dört gözle Shodancho’nun gelişini bekliyordu. On yıl önce yaptıkları gibi yol kenarına dizilip mendillerini ve küçük bayraklarını sallayarak uzun zamandır ortada olmayan kahramanlarına kavuşacak olmanın heyecanını yaşıyorlardı. Küçük çocuklar en önde dizilmiş, merakla

hikâyelerini hem anne babalarından hem de büyükanne ve büyükbabalarından dinledikleri kahramanı görmeyi bekliyorlardı. Bağımsızlık savaşı gazileri de, Bağımsızlık Günü kutlamalarına gelmiş gibi üniformalarını giymişlerdi. Askerler sahilde yaptıkları top atışlarıyla, okullu çocuklar da bando takımlarıyla beklenen kahramana selam durup gelişini kutluyorlardı.

Nihayet Shodancho göründü. Bu kez katırına binmemiş, yürüyordu. Her zamanki gibi tığ gibiydi. Üzerine bol gelen kıyafetleri ve kısacık kesilmiş saçlarıyla bir askerden çok Budist bir rahibi andırıyordu. Bir hafta boyunca üstlendikleri görev için biraz kilo vermelerini sağlayacak ağır antrenmanlar altında işkence çektikten sonra bile liderlerine sadık kalmayı sürdüren otuz iki adamının koruması altındaydı. Arkasından gelen doksan altı askeri daha vardı. Bazıları gri, bazıları beyaz, bazıları da kahverengi yaban köpekleri, şehir halkının muazzam karşılaması karşısında heyecanlanmışlardı. Binbaşı Sadrah, arkadaşını bizzat karşıladı.

İyice göbek bağlayıp hamile bir kadını andırmaya başlayan Sadrah'ı kucakladıktan sonra Shodancho halka seslendi ve acımasız bir espri yaptı: "Görünen o ki domuzlardan birini yakaladım bile! İnanın bu köpekler çok işimize yarayacak."

Shodancho ve adamları, Japon işgali sona erdikten sonra hürmeten boş tutulan Shodancho'nun eski karargâhında kalıyorlardı. Ertesi gün, Shodancho'nun söz verdiği gibi, daha dinlenmeden epik domuz avını başlattılar. Her asker üç köpekle geziyor, Shodancho da tüfeği ve hançeriyle askerlerine öncülük ediyordu. Sahudi ve arkadaşları gibi pusuda beklemeyip domuzların yuvalandığı ormandaki çalılıklara tırmandılar. Uykularından uyanan dev hayvanlar etrafa kaçıştı.

O gün yirmi altı, ertesi gün yirmi bir, üçüncü gün de on yedi domuz yakalayıp domuz nüfusunda kayda değer bir azalma sağladılar. Domuzlardan bazıları tüfekle vurulurken bazıları da canlı olarak karargâh yakınındaki futbol sahasına inşa edilen derme çatma devasa ağılda toplandı. Tuhaf olan, öldürülen domuzlardan hiçbirinin insana dönüşmemesiydi. Uzun sivri dişleri ve burunlarıyla, kara kıllarla kaplı çamura bulanmış gövdeleriyle, bildiğiniz domuzdu bunlar. Bu durum çiftçileri cesaretlendirdi ve dördüncü gün domuz avına katıldılar. O günden sonra her yıl hasattan ekime, domuz avlamak bir geleneğe dönüştü.

Shodancho'nun adamları katlettikleri domuzları Çin restoranlarının mutfaklarının önüne atarken, canlı tutulanlar da şanlı zaferlerini kutlamak

için düzenlenecek hayvan dövüşlerine hazırlanıyordu. Eğlenceye aç Halimunda halkı, domuzların arenada yaban köpeklerinin önüne atılmalarını dört gözle bekliyordu. Shodancho'nun askerleri, futbol sahasında, geniş bir daire oluşturacak şekilde yerleştirdikleri üç dört metre uzunluğunda tahtalardan bir arena meydana getirdiler. Dairenin dış çeperine seyircilerin üzerinde durması için yaklaşık iki metre yüksekliğinde ve çaprazlama bambularla desteklenen sağlam bir tribün inşa ettiler. Seyircilerin tribüne ulaşabilmek için bilet toplayan iki askerin başında nöbet tuttuğu merdivenleri çıkması gerekiyordu. Biletler ise yakındaki bir masanın başında duran güzel bir kızdan alınıyordu.

Domuz dövüşleri Shodancho şehre geldikten iki hafta sonra bir pazar günü öğleden sonra başladı ve bütün domuzlar tek tek öldürülüp restoran mutfaklarının önüne atılıncaya kadar altı gün sürdü. Şehrin en ücra köşelerinden, hatta şehir dışından gelen seyirciler, güzel biletçi kızın önünde kuyruklar oluşturdu. Dövüşleri seyretmek isteyen ama bilet alacak parası olmayanlar, futbol sahasının etrafındaki hindistancevizi ağaçlarına tünediler. Uzaktan bakınca, rengârenk kıyafetleriyle, hindistancevizleri artık bilindik yeşil ve kahverengi tonlarında büyümüyormuş gibi, tuhaf bir görüntü sergiliyorlardı.

Domuz dövüşleri çok eğlenceli geçiyordu. Shodancho'nun henüz tam evcilleştiremediği yaban köpekleri birlik olup yabandomuzlarına saldırırken hâlâ çok vahşi ve acımasızdılar. Bir domuz, karşısında beş altı yaban köpeği buluyordu. Bu durum elbette hiç adil değildi fakat herkes domuzun öleceğinden emin olmak istiyordu. Adil bir dövüş değil, katliam görmek istiyorlardı. Eğer domuz köpeklerden birine saldırırsa çetenin geri kalanı onun üzerine atlıyor ve ısırarak etlerini koparıyorlardı. Domuz yorgunluk alametleri göstermeye başlayınca bir asker onu bir kova soğuk suyla ıslatıp bir sonraki saldırı için canlanmaya zorluyordu. Her dövüşün sonucu önceden belliydi: Domuz ölüyor, yaban köpeklerinden bir iki tanesinde hafif sıyrıklar oluşuyordu. Ardından arenada onu paramparça etmek için bekleyen altı zinde yaban köpeğinin arasına yeni bir domuz salıveriliyordu. Diğer seyirciler keyifle bu vahşi gösteriyi izlerken, Shodancho, bütünüyle başka bir görüntünün büyüsüne kapılmıştı.

Erkek çoğunluğuna aldırmadan seyircilerin arasında dikilen çok güzel bir genç kız görmüştü. Taş çatlasa on altı yaşlarındaydı ve adeta dünyaya düşmüş bir melek gibiydi. Koyu yeşil bir kurdeleyle saçlarını arkadan toplamıştı. Shodancho, aralarındaki uzak mesafeye rağmen onun güzel ve

delici gözlerini, biçimli burnunu ve zalim tebessümünü görebiliyordu. Bembeyaz ve parlak teni adeta etrafa ışık saçıyordu. Denizden esen ikindi meltemiyle uçuşan fildişi renginde bir elbise giymişti. Kız, cebinden çıkardığı sigarayı gözlerini arenadaki hayvanlardan ayırmadan muazzam bir soğukkanlılıkla içti. Shodancho, merdivenlerde belirdiği andan beri onu izliyordu ve görünüşe göre kız oraya tek başına gelmişti. Merakına yenik düşerek, yanında duran Binbaşı Sadrah'a, "Şu kız kim?" diye sordu.

Shodancho'nun bakışlarını takip eden Binbaşı Sadrah, "Adı Atamanda. Şu ünlü fahişe Dewi Ayu'nun kızı," diye yanıtladı onu.

Domuz avı meselesi hallolduktan sonra, Shodancho, doksan altı yaban köpeğini Halimunda halkı arasında paylaştırdı. Köpeklerin çoğu, çeltik tarlalarını ve arazilerini korumalarına yardımcı olmaları için çiftçilere verildi, geri kalanlar ise rasgele dağıtıldı. Köpek alamayanlar mızmızlanınca Shodancho biraz sabretmelerini istedi; köpekler çok yakında yavrulayacaktı. Ve Halimunda, bu yaban köpeklerinin soyundan gelen köpeklerle dolacaktı.

Shodancho'nun başta planladığı gibi ormana dönme zamanı gelmişti. Şehre ilk geldiğinde Binbaşı Sadrah'a şehirde yalnızca domuz meselesi çözülene kadar kalacağını söylemişti. Ama arenada Alamanda'yı gördüğünden beri gözüne uyku girmiyordu. "Sanırım âşık oldum," diye geçirdi içinden. Evet, aşktı dizlerini titreten; onu şehirde daha uzun kalmak, belki de orayı bir daha hiç terk etmemek için bahaneler bulmaya zorlayan, aşktı.

Binbaşı Sadrah, "Hemen gitme, zaferimizi kutlamak için başka eğlenceler de olacak. *Orkes melayu*[6] konseri mesela," deyince, aradığı bahaneyi buldu.

"Bu şehre sevgimden ötürü biraz daha kalacağım," diyerek teklifi hemen kabul etti.

Ve o kızı, konserin olduğu gece yeniden gördü. Konser biletsiz olduğu için futbol sahası bu sefer çok daha kalabalıktı. Başkentten bir orkestra ve kimsenin adını sanını duymadığı şarkıcılar gelmişti. Yine de herkesin keyfi yerindeydi çünkü orkestra dansa uygun müzik çalıyor, kendilerini ritme – veya alkole– kaptıran Halimundalı gençler sallanıp dans ediyorlardı.

Ağlak sözleri hep kırık kalplerden, tek elle alkış tutmaya benzeyen karşılıksız aşktan, eşlerini aldatan kocalardan bahseden şarkılar ne kadar trajik olursa olsun şarkıcılar hiç ağlamıyor, onun yerine seyircilere

gülücükler atıp onlara arkalarını dönerek popolarını sallıyorlardı. Popoları için alkışlandıktan sonra seksi makyajlar içindeki yüzlerini seyirciye dönen mini etekli kızlar biraz çömelince herkes asıl görmek istediği şeyi görüyor ve daha büyük bir alkış kopuyordu. O gece sahnede bütünleşen müzik, duygusallık ve şehvetle herkesin ağzı kulaklarına varmıştı.

Shodancho Alamanda'yı yeniden gördüğünde kız tek başına yürüyordu. Kot pantolonla deri ceket giymişti. Tatlı dudaklarının arasında yine bir sigara vardı. Shodancho, ormandan çıkıp geldiği biricik şehrinde etten kemikten gerçek bir melekle karşılaştığı için içten bir minnet duyuyordu. Kız, sahnenin önünde sallanıp dans etmiyor, futbol sahasının etrafına dağılmış yiyecek tezgâhlarından birinin yanı başında durup konseri seyretmekle yetiniyordu. Kızın kışkırtıcı güzelliğine daha fazla karşı koyamayan Shodancho, ona doğru yöneldi. Popülaritesi kızın yanına gitmesini zorlaştırıyordu çünkü çok sayıda dostane selama karşılık vermek zorunda kalıyordu. Ama artık nihayet kız tam karşısında duruyor –ya da o, kızın tam karşısında– ve onun nefes kesici doğal güzelliğini yakından görebiliyordu. Alamanda, kendisine gülümseyen Shodancho'ya kayıtsız bir bakış atmakla yetindi.

Sırf muhabbet açmış olmak için, "Genç bir kızın gece vakti tek başına dolaşması iyi bir şey değil," dedi Shodancho.

Alamanda doğrudan onun gözlerinin içine bakarak, "Aptal olma Shodancho, bu gece burada yüzlerce insanın arasında dolaşıyorum," dedi.

Ve Alamanda, başka bir şey söylemeden Shodancho'nun yanından ayrıldı. Az önce yaşananlara inanamayan Shodancho buz kesmişti. Girdikleri saçma muhabbet şimdiye kadar girdiği tüm savaşlardan çok daha dehşet vericiydi. Arkasını dönüp yürümeye başladı. Vücudunda da ruhunda da hiç derman kalmamıştı.

Aşkın üstesinden gelmek için bir gerilla taktiği var mı acaba? diye sordu kendi kendine hayıflanarak.

Kızın yüzünü aklından çıkarmaya çalışıyor ama bunun için uğraştıkça yarı Japon yarı Hollandalı ve biraz da Endonezyalı yüzden kurtulması daha zorlaşıyordu. O kızı neden sevemeyeceğini haklı çıkaracak nedenler bulmaya çalışıyordu. Bu kız, ben *shodancho* olup ayaklanma çıkarmayı planladığım yıl doğmuş olmalı, dedi kendi kendine uykuya dalmadan önce (bundan sonra gözüne uyku girmeyeceği aşikârdı). Ve şimdi, başkomutan seçilmiş ve Endonezya Cumhuriyeti'nin ilk cumhurbaşkanı tarafından orgeneral rütbesiyle ödüllendirilmiş bir adam, aralarında yirmi yaş fark olan

on altı yaşındaki bir kıza teslim oluyordu. Bu konuyu düşündükçe acısı derinleşiyor, kara bir sevdaya saplanıp kaldığını hissediyordu.

Bir sabah uyanıp sonsuza dek Halimunda'da kalacağına ve Alamanda ile evleneceğine ant içti.

Fakat emirlerini bekleyen otuz iki sadık askerine bundan bahsetmedi. Tino Sıddık sonunda dayanamayarak sordu: "Ne zaman geri dönüyoruz, Shodancho?"

"Nereye?"

"Ormana; son on yıldır yaşadığımız yere."

"Ormana gitmek geri dönmek sayılmaz," dedi Shodancho. "Ben, sen ve diğerleri, hepimiz bu şehirde, Halimunda'da doğduk. Ve buraya döndük."

"Ormana geri gitmek istemiyorsun yani?"

"Hayır."

Shodancho, eski karargâhının önüne yerleştirdiği Halimunda Askeri Güvenlik Bölgesi tabelasıyla şehirde kalacağını açıkça ortaya koydu. Onun şehirde kalmaya karar vererek apar topar askeri bir bölge tesis ettiğini duyar duymaz yanına gelen Binbaşı Sadrah'a kısaca, "Karşında, bana bağlılık yemini etmiş askerlerime sadık bir askeri güvenlik bölgesi komutanı olarak duruyorum ve emirlerini bekliyorum," dedi.

"Saçmalamayı bırak. Sen bir orgeneralsin ve yerin cumhurbaşkanının yanı."

"Bu şehirde, bana adını bahşettiğin kızın yanında kalabildiğim sürece, kim ya da ne olduğumun bir önemi yok; gerekirse bir köpeğe bile dönüşebilirim," dedi Shodancho yürek burkan bir ses tonuyla.

Arkadaşına acıyarak bakan Binbaşı Sadrah, bir an tereddüt ettikten sonra, "Kızın bir sevgilisi var," dedi. Konuşurken Shodancho'nun yüzüne bakamıyordu. Gözlerini ondan kaçırmaya devam ederek konuşmayı sürdürdü: "Kliwon adında bir genç."

Sözlerinin Shodancho'nun kalbini delip geçtiğinin farkındaydı.

---

[1] Anavatan Savunma Kuvvetleri: Endonezya'nın Japon işgali sırasında Japonların Müttefiklere karşı kurduğu gerilla teşkilatı, *(ç.n.)*

[2] Budancho: Çavuş *(ç.n.)*

[3] Chudancho: Bölük komutanı *(ç.n.)*

[4] Daidancho: Tabur komutanı *(ç.n.)*

[5] Büyük Endonezya (ç.n.)

[6] Malay orkestra müziği *(ç.n)*

7

HİÇ KİMSENİN akıl sır erdiremediği konu, Yoldaş Kliwon'un nasıl olup da sonunda komünist bir gence dönüştüğüydü, çünkü hayatının hiçbir döneminde zenginlik yaşamamasına rağmen, kendini bildi bileli hedonistti. Gerçi babası azılı komünistlerdendi ve aynı zamanda bir hitabet ustasıydı. Sömürge yönetimi tarafından Boven Digul'a gönderilmekten yakayı sıyırıp bir süre daha hayatta kalmayı başarsa da, sonu gelmeyen propaganda faaliyetleri sonucunda isyancı bir komünist olduğunu fark eden Kempeitati onu infaz etmişti. Yine de, Kliwon'un babasının izinden gideceğine dair ortada hiçbir emare yoktu. Okulda durumu çok parlaktı; iki sınıf birden atlamıştı ve büyüyünce istediği mesleği seçebileceği söyleniyordu.

Kliwon, gerçekten de, genç ve disiplinli bir komünistten çok savurgan bir oğul gibi yaşıyordu. Zevk için hindistancevizi, kütük ya da hemen yemek üzere bir avuç kakao çekirdeği gibi artık ne bulurlarsa çalan yağmacı komşu çocuklardan oluşan bir çetenin elebaşıydı. Ramazan bayramından önceki gece bir tavuk çalıp kızartırlar, ertesi gün de tavuğun sahibini bulup af dilerlerdi. Arada şikâyet eden bir iki kişi çıksa da etrafa fazla zararları olmaz, istedikleri gibi davranmalarına göz yumulurdu. Kliwon ve arkadaşlarının daha ilk gençlik yıllarında geneleve gitmeye başladıklarını herkes biliyordu. Harçlıklarını çıkarmak için denize açılır veya balıkçıların ağ çekmesine yardım ederler, ellerine geçen parayı da fahişelere harcarlardı. Bazen ceplerinde tek kuruş olmazdı ama geneleve gide gele şehvetlerini dizginleme alışkanlıklarını yitirmişlerdi.

Kliwon zekiydi. Düşünce tarzı zaman zaman şaşırtıcı olabiliyordu, hatta delilik sınırında bile olduğu söylenebilirdi. Bir keresinde geneleve üç arkadaşını götürmüş, hepsi sırayla aynı fahişeyle yatmıştı. Fahişe hem önde hem arkada bir deliği olduğunu söyleyerek onları ikişer ikişer yatağa davet etmiş fakat hiçbiri bir bok parçasıyla aynı deliği paylaşmak istemediğinden onunla tek tek yatmışlardı. Kliwon bu esnada özverili bir lider portresi çizip fahişeyle önce arkadaşlarının yatmasını istemiş, kendisi son sırayı almıştı.

Hikâyenin sonu fahişe için acıklı bitmişti çünkü çocuklar işlerini bitirdikten sonra para ödemeden oradan sıvışmışlardı.

"Ona bizimle seks yapmanın hoşuna gidip gitmediğini sordum," diye anlatmıştı Kliwon, hemen sonrasında gittikleri bir bira bahçesinde otururlarken. "O da hoşuna gittiğini söyledi. Madem bizim gibi onun da hoşuna gitti, o zaman neden para ödeyelim ki?" İnsanlar ondan bu tür hikâyeler dinlemeye bayılıyordu.

Babasının başına gelenlerin Kliwon'un da başına gelmesini istemeyen annesi Mina, oğlunu deli saçması Marksist düşüncelerden ve komünizmle ilgili her şeyden uzak tutmaya çalışıyor, sonunda bir komünist olup çıkmadığı sürece yaptığı hiçbir şeye karışmıyordu. Onu sinemaya ve konserlere gönderiyor, bira bahçelerinde sarhoş olmasına ve parasını plaklara harcamasına müsaade ediyor, genç kızlarla takılmasından çok mutlu oluyordu. Kızların birçoğuyla yattığını ve bir sürü başka kızın oğluna kendileriyle yatmaları için yalvardığını bilmesine rağmen bunları hiç umursamıyordu. Onun için böylesi, günün birinde oğlunu bir idam mangasının karşısında bulmaktan bin kat daha iyiydi. "Bir komünist olacaksa da mutlu bir komünist olsun istiyorum," diyordu oğlu için. Kendisi yıllar boyunca bir komünistle evli kalmıştı ve kocasının yoldaşlarıyla birlikte geçirdiği zamanlar ona, komünistlerin hep kasvetli ve düşünceli olduğunu, hiç iyi vakit geçirmediklerini göstermişti. Bu yüzden, Japon işgali ve bağımsızlık savaşı gibi zor zamanlar boyunca, Kliwon'un coşkulu ve mutlu bir yaşam sürmesi için uğraştı.

Tüm kentin sevgilisi olan genç Kliwon, on yedi yaşına geldiğinde çok parlak bir hayat yaşıyordu. Bol paçalı kumaş bir pantolon, üstüne koyu renk bir ceket ve her daim boyalı, parlak mokasen ayakkabılar giyiyordu. Gittiği her yerde genç kızlar evlerinden çıkıp bir gelinliğin kuyruğu gibi arkasına takılıyor, fırsattan yararlanan delikanlılar da kızların ardına sıralanıyordu. Kliwon, ona âşık kızlar tarafından sürekli hediyelere boğuluyordu. Öyle ki, ev artık tam bir hediye çöplüğüne dönüşmüştü. Her gece partilerde eğlenmek dışında başka bir şey düşünmüyorlardı. Erkek arkadaşları da ona tapıyordu çünkü kızları sadece kendine saklamıyordu. O yıllarda işte bu şekilde yaşayan Kliwon ve arkadaşlarının muhtemelen şehirdeki herkesten daha mutlu bir hayatı vardı.

Öte yandan, on yedi yaşına gelmiş olduğu halde, herkesin konuştuğu ünlü fahişe Dewi Ayu ile henüz yatamamış oluşu Kliwon'un mutluluğunu gölgeliyordu. Birkaç kez şansını denemişti ama Dewi Ayu gecede yalnızca

bir erkekle yatıyordu. Kliwon her seferinde geç kalıyor, önünde çoktan bir kuyruk oluşmuş oluyordu. Zamanında gitmiş olsa bile daha fazla parası olan birileri onun yerini kapıyordu çünkü Mama Kalong önceliği her zaman en çok parayı ödeyene veriyordu. Kliwon kafayı Dewi Ayu'nun odasına ve yatağına girmeye takmıştı. O kadar ki, başka kızlarla yatarken onların, şehirde denk gelip birkaç kez gördüğü Dewi Ayu olduklarını hayal ediyordu.

Her hâlükârda, Dewi Ayu ona, dünyadaki her kadının onun için çıldırmadığını göstermişti. Peşinden hiç ayrılmayan genç kızlar kadar olmasa da evli ve dul kadınlar da onunla kafayı bozmuştu ve Kliwon, kendisine sürekli kaçamak bakışlar fırlatan bu kadınların içten içe onu yatak odalarına atmak için yanıp tutuştuklarını biliyordu. Bazılarıyla yatmıştı da. Doğrusu, canı istediği herkesle yatabileceğini biliyordu; Dewi Ayu hariç. Diğer tüm kadınların kendisiyle yatmak için ayılıp bayıldığından emindi. Ancak Dewi Ayu ile yatmak için parasını ödemek zorundaydı. Onunla yatabilmek için bir fırsat yaratmaya çalışıyordu. Uzun sürmesi de gerekmiyordu; beş dakikadan kısa sürse bile bu, Kliwon için yeterliydi. Yalnızca vücuduna dokunmakla kalsa bile kendisini hedefine ulaşmış sayacaktı. Sonunda Dewi Ayu'nun evine gitmeye karar verdi. Daha önce hiçbir erkeğin bunu yapmadığına emindi.

Kliwon müziğe düşkündü ve iyi gitar çalıyordu. En azından arkadaşlar arasında çalıp söyleyebileceği sağlam bir *keroncong*[1] ve ağlak aşk şarkıları repertuvarı vardı. Bir pazar günü, sokak çalgıcısı gibi giyinip kuşanmış vaziyette, gitarını alıp tek başına Dewi Ayu'nun evine gitti. Şarkıları ve bayat numaralarıyla kadının kalbini fethetmeyi amaçlıyordu. Bu yöntemi daha önce defalarca kullanmış, penceresinin önünde serenat yaptığı birçok genç kızın onun için çıldırmasını sağlamıştı. Şimdi de Dewi Ayu'nun evinin kapısının önünde durmuş, gitarının tellerine vurup kendine has falsetto sesiyle şarkılar söylüyordu.

Görünüşe bakılırsa fahişenin ilgisini çekmeyi başaramamıştı çünkü şimdiye kadar beş şarkı söylemiş olmasına rağmen kapıyı açan yoktu. Kadının evde üç küçük kızı ve iki hizmetçisiyle yaşadığını, hepsinin de çok nazik insanlar olduğunu duymuştu. Ev ahalisinin nezaketine güvenerek kapının önünde dikilmeye devam etti ve boğazı kuruyana dek tam on şarkı söyledi. Serenadına başlamasının üzerinden tam bir saat geçtikten sonra bir mendil çıkarıp alnında ve boynunda biriken terleri sildi. Artık bacakları vücudunu taşıyamayacak hale gelmişti ama evin hanımı hâlâ ortalıkta

gözükmüyordu. Sonunda gitarını masanın üzerine bıraktı ve biraz soluklanmak için bir sandalyeye oturdu. Gözlerinde şimşekler çakıyordu ama pes etmemeye kararlıydı.

Evin sahibesi için müziğin durmasının devam etmesinden daha ilgi çekici olduğu ortaya çıktı. Beklenmedik bir şekilde evin kapısı açıldı ve sekiz yaşlarında küçük bir kız belirdi. Küçük kız, getirdiği bir bardak soğuk limonatayı masanın üzerindeki gitarın yanına koydu.

"Bahçemizde istediğin kadar şarkı söyleyebilirsin," dedi Kliwon'a, "ama şimdi biraz limonata iç, susamışsındır."

Kliwon oturduğu yerden sıçradı ve ne yapacağını bilemez vaziyette ayakta dikildi. Bu tepkisinin sebebi, kızın sözleri ya da ikram edilen soğuk limonata değil, karşısında duran küçük kızın bir periyi andıran güzelliğiydi. Daha önce hiç bu kadar güzel bir kız görmemişti; Dewi Ayu'dan bile daha güzeldi. Kızın vücudundan, Tanrı'nın böyle bir varlığı yaratmak için hangi malzemeyi kullandığını görmesini engelleyen bir ışık yayılıyordu sanki. Gördüğünü sandığı şey, Dewi Ayu'nun ilgisini çekmeyi başaramadan bir saat boyunca ayakta dikilip şarkı söylemesine kıyasla daha şiddetli bir ürperti yaratmıştı Kliwon'da. Titreyen dudaklarla kekeleyerek sordu: "Senin adın ne?"

"Alamanda; Dewi Ayu'nun kızıyım."

Duyduğu isim beyninde şimşek gibi çaktı. Büyülenmiş ve afallamış bir halde gitarıyla birlikte oradan ayrıldı. Kıza tekrar bakmak için birkaç kez arkasına döndüyse de her seferinde o güzelliği görmeye dayanamıyormuşçasına hızla gözlerini kaçırdı. Bahçe kapısına ulaştığı sırada kız arkasından seslendi.

"Gitmeden önce limonatanı içseydin, susamışsındır."

Kliwon hipnotize olmuşçasına arkasına dönerek verandaya geri gitti. Sıcacık gülümseyen kızın bakışları altında soğuk limonataya uzandı.

"Sırf benim için bu kadar zahmete girmiş olduğundan o limonatayı içeceğim, küçük hanım," dedi Kliwon.

"Yanılıyorsun, limonatayı ben yapmadım, hizmetçimiz yaptı."

Dewi Ayu ile yatma arzusu Kliwon'un aklından bir anda uçtu gitti. Küçük kızın güzelliği gözünü kör etmiş, hayatı ve belki de geleceği mahvolmuştu. O kısa karşılaşma her şeyi değiştirdi. Onunla yakınlaşmaya çalışan kızları etrafından kovuyor, tüm parti davetlerini reddediyor ve bütün zamanını evde oturup aşk hayatının düştüğü içler acısı durumu düşünerek geçiriyordu: Sekiz yaşında bir kız çocuğunun dizleri üzerine çöktürdüğü bir

Don Juan'dı o artık. Kimse neler olup bittiğinin farkında olmasa da, gerçek buydu. Pazar günü Dewi Ayu'nun evine yaptığı ziyaretten hiçbir arkadaşının haberi yoktu, o yüzden son günlerde içine kapanmasına anlam veremiyorlardı. Annesi, Kliwon'u daha önce hiç bu kadar mutsuz görmemişti ve oğlunun durumu onu oldukça endişeleniyordu.

Çaresizlik içinde, "Komünist mi oldun yoksa?" diye sordu. "Ancak bir komünist bu kadar kederli olabilir."

"Âşık oldum," dedi Kliwon annesine.

"Daha kötüymüş!" dedi annesi ve Kliwon'un yanına oturarak, oğlunun uzatmakta olduğu kıvırcık saçlarını okşadı. "O zaman hep yaptığın gibi yap. Git ve kızın yatak odasının altında gitarını çal."

"Gittim zaten. Ama annesini baştan çıkarmaya," dedi Kliwon ağlamaklı bir sesle. "Anneyi baştan çıkaramadığım gibi bir de durup dururken kızına âşık oldum. Ve onu asla elde edemeyeceğim."

"Nedenmiş o? Dünyada seni istemeyecek bir kız olduğunu mu söylüyorsun bana?"

"Bir tek bu kızdır belki de," dedi Kliwon, şımarık bir yavru kedi gibi kendini annesinin kucağına atarak. "Adı Alamanda. Onu elde etmek için komünist olup başkaldırmam, babam ve Yoldaş Salim gibi idam mangasının karşısına çıkmam gerekiyorsa yemin ederim bunu yapacağım."

"Bu kız nasıl biri, anlat bana," dedi Mina, oğlunun ettiği yeminle ürpererek.

"Bu şehirde, hatta belki de tüm kâinatta ondan daha güzeli yok. O köpekle evlenen Prenses Rengganis'ten bile daha güzel olabilir yani. Güney Denizi'nin kraliçesinden, Truva Savaşı'na neden olan Helen'den, Majapahit ve Pajajaran krallıklarının uğruna savaştığı Diah Pitaloka'dan, Romeo'nun uğruna kendini öldürdüğü Jülyet'ten bile daha güzel. Onun kadar güzeli yok. Sanki tüm vücudu ışıldıyor, saçları yeni boyanmış ayakkabı gibi parlıyor, suratı balmumundan yapılmış gibi yumuşak ve pürüzsüz, gülüşü de etrafındaki her şeyi etkisi altına alıyor."

Annesi, onu rahatlatmaya çalışarak, "İyi ya, böyle bir kız için biçilmiş kaftansın," dedi.

"Problem şu ki memeleri daha büyümeye başlamamış, kasıkları daha tüylenmemiş. Daha sadece sekiz yaşında, anne."

Kliwon acısını hafifletmek için çareyi, hiçbirini göndermediği aşk mektupları yazmakta buldu. Günlerce, sekiz yaşında bir kız için uygun olacağını düşündüğü türden bir aşk mektubu yazmaya çalıştı ama

mektupların hepsi çöpü boyladı çünkü bir çocuk için uygun bir aşk mektubu yazmaya çalışırken tutkusunu layıkıyla ifade edemiyordu. Ardından, kalbinden geçenleri olduğu gibi kâğıda dökmeye çalıştı ama kızın yazdıklarını anlayacağından şüpheliydi. Sonunda mektup yazmaktan vazgeçti.

Kliwon o zamanlar okula gitmiyordu. Arkadaşlarından iki yıl önce mezun olmuştu. Herkes okula ya da işe giderken o zamanını aşkı kovalayarak geçiriyordu. Her sabah evden sıvışıp Dewi Ayu'nun evine kadar yürüyor ama asla ön bahçeye adımını atmıyordu. Alamanda'nın, üniforması içinde, elinde okul çantası ve yanında küçük kardeşi Adinda ile ortaya çıkmasını bekliyor ve ona okula beraber yürümeyi teklif ediyordu.

"Nasıl istersen," diyordu Alamanda. "Ama sıkılırsan beni suçlama."

Kliwon bunu her sabah yapıyordu. Teneffüs olunca, Alamanda'nın sınıfının önündeki sapodilla ağacının altında durup arkadaşlarıyla oynamasını seyrediyordu. Eve dönme zamanı gelince, okul kapısının önünde yerini alıp Alamanda'yı bekliyor ve eve kadar ona eşlik ediyordu. Kız dersteyse veya eve tek başına dönmüşse Kliwon yeniden kasvetli bir ruh haline bürünüyordu. Omuzları iyice çöküyor ve amaçsızca etrafta dolanmaya başlıyordu.

Bir gün Alamanda, "Yapacak daha iyi bir işin yok mu senin?" diye sordu. "Her gün bizimle böyle yürüyorsun."

"Böyle söylüyorsun çünkü daha âşık olmanın ne demek olduğunu bilmiyorsun," diye yanıtladı onu Kliwon.

"Oyuncakçılar da gittikleri her yerde küçük çocukları takip ediyorlar," dedi Alamanda. "Bunun 'aşık olmak' anlamına geldiğini bilmiyordum."

Küçük kız Kliwon'u tam anlamıyla dehşete düşürüyordu. Karşısında bir iblis olsa, bu kadar titremezdi. Geceleri rüyasında Alamanda'yı görüyordu. Ama bunlar rüyadan çok bir kâbustu çünkü irkilerek uyanıyor, kaskatı kesilen vücudu ter içinde kalıyor ve zorlukla nefes alıyordu. Bir zaman sonra, Alamanda ile evden okula okuldan eve yürümekten ibaret platonik ilişkileri Kliwon için içinden çıkılmaz bir hal almıştı. Hayatına bu şekilde devam etmesi mümkün değildi ve bir gün ateşlenerek yataklara düştü. Bu, kızla beraber okula yürümediği ilk gündü. Aslında o haldeyken bile gitmeye çalıştı ama ancak kendi evinin kapısına kadar gidebildi. Mina, oğlunu sürükleyerek yatağına geri yatırdı ve alnına soğuk bez koyarken bir yandan da çocukken ateşi çıktığında yaptığı gibi ona yatıştırıcı ilahiler söyledi.

“Sadece biraz sabret,” dedi annesi. “Bundan yedi yıl sonra seni sevecek kadar büyümüş olacak.”

“Problem şu ki,” dedi Kliwon mecalsizce, “o gün gelmeden bu karşılıksız aşk beni öldürecek.”

Annesinin yardım almak için gittiği şamanlar, kızı kara sevdaya düşürecek bazı büyü ve mantralar tavsiye ettiler. Ama annesi bu işi büyü ve mantralarla çözmek istemiyordu; Kliwon, kızın kendisine bir şaman sayesinde âşık olduğunu öğrenirse aklını kaçırırdı. Sadece, oğlunun onu içten içe yiyip bitiren tutkusunu bastıracak bir şey arıyordu.

Ziyaret ettiği son şaman da kendinden öncekiler ne söylediyse aynısını söyledi: “Onun için bir büyü yok, hiç olmadı.”

“Peki ne yapmalıyım?”

“Durum açıklığa kavuşana kadar bekleyeceksin: Ya aşkına kavuşacak ya da kalbi kırık ölecek.”

Kliwon, ateşi düşüp iyileşmek üzereyken, Mina, onu mutlu edecek bir başka geleneksel tedavi yöntemi denedi; onu sahilde yürüyüşe çıkardı. Yakındaki bir parkta oturarak maymun ve geyiklere yem verdiler. Kliwon’u altı yaşında bir çocukmuş gibi pohpohlayarak onunla Alamanda adlı kız hariç her türlü konuda sohbet etmeye çalıştı.

Bir yandan da Kliwon’un arkadaşlarına durumu tüm açıklığıyla anlattı; bu çetrefilli sorunu çözüme kavuşturmak için kendisine yardım edebileceklerini umuyordu. Arkadaşları, Kliwon’u yeniden partilere davet etmeye başlayıp ondan gitar çalıp şarkı söylemesini istediler. Onu komşuların balık ve tavuklarını çalmaya, beraber dağlarda bir gezintiye çıkmaya, kamp ateşi başında eğlenmeye davet ettiler. Genç kızlar yeniden onu baştan çıkarıp kalbini çalmaya ya da en azından şehvetini alevlendirmeye çalıştılar, hatta içlerinden bir tanesi Kliwon’u bir çadıra sürükleyip çırılçıplak soydu ve penisinin sertleşmesini sağladı. Kliwon kızla sevişmeyi arzulamasına arzuladı ama bu eski Kliwon’u geri getirmeye yetmeyecekti. Alışılmış nüktedanlığını, yüzündeki neşeyi, hatta daha önce yatakları alev alev yakan ihtirasını tamamen kaybetmişti.

Bu çabaların hiçbiri işe yaramıyordu ve Kliwon da bunun farkındaydı. Acı çekmesi için lanetlenmişti ve sadece o küçük kızın aşkı onu bu lanetten kurtarabilirdi. Keşke onu gizli bir yere, belki de ormanın içine kaçırabilseydim, diye düşündü. Bir mağarada ya da vadide yaşarlar ve yaban keçileri güderlerdi. Alamanda’nın bakımını kendisi üstlenir, ona göz kulak olur ve genç bir kadına dönüşüp aşkına karşılık verecek kadar

büyümesini beklerdi. Arkadaşlarının yanından ayrılıp yeniden her sabah küçük kızı evinin önünde beklemeye başladı. Kız, uzun bir aradan sonra onu tekrar gördüğüne şaşırarak, "Nasılsın? Hasta olduğunu duydum," dedi.

"Evet, aşk beni hasta etti."

"Aşk, sıtma gibi bir şey mi?"

"Daha da beter."

Bir anlığına ürperen Alamanda, elinden tuttuğu küçük kardeşiyle birlikte okula doğru yürümeye başladı. Peşlerine düşen Kliwon, sefil bir halde Alamanda'nın yanında yürüyordu.

"Beni dinle, küçük kız," dedi nihayet Kliwon. "Bana âşık olmak istiyor musun?"

Alamanda durup ona baktı ve başını iki yana salladı.

"Peki neden?" diye sordu Kliwon, hayal kırıklığıyla.

"Aşkın sıtmadan beter olduğunu daha demin kendin söyledin." Alamanda yeniden küçük kardeşinin elini tutarak yürümeye devam etti, ikinci kez geride bıraktığı Kliwon, derhal yeni bir ateşin ve daha büyük bir ıstırabın pençesine düştü.

Kliwon on üç yaşındayken evlerine yaşlı bir adam gelmiş ve tuhaf bir talepte bulunmuştu: "Burada ölmeme izin verin, lütfen." Mina, böyle bir talebi reddedebilecek biri değildi. Adamı içeri alıp ona içecek bir şeyler ikram etti. Kliwon, adamın evlerinde nasıl öleceğini kestiremiyordu; belki açlıktan ölecekti çünkü görünüşe göre günlerdir ağzına bir lokma koymamıştı. Ama adam, annesinin ikram ettiği yemeği o kadar büyük bir iştahla yemişti ki ölmeye gerçekten hazır değil gibi duruyordu. Önüne konan her şeyi silip süpürdü. Tabağında tek bir kılçık bile bırakmadı. Memnuniyetini belirten bir geğirti çıkardıktan sonra ağzını tekrar açarak, "Yoldaş nerede?" diye sordu.

Kliwon'un annesi, "Japonlar tarafından vurulup öldürüldü," diyerek kısa ve ters bir cevap verdi.

"Peki bu çocuk," diye sordu misafirleri, "ikinizin çocuğu mu?"

"Elbette," dedi annesi, adamı terslemeye devam ederek. "Onu bir yabandomuzundan peydahlamadım."

Misafirin adı Salim'di. Mina, bu misafirlikten hoşnut görünmemesine rağmen adam evlerinde kalma konusunda ısrarcıydı. "Lütfen burada ölmeme izin verin; banyoda yatar, bir tavuk gibi sadece kepek lapası yerim."

Kliwon annesini ikna etmeye çalıştı; adamın bir lağım çukuru yerine evlerinde ölmesi daha uygun olurdu. Sonunda Salim'e ön taraftaki hiç kullanılmayan misafir odası verildi ve Kliwon, ona ölene kadar yiyecek getireceğine söz verdi.

Adamın gezgin olmadığı belliydi. Ayakkabılarını çıkarır çıkarmaz, ayaklarının su toplamış olduğunu gördü Kliwon.

"Kaçak mısın?" diye sordu adama.

"Evet, yarın beni infaz etmeye gelecekler."

"Neden? Birinden bir şey mi çaldın?"

"Evet, Endonezya Cumhuriyeti'nden."

Bu sohbetle birlikte aralarında bir dostluk başladı. Salim, Kliwon'a Rusya'dayken aldığını söylediği kısa siperlikli kepini hediye ederek Rusya'daki tüm emekçilerin bu kepten taktığını söyledi. Ardından, 1926'dan bu yana birçok ülkeyi ziyaret ettiğini anlattı.

"Tatil için değildi sanırım," dedi Kliwon.

"Haklısın. Kaçaktım."

"O sefer kimden çalmıştın?"

"Hollanda Doğu Hint Adaları'ndan."

Adam, bir isyancı ve komünistti. Hem de inandığı fikirleri doğrudan Hollandalı komünist Sneevliet'ten alan eski tüfek bir komünist. Lakabı Yoldaş Salim'di. Seamun'u yakından tanıdığını ve kurulduğu tarihten bu yana Endonezya Komünist Partisi üyesi olduğunu anlattı. Semarang'da bulundukları sırada, tüberküloz olan Tan Malaka'ya her sabah sıcak süt taşımıştı. Endonezya Komünist Partisinin, adında Endonezya'yı geçiren ilk örgüt olduğunu söyledi gururla. Ve aynı zamanda sömürge yönetimine direnen ilk örgüt olduğunu da eklemeyi unutmadı. Daha isyan etmeden, Hollanda Doğu Hint Adaları yönetiminin nefretini kazanmışlardı. Sneevliet, 1919'da; Tan Malaka, 1923'te; diğer bir Hollandalı, Seamun da 1924'te sürgüne gönderilmişti. Aralarında kendisinin de bulunduğu diğer bazı isimler de eşyalarını toplayıp sürgün edilmeyi veya hapse atılmayı beklemişlerdi.

Sömürge yönetimi, 1926 yılının Ocak ayında onu yakalamaya karar vermişti. Anlaşılan bir ay önce Prambanan'da masaya yatırılan devrimin kıpırtılarından haberdardılar. Ancak Salim'i hapse atamamışlardı çünkü o, birkaç kişiyle birlikte Singapur'a kaçmayı başarmıştı. Bir gezgin olmamasına rağmen o dönem ilk kez bir gezgin gibi yaşamıştı.

“Eğer komünist olduğunu söyleyen birinin başkaldırmaya niyeti yoksa,” dedi Kliwon’a, “onun gerçek bir komünist olduğuna inanma.”

Yatağın üzerine tuhaf bir şekilde, çırılçıplak uzanmıştı. Leş gibi kokan çamurlu pis giysilerini çıkardıktan sonra Kliwon ona babasının eski kıyafetlerinden vermeyi teklif etti fakat Salim onun bu nazik teklifini geri çevirdi. Yataktaki ihtiyar adamın çıplaklığı başta Kliwon’u utandırsa da bir süre sonra kapının yanındaki sandalyede çıplak adamın karşısında otururken olabildiğince rahatlamıştı.

“Hiçbir şeysiz ölmek istiyorum,” dedi Yoldaş Salim. “Korkarım ben daha uyanmadan gelip beni vuracaklar.”

“Böyle olacağını düşünüyorsan hiç uyuma,” dedi Kliwon. “Öldükten sonra istediğin kadar uyuyabilirsin. Sonsuza kadar.”

İşte bu doğruydu. Öte yandan Kliwon, gözlerini açık tutmaya çalışan adamın ne kadar yorgun olduğunun farkındaydı. Yoldaş Salim uyumamak için durmadan konuşuyor, bazen başı sonu belli olmayan anlamsız cümleler kuruyor, bazen de ağıt yakıyor gibi sesler çıkarıyordu. Kliwon, onun delirdiğini düşündü. Cumhurbaşkanı ile çok yakın olduğunu anlatıyordu; eskiden Surabaya’da aynı mahallede oturmuş, aynı sınıfta okumuş ve bazen de aynı kadına âşık olmuşlar. Ve sonra, ülkeden kaçıp Moskova’da uzun süre kaldıktan sonra ilk kez geri döndüğünde cumhurbaşkanı ile yeniden buluşmuş. Kucaklaşıp mutluluk gözyaşları dökmüşler.

“Belki şimdi bana inanmıyorsun ama bir gün bunları gazetelerde okuyacaksın,” dedi Yoldaş Salim. “Lakin şimdi, aynı kişi beni öldürmeleri için askerlerini gönderiyor.”

“Ama neden?” diye sordu Kliwon.

“Başkasına ait bir şeyi çalarsan olacağı budur,” diye yanıtladı Yoldaş Salim.

“Başka kimden çaldın?”

“Söyledim ya: Endonezya Cumhuriyeti’nden.”

Komünist Parti’nin 1926’daki devrim girişiminin yaşadıkları tereddütler yüzünden başarısız olduğunu anlattı. İlk kaçışının ardından, izlenecek stratejiyi tartışmak için Singapur’da Tan Malaka ile buluşmuş. Tan Malaka, komünistlerin henüz hazır olmadıklarını düşündüğü için devrim fikrine sertçe karşı çıkmış. Salim, Komintern’in fikrini almak için Moskova’ya gitmiş. Komintern daha da sert çıkarak, devrim girişiminde bulunmalarını yasaklamış.

“Tekrardan aksi yönde bir endoktrinasyon için Stalin tarafından üç ay alıkonuldum,” dedi Yoldaş Salim.

Ancak, devrim fikri iyice kafasına yerleşmiş. Moskova’dan ayrılmasına izin verilmesinin ardından devrim mücadelesini hayata geçirmek niyetiyle Singapur’a dönmüş; hiç kimseden destek alamasa da, gerilla tarzı bir mücadele vermek zorunda kalsa da, kararlıymış. Fakat öğrenmiş ki, meğer devrim ateşi çoktan patlak vermiş ama söndürülmüş. Sömürge yönetimi, Komünist Partiyi dağıtıp tüm faaliyetlerini yasaklamış.

Parti kurmaylarından çoğu ya hapse tıkılmış ya da Boven Digul’a gönderilmişti. Daha sinir bozucu olanı, Komintern’in, şaka gibi, devrime destek vermeye başlamasıydı ama artık çok geçti.

“Biraz daha eğitilmek üzere Moskova’ya geri gönderildim,” dedi Salim. Başarıya ulaşma ihtimalinin daha yüksek olduğu bir dönemde, yeni bir devrim mücadelesi için hâlâ zamanları olduğunu anlattı. Bazı kötü haberler almıştı. Boven Digul’a gönderilen bazı komünistlerin boyun eğdikleri sömürge yönetimiyle işbirliği yapmayı seçtikleri söyleniyordu. İnandıkları davadan vazgeçmeyenler ise kendilerini başta sıtmanın acımasız yüzü olmak üzere çeşit çeşit ölüm tehlikesinin beklediği çok daha ücra köşelere sürgüne gönderiliyordu.

Salim tuvalete gitmek için ayağa kalkınca Kliwon, “Annem evin içinde çırılçıplak dolaştığını görürse avazı çıktığı kadar bağıracaktır,” diyerek alelacele adamın vücudunu bir sarongla örttü.

Yoldaş Salim vücudunun örtülmesine ses çıkarmasa da buna olan itirazını dillendirmekten geri durmadı. “Ne fark eder ki, yarın beni çırılçıplak *ve* ölü olarak görecek.”

Sohbetlerine verandada devam ettiler. Oturdukları yerden balıkçıların karanlıkta parlayan fenerleriyle süslenmiş engin okyanusa bakıp dalgaların huzur verici sesini dinliyorlardı. Kliwon, komünistlerin neyin peşinde olduğunu sorunca Yoldaş Salim, “Cennetin,” diye yanıtladı. Saatler gece yarısını gösterdiğinde KNIL askerleriyle dolu bir kamyonet gördüler ama askerler karanlık verandada oturan ikiliyi görmedi.

“Dünya değişiyor,” dedi Yoldaş Salim. Dünyanın yarısından fazlası yüzyıllardır Avrupalı ülkelerin kontrolü altında ve hepsi sömürgeleştirildi. Avrupalılar, karşılarına çıkan her şeye el koyup kendi ülkelerine götürdü ve zengin oldular. Almanya ve Japonya hariç; onların eli boş kaldı. Ama şimdi, diğer gelişmiş ülkeler kadar güçlüler ve kendi paylarına düşeni talep ediyorlar. İşte savaşın sebebi bu; açgözlü devletler kendi aralarında

savaşıyorlar. (Yoldaş Salim, "Sigara var mı?" diye sorunca, Kliwon odasından tütünü getirmeye gitti.) Yerliler o kadar zavallı ve acınası halde ki. Yıllarca racaların yönetiminde yaşayıp, krallar tarafından kandırıldılar. Sonra birden Avrupalılar geldi ve Cava topraklarında hâlâ geçerli olan aşırı ve çılgınca saygı geleneğine anlam bile veremediler. Zorla çalıştırılan ve topladıkları mahsullerin büyük kısmını zorla sömürge yönetimine teslim eden çiftçiler, sokakta Hollandalı bir genç kız gördüklerinde önünde eğilmeye devam ediyorlar. Komünizm, dünyada eşi benzeri görülmeyen güzellikte bir rüyadan doğmuştu: Başkaları harıl harıl çalışıp aç gezerken karnını doyuran tembel insanlar olmayacaktı artık. Kliwon, "Bu güzel rüyaya ulaşmanın yolu devrimden mi geçiyor?" diye sordu.

"Evet," dedi Yoldaş Salim, "ezilenlerin direnebilecekleri tek bir yol var: Ayaklanmak. Şunu söylemeliyim ki devrim, tek bir parti tarafından örgütlenen toplu bir ayaklanmadan başka bir şey değil."

Komünist ayaklanmanın gerekliliği için gösterdiği tek neden burjuvanın barışçıl bir müzakereye asla yanaşmayacağı gerçeğiydi. Ellerindeki gücü savaşmadan teslim etmeyecek, sahip oldukları zenginlikleri kendi elleriyle dağıtmayacak ve şüphesiz, konforlu yaşamlarından vazgeçmek istemeyeceklerdi. Paylaşmak istemiyorlardı çünkü paylaştıkları zaman kahvelerini ayaklarına getirecek, çamaşırlarını yıkayacak, arabalarını tamir edecek ve kakao çekirdeklerini toplayacak kimse kalmayacaktı. Komünist dünyada herkesin tembellik hakkı ve herkesin çalışma yükümlülüğü olacaktı. "Burjuva bunu istemeyeceği için, tek seçenek ayaklanmak."

Salim ülkeye Bağımsızlık Günü kutlamalarından birkaç gün önce dönmüştü. Cumhuriyetin kurulmasının üzerinden üç yıl geçmiş olmasına rağmen Hollandalılar hâlâ her yerdeydi. Daha da üzücüsü, cumhuriyet yönetimi girdiği her savaş ve müzakere masasından mağlup ayrılmıştı ve ülkenin sadece küçük bir bölümünün kontrolünü elinde bulunduruyordu. Aynı zamanda eski arkadaşı olan cumhurbaşkanı ile buluştuğunda cumhurbaşkanı, "Bu ülkeyi güçlendirip bir devrim başlatmamız için bize yardım et," diyerek Salim'den destek istemişti.

"Bunu görev telakki ederim. *Ik kom hier om or de te scheppen?* Yani, her şeyi yoluna koymaya geldim."

En nihayetinde ona göre ülkedeki kaosun sorumlusu bizzat cumhurbaşkanı, başkan yardımcısı, devlet adamları ve partililerdi. "Japon işgali sırasında halkı köle gibi sattılar, şimdi de ülkenin topraklarını Hollandalılara satıyorlar," dedi Salim. Bir tek Endonezya Komünist

Partisi'ne güveniyordu. Parti, onu içtenlikle bağrına basmıştı. Fakat kısa sürede Endonezya Komünist Partisi'nin mücadeleye yön verirken kritik hatalar yaptığını fark etmişti Salim; bu yüzden partiye yeni bir yön çizmek istiyordu. Partililer de razıydı; ayağının tozuyla Moskova'dan gelen bu kurtarıcıya seve seve teslim etmişlerdi kendilerini. O döndükten bir ay sonra Madiun'da isyan çıktı; evet, tabii ki komünistlerdi. İsyan başladığında orada değildi fakat manevi destek vermek için yanlarına gitmişti. Başarısız devrim teşebbüsü sadece bir hafta sürmüş, Salim kaçak hayatı yaşamaya başlamıştı.

"İşte şimdi burada mezarımın kazılmasını bekliyorum."

"Uzun bir mücadele vermişsin," dedi Kliwon. "İstersen kaçmak için hâlâ zaman var."

"Devrimi iki kez tecrübe ettim, iki deneme de başarısız oldu. Bu benim için kendime bir değer biçmeye yeterli," dedi Salim büyük bir üzüntüyle. "Ölüm vaktim geldi, tekrar kaçsam bile kaderimden kurtulamayacağım."

Kliwon bu düşüncelerin arkasında yatan mantığı anlayamadı.

"Ama ölürsen her şey bitecek."

Yoldaş Salim gözlerini kapadı, gece esintisi yüzünü yalıyordu. "Artık sıra sende, yoldaş."

Yoldaş Salim, iyi bir Marksist olmadığını, mesela sınıf teorisini hâlâ layıkıyla anlayamadığını itiraf ederken bir yandan da dört bir koldan adaletsizlikle savaşmanın şart olduğunu düşünüyordu. "Bu ülkede gerçek Marksist yok," dedi, "sadece karşılığını alamadan çalışan, büyük adamların karşısında diz çöken ve bunlardan kurtulmak için tek yolun isyan etmek olduğu dışında başka hiçbir şey bilmeyen aç kitleler var." "Düşünsene," dedi, "şekerkamışı plantasyonlarındaki şeker fabrikalarında çalışan binlerce işçi var. Plantasyon sahipleri hafta sonlarının ve yamaçlardaki tatil evlerinin keyfini çıkarırken, işçiler yıl boyunca çalışıyorlar. Plantasyon sahipleri devasa kârlar elde ederken, işçiler zar zor geçiniyor. Çay plantasyonlarında da aynısı yaşanıyor. İşte bu yüzden ayaklanmamız gerek. Ve aklımıza kazımamız gereken tek bir Marksist düşünce var: Dünyanın bütün emekçileri, birleşin!"

Uzaklardan gelen horoz sesiyle, yaklaşan ölümün kokusunu almaya başlamışçasına suskunlaştılar. Sandalyesinde sessizce oturan Yoldaş Salim, vaktinden önce ölmüş gibiydi. Fakat uyumuyordu; aksine cin gibiydi ve sabırla son sabahının başlamasını bekliyordu. "Ben gerçek bir komünistim;

cennete gideceğine inanan dindarlar gibi, ölmekten korkmuyorum," dedi zorla duyulur bir sesle.

"Allah'a inanıyor musun?" diye çekinerek sordu Kliwon.

"Bunun önemi yok," diye yanıtladı Salim. "Gözlerinin önünde insanların gırtlağına basılırken, Allah var mı yok mu diye düşünmek, boş iş."

"Yani cehenneme gideceksin."

"Cehenneme gitmeyi tercih ederim, zaten hayatım boyunca insanların başkaları üzerinde üstünlük kurmasının önüne geçmeye çalıştım. Naçizane fikrimi sorarsan, cehennem bu dünyanın ta kendisi ve bizim görevimiz kendi cennetimizi yaratmak."

Gün ağardı ve artık son sabahını yaşayan Yoldaş Salim'in tahmin ettiği gibi onu infaz etmek için bir yüzbaşıyla bir manga cumhuriyet ordusu askeri geldi. Halimunda, KNIL işgali altındaki bir bölgede bulunduğundan sessizce, sivil kıyafetler içinde geldiler. Askerler, Kliwon'la sessizce verandada oturan Salim'in etrafını çevirdi.

"Çıplak ölmek istiyor, doğduğu günkü gibi saf," dedi Kliwon.

"Bu imkânsız," dedi yüzbaşı. "Kimse onun ortalıkta sallanan komünist çükünü görmek zorunda değil."

"Ama bu onun son arzusu."

"Olmaz."

"Madem öyle, o zaman banyoda yapın şu işi," dedi Kliwon. "Bırakın çıplak kalsın. Belki öncesinde sıçmak ister, sonra da vurursunuz."

"Bir numaralı komünistin bir banyoda ölmesi…" dedi yüzbaşı, başını iki yana sallayarak, "işte bu, tarih kitaplarına harika bir hikâye olacak."

Ve sonu böyle oldu. Yoldaş Salim üzerindeki sarongu çıkardı ve dünyaya veda edercesine vücudunu toprağa bulayıp temiz havayı derince içine çekti. Kliwon, yüzbaşı ve askerlerden bazıları onu banyoya kadar takip etti. Kliwon bütün bu velvelenin annesini uyandırmasından korkuyordu. Salim, vurularak öldürülmeden önce banyoda *Halkın Kanı* ve *Enternasyonal* marşlarını söyleyerek Kliwon'u ağlattı, ikinci marş biter bitmez yüzbaşı, azıcık aralık bıraktığı kapının arasından silahını doğrultarak art arda üç el ateş etti. Yoldaş Salim banyoda çıplak öldü: Doğarken hiçbir şeye sahip değildi, ölürken de öyle öldü. Silah seslerine uyanan Mina, neler olduğunu görmek için koşup geldiğinde, oğlunu askerlerin adamın cesedini sürükleyişini seyrederken buldu.

"Babanın Japonlar tarafından infaz edilişini görmüştün," dedi Mina. "Şimdi de bu adamın Cumhuriyet Ordusu tarafından öldürüldüğünü

görüyorsun. Kafanı kullan ve bir an için bile komünist olmayı aklından geçirme.”

“Birçok kral darağacında can verdi,” dedi Kliwon, “ama bu, insanların kral olmayı istemekten vazgeçmelerini sağlamıyor.”

“Dün gece seni etkilemeyi başardı mı?” diye sordu Mina endişeyle.

“Öyle mi değil mi bilemem ama gece ayazında üşütmeme sebep olduğu kesin.”

Askerler cesedi bir dört yol ağzına taşıdı. Devriye gezen KNIL askerlerine yakalanmaktan korkmuyorlardı çünkü onların bu saatte uyanık olması söz konusu değildi. Peşlerinden gelen Kliwon’un gözleri önünde Yoldaş Salim’in cesedini yolun ortasına serdiler.

Kliwon, üç kurşun deliğiyle bezenmiş cesedi görmeye gelen kalabalığın arasında dururken yeni hediyesi başındaydı. O kepi uzun yıllar başından çıkarmayacaktı, ordu kendisini infaz etmeye geldiğinde dahi. Salim’in etrafında kanından bir gölet oluşmuştu. Bir asker cesedin üzerine benzin döktükten sonra bir başkası yanan bir kibrit fırlattı. Yanmaya başlayan ceset, kızaran bir yabandomuzu gibi kokuyordu.

“Bu da kim?” diye sordu adamın biri.

“Bir domuz olmadığı çok açık,” dedi Kliwon.

Kliwon, ateş sönüp askerler gözden kaybolana kadar Salim’in cesedinin yanında bekledi. Küllerini toplayıp ufak bir kutuya koydu ve eve getirdi. Annesi, oğlunun sergilediği bu aşırıya kaçan davranışlar yüzünden oldukça kaygılıydı ve küllerin uğursuzluk getireceğini söyledi.

“O kepi de çıkar.”

Kliwon kepi çıkarıp masaya koydu ve yatağına uzandı.

“Allah’ıma şükürler olsun,” dedi annesi, “sen iyi bir evlatsın.”

“Yanlış anlama anne,” dedi Kliwon. “O kepi sadece uzun süredir uyumadığım ve biraz uyumak istediğim için çıkardım.”

Kliwon, kapalı bir mağazanın önünde kaldırıma oturmuş, duvarlardan söktüğü sigara reklamı afişlerini yırtıyordu. Geçen arabaları seyrederken bir yandan da ümitsiz aşkını düşünüyor ve kendi kendine soruyordu: Bu dünyada ondan perişanı var mıydı acaba? Annesi ve arkadaşları, bir an önce toparlanmasını istiyorlardı. Fakat Kliwon bu istekleri reddediyordu; ona kendini daha iyi hissettirecek tek bir şey vardı, o da o genç kızı elde etmekti.

“Senden daha talihsiz birilerini ara bul,” dedi Mina sonunda, “belki kendini birazcık daha iyi hissedersin.”

Kliwon’un aklına gelen ilk isimler ikisi de infaz edilen babası ve Yoldaş Salim oldu. Mina gafil avlanmıştı; tavsiyesinin Kliwon’un aklına o iki adamı getireceğini hiç düşünememişti. Kliwon, bir hafta boyunca o kaldırımda oturup, Yoldaş Salim’in anlattığı sefil durumdaki insanları seyretti. Bunlar, daha küçük bir çocukken babasından dinlediği insanlardı. Yanında vücudu çıbanla kaplı bir dilenci otururken Alman ve Amerikan arabaları içinde geçen insanları görmek istiyordu. Etrafı sepetlerini ve altına sığındığı güneşliği taşıyan hizmetçileriyle çevrili halde pazara giden genç bir kadın görmek istiyordu. Her şeyden önce, dikkatini başka tarafa çekmesi için bütün bu toplumsal çelişkileri kendi gözleriyle görmek istiyor, başkaları açlıktan ölürken ya da acımasızca çalıştırılırken bir insanın aşk yüzünden telef olmasının ne kadar acıklı olduğunu düşünüyordu.

Evden ayrılıp dilencilerle yaşamaya başlayalı bir aydan fazla olmuştu. Güçlü ve yakışıklı halinden eser kalmamış, bir deri bir kemik kalmıştı. Kızıl saçlarının rengi solmuş; uçları süpürge gibi sertleşmişti. Numara yapmıyor, bu şekilde yaşayarak aşk acısını başka bir acıyla dindirmeye çalışıyordu, insanların verdikleriyle besleniyor, kimse bir şey vermezse çöp kutularını karıştırıp artıklar için diğer dilenciler, sokak köpekleri ve sıçanlarla mücadele ediyordu.

Artık etrafında gittiği her yerde onu takip eden kızlar yoktu. Aksine, kızlar onunla karşılaştıklarında, onun bir zamanlar kendilerini çıldırtan ve belki de yatağına bile atmış olan Kliwon olduğunu anlamıyorlar; tiksintiyle burunlarını tutup öğürüyorlar, ellerini yüzlerine siper ederek adımlarını hızlandırıyorlardı. Küçük çocuklar bile onu taşa tutuyordu. Bu yüzden vücudu hep yara bere içindeydi. Sokak köpekleri, parçalayacak bir kirpi bulmuşçasına onu kovalayıp duruyordu. Bir keresinde eve gitti ve Mina onu tanıyamadı. “Eğer Kliwon adında bir dilenci görürsen ona eve dönmesini, annesinin ölmek üzere olduğunu ve onu son bir kez görmek istediğini söyle,” dedi annesi.

Kliwon, annesinin verdiği bir tabak pilavı kabul ederek, “Hiç ölecekmiş gibi durmuyorsun,” dedi.

“Ufak bir yalandan zarar gelmez.”

Uzun zaman sonra, yaşadığı hayat Kliwon’a normal gelmeye başladı. Birçok şey; annesi, evi, arkadaşları, kızlar ve hâlâ ara sıra aklını kurcalamaya devam etmesine rağmen bilhassa Alamanda, sokaktaki hayatın

kendine özgü rutini içinde aklından silinip gidiyordu. Aklını bunlarla meşgul etmek yerine yiyecek bir avuç pirinç ve yatacak rahat bir yer bulmak gibi daha önemli meselelere odaklanmıştı. Kafasını meşgul eden karmaşık düşüncelerden kurtulmak onu mutlu bir berduşa döndürmüştü. Ta ki, bela, Isah Betina adında genç bir dilenci kız kılığına bürünüp onu bulana kadar.

Kızı iki kez görmüştü. Son gördüğünde çöplüğün kenarında beş azgın serserinin tecavüzüne uğruyordu; Kliwon'un saldırganlarla başa çıkması imkânsızdı. Ama kızı o beş serserinin saldırısına uğradığı günden daha önce de görmüştü. Güzel bir kızdı fakat haftalarca su ve sabun yüzü görmemiş olduğundan leş gibi kokuyordu. Kızın yürek parçalayıcı çığlıkları Kliwon'u mukavva barakasındaki ikindi uykusundan uyandırmıştı. Eline bir pala alıp seslerin geldiği tarafa yöneldi. Kızın ırzına geçen serserilerden iki tanesi sırıtarak organlarını gömleklerine silmekle meşguldü. Üzerine çullanmış bir başkası zorla içinde gidip gelirken kız artık mücadele etmeyi bırakmıştı. Bir diğeri memelerini avuçlarken sona kalan adam aletini sıvazlayarak sabırsızca sırasını bekliyordu.

"Kızı bana verin," dedi Kliwon sertçe.

Kızla işini bitirenler arasından grubun lideri gibi duran bir serseri, kollarını sıvayarak gözlerini Kliwon'a dikti.

"Kızı bana verin dedim," diye tekrarladı Kliwon.

"Sana sıra gelmeden önce cesedimi çiğnemen lazım."

"Olur." Kliwon, adamlar ne olduğunu anlayamadan arkasında sakladığı palayı o serserinin boynuna doğru salladı. Adamın başı öne düşerken boğazından kanlar fışkırıyordu. Boynu kırılan serseri birkaç saniye içinde yere yığıldı; besbelli ölmüştü. Kliwon cesedi tekmeleyerek kalan dört adama doğru yaklaştı. "İşte, arkadaşınızın cesedini çiğnedim, şimdi kızı bana verin."

Bütün bunlar olup biterken kıza tecavüz etmeyi sürdüren serseri, şlap diye iğrenç bir sesle hızla aletini kızın içinden çıkardı ve küflenmiş bir ekmek gibi solan suratla kaçmaya başladı. Diğer üç arkadaşı da peşinden gitti. Kızı, bacakları kırık bir masanın üstünde sırt üstü yatar vaziyette çıplak ve baygın bırakıp gitmişlerdi. Kliwon, kızı kendi gömleğiyle sardıktan sonra sırtına alıp barakasına taşıdı ve eski bir kanepeden ibaret yatağına yatırdı. Kısa bir an kızı seyrettikten sonra kendisi de bir köşedeki eski gazete yığınının üzerine uzanarak uykuya daldı.

Kliwon uyandığında gece olmuştu. Kızı kanepede, dizlerini kucaklayarak oturmuş, açlıktan titrer halde buldu. Hâlâ çıplaktı. Omuzlarından dökülen gömlek üstünü biraz örtüyordu, o kadar. Kliwon tencerenin dibinde kalan mısır lapasından verdi ona. Kız, bu soğuk ve bozulmaya yüz tutmuş kahvaltı artığını büyük bir iştahla yedi. O yerken Kliwon da bir çocuğun hevesli ilgisiyle kızı gözlemledi. Kız, Kliwon'un varlığına aldırış etmeden önündeki yemeği yiyordu. Hiç sarsılmışa benzemiyordu. Başına gelenleri çoktan unutmuştu belki. Kliwon, kızın ipeği andıran açık renk saçlarını, delici bakışlarını, küçük burnunu ve ince dudaklarını şimdi fark ediyordu.

"Adın ne?" diye sordu Kliwon.

Kız cevap vermedi. Tencereyi eski kanepenin altına yerleştirip yerine oturdu, sonra da genç bir bakire gibi utangaç edayla Kliwon'a bakmakla yetindi. Ellerini uzatıp, bir sevgilinin sevecenliğiyle Kliwon'un ellerini tuttu. Birdenbire içi ürperen Kliwon ne olduğunu anlayamadan kız ona doğru atıldı. Kliwon'u kanepenin üzerine devirip üstüne çıktı ve ona sıkıca sarılarak şiddetle öpmeye başladı. Kliwon önce tüm gücüyle kızı itmeye çalıştı. Biraz duraksadıktan sonra bir idam mangasının önünde teslim olmuş gibi ellerini kaldırarak hareketsiz kaldı. Üzerindeki gömleği çıkaran kızın diri ve yuvarlak memelerini göğsünde hissetmesiyle birlikte içini cezbedici bir sıcaklık kapladı. Uzun bir aradan sonra kanının damarlarında tekrar ihtirasla pompalandığını hissetti. Kızın sarılışına ve öpücüklerine aynı şekilde karşılık vermeye başlayıp pantolonunu çıkardı.

O beş serserinin vahşi tecavüzüne uğrayan kız gitmiş, yerine çılgın bir âşık gelmişti. Kliwon bile olanları unutmuştu. Kıza sıkıca sarılarak pozisyonlarını değiştirdi ve kızın üstüne çıktı. İkisi de çıplaktı, hazırdı. Kanepenin darlığıyla önlerine çıkardığı engelleri aşarak tekdüze ama şehvet dolu hareketlerle fırtınaya yakalanmış bir tekne gibi sallanarak, sarsılarak ve titreyerek seviştiler.

Sevişmeleri bitince Kliwon'un aklına bir anda birbirlerini hiç tanımadıkları geldi. Bitkin halde sarılarak kanepede uzanmayı sürdürüyorlardı. Kliwon tekrar sordu: "Adın ne?" Kız yine cevap vermedi. Sadece gülümseyip sayıklar gibi anlamsız mırıltılar çıkardı ve ardından derin bir uykuya dalarak hafifçe horuldamaya başladı.

Çok geçmeden kızın adını bir berduştan öğrendi. "Adı Isah Betina," dedi berduş, Kliwon'a, "en azından herkes ona öyle sesleniyor."

Kliwon sorularına devam etti. "Nereden gelmiş?"

“Onu bir hafta önce yolun kenarında buldular. Sen gelip içlerinden birini öldürene kadar neredeyse her gün kıza toplu tecavüz ediyorlardı,” dedi berduş. “Kızın kafası gidik.”

Demek öyleydi. Bir deliyle yattığını öğrenseler arkadaşları ne derdi acaba; hayal bile edemiyordu. Belki başka bir dürtünün etkisiyle mantığının sesini dinlemedi ve ilk yaptığı şey kızı kumsala götürerek yıkamak ve ona annesinin çamaşır ipinden çaldığı doğru düzgün giysiler vermek oldu. Kliwon’un mukavva barakasında yaşıyorlardı. Bazen eski kanepede oturup keyif yaparken taşla kırdıkları cevizleri yiyorlar, yine aynı kanepede sevişip uyuyorlardı. Isah Betina’ya tecavüz eden serserilere ne olduğunu hiç öğrenemediler ama Kliwon, intikam için döneceklerini düşünerek kaygılı zamanlar geçirdi. Isah Betina artık Kliwon’la aynı evde yaşadığı için herkes onları bir çift olarak kabul ediyor ve artık hiç kimse deli kızı rahatsız etmiyordu.

Kliwon, baldırıçıplak bir dilenci olarak yaşamaya başlamasının ardında yatan asıl nedeni unutmuş gibiydi. Artık aklı biraz dağılsın diye kendinden daha bahtsız insanların peşine düşmeyi ve Alamanda aşkına karşılık vermediği için çektiği acıyı unutmak adına kendine işkence etmeyi bırakmıştı. O küçük kızı unutmak için en iyi yolun başka bir kız olduğunu fark etmişti. Yiyecek yemeği ve kalacak düzgün bir yeri olmadan yaşadığı perişan hayat ona ıstırap vermiyordu. Hatta, içinde bulunduğu durumdan oldukça memnundu. Aşkın coşkusunu yeniden keşfetmişti. Bunda en büyük pay kuşkusuz Isah Betina’nın onun sevgisine aynı sıcaklıkla karşılık vermesiydi. Birbirlerine, içinde bulundukları sefil koşulları çabucak unutturmuşlardı. Isah Betina, bir deliden çok mest olmuş bir âşık gibiydi. Kliwon da artık kızın geçmişi hakkında hiçbir şey bilmemesini dert etmiyor, ona, “Bir gün seninle evleneceğim,” diye sözler veriyordu. Bütün gün ve bütün gece boyunca birbirlerini öpüp okşamak dışında fazla bir şey yapmıyorlar, sevişmelerine sadece acıktıklarında bir şeyler yemek ya da yorulduklarında uyumak için ara veriyorlardı. Sevişmek için en gözde yerleri kanepeydi; inlemeleri gecenin bir yarısı komşuları uyandırıyor, sonra onları da tahrik ediyordu, insanlar onların bu halini hem kıskanıyor hem de yeni bir çift olarak ilişkilerinin balayı dönemini yaşadıklarını düşünüyorlardı. Balayı dönemi dur durak bilmeden haftalarca devam etti.

Bir gece yine her zamanki gibi sevişirlerken, bir çöp yığınının içinden çıkıp sinsice barakalarına giren bir yılan Isah Betina’yı ayak parmağından ısırdı. Isah Betina kendini sevişmenin heyecanına kaptırmış olduğundan

herhangi bir tepki vermedi; ardından şimdiye kadarki en şiddetli orgazmlarını yaşadılar. Fakat parmak ısırtan talihleri böyle devam etmeyecekti. Kliwon boşalıp kanepeye yığıldıktan sonra kızın inleyerek kıvrandığını fark etti. Önce kızın hâlâ kendisini arzuladığını düşündü ama moraran bacağını görünce olanları anladı. Artık çok geçti; kızı ısıran yılan zehirli bir kobraydı. Isah Betina, daha üzerindeki ter kurumadan seviştikleri kanepede öldü.

Her gece zevk çığlıklarıyla uyanmaktan bıkıp usanan komşulara sorarsanız bu trajik son, ilahi adaletti, çünkü onların gözünde Kliwon ile Isah Betina, zina yapan iki günahkârdı sadece. Kliwon kızın cesedini mezarcı Kamino'ya götürüp dini bütün biri öldüğünde yapılan türden bir cenaze töreni yapılmasını istedi. Cenaze töreninde sadece mezarcı ile bir evden çaldığı şık kıyafetler içindeki Kliwon vardı. "Sadece beni mutlu etmek için yaşıyordu," dedi ağlayarak.

Yas döneminin yedinci gününde Isah Betina ile birlikte yaşadıkları barakayı yaktı. Alevler komşu barakalara sıçradı. Alevler içinde kalan mukavvaların sahipleri lağım suyuyla barakalarını söndürmeye koştular. Kliwon delirmiş gibiydi, insanların üzerine köpek dışkısı, sokak lambalarına taş fırlatmaya başladı. Acısı bir türlü dinmiyordu. Avuç içi büyüklüğünde taşlarla Merdeka Caddesi'ndeki tüm pastanelerin camlarını kırıp, çığlık çığlığa kalan dükkân sahibelerini paniğe sevk etti. Bir postacıyı devirip bisikletini çaldı. Postacı yeri boylarken tüm mektuplar sokağa saçıldı. Zengin sahiplerinin bahçelerinden fırlayan üç köpeği öldürdü, sinemanın önüne park etmiş arabaların lastiklerini yardı ve bir güvenlik kulübesini yaktı. Sonunda polisin sert tepkisiyle karşılaştı ve şehir sınırlarını çizen duvarı yıkmaya çalışırken tutuklandı.

Tutuklandıktan sonra normalde mahkemeye çıkarılması gerekirdi fakat işin o tarafıyla hiç kimse ilgilenmedi. Kliwon, tek başına kaldığı hücresinde, yavaş yavaş eski sakin ve ağırbaşlı haline döndü. Artık etrafa verdiği tek rahatsızlık, gece vakti uykusunda, uluyan yaban köpeklerini ve çiftleşen kedileri bastıran sağır edici bir sesle Isah Betina'nın adını sayıklamasıydı. Sevgilisini kaybettiği için acısından hapislere düşen gencin haberi etrafa yayılıp annesine kadar ulaştı. Mina gelip onu kefaletle çıkarana kadar Kliwon yedi ay hapiste kaldı. Mina onu, oğlunu inek ahırında oynarken bulan kızgın bir anne gibi eve sürükledi. Artık yetişkin bir erkek olmasına aldırmadan oğlunu yıkarken, "Senin için bir kadının aşkından daha önemli bir şey yok mu?" diye homurdandı.

Kliwon evden ayrıldığından beri ev hiç değişmemişti. Her şey bıraktığı gibi yerli yerinde duruyordu. Kendini daha iyi hissetmek için nafile bir çabayla, eskiden peşinde koşan kızların hediye ettiği ucuz romanları ve mutlu sonla biten aşk hikâyelerini, yine aynı kızların gönderdiği aşk mektuplarını okudu. Ancak tüm bunlar kederini daha da artırdı. Aynı hüzün, aynı kalp yarasıyla tekrar başa dönmüş gibiydi. Kendi mutluluklarından biraz da ona aşılamaları için arkadaşlarıyla yeniden görüşmeye başladı. Bazıları evlenmiş, çoluk çocuğa karışmıştı. Bir yandan da eski kız arkadaşlarını ziyaret ediyordu. Onların da bazıları evlenmiş, hatta boşanmıştı bile. Aşkın sıcak dokunuşunu yeniden hissedebilmek için üç dört tanesiyle yatmayı denedi. Fakat tüm bunlar Isah Betina'ya duyduğu özlemin yeniden depreşmesinden başka bir işe yaramadı.

"Git sokaklarda yaşamaya devam et," dedi annesi. "Belki kendine yeni bir aşk bulursun."

"Öyle yapacağım," dedi Kliwon.

Olur da bir gün geri dönerse, düzgün ve tertipli bulmayı umduğu tüm özel eşyalarını topladı. Etrafa yayılmış kitaplarını mukavva kutulara doldurup odasının bir köşesine istifledi. Dolabındaki giysilere çekidüzen verdi, emektar gitarını kaldırdı, plaklarını bir araya topladı, jilet ve diş fırçasını düzgünce bir çekmeceye yerleştirdi. Masasının üzerinde Yoldaş Salim'in ona verdiği kep dışında hiçbir şey kalmamıştı; onu hiçbir yere kaldırmayıp takmaya karar vermişti. Aynanın karşısına geçip kendini seyretti. Acı içinde geçen yıllardan sonra iyice zayıflamış, yüzü çökmüştü ve gözleri boş boş bakıyordu. Saçları hâlâ lüle lüleydi. Uzun süre aynanın karşısında kaldı ve gözleri başındaki kepe takıldı. Evlerinde ölen komünistin sözleri aklına geldi; doğru muydu acaba, Rusya'daki tüm emekçiler bu kepten mi takıyordu?

"Şu kasvetli tipe bak," dedi aynadaki yansımasına. "Bu kepi takacak kadar kasvetli."

Kapının önünde beliren Mina, aynanın karşısında duran oğlunu seyretmeye koyuldu. Ütülü pantolonu, koton gömleği ve başında o keple Kliwon'un nereye gideceğini kestirmeye çalışıyordu.

"Bir dilenci gibi durmuyorsun, evlat."

Kliwon, yüzünü annesine dönerek şöyle dedi: "Bundan sonra benim adım Yoldaş Kliwon, anne."

[1] Endonezya’da geleneksel bir müzik türü ve ukulele benzeri bir enstrüman *(ç.n.)*

8

SİSLİ BİR SABAH, Halimunda Garı'nda peronu dolduran yolcular, daha önce benzerini görmedikleri olağanüstü bir manzarayla karşılaştılar. İki sevgili, bilet gişesinin önündeki badem ağacının altında zaman ve mekân mefhumlarını kaybetmiş halde tutkuyla öpüşüyordu. Görenler, o ateşli öpücüğün hikâyesini yıllarca anlatacak, iki sevgilinin dudaklarından çıkan kıvılcımları gördüklerine yemin edeceklerdi. Bu öpüşmenin bir efsaneye dönüşmesi, öpüşenlerin Kliwon ile Alamanda olması yüzündendi. Kadınlar da erkekler de bu iki sevgilinin öpüşme anını büyük bir gıptayla hatırlıyordu.

Çiftin kışkırtıcı halleri, Kliwon'un üniversite eğitimi için başkent Cakarta'ya gitmesinden birkaç hafta önce herkesin diline düşmüştü zaten.

Alamanda ve Kliwon sevgili olduklarında herkes onların dünyadaki gelmiş geçmiş en güzel çift olduğuna kanaat getirdi. Bir tek Adinda böyle düşünmüyordu. Ablasına, erkeklerin kalplerini kırmaktan hoşlanan ucuz bir sürtük olduğunu ve en azından bu defa, Kliwon'un hatırı için, hemen buna bir son vermesi gerektiğini söylediğinde Alamanda parmaklarıyla kulaklarını tıkıyordu. Belli ki küçük kız, ablası daha sadece sekiz yaşındayken Kliwon'un Alamanda'ya nasıl körkütük âşık olduğunu hâlâ hatırlıyordu ve belli ki böylesine büyük bir aşkı bilerek yıkıma uğratmanın ablası için büyük bir talihsizlik olacağına inanıyordu. Adinda, şayet Alamanda Kliwon'un kalbini kırmaya cüret ederse onu öldüreceğine ant içti. Ablasının Kliwon'un aşkına karşılık verip bir süre sonra onu çöp gibi bir kenara atmasındansa doğrudan reddetmesinin çok daha hayırlı olacağını düşünüyordu. Küçük kardeşinin ağzından çıkan tehditlere kulak asmayan Alamanda'nın ne kadar söz dinlemez ve inatçı bir genç kız olduğu ise ortadaydı.

"Hadi itiraf et, küçük kız, beni kıskanıyorsun," dedi Alamanda.

"Şayet birini kıskanacaksam, bu kişi, şimdiye kadar *yüzlerce* erkekle yatmış olan annemiz olurdu," dedi Adinda.

“Ben erkeklerle yatamaz mıyım sanıyorsun?”

“Bu şehirdeki her erkekle yatıp, annemiz gibi yatakta harikalar yaratacağına eminim,” dedi Adinda, “ama hepsini layıkıyla sevmenin imkânı yok.”

Tam bir ev kuşu olan kardeşinin aksine, Alamanda, günlerini sevgilisi ve arkadaşlarıyla konserlere giderek, şarkı söyleyip gitar çalabilecekleri herhangi bir yerde toplanarak geçiriyordu. Geceleri şehirde eğlenmeye çıkıp, sinemaya gidiyorlardı; Alamanda’nın şafak sökene kadar eve dönmediği oluyordu. Sonunda geldiğinde, endişeli gözlerle pencerenin önünde eve dönmesini bekleyen küçük kardeşlerine tek kelime etmeden doğrudan odasına giderken, o dönem hayli popüler olan ağlak aşk şarkılarından birini mırıldanmaya devam ediyordu.

“Fahişeden betersin,” dedi bir gece Adinda homurdanarak. “Onlar eve gelirken hiç değilse yanlarında biraz para getiriyorlar.”

“Hadi itiraf et, Küçük Mızmız,” diye bağırdı Alamanda odasından. “Ya da dur! Senin yerine ben söyleyeyim. Bal gibi Kliwon’a âşıksın işte.”

“Ona âşık olsam bile bunu söylemezdim, çünkü söylersem kendini öldürürdün.”

Kliwon’un, bir tek o evdeki değil, Halimunda’daki tüm kızlar arasında hayli popüler oluşu söylenti değil, gerçekti. Aslına bakarsanız bu popülerliği daha küçük yaşlarda başlamıştı. Beşinci sınıfa giderken altıncı sınıf sorularını çözerek üstün zekâsıyla herkesi kendine hayran bırakıyordu. Öyle ki, okul müdürü bir sınıf atlamasına karar vermişti. Ortaokuldayken girdiği tüm matematik yarışmalarını kazanmıştı. Yine daha o yaşlarda gitar çalıp şarkı söyleyebildiği ve üstüne üstlük cezbedici bir yakışıklılığı olduğu için kendisine âşık kız sürüleri eşliğinde geceleri dışarı çıkmaya başlamıştı.

Tabii tüm bunlar, daha sadece sekiz yaşındaki Alamanda’ya âşık olup sokaklara düştüğü ve sokaklarda yaşarken Isah Betina adındaki deli kızla ilişki yaşadığı dönemden önce, canı kimle isterse onunla takıldığı zamanlarda oluyordu. Şimdiyse herkes genç ve yakışıklı, parlak delikanlı Kliwon ile şehrin en muteber orospusunun genç ve güzel vârisi Alamanda’nın ne kadar fevkalade bir çift olduklarını konuşuyordu. Adinda dışında herkes, elbette. Ona göre bu birliktelik tam bir faciaydı. Alamanda, şimdiye kadar bir sürü erkekle beraber olmuş ve hepsini kullanıp bir kenara fırlatmıştı. Bu konuda kötü bir şöhrete sahipti ve Adinda dahil herkes bunu biliyordu.

Güzelliği, büyüleyici tebessümü, işveli bakışları, zarif adımları ve erkekleri uykusuz bırakan diğer baştan çıkarıcı özellikleriyle sınıf arkadaşlarının canlarını çok yakmıştı. Çünkü kışkırttığı oğlanlar peşine düşünce hareketleri değişmeye başlar ve onlar yakalamaya çalıştıkça Alamanda seke seke kaçan yarı evcil bir üveyiğe dönüşürdü.

Ama peşine düşen oğlanlar o kadar kolay pes etmez ve ona kur yapmaya devam ederek, onu vaatlere, hediyelere, çiçeklere, kartlara, mektuplara, şiirlere, şarkılara ve muhabbete boğarlardı. Alamanda ise bu jestlere daha büyüleyici bir tebessüm, daha işveli bakışlar ve daha zarif adımlarla karşılık verir; "ne kadar centilmensin, çok akıllı ve yakışıklısın, saçların da çok güzel," diye araya ekstradan birkaç övgü sıkıştırırdı. Bunları duyan oğlanların göğsü kabarır, mutluluktan havalara uçarlardı. Özgüvenleri tavan yapar, kendilerini dünyanın en yakışıklı, kâinatın en centilmen, galaksinin en güzel saçlı erkeği olarak görürler ve böyle olduklarına içtenlikle inanarak ilk fırsatta onunla konuşmaya çalışır ya da ona tarih öncesinden kalma bastırılmış arzularını kustukları mektuplar gönderirlerdi: *Alamanda, seni seviyorum*. Bu, bir erkeğin canına okuyup onu allak bullak etmek ve kalbini parçalara ayırarak kadının üstünlüğünü göstermek için en uygun zamandı, işte o zaman, Alamanda, *ben seni sevmiyorum*, derdi.

"Erkeklerden hoşlanıyorum," demişti bir keresinde, "ama kalplerini kırıp onları ağlatmak daha çok hoşuma gidiyor."

Bu oyunu defalarca oynamış ve tahmin edilebileceği üzere hep o kazanmış olmasına rağmen her seferinde büyük zevk alıyordu. Eskisinin yerini yeni bir erkek aldıkça kahkahalarına engel olamıyordu.

Düşünsenize, iki yıl önce on üç yaşına girdiğinden beri yapıyordu bunu. Anasından miras aldığı kusursuz sayılabilecek güzelliği ve Dewi Ayu'yu beceren Japon'un çekik gözleriyle erkeklerin kalplerini çalabildiğini ilk kez, daha sadece sekiz yaşındayken, Kliwon ona âşık olduğunda fark etmişti. On üç yaşındayken, iki oğlan sırf külotunun ne renk olduğunu tartışırlarken kavgaya tutuşmuştu. Bir tanesi, Alamanda'nın kırmızı bir külot giydiğini gördüğüne yemin ediyor, diğeri beyaz bir külot giydiğinde ısrar ediyordu. Sınıfın arkasında kavga edip birbirlerini iyice benzetirlerken kimse onları ayırmaya çalışmamış, aksine, öğretmen neler olduğunu fark edinceye kadar onları seyrederek beleş eğlencenin tadını çıkarmışlardı. Alamanda, kavgada yüzü gözü şişip kan revan içinde kalan oğlanlar arasında arabuluculuk yapmak için devreye girip onlara şöyle dedi:

"Külotum beyaz, ama aynı zamanda kırmızı, çünkü âdet dönemindeyim."

O günden sonra güzelliğinin erkeklerin kalplerinde onulmaz yaralar açan bir kılıçtan fazlası olduğunu keşfetti; güzelliğini aynı zamanda erkekler üzerinde hâkimiyet kurabileceği bir araç olarak da kullanabilirdi. Bu durumdan endişelenen annesi onu uyarma gereği duydu.

"Savaş sırasında erkeklerin kadınlara neler yaptığını bilmiyor musun?"

"Sadece bana anlattığın kadarıyla biliyorum," diye yanıtladı Alamanda onu. "Şimdi de barış zamanında kadınların erkeklere neler yapabileceğini göreceksin."

"Ne demek istiyorsun, evladım?"

"Barış zamanında bir sürü erkeği seninle yatmak için sırada bekletip para ödetiyorsun. Ben de bir sürü oğlanın kalbini kırıp, onları ağlatıyorum."

Dewi Ayu, uzun bir süredir inatçı tabiatını kendine dert edindiği büyük kızının marifetlerini, onun güzelliği yüzünden deliren genç oğlanlara dair dedikoduları yatağına taşıyan müşterileri aracılığıyla takip ediyordu. "Müteşekkir olduğum bir şey varsa o da Alamanda'nın fahişelik yapmaması," diyordu Dewi Ayu müşterilerine, "eğer fahişelik yapıyor olsaydı belki de benim değil onun yatağında olurdunuz."

Alamanda, işte böyle bir kızdı. Halimunda'daki birçok kızın idolü Kliwon'un kalbini bile fethetmeyi başarmıştı; Kliwon'un, ağına düşürdüğü diğer tüm erkeklerden farkı, onu, nihayetinde diğerleri gibi bir kenara fırlatıp atmamış olmasıydı, çünkü kendisi de ona âşık olmuştu. Alamanda Kliwon'un namını önceden duymuştu, çünkü kendisinden büyük komşu kızları sürekli dünyadaki en yakışıklı erkek dedikleri Kliwon hakkında fısıldaşıp dururlardı.

Artık insanların komünizmle alakalı her şeyden illallah ettiği bir zamanda ortalıkta bazı saçma dedikodular dolaşmaya başlamıştı. Kliwon'un aslında dul Mina'yla Madiun'daki komünist ayaklanma başarısızlıkla sonuçlanınca Japonlar tarafından infaz edilen rahmetli komünist kocasının öz çocuğu olmadığı söyleniyordu. Kızın biri, çiftin Kliwon'u nehir kenarında büyük bir karpuzun içinde kıvrılmış yatarken bulduğu hikâyesini uydurmuştu; Kliwon aslında çiftin talihsizliği karşısında onlara merhamet gösteren bir perinin çocuğuydu ve bağışlanamaz günahlarının yükünü hafifletmek için kendi çocuğunu onlara emanet etmişti. Başka bir kız, onun bebekken bir gökkuşağından dünyaya indiğini, bir diğeri de onu koni biçimli devasa bir çiçeğin içinde bulduklarını söylüyordu. Ancak, doğrusunu söylemek gerekirse, Kliwon doğduğunda bu kızlardan hiçbiri daha dünyaya gelmemişti.

Bu hikâyeleri yalnızca ona gizli bir aşk besleyen genç kızlar yaymıyordu; yaşını başını almış insanlar da, dünya yeni bir peygamberin doğuşunu bekliyormuş gibi, o doğduğunda yıldızların normalden daha parlak göründüğüne ve o sırada Halimunda'da dolaşan Hollandalıların bunu bir uğursuzluk alameti saydıklarına yemin ediyorlardı.

Bu söylentilerin Alamanda için herhangi bir kıymeti harbiyesi yoktu. O zaten daha sekiz yaşındayken Kliwon kendisine olan aşkını içtenlikle itiraf ettiğinden beri ona ilgi duyuyordu. Ortadan kaybolduğu söylenmesine rağmen yıllar sonra bile onun hakkında hikâyeler duymaya devam etti. Sokaklarda yaşadığı ve başına gelenleri kimselerin bilmediği tüm o süre zarfında bile kızlar hâlâ onun hakkında konuşuyor ve onu ölesiye özlüyorlardı. Birçoğu, kim bilir neden, Kliwon'un bir haydut çetesi tarafından kaçırılıp öldürülmüş olduğuna inanıyordu. Bazıları da ruhunu tehlike altında hissettiği için uzak bir yerde gizlendiğine inanıyordu. Hangi hikâyeye inanırlarsa inansınlar, Kliwon, pek çok kız için neredeyse şehrin kahramanı olarak görülen Shodancho ile yarışacak seviyede efsanevi bir kahramana dönüşmüştü.

Kliwon yirmi dört yaşında tekrar ortaya çıktığında Alamanda on beş yaşındaydı. Kliwon artık kendine Yoldaş Kliwon diyordu. Sokaklarda yaşamaya son verip eve döndükten sonra annesiyle birlikte terzilik yapmaya başlamıştı ama gelirlerinde ahım şahım bir artış olmadı. Annesinin kazancıyla yaşamayı sürdürdüler; arada sırada kendileri için yeni bir elbise dikmesini isteyerek dikkatini çekmeye çalışan üç beş kız sayesinde evin bütçesine yaptığı katkı üç beş kuruşu geçmiyordu. Sönük terzilik kariyerini kısa sürede noktalayarak bir arkadaşıyla beraber tekne inşa etmeye başladı. O dönemde fiberglas hâlâ çok pahalıydı, o yüzden atölyede ahşap teknelerin yapımı ve onarımında çam katranı kullanıyorlardı. Kliwon'un tekne atölyesindeki işi yama ve rötuş boyası yapmaktı. Bir süre sonra oradan da ayrılıp Yaşlı Kuwu'nun mantar çiftliğinde çalışmaya başladı. Burada asıl işi ambar termometresini kontrol ederek ambarın istenilen sıcaklıkta kalmasını sağlamak ve samanı karıştırmaktı. Diğer zamanlarda maya çalma, mantar toplama, ambalajlama ve taşıma işlerine yardımcı oluyor ya da kendisinden yapması istenilen diğer işlere koşturuyordu. Daha o zamanlarda, dört yıl önceki seçimlerde en çok oyu alan üç partiden biri olan Komünist Parti'nin (Halimunda halkı devrim sürecinde büyük bir travma yaşamamış olsaydı, seçimlerden çoğunluk partisi olarak da çıkabilirdi) neferlerinden biri

olmuştu ve merkezi Hollanda Caddesi'nin köşesinde bulunan partinin en genç üyesiydi.

Yoldaş Kliwon'u mitinglerde konuşma yapması için kürsüye çıkardıklarında büyük bir kalabalığın toplandığını ve kızların kendilerinden geçerek çığlıklar attığını gördüklerinden beri parti yöneticileri genç kızların Komünist Parti kadrolarına katılmasını sağlamak için onun şöhretinden yararlanıyordu. Yoldaş Kliwon hem çok yakışıklı hem çok iyi bir hatipti. Alamanda heyecandan ayılıp bayılan arkadaşlarının etkisiyle Yoldaş Kliwon'un işçi bayramı şenliklerinde yaptığı konuşmayı dinlemeye gitti. Çoğu insan, Komünist Parti Halimunda'da oy çoğunluğunu alırsa bunun Yoldaş Kliwon sayesinde olacağına inanıyordu.

Alamanda şehirdeki en yakışıklı erkeğin kalbini fethetme düşüncesinin cazibesine kapıldığında, kendisine âşık yirmi üç erkeğin kalbini kıran yegâne genç kız olarak rakipsiz bir şöhrete sahipti. Kliwon da kısa bir zaman zarfında on iki kızla çıkıp geri kalanların hepsini geri çevirmişti. Çok dişli iki rakip karşı karşıya geliyordu. Merak içinde bu mücadeleyi kimin kazanacağını bekleyenler sadece çiftlik çalışanları değildi. Komünist Parti üyeleri de büyük bir merakla sonucu bekliyor, bütün şehrin kalbi heyecandan güm güm atıyordu. Kimin kimi üzeceğine dair bahisler oynanıyor, genç kızlar ve erkekler kalplerinin kırılma ihtimaline kendilerini önceden hazırlıyorlardı.

Staj dönemi gelip çatınca Alamanda bir grup arkadaşını Yaşlı Kuwu'nun mantar çiftliğinde staj yapmaya ikna etti. İşte böylece, Alamanda ile Kliwon, bir mantar çiftliğinde, etrafı muşambayla kaplanmış, sıcaktan kavrulan bir ambarın içinde yeniden karşılaştılar. Alamanda, Kliwon'u görmek için, mantar toplamaya yardımcı olma bahanesiyle ambara geliyor, gülümsemesiyle onu baştan çıkarıp elbisesinin yakasını açık bırakarak onu tahrik etmeye çalışıyordu. Kliwon, ambardaki rafların dördüncü katından aşağıdaki Alamanda'yı seyrederken, genç kız da sudan bahanelerle delikanlıya yaklaşıp onu baştan çıkarma hamlelerini sürdürüyordu. Kliwon, Alamanda'ya hesaplı bir soğukkanlılıkla yaklaşıyor, birkaç yıl önce aynı can yakıcı güzellik yüzünden aklını kaçırma noktasına gelen kendisi değilmiş gibi arsızca onun muhteşem güzelliğini seyrediyordu.

O haftalarda her gün bir araya gelip beraber saman karıştırdılar; ambar sıcaklığının kaç derece olması gerektiği ve hangi büyüklükteki mantarların toplanabileceği gibi konular üzerinde tartıştılar. Bir gün, mantarların durduğu rafları destekleyen bambu sırıkların arasında duran kızın karşısına

dikilen Kliwon, dışarıya çıkıp işin yorgunluğunu üstlerinden atmaya çalışan diğer işçilere katılmadan önce Alamanda'ya, "Çok güzelsin ama çok huysuz bir kızsın," dedi.

Pislik, diye geçirdi içinden Alamanda. Hep yaptığı gibi onu da kullanıp bir kenara atmadan önce Kliwon'un onu baştan çıkarmak için yanıp tutuşması, peşinden koşması gerekirken, nasıl oluyordu da onu orada tek başına bırakıp öylece yanından geçip gidiyordu? Alamanda, ambarın kapısında durup bir köşede arkadaşlarıyla oturan Kliwon'u seyrediyordu. Elden ele geçirdikleri sigaralarını içerken hep birden dumanlarını havaya üflüyor, kendi aralarında konuşup gülüşüyorlardı.

İşte o an kontrolünü kaybetmişti Alamanda. Hayatında ilk kez aşkından uyuyamıyordu. Her gece, mantar ambarına dönüp Kliwon'a kavuşmak için bir an önce sabah olsun diye bekliyor, delikanlının eskisi gibi aşk ateşiyle kavrulup kavrulmadığını merak ediyordu. Kliwon'a gerçekten âşık olduğunu fark ettiğinde içini büyük bir korku kapladı; yenilmişti. Kliwon'un ayaklarına kapanmasını sağlayacak en berbat yöntemleri düşünerek hislerinden kurtulmayı denedi. Kliwon'u seviyor olması, onu kullanıp bir kenara atmasına engel olmayacaktı; Kliwon'dan onu kendine âşık etmesinin intikamını almayı kafasına koymuştu. Ancak ne zaman bir araya gelseler, Kliwon, güzel kızın mantar ambarındaki varlığını büyük bir memnuniyetle karşılıyor fakat aralarındaki ilişkiyi daha ileri bir seviyeye taşımak için herhangi bir adım atmıyordu. Duygularını kontrol edemeyen Alamanda'nın aşkı giderek derinleşmeye başladı. Kendisine hayranlık dolu gözlerle bakıp, vücudundaki bütün kıvrımlara arzulu bakışlar fırlatmasına rağmen kafasını maya ve mantarlardan kaldırmayan böyle müstesna bir adamla karşılaşmak aklını başından almıştı. Alamanda, Kliwon'un çiçek gönderip aşk mektupları yazarak kendisini baştan çıkarmaya çalıştığını hayal etmeye başladı. Kliwon'u, daha sadece sekiz yaşında bir kız çocuğu olduğu sırada yaptığı tüm o utanç verici şeyleri tekrar yaparken görmek istiyordu. Sonunda ona sırılsıklam âşık olduğu gerçeğini kabullenmiş ve kalbine söz geçirip duygularına direnmeye çalışmayı bırakmıştı. Fakat, aksi bir ses tonuyla ondan kendisini bir yere bırakmasını isteyerek ya da çalışırken çok yakınında durarak ondan hoşlandığını apaçık belli etmeyi sürdürmesine rağmen Kliwon'un ona karşı tavırlarında en ufak bir değişiklik olmamıştı. Alamanda onun karşısında daha fazla bocalamaktan korkarak, karşılıksız bir aşka tutulduğuna kani oldu ve artık pes edip yenilgiyi kabullenme zamanının geldiğine karar verdi.

Tamam, dedi kendi kendine, *dikkatini çekmek için daha fazla uğraşmayacağım*. Ancak tam pes etmiş ve Kliwon'a sahip olma ümidini yitirmişti ki Kliwon durup dururken bir gül koparıp ona verdi. Alamanda'nın aşkı yeniden alevlenmişti.

"Pazar sabahı kumsala gideceğiz," dedi delikanlı. "Eğer bize katılmak istersen, seni ambarın arkasında bekliyor olacağım."

Kızın cevap vermesini beklemeden, sigara almak için bir grup işçinin olduğu tarafa doğru yöneldi. Alamanda eve gidip gülü masanın üzerinde duran cam bir vazoya koydu ve günlerce, solup pörsüdükten sonra bile çiçeği vazoda tuttu.

Pazar sabahı Kliwon'la kumsala gidip gitmemekte kararsızdı. İki zıt duygu arasında gelgitler yaşadı; egosu, fethedici yönünü ön plana çıkararak ona zor kadını oynaması gerektiğini söylerken, aşk ateşiyle kavrulan kalbi kumsala gitmesini, yoksa bütün günü Kliwon'u görmeden geçireceğini söylüyordu. Ayaklarını sürüyerek mantar ambarının arkasındaki araziye doğru yürüdü ve Kliwon'u bisiklet lastiği şişirirken buldu. Yanına yaklaşıp diğerlerinin nerede olduğunu sordu.

"Sadece ikimiz olacağız," diye yanıtladı Kliwon, ona dönüp bakmadan.

"Başka gelen yoksa ben de gitmek istemiyorum," dedi Alamanda.

"Öyleyse ben yalnız giderim."

Kahretsin! dedi Alamanda içinden. Kliwon lastiği şişirmeyi bitirdiğinde kendini bisikletin arkasında otururken buldu; şeytan gelip onu oraya kendi elleriyle oturtmuştu sanki. Yoldaş Kliwon tek kelime etmeden seleye oturdu ve kumsala doğru yola çıktılar.

Sonuçta Alamanda için çok güzel bir gün oldu. Kliwon sayesinde, çocukluğuna ait güzel hatıraları yeniden canlandı. Önce, iki küçük çocuk gibi, kumda oturup olabildiğince yüksek tapınaklar yaptılar. Yaptıkları kumdan tapınaklar dalgalar tarafından yıkıldıktan sonra, kumların üzerinde rüzgârda uçuşan karahindiba tüylerini yakalama yarışması yaptılar. Peşinden, yakaladıkları deniz salyangozlarını tezahüratlar eşliğinde yarıştırdılar. Bundan da sıkılınca kendilerini okyanusa atıp neşeyle yüzdüler. Islak kumda yatıp pembeleşen gökyüzünü seyreden Alamanda gün hiç bitmesin, sonsuz bir günbatımında dünyanın en yakışıklı erkeğiyle kumsalda uzanmaya devam etsin istiyordu.

Yoldaş Kliwon, onu kumsala çekilmiş bir tekneye binmeye davet etti. "Sorun olmaz," dedi, "arkadaşımın teknesi." Ayrıca, fırtına çıkarsa, ne kadar şiddetli olursa olsun, tekneyi idare edebileceğini söyledi. Teknenin

ortasında oltalar ve yem olarak kullanılan küçük balıklar duruyordu. "Balığa çıkmak için hazır sayılırız," dedi Yoldaş Kliwon. Ve böylece, o güzel pazar sabahında kıyıdan açıldılar. Tabii Alamanda, gece eve dönmeyeceklerinin henüz farkında değildi. Yoldaş Kliwon, tekneyi açığa doğru sürdü ve kıyıdan iyice uzaklaştılar. Kara görünmez olmuş, etraflarında kusursuz bir daire çizen okyanusla baş başa kalmışlardı. Tedirginleşmeye başlayan Alamanda, "Neredeyiz?" diye sordu.

"Bundan uzun yıllar önce, adamın birinin sevdiği kızı kaçırdığı yerdeyiz," diye yanıtladı Kliwon ve bu gizemli yanıtın ardından sırtüstü uzanıp huzurla mavi semada süzülen martıları seyretmeye koyuldu. Okyanusun ortasında olmaya alışkın olmayan Alamanda zaman ilerledikçe soğuktan titremeye başladı. Son yüzmelerinden sonra giysileri hâlâ ıslaktı. Yoldaş Kliwon ona giysilerini çıkartıp hâlâ güneş varken güvertenin üstünde kurutmasını çünkü uzun bir süre denizde kalacaklarını söyledi.

"Bana çırılçıplak soyunmamı söyleyebileceğini sanıyorsan yanılıyorsun," dedi Alamanda.

"Keyfin bilir," dedi Yoldaş Kliwon. Doğrusu, kendi giysileri de sırılsıklam olmuştu. Islak giysilerini tek tek çıkarıp kurumaları için güvertenin üzerine serdi. Vücudunu saran tek bir dikiş bile kalmayan Yoldaş Kliwon artık çırılçıplaktı.

"Seni gerzek, ne yaptığını sanıyorsun?!"

"Ne yaptığımı gayet iyi biliyorsun."

Daha önce yatmakta olduğu yere geri uzandı. Hiçbir arzu belirtisi göstermeden sarkan cinsel organı Alamanda'nın kafasını karıştırmıştı. Bir süre düşündü; belki de Kliwon'un yaptığı gibi giysilerini *çıkarmalı* ve güvertenin üzerine sermeliydi. Çıplak kalacaktı ve eğer bu durum Kliwon'un arzularını uyandırıp üzerine çullanmasına yol açacaksa da, eh, artık ne olacaksa olacaktı.

Yoldaş Kliwon, kızın aklından geçenleri okumuşçasına, "Sana zarar verecek değilim," dedi. "Kaçırıyorum sadece."

Kız sonunda bütün giysilerini çıkardı. Ellerini dizlerine kenetleyerek ve sırtını Yoldaş Kliwon'a dönerek oturdu. Tanrı ile melekler gökyüzünden onları seyredip hallerine gülüyor olmalıydı: Budala insanlar, çıplaklar ama tek yaptıkları birbirlerinden mümkün olduğunca uzakta sessizce oturmak. Bu birbirine ilgisiz ve uzak halleri günbatımında ikisi de acıkıncaya kadar devam etti. Ateş olmadığı için Yoldaş Kliwon'un tuttuğu uçan balıkları çiğ yemek zorunda kaldılar. Yoldaş Kliwon balıkçılarla takıldığı zamanlardan

alışkın olduğu için zorluk çekmedi fakat Alamanda başta çiğ balık yemektense aç kalmayı tercih etti. Ancak gece olunca o da açlığına yenik düştü ve midesini bulandırsa da sonunda çiğ balıktan yedi.

"Balığın tadını sadece ağzında olduğu sürece alırsın," dedi Yoldaş Kliwon. "Midene indikten sonra normale dönersin."

Alamanda lafı gediğine koymakta gecikmedi: "Benimle ancak beni kaçırdığın sürece birlikte olacağın gibi. Eve döndüğümüzde her zamanki içler acısı haline geri döneceksin."

"Belki eve dönmeyiz."

"Bu daha da acıklı," diyerek Alamanda Kliwon'u kışkırtmaya devam etti, "çünkü hiç kimsenin bizi göremeyeceği bu kadar ıssız bir yerde yanında çırılçıplak kalmama rağmen bana yaklaşmaya cesaretin yok."

Yoldaş Kliwon sadece güldü ve çiğ balığını yemeye geri döndü. Kliwon'un kışkırtıcı davranışlarına artık tahammül edemeyen Alamanda cesaretini toplayarak çiğ balıktan bir parça daha yemeyi denedi. Mide bulantısına karşı koyup balığı mümkün olduğunca az çiğneyerek hızlıca yuttu ve bu şekilde yemeye devam etti.

İçinde bulundukları dramatik durum iki hafta boyunca devam etti ve bu süre boyunca bir başlarına okyanusta sürüklendiler. Bir tane balıkçıyla bile karşılaşmadılar, çünkü Kliwon tekneyi kasten balık tutmak zor olduğu için balıkçıların hiç sevmediği çok derin bir çukura getirmişti. Hiç fırtına tehlikesiyle karşılaşmadılar; şimdiye kadar hava hep açıktı. Öte yandan, teknede bazı şeyler değişiyordu.

Alamanda sonunda çiğ balık yemeye alışmıştı, hatta ikinci gün balık avına o da katıldı. Üçüncü gün, beraber okyanusa dalıp çığlıklar ve kahkahalar eşliğinde teknenin etrafında yüzdüler. Yüzdükten sonra soyunup giysilerini kurumaları için güvertenin üstüne serdiler ve biri teknenin başında, diğeri kıçında ayrı köşelere çekilip oturdular: İnanın sevişmediler ama gece olunca Yoldaş Kliwon kızı kendi vücuduyla sararak rüzgârın soğuğundan korudu ve birlikte güzel güzel uyudular. Bu tuhaf hayata alışmaya, hatta ondan zevk almaya başlamışlardı. Ama on dördüncü günde Kliwon geri dönmek üzere kıyıya doğru kürek çekmeye karar verdi.

"Neden eve dönüyoruz ki?" diye sordu Alamanda. "Mutlu mesut burada kalabiliriz."

"Seni hayatımızın sonuna kadar kaçırmayı planlanmamıştım."

Yoldaş Kliwon kürek çekerken yan yana oturuyorlardı ama ikisi de ağzını açıp tek kelime etmedi. İkisinin de aklını kurcalayan şeyler vardı. Yine de,

eve dönüş yolculuğu boyunca, kafalarında dönüp duran düşüncelerin ağızlarından çıkmasına müsaade etmediler. Kıyıya yanaştıklarında Yoldaş Kliwon nihayet konuştu ve yumuşak sesiyle Alamanda'yı gafil avladı:

"Dinle, küçük hanım," dedi, "seni seviyorum, ama sen beni sevmiyorsan sorun değil."

Aman Allahım, bu adam beni her seferinde şaşırtmayı başarıyor. Yaptığı hiçbir şey öngörülemez, kader melekleri tarafından bile, diye düşündü Alamanda. Kalbi *ben de seni seviyorum,* diye haykırıyordu ama ağzını açıp tek kelime etmedi.

Bisikletle evlerine dönerken sessizliklerini korudular. Alamanda, Kliwon'un sessizliğini, ona bir cevap vermediği için kalbinin kırılmış olmasına yordu. Kliwon ise Alamanda'nın sessizliğini genç bir kızın bir erkeğin sevgisine karşılık verirken yaşadığı utangaçlık ve çekingenlik olarak yorumladı. Kliwon'un kalbinin kırıldığından kaygılanan Alamanda daha fazla üzülmemesi için ona kendisinin de onu sevdiğini söylemek istiyordu. Eve geldiklerinde tam konuşmaya başlayacaktı ki daha tek kelime edemeden Kliwon araya girip, "Hemen cevap verme, küçük hanım. Önce biraz düşün!" dedi.

Mutlu bir hafta geçirdiler. Tartışmalı konulara girmeden, yalnızca ikisinin de hoşuna giden şeyler hakkında konuşarak mantar ambarında birlikte çalıştılar. Kliwon nereye giderse Alamanda peşinden gidiyordu. Kliwon da aynı şekilde Alamanda'nın dibinden ayrılmıyordu. İnsanlar, artık onların sevgili olduklarını düşünmeye başlamıştı.

İlişkilerinin dedikodusu yalnızca mantar çiftliğinde yapılmıyordu. Pirinç tarlalarında çalışan çiftçiler ve mısır toplayan işçiler de bu ilişkiyi konuşuyordu. İki sevgili hakkındaki sohbetler şehir sınırlarının ötesine taştı. Daha adını bile koymadıkları ilişkileri yüzünden herkesin dedikodu malzemesi olmaktan hiç hoşnut olmayan Alamanda daha fazla dayanamayıp bir gün Yoldaş Kliwon'a, "Seni sevdiğimi bilmiyor musun?" diye sordu. Kliwon pişkince cevabı yapıştırdı: "Bunu bilmeyen yok ki." Ve böylece Yoldaş Kliwon'un zampara, Alamanda'nın da erkek avcısı olarak nam saldığı günler artık geride kaldı.

İlişkileri yaklaşık bir yıl, Yoldaş Kliwon Komünist Parti'den üniversite eğitimi için burs kazanana kadar devam etti. Kliwon'un çok yakında eğitimi için Cakarta'ya gitmesi gerekiyordu ve ayrılık fikri Alamanda'ya büyük acılar veriyordu.

"Lütfen gitmeden önce benimle seviş," diye yalvarıyordu Kliwon'a.

“Olmaz.”

“Neden? Halimunda’da yatmadığın kız kalmadı ama sevgilinle sevişmeyeceksin, öyle mi?”

“Aynen öyle, çünkü sen farklısın.”

Yoldaş Kliwon son derece kararlıydı, kıza elini sürmeyecekti. Dindar bir genç gibi, “Evlenene kadar olmaz,” dedi. Şehirden ayrılmasına bir hafta kalmıştı. Bir dakika bile ayrı kalmaya tahammül edemiyor, gece gündüz tüm zamanlarını beraber geçiriyorlardı. Ve beklenen gün geldi. Alamanda, Kliwon’u uğurlamak için onunla tren istasyonuna gitti. Tren hareket etmeye hazırdı. Makinist düdüğü çalınca Alamanda kendini tutamayarak sevgilisini öptü. Daha önce dudakları birbirine değmemişti bile, şimdiyse badem ağacının altında birbirlerine sıkıca sarılmış, ateşli bir şekilde öpüşüyorlardı. Söylenenler doğruydu; dudaklarından kıvılcımlar çıkıyordu. Bu bir ayrılık öpücüğüydü, çok büyük acılar verecek bir ayrılığın öpücüğü…

Tren hareket etmeye başladı ve istasyondakiler heykel gibi hareketsiz durmuş onları izlerken iki sevgili gönülsüzce dudaklarını ayırdılar.

“Beş yıl sonra,” dedi Yoldaş Kliwon, “bu badem ağacının altında tekrar buluşacağız.”

Ve koşup hızlanmakta olan trene atladı. Alamanda tren gözden kaybolana kadar yerinden kıpırdamadı ve gözyaşları içinde Kliwon’un ardından el salladı.

Bir zamanlar erkekleri parmağında oynatmasıyla ünlü Alamanda yeni avına kilitlenmişti. Bu sefer rakibi ve kurbanı olarak Halimunda’nın en ünlü erkeğini; askeri güvenlik bölgesi komutanı ve yıllar önce Japonlara karşı başlatılan ayaklanmanın öncüsü olan Shodancho’yu seçmişti. Büyük bir avı –belki de hayatının en büyüğünü– yakalama ihtimali belirmişti ve bu yüzden içini büyük bir heyecan kapladı; denizde sakin sakin takılırken kocaman bir kılıçbalığı yakalayan yaşlı bir balıkçı gibiydi adeta. Bu, o kadar büyük bir zafer olacaktı ki daha o gece güzelliğiyle adamı büyülediğinin farkında olduğu domuz dövüşlerindeki ilk taarruzundan başlayarak, zafere giden yolda attığı her adımı daima hatırlayacaktı. Tek yapması gereken avına bir tuzak kurmaktı.

Alamanda, son bir yıldır, sırf canlarına okumak için erkekleri baştan çıkaran küçük bir gönülçelen değildi artık. Aynı şekilde, Kliwon’un da gözleri fıldır fıldır dışarıda değildi. Birbirlerini seviyorlardı ve gün geçtikçe sevgileri derinleşmiş, birbirlerini aldatmamaya ant içmişlerdi. Ama şimdi

Kliwon üniversiteye başlamak için başkente gitmişti ve Alamanda sıkılıyordu. Sevgilisine ihanet etmek gibi bir niyeti yoktu. Ona hâlâ dağlar kadar yüksek, okyanus kadar derin bir sevgiyle bağlıydı. Sadece, tıpkı eskiden yaptığı gibi, sevmediği erkeklerle flört edip biraz eğlenmek istiyordu.

Ancak kimselere benzemeyen son derece dişli bir rakibe çattığını hesaba katmamıştı. Bu sefer karşısında, savaş sırasında çıkardığı isyandan sonra aylarca Japon ordusundan kaçarak yaşamış, Hollandalılar karşısında beş bin askere komuta etmiş, sayısız muharebe ve taarruz deneyimi olan, kısa bir süreliğine başkomutan olarak atanmış ve herkesten daha çok madalya almış bir adam vardı; üstelik bu adam, şehrin ev sahipliği yaptığı çok gizli ve geniş çaplı kaçakçılık operasyonlarını yürütmesi için güvenilen tek kişiydi. Alamanda er ya da geç kiminle aşık attığını anlayacaktı ancak son pişmanlık fayda etmeyecekti; Shodancho'nun kolay lokma olmadığını, onunla bir oyuncak gibi oynayamayacağını anladığında iş işten geçmiş olacaktı.

Shodancho, *orkes melayu* konserindeki karşılaşmalarından birkaç gün sonra, tam da Alamanda'nın beklediği gibi kızın evine geldi. Cipiyle tek başına gelip kızın annesi Dewi Ayu tarafından karşılanan Shodancho bu haliyle ilk randevusuna gelen toy bir delikanlı görüntüsü çiziyordu. Şehir meseleleri üzerine sohbete daldılar ama Alamanda bunun için gelmediğini adı gibi biliyordu çünkü ona çiçek getirmişti. Alamanda buketi odasına götürüp pencereden arka bahçedeki çöp yığınına fırlattı ve dudaklarına tatlı bir tebessüm kondurarak annesi ile Shodancho'nun yanına geri döndü.

Bu durum günlerce devam etti. Shodancho her geldiğinde Alamanda'ya çiçek getiriyordu; bu çiçeklerin derhal çöpü boyladığından haberi yoktu. Sadece çiçek getirmekle de kalmıyordu. Üçüncü ziyaretinde Çin'den sipariş ettiği oyuncak bir panda getirdi, ardından porselen bir vazo, bir sonraki gün de Alamanda'nın çöpe atmaya kıyamadığı Amerikan pop müziği plakları.

Alamanda, tam bir yıldır bu oyunu oynamamasına rağmen, erkekleri hâlâ aptalca ve gülünç durumlara düşürme ustalığından bir şey kaybetmediğini görüp kendisiyle gurur duydu ve Shodancho'nun getirdiği plakları çalıp odasında tek başına dans ederken sevgilisiyle dans ettiğini hayal etti. Shodancho'nun hediye ettiği plaklar eşliğinde Kliwon ile dans etmek; işte *bu*, çok matrak bir fikirdi. Şehrin kahramanının aptallığına güldü. Ancak aynı gece rüyasında Kliwon'un her şeyden haberi olup çok öfkelendiğini ve kendisini öldürmek istediğini gördü; nefesi kesilerek uyanıp battaniyenin

altında soğuk terler döktü. Gördüğü kâbusa lanet okuyarak yaptığı şeyin sevgilisini aldatmak olmadığına –çünkü ona olan sevgisinde en ufak azalma yoktu– kendi kendini ikna etti.

Ertesi gün sevgilisinden bir mektup geldi. Alamanda az da olsa gerildi; mektubun gördüğü kâbusla ilgisi olmasından çekinmişti. Odasına gidip uzandı ve bir süre zarfı açmaya cesaret edemedi; kâbusunun gerçek olmasından korkuyordu. Ama sonunda mektupta ne yazdığını bilmesi gerektiğini düşündü.

Korkusunun büsbütün yersiz olduğu ortaya çıktı; mektupta, Kliwon'un bir şeylerden kuşkulandığına ve bunun doğuracağı sonuçlara dair hiçbir emare yoktu. Kliwon, üniversiteye başladığını, derslerin beklediğinden daha kolay geçtiğini ve her şeyin yolunda olduğunu anlatıyordu. Alamanda, onun aklına koyduğu hiçbir konuda zorlanmayacağına inanıyor ve böyle zeki bir sevgilisi olduğu için gurur duyuyordu. Kliwon'un seyyar fotoğrafçılık yapıp aynı zamanda yarı zamanlı bir çamaşırhanede çalıştığını okuyunca yanaklarından yaşlar süzüldü ve dudaklarını aralayıp onları daha iyi bir geleceğin beklediğini fısıldadı. Gözyaşları içinde okuduğu kâğıt parçasını öptü ve mektup yanağına yapışmış halde uyuyakaldı.

İki saat sonra sevgilisiyle evlendiğini gördüğü mutlu rüyasından uyandı ve mektubu sonuna kadar okumamış olduğunu fark etti. Mektubun sayfaları arasından sevgilisinin bir fotoğrafı çıktı. Kliwon, fotoğrafı kendisinin çektiğini söylüyor, fotoğrafta eciş bücüş ya da suratı komik çıktıysa kendisini affetmesini istiyordu.

Alamanda fotoğrafı görünce güldü ve onu şefkatle öperek –tam sekiz kez– göğsüne bastırdı. Fotoğrafı bir kenara koyup mektubun geri kalanını okudu. Kliwon'un sadece parti meselelerinden bahsettiği son kısım pek ilgisini çekmedi. Alamanda bu tür konularla hiç ilgilenmiyordu, neyse ki Kliwon da konuyu çok uzatmayıp bir paragraftan fazla yazmamış ve mektubunu Alamanda'dan bir fotoğrafını göndermesini isteyerek noktalamıştı. Alamanda tekrar güldü ve Kliwon karşısında duruyormuşçasına yüksek sesle şöyle dedi: "Dünyanın en yakışıklı erkeği, bekle. Sana dünyanın en güzel kızının fotoğrafını göndereceğim."

Alamanda o öğleden sonra fotoğraf çekimi için süslenip hazırlandı. Fotoğrafçıya gitmek üzere evden çıkacakken Shodancho ile karşılaştı; Shodancho, her zamanki gibi salonda annesiyle sohbet ediyordu. Alamanda'nın erkek avcısı güdüleri harekete geçti ve Shodancho'ya tatlı tatlı gülümsedi. Kızın kendisi için giyinip kuşandığını düşünen Shodancho

ansızın konuşmayı kesti ve içinden göklerin efendisine şükran duaları etmeye başladı. Ancak tam o sırada Alamanda sohbetlerine katılamayacağını çünkü fotoğrafçıya gideceğini söyledi.

Alamanda, Shodancho'nun omuzlarının çöktüğünü gördü. Kızın kendisi için değil de fotoğrafçı için süslendiğini anlayan Shodancho büyük bir hayal kırıldığı yaşıyordu ama hızla kontrolü ele aldı ve Alamanda'yı fotoğrafçıya götürmeyi teklif etti. Alamanda'nın aklına gelmemişti bu, lâkin Shodancho'nun onu fotoğrafçıya bırakmasında ya da sevgilisine göndereceği portresi için zavallı bir enayinin nezaketinden faydalanmasında ne yanlış olabilirdi? Alamanda tekrar gülümsedi ve bakışlarını –kızının bu kötü davranışını onaylamadığı yüzünden okunan– annesine çevirdi.

Shodancho, Alamanda'yı sömürge günlerinden kalma bir fotoğraf stüdyosuna götürdü. O dönemde Japon casuslardan birine ait olan stüdyonun yeni sahipleri Çinli bir çiftti. Shodancho yüzünü vitrine dönerek bekleme odasında oturdu ve fotoğrafçının karısına her fotoğraftan iki kopya yapmasını ama beraberindeki genç kızın bunu bilmemesi gerektiğini söyledi. Fotoğrafçının karısı başıyla onayladı.

Bu sırada Alamanda fotoğrafçıyla birlikte stüdyoya girmişti. İlk olarak, arkada mavi dağların yükseldiği ve içinde balıkçılların yüzdüğü bir göl manzarası önünde zarif bir poz verdi. Ardından stüdyoda bulunan yapay bir kayanın üzerine oturdu. Bir sonraki fotoğraf için fondaki manzara değişti ve etrafında ağaçlar ve üzerinde bir köprü bulunan bir nehrin önünde poz verdi. Fon tekrar değişti ve bu sefer Çin'den eksantrik bir kış manzarasına dönüştü. Fotoğrafçı, Alamanda'nın on tane fotoğrafını çekmişti. Alamanda kasaya gittiğinde fotoğrafların parasının Shodancho tarafından ödendiğini öğrendi. Sevgilisine göndereceği fotoğrafın parasının Shodancho'nun cebinden çıkması, ona hınzırca bir keyif veriyordu. Shodancho'ya göre ise kızın jestini kabul etmesi, ilişkileri adına olumlu bir işaretti.

Dört gün sonra, tesadüfen fotoğrafçının önünden geçiyormuş da geçerken uğrayıp almış numarasıyla eve gelen Shodancho, fotoğrafları Alamanda'ya kendi eliyle teslim etti. Fotoğrafları büyük bir memnuniyetle alan Alamanda hızla odasına geçip onları incelemeye başladı. En sevdiği dört tanesini seçti ve sevgilisine mektup yazmaya koyuldu. Shodancho'dan bahsederek yaptığı budalalıkları anlattı ve açık açık Shodancho'nun kendisine kur yaptığını düşündüğünü yazdı. Shodancho'ya hiçbir ilgi duymadığına dair sevgilisine güvence verip, hislerinin değişmediğini, sadece onu sevdiğini ve ona ihanet etmeye niyeti olmadığını belirtti.

Kliwon'u kıskandırmak için değil, aralarında hiçbir sır olmadığını göstermek için mektubunda o adamdan bahsediyordu. Alamanda, Kliwon'un kendisine güvendiğinden emindi, bu yüzden Shodancho hakkında yazmasında bir sorun yoktu. Sevgilisinin, eskiden olduğu gibi vücudunun kokusunu içine çekebilmesi için mektubun üzerine azıcık yüz pudrası serpti. Ardından ince kat bir ruj sürüp imzasının yanına Kliwon'a duyduğu özlemi gösteren sembolik bir öpücük kondurdu. Bir zarfa koyduğu mektupla fotoğrafların birkaç gün içinde erkeğinin eline geçeceğini düşünerek gülümsedi.

Bu arada karargâhın hemen yanındaki evine dönen Shodancho, arkasına yaslanmış, kâğıdı delip geçen pis bakışlarla Alamanda'nın fotoğraflarını süzüyordu. Fotoğrafları ön yüzleri vücuduna gelecek şekilde tek tek çıplak göğsüne koydu ve ellerini başının arkasında birleştirdi.

Kızın güzelliğini ve vücudunu düşünerek hülyalara daldı. Dayanılmaz bir arzu patlaması yaşıyordu. Fotoğrafları tekrar eline alıp kızın vücuduymuş gibi okşamaya başladı ve parmaklarını Alamanda'nın vücut hatlarında gezdirdi. Böylece kızışmış bir köpek gibi arzusu iyice alevlendi, gözleri özlemle doldu ve kızın adını sayıklamaya başladı. Sıkıntılı bir şekilde geçirdiği yarım saatin ardından fotoğrafçının karısıyla yaptığı gizli anlaşma sonucunda ele geçirdiği fotoğraflar lekelenip yağlanmaya başlamıştı bile. Sonunda kalkıp fotoğrafları bir çekmeceye koydu. Üniformasını giyip odasından çıktı ve karargâhın girişinde nöbet tutan askere doğru yürüdü.

"Tünaydın, Shodancho," dedi asker.

"Bu şehirde fahişeleri nerede bulurum?"

Onbaşı gülerek Halimunda'da mebzul miktarda fahişe bulunduğunu ama içlerinde işe yarar tek bir tane olduğunu söyledi ve Shodancho'ya Mama Kalong'un genelevinden bahsetti. "İsterseniz, bu gece sizi götürebilirim."

Astlarının genelevler hakkında bu kadar bilgili olmasına şaşırmayan Shodancho güldü ve onbaşının teklifini hemen kabul etti: "Evet, bu gece gidelim oraya."

"Emriniz olur, Shodancho."

İşte o gün, Shodancho, Mama Kalong'un genelevine gidip Dewi Ayu ile yatmış ve ertesi gün Maman Gendeng bir hışım ofisine gelip onu tehdit etmişti.

Öfkeli kabadayının ziyaretinden sonra, artık Halimunda'da bir düşman edindiğini anlamıştı Shodancho. Takip eden günlerde adamlarına bu eşkıya

hakkında daha fazla bilgi toplama talimatı verdi; kısa sürede adamın şöhretini ve adını öğrendi: Maman Gendeng. Geneleve dönüp Dewi Ayu ile tekrar yatması iyi fikir değildi çünkü bu adamla karşı karşıya gelmek hiç mantıklı olmayacaktı. Ayrıca, müstakbel eşini etkilemeye çalışırken geneleve gitmesi büyük aptallık olurdu.

Alamanda'yı elde etmeyi iyice kafasını koymuştu. Bu kadının kesinlikle kendisi için yaratıldığına inanıyordu: Yatakta tutkulu; partilerde zarif; halka açık etkinliklerde cana yakın ve askeri törenlerde yanında sırıtmayacak derecede otoriter bir kadın olacaktı. Fakat Shodancho bir yandan da tedirgindi çünkü adamları, Maman Gendeng'in şöhreti hakkında onu bilgilendirirken Alamanda'nın şöhretini es geçmemişlerdi: Cazibesine kapılan erkeklerin kalbini kırmaktan zevk alan ve onlar karşılıksız aşkları yüzünden acıdan kıvranırken kahkahalarla gülen bir erkek avcısıydı o. Şimdiye kadar Alamanda'nın kalbini tek bir erkek çalabilmişti: Yoldaş Kliwon adında genç bir komünist.

"Ama o da üniversite eğitimi için başkentte, dolayısıyla ilişkileri bitmişe benziyor."

Sahip olduğu bilgiler Shodancho'ya kızın daha önce âşık olduğunu ve bozguna uğratıldığını gösteriyor, bu da biraz olsun rahatlamasını sağlıyordu. Alamanda şehrin en güçlü erkeğine oyun oynayacak kadar cesur ve hoyrat olamazdı; o yüzden kızın ikinci kez âşık olma ihtimali daha ağır basıyordu. Zaten Shodancho'nun gönlünden geçen de bu ikinci ihtimalin gerçek olmasıydı.

İkindi vakti yaptığı bir ziyaretinde, Alamanda, üniformasındaki bir söküğü fark edince Shodancho kızın kendisine karşı derin hisler beslediğine emin oldu. "Üniformanın dikişlerinden biri sökülmüş Shodancho. Sakıncası yoksa onu senin için dikmek isterim," demişti Alamanda.

Bu sözler kulağına o kadar tatlı, o kadar hoş gelmişti ki mutluluktan kalbi yerinden çıkacaktı. Hızlıca üniformasının ceketini çıkarıp Alamanda'ya verdi ve yeşil atletiyle kaldı; Alamanda da ceketi alıp dikiş odasının yolunu tuttu. Bu olay çok önemliydi çünkü Shodancho'nun ikna olmasını sağladı: Alamanda, hislerine umduğu gibi karşılık veriyordu. Şimdi tek yapması gereken, ilişkileri hakkında daha ciddi bir konuşma yapmaktı; Shodancho bu konuşmada evlilik meselesinin de gündeme geleceğini umuyor ve kendi kendine zamanın ne kadar yavaş geçtiğinden yakınıyordu.

Nihayet güneşli bir ikindi vakti, eski gerilla rotalarını keşfetmek için çıktıkları bir gezintide ormanda yürürlerken kalbini Alamanda'ya açma

fırsatı buldu. Ona yıllarca yaşadığı barınağı, saklandığı ve meditasyon yaptığı mağaraları ve zulalanmış silah, havan topu, tüfek ve barut artıklarını, Japonların inşa ettiği savunma amaçlı kaleleri gösterdi. Ardından gerilla barınağının önünde eskiden adamlarıyla toplantılarını yaptığı taştan masa ve sandalyelere oturarak denizi seyrettiler. Hava ılıktı ve doğudan tatlı bir rüzgâr esiyordu.

"Burada deniz kenarında biraz meyve suyu içelim mi?" diye sordu Shodancho. "Evet, bu harika olur," diye yanıtladı Alamanda. Genç kız, gerilla sığınağının çok daha ürkütücü bir yer olacağını düşünmüştü. Shodancho gidip kamyonetten bir termos getirdi.

Okyanusa açılan balıkçı tekneleri havuzda yüzen lotus çiçekleri gibi suyun üzerinde hafifçe sallanıyorlardı. Her teknede karşılıklı oturmuş iki üç balıkçı vardı. El sallayıp bağırmıyor, sadece etrafı seyredip sohbet ediyorlardı.

Balıkçılar, okyanusun soğuğundan korunmak, yaşlandıklarında romatizma olmamak için üzerlerine kalın giysiler, eldivenler, külahlar giymiş, omuzlarına saronglar bağlamışlardı. Shodancho, yakın zamanda bireysel balıkçılığın yavaş yavaş yok olacağını, elli balıkçının toplam avına denk miktarda balık avlayabilen büyük balıkçı gemilerinin bu küçük ve fırtınaya dayanıksız teknelerin yerini alacağını, böylece kaptanların artık romatizma olma endişesi taşımayacaklarını söyledi. Alamanda'nın buna cevabı balıkçıların fırtınalardan veya romatizmadan korkmayacak kadar uzun süredir denizle dost oldukları ve belki de günlük ihtiyaçlarından daha fazla balık yakalamak istemedikleri oldu; bunları Kliwon'dan duymuştu.

Shodancho bir kahkaha patlattı. En lezzetli balığın hangisi olduğunu konuşmaya başladılar. Alamanda orfoz olduğunu söyledi; Shodancho ise en çok kalamarı seviyordu. Alamanda buna itiraz etti, pulları ve yüzgeçleri olmadığı için kalamarın gerçek bir balık sayılamayacağını öne sürdü. Bunu duyan Shodancho bir kahkaha daha attı. İkisi de bir süre sessiz kaldıktan sonra Shodancho Alamanda'nın boş bardağına soğuk termostan biraz daha meyve suyu koyup sadede geldi; daha doğrusu, ona sormak istediği soruyu sordu:

"Alamanda, karım olmak ister misin?"

Alamanda hiç şaşırmadı. Bu soruyu çeşitli şekillerde o kadar çok erkekten duymuştu ki soru artık üzerindeki şok edici etkisini yitirmişti, hatta bir erkeğin bu soruyu ne zaman soracağını aşağı yukarı kestirebiliyordu. Tecrübelerine göre, erkekler bir kadına aşklarını itiraf

etmek üzere olduklarının işaretlerini daima önceden veriyorlardı, tabii bu işaretler erkekten erkeğe değişiyordu. Kadınların bu tür şeyleri sezebildiğini düşünüyordu Alamanda, özellikle de söz konusu kadın kendisi gibi yirmi üç erkeği reddedip yirmi dördüncüyü kabul etmişse. Şimdi de kafasında yirmi beşinciyi karşılıksız aşk bataklığına nasıl saplayacağını tasarlıyordu.

Ayağa kalkıp yamacın kenarına kadar yürüdü. Bir kayıkta kürek çeken iki balıkçıyı seyrediyordu. Dönüp Shodancho'ya bakmadan, "Bir erkekle bir kadın evleneceklerse birbirlerini sevmeliler, Shodancho," dedi.

"Sen beni sevmiyor musun?"

"Benim bir sevgilim var zaten."

O zaman neden her buluştuğumuzda süslenip püsleniyorsun? dedi Shodancho öfkeyle içinden. *Ve neden seni fotoğraf stüdyosuna götürmemi isteyip fotoğraflarına bakmama meydan verdin? Ve eğer benden hoşlandığını göstermek için değilse, neden üniformamın sökülen dikişini diktin?*

Shodancho birbirlerine kur yaptıklarını düşündüğü zaman dilimini bir film şeridi gibi gözlerinin önünden geçirdi ve tüm o zaman boyunca kızın aslında kendisiyle oynadığını fark edip iyice hiddetlendi. Kızın, birçok erkeğin kalbini çaldıktan sonra onları çöp gibi bir kenara fırlattığını unutup gafil avlandığı için kendine lanet etti. Aynısını, büyük bir ayaklanmaya öncülük etmiş ve tüm şehrin bir kahraman olarak bağrına bastığı bir *shodancho*'ya yapmaya cüret edemeyeceğini düşünmesi, tam bir budalalıktı. Ama kız bunu yapmıştı işte ve anlaşılan büyük zevk de almıştı.

Kızın meyve suyunu içmek için masaya dönüp hiçbir şey olmamış gibi oturduğunu görmek Shodancho'yu daha da hiddetlendiriyordu. Alamanda ona gülümsediğinde, öfkeden gözü dönmüş olmasına rağmen, sükûnetini korumayı başardı. Sonunda konuştu: "Aşk şeytan gibidir, tatmin edici olmaktan çok dehşet vericidir. Beni sevmiyor olabilirsin ama hiç olmazsa bir kere benimle seviş."

Ne kadar acınası bir halde, diye düşündü Alamanda. Bir yandan da Shodancho'nun aniden seğirip titremeye başlayan yüzüne bakıyor ve adamın suratının iki yanının neden ortadan ikiye ayrılmış gibi birbirinden bağımsız aşağı yukarı hareket ettiğini anlamaya çalışıyordu. Shodancho'ya yüzüne ne olduğunu sormak istiyor ama yine anlayamadığı bir sebepten ağzını oynatamıyordu. Aniden kendi vücudunun da titrediğini hissetti ve Shodancho'nun yüzü gibi ikiye ayrılmış olmaması için dua etti. Yarı dolu

meyve suyu bardağını tutan eline baktığında olmasından korktuğu şeyin gerçekleştiğini gördü: Eli iki, üç, hatta dört parçaya ayrılmıştı.

Gözleri hâlâ görüyordu ama Shodancho ayağa kalkıp masanın öbür tarafından ona doğru gelirken görüşü bulanıklaşmaya, kulakları duymamaya başladı. Yine de yanına gelen Shodancho'nun hafifçe yanağını okşayıp çenesine ve burnunun ucuna dokunuşunu olduğu gibi hissetti. Alamanda ayağa kalkıp bu cüretkâr davranışı yüzünden Shodancho'ya vurmak istedi fakat hiç gücü kalmamıştı; bitkin halde sendeleyerek Shodancho'nun üzerine kapaklandı.

Önce Shodancho'nun narin vücudunu elleriyle sıkıca kavradığını hissetti, sonra sanki birden havada uçmaya başladı. Acaba öldüm ve ruhum göğe mi yükseliyor, diye düşündü. Ancak, görüşünün giderek bulanıklaşmasına rağmen, uçmadığını ve Shodancho'nun kendisini kaldırıp güçlü omzunda taşıdığı için havada süzüldüğünü görebiliyordu. Hey, beni nereye götürüyorsun, diye karşı çıkmaya çalıştı ama sesi çıkmıyordu. Shodancho onu gerilla barınağına getirip yatağa fırlatınca Alamanda bir kez daha havada uçtuğunu hissetti.

Yatağa atılmasıyla birlikte olanları anlamaya başladı. Başına geleceklerden korkarak karşı koymaya çalıştı ama gücünü hâlâ toplayamamıştı. Zaman geçtikçe daha da güçsüzleşiyordu. Vücudu, elleri ve hatta ayakları yatağa yapışmış gibiydi, parmağını bile oynatamıyordu.

Shodancho elbisesinin düğmelerini açmaya başladığında Alamanda'nın tüm gücü tükenmişti. Öfkeli ve perişan halde içinde bulunduğu duruma tamamen teslim oldu. Adamın elbisesini çıkarıp yatağın kenarına fırlatışını seyretti. Shodancho ürkütücü bir serinkanlılıkla onu soymaya devam ediyordu. Çırılçıplak kaldığında Shodancho'nun savaş sırasında silah taşımaktan nasırlaşan ve yine aynı dönemden kalma şarapnel yaraları taşıyan parmaklarının yavaşça vücudunda gezindiğini hissetti ve midesi bulandı.

Shodancho bir şeyler söylüyor ama Alamanda onu duymuyordu. Kıza parmak uçlarıyla dokunmayı bırakıp vücudunu parçalayacakmış gibi vahşice avuçlamaya başladı. Sertçe memelerini sıktı. Alamanda avazı çıktığı kadar bağırmak istiyordu. Ellerini kızın bütün vücudunda dolaştırmaya başlayıp bacak arasına soktu. Ardından salyalarını akıtarak Alamanda'nın bütün vücudunu öpmeye başladı. Alamanda artık bağırmak değil, Shodancho daha ileri gitmeden kendi boğazını kesip ölmek istiyordu. Yarım saat mi bir saat mi, ne kadar zamandır bu durumda olduğunu

kestiremiyordu; belki bir gündür, belki yedi yıldır, belki de sekiz yüzyıldır… Tek bildiği, artık Shodancho'nun da soyunduğu, yanı başında çıplak ve kendini beğenmiş bir tavırla durduğuydu.

Shodancho bir süre daha Alamanda'nın memelerini sıkıp okşadı ve küçük tiksindirici ısırıklar aldığı dudaklarını öptü. Ardından fazla vakit kaybetmeden kızın üzerine atladı ve içine girdi. Alamanda, Shodancho'nun gözlerinin içine girecek kadar yakınlaşan yüzünü artık beyaz bir leke olarak görüyor ve vajinasının vahşice parçalandığını hissediyordu. Ağlamaya başladı ama gözyaşı dökmeye bile mecali kalmamıştı. Bu işkence hiç bitmeyecek ve sekiz yüzyıl daha sürecekmiş gibi geliyordu ona. Artık gözlerini açacak gücü kalmamıştı. Maruz kaldığı iğrençliği görmese de tüm vücudunda hissetmeye devam ediyordu. Bir süre sonra ya bilincini yitirdi ya da o böyle olduğunu sandı çünkü artık hiçbir şey hissetmiyordu. Belki de hissetmek istemiyordu. Sonunda Shodancho işini bitirdi ve Alamanda'nın yatağa yapışmış gibi sırtüstü uzanan çıplak bedeninin yanına yuvarlandı.

Alamanda, yanında uzanmış derin nefesler alıp veren Shodancho'nun uyuyakaldığını düşündü. O an bunu yapacak gücü olsa hiç tereddüt etmeden bir bıçak alıp Shodancho'ya saplar ve onu uykusunda öldürürdü. Hatta elinden gelse ağzının ortasında bir havan topu patlatır ya da bir top güllesiyle onu okyanusun derinliklerine gönderirdi. Ancak onun uyuduğunu düşünerek yanılmıştı. Shodancho kalkıp konuşmaya başladı. Alamanda artık onu duyabiliyordu: "Eğer tek istediğin erkeklerin gönlünü fethedip onları bir çöp gibi kenara fırlatmaksa benimle karşılaşman çok kötü olmuş. Ben girdiğim her savaşı kazanırım, seninle girdiğim dahil."

Alamanda, yüreğine bıçak gibi saplanan bu sözlere yanıt veremedi. Tek yapabildiği giyinmek için ayağa kalkan Shodancho'yu bulanık gözlerle izlemek oldu. Shodancho giyindikten sonra Alamanda'yı da giydirdi ve eve dönme zamanının geldiğini söyledi. Alamanda biraz önce olanlar sanki hiç yaşanmamış gibi giyinikti şimdi. Habersizce vücuduna giren uyuşturucu maddenin etkisi geçmemiş, hâlâ kendine gelememişti. Her şeyin meyve suyunu içtikten sonra başladığını hatırladı.

Alamanda yeniden havalandığını hissetti. Shodancho bu defa onu omzuna almamıştı; kızı, savaşta top ya da yaralı asker taşır gibi, güçlü kollarıyla bel hizasında taşıyarak barınaktan kamyonete götürdü. Sonra Alamanda'yı yanına oturtup kamyoneti karanlık ve sık ormandan geçen toprak yolda sürmeye başladı.

Alamanda'ya uzun, loş bir tünelde gidiyorlarmış gibi gelen yolculuğun sonunda kızı evine bıraktı. Eve geldiklerinde kamyonetten inip Alamanda'yı taşıyan Shodancho'yu Dewi Ayu karşıladı ve kızı odasına taşıması için ona yardım etti. Kızı yatağına yatırdıktan sonra Dewi Ayu neler olduğunu sordu. Shodancho soğukkanlı tavırla endişelenecek bir şey olmadığını söyledi:

"Biraz araba tuttu, o kadar."

"Irzına geçtiğin için kız bu halde, Shodancho," diye yanıtladı Dewi Ayu. Kimse anlatmasa da neler olup bittiğini anlayacak kadar hayat tecrübesi vardı. "Bu savaşı kazandın diye hep böyle şanslı olacağını düşünme."

Alamanda artık odasında yalnızdı. Gözleri kararırken yanaklarından yaşlar boşaldığını fark etti. Tüm yaşadıklarından sonra ilk kez ağlıyordu. Bir süre sonra bilincini tamamen kaybetti.

9

ERTESİ GÜN kendine gelir gelmez ilk düşündüğü şey Kliwon oldu. Alamanda artık aralarındaki her şeyin bitmiş olduğunu biliyordu.

Lanetlendiğini düşündü; belki yaptıklarından pişman olmadığından, belki bunun sonucunda başına gelenleri kabullendiğinden, böyle hissetmekten kendini alamıyordu. Fotoğraflarını gönderdiği mektubun hemen ardından ulaşacak yeni bir mektup yazıp sevgilisine olanları anlatmaya karar verdi. Kontrolden çıkıp bulaşmaması gereken bir erkeği elinde oynatmaya çalıştığını ve Shodancho'nun ona tecavüz ettiğini yazmayacak, sadece Shodancho ile yattığını söyleyecekti. Kendinden utanıyordu. Ama üzüntüsünün esas sebebi sevgilisini kaybedecek oluşuydu. Kliwon onu her koşulda kabul ederdi ama Alamanda kesinlikle Kliwon'u görmek istemiyordu. Onu hâlâ seviyordu ama yalan söyleyecekti; Shodancho'ya âşık olduğunu ve yeni aşkıyla evlenmek için onu terk ettiğini söyleyecek ve eski sevgilisinden kendisini affetmesini isteyecekti. Öğleden sonra mektubu yazdı ve onu zarfına koymasıyla posta kutusuna atması bir oldu.

Shodancho ile hesaplaşma vakti gelmişti. İntikamını alıp öfkesini dindirmek için adamın böğrüne hançer saplamanın ötesinde bir şeyler düşünmeliydi. Kliwon'a yazdığı mektubu posta kutusuna attıktan sonra karargâha gitti. Girişte nöbet tutan asker eğreti bir hareketle Alamanda'yı selamladı. Alamanda, tıpkı Maman Gendeng'in şehre geldikten sonra yaptığı gibi, kapıyı çalmadan Shodancho'nun ofisine daldı. Shodancho masasında oturmuş, elinde tuttuğu Alamanda'nın iki fotoğrafına bakıyordu. Masaya yayılmış sekiz fotoğraf daha vardı. Alamanda içeri dalınca hazırlıksız yakalanan Shodancho fotoğrafları saklamaya çalışırken Alamanda boşuna zahmet etme anlamında bir el hareketi yaptı. Ardından bir elini beline, diğerini masaya dayayarak Shodancho'nun karşısına dikildi.

"Gerilla savaşı boyunca siz erkeklerin neler yaptığını biliyorum artık," dedi Alamanda. Shodancho gözlerini dikmiş kıza bakarken yüzünde kara sevdalı bir günahkârın ifadesi vardı. "Ve şimdi, seni hiç sevmeyecek olsam

da benimle evlenmek zorundasın, yoksa şehirdeki herkese bana yaptıklarını anlatıp kendimi öldüreceğim.”

“Seninle evleneceğim Alamanda.”

“İyi o zaman,” dedi Alamanda, “tören hazırlıklarını yaparsın artık.” Ve tek kelime daha etmeden oradan ayrıldı.

Evlilik haberi bir hafta içinde sohbetlerin en sıcak gündemi oldu. İnsanlar ciddi ciddi bu konu üzerinde kafa yoruyor, spekülasyonlar ve şakalar havada uçuşuyordu. Hoş, Halimunda halkı artık her şeye alışmıştı, bu yüzden evlilik haberi onları çok şaşırtmadı. Hatta bazılarına göre, dünyada birbirine bu kadar yakışan başka bir çift daha olamazdı; şehrin en saygın fahişesinin güzel kızı, başkomutanlığa kadar yükselmiş eski bir isyancıyla evleniyordu. Ayrıca, Shodancho, Alamanda için ortalığı karıştırıp duran Kliwon’dan çok daha uygundu ve Alamanda bunu göremeyecek kadar aptal değildi.

Öte yandan Kliwon’un şehirde birçok arkadaşı vardı: Birlikte denize açılıp bir torba balık karşılığında ağ çekmelerine yardım ettiği, tekne atölyesinde çalışırken su sızdıran teknelerini ve bozulan motorlarını tamir ettiği balıkçılar; Kliwon gibi başkalarına ait tarlalarda çalışan ve Kliwon’un parlak zekâsını konuşturup hiç bilmedikleri ve tahayyül edemeyecekleri şeylerden bahsettiği sohbetlerde dinleyici olmanın ötesine geçemeyen tarım işçileri; Kliwon hepsini başka bir kız uğruna terk etmiş olsa da hiçbir kin gütmeyip onu eskisi kadar sevmeye devam eden, bir zamanlar ona âşık olmuş ve hâlâ âşık genç kızlar; birlikte yüzdüğü ve kuş avladığı, daha küçük yaşlarda zenginlere satmak için birlikte odun ve çalı çırpı topladığı çocukluk arkadaşları… Hepsi de Alamanda’nın Shodancho ile evlenmek için Kliwon’u terk etmesinden dolayı son derece üzgündü. Ama hiçbiri Alamanda’nın işine karışmak niyetinde değildi ve kalbinin kırılıp kırılmaması yalnızca Kliwon’u ilgilendirirdi.

Şehirdeki gelmiş geçmiş en eğlenceli kutlamalara sahne olacağı konuşulan evlilik töreninin haberi hızla Halimunda’nın en uç köylerine kadar yayıldı. Kukla ustalarından oluşan yedi ayrı grubun yedi gece boyunca Mahabharata’yı baştan sona sahneye koyacağı kutlamalara şehirde yaşayan herkes davet edilecekti. Davetlilere verilecek ziyafetteki yiyeceklerin tüm şehri yedi nesil boyunca doyurabileceği iddia ediliyordu. Ayrıca kutlamalarda *sintren* ve *kuda lumping* dans performansları, *orkes melayu* konseri, film gösterimleri ve tabii ki domuz dövüşleri olacaktı.

Evlilik haberi en sonunda, Alamanda'nın gönderdiği mektupla aynı günlerde, Kliwon'a da ulaştı. Öfkeyle yanıp tutuşan Kliwon düğünden bir gün önce –Dewi Ayu'nun evinin önüne çadırların kurulup, Alamanda'nın düğün organizatörleri eşliğinde vücut temizliği ve bakımını yaptığı sırada– trenle evine, Halimunda'ya döndü. Öfkesinin nedeni, ilk kez bir kadın tarafından kalbinin kırılması ve terk edilmesi değildi; asıl neden, Alamanda'yı hâlâ tüm kalbiyle sevmesiydi.

İlk işi kalabalığın meraklı bakışları altında tren garının önündeki badem ağacını kesmek oldu. Burası, Alamanda ile birbirlerini son kez gördükleri ve öpüştükleri yerdi. Gözleri öfkeden alev alev yanan eli palalı bu genç adamın yoluna çıkmaya hiç kimse cesaret edemiyordu. Hatta, Kliwon insanlar gölgesi altında dinlensin diye dikilen ağacı keserken çevredeki polisler bile onu durdurmaya çalışmadı. Kalabalık en fazla ağaç devrilirken yere düşen dal ve çalı çırpılardan korunmak için birkaç adım uzaklaştı; bir yandan da Kliwon'un tüm öfkesini neden hiçbir suçu olmayan küçük bir badem ağacından çıkardığını merak ediyorlardı.

Kliwon ise garın önünde toplanıp kendini seyreden kalabalığa aldırmadan ağacı parçalamaya ve yapraklarını sökmeye devam etti. İrili ufaklı dal parçaları ve yapraklar platforma giden yolu tamamen kapatmıştı. Yapraklar rüzgârla birlikte ürpertici bir hortum çıkmış gibi fırıl fırıl dönmeye başladı. Temizlik işçileri duruma müdahale etmeye cesaret edemiyor, Kliwon'u izleyip tamamen delirip delirmediğini anlamaya çalışıyorlardı.

Sadece bir kişi, o da Kliwon'un çocukluk arkadaşı, ağaçla ne yapmaya çalıştığını soracak kadar cesur çıktı. Kliwon onu tersleyerek, "Kesiyorum," dedi. Sonrasında hiç kimse başka bir şey sormaya cesaret edemedi. Kliwon da yaptığı işe geri döndü.

Ağacı dal ve yapraklarından temizledikten sonra gövdesini odun parçalarına ayırdı. En büyük dalları ikiye veya dörde ayırdı ve birkaç dakika içinde yolun yanında bir odun yığını oluşmaya başladı. Kliwon bagaj teslim bölümüne giderek kimseden izin almaya gerek duymadan kalın bir ip aldı (elbette onu durduran kimse olmadı) ve odunları bağladı. Etrafından ayrılmayan kalabalıkla tek kelime konuşmadan işini bitirip palasını saronguna soktu ve odun yığınını yüklenerek gardan ayrıldı.

Ağacı keserken Kliwon'a soru sormaya cüret eden arkadaşı onun ne planladığını hemen anladı ve Kliwon'u takip etmeye kalkışan kalabalığa seslenerek, "Bırakın, yalnız gitsin," dedi. Tam da arkadaşının tahmin ettiği

gibi oldu: Kliwon, Alamanda'nın evine gitti ve onu düğün hazırlıklarını denetlerken buldu. Kliwon'un gelişi Alamanda için büyük sürpriz olmuştu. Hâlâ delice âşık olduğu adamın kim bilir ne için yanında taşıdığı odunlar ise şaşkınlığını büsbütün artırmıştı.

Alamanda bir an için Kliwon'a doğru koşup tıpkı garda yaptığı gibi öpmek, ona bunun *ikisinin* düğünü olduğunu ve Shodancho ile evlenmeyeceğini söylemek istedi. Fakat derhal aklını başına topladı ve kendini Shodancho ile evlenecek olmaktan dolayı gururlu ve halinden memnunmuş gibi göstermeye çalıştı. Kliwon omzundaki odunları yere bıraktığında Alamanda ayak parmaklarının ezilmemesi için geriye sıçradı. Sonunda Kliwon ağzını açtı ve, "işte birbirimize altında buluşacağımıza söz verdiğimiz lanet badem ağacı," dedi. "Evleneceğin gün yakacak olarak kullanman için onu sana hediye ediyorum."

Alamanda eliyle Kliwon'a gitmesini işaret etti. Bu hareket Kliwon'un canını çok ama çok acıttı, Alamanda'ya bunu söylemeden oradan uzaklaştı, ama giderken içinde her şeyi silip atan bir öfke tufanı kopuyordu. Kliwon tamamen gözden kaybolduktan sonra, Alamanda'nın odasına koşup gözyaşlarına boğulduğundan ve geriye kalan fotoğraflarını yaktığından habersizdi. Alamanda ertesi sabah nikâh masasında gece boyunca ağladığını saklamak için her şeyi yaptı ama başaramadı ve şehir halkı aylarca, hatta yıllarca bunun dedikodusunu yaptı.

Kliwon aylarca ortadan kayboldu. En azından Alamanda ondan hiç haber almadı. Belki de artık onun hakkında hiçbir şey duymak istemiyordu. Üniversite eğitimini tamamlamak, kim bilir, belki de komünist gençlere katılmak için başkente döndüğünü tahmin ediyordu. Doğrusu Kliwon hiçbir yere gitmemişti, Halimunda'daydı. Bir o bir bu arkadaşının evinde kalıyor veya annesinin evinde saklanıyordu. Hatta gizlice Alamanda'nın düğününe bile katıldı. Kılık değiştirerek kimse fark etmeden Shodancho ile Alamanda'yı kutladı. Gelinle damadı kutladığı sırada Alamanda'nın bütün gece ağlamış olduğunu fark etti. Kliwon için bu, Alamanda'nın gönülsüzce evlenip kendisine sevmediği bir koca seçtiğine su götürmez bir kanıttı. Kliwon artık Alamanda'ya öfke duymuyor, sadece sevdiği kadının trajik kaderine üzülüyordu.

Alamanda'nın neden sadece birkaç hafta önce tanıştığı Shodancho ile evlenmeyi seçtiğini düşünmeden duramıyordu. Bir süre sonra duydukları, merakını giderdi. Bir balıkçı, Shodancho'yu bir akşamüstü kamyonetini ormanın dışına doğru sürerken gördüğünü ve Alamanda'nın yanındaki

koltuğa baygın bir halde yığılmış olduğunu anlattı. Bir diğer balıkçı da denizden, Shodancho'nun Alamanda'yı omzunda gerilla barınağına taşıdığını gördüğüne yemin etti. "Alamanda ile yaşadıklarınız gerçekten üzücü," dedi balıkçı, "ama paldır küldür harekete geçme. İntikamını almak istiyorsan, bırak sana yardım edelim."

"İntikam peşinde koşmayacağım," dedi Kliwon. "O adam girdiği her savaşı kazanır."

Kliwon eskiden yaptığı gibi arkadaşlarıyla okyanusa açılırken, Alamanda gergin ve sıkıntılı bir gerdek gecesi tiyatrosuna katlanmak zorundaydı. Gizlice uyku hapı içirdiği Shodancho, hoş kokulu taze çiçeklerle süslenmiş zifaf yatağının üzerinde horuldayarak uyuyakalmıştı. Yeni gelinlerin aksine, kocasının yanında yatmak istemeyen Alamanda bitkindi, yere serdiği bir döşeğin üzerinde uyudu. Shodancho beklenmedik şekilde sabah çok erken kalktı. Gerdek gecesinin hareketsiz geçmesi ve çiçeği burnunda karısını yerde ince bir döşeğin üzerinde uyurken bulması onu biraz afallatmıştı. Bu kabul edilemez manzara yüzünden kendine lanet okurken hızla eğilip karısını kucağına aldı ve yatağa yatırdı.

Alamanda uyanınca Shodancho sırıtarak, "Gerdek gecesini hiçbir şey yapmadan mı geçireceğiz yaa," dedi. Alamanda, tüm kıyafetlerini çıkarıp çıplak kalan Shodancho'ya sırtını dönerek, "Sevişmeden önce sana bir masal anlatmama ne dersin?" diye sordu.

Shodancho güldü, bunun ilginç bir fikir olduğunu söyledi. Yatağa girerek karısına arkadan sarıldı ve saçını koklayarak, "Acele et, masalını anlatmaya başla, ben şimdiden havaya girdim valla," dedi.

Alamanda elinden geldiğince sonu gelmeyecek bir hikâye uydurmaya başladı. Böylece ölene kadar, hatta dünyanın sonu gelene kadar sevişmek zorunda kalmayacaklarını umuyordu. Shodancho, Alamanda'nın anlattığı masalı dinlerken bir yandan da ellerini kızın vücudunda dolaştırıyordu. Gerçi masalı nasıl bağlayacağını anlamamıştı ama bir an önce bitsin diye sabırsızlanıyordu. Alamanda'nın elbisesinin düğmeleriyle oynamaya ve onları bir bir açmaya başladı. Alamanda dertop olarak direnmeye çalışsa da Shodancho güçlü elleriyle onu kolayca çevirip yatağa bastırdı ve üzerine çıktı. Alamanda Shodancho'yu iterek üzerinden indirdi ve, "Shodancho, ben sana ne dedim? Masal bitince sevişeceğiz," dedi.

Shodancho, oynadığı oyunda bir husumet sezdiği Alamanda'ya hırçın bir bakış fırlattı ve masalı sevişirlerken de dinleyebileceğini söyledi.

“Ama bir anlaşma yapmıştık, Shodancho,” dedi Alamanda, “evlenecektik ama seninle asla sevişmeyecektim.”

Bu sözler Shodancho’yu çok kızdırmıştı, artık hiçbir şey umurunda değildi. Yeni gelinin elbisesini sertçe çekiştirerek yırttı. Alamanda ufak bir çığlık attı ama Shodancho onu hızla susturarak giysilerini çekiştirmeye devam etti. Alamanda direnmeyi bırakmış gibiydi. Kızın giysilerini yırtıp üzerinden çıkarmayı başarmıştı ki Shodancho’dan şaşkınlık dolu bir çığlık yükseldi. “Kahretsin! Kasıklarına ne yaptın öyle?” Shodancho, üzerinde anahtar deliği bulunmayan bir asma kilitle kilitlenmiş, demirden bir iç çamaşırına bakıyordu.

Alamanda esrarengiz bir soğukkanlılıkla, “Bu tecavüzsavar bir giysi Shodancho, bir demirciyle büyücüye yaptırdım. Onu açacak mantrayı bir tek ben biliyorum ve kıyamet kopsa onu senin için asla açmayacağım,” dedi.

O gece Shodancho çeşitli aletler kullanarak asma kilidi açmaya uğraştı: Tornavidayla kanırtmaya çalıştı olmadı, çekiç ve baltayla dövdü olmadı, hatta tabancayla ateş bile etti. Alamanda az kalsın korkudan bayılacaktı. Shodancho, demir iç çamaşırının kilidini açmayı bir türlü başaramadı. Şehvet ve öfke arasında kalmıştı. Elinden gelen tek şey karısının içine giremeden onunla ilişkiye girmeye çalışmaktı. Sabah olunca parmağını kesip kanını çarşafa akıttı, böylece yeni evli bir çiftin kanlı çarşafı çamaşırcı kadına göstermekle yükümlü olduğu mühim geleneği yerine getirmiş oldu.

Düğünden bir hafta sonra şenliklerden geriye sadece çöp ve dedikodular kalmıştı. Yeni evliler Shodancho’nun satın aldığı, sömürge döneminden kalma, iki hizmetçi ve bir bahçıvanı olan bir eve taşınıyordu, artık burada yaşayacaklardı. Taşınmalarını söyleyen Dewi Ayu idi. Kendisini ziyarete mümkün olduğunca az gelmelerini, hatta en iyisi hiç gelmemelerini ima etmişti. “Evli bir kadın fahişelerle anılmamalı,” demişti Alamanda’ya. Annesi her zaman haklıydı, bu yüzden Alamanda gönülsüzce evden taşındı.

Alamanda, yeminine sadık kalarak demir iç çamaşırını üzerinden hiç çıkarmadı. Genç kadın, onu pusuya düşürüp pörsümüş ama ölümcül kılıcını saplamaya hazır düşmana karşı her an tetikte bekleyen bir ortaçağ askeri gibiydi. Shodancho’nun kilidi açmak için pek umudu kalmadı, bilhassa birkaç büyücüye danıştıktan sonra iyice umutsuzluğa düşmüştü. Gittiği tüm büyücüler omuz silkerek haksızlığa uğramış intikam peşindeki bir kadını alt edebilecek hiçbir güç ve kötü ruh bulunmadığını söylediler. Danıştığı bu işe

yaramaz büyücülere yığınla para ödedi; bunu onlara akıl danışmanın karşılığı olarak değil, daha çok ağızlarını sıkı tutup utanç verici aile sırrını dışarıya sızdırmamaları ve bu sırrın insanlar arasında yayılmaması için yaptı. Duyduğu utanç yüzünden yatak odasındaki sorunlarının çözümü için başka birilerine de danışamıyordu.

Karısını lanet olası inatçılığından vazgeçirmeye çalışmış, Alamanda ise kocasının ısrarı karşısında teslim olmak veya demir iç çamaşırını çıkarmak yerine, Shodancho ile yataklarını ayırmaya karar vermişti. Bu, Shodancho'nun terk edilmiş bir uyarılmıştık içinde yastığına sarılıp yatağında dönüp durması ve tek başına uyuması anlamına geliyordu. Alamanda bir defasında Shodancho'ya –kim bilir, belki ona acıdığından belki de sadece ne kadar yüce gönüllü olduğunu göstermek için– "İllaki spermlerini fışkırtmak istiyorsan bir fahişeye gitmekten çekinme. Hiç kızmam, tam tersine senin adına mutlu olurum," dedi.

Fakat Shodancho karısının tavsiyesini reddetti. Bunu reddetmesinin sebebi arzusuna gem vurabileceğini düşünmesi ya da fahişelere ilgi duymaması değil, Alamanda'ya, ona ne kadar sadık olduğunu, ne kadar özverili bir sevgi beslediğini göstermek istemesi ve bir süre sonra bu sevecen ve masum tavırlarının karısının kalbini yumuşatacağını ümit etmesiydi.

Ancak Alamanda en ufak bir yumuşama veya teslim olma emaresi göstermiyordu. Demir iç çamaşırını bir tek kendini kilitlediği banyoda işerken ve yıkanırken kısa süreliğine çıkarıyor, ardından gittiği her yerde ağzının içinde güvenli bir biçimde sakladığı gizli mantrasıyla kilitlemeye devam ediyordu.

Karısının mantrayı ağzından kaçıracağını umarak sürekli tetikte bekleyen Shodancho boşuna bekliyordu çünkü Alamanda uykusunda bile mantrayı asla sayıklamıyordu. Shodancho'nun elinden kaderine boyun eğmek ve bir daha asla bir kadınla sevişemeyeceğini kabullenmekten başka bir şey gelmiyordu. Artık sonsuza dek yalnız yatıp acil durumlarda yastığına sarılmaya mahkûmdu. Bazen de bu aptal oyuna daha fazla katlanamadığı zamanlarda banyoya koşup spermlerini tuvalete boşaltıyordu.

O günlerde arkadaşı Bendo ile yıllardır yürüttüğü kaçakçılık işine odaklanıp kafasını dağıtmaya çalışıyordu. Şimdi büyük bir balıkçı teknesi almışlardı. Yasadışı olmayan tek işleri buydu. Ayrıca yaban köpeği yetiştirme ve evcilleştirme hobisine geri dönmüştü. Köpekler bir yıl kadar sonra hazır olacak, tarlalarına giren domuzları kovalama işinde çiftçilere

yardım edeceklerdi. O bir yıl, yeni evliler bir kez bile sevişmeden geçti ve dedikodular başladı; insanlar pervasızca Shodancho ve Alamanda'nın bir kez bile ilişkiye girmediğine yemin ediyorlar, buna kanıt olarak da Alamanda'da hâlâ hiçbir hamilelik belirtisi olmamasını gösteriyorlardı.

Çocuklar arasında Shodancho'nun iktidarsız değilse de kısır olduğu konuşuluyor, bazıları daha da ileri giderek savaş sırasında Japonlar tarafından hadım edildiğini söylüyordu. Bu çılgın söylenti çocuklar arasında ağızdan ağıza yayılarak yetişkinlere kadar ulaştı ve bu hikâyeye inanan koca koca insanlar sayesinde dedikodular daha geniş kitlelere yayıldı.

Başka türlü spekülasyonlar üretmek –mesela çiftin aceleye getirdikleri evliliklerin aşk evliliği olmadığı gibi– kimsenin aklına gelmiyordu, çünkü yatak odasında gizli kapaklı yaşadıkları sorunlara rağmen halk arasında birbirlerini gerçekten seven örnek bir çift görüntüsü sergiliyorlardı. Birlikte partilere katılıyor, el ele ikindi yürüyüşlerinde görülüyor ve cumartesi geceleri sinemaya gidiyorlardı. Karşılarında bu kadar uyumlu bir çift gören insanların yanlış fikirlere kapılması doğaldı. Gördükleri kadarıyla Alamanda hep neşeliydi, Shodancho da onun üstüne titriyordu. Bu yüzden evliliklerinin üzerinden bir yıl geçmesine rağmen Alamanda'nın hâlâ hamile kalmamış olmasının sebebi birinin ya da ikisinin de kısırlığı olmalıydı.

"Çok yazık, oysaki harikulade bir törenle evlenmişlerdi," dedi dedikoducuların biri en sonunda.

Tüm bu dedikodulardan en ufak rahatsızlık duymayan tek kişi Alamanda idi. İçinde bulunduğu durum hiç umurunda değilmiş ya da onu eğlendiriyormuş gibi, törenlerde Shodancho'ya eşlik etmediği tüm boş zamanını roman okuyarak geçiriyordu. Esasen Alamanda halk içinde mutlu eş rolünü oynamayı bu kitaplardan öğrenmişti. Bunu sadece kocasının değil aynı zamanda kendi itibarını korumak için de yapıyordu çünkü kimsenin sevmediği bir adamla evlendiğini öğrenmesini ve bu yüzden ona acımasını istemiyordu.

Anlaşılan her boka maydanoz çocuklar tarafından başlatılan iktidarsızlığı ve muhtemel hadımlığı hakkındaki nahoş dedikoduları en son Shodancho duymuştu. Dedikodular öyle bir raddeye varmıştı ki askerlerin hadım edildiğine inanmaya başlayan çocuklar artık savaş oyunları oynamayı bırakmıştı. Dedikoduların kulağına çalınmasıyla birlikte Shodancho, küçük düşme, öfke ve çaresizlik duyguları içinde gidip gelmeye başlayarak çılgına döndü. Evliliklerinin yatak odası dışında kalan kısmının son derece iyi

gittiğini düşünüyordu. Alamanda dört başı mamur örnek bir eş tablosu sergilediği için Shodancho onun rol yapmasını çok umursamıyordu. Ama tohumlarını tuvalete boca etmeye sonsuza dek devam edemezdi. Tam bir yıl geçmesine rağmen kahrolası demir iç çamaşırını hâlâ açamamış olduğu sonunda kafasına dank etti.

Ve bir gece, aylarca ayrı yataklarda yattıktan sonra, Shodancho Alamanda'nın uyuduğu odayı girdi ve karısını pijamalarını giyerken yakaladı. Kapıyı kapatıp kilitledikten sonra Alamanda'ya doğru yaklaşmaya başladı. Alamanda bir yandan kuşkuyla Shodancho'yu süzerken bir yandan da demir korumasının hâlâ üzerinde ve kilitli olduğundan emin olmak için ellerini kasıklarına götürdü. Shodancho karısına, "Seviş benimle, hayatım," dedi. Sesi acınacak haldeydi.

Alamanda başını iki yana sallayarak sırtını Shodancho'ya dönüp yatağa girdi. Shodancho onu arkasından yakalayarak pijamalarını yırtarak çıkardı. Alamanda karşı koymaya fırsat bulamadan Shodancho onu yatağa bastırdı ve kendi giysilerini çıkarıp üzerine atladı. Alamanda tüm gücüyle Shodancho'yu iterek engellemeye çalıştı ama Shodancho onu sıkıca kavramış, çılgınlar gibi öpüp şehvetle memelerini sıkıyordu. "Bana tecavüz ediyorsun, Shodancho!" diye bağırdı Alamanda, bir yandan da kendini ondan kurtarmaya çalışıyordu. Fakat Shodancho onu rahat bırakmayarak vücudunun her yerini elleyip sıkıştırmaya devam ediyordu. "Shodancho, seni melun iblis, seni şeytan, seni aşağılık herif, bana tecavüz etmeye kalk da demir kalkanım kamışını kırsın," dedi sonunda Alamanda. Artık direnmeyi bırakmıştı. Shodancho'nun kendisini nafile yere okşayıp sıkıştırmasına izin veriyordu.

Shodancho rahatlıkla hareket etmeye başlayınca spermlerini Alamanda'nın vajinasını koruyan metal plakaya fışkırtana kadar karısıyla gerçekten seviştiği yanılgısına kapıldı. Boşaldıktan sonra tüm vücudu ter içinde, soluk soluğa yana yuvarlandı. Shodancho sessizliğe gömülmüş yanında yatarken Alamanda da kazandığı zaferden ve intikamını almış olmaktan mutlu, Shodancho'nun ahmaklığının tadını çıkarıyordu. Shodancho gözlerini öfkeyle Alamanda'nın kasıklarına dikti; defalarca demirle çarpışan bacakları dayanılmaz acı içindeydi. Yüzünü ekşiterek yatağın kenarına oturdu, yanaklarından kalbi kırık bir erkeğin gözyaşları dökülmeye başladı. "Bunu ne kadar yaparsam yapayım, asla hamile kalamayacaksın. Amın ve rahmin lanetlenmiş senin," diyerek ayağa kalktı, giyindi ve karısının odasından ayrıldı.

Ancak Alamanda Shodancho'nun pes edeceğini ve ona verdiği cezaya boyun eğeceğini düşünerek yanılıyordu. Bir gün itinayla kilitlediği banyoda, demir iç çamaşırını leğenin kenarına koyup tamamen çıplak kaldığı bir sırada büyük şiddetle kırılan kapıdan içeri Shodancho daldı ve Alamanda'nın hamle yapmasına fırsat vermeden demir iç çamaşırını ele geçirdi. Alamanda yaralı bir dişi kaplan gibi haykırdı. Shodancho onu, tıpkı güçsüz bedenini gerilla savaşı verdiği ormanda taşıdığı gibi, omzunun üstüne attı. Alamanda her ne kadar debelenip kocasının sırtını yumruklasa da Shodancho Alamanda'yı banyodan dışarı çıkardı. Mutfak kapısındaki bir çatlaktan onları gözetleyen iki hizmetçi korku içinde titriyordu.

Shodancho, Alamanda'yı yatak odaları olacağını umduğu kendi odasına götürüp yatağa fırlattı ve kapıyı kilitledi. "Sen lanetlenmişsin, Shodancho," dedi Alamanda, yatağın üzerinde duvara doğru geri çekilerek. "Kendi karının ırzına geçmeye nasıl cüret edersin!"

Shodancho cevap vermedi, sadece giysilerini çıkardı ve adeta kızışmış bir köpek gibi Alamanda'nın karşısına geçti. Shodancho'nun bu hali karşısında Alamanda'nın içgüdüleri ona tehlikede olduğunu söyledi ve iyice duvara sindi. Ama Shodancho onu kolayca yakaladı ve yatağa geri atarak üzerine çullandı.

Dakikalarca mücadele ettiler. Arzularını doyurmak için saldıran bir erkek ile tırnakları ve çığlıklarıyla sevmediği bir adamın kendisine zorla sahip olmasını engellemeye çalışan bir kadının mücadelesiydi bu. Alamanda kendini korumak için son hamlesini bacaklarını sıkıca kapatarak yaptı ama Shodancho güçlü diziyle bu engeli de kolayca aştı ve olanlar oldu. Zorlu mücadele Shodancho'nun kendi karısının ırzına geçmesiyle sonuçlandı. Hıçkırıklar içinde kalan Alamanda, "Siktir git, seni tecavüzcü şeytan!" diye haykırdı ve bayıldı. Shodancho, yataktaki savaşı yüzünde iki çizikle atlatmıştı. Alamanda ise kasıklarında dayanılmaz bir acı hissediyordu.

Ne kadar baygın kaldığını hatırlamıyordu ama ayıldığında kendini hâlâ yatakta çıplak halde sırtüstü yatarken buldu. Elleri ve ayakları yatağın dört köşesine bağlanmıştı. Alamanda onu yatağa bağlayan ipleri çekiştirdi. Ancak ipler o kadar sıkı bağlanmıştı ki her hareketi el ve ayak bileklerinin daha çok acımasına neden oldu.

Shodancho'yu yatağın yanında baştan aşağı giyinik halde görünce öfkeyle, "Tecavüzcü iblis, ne yaptığını sanıyorsun?" diye sordu. "Sikini sokacak bir delik arıyorsan, o delik ineklerde var, keçilerde de var."

Shodancho, Alamanda'yı banyodan kaçırdığından beri ilk kez gülümsedi ve "Artık ne zaman istersem seninle yatabilirim!" dedi. Alamanda onun bu sözleri üzerine küfürler savurup, lanet üstüne lanet okudu. Shodancho odadan ayrılırken hâlâ kendisini yatağa bağlayan iplerden kurtulmaya çalışıyordu.

Shodancho ise hemen o gün kırılan banyo kapısını tamir etmesi için bir tamirci buldu ve sonra Alamanda'nın demir iç çamaşırını kuyuya attı. İki hizmetçiyi de gördüklerini kimseye anlatmamaları için korkutucu bir yüz ifadesiyle tehdit etti. Bu sırada serbest kalmak için büyük gayret sarf eden Alamanda iyice güçten düşmüştü ve hiç durmadan iç parçalayıcı bir şekilde ağlıyordu. Shodancho, her iki buçuk saatte bir Alamanda'yı esir tuttuğu odaya dönerek karısıyla gerçekten yeni evli bir çiftlermiş gibi yorulmak bilmezcesine sevişiyordu. Yeni oyuncağına kavuşmuş bir çocuk gibi mutluydu ve bu böyle devam ettikçe Alamanda'nın direnişi anlamını yitiriyordu.

"Ben ölsem bile, inanın, bu adam mezarımı sikmeye devam eder," diyerek teslim bayrağını çekti Alamanda.

Tüm gün boyunca yatağa bağlı halde defalarca tecavüze uğradı. Öğleden sonra Shodancho sıcak su dolu bir leğen ve banyo lifiyle gelip, nadide bir porselen vazoyu siliyormuşçasına nazik ve özenli dokunuşlarla karısının vücudunu temizledi. Ardından onunla bir kez daha yattı ve onu tekrar yıkadı ve bu bir süre böyle devam etti. Shodancho'nun gösterdiği ihtimam Alamanda'yı etkilememişti. Shodancho ona yemek getirdiğinde ağzını sıkıca kapadı ve Shodancho'nun zorla ağzına tıkıştırdığı pilavı doğrudan suratına püskürttü. "Ye, çünkü bir cesetle sevişmek hoşuma gitmeyecek," dedi Shodancho. Alamanda öfkeden çıldırarak, "Senin gibi canlı bir insanla sevişmek benim için çok daha berbat bir his," dedi.

Delilik bu, diye düşündü Shodancho. Bir yandan Alamanda'nın gönlünü almaya çalışıyordu. Alamanda ise esaretten kurtulup demir iç çamaşırı kendisine geri verilene kadar yemek yemeyi reddetti. Fakat Shodancho bu talepleri yerine getirmeyi kabul etmedi. Moralini düzeltmek için kendi kendine Alamanda'nın direncinin en sonunda kırılacağını telkin etti. Gece boyunca açlıktan midesi kazınacağı için muhtemelen ertesi sabah yemek yemeyi kabul edecekti.

Shodancho bu düşünceyle karısının yemeğini mutfağa geri götürdü ve mutfak masasında tek başına yedi, ikindi vakti gelince verandada oturup akşamüstü melteminin keyfini çıkardı, tavana asılı kafeslerinde zıplayıp

duran evlilik hediyesi üveyiklerle eğlendi. Bir yandan da lambalardan yayılan parlak ışıkları seyredip karanfilli sigarasını büyük bir keyifle tüttürüyor, o gün kazandığı zaferi düşünüyordu. Nihayet karısıyla sevişmenin nasıl bir his olduğunu öğrenmişti. Aslında Alamanda'ya daha önce de tecavüz etmişti ama o zaman evli değillerdi.

Normalde öğleden sonraları ön verandada Alamanda ile birlikte otururlardı. Çoğu kişi onların bu alışkanlığını bilirdi. Bu yüzden evin önünden geçenler, "İyi akşamlar, Shodancho," diye onu selamladıktan sonra "Evin hanımı nerede?" diye sormayı ihmal etmediler. Shodancho, "İyi akşamlar," diyerek onları selamladıktan sonra karısının kendisini iyi hissetmediğini ve yatağında uzandığını söyledi. Bu kısa sohbet sonrasında Alamanda'yı özlediğini fark etti ve sigarasını bitmeden bahçeye fırlatıp karısının yanına gitti.

Bıraktığı gibi yatağa bağlı sırtüstü yatmaya devam eden Alamanda uykuya dalmıştı. Karısını soğuktan ve sivrisineklerden korumak için battaniyeyle üstünü örten Shodancho'nun bir an için iyi bir kocaya dönüşüp dönüşmediğini sadece Allah bilir. Ancak gel gör ki, geceyi ona iki kez daha tecavüz etmeden atlatamayacaktı: Önce saat on biri kırk geçe, ardından ilk horoz ötmeden sabah üçte.

Shodancho sabah olunca yeniden, elleri ve ayakları yatağın dört köşesine bağlı halde battaniyenin altında yatan karısının yanında belirdi. Alamanda'ya kızarmış pilav üstünde sahanda yumurta, yanında biraz domates ve büyük bir bardak çikolatalı sütten oluşan kahvaltısını getirmişti. Alamanda uyanıp çökmüş gözlerini öfkeyle karışık bir tiksintiyle Shodancho'ya dikti. "Gel, seni biraz besleyelim," dedi Shodancho içtenlikle. Ve bir kocanın karısına göndereceği türden sıcak bir tebessümle sözlerine devam etti: "Sevişmek acıktırır."

Alamanda bu tebessüme karşılık verdi ama dudaklarında her zamanki büyüleyici tebessümü yerine tiksinti dolu ve aşağılayıcı bir gülümseme vardı. Shodancho'ya, küçüklüğünden beri hayal ettiği şekliyle şeytanın vücut bulmuş hali karşısında duruyormuş gibi baktı. Boynuzları veya uzun sivri dişleri yoktu ve gözleri uykusuzluktan biraz kızarmıştı ama kocasının şeytan olduğuna emindi.

"Cehennemin dibine git ve sikik kahvaltını da yanında götür," dedi Alamanda.

"Hadi, tatlım, bir şeyler yemezsen öleceksin," dedi Shodancho.

"İşte bu çok iyi olurdu."

Ve tam da bu oluyordu: Alamanda öğleden sonra ateşlendi, yüzü ölü gibi solmuştu. Ateşi giderek yükseliyor ve titreme nöbeti geçiriyordu. Shodancho o gün Alamanda'ya bir kez daha tecavüz etmedi; belki artık yorulmuş ya da doyuma ulaşmıştı, belki de karısını yemek yemeye ikna etmek için ilişkilerini düzeltmeye çalışıyordu. Alamanda artık sadece pilav yemeyi değil her şeyi reddediyor, su bile içmiyordu ve sonunda bu yüzden hasta düşüp sayıklamaya başladı. Bir yandan da Shodancho'ya lanet okumaya devam ediyordu.

Karısının kötüye giden durumu karşısında paniklemeye başlayan Shodancho hâlâ onu yedirmeye uğraşıyordu. Karısını en azından lapa yemesi için ikna etmeye çalışıyor ancak bu çabası sürekli boşa çıkıyordu. Bu arada Alamanda'nın geçirdiği titreme nöbeti giderek şiddetleniyordu. Ölecek gibi olmasına rağmen içinde bulunduğu durum karşısında olağanüstü bir soğukkanlılık sergiliyordu. Kendisini bekleyen en korkunç sonu bile kabullenmiş gibiydi. Shodancho, Alamanda'nın alnına soğuk kompres yaparak ateşini düşürmeye çalışıyordu fakat ıslak bezden yükselen buhara rağmen Alamanda'nın ateşi bir türlü düşmüyordu.

Sonunda Shodancho karısını yatağa bağlayan ipleri çözmeye karar verdi. Bu, kaçıp kurtulması için önünde engel kalmaması anlamına gelse de Alamanda olduğu yerde yatmaya devam etti. Kocasının kıyafetlerini giydirip onu odadan çıkarmasına da direnmedi. Artık neler olduğunu kavrayamayan Alamanda hiçbir şey sormuyor, hareketsiz bir şekilde, kendisini taşıyan Shodancho'nun omuzlarından aşağıya sarkıyordu. Hiçbir şey duyacak durumda olmamasına rağmen Shodancho ona, "Gerçekten cesede dönüşmeni istemiyorum, bu yüzden hastaneye gidiyoruz," dedi.

Shodancho karısının iyileşmesi için bir vitamin iğnesiyle küçük bir serumun yeterli olacağını düşünüyordu fakat Alamanda iki hafta hastanede yattı. Shodancho her gün odasına gelerek davranışlarından ne kadar pişman olduğunu söylüyordu. Alamanda düşmanca tavrını bir kenara bırakmış gibiydi. Hemşirelerin kendisini beslemesine izin veriyor (ama hâlâ Shodancho'nun elinden lapa yemeyi reddediyordu) ve Shodancho aynı şeyleri bir daha yapmayacağına yemin edip pişmanlığını dile getirdikçe, söylediklerinin tek kelimesine inanmasa da inanmış gibi yapıp başını sallıyordu.

On dördüncü günde, doktor arayıp Alamanda'nın taburcu olabileceğini söyledikten sonra Shodancho hastane koridorunda doktorla karşılaştı. "Günaydın, Shodancho." "Tünaydın, doktor." Kısa bir hoşbeşten sonra

doktor, Alamanda'nın durumu hakkında konuşmak üzere onu hastane kantinine davet etti. Doktorun yemek siparişi verdiği sırada, "Karımın ciddi bir hastalığı mı var, doktor?" diye sordu Shodancho. Doktor ancak yemeği geldikten sonra tepki verip başını salladı ve "Doğru tedaviyi bildiğiniz sürece ciddi hastalık diye bir şey yoktur," dedi.

Ve Shodancho karşısında sabırla beklerken, kafasında yapacağı dramatik konuşmayı tasarlıyormuşçasına yemeğini yemeye koyuldu. Doktor sigarasını içerken –kantin hastanede sigara içebildiği tek yerdi– Shodancho karısı için endişelenmeye ve doktorun dehidrasyon ve ülser teşhisi koyup Alamanda'nın tifo belirtileri gösterdiğini söylediği ilk günden beri yaptığı gibi tüm olanlar için kendini suçlamaya devam ediyordu. Doktor, Shodancho'ya endişelenecek bir durum olmadığını, Alamanda'nın sadece biraz dinlenmesi ve sade lapayla beslenmesi gerektiğini, acı yemeklerden uzak durup, bol bol sıvı tüketir ve antibiyotiklerini alırsa virüsün en geç iki hafta içinde vücudunu terk edeceğini anlattı. Doktorun aksini söylemesine rağmen Shodancho endişelenmeye devam ediyordu çünkü kendisini hiç sevmediğini ve asla sevmeyeceğini bilmesine rağmen Alamanda ölüp onu tek başına bırakırsa buna katlanamayacağını biliyordu.

"Shodancho, sana müjdeli bir haber verirsem, yemeğimi ısmarlayacak mısın?" diye sordu doktor yemeğini bitirirken.

"Söyle doktor, karımın nesi var?"

"Bu teşhisi koymakta oldukça deneyimliyim, o yüzden sözlerime kulak ver; bir çocuğun olacak Shodancho! Karın hamile."

Shodancho bir an için sessiz kaldı. "Soru şu ki, onu kim hamile bıraktı?" Elbette bunu sesli söylemedi. "Kaç aylık?" diye sordu. Kül gibi solmuş yüzü ve masanın üzerinde titreyen elleriyle hiç mutlu görünmüyordu. Aklına nahoş görüntüler geliyor, Alamanda'nın sevmediği bir adamla evlenmek zorunda kalmış olmasının intikamını almak için eski bir sevgilisi ya da yeni erkek arkadaşıyla gizlice seviştiğini hayal ediyordu.

"N'oldu, Shodancho?"

"Karım kaç aylık hamile, doktor?"

"İki haftalık."

Büyük bir rahatlama yaşayan Shodancho, kendini sandalyeye bırakıp derin bir oh çekti. Bir mendil alıp alnında biriken soğuk terleri sildi. Uzun bir sessizliğin ardından yüzünde beliren tebessüm giderek büyüdü. Sonunda mutluluktan ağzı kulaklarında, "Yemeğini ben ısmarlıyorum, doktor" dedi.

Demek bir çocuğu olacaktı; böylece karısıyla hiç sevişmediği, iktidarsız veya hadım edilmiş olduğuna dair çıkan dedikoduların gerçek olmadığı kanıtlanacaktı. Birlikte Alamanda'nın yanına gittiler. Eve gidebilecek kadar güçlenmiş görünüyordu. Doktor Alamanda'ya, artık pirinç lapasından daha besleyici şeyler yemesinin zamanının geldiğini ve ne isterse yiyebileceğini söyledi. Yüzünün rengi yavaş yavaş yerine gelen Alamanda, hasta yatağında azıcık hareket etmeye bile başlamıştı.

Doktor Alamanda'nın eve dönüş hazırlıkları için onları yalnız bıraktığında Shodancho karısına, "Artık iyileştin, hayatım," dedi.

"Seni tahrik edecek kadar sağlıklı sayılırım sanırım," dedi Alamanda donuk bir yüzle.

Shodancho Alamanda'nın tavrındaki soğukluğu umursamadan yatağın kenarına oturup elini hareketsiz yattığı yerden tavana bakan karısının bacağına koydu. "Doktor bir çocuğumuz olacağını söyledi. Hayatım, sen hamilesin," diyerek mutluluğunu karısıyla paylaşmak istedi.

Alamanda verdiği yanıtla onu şaşırttı: "Biliyorum, çocuğu aldıracağım."

"Hayır hayatım, bunu sakın yapma!" diye yalvardı Shodancho. "O çocuğu doğurursan, sana yemin ederim, bir daha asla sana eskisi gibi davranmayacağım."

"Peki, Shodancho," dedi Alamanda. "Ancak bana bir daha elini bile sürersen, bu bebeği öldürmekten çekinmem."

Shodancho elini Alamanda'nın bacağından nasıl çektiğini bilemedi; onun bu gülünç hali Alamanda'yı neredeyse kahkahalarla güldürecekti. Shodancho önceki yeminini tekrarladı ve Alamanda'ya, demir iç çamaşırı üzerinde olmasa bile, bir daha onu hiçbir şeye zorlamayacağını söyledi. Böylece Alamanda demir iç çamaşırını giymeyi bıraktı. Zaten Shodancho onu kuyuya atmıştı ama kocasının verdiği sözü tutacağına inanıyordu. Shodancho'nun egosuna sahip bir erkek için çocuk sahibi olmak her şeyden daha önemliydi ve Alamanda, Shodancho onu ilkel arzularını tatmin etmeye zorlarsa, kendi ölümüne yol açsa bile, yedi, sekiz hatta dokuz aylık hamile olduğuna bakmadan bebeği aldıracağını söylüyordu. Yani, demir iç çamaşırını giymeyi bırakmasının nedeni hislerinin değişmesi değildi. Shodancho'yu asla sevmeyeceğine ant içmişti, bu yüzden kendini hiçbir zaman ona vermeyecekti. Tanrı biliyor ki, onu gerçekten hiç sevmiyordu.

Alamanda'nın eve dönüşü aile ve arkadaşları tarafından büyük coşkuyla kutlandı. Müjdeli haber şehrin en ücra köşelerine ulaşır ulaşmaz Shodancho küçük çaplı bir şükran töreni düzenledi. Şehirdeki tüm büfelerde bu haber

konuşuluyordu. Kliwon ve balıkçı arkadaşları hariç neredeyse herkes veliaht prensin doğumunu bekliyormuşçasına heyecanlıydı.

Kliwon, bir seferinde iyice kabalaşarak, "O bir fahişe," dedi. Bir zamanlar deli gibi sevdiği kadın hakkında ağzından böyle sözler çıkması arkadaşlarını şok etmişti. Ama o, soğukkanlılıkla sözlerine devam etti: "Para için seks yapan fahişedir, öyleyse para ve sosyal statü için evlenen bir kadına başka ne denir ki? Aslında bir fahişeden fazlası, fahişelerin prensesi o." Sesinde düşmanlık yoktu, sadece yaygın kabul gören bir görüşü dillendiriyor gibiydi.

Kliwon o aileye, özellikle de Shodancho'ya bir düşmanlık besliyorsa, elbette bunun sebebi sadece sevgilisinin adice elinden alınması değildi. Bir erkek olarak sevdiği kadın tarafından terk edilmeye her zaman hazırlıklıydı. Shodancho'ya düşmanlığının asıl nedeni, adamın sahip olduğu iki büyük balıkçı gemisiydi. O iki gemi Halimunda kıyılarının yüzünü değiştirmişti. Denize açılıp ağ atıyorlar, güvertelerinde işçiler koşturuyor, hamallar da o iki geminin yakaladığı balıkları pazara taşıyordu. Gemiler balıkçıların da yüzlerini değiştirmişti; balık azaldığından artık yüzlerini endişeyle buruşturuyorlardı. Gemilerin sahip olduğu donanımla rekabet etmeleri mümkün değildi ve biraz balık yakalasalar bile, gemiler sayesinde aşırı doygunluğa ulaşan pazarda fiyatlar düşmüştü.

Kliwon, Komünist Parti'nin talimatıyla Balıkçılar Sendikası'nı kurmaya soyundu ve arkadaşlarına gemilerin gelmesiyle ortaya çıkan durumu anlatmaya başladı: "Haksız rekabetten daha vahim bir durumla karşı karşıyayız, bizim balıklarımızı çalıyorlar." Arkadaşlarının birçoğu gemileri ateşe vererek bu duruma bir son verebileceklerini umuyordu, ama Yoldaş Kliwon (artık ona böyle sesleniyorlardı) anarşist eylemden daha kötüsü olmadığını söyleyerek onları sakinleştirmeye çalıştı ve arkadaşlarına, "Gemilerin sahibi Shodancho ile konuşmam için bana biraz zaman tanıyın," dedi.

Yoldaş Kliwon, Shodancho ile konuşmak için Alamanda'nın hamileliğinin şehirde sır olmaktan çıktığı zamanı seçti. Böylece Shodancho'yu keyfi yerindeyken yakalayıp balık avı pazarlığının içine çekmeyi umuyordu. Bir ikindi vakti Shodancho'nun karargâhtaki ofisine gitti. Hem Alamanda'yı görmek hem de ilk çocuklarını bekleyen çiftin mutluluğunu bozmak istemediğinden özellikle evlerine gitmek istememişti.

"Tünaydın, Shodancho," dedi Yoldaş Kliwon ve el sıkıştılar. Shodancho ona bir fincan kahve ikram etti. Gerçekten çok mutlu görünüyordu ve

davranışlarında alışılmadık bir samimiyet vardı.

"Tünaydın, yoldaş. Balıkçılar Sendikası'nın başkanı olduğunu ve balıkçıların gemilerimden şikâyetçi olduğunu duydum."

"Aynen öyle, Shodancho, doğru duymuşsun" dedi Yoldaş Kliwon ve Shodancho'ya balıkçıların avladıkları balık miktarında ve fiyatlardaki düşüşle ilgili şikâyetlerini anlattı. Shodancho, Kliwon'a çağa ayak uydurmak gerektiğini söyledi; büyük gemilerin kullanılması bu zamanda kaçınılmazdı. Bu gemiler sayesinde balıkçılar yaşlandıklarında romatizmayla boğuşmayacak, karıları da kocalarının fırtınalı denizlerden sağ salim döneceklerini bilecekti. Ve yine bu gemiler sayesinde sadece Halimunda'da yaşayanların değil, herkesin ihtiyacını karşılayacak kadar balık yakalanabilecekti.

"Shodancho, yıllardır sadece günlük ihtiyacımızı karşılamaya ve büyük fırtınaları atlatmamıza yetecek kadar balık avlıyoruz. Ve yıllardır bu şekilde yaşamımızı idame ettirmeyi başardık; ne çok zengin ne de çok fakir olduk. Ama şimdi sen balıkçıları büyük bir yoksulluğa mahkûm ediyorsun; sen ve gemilerin balıkçıların kısmetini çalıyorsunuz, yakalayabildikleri az miktardaki balığın da bir değeri kalmadı, tuzlayıp kendileri yemek zorunda kalıyorlar."

Shodancho, bir yandan kahvesini içip karanfilli sigarasını tüttürürken, pis pis gülerek, "Denize inek başı atma ritüelini gerçekleştirmeyi unuttunuz sanırım. Bu yüzden Güney Denizi'nin kraliçesi balıklarını artık sizinle paylaşmıyor," dedi.

"Evet, Shodancho, o ritüeli gerçekleştiremedik çünkü bir inek alacak paramız bile kalmadı! Sakın bu yoksul insanları kızdırayım deme, çünkü aç ve öfkeli biriyle karşı karşıya kalan hiç kimse o savaşı kazanamaz."

"Beni tehdit mi ediyorsun, yoldaş?" dedi Shodancho, tekrar gülerek. "Tamam o zaman, doğacak ilk çocuğum için duyduğum şükranın bir göstergesi olarak ritüelin parasını ben ödeyeceğim ve okyanusun pinti kraliçesine bir inek başı sunacağız. Balıkçılarla ilgili meseleye dönersek, bunun için tek bir çözümüm var: Yeni bir gemi alacağım ve balıkçılar maaş karşılığında o gemide çalışıp artık ne romatizma olacaklar ne de fırtınalarla boğuşmak zorunda kalacaklar. Buna ne dersin, yoldaş?"

"Aklını başına toplasan iyi edersin, Shodancho," dedi Yoldaş Kliwon ve hızla lafı geveleyip duran ve gemilerini geri çekme niyetinde olmadığı anlaşılan Shodancho'nun yanından ayrıldı.

Yeni balıkçı gemisi, Alamanda'nın hamileliğinin yedinci ayında geldi. Fakat Shodancho'nun adamları tarafından düzenlenen denize inek başı atma ritüeline hiçbir balıkçı katılmadı. Bu duruma sinirlenenler arasında Yoldaş Kliwon da vardı ve Shodancho'ya artık balıkçıların öfkesine karşı gemilerin güvenliğini garanti edemeyeceğini söyledi. Shodancho soğukkanlılıkla, aptalca bir harekette bulunmamalarını tavsiye etti. Aslında bu konunun pek umurunda olduğu söylenemezdi çünkü son gelişmelerden sonra yeni görüşmeler yapmamış, evden dışarı çıkmayıp gururu, neşesi ve geleceği olarak gördüğü ve doğduktan sonra öğleden sonralarını boş bırakıp onunla geçireceği ilk çocuğunun doğumunu beklemeye başlamıştı. Biraz büyüdükten sonra onu okula kendi getirip götürecek ve ona istediği her şeyi verecekti.

Doğacak çocuğunun yanında balıkçı gemilerinde grev yapan işçiler onu hiç mi hiç ilgilendirmiyordu. Çoğunluğu kıyıdaki köylerden gelen balıkçılardan oluşan grevciler polis ve Shodancho'nun emrindeki askerlerin saldırısına uğrasa da greve devam ettiler. Gemi kaptanı, Shodancho'ya danışmadan bu işçileri tek tek kovdu ve onların yerine imzaladıkları sözleşmeye uymayı kabul eden yeni işçileri işe aldı. Balıkçılar Sendikası önceden birkaç üyesini gemide işe sokmayı başarmıştı ancak şimdi hepsi kovulmuştu.

Bu durum balıkçılar arasında büyük öfke yarattı, uğradıkları yenilgiden sonra artık ciddi ciddi gemileri ateşe vermeyi planlıyorlardı. Ancak Yoldaş Kliwon Shodancho ile konuşacağına söz vererek bir kez daha onları zapt etti. Bu sefer, ilk çocuğunun doğumuna iki ay kala ofisine nadiren uğrayan Shodancho'nun evine gitmekten başka şansı yoktu. Yoldaş Kliwon istese de istemese de Alamanda'yı görmek zorunda kalacaktı.

Öyle de oldu. Kliwon'a kapıyı hamileliğin etkisiyle zorlanarak yürüyen Alamanda açtı, karnının şişliği çiçekli beyaz basma elbisesinin altından açıkça belli oluyordu. Bir an için giderek artan bir özlemle birbirlerine bakakaldılar. Bastırılmış arzuları patlamaya hazırdı; sarılıp öpüşmemek ve ortak acılarına ağlamamak için kendilerini zor tutuyorlardı. Ne bir gülümseme, ne bir merhaba, sadece put gibi hareketsiz durup birbirlerine baktılar. Yoldaş Kliwon, hamileliğin güzelliğine güzellik kattığı Alamanda'yı hayranlıkla seyrediyordu. Balıkçıların anlattığı masallardaki göz kamaştırıcı deniz kızlarından birine ya da Güney Denizi'nin dillere destan büyüleyicilikteki kraliçesine baktığını düşündü.

İçindeki çocuğu görebiliyormuş gibi Alamanda'nın şiş karnına baktı. Alamanda bu durumdan rahatsız oldu, çünkü Kliwon'un, karnındaki çocuğun kendi çocuğu olması gerektiğini hayal ettiğini düşünmüştü. Olan biten her şey için ondan af dilemek, onu hâlâ sevdiğini ama makûs talihin onları ayırdığını söylemek istiyordu. *Belki bir gün, dul olduğum zaman, seninle evlenebilirim*. Ama görünüşe bakılırsa Yoldaş Kliwon'un aklından geçen bunlar değildi, çünkü Alamanda'ya şöyle dedi: "Karnın boş bir tencere gibi."

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Alamanda. Düşündüklerini Kliwon'a söyleme arzusu aniden yok olmuştu.

"İçinde ne bir erkek ne de bir kız var, karnın boş, sadece havayla dolu, boş bir tencere gibi."

Alamanda gücenmiş ve sinirlenmişti. Kliwon'un sözlerini kalbi kırık bir erkeğin hakareti saydı. Kliwon'un karşısında durdukça ondan yaralayıcı sözler duymaya devam edeceğini düşünerek tek kelime etmeden arkasını döndü. Az kalsın kapıda beliren Shodancho ile çarpışacaktı. Shodancho da Yoldaş Kliwon'un söylediklerini duymuştu ve büyük şaşkınlık içindeydi.

Alamanda eve girdi ve iki erkek, akşamüstleri genellikle karı kocanın birlikte oturdukları verandadaki sandalyelere oturdular. Alamanda'nın aksine, Shodancho Yoldaş Kliwon'un ağzından çıkanları oldukça ciddiye alıp endişelenmişti. Bu yüzden Kliwon'a boş tencere diyerek ne kastettiğini bir kez daha sordu. Yoldaş Kliwon, Alamanda'ya söylediklerini tekrar ederek, Alamanda'nın karnının boş bir tencere gibi olduğunu söyledi; içinde ne bir erkek ne de bir kız vardı, hava ve yel dışında *hiçbir şey* yoktu.

Shodancho, "Bu imkânsız, karımın hamile olduğunu doktor kendisi söyledi. Karnını kendi gözlerinle görebilirsin!" diye tedirginlikle itiraz etti.

"Evet, karının karnını gördüm," dedi Yoldaş Kliwon. "Belki de bu sözlerim kıskanç bir erkeğin homurdanmasından ibarettir sadece."

10

EVVEL ZAMAN içinde, bir çöp yığınının içinde bulunan bir bebek, Halimunda halkı arasında hayli patırtı koparmıştı. Bebek erkekti ve köpekler tarafından hırpalanmış olmasına rağmen hâlâ hayattaydı. Büyüyünce güçlü bir erkek olacağı şimdiden belliydi. Günlerce annesini aradılar ama kadın ortaya çıkmadı, o yüzden babasının kim olabileceğini tahmin bile edemediler.

Bebeğin bakımını Makojah adında bir kız kurusu üstlendi. Bu yaşlı kadın, şehrin en nefret edilen ihtiyarı olmasına rağmen aynı zamanda herkesin en çok bel bağladığı kişiydi. Yaşamını borç para vererek kazanıyordu, çünkü bir tek bunu yapabiliyordu. Çiftçilik yapamıyordu çünkü kimse ona toprak satmıyordu; elinde sadece ailesinden miras kalan ve üzerinde yaşadığı küçük arazi vardı. Bir işe girip çalışamıyordu çünkü kimse ona iş vermiyordu. On altı ayrı erkeğe evlilik teklif etmiş olmasına rağmen ömrü boyunca kendine bir koca bulamamıştı. Yalnız ve acı dolu bir yaşam sürüyordu, ama kendini yardımsever biriymiş gibi gösterip yoksulluğun pençesine düşen şehir halkına borç para verdikten sonra yüksek faiz oranlarıyla canlarına okuyarak hayattan intikamını almayı başarmıştı.

Tekrar etmek gerekirse, herkes ondan nefret ediyordu, özellikle de bitmek bilmeyen borçları içinde boğulanlar. Herkes ondan uzak duruyor, onu dışlıyor ve onun uğursuz bir günahkâr olduğunu düşünüyordu. Yine de maddi sıkıntılar yaşayıp, işin içinden çıkamadıklarında gidip onun kapısını çalıyorlardı çünkü o sırada ihtiyaç duydukları desteği o kapının arkasında bulacaklarını biliyorlardı. Makojah, tüm o nezaket gösterilerinin, eğilip bükülmelerin tiyatrodan ibaret olduğunun farkındaydı. Sahte tebessümlerin ardına saklanan asıl talepleri de çok iyi biliyordu. Ama umursamıyordu; tüm bunlar yaptığı işin parçasıydı.

İnsanlar kadının topladığı o kadar paranın nereye gittiğini merak ediyordu, çünkü Makojah hiç de zenginleşiyormuş gibi görünmüyordu. Ara sıra yapılan boya badana ve ufak tamiratlar dışında yaşadığı evde en ufak

değişiklik olmuyordu. Savurgan değildi, hiç akrabası yoktu ve insanlardan söğüşlediği parayı bankaya yatırdığı hiç görülmemişti, bu yüzden insanlar bu ihtiyar kız kurusunun kendilerinden aldıkları parayı yastığının altına sakladığını düşünmeye başlamıştı. Bunun üzerine bir gece dört kişi gizlice yürüttükleri bir operasyonla Makojah'ın evini soymaya gitti. Komşuları bu operasyondan haberdardı ve perdelerinin arkasından soygunu seyrediyorlardı. Hırsızlar evin her köşesini ararken Makojah da sakince onları izliyordu. Nereye bakarlarsa baksınlar parayı bulamadılar; yastığın altında, fırının içinde, su testisinde, hiçbir şey yoktu. Gardırobunda sadece giysi vardı ve mutfak dolabında bir tabak pirinç ve havuç çorbasından başka bir şey yoktu. Maskeli dört hırsız sonunda pes ederek aramaya son verdi. Aralarından biri yatak odasının kapısında durup beklemeye devam eden Makojah'a yaklaşarak sinirle, "Parayı nerede saklıyorsun?" diye sordu.

Makojah gülümseyerek, "Paramı memnuniyetle size veririm," dedi, "yüzde kırk faizle ve hafta sonuna kadar tamamını ödemek şartıyla."

Hırsızlar tek kelime daha etmeden oradan ayrıldılar.

Bir daha da hiç kimse onun parasını çalmaya kalkışmadı, özellikle de çöpte bulunan bebeği evine aldıktan sonra. Makojah hep bir çocuğu olsun istemişti, bebeğin bakımını üstlenmesinin başlıca nedeni buydu. Zaten bebeği çöpün içinden alıp çıkaracak başka gönüllü yoktu. Böylece bebek onun yanında büyüdü. Makojah, bebeğe Mahabharata destanındaki güçlü prens Bima'nın adını vermişti, ama son derece rahatsız edici ve sinir bozucu davranışları yüzünden diğer herkes onu Budala diye çağırıyordu. Bir süre sonra Makojah dahil herkes çocuğun gerçek adının Bima olduğunu unuttu. Sonra kendisi de gerçek adını unuttu ve tam adı Budala Edi oldu.

Çocuğun talihsiz yazgısına yakında kavuşacağı tahmin ediliyordu çünkü ihtiyar kız kurusu beraberinde kötü talih getiriyordu; annesi onu doğururken, babası ise o beş yaşındayken mutfağa giren bir akrep tarafından sokularak ölmüştü. Makojah'a onunla yaşamaya gelen çocuksuz dul teyzesi bakmaya başlamıştı. Teyzesi de Makojah yedi yaşındayken, kafasına bir hindistancevizinin düşmesiyle öldü. Babasının rehinci dükkânı sayesinde Makojah hatırı sayılır bir mirasa kondu. Günlük ihtiyaçlarını karşılamak için bir hizmetçi tutacak kadar parası vardı artık. Ancak bu hizmetçi de Makojah on iki yaşındayken bacaklı ateşten öldü. Son olaydan sonra Makojah'ın kötü şans getirdiği düşünülmeye başlandı ve kimse onunla birlikte yaşamak istemedi.

Doğrusu, gençliğinde bayağı güzel bir kadındı. Gizliden gizliye ona âşık birçok erkek vardı, ancak onunla yaşayan herkesin öldüğünü bildiklerinden başka kızlarla evlenmeyi tercih ediyorlardı. Bu kızlar onun kadar güzel değildi ama Makojah ile evlenip hemen ölmek yerine evlendikleri kızlarla birlikte uzun bir hayat yaşayabilirlerdi. Makojah'ın talihsizliğinin nereden ileri geldiği bilinmiyordu ama hiç kimse yaşanan ölümlere tesadüf gözüyle bakmıyordu. Herkes daha karanlık anlamlar çıkarmayı tercih ediyordu. Doğrusu, ölene kadar eline erkek eli değmedi.

Makojah'ın faizle ödünç para verme işi tıkırındaydı ama yaşlanmaya başlamıştı ve tek başına yaşamaya devam edemeyeceğini biliyordu. Kendine iyi bir koca bulmaya çalıştı ama iyi erkekler onunla evlenmeyi kabul etmediler. Ardından kendine kötü bir koca bulmaya çalıştı ama kumarbaz ve ayyaşlar da onunla evlenmeyi kabul etmediler. Dilencilere bile evlilik teklif etti ama onlar da onunla birlikte lüks içinde yaşamaktansa sefalet içinde yaşamayı tercih ettiler. Sonunda kırk iki yaşına geldiğinde koca aramaktan vazgeçti ve bir çocuk evlat edinmeye karar verdi ama bunda da başarısız oldu. O bebeği çöpten çıkardığı güne kadar yapayalnız yaşadı.

Budala Edi, Makojah'ın yanında büyümesine rağmen, onun lanetine uğradığına dair belirti göstermiyordu. Tek bahtsızlığı, aileye yönelik önyargıların tesiri altında kalan diğer çocukların onunla oynamak istememesiydi. Tıpkı parasına ihtiyaç duymadıkları zamanlarda Makojah'tan uzak duran anne babaları gibi, çocuklar da Budala Edi'den uzak duruyordu. Bu durum Budala Edi'yi sürekli diğer çocukların huzurunu kaçıran bir baş belasına dönüştürdü. İstediği olmayınca öfke nöbetleri geçirmeye başlıyor, kendisine en ufak bir yanlış yapıldığını düşündüğünde insanları topa tutuyor ve bu yüzden diğer çocuklar ondan daha da uzaklaşıyordu.

Şehirdeki en güçlü çocuk sıfatıyla etrafa korku yayarak arkadaşlıklar kurmaya çalıştı ve sonunda gerçek arkadaşlarını dışlanan diğer sınıf arkadaşlarından buldu. İki sakat çocuğun diğer çocukların alay konusu olduğunu fark etmişti. Açlıktan bir deri bir kemik kalmış başka bir çocuğa sataşıldığını, bir diğerinin anne babası hamal ve yankesici olduğu için dışlandığını gördü. Ne zaman bir zorbalığa uğrasalar Budala Edi hemen yanlarında oluyor ve zorbalık taslayan çocuklara acımasızca saldırıyordu. Edi zamanla dışlanmış çocukların koruyucusuna dönüştü ve bu çocuklar

birbirlerine sıkı sıkıya bağlandılar. Böylece okuldaki çocuklar iki gruba ayrıldı: Cici çocuklar ve başlarını Budala Edi'nin çektiği baş belaları.

Bu ikinci grup zamanla şehirdeki herkesin ortak düşmanı oldu. Ufak çaplı sorunlar çıkaran diğer çocukların aksine, Budala Edi, kendine deniz kenarında bir ziyafet çekmek için birilerinin kümesindeki tüm tavukları temizlemekten geri durmuyordu. Daha sadece on bir yaşındayken bir tavernayı soyup sahibini yaralamış ve çaldığı şarap ve biralarla bir kakao tarlasında arkadaşlarıyla sarhoş olmuştu. Aynı zamanda neredeyse şehirdeki tüm fahişeleri denemişler ve daha ergenliğe girmeden bir hapishane hücresinin neye benzediğini görme ayrıcalığına ulaşmışlardı. Bu gibi durumlarda polise rüşvet vererek onları kurtaran Makojah, Budala Edi'nin yaptıklarına hiç üzülmüyor, tam tersine, onunla gurur duyuyordu.

"Bu şehirdeki herkesin canına okuyacak," dedi Makojah bir seferinde Edi'nin başında nöbet tutan polise, "tıpkı yıllardır onların bana yaptığı gibi."

Ve Makojah'ın dediği oldu. Veliler okul müdürünü Budala Edi okuldan atılmazsa çocuklarını okuldan almakla tehdit edince çaresiz kalan müdür sonunda onu okuldan attı, ancak ertesi sabah okula geldiğinde ne kadar kapı cam çerçeve varsa hepsinin yerle bir edildiğini gördü. Sıra ve sandalye ayakları da kırılmıştı. Bayrak direği ise yerde yatıyordu.

Daha sadece on iki yaşındayken sokaklarda terör estirmeye başlayan Edi, dükkân sahiplerinden para istiyor, vermezlerse tüm camlarını aşağıya indiriyordu. Geneleve gidip para ödemiyor, bilet almadan sinemaya giriyor ve her kim bu yüzden sorun çıkarırsa onunla kavga ediyor ve daima kazanıyordu.

Budala Edi, bazı dükkân sahiplerinin onunla başa çıkmak için tuttukları fedaiyle ölümüne bir kavgaya girdi ve adamı öldürerek bir kez daha hapsi boyladı. Ancak burada da rahat durmadı; büyük bir kavga çıkarıp hücreleri birbirine kattıktan ve gardiyanları dövdükten sonra hızla serbest bırakıldı. Sokaklara geri dönüşünün ardından kendisine kafa tutan iki üç kişiyi daha öldürdü ama polis artık onu yakalayıp içeride tutmaya çalışmaktan vazgeçmişti.

O da ne yapsın, otobüs terminalinin bir köşesinde kendi krallığını ilan etti; tahtı da Japonlardan kalma maun bir sallanan sandalyeydi. Tek tek destekçi toplamaya başladı. Bazılarını kavgada yenerek yanına çekmişti, fakat büyük çoğunluğu gönüllüydü. Dükkân sahiplerinden, terminale giren girmeyen tüm otobüslerden, pazardaki büfelerden, balıkçı teknelerinden,

genelevlerden ve bira bahçelerinden, buz ve hindistancevizi yağı fabrikalarından, hatta rikşa ve at arabalarından "vergi" topluyorlardı.

Budala Edi ve adamları şehirde tam anlamıyla terör estiriyordu. Çete halinde gezip, ayık veya sarhoş fark etmez, canlarının istediği her şeyi yapıyorlardı: Tavuk çalıyor, camları kırıyor, ister tek başına yürüsün ister ailesinin gözü önünde olsun genç kızları rahatsız ediyorlardı. Caminin önünden terlik bile çalıyorlardı. Yaşlıların kafesteki üveyikleri, dövüş horozları ve ipte asılı çamaşırları da sık sık ortadan kayboluyordu.

Her an yağma ve talana hazır vaziyette ortalıkta dolaşan çete, namuslu delikanlıların da başına bela olmuştu; gitarlarını ellerinden alıyorlar, yürüyüşe çıkan gençlere şantaj yaparak zorla ayaklarından ayakkabılarını alıyorlardı. Bu arada, etraflarındaki insanlardan gün boyunca kaç paket sigara istediklerini hiç sormayın. Karşılaştıkları her itiraz sadece daha fazla kavga çıkmasına neden oluyordu. Bu çeteyle başa çıkılamayacağı iyice belli olmuştu, özellikle yumruğu indiren Budala Edi olduğunda. En sinir bozucusu ise polisin tavrıydı; tüm bunları, bir çocuğun biraz ileri gitmiş yaramazlığı gibisinden ele alıyorlardı.

"Nasıl olsa bir gün ölecek," dedi içlerinden biri, kendi kendine moral vermeye çalışarak, "sonuçta Makojah ile yaşıyor."

"Evet ama önemli olan *ne zaman* öleceği."

Budala Edi'nin ölmesi için üç yıl daha geçmesi gerekecekti. Önce Makojah öldü, bir sabah tuvalette sıçarken aniden gidiverdi. Ölüsünü Budala Edi buldu. Sabah dokuzda kalktı ve her zaman kendisini hazır bekleyen kahvaltısının yerinde yeller estiğini gördü. Her yere bakıp ihtiyar kız kurusunu bulamayınca kapalı olan banyo kapısından şüphelendi. Açmaya çalıştı ama kapı içeriden kilitlenmişti. Kapıyı kırdı ve Makojah'ı çıplak halde tuvalete çömelmiş buldu, kadının içindeki tüm yaşam enerjisi bedenini terk etmişti.

"Anne, öldün mü?" diye sordu Budala Edi.

Makojah yanıt vermedi.

Budala Edi parmağının ucuyla Makojah'ın alnına dokununca kadının cansız bedeni geriye devrildi.

Şehir halkı ölüm haberini coşkuyla karşıladı: Birçoğunun hâlâ ona borcu vardı. Hiçbir komşusu ölüsüyle uğraşmak istemediği için Makojah'ın cesedini mezarcı Kamino'nun evine Budala Edi taşıdı. O sırada Kamino hâlâ bekârdı çünkü hiçbir kadın onunla birlikte mezarlığın ortasında yaşamaya istekli değildi. Makojah'ın cesediyle ikisi, tek başlarına

ilgilenmek zorunda kaldılar. Onların bu haline acıyan bir imam geldi ve cesedi yıkamalarını söyledi. Budala Edi huzursuzca beklerken imam ve mezarcı son duaları ettiler. İşte, şehirdeki herkesin çok iyi tanıdığı ve ne zaman ihtiyaç duysalar yardımlarına koşan Makojah böyle, sadece üç kişi eşliğinde toprağa verildi.

Makojah, Budala Edi'ye yaşadıkları ev ve bahçe dışında miras bırakmamıştı. Borç verdiği paraların faizinden kazandığı tüm o paranın nereye gittiğini hiç kimse bilmiyordu. Bu durum Budala Edi'nin umurunda değildi ama şehir halkı paranın akıbetinin peşindeydi çünkü kendilerini o paranın meşru sahipleri görüyorlardı. Bu yüzden insanlar yıllarca Makojah'ın parasının peşine düştü. Parayı yerin altında bir kasada tuttuğu söyleniyordu, o yüzden bazıları bir komşunun evinden tünel kazmaya başladı. Hiçbir şey bulamadıkları gibi, tüneli kazanlardan biri soluduğu sülfür gazından öldü. Tüneli açtıkları gibi kapattılar.

Şehir halkının mutluluğu uzun sürmedi. Makojah öldüğü için Budala Edi'nin uslanacağını, en azından birkaç ay yas tutarak ortalıkta fazla dolaşmayacağını düşünmüşlerdi. Ancak öyle olmadı. Onun yerine, babalarının her yerde arayıp bulmaktan ümidi kestikleri bazı kızları evine getirip onlarla yatmakla meşguldü. Açık gördüğü her mutfaktan yemek istiyor, masaya oturup, yemeği yapan kişi daha tadına bakamadan ne varsa silip süpürüyordu. Keşke bu kadarıyla kalsaydı; üstüne otobüsler soydu, cinayetler işledi… Budala Edi'nin yaptıklarını say say bitmezdi.

Shodancho, ormandaki gerilla sığınağından şehre indiğinde, halkın çoğu onun sadece domuzların değil, şehirdeki eşkıyaların da kökünü kurutacağını umuyordu. Ancak Shodancho buna yanaşmadı.

"Boktan farkları yok," dedi Shodancho, "ne kadar karıştırırsanız, o kadar kokarlar." Daha fazla açıklama gereği duymadı ama herkes anlamıştı zaten: Eğer Budala Edi ve çetesine bulaşılırsa, şehir için çok daha büyük bir sorun haline geleceklerdi.

İşte böyle günlerdi bunlar; Halimunda halkı verandalarında bezgin suratlarla otururdu. Bazen, şehre uğrayan az sayıdaki ziyaretçi arasından her şeye burnunu sokan biri çıkar ve "Ne yapıyorsunuz böyle?" diye sorardı. Onlar da "Budala Edi'nin tabutunun geçmesini bekliyoruz," derlerdi.

Ancak o dualar kabul olmadı. Budala Edi ölmesine ölmüştü ama bekledikleri gibi bir tabuta konup gömülmedi. Boğularak köpekbalıklarına yem oldu.

Evet, bir sabah Maman Gendeng adlı bir yabancı geldi ve yedi gün yedi gece süren efsanevi bir kavgadan sonra Edi'yi öldürdü. İlk başta hiç kimse bu baş belasının gerçekten öldüğüne inanmamıştı ama sonunda kâbustan uyanıp gerçeği gördüler: Budala Edi, herkes gibi sıradan bir ölümlüydü. Şehir halkı, büyük minnet duyduğu Maman Gendeng'i hemen arasına kabul etti.

Budala Edi'nin ölümünü kutlamak için eşi benzeri olmayan bir eğlence düzenlendi. Halimunda'nın bağımsızlığının kutlandığı 23 Eylül törenleri bile hiç bu kadar coşku dolu olmamıştı. Bir ay boyunca gece panayırı kuruldu ve filleri, kaplanları, aslanları, maymunları, yılanları, akrobat kızları ve tabii ki cüce palyaçoları ile bir sirk geldi. Şehrin her köşesinde ücretsiz *sintren* ve *kuda lumping* dans gösterileri düzenlendi. Genç erkekler ve kadınlar artık huzur içinde dışarı çıkıyor, Budala Edi'nin çetesi tarafından rahatsız edilmekten korkmadan aşklarını yaşayabiliyorlardı. Tavuklar tekrardan bahçelerde serbestçe gezmeye başlamıştı ve mutfak kapıları artık sımsıkı kilitlenmiyordu.

Bu yüzden Maman Gendeng bundan sonra kendisinden başka hiç kimsenin fahişe Dewi Ayu ile yatamayacağını ilan ettiğinde –bunu büyük kayıp addetseler de– üzerinde çok durmadılar. Makojah'ın baş belası oğlu Budala Edi'yi öldüren kahramanın böyle bir ödülü hak ettiğini düşünüyorlardı.

Derken bir gün tropikal sıcaktan bunalan Maman Gendeng, Budala Edi'den devraldığı sallanan maun sandalyesinden kalktı ve otobüs terminaline en yakın dükkâna yürüdü. Lanet sıcakta biraz serinlemek için bir kasa soğuk bira istedi ama dükkân sahibi ona sadece bir şişe verdi. Maman Gendeng öfkeden deliye dönerek dükkânın camlarını tuz buz etti ve hiç medenice davranmadığını düşündüğü dükkân sahibini fırçaladıktan sonra bir kasa bira aldı. Sallanan sandalyesine geri döndü ve gasp ettiği biralarla yanan içini serinletti.

Bu olay gösterdi ki Halimunda halkı için değişen bir şey yoktu. Budala Edi ölmüş, yerine yeni bir baş belası gelmişti. Adı da Maman Gendeng'di.

Alamanda'nın debdebeli evlilik kutlamalarının ardından Dewi Ayu yeni evlilerden kendi evlerine taşınmalarını istemişti. Yaşanan son olaylar ve bu olayların büyük kızı üzerindeki etkileri onu derinden üzüyordu. Alamanda'yı erkeklere gösterdiği berbat muamele yüzünden defalarca

uyarmıştı ama Alamanda'da kim bilir kimden aldığı bir keçi inadı vardı ve şimdi bunun ceremesini çekiyordu.

Dewi Ayu, güzel kızlarının erkekleri elde ettikten sonra bir kenara fırlatıp atacak kadar insafsız olabileceklerini hiç düşünmemişti. Alamanda'nın erkekleri keşfettiği andan itibaren onlara kötü davrandığını biliyordu ama şimdi Adinda da kardeşinin kötü huylarını almışa benziyordu. Sokaklarda sürtmek yerine zamanını evde geçiren gayet masum bir kızken, Alamanda'nın ani evliliğinden sonra giderek daha çok ortadan kaybolmaya başlamıştı. Şu kıza bakın; Komünist Parti nerede bir gösteri yapıyorsa oradaydı. Ve böylece Adinda bir zamanlar Alamanda'ya ait olan erkeği kovalamaya başladı: Yoldaş Kliwon'u. Dewi Ayu, Adinda'nın aklından ne geçiyor bilmiyordu ama onun Kliwon üzerinden ablasından intikam almak istediğinden şüpheleniyordu. Gerçekten üzücü bir durumdu.

Erkekler benim kukumu hedefliyor, ben de erkeklerin pipilerini hedef alan kızlar doğurdum, diyordu kendi kendine.

En çok da on iki yaşındaki en küçük kızı Maya Dewi için endişeleniyor, onun da sorumsuz ablalarının izinden gideceğinden korkuyordu. Halen iyi ve söz dinleyen bir çocuktu Maya Dewi; düşüncesiz veya sorumsuz bir profil çizmiyordu. Evde herkesten daha çok çalışıyor, evin içinde konforlu ve huzurlu bir ortam sağlıyordu. Topladığı gül ve orkideleri her sabah salondaki vazoya yerleştiriyor, her pazar öğleden sonra tavandaki örümcek ağlarını temizliyordu. Öğretmenleri ondan övgüyle bahsediyor, her gece ders çalışıp, yatmadan önce ödevlerini bitiriyordu. Ama, Adinda'da olduğu gibi, tüm bunlar değişebilirdi ve Dewi Ayu'yu asıl endişelendiren de buydu.

"Sevmediğin biriyle evlenmek, bir fahişe olarak yaşamaktan çok daha fenadır," diye tembih ediyordu en küçük kızına.

Dewi Ayu, büyüyüp yoldan çıkmadan önce onu en kısa sürede evlendirmesi gerektiğini düşünüyordu. Yıllardır problemlerini hızlı düşünüp hızlı hareket ederek çözmüştü ve hep yaptığı gibi aklına gelen ilk fikri hemen uygulamaya geçirmeliydi. Alamanda'nın yaşadığı ve Adinda'nın da yaşayabileceği makûs talihi büyüdüğünde Maya Dewi'nin de yaşadığını görmek istemiyordu. Ama on iki yaşındaki kızını kiminle baş göz edeceğini bilmiyordu ve onu herhangi birine teslim etme niyetinde değildi.

Bu konuyu sevgilisi Maman Gendeng ile konuşmak niyetindeydi. Bir pazar günü üçü birlikte parka gittiler. Canları ne isterse yiyip, evcil geyikleri beslediler ve salıncaklarda sallanarak güzel bir gün geçirdiler. Dewi Ayu, Maman Gendeng'in Maya Dewi'yi elinden tutup parkta

gezdirişini, ona parmağıyla çalılıklarda saklanan tavus kuşlarını gösterip maymunlara kuruyemiş atmalarını seyretti. Dewi Ayu, kendisi yanlarında yokmuş gibi davranmalarını hiç dert etmiyordu. Falezlerde yürüyüp uçan martıları saymalarını seyretti.

Eve dönüp Maya Dewi komşu çocuklarla oynamaya gittikten sonra Dewi Ayu nihayet ağzındaki baklayı çıkardı.

"Siz ikiniz neden evlenmiyorsunuz?"

"Biz kim?" diye sordu Maman Gendeng. "Ben ve kim?"

"Sen ve Maya Dewi."

"Delisin sen," dedi Maman Gendeng. "Evlenmek istediğim bir kadın varsa, o da sensin."

Dewi Ayu, bir bardak soğuk limonata eşliğinde kaygılarını dile getirdi. Ilık ikindi rüzgârı altında verandada oturup uzakta kıyıya vuran dalgaları ve çatıdaki yuva yapmış serçeleri dinlediler. Bir fahişe ve onu tekeline alan müşterisinden oluşan bu çift aylardır sevgili hayatı yaşıyordu. Dewi Ayu, Maya Dewi'nin evlenmesi gerektiği konusunda kararlıydı ve kendine yakın gördüğü başka hiç kimse olmadığı için kızını evlendirebileceği tek erkek Maman Gendeng'di.

"Artık benimle yatmak istemediğini mi söylemeye çalışıyorsun?"

"Sakın yanlış anlama," dedi Dewi Ayu. "Diğer herkesin kocası gibi beni Mama Kalong'un genelevinde ziyaret etmeye devam edebilirsin, tabii bundan utanmayacaksan."

"Bu konuyu uzun uzun düşünmem lazım, belki de yıllarca," diye homurdandı Maman Gendeng.

"Bir kere de kendinden başkasını düşün! Halimunda'nın erkekleri delirmek üzere. Sırf senin gibi bir kabadayı yüzünden bana dokunamadıkları için yarı ölü haldeler. Eğer beni serbest bırakırsan onların kahramanı olursun. Karşılığında da seni asla hayal kırıklığına uğratmayacak bir kız alacaksın, şehrin en güzel fahişesinin en küçük kızını."

"Daha sadece on iki yaşında."

"Köpekler iki yaşında, tavuklar da sekiz aylıkken evleniyor."

"Ama o ne bir köpek ne de bir tavuk."

"Hiç okula gitmediğin için böyle düşünüyorsun. İnsanlar da köpekler gibi memelidir ve tavuklar gibi iki ayak üzerinde yürürler."

Maman Gendeng bu kadının karakterini iyi biliyordu, en azından bildiğini sanıyordu. Ne kadar çılgınca olursa olsun fikrinden vazgeçmeyeceğini biliyordu. Soğuk limonatasından bir yudum aldı.

Ürperdiğini hissetti. Sanki önünde geçmesi gereken bir köprü vardı; cehennemin üzerine kurulu, yedi saç teli genişliğinde bir köprüydü bu.

“Benden iyi koca olmaz,” diye itiraz etti.

“İstersen berbat bir koca ol.”

“Ayrıca benimle evlenmeyi kabul edecek mi, bilmiyoruz.”

“O itaatkâr bir kız,” dedi Dewi Ayu. “Benim sözümden çıkmaz ve seninle evlenmeyi sorun edeceğini hiç sanmıyorum.”

“Bu kadar küçük bir kızla yatmam imkânsız.”

“Yalnızca beş yıl kadar beklemen gerekecek.”

Karar verilmiş gibiydi. Maman Gendeng, acımasız bir eşkıya olmasına rağmen, böyle bir evliliğin yol açacağı dedikoduları düşünerek tir tir titriyordu. Kıza tecavüz edip onunla evlenmeye zorlandığını söyleyeceklerdi.

“Hiç değilse, bana olan sevginden yap bunu,” dedi sonunda Dewi Ayu.

Bu sözlerle Maman Gendeng hakkındaki hüküm verilmiş gibiydi. Sanki beyninin içinde bir arı vızıldıyor, karnında yusufçuklar uçuşuyordu. Limonatasını bitirdi ama içinde yuvalanan yaratıkları def etmeyi başaramadı, içinde yabani bir çalının büyüdüğünü ve dikenlerini her yerine sapladığını hissediyordu. Âciz bir süt çocuğu gibi gözleri yarı kapalı halde sandalyeye yığıldı.

“Keşke böyle pat diye söylemeseydin,” dedi.

“Nasıl söylersem söyleyeyim, senin için aynı derecede şaşırtıcı olacaktı.”

“Bana uyuyabileceğim bir yer göster, biraz uzanmak istiyorum.”

“Yatağım sana her daim açık.”

Maman Gendeng usulca horuldayarak yaklaşık dört saat boyunca derin bir uyku çekti, içinde gezen arı, çalı ve yusufçuk saçmalığından kurtulmanın tek yolu buydu. Dewi Ayu öğleden sonrayı banyoda yıkanıp paklanarak ve salonda oturup adamın uyanmasını bekleyerek geçirdi. Oturmuş kahve ve sigarasını içerken Maya Dewi yanında belirdi ve annesine yıkanmak istediğini söyledi. Annesi ondan karşısına geçip oturmasını istedi.

“Kızım, ablan Alamanda gibi, sen de yakında evleneceksin,” dedi Dewi Ayu.

“Evlenmenin kolay olduğunu duydum,” dedi Maya Dewi.

“Bu çok doğru. Zor olan boşanmak.”

Maman Gendeng, yüzü uyurgezer gibi solgun vaziyette yatak odasından çıkıp geldi ve annesinin yanında oturan küçük kıza bakmamaya çalışarak

yanlarına oturdu. “Bir rüya gördüm,” dedi. Dewi Ayu ve Maya Dewi hiçbir şey söylemeden devamını getirmesini beklediler. “Bir yılan tarafından ısırıldığımı gördüm.”

“Bu iyiye alamet,” dedi Dewi Ayu. “ikiniz yakında evlenmiş olacaksınız. Hemen gidip bir muhtar bulayım.”

İşte, Alamanda’nın Shodancho ile evlendiği yıl, otuz yaşındaki Maman Gendeng, on iki yaşındaki Maya Dewi ile böyle evlendi. Kısa ve sade evlilik töreni, *gerçekte* neler yaşandığı üzerine dönen heyecanlı dedikodular eşliğinde kutlandı. Hiç değilse bu evlilik Halimundalı erkekleri çok mutlu etmişti çünkü Dewi Ayu’yu Mama Kalong’un genelevinde tekrardan ziyaret edebileceklerdi.

Dewi Ayu, evini ve iki hizmetçisini yeni evlilere bıraktı ve Adinda ile birlikte Japonlardan kalan evlerin yenilenmesiyle inşa edilen bir siteye taşındı. Dewi Ayu bu evleri seviyordu çünkü Japonların yüzme havuzu kadar büyük küvetleri vardı.

“Sen de evlenmek istiyorsan, söylemen yeterli,” dedi Adinda’ya.

“Benim acelem yok,” dedi Adinda. “Kıyametin kopmasına daha çok var.”

Dewi Ayu evi terk etmeden önce yeni evliler için yasemin ve orkide kokan konforlu bir oda hazırladı. Onlar için şehirdeki en iyi yatağı sipariş etmişti; o gün öğleden sonra teslim edilen yatak en son yaylı yatak teknolojisine sahipti ve etrafı güzelce katlanmış pembe bir cibinlikle çevriliydi. Odanın duvarları krepon kâğıdından çiçeklerle süslenmişti. Ama tüm bunlar boşunaydı çünkü yeni evliler ilk gecelerini gerçek anlamda birlikte geçirmediler.

Pijamalarını giyen Maya Dewi, çocukluğun gamsızlığıyla yatağın üzerinde zıpladı. Yıllar önce annesinin Japonların genelevinde yaptığı gibi yatağın yaylarını test etmek istemişti. Yatağa ve içinde bulunduğu şaşaalı odaya ilgisini kaybettikten sonra bir yastığa sarılıp damadı beklemeye koyuldu. Bir süre sonra odada beliren Maman Gendeng’in son derece tedirgin ve rahatsız olduğu her halinden belliydi. Çoğu özensiz yeni kocanın yaptığı gibi yatağa atlayıp karısını tuttuğu gibi acımasızca ona saldırmadı. Onun yerine yatağın yanına bir sandalye çekti ve ölmek üzere olan sevgilisini izleyen bir adamın acı dolu bakışlarıyla küçük kızın yüzüne bakmaya başladı. Kızın minyatür güzelliği gerçekten çok çekiciydi. Siyah saçları yastığın üzerinde parlıyordu. Bakışlarına karşılık veren gözleri berrak ve masumdu. Burnu, dudakları, kısacası onunla ilgili her şey

harikuladeydi. Ama işte, hepsi mini minnacıktı. Elleri ve baldırları hâlâ küçük bir kızın elleri ve baldırlarıydı. Pijamasının altında saklanan memeleri daha tam olgunlaşmamıştı. Böylesine küçük bir kızla yatması imkânsızdı.

"Ne diye orada öyle sessizce oturuyorsun?" diye sordu Maya Dewi.

"Ya ne yapacaktım?" dedi sertçe Maman Gendeng; sesinde yakınma vardı.

"En azından bana bir hikâye anlatabilirsin."

Maman Gendeng, hikâye uydurma konusunda becerikli değildi, bu yüzden ona şimdiye kadar duymuş olduğu tek hikâye olan Prenses Rengganis'in hikâyesini anlattı.

"Bir kızımız olursa adını Rengganis koyalım," dedi Maya Dewi.

"Ben de tam böyle düşünüyordum."

Ve o günden sonra her geceleri böyle geçti: Maya Dewi pijamalarını giyerek yatağa giriyor, ardından hep –yine ne yapacağını bilemez halde– Maman Gendeng beliriyordu. Maman Gendeng bir sandalye çekip her zamanki gibi kederli yüzle yeni gelini seyrediyor, Maya Dewi de ondan bir hikâye anlatmasını istiyordu. Maman Gendeng kelimesi kelimesine hep aynı hikâyeyi anlatıyordu: Bir köpekle evlenen Prenses Rengganis'in hikâyesini. Ama bundan hiç sıkılmıyorlar, gecelerini çoğu yeni evli çift gibi mutluluk içinde geçiriyorlardı. Maya Dewi genellikle hikâye bitmeden derin bir uykuya dalmış oluyordu. Maman Gendeng ise bir battaniyeyle onun üstünü örtüp cibinliği açıyor, sonra ışığı kapatıp gece lambasını açıyordu. Huzur içinde uyuyan karısının yüzünü seyredip odadan çıkıyor, kapıyı usulca kapattıktan sonra üst kata çıkıp sabaha kadar boş bir odada uyuyordu. Sabah olunca karısı bir fincan sıcak kahveyle gelip onu uyandırıyordu. Artık yeni evlerinde yaşayan Dewi Ayu ve Adinda tüm bunları çok gülünç buluyordu.

Maman Gendeng yeni bir rutin geliştirmişti. Sabahları kalkıp karısının onun için hazırladığı kahveyi içiyordu. Yarım saat sonra, mutlu bir aile gibi masada oturup Mirah'ın hazırladığı kahvaltılarını ediyorlardı. Bu durum başta geç saatlere kadar uyumayı seven Maman Gendeng'in epey canını sıkmıştı. Ama karısının kahvaltıdan sonra uykuya geri dönmesine müsaade etmesiyle dolu bir mideyle uyumanın çok daha dinlendirici olduğunu keşfetti. Maman Gendeng saat on gibi yeniden kalkıyor ve jilet gibi ütülenmiş giysilerini yatağının yanında hazır buluyordu. Eski alışkanlıklarının tersine banyo yapıyor, ardından bu giysileri giyiyordu.

Kendini aynada yakası düğmeli bir gömlek ve önü ortadan ütülü kumaş pantolon giyerken görmek tuhafına gidiyordu gerçi ama sırf Maya Dewi istedi diye bu giysileri giyiyordu. Karısını kapıda alnından öptükten sonra da otobüs terminalindeki makamına gidiyordu.

Otobüs terminalindeki ahbapları son zamanlardaki tuhaf davranışlarına işkillenerek baksa da bir süre sonra bunların hiçbiri onu rahatsız etmemeye başladı. Artık sürekli evini ve karısını özlüyor, otobüs terminalinde akşama kadar kalmıyordu. Akşamüstü olur olmaz doğru evine gidiyordu.

Bir gece, evlenmelerinin üzerinden bir ay geçtikten sonra, Maya Dewi ona, "Okula dönebilir miyim?" diye sordu.

Bu soru onu şaşırtmıştı. Elbette hâlâ okul çağındaydı Maya Dewi ve on iki yaşındaki bir kızın yeri sabahtan öğleden sonraya kadar okuldu. Ama aynı zamanda birinin karısıydı ve Maman Gendeng evli bir kadının okul sırasında oturduğunu daha önce hiç duymamıştı. Bir süre bunun üzerinde düşündükten sonra evliliklerinin daha diğer insanlarınki gibi gerçek bir evlilik olmadığını fark etti. Henüz karısıyla hiç yatmamıştı ve böyle bir arzu duymuyordu. Belki de Maya Dewi'nin okula dönmesi en iyisiydi.

Ama bir pürüz çıktı. Diğer öğrencilere kötü örnek olacağı endişesiyle evli bir kadının okula kaydolmasına izin verilmiyordu. Maman Gendeng karısının derslerine geri dönebilmesi için okul müdürüyle görüşmek zorunda kaldı. Görüşme pek iyi geçmedi; Maman Gendeng müdürü duvara çivileyip adamın yardımına gelen iki öğretmeni yere sermek zorunda kaldı. Yıllar sonra, kızı Güzel Rengganis okula kabul edilmeyince de aynısını yapması gerekecekti.

Bu acımasız gözdağından sonra okul Maya Dewi'yi geri kabul etti.

Evlilikleri eskisi gibi huzurlu devam ediyordu. Maya Dewi sabahları Maman Gendeng'i her zamanki Lampung kahvesiyle uyandırıyordu; tek fark, artık bunu yaparken üzerinde okul üniforması olmasıydı. Masada kahvaltılarını yaparken onları izleyen hizmetçilere, karısı olmayan bir baba ve annesi olmayan bir genç kız gibi görünüyorlardı. Maya Dewi, yediye çeyrek kala okul çantası omzunda evden çıkmaya hazır oluyordu. Maman Gendeng onu alnından öpüp okula yolluyor, sonra uykuya geri dönüyordu.

Maya Dewi öğleden sonra okuldan döndüğünde Maman Gendeng evde olmuyor, Maya Dewi de bu sırada elinden geldiğince her işe yetişmeye çalışıyordu. Akşam olup yemekten sonra tekrar bir araya geldiklerinde Maya Dewi oturup ödevlerini bitiriyordu. Ona ödevlerinde hiçbir yardımı dokunamayan Maman Gendeng'in elinden gelen tek şey, kendini adamış

sevgiliye özgü bir sabırla karısının yanında oturmak oluyordu. Bu rutin her gece dokuz civarında sona eriyor, uyku zamanı geliyordu. Ancak artık bir köpekle evlenen Güzel Rengganis'in hikâyeleri yoktu. Maya Dewi pijamalarını giyip yatağına yatıyor, sonra Maman Gendeng gelip battaniyeyle üzerini örtüyor, cibinliğini ve ışığı kapattıktan sonra gece lambasını açıp, "İyi geceler," diyordu.

Maya Dewi de "İyi geceler," deyip gözlerini kapatıyordu.

Bir yıl geçmiş, hâlâ sevişmemişlerdi.

Bir gece Maman Gendeng eskiden yaptığı gibi Dewi Ayu'yu Mama Kalong'un genelevindeki odasında ziyarete gitti. Dewi Ayu'nun o geceki tek müşterisi çoktan gitmişti.

"Neden geldin?" diye sordu Dewi Ayu.

"Arzularımı daha fazla dizginleyemiyorum."

"Bir karın yok mu?"

"O kadar tatlı ki ona zarar vermek istemiyorum. O kadar saf ki ona dokunamıyorum. Kayınvalidemle yatmak istiyorum."

"Sen gerçekten rezil bir damatsın," dedi Dewi Ayu.

Ve sabaha kadar seviştiler.

Maman Gendeng ile Shodancho arasındaki tuhaf dostluk pazar yerinin ortasında bir oyun masasında başladı. Tuhaftı çünkü Shodancho Dewi Ayu ile yattığından ve Maman Gendeng onun karargâhtaki ofisini bastığından beri ikisinin arasında sonsuz bir düşmanlığın tohumları atılmıştı. Maman Gendeng'in adamlarının Shodancho'nun askerleriyle sürekli sorun yaşaması da bu düşmanlığı körüklemişti.

Askerler genelevde para ödemekten hoşlanmıyor, fedailer ise fahişelerle yatıp parasını ödemeyenlerin hakkından gelmek için orada bulunuyordu. Askerler bira bahçeleri ve tavernalarda da para ödemeyi sevmiyordu. Esasen mekân sahipleri bunu çok sorun etmiyordu çünkü askerler zaten çok içmiyordu ama buraları mekân belleyen çete üyeleri askerlerin para ödememelerini kendilerine hakaret addediyordu. Dahası, bazı çete üyeleri sarhoş olup vitrinleri taşlamak gibi aptalca sebeplerle sürekli askerler tarafından yakalanıyordu. Askerler yakaladıkları çete üyelerini karargâhın arkasında biraz hırpalıyor, her yerlerini güzelce morartıp sonra da yolluyorlardı. Tüm bunlar Shodancho'nun askerleri ile Maman Gendeng'in çetesi arasında sürekli irili ufaklı kavgalar çıkmasına neden oluyordu.

Gerçi o güne kadar bu problemler basitçe çözülüyordu. Eğer bir çete üyesi askerler tarafından yakalanıp her yeri mosmor olana kadar dövüldüyse, yoldan geçen bir asker çete tarafından kaçırılıp kakao plantasyonunda pataklanıyordu. Eğer bir eşkıya askerler tarafından yakalanıp alıkonulduysa Maman Gendeng, çenelerini kapamaları karşılığında askerlere ufak bir fidye ödeyip yakaladıkları adamın serbest kalmasını sağlıyordu. Polisler tüm bu çekişmenin tam ortasında duruyor fakat hiç bulaşmamayı tercih ediyorlardı.

Birçok kişi Shodancho'nun bir an önce bu halk düşmanlarının hakkından geleceğini ümit ediyordu ama Budala Edi meselesindeki gibi bu temenni de boşa çıktı. Zira, ailevi problemleri ve Balıkçılar Sendikası'nın talepleriyle uğraşmaktan Shodancho'nun Maman Gendeng ve adamlarını düşünecek vakti yoktu. Böylece şehrin kahramanı olarak ünlenen Shodancho hızla gözden düşmeye başladı; işin doğrusu, halkta ona karşı güvensizlik baş göstermişti. Yaşanan tüm bu kaosu yaratmak için ordunun çete üyeleriyle birlik olduğundan şüpheleniyorlardı; özellikle de hem Shodancho hem de Maman Gendeng'in Dewi Ayu'nun damadı olduğunu düşündüklerinde.

Bir gün karargâhtaki askerlerden biri Mama Kalong'un genelevindeki fedailerden biriyle kavgaya tutuştu ve işler kontrolden çıktı. İki adamın köylü bir kızı paylaşamaması üzerine çıkan kavga sokakta devam ederken iki tarafın arkadaşları da olaya dahil oldu. Böylece iki kişi arasında başlayan ufak bir kavga, bir grup askerle bir grup çete üyesi arasında cereyan eden büyük bir arbedeye dönüştü.

Kim bilir nasıl başlamıştı ama yaklaşık bir saat süren vahşi kavgadan geriye yolun kenarında devrilmiş yaklaşık yirmi ağaç, tuz buz olmuş vitrinler, sokağın ortasında yatan kaya parçalarıyla yanmış lastikler, ters çevrilmiş iki araba ve ateşe verilmiş bir polis karakolu kalmıştı.

Ödleri kopan insanlar evlerine saklandı. Kavgayla birlikte her zaman cıvıl cıvıl olan Merdeka Caddesi'nde hayat durma noktasına gelmişti. Caddenin bir tarafında ellerinde süvari kılıçları, samuray kılıçları, mızraklar, demir coplar, taşlar ve molotofkokteylleri ile çete üyeleri nöbet tutuyordu. El bombaları, hatta gerilla günlerinden kalma silahları bile vardı. Karşı tarafta ise sadece Shodancho'nun adamları değil, şehirdeki tüm kışlalardan gelen askerler dolu silahlarla nöbet tutuyordu.

O gün her şey durmuştu; sanki şehir yıllardır terk edilmiş gibiydi. Etrafa gergin bir sessizlik hâkimdi. Bağımsızlık savaşından bu yana huzur bulamayan şehirde iç savaş çıkmasından korkuluyordu. Birçok kişi çete

üyelerinden illallah demişti ve savaş çıkarsa askerlerin tarafına geçmeyi düşünüyordu. Başkaları da çalımlarından geçilmeyen askerlerden bıkmıştı ve savaş çıkarsa kesinlikle çete üyelerine destek vermeyi planlıyordu.

Sonunda kimse kimsenin gözünün yaşına bakmayacak, birbirlerini öldüreceklerdi.

O öğleden sonra boyunca evlerle dükkânların arasında patlayan bombaların, molotofkokteyllerinin, ateşlenen silahların sesi yankılandı. Şimdiye kadar ölen olup olmadığını kimse bilmiyordu. Bitmek bilmeyen ailevi problemlerinden başını kaldıramayan Shodancho, çıkan şiddet olaylarını çok geç öğrendi. Öğrendikten sonra da bir köylü kızı yüzünden şehrin orta yerinde bu kadar büyük yıkım yaşanmasına çok sinirlendi. O rezil askere yedi gün yedi gece tecrit cezası verip aç ve susuz bırakacaktı; ölürse ölsündü. Ama öncelikle şehirdeki tahribatın daha da büyümesini engellemesi gerekiyordu. Ateşkes ilan edilip barışın sağlanması için en güvendiği askeri Tino Sıddık'ı Maman Gendeng ile konuşmaya gönderdi.

Tuhaf evliliğinin cicim aylarını yaşayan Maman Gendeng, Merdeka Caddesi'nde çıkan olayları yeni duymuş ancak pek umursamamıştı. Amaçsız ve yapayalnız oradan oraya savrularak geçirdiği yılları telafi etmek üzere kurmaya çalıştığı mutlu hayat için çabalarken insanların ayağına dolanmaya devam etmesine sinirlenmişti; o kadar. Kavgayı münasebetsiz bir askerin başlattığından emindi.

Fakat on iki yaşındaki karısı çıkan kaosu yatıştırması gerektiğine onu ikna etti ve Maman Gendeng, Shodancho ile tarafsız bir bölgede (otobüs terminaliyle karargâha eşit mesafede) buluşmak üzere Tino Sıddık ile anlaştıktan sonra nihayet dışarı çıktı. O tarafsız bölge, pazar yeriydi.

Pazarın ortasına kurulu bir oyun masasında kumar oynayan –biri balıkçı, biri rikşa şoförü, biri hamal ve sonuncusu bir tekstil tüccarının kocası– dört kişiyi masadan kovaladılar. Tavukçunun tezgâhına sığınan oyuncular etrafı izlerken nihayet Shodancho ortaya çıktı. Pazardaki tüm faaliyet durdu. Oldukları yerde donup kalan satıcı ve müşteriler, o gün öğleden sonra korkunç bir iç savaş çıkacak mı yoksa bu savaş gelecek yıllara hatta yüzyıllara mı ertelenecek sorusunun cevabını almak için iki adamın vereceği kararı beklemeye koyuldular.

Shodancho, çete üyelerinin derhal ellerindeki tüm silahları teslim edip geri çekilmeleri gerektiğini çünkü yalnızca askerlerin silah taşıma hakkı olduğunu söyledi. Ancak Maman Gendeng askerler silah kullanırken

cezadan muaf oldukları için bunu kabul edilemez bulduğunu belirtti. Shodancho tekrar söz aldı:

“Sevgili dostum, çocuklar gibi tartışarak bu problemi çözemeyiz.” Devam etti: “Peki o zaman, şimdilik silahsızlanma olmayacak ama adamlarına sokaklardan çekilmelerini emredeceksin ve artık isyan çıkarmaya ve vitrinleri indirmeye bir son vermelerini söyleyeceksin.”

“Sevgili Shodancho,” diye söze başladı Maman Gendeng, “o zaman sen de silahlı askerlerin artık köylü kızlar ya da her kim olursa olsun başkaları yüzünden kavga çıkarmaması gerektiği konusunda hemfikir olmalısın. Ayrıca, bundan sonra askerler geneleve her gittiklerinde, bira bahçesinde içtiklerinde ve her otobüse bindiklerinde şehirdeki herkes gibi paralarını ödeyecekler. Altın çocuklar devri kapandı, Shodancho.”

Shodancho derin bir iç çekti ve merkezi yönetimin askerlere verdiği maaşın yetersizliğinden, orduyu ve şehirdeki güvenlik güçlerini kullanarak yürüttükleri işlerden elde ettikleri kârın büyük kısmını da başkentteki generallere kaptırdıklarından yakındı ve “Dinle sevgili dostum, sana bir teklifim olacak, belki ilk başta kulağına çok cazip gelmeyecek ama bu çetrefilli sorunu bir çözüme kavuşturmada işimize yarayacağına inanıyorum,” diyerek sözlerini bitirdi.

“Anlat lütfen, dinliyorum.”

“Dostum,” dedi Shodancho, “eğer sizin kabadayılar ve ayakçılar kazancınızın bir kısmını askerlere teslim ederse, onlar da geneleve gittiklerinde veya içki içtiklerinde paralarını ödeyebilirler.”

Maman Gendeng bir süre düşündü. Eğer askerler her ne olursa olsun çete üyelerini rahat bırakmaya söz verip iki tarafın da kazançlı çıkacağı barış ortamı içinde yaşamaya yanaşacaklarsa, adamlarının topladığı paranın küçük bir kısmının askerlere gitmesinde sorun görmedi.

Sonunda fısıldayarak yapılan konuşmaların hiçbirini duyamayan pazar ahalisinin merak dolu bakışları altında bir anlaşmaya varılmıştı. Maman Gendeng ve Shodancho, o gün akşamüstü saat dörtte ateşkesin başlayacağını duyurmak için en güvendikleri adamlarını gönderdiler. Askerler kışlalarına, çete üyeleri de her zamanki yerlerine dönecekti. Maman Gendeng ile Shodancho pazarın ortasında, oturdukları oyun masasında baş başa kalmıştı. İkisi de derin bir iç çekip sandalyelerine yaslandılar; sanki bir kaplana yem olmaktan son anda kurtulmuşçasına rahatlamışlardı.

“Batak oynamayı biliyor musun?” diye sordu Shodancho.

“Otobüs terminalinde arkadaşlarla sıkça oynarız,” diye yanıt verdi Maman Gendeng.

Balıkçıyla hamalı kendileriyle batak oynamaları için masaya davet ettiler. İşte oyun masasındaki tuhaf dostlukları böyle başlamıştı. Askerlerle çete üyelerini ilgilendiren birçok mesele ikisi arasında sessizce bu masada çözülüyordu. Haftada üç kez aynı oyun masasında buluşmayı alışkanlığa dönüştürdüler. Daima kazanmayı istemeleri ve birbirlerine hile yaptıkları sır değildi. Neyse ki kazansalar da kaybetseler de pek fark etmiyor, rakamlar sadece birkaç kuruş oynuyordu. Masalarına oturan diğer oyuncular bazen tekstil tüccarının kocası, bazen seyyar şifacılar, bazen hamallar, bazen rikşa şoförleri, kasaplar, balıkçılar ya da kuryeler oluyordu; kısacası pazarda batak oynamayı bilen kimi bulurlarsa onunla oynuyorlardı.

Shodancho ve Maman Gendeng’den biri masadaysa diğeri de muhakkak orada oluyordu. Bunun tuhaf bir dostluk olduğunu tekrar etmekte fayda var, çünkü içten içe birbirlerinden hoşlanmıyorlardı. Maman Gendeng, sevdiği fahişeyle yatma küstahlığında bulunduğu için Shodancho’ya hâlâ kin güdüyordu. Shodancho da, cumhurbaşkanı tarafından başkomutan atanmış olmasına ve Halimunda askeri güvenlik bölgesi komutanı olmasına hiç aldırmadan kendisini ofisinde tehdit etmeye cüret ettiği için masada karşısında oturan saygısız adama kin güdüyordu.

Aralarındaki dostluk insanları şaşkınlığa düşürüyordu. Şehrin tüm sorunlarının oyun masasında kolayca çözüme kavuşmasından memnundular ancak halktan gasp edilen parayı paylaşmak için askerlerle çete üyelerinin gizli bir işbirliği içinde olduklarını anlayınca çok sinirlendiler. Bir yandan da artık gidip şikâyette bulunacak hiç kimseleri kalmadığını anlamışlardı. Polisten yardım istemeleri söz konusu bile değildi; polisin tek yaptığı, sıkışık kavşaklarda düdük öttürmekti.

Komünist Parti’den başka gidecek yerleri kalmamıştı. Ve hepsinden önemlisi, Yoldaş Kliwon’a sığındılar. O dönemde Halimunda’da en çok itibar gören onlardı; Yoldaş Kliwon ve Komünist Parti.

Bu arada Shodancho ile Maman Gendeng’in dostluğu devam ediyordu. Batak masası zamanla sadece askerlerle çete üyeleri arasındaki sürtüşmeleri ya da kazançlarını nasıl adilce paylaşacaklarını tartıştıkları bir yer olmaktan çıktı. Shodancho, eski bir dostuna içini döküyormuşçasına kişisel problemlerinden yakınmaya başladı. Oyunları bitip pazardaki büfeler kapandıktan sonra genellikle bunları konuşuyorlardı. Yoldaş Kliwon hakkında konuştukları da oluyordu. Shodancho hâlâ onun gerçek bir

komünist olmadığını, sadece sevgilisi Alamanda'nın intikamını aldığını düşünüyordu. Bu dramatik olayı dinledikten sonra (aslında her şeyi daha önceden biliyordu) gülmeye başlayan Maman Gendeng, bir erkeğin başkasının sevgilisini çalmaması gerektiğini söyledi. Shodancho'nun Dewi Ayu ile yattığını duyduğunda kendisi de aynı sebepten çok incinmişti. Bunun üzerine Shodancho'nun yüzü kıpkırmızı oldu ve annesini kaybetmiş bir çocuk gibi gözleri sulandı.

"Şu kahpe dünyadaki en yalnız insan benim," dedi. "*Shodancho* olmadan önce, daha yeni delikanlı olmuşken, Seinendan birliğinde Japonlardan askeri eğitim almaya başladım. Sonra onlara karşı ayaklandım, teslim olmalarından sonra bile aylarca süren gerilla savaşına girdim. Hayatım boyunca bir savaştan diğerine koştum. Domuzlarla bile savaştım. Bıktım usandım artık." Maman Gendeng, Maya Dewi'nin sürekli pantolonunun cebine koyduğu mendili Shodancho'ya uzattı. Shodancho gözlerini sildi. "Ben de diğer herkes gibi yaşamak, sevmek ve sevilmek istiyorum."

"Adamların seni çok seviyor," dedi Maman Gendeng.

"Ama sen de çok iyi biliyorsun ki onlarla evlenemem."

"En azından ikimiz de çok güzel kadınlarla evliyiz."

"Evet, ama bendeki şanssızlığa bak ki hiç azalmayacak bir aşkla benden önce başka bir adamı sevmiş bir kadınla evlendim."

"Haklı olabilirsin," dedi Maman Gendeng. "Yoldaş Kliwon'u bir grup balıkçının önünde gördüm. Oldukça sempatik biri ve güç durumdakilere çare bulmak için sıkı çalışıyor. Bazen onu kıskanıyorum. Hatta bazen, bu şehirde geleceğe umutla bakan tek kişinin o olduğunu düşünüyorum."

"Komünistler böyledir," dedi Shodancho. "Zavallılar, bu dünyanın akla hayale gelebilecek en kokuşmuş yer olduğunun farkında değiller. Tanrı'nın acınacak durumdaki kitleleri avutmak için cenneti vaat etmesinin tek sebebi bu."

Kendilerini sohbete öyle kaptırıyorlardı ki havanın kararıp gece olduğunu fark etmiyorlardı. Saatin farkına varır varmaz ayağa kalkıp sarılıyorlar, birbirlerine görüşürüz dedikten sonra ters istikametlerdeki evlerine ve karılarının yanına yöneliyorlardı. Bir gün talihsiz bir olay oldu: Mirah ile Sapri, birbirlerine âşık olduklarını anlayınca artık Maman Gendeng'in evinde çalışmamaya karar verdiler, evlenip bir köyde çiftçilik yapmak istiyorlardı. Karısı hâlâ burnu sümüklü bir çocuk olan Maman Gendeng nasıl yeni bir hizmetçi bulacağını bilemez durumdaydı. Ama olaylar

beklediğinden farklı gelişti. Shodancho ile batak oynayıp hava karardıktan sonra eve döndüğü hizmetçisiz ilk gece yemeği hazır buldu.

"Tüm bunları kim pişirdi?" diye sordu şaşkınlıkla.

"Ben pişirdim."

Böylece karısının ev işlerine fevkalade yatkın olduğunu keşfetti. Maya Dewi, sadece Maman Gendeng'in giysilerini titizlikle ütüleyip parfümlemekle kalmıyor, kocasının bayılarak yediği tüm o yemekleri de pişiriyordu. Maya Dewi, Dewi Ayu'nun onu küçüklüğünden beri yetiştirdiğini anlattı. Ayrıca harikulade tatlılar yapıyordu. Kurabiye ve pastalar için sürekli yeni tarifler deniyor ve bunları komşularıyla paylaşıyordu. Ailenin komşularla iyi ilişkiler kuran elçisi Maya Dewi olmuştu çünkü Maman Gendeng kötü şöhretini değiştirmeyi aklının ucundan bile geçiremezdi. Kurabiye ve pastalar aileye şans getirdi. Çok geçmeden komşuları oğullarının sünnet törenleri için kurabiye ve pasta sipariş etmeye başladı ve siparişlerin ardı arkası kesilmedi. Maya Dewi'nin okuldan dönünce yaptığı kurabiye ve pastalarla, ne olursa olsun, ekonomik durumları için endişelenmeleri gerekmeyecekti.

Maman Gendeng, böyle harika bir karısı varken, kayınvalidesiyle yatmak için Mama Kalong'un genelevine gittiği bütün o gecelerden dolayı pişmanlık duymaya başlamıştı. Bir gece geneleve Dewi Ayu'yu görmeye gitti. Dewi Ayu gülerek, "Dur tahmin edeyim, hâlâ karına dokunmadın ve kayınvalidenle yatmak istiyorsun," dedi.

"Bir daha sana elimi sürmeyeceğimi söylemeye geldim sadece."

İşte bu, Dewi Ayu'yu şaşırtmıştı, "Neden?" diye sordu Maman Gendeng e.

"Senin en küçük kızın gibi harika bir karım varken, bir daha asla başka bir kadın istemiyorum."

Ve evde kendisini bekleyen karısı gözünde tüten Maman Gendeng hızla Dewi Ayu'nun yanından ayrıldı.

11

YOLDA KLIWON, kestiği badem ağacı odunlarını Alamanda'nın düğününe götürdükten sonra arkadaşlarını sahilde topladı. Küçüklüğünden beri okyanusu çok seviyordu. Balıkçılar arasında yaşamış, en az diğer balıkçıların oğulları kadar sık sık denize açılmıştı ve en az bir çiftçi oğlunun yanlışlıkla kendini bıçakla kestiği kadar boğulma tehlikesi atlatmıştı. Ona fazlasıyla Alamanda'yı hatırlatan mantar çiftliğine geri dönüp acı hatıraların esiri olmak istemiyordu.

İki eski arkadaşıyla birlikte sahilde, pandan fidanlarının arkasında ufak bir kulübe yaptı. Geceleri Karmin ve Samiran ile balık avına çıkıyordu; gençler yakaladıkları balıkları ödünç aldıkları kayığın sahibiyle paylaşıyorlardı. Öğle vakitleri, biraz kestirdikten sonra, Marksist kitaplar okuyup öğrendiği her şeyi diğer iki arkadaşına öğretiyordu. Sık sık Belanda Caddesi'ndeki parti merkezine gidiyor, başkentteki bazı komünistlerle yazışmalarda bulunuyordu. Cakarta'da geçirdiği kısa süre içinde parti okuluna katılmış ve birçok yeni insanla tanışmıştı.

Mektup arkadaşları parti merkezine onun için çeşitli dergi ve süreli yayınlar gönderiyor, Komünist Parti de parti gazetesini onun küçük kulübesine gönderiyordu. Kitaplar bir köşede üst üste yığılmaya başlamıştı. Artık Marx'in, Engels'in, Lenin'in, Troçki'nin ve Başkan Mao'nun fikirlerini doğrudan inceleyip Seamun ve Tan Malaka gibi yerli isimlerin yazdığı kitapçıkları okuyabilecekti. Aslında Troçki ve Tan Malaka gibi bazı yazarlar yasaklıydı ama bir partili onların kitaplarını Kliwon için özel olarak temin ediyordu.

Daha partiye tam üye olarak kabul edilmemişti, aday üyelerden biriydi sadece. Elindeki metinleri kendi başına inceliyor, bıkıp usanmadan parti tarafından düzenlenen siyasi tartışmalara katılıyor ve fırsatını bulduğu an kürsüye çıkıyordu. Alamanda evlendikten altı ay sonra, parti merkezindeki yöneticiler Kliwon'un kendi bölgesindeki en iyi aday olduğuna karar verip onu Komünist Partiye asil üye yaptılar. İlk görevi, geriye kalan devrimci

gerillaları bir araya toplamaktı. Bunların çoğu komünistti. Savaşta Shodancho'nun askerleriyle omuz omuza çarpışmış ve yıllar önceki başarısız ayaklanmadan sonra dağılmışlardı. Şimdi romantik bir devrim özlemiyle partiye geri dönüyorlardı.

Balıkçılar Sendikası da o zaman kuruldu. Sendikanın ilk üyeleri Samiran ve Karmin, başkanı da Yoldaş Kliwon oldu. İki hafta içinde elli üç üyeye ulaştılar ve kısa süre içine balıkçıların neredeyse tamamı sendikaya katıldı. Her pazar, yapacak daha önemli bir işleri olmadığında, balıkçılar, balık pazarının limanın yanı başındaki avlusunda toplanıyordu. Yoldaş Kliwon onlara partinin propaganda broşürlerini dağıtıp büyük balıkçı gemilerinin, geçim kaynakları üzerinde oluşturduğu tehdidi anlatıyordu.

Artık tüm balıkçı ritüelleri sendika tarafından düzenleniyordu. Güney Denizi'nin kraliçesine adak olarak sunulan inek başı okyanusa fırlatılmadan önce Yoldaş Kliwon, *Komünist Manifesto*'dan birkaç cümle okuduğu kısa bir konuşma yapıyordu. Bunu hırçın dalgalarda hayatını kaybeden balıkçıların cenaze törenlerinde ve balıkçıların bir *sintren* performansıyla iyi havalar için minnetlerini sundukları şükran törenlerinde de yapıyordu.

Halk şarkılarının yerini *Enternasyonal* almıştı ve kapanış duaları, "Dünyanın bütün emekçileri, birleşin!" sloganıyla bitiyordu.

Yoldaş Kliwon, parti merkezinde arkadaşlarıyla şakalaşarak, "Kendimi yeni bir dini yayan bir misyoner gibi hissediyorum," dedi. "*Komünist Manifesto* da bu dinin kutsal kitabı. Komünistler için de misyonerler için de en önemli vazife bu; daha fazla taraftar toplamak."

Yoldaş Kliwon'un epey meşgul olduğu zamanlardı. Örgütleme ve propaganda çalışmalarının yanı sıra, parti okulunda yeni kadrolara siyaset dersleri vermeye başlamıştı. Aynı zamanda denize açılmaya, Balıkçılar Sendikası ile ilgilenmeye devam ediyor ve bunları yapmaktan keyif alıyordu, o yüzden parti ona eğitimine Moskova'da devam etme fırsatı sunduğunda bu fırsatı geri çevirip Halimunda'da kalmayı seçmişti.

Biraz dinlenip rahatlamak için tek fırsatı sabahları denizden eve döndükten sonraki zaman dilimi oluyordu. Kulübesinin önünde oturup, kahvaltı saatinden önce Halimunda'ya ulaşmakla övünen üç ayrı gazeteyi okuyordu: Komünist Parti'nin gazetesi *Halkın Sesi*; "müttefik" olarak kabul edilen diğer bir partinin gazetesi *Doğu Yıldızı* ve Bandung'da basılan, yerel bir partinin gazetesi. Okumalarını yapıp kahvesini içtikten sonra kulübenin arkasındaki kaynak suyunda yıkanıyor, kahvaltısını ediyor ve öğleye kadar uyuyordu.

Bir seferinde, sabah rutininin ortasındayken, kumsalda yedi kız öğrencinin yürüdüğünü gördü. Derslerden sıkılıp okul kıran öğrenci gruplarını sahilde görmek normaldi, o yüzden gördüğü manzaranın üzerinde fazla durmayıp kahvesine ve gazetelerine geri döndü. Daha birinci sayfadaki baş makaleyi bitirmemişti ki kızların olduğu taraftan aniden sesler yükseldi (seslerin başka yerden gelme ihtimali yoktu çünkü sabahın dokuzunda kumsal neredeyse bomboş oluyordu). Kızların acı acı bağırdıklarını duydu. Bunlar şamata yapan çocuklara özgü bağırışlar değil, korku çığlıklarıydı.

Yoldaş Kliwon gazetesini bırakıp uzakta sağa sola kaçışan kızlara doğru yürümeye başladı. Bir köpek tarafından kovalanan kızlardan biri aniden gruptan ayrıldı. Shodancho onları yetiştirmeye başladığından beri Halimunda yaban köpekleriyle doldu, diye düşündü Yoldaş Kliwon.

Kıza yardım etmek istiyordu ama kız çok uzaktaydı ve peşindeki köpek sadece üç metre ilerisindeydi. Kız, Kliwon'u görüp yaşadığı dehşeti fark ettiğini anlayınca peşinde vahşice havlayan köpekle birlikte ona doğru koşmaya başladı. Kız panik içinde, "İmdat," diye bağırırken Yoldaş Kliwon da onlara doğru koşmaya başladı. Uzaktan kızın arkadaşlarının çığlıkları duyuluyordu.

Yoldaş Kliwon hızını artırmasına rağmen, daha sonra fark edecekti ki, kız olağandışı bir hızla koşuyordu. Çığlıklar ve havlamalar birbirine karışırken köpeğin keskin dişleriyle arasındaki mesafeyi korumayı başarmıştı. Yoldaş Kliwon ona yetişmek için elinden geldiğince hızlı koşmasına rağmen kızın kendisinden iki kat daha fazla mesafe kat ettiğini görebiliyordu. Yaşadığı dehşet kızın yüzüne yansımıştı, bir buçuk metrelik mesafeden üzerine atladığı Yoldaş Kliwon'a sıkıca tutundu. Aynı esnada bunun kızı ısırmak için en uygun an olduğunu düşünen köpek de kızın üzerine doğru atladı. Ama Yoldaş Kliwon daha hızlı davrandı. Mükemmel bir zamanlamayla köpeğin çenesine mümkün olan en sert biçimde vurdu ve köpek ağzından köpükler saçarak hareketsiz bir şekilde yere yığılmadan önce inleyerek havada uçtu. Köpek kuduzdu ve ölmüştü.

Şimdi, Alamanda'nın onu tren garının önünde çılgınca öpmesinden sonra ilk kez Kliwon'un kollarında ona sıkıca sarılmış okullu bir kız vardı. Kendisine hâlâ göz süzen kızlar ve genç anneler olmasına rağmen, Kliwon şöhretli kadın avcısı kimliğini üzerinden atıp zamanının büyük bir bölümünü partiye ve çalışmaya adadığından artık flört etmeye ve kadınları baştan çıkarmaya ayıracak zamanı yoktu. Ama şimdi şu kız ona sıkıca

sarılmıştı ve kendisini farkında olmadan –sadece onu kuduz köpekten korumak için– aynı şekilde kıza sarılırken bulmuştu.

Birbirlerine o kadar sıkı sarılmışlardı ki Yoldaş Kliwon kızın memelerinin yumuşaklığını ve sıcaklığını, rüzgârda uçuşup yüzünü yalayan saçlarını hissedebiliyordu. Bir oh çeken arkadaşları yanlarına geldiğinde Yoldaş Kliwon kızı nazikçe kendinden uzaklaştırdı ve işte o an kızın eski zamanlardan kalma, masumane, benzersiz bir güzelliği olduğunu gördü. Çift örgülü saçları, kapalı gözlerinin üzerinde bir perininkiler gibi kıvrılan kirpikleri, incecik burnu, kalemle çizilmiş gibi duran kulakları, kıvrımlı somurtkan dudakları ve dolgun yanaklarıyla doğal bir zarafetti onunki. Kliwon kızın bayılmış olduğunu fark etti, belki de kollarına atladığı ilk andan beri baygındı.

Arkadaşlarının yardımıyla baygın kızı bir sandalyeye oturttu. Kızı ayıltma çabalarından sonra yoldan geçen bir at arabasını durdurdu ve kızı eve götürmelerini söyledi. Diğer kızlar da arabaya doluştu.

Araba dönemeçte gözden kaybolup atların nal sesleri duyulmaz olduktan sonra bile Yoldaş Kliwon kızın saçlarının kokusunu alabiliyor, memelerinin yumuşaklığını ve mistik güzelliğinin etkisini hissedebiliyordu. Kendi kendine partinin geleceği için çok sıkı çalışması gerektiğini söyleyerek bu hislerden kurtulmaya çalıştı ama ne kendini kuduz köpeği çalılıklara gömme işiyle meşgul ederken ne de pilav hazır olduktan sonra arkadaşlarını uyandırdığında kızın vücudundan yayılan sıcaklık onu terk etmişti.

Uyku zamanı gelince ıstırabı iyice arttı. Kızı bir türlü aklından çıkaramıyordu. Yüzü hayal meyal tanıdık geliyor, belki adını bile biliyordu. Kızın vücudunun sıcaklığını hissetmeye devam ederken bir yandan da onu nereden tanıdığını hatırlamaya çalışıyordu. Kız on beş yaşlarındaydı, daha önce çıkmış olmaları imkânsızdı. Kızın kim olduğunu hatırlayınca ıstırabı daha da arttı; kızın yüzünü gerçekten daha önce görmüştü, hatta adını bile biliyordu, hem de altı yaşından beri. Esasen, Cakarta'ya gitmeden önce bir yıl boyunca kızı neredeyse her gün görmüştü. Kızın sıcaklığını, memelerinin yumuşaklığını vücudunda hissetmeye devam ediyor ve bir an önce bu hislerden kurtulmaya çalışıyordu ama nafile.

"Tabii ya," dedi yıkılmış bir halde, "kızın adı Adinda, Alamanda'nın kız kardeşi o."

En sonunda yataktan kalkmaya karar verdi. Balıkçılar evlerinden çıkmıştı. Bazıları ağlarını kontrol edip yırtılan yerleri tamir ediyor, diğerleri de biraz eğlenmek için şehre doğru yürüyordu. Yoldaş Kliwon kurumaları

için kulübelerinin yanına serili ağların durumunu kontrol ettikten sonra kaynak suyunda yıkanmaya gitti. Pandan fidanlarının iyi kötü bir mahremiyet sağladığı yıkanma yerinde bir musluk ve üzerindeki ufak delik eski lastik bir terlikle kapatılmış büyük bir fıçı vardı. Yoldaş Kliwon zaten duş başlığı altında çiş gibi azar azar damlayan suyla yıkanmayı sevmiyor, bir tasa doldurduğu suyu doğrudan vücuduna boca etmeyi tercih ediyordu.

Görünen o ki bu kızdan kaçıp kurtulamayacaktı, kızın tüm ailesi yaşadığı süre boyunca kendisine rahat vermemek üzere gönderilmişti sanki. Karmin bağırarak iki genç kızın onu aradığını haber verdiğinde daha yıkanmayı bitirmemişti. Giyinip saçları hâlâ ıslak vaziyette karşılarına çıktığında kızları duvardaki Marx ve Lenin portreleriyle orak-çekici incelerken buldu.

"Bana yardım ettiğin için teşekkür ederim," dedi Adinda utangaç bir reveransla. Alamanda'ya hiç benzemiyordu; yüzü dingin, masum ve utangaçtı.

"Köpekten daha hızlı koşuyorsun," dedi Yoldaş Kliwon. "Bu hızla koşmaya devam etseydin köpeği yorgunluktan öldürebilirdin."

"Hayır, beni ısırırdı," dedi Adinda, "çünkü düşer bayılırdım."

Kızın hayatında yarattığı çalkantıyı şimdilik parti işlerine gömülerek aşabilirdi. Balıkçılar Sendikası'ndan Shodancho'nun gemilerine yönelen şikâyetleri dikkate almak durumundaydı. Bir sabah, bir grup balıkçıyı arkasına alarak gemilere karşı harekete geçti ve büyük balıkçı gemileri avlarını indirmek için limanda sıralanırken, Yoldaş Kliwon, balıkçılarla birlikte onların karşısına dikildi. Kaptanlardan birine, gemilerin geleneksel avlanma bölgelerindeki faaliyetlerini sonlandıracaklarına dair bir garanti alana kadar oradan ayrılmayacaklarını söyledi.

"Tüm balıklarınız kokuşsun, umurumda değil," diye başladığı sözlerini tabii ki, "Dünyanın bütün emekçileri, birleşin!" diyerek bitirdi.

Büyük gemilerde çalışan işçiler, kendi köylüleriyle karşı karşıya gelmek niyetinde değildi, o yüzden sakince küpeştede bekliyorlardı. Balıkların kokuşup kokuşmaması da umurlarında değildi, sonuçta maaşları balıkla ödenmiyordu. Öte yandan, kazıklandıklarını düşünmeleri gereken alıcılar da sessizliklerini koruyordu; eh, karşılarında her biri yavru balina gücünde çok sayıda balıkçı duruyordu. Bu duruma asıl canı sıkılan ve öfkelenen taraf Shodancho'nun gemilerindeki kaptanlar ve yöneticilerdi ama onlar da Balıkçılar Sendikası üyelerine karşı bir eylemde bulunmuyorlardı. Karşılıklı ajitasyonlar ve gemilerin önünde kol kola girip barikat kurarak gemiden

insan mı yoksa balık mı ineceğini bekleyen işçilerin söylediği *Enternasyonal* marşı eşliğinde gergin bir saat geçti.

Yoldaş Kliwon zaferden emin gibiydi. Balıklar hızla kokuşmaya başlayacak ve gemiler, sendikanın talebine boyun eğmezlerse, ilerleyen günlerde kokuşmuş balık yakalamaya devam edeceklerdi. Ama gemilerdeki buz kalıpları erimeye ve balıklar tam anlamıyla kokuşmaya başlamadan önce polis ve bir tabur asker olaya el koydu. Balıkçılar kısa bir kararsızlıktan sonra direnmeye karar verdi ama askerlerin havaya ateş açmasıyla çil yavrusu gibi dağıldılar. Yoldaş Kliwon, geri çekilmelerini emretmek zorunda kaldı.

Tüm bu yaşadıkları Adinda'yı aklından çıkarması için yeterli olmalıydı ama öyle olmadı. Kız, balıkçıların arasında tekrar ortaya çıktı ve Kliwon onu gördü.

Karmin ve Samiran ile birlikte yaşadığı kulübe aynı zamanda Balıkçılar Sendikası'nın merkeziydi, dolayısıyla herkese açıktı. Olağan toplantılarını burada yapıyor, konuşacakları ne varsa burada konuşuyorlardı ve eğer Adinda, okuldan eve dönerken arkadaşlarıyla uğrarsa ondan evden gitmesini isteyemezdi.

Adinda'nın İngilizcesi iyiydi; bu, Halimunda için çok alışılmadık değildi çünkü kenti birçok yabancı ziyaret ediyordu. Yoldaş Kliwon'un kitapseverlerin ağzının suyunu akıtan bir kütüphanesi vardı; kitapların çoğu felsefe ve siyaset üzerineydi ama arada Adinda'nın ilgisini çeken İngilizce hikâye kitapları da çıkıyordu. Yoldaş Kliwon ikindi uykusundan uyandığında Adinda'yı genellikle büyük masada Lenin'in fotoğrafının tam altında oturmuş ciddiyetle kitap okurken buluyordu. Kız Kliwon'a, *Kusura bakma, haber vermeden geldim*, demek istercesine bir bakış atıyor, Kliwon eli titreyerek ona çay getiriyor, kız da *Teşekkürler, ben kendim alırdım*, diyor ama Yoldaş Kliwon, o daha cümlesini bitirmeden çoktan dışarı çıkmış, titriyor oluyordu.

Adinda orada birçok kitap okudu. Kliwon'un sahip olduğu tüm Gorki, Dostoyevski ve Tolstoyları okumuştu. Bunların hepsi Moskova'daki Yabancı Diller Yayınevi tarafından yayımlanmış ve parti aracılığıyla gönderilmişti. Bunlardan başka yerli romanlar, partinin yayınevi Yayasan Pembauran tarafından çevrilmiş yabancı romanlar ve hükümete bağlı Balai Pustaka tarafından basılan romanlardan okudu.

Yoldaş Kliwon asla kızdan evden gitmesini istemedi ama elinden geldiğince ondan uzak durmaya çalışıyordu. Adinda yakınındayken canını acıtan iki şey vardı: Birincisi, kız onda Alamanda için şiddetli bir özlem doğuruyordu ve ikincisi, Adinda'yı görünce aklını başından alan kucaklaşma anına geri dönüyordu. Kendini iyice Balıkçılar Sendikası'nın işlerine vererek Shodancho'nun gemilerine karşı ilk eylemlerinin başarısızlık nedenlerini masaya yatırdı. Gemi işçilerini kendi taraflarına çekmek için sendika üyelerinin gemilere sızarak oralarda çalışmalarını örgütledi. Bu biraz zaman alacaktı, ancak komünistlerin yeryüzündeki en sabırlı mahluklar olduğuna inanıyordu.

Kolay olmadı ama sonunda gemilere ikişer adam yerleştirmeyi başardı; yeterli olmaktan çok uzak olsa da hiç yoktan iyiydi. Balıkçıların çoğu Yoldaş Kliwon'u sıkıştırıyordu; gemilerdeki işçilerin kazanılmasını beklemekten yorulmuşlardı ve hemen gemileri ateşe vermek istiyorlardı. Yoldaş Kliwon onları sakinleştirmeye çalıştı.

"Shodancho ile konuşmam için bana biraz zaman tanıyın," dedi.

Yoldaş Kliwon, Shodancho ile yaptığı ilk pazarlıktan bir sonuç elde edemedi; aksine, Shodancho filosuna bir gemi daha ekledi. Balıkçılar kestirmeden gidip gemileri ateşe verme konusunda Yoldaş Kliwon'u bir kez daha sıkıştırdılar. Kliwon, ikinci kez Shodancho ile konuşmak için izin istedi ve evine gitti; Alamanda'nın şiş ama boş karnını işte o zaman görmüştü. Kliwon'un sözlerini kıskanç bir adamın laneti olarak algılayan sadece Shodancho değildi; Adinda da böyle düşünüyordu.

Bir öğleden sonra gözyaşları içinde gelip ona yalvardı: "Ablamı incitme, o Shodancho denen adamla evlenmek zorunda kalarak yeterince acı çekti zaten."

"Ben bir şey yapmadım ki."

"Bebeğini kaybetmesi için onu lanetledin."

"Bu doğru değil," dedi Yoldaş Kliwon kendini savunarak, "sadece ablanın karnına baktım ve ona gördüğüm şeyi söyledim."

Adinda, Kliwon'un söylediklerinin hiçbirine inanmadı. Öfke ve şaşkınlık içinde genellikle kitap okurken oturduğu yere oturdu. Yoldaş Kliwon normalde ona bulaşmazdı ama bu sefer zorlukla bir sandalye çekip yanına oturdu. O öğleden sonra, duvardaki kertenkeleler ve tavana ördükleri ağlarından sarkan örümcekler haricinde etrafta hiç kimse yoktu.

"Yoldaş, sana yalvarırım Alamanda'yı unut."

"Adının bu olduğunu bile unutmuştum."

Adinda bu soğuk espriyi duymazdan geldi. “Eğer ona hâlâ öfkeliysen,” dedi, “bütün öfkeni benden çıkar.”

“Tamam o zaman, seni bir domates gibi ezeceğim,” dedi Yoldaş Kliwon.

“İstersen beni öldürebilirsin ya da istediğin zaman bana tecavüz edebilirsin, en ufak bir direnç göstermem,” dedi Adinda; daha fazla espri kaldıracak hali yoktu. Eteğinin cebinden bir mendil çıkararak yanaklarından akan yaşları sildi, “istersen benimle evlenebilirsin bile.”

Uzaklarda bir yerde bir geko yedi kez tısladı; kendine çiftleşecek bir erkek aradığının işaretiydi bu.

Eğer bebek karısının karnından gerçekten kaybolursa, Shodancho bunun Yoldaş Kliwon’un, yani kıskanç bir sevgilinin laneti yüzünden olacağından emindi. Bu tür bir mesele ne silah zoruyla ne de yedi nesil sürecek bir savaşla çözülebilirdi; Shodancho’nun ilk çocuğunun hayatını kurtarması için barışçıl bir çözüm üretmesi gerekiyordu. Sonunda Yoldaş Kliwon’a, kaptanlarına faaliyetlerini kıyıdan ve geleneksel avlanma bölgelerinden uzakta sürdürmelerini emredeceğini söyledi.

“Fakat,” diye ekledi Shodancho, “lütfen sen de lanetini karımın üstünden kaldır.” Karısıyla birbirlerini sevdiklerini ve mutlu bir evlilikleri olduğunu yedi düvele göstermek için bu çocuğu deli gibi istiyordu. Shodancho’nun bu talebi Yoldaş Kliwon’u gülümsetti. Nedeni, Alamanda’nın Shodancho’yu sevmediğini ve yalnızca onu sevdiğini bilmesi değil, şuydu: “Boş bir karınla o gemiler arasında hiçbir bağlantı yok, Shodancho.”

Shodancho, Yoldaş Kliwon’un bu sözlerini duymamış gibi gemilerini okyanusun açıklarına çekti.

Balıkçılar zafer sarhoşluğu yaşıyordu; gemiler artık onlara ait sularda balık avlamıyor, üstelik avladıkları balıkları da yerel pazarda satmıyor, büyük miktarlarda balık ihtiyacı olan büyük şehirlere götürüyorlardı.

Mademki büyük gemiler uzaklaştırılmış, balıklar geri dönmüştü, Yoldaş Kliwon balıkçılara neler yaptıklarını ve bundan sonra neler yapacaklarını Marksist gurularından öğrendiği gibi olabildiğince somut bir biçimde anlatmaya çalıştı. Ama balıkçıların ellerine biraz para geçer geçmez bir inek başı satın aldıkları ortaya çıktı. Hurma şarabı eşliğinde kumsalda kutlama yapmışlar, sonra inek başını denize atıp Güney Denizi’nin kraliçesine kurban olarak sunmuşlardı; hâlâ böyle şeylere inanabiliyorlardı. Yoldaş Kliwon’un bu konuda yapabileceği çok şey yoktu. Onlara, başkentte geçirdiği kısa süre içinde kendisinin bile sadece bölük pörçük haşır neşir

olduğu Marksist diyalektiği aşılamak şöyle dursun, en temel mantık ilkelerini dahi öğretemeyeceğinden emindi. Birliklerine ve rızklarına yönelik bir tehdide direnme cesareti gösterdikleri için memnundu ama bir yandan da hayatın o kadar kolay olmadığını, küçük bir zaferin akıllarını başlarından almasına izin vermemeleri gerektiğini, muhakkak daha büyük tehditlerle karşılaşacaklarını, bu yüzden aralarındaki kardeşlik bağlarını daha da güçlendirmek zorunda olduklarını arkadaşlarına tekrar tekrar söylüyordu.

Coşkulu şükran ritüelleri düzenleyenler sadece balıkçılar değildi. Shodancho da mutluluktan sürekli bu tür törenler tertipliyordu. Yoldaş Kliwon'un lanetinden nasıl korktuysa, Alamanda ve karnında büyüyen bebeğin sağlığı için de ayrıca bir geleneksel ritüel gerçekleştirmek istedi. Bunun için Alamanda, bir gece yarısı, eski toprak bir ebenin söylediği mantralar eşliğinde her nevi çiçekle doldurulmuş bir suda yıkandı. Ebe, Shodancho'ya bebeğin iyi olduğu, karısının karnını güzelce doldurduğu güvencesini verdi ve annesi kadar güzel bir kızları olacağını söyledi.

Doğacak bebeğin cinsiyeti Shodancho'nun umurunda değildi, bir çocuğu olacağını bilmek onun için yeterliydi. Ama ebenin bebeğin kız olacağına dair kehanetini duyunca sevinçten havalara uçtu ve korkulan lanetin kıskançlıktan yanıp kavrulan bir adamın sıktığı palavradan başka bir şey olmadığına kesin kanaat getirdi. Hemen bebek için bir isim düşünmeye başladı ve Nurul Aini[1] isminde karar kıldı. Kendisi için özel bir anlamı olmayan bu isim bir anda aklında belirmişti; bunun, uyması gereken bir vahiy olduğunu düşündü. Bu sırada ebe, karısının üzerine bol bol çiçekli su döküyordu. Alamanda ise –ertesi sabah uyandığında grip olacağına emin– gece ayazında tir tir titriyordu. Ve aynı anda bir başka yerde, denize açılan Yoldaş Kliwon yanıldığını umuyor ve çiftin gerçek bir bebeğe sahip olmasını diliyordu.

Ama Alamanda Nurul Aini'yi doğuramadı çünkü bebek durup dururken ortadan yok oldu ve öngörülen doğum tarihinden birkaç gün önce Alamanda'nın karnı bomboş kaldı.

Alamanda olanlara anlam veremiyordu. Uyanır uyanmaz şiddetle geğirdi ve dışarı büyük miktarda hava çıkardı. Karnındaki bütün ağırlık gitmiş, bir anda kendini incecik bir bakire gibi hissetmişti. Yoldaş Kliwon'un karnının boş bir tencere gibi sadece hava ve yelle dolu olduğunu söylediği anı çok iyi hatırlıyordu ama hâlâ şok içindeydi. Taze ve dingin sabah havasına doğru bir çığlık attı. Başka bir odada uyuyan Shodancho yüzü yastık izi,

kolları sivrisinek ısırıkları içinde, don atlet koşarak karısının yanına geldi ve onu eskisi gibi zayıf, vücudu normale dönmüş halde görünce buz kesildi.

Doğumun gerçekleştiğini düşünerek gözleriyle yatağın üstünde, hatta altında, kan birikintilerini ve yeni doğmuş ufaklığı aradı ama ne bir bebek görebildi ne de ağlama sesi duydu. Gözlerini, beti benzi atmış karısına dikti. Alamanda da ağzı bir karış açık, bakışlarını ona dikmiş konuşmaya çalışıyor ama korkudan ödü kopmuş gibi titreyen dudaklarından tek bir hece bile çıkmıyordu.

Shodancho, Yoldaş Kliwon'un sözlerini hatırladı ve paniğe kapıldı. Şiddetle Alamanda'yı sarsarak ne olduğunu anlatmasını istedi. Ama Alamanda tek kelime edemeden, dermansız halde yatağa geri düştü. O sırada ebe içeri girdi. Bin türlü tuhaflık görüp geçiren ebe, Alamanda'yı yatağın içine rahatça yerleştirip, "Olur böyle şeyler, Shodancho," dedi, "bazen içeride bebek yoktur, sadece hava ve yel vardır."

Durumu kabullenmeyen Shodancho, "Bir kızım olacağını sen kendin söylemiştin!" diye bağırdı. Sesi yüksek ve öfkeli çıkıyordu ama ebenin soğukkanlı tavırlarını görünce yatağın kenarına oturdu ve yetişkin bir adam olmasına aldırmadan hüngür hüngür ağlamaya başladı; Nurul Aini'yi, hayallerini süsleyen küçük kızını kaybetmişti. Bir anda Yoldaş Kliwon aklına geldi; daha önce içini kemiren laneti *gerçekleşecek mi* tedirginliği ile değil, *gerçekleştiği için* öfkeden kudurarak… Yoldaş Kliwon çocuğunu çalmıştı ve Shodancho intikamını alacaktı.

Çift gerçekte neler olduğunu herkesten gizledi. Bebeğin öldüğünü duyurdular. Bir tek Yoldaş Kliwon gerçeği biliyordu. Shodancho bir hafta yas tuttuktan sonra Yoldaş Kliwon'dan öcünü almak için gemilerine eski av bölgelerine geri dönmelerini ve yakaladıkları balıkları eskiden olduğu gibi pazarda satmalarını emretti. İşçiler itiraz ettiler, balıkçıların gözlerini kırpmadan gemileri yakacaklarını söylediler ama Shodancho umursamadı ve emirlerine itaat etmeyen kim varsa kovdu.

Yoldaş Kliwon Shodancho ile konuşmaya çalışarak ona sözünü tutmadığını söyledi. Shodancho'nun cevabı sertti; asıl sözünü tutmayan Yoldaş Kliwon'du. Yoldaş Kliwon, gemileri balıkçıların gazabından korumak dışında başka bir söz vermediğini söylese de Shodancho, bebeğinin üzerindeki laneti gündeme getirip duruyor ve dünyadaki her kadının evleneceği adamı seçme özgürlüğüne sahip olduğunu söylüyordu.

Kıskandığı için doğmamış bir çocuğu lanetlemekle suçlanmak, Yoldaş Kliwon'u derinden üzmüştü. Soğukkanlılığını korumaya çalışarak

Shodancho'ya şöyle dedi: "Bunun tek bir açıklaması var Shodancho, karınla aranızda sevgi olmadan yattın; bu tür ilişkinin meyvesi çocuk ya hiç doğmaz ya da sıçan kuyruklu deli doğar." Shodancho ona bir yumruk salladı ama yumruktan kaçmayı başaran Yoldaş Kliwon, "Sabrımızı yitirmeden hemen o gemileri geri çek, Shodancho," dedi.

Ancak Shodancho gemilere faaliyetlerini aynen sürdürmelerini emretti. Artık güvertelerinde balıkçıların ters bakışlar fırlattığı askerler nöbet tutuyordu. Shodancho, yüzünde kurnaz bir gülümsemeyle, Kliwon ve beraberindeki üç kişinin hava kararırken motorlu bir kayık içinde suda ilerleyişini izliyordu, diğer balıkçılar da sandallarıyla onları takip ediyordu. Küçük tekneler, uçsuz bucaksız okyanusun içinde en azından kendi sofralarına götürebilecekleri kadar balık avlayabilecekleri bir yer arıyordu.

Alamanda da Shodancho gibi bebeğini kaybettiği için derinden sarsılmıştı. Çünkü kimden ve nasıl hamile kalmış olursa olsun, bebek hâlâ onun bebeğiydi. Bir haftalık yas dönemi sona erip Shodancho işlerine geri döndükten sonra bile Alamanda büyük bir keder içinde kendisini odasına kilitledi ve Nurul Aini'nin ismini sayıkladı.

Shodancho karısını ikna etmeye çalıştı; her şey takdir-i ilahiydi, çocuk sahibi olmak için önlerinde hâlâ ikinci, üçüncü, dördüncü, hatta sınırsız şansları vardı. "Hadi, tatlım, üzülme artık," dedi, "tekrar sevişir, istediğimiz kadar çocuk yaparız." Alamanda başını sertçe iki yana sallayarak Shodancho'ya yeminini hatırlattı; onunla evlenecek ama asla onu sevmeyecekti. Shodancho karısının gönlünü yapmaya uğraştı, başka Nurul Aini'leri olabileceğini ve bu sefer gerçek olacağını söyledi. Alamanda ise ona şiddetle karşı çıkarak, "Bir çocuk kaybetmek şeytanla karşılaşmaktan daha korkunç, ama sana sevgimi verip seninle sevişeceğime yirmi çocuk kaybederim, daha iyi," dedi.

Tam o sırada Shodancho karısının demir iç çamaşırını giymediğini hatırladı. Beyninde hain düşünceler dans etmeye başlar başlamaz, Alamanda'ya aklından geçenleri fark ettirmeden, kapıyı kapayıp kilitledi. Nurul Aini'yi kaybettiğinden beri yatağından çıkmayan Alamanda adamın niyetini hemen anladı. Yerinden zıplayıp savaşma pozisyonu aldı ve yüzünü ekşiterek, "Ne o, Shodancho?" diye sordu, "Azdın mı yoksa? İstersen kulak deliğim hâlâ sıkı ve güzel."

"Amcığını tercih ederim, hayatım," diye bir kahkaha attı kocası.

Alamanda'nın hiç şansı yoktu; Shodancho onu yatağa geri fırlattı. Kalan tüm gücüyle bir kez daha kendini korumaya çalıştı ama bir anda kendini –

giysileri bir porsuk sürüsü tarafından parçalanmışçasına– çırılçıplak buluverdi ve Shodancho üzerine çıktı.

Alamanda bu sefer direnmeyi bırakmıştı çünkü bir işe yaramayacağını biliyordu. Ama Shodancho onu öpmeye yeltenirse tüm gücüyle dudaklarını ısıracaktı. Shodancho durmak bilmeden Alamanda'nın içine girip çıkıyor, birinin zevkiyle diğerinin ıstırabı birleşiyordu. Alamanda yine kendini savunmayı başaramamış; aşağılanmışlık, kirletilmişlik ve bolca pişmanlık hisleri içinde ruhu büsbütün tahrip olmuştu. Shodancho işini bitirince Alamanda, "Seni pis, kokuşmuş ırz düşmanı, kendi karına tecavüz ediyorsun, kesin kendi anana da tecavüz etmişsindir sen!" diyerek onu yere tekmeledi. Shodancho'ya bir yastık fırlatarak ona bağırıp çağırmaya devam etti: "Eğer çükün yeterince uzun olsaydı, bahse girerim kendi kıçını da sikerdin!"

Neyse ki kocası bu sefer onu yatağa bağlamamıştı. Ertesi gün, kocasının evde olmadığı bir sırada Alamanda ortadan kayboldu. Shodancho paniklemişti. Alamanda'yı bulup getirmesi için Dewi Ayu'nun evine bir adamını gönderdi ama Alamanda orada değildi. Shodancho kıskançlıktan yanıp kavrularak Kliwon'un evine de bir adam gönderdi ama orada da Alamanda'dan iz yoktu. En sonunda adamlarını şehrin en uç noktalarına kadar gönderdi. Son olarak şehri terk edip etmediğini öğrenmek için tren garına ve otobüs terminaline birilerini gönderdi ama hiçbir yerde onu gören olmamıştı. Shodancho sonunda pes ederek verandada bir sandalyeye yığıldı. Deliler gibi sevdiği ama onu hiç sevmeyen bir kadınla evlenmiş olmanın acısını derinden hissediyordu. Kaderine küskün verandada otururken, yoldan geçerken ona selam veren insanlara karşılık bile vermedi.

Akşam karanlığıyla birlikte içindeki boşluk hissi git gide büyüdü, kendini yapayalnız ve terk edilmiş hissediyordu. Durumunun ne kadar içler acısı olduğunun farkına vardı. Alamanda geri gelse bile, sevgisine karşılık vermediği sürece onunla birlikte mutlu bir hayat sürdürme şansı olmadığını düşünüyordu. Belki de bir savaşçı, gerçek bir erkek, gerçek bir asker gibi düşünmeye başlaması ve Alamanda'ya boşanmayı teklif etmesi gerekiyordu; belki böylece Alamanda yeniden mutlu olabilirdi. Boşanmanın düşüncesi bile daha fena ağlamasına yol açtı ve kendi kendine söz verdi, karısı bulunursa onu bir daha asla incitmeyecek ve yanında kalması için kulu kölesi olacaktı. Belki bir çocuk bile evlat edinebilirlerdi.

Karanlık iyice çökmüş, verandanın ışıklarının yanına zamanı gelmişti. Shodancho Alamanda'nın girişte beliren gölgesini gördü ve bunun bir

halüsinasyon olmaması için dua etti. Gölge iyice yaklaştı ve Shodancho, hızla Alamanda'nın ayaklarına kapanarak kendisini affetmesi için ona yalvardı. Alamanda bu davranış karşısında alnını buruşturmakla yetindi. "Özrünü kendine sakla, Shodancho. Üzerimde çok daha komplike mantralarla yeni bir koruma var. Tamamen çıplak bile olsam içime girmeyi başaramayacaksın."

Shodancho hayretle karısına baktı. Alamanda'nın düşmanca davranmaması onu şaşırtmıştı.

"Gece soğuk, Shodancho, gel içeri girelim."

Grev yaptıkları için büyük balıkçı gemilerinden daha çok işçi kovuldu; daha sendikalaşamamışlardı ama gemilerin yakılacağı tehdidinden çok korkmuş ve işe geri dönmeye cesaret edememişlerdi. Büyük gemiler ise *döndü,* yeniden sığ sulardan balık çalıp yerel pazarda satmaya başladılar. Balıkçılar artık, "Başka yolu kalmadı, yoldaş, Shodancho'nun gemilerini ateşe vermeliyiz," diyordu.

Yoldaş Kliwon endişeli ve üzgündü ama öyle kolayca gemileri ateşe verme kararı alabilecek kadar acımasız biri değildi. Arkadaşlarının hep söylediği gibi, dandik bir film seyrederken bile gözleri yaşarırdı.

Gizlice Shodancho ile bir kez daha konuşmaya çalıştı ama tartışmaları Alamanda'ya takılıp kaldı ve sonunda Yoldaş Kliwon da kahrolası gemileri ateşe vermekten başka seçenek kalmadığına kanaat getirdi. Neticede, Lenin Stalin'e banka soyma talimatı vermeseydi Rus Devrimi hiç gerçekleşmemiş olabilirdi.

Shodancho gemilere çok sayıda asker yerleştirdiğinden balıkçıların planlarını uygulamaları o kadar kolay olmayacaktı. Balıkçılar Sendikası'nda gizlice buluşup gemileri nasıl ateşe vereceklerini tartıştıkları zorlu bir altı ay geçirdiler. Tartışmalar sonunda hep çıkmaza girdi; bu arada balıkçılar gün geçtikçe yoksullaştı ve öfkeleri arttı.

Yoldaş Kliwon eskiden, yaşadığı sorunlar karşısında kafası patlayacak gibi olduğunda kadınlara sığınırdı. Ama şimdi karşı cinsten tek arkadaşı son bir yıldır tanıdığı, Alamanda'nın küçük kardeşi Adinda'ydı. O yüzden, başka seçeneği yokmuş gibi, balıkçıların önlerindeki engelleri tartışmaya devam ettikleri kulübesinden çıktı ve sonu gelmeyen devrimci mücadeleden yılmış zavallı bir sığınmacı gibi Dewi Ayu'nun evine doğru yola koyuldu. Adinda'ya olan biteni anlatmak, hislerini ve arzularını onunla paylaşmak istiyordu ama parti kesin bir dille konunun kimseyle paylaşılmaması

talimatını vermişti. O yüzden Adinda ile sundurmada havadan sudan konuşarak yorgun düşmüş ruhuna hiçbir faydası dokunmayan sıkıcı bir saat geçirdi. Eve döndüğünde kulübesinin önünde duran bir sandalyeye yığıldı ve günün okyanusun üzerinden batışını seyretti.

"Bir kez olsun kendini düşünmen için birinin alnına silah dayaması lazım," demişti Adinda, Kliwon eve dönmeden önce.

Günbatımı her zaman seyrettiği günbatımıydı ama o akşam Kliwon'a farklı şeyler hissettiriyordu. Normalde ona Alamanda ile kumsalda geçirdiği harika akşamı hatırlatıyordu ama o akşam çorak ve sevgiye susamış kalbinin bir aynası gibi soğuk, suskun ve hüzünlüydü. Karanfilli sigarasını içerken, bir gün gerçekten devrim olup olmayacağını, insanların birbirine zulmetmedikleri günlerin gelip gelmeyeceğini düşündü.

Uzun zaman önce bir imamın camide cennet hakkındaki sözlerini dinlemişti; nehirlerden süt akacak, bakire huriler emirlerine amade olacak, tüm istekleri yerine gelecek, hiçbir şey yasak olmayacaktı. Tüm bunlar kulağa çok güzel geliyordu; gerçek olamayacak kadar güzel. Onun bu görkemli şeylere ihtiyacı yoktu; herkese eşit miktarda pirinç düşmesi onun için yeterliydi. Belki de tüm temennilerin en görkemlisi buydu.

Bunları düşündüğü zamanlar hep, bir devrim gerektiğinden habersiz olduğu geçmiş günlere özlem duyardı. Eskiden de hep yoksuldu, ama o zamanlar zenginlerle hesabını çok daha basit bir yoldan görüyordu: Bahçelerinde ne varsa çalıyor, kadınlarını baştan çıkarıp, yiyip içtiklerini ve sinema biletlerini onlara ödetiyor ya da davet edildiği partilere gidip beleşe bira içiyordu. Bunların hiçbiri için partiye, propagandaya ya da *Komünist Manifesto*ya ihtiyacı yoktu. Kıpkızıl parlayan günbatımını seyrederken bile yorgun düşmüştü çünkü kafasındaki düşünceleri susturamıyordu. Sandalyesine iyice gömüldü ve çok geçmeden uyuyakaldı. Gemilerin ateşe verilmesine doğru giden son altı ayı böyle geçirmişti. Yine sandalyede uyuyakaldığı bir gece bir grup balıkçı tarafından uyandırıldı.

Son iki haftadır askerler büyük balıkçı gemilerinde nöbet tutmayı bırakmıştı. Anlaşılan beklemekten sıkılmışlardı. Balıkçıların boş tehditler savurduğunu düşünen kaptanlar, askerlerin yemeğiyle, birasıyla, sigarasıyla daha fazla uğraşmamak için onları evlerine göndermeye karar vermişti. Gemiler koruma olmadan denize açılmaya başladılar. Artık yalnızca limana yanaşıp avladıkları balıkları indirirken başlarında nöbet tutan silahlı birkaç asker oluyordu, o kadar. Balıkçılar Sendikası, gemilere yeniayda gece yarısı

saldırmayı planlıyordu; Yoldaş Kliwon'u uyandırdıkları gece, işte o sabırsızlıkla bekledikleri, Shodancho'yla hesaplarını görecekleri geceydi.

"Uyan, yoldaş," dedi arkadaşlarından biri, "devrim uyuyarak yapılmaz."

Otuz kadar küçük kayık, uyku sersemliğini üzerinden atıp canlanan Yoldaş Kliwon önderliğinde yıldızlarla bezeli açık bir gecede yola çıktı. O gece Yoldaş Kliwon için bir dönüm noktasıydı; çünkü o gece bir devrimcinin duygusuz, katı bir kalbe, kararlı bir cesarete sahip olması gerektiğine inanmaya başladı. Büyük gemilerin lombozlarından sızan loş ışıklar karanlıkta seçilirken sandallarda hiç ışık yoktu. Balıkçılar, doğdukları köyler kadar yakından tanıdıkları okyanusta sezgileriyle dümen tutuyorlardı. Liderleri Kliwon ise kendi kendini cesaretlendirmeye çalışıyor, "Bunu, zavallı sefil kitleler adına yapılan Bastille Baskını olarak düşün," diyordu içinden.

Gemiler birbirlerinden çok uzakta değildi. Her birinde üç beş balıkçı olan kayıklar onar onar üç ayrı gemiye yöneldiler. Yavaşça ilerlediler; gemiler sanki yaklaşan tehlikeden habersiz üç fare, kayıklarsa fareleri gözüne kestirmiş otuz tane yılandı. Gemilerin titrek ışıkları aracılığıyla ağ çekip yakaladıkları balıkları geminin gövdesine boşaltan işçileri seçebiliyorlardı.

Kayıklardan on tanesiyle ortadaki gemiyi kuşattıktan sonra, diğer gemilerin de kuşatılmış olduğunu varsayan Yoldaş Kliwon acı bir ıslık çaldı ve güverte tayfası şaşkınlık içinde yaptığı işi bıraktı. Daha ilk şaşkınlıkları geçmeden otuz sandal dolusu adamın yaktıkları meşaleleri fark ettiler. Işık benekleri bir anda suda dalgalanan ateşböcekleri gibi gemilerin etrafını sardı.

Yoldaş Kliwon bağırarak güvertedeki adamlara seslendi: "Dostlarım, denize atlayıp sandallarımıza doğru yüzün, bu gemi birazdan ateşe verilecek!"

Geminin kaptanı işçilere öfkeyle karşı koymaları için emirler yağdırsa da panik içinde suya atlayıp en yakındaki sandala yüzen ilk kişi o oldu. Balıkçılara ağzına geleni söylemeye başlamıştı ki aralarından biri ona bir tane patlatıp yere serdi. Bu sırada güverte tayfası denize atlayıp en yakın sandala yüzmek için birbirleriyle yarışıyordu. Onların bu halini gören balıkçılar sevinç çığlıkları atıyordu, hatta aralarından biri *Enternasyonal* marşını söylemeye başladı; büyük bir şölen yaşanıyordu.

Benzin dolu torbalar gemilerin boş güvertelerine konduktan sonra onların peşi sıra benzini yalamaya hazır meşaleler havada uçuştu. Sandallar hızla geri çekilirken okyanusun ortasında sanki muazzam bir parlaklık saçan üç

tane şenlik ateşi yanıyordu. Üç geminin büyük bir gürültüyle infilak etmesiyle balıkçılar sevinçle bağırdı: “Yaşasın Balıkçılar Sendikası! Yaşasın Komünist Parti! Dünyanın bütün emekçileri, birleşin!”

Shodancho, isyanın liderinin Yoldaş Kliwon olduğunu, ölü ve yaralı olmadığını ve üç geminin imha edildiğini öğrendi.

Shodancho kendisine sunulan raporu duyduktan sonra derin bir iç çekti ve yeni gemiler alarak güvenlik önlemlerini artırabileceğini düşündü. Öfkeli görünmüyordu, bunun sebebi ancak Alamanda’nın altı aylık hamile oluşuyla açıklanabilirdi. Bir kereye mahsus sevişmeleri meyvesini verdiği için müteşekkirdi. Nurul Aini’nin yerini alacak bebeğin doğumuna hazırlanmak dışında başka hiçbir konuyla ilgilenmek istemiyordu. Karnında bir bebek olduğunu teyit ettirmek için karısını iki kez eyalet başkentindeki büyük hastaneye götürdü ve çocuğunu her türlü lanetten korumaları için etkili büyücülere para saçtı.

Ancak, Alamanda dokuz aylık hamileyken ikinci bebek de tıpkı birincisi gibi aniden karnından yok oldu. Shodancho dizginlenemez bir öfke patlaması yaşıyordu. Silahını kaptığı gibi dışarı çıktı ve çılgınca sağa sola ateş etmeye başladı. Kliwon’un lanetinin çocuklarını daha doğmadan kendisinden çaldığını bağıra bağıra ilerlerken, insanlar onun delirdiğini düşünerek telaşla önünden kaçışıyorlardı. Shodancho önüne ne çıkarsa ateş etmeyi kesip kumsala doğru koşarken tek bir amacı vardı: Yoldaş Kliwon’u bulup öldürmek. Hiç kimse yoluna çıkmaya cesaret edemedi.

---

[1] Göz nuru

12

YOLDA KLIWON kahvesini alıp verandaya çıkmış, gazetelerinin gelmesini bekliyordu. Shodancho'nun onu öldürmek için, aynı zamanda Balıkçılar Sendikası'nın merkezi olan, kulübesine geldiği günden bir gün önce Belanda Caddesi'nin köşesindeki Komünist Parti merkezine taşınmıştı. Shodancho terk edilmiş kulübede kimseyi bulamayınca zıvanadan çıkmış ve ateşe vermeden önce boş kulübeye kurşun yağdırmıştı. Sonra da ağlamaktan tükenmiş halde yüzüstü kumlara düşmüş ve yoldan geçen biri onu bulana kadar kumsalda baygın yatmıştı. Öte yandan talih bir kez daha Yoldaş Kliwon'un yüzüne gülmüş, yıllardır süregelen özverili hizmetinin ardından, Komünist Partisi'nin Halimunda teşkilatının lideri seçilmişti.

Ekim ayının ilk günüydü ve gazeteleri gelmediği için tedirgindi. Sabırsızlıktan kıvranarak önceki günün gazetelerini açıp reklamları okumaya başladı. Okumadık bir tek onlar kalmıştı. Bıyık çıkarıcı tonik ve krediyle satılan Alman arabaları haricinde ilgi çekici bir şey bulamadı. Gazeteleri masanın altına fırlatarak biraz daha kahve içti. Bisikletiyle gazete dağıtan çocuğu görme ümidiyle sokağa baktı ama tek gördüğü ona doğru yürüyen genç kadın oldu. Gelen Adinda'ydı.

"Nasılsın, yoldaş?" diye sordu genç kadın.

"Berbat. Gazetelerim gelmedi hâlâ."

Kız alnını buruşturdu. "Cakarta'daki kanlı olayları duymadın mı?"

"Gazetelerim olmadan nasıl duyayım?"

Adinda, Yoldaş Kliwon'un yanına oturup ona sormadan kahvesinden bir yudum aldı ve "Radyoda sadece Komünist Parti konuşuluyor. Darbe yapmaya kalkışıp bazı generalleri öldürdükleri söyleniyor," dedi.

"Gazetelerim gelince neler olup bittiğini öğreneceğim."

İnsanlar parti merkezine doluşmaya başlamıştı; genci yaşlısı, yenisi kıdemlisi tüm üyeler geldi, aralarında partinin önemli isimleri de vardı. İlk gelen Yoldaş Yono oldu; Yono, partinin Yoldaş Kliwon'dan önceki bir

numarasıydı. Onu, Karmin ve başkaları takip etti. Herkeste haberler aynıydı: Cakarta'da kanlı olaylar çıkmıştı.

"İşler çığırından çıkacağa benziyor," dedi Karmin.

"Haklısın," dedi Yoldaş Kliwon. "Abonelik ücretini önceden ödemiş olmamıza rağmen gazeteler gelmiyor. O gazete dağıtan çocuğun kulaklarını çekeceğim."

"Senin neyin var, yoldaş?" diye sordu Yoldaş Yono. "Tek düşünebildiğin şey gazeteler mi?"

Yoldaş Kliwon, Yono'ya sinirli bir bakış fırlattı: "Daha önce gazetelerin gelmediği hiç olmamıştı; şimdi neden böyle oldu?"

"Beni dinle, yoldaş," dedi Adinda. "Bugün hiçbir gazete *basılmadı*."

"Neden basılmasın? Bugün bayram değil seyran değil."

"Ordu bütün haber merkezlerini işgal etti," dedi Karmin. "Maalesef bugün gazete mazete okuyamayacağız, yoldaş."

"Bu darbeden daha fena," diye yakındı Yoldaş Kliwon ve kahvesinin geri kalanını kafasına dikti.

Partinin ağır topları acil durum toplantısı için bir araya geldi. Çeşitli şehirlerden haber akışı sürüyordu ancak en önemlisi Cakarta'ydı: Komünist Parti'nin merkez komite üyelerinin yakalanıp tutuklandığı, ölümlü olaylar çıktığı ve öldürülenler arasında bazı parti üyelerinin de bulunduğu bildiriliyordu. Toplantıda, kitleleri harekete geçirip Halimunda'da büyük bir protesto gösterisi düzenlemeye karar verdiler. Eğer Cakartadaki parti liderleri gerçekten tutuklandılarsa kayıtsız şartsız salıverilmelerini talep edeceklerdi. Öte yandan, ulaşan bilgiler tam bir çelişki yumağıydı; bazı raporlar DN Aidit'in infaz edildiğini bildirirken bazıları sadece tutuklandığını, diğerleri ise hiçbir sıkıntı yaşamadığını söylüyordu. Nyoto ve başka isimlere dair de aynı derecede çelişkili raporlar geliyordu.

Her ne olmuş olursa olsun, tüm parti kadrolarını, parti sempatizanlarını, balıkçıları, plantasyon ve demiryolu işçilerini, çiftçileri ve öğrencileri bir araya toplamalıydılar. O gün ve takip eden günler şehrin tarihindeki en fırtınalı günler olacak, halk sokaklarda titanlarla karşı karşıya gelecekti.

Görev dağılımı yapıldı. Yoldaşlar parti hücreleriyle temasa geçip kriz yönetimini örgütlemek için ivedilikle etrafa dağıldı. Afişler hazırlandı. Pankartlar asıldı. Yoldaş Kliwon beş kişilik gizli bir toplantı düzenleyip işlerin çığırından çıkma ihtimaline karşın silahlanma talimatı verdi. Ellerindeki silahların sayımı yapıldı. Ellerinde devrimci gerillalardan kalan çok sayıda silah ve bağımsızlık savaşına katılıp savaş deneyimi kazanmış

partililer vardı. Silahlı kanadın örgütlenmesi görevi, hemen harekete geçen Karmin'e verildi. Parti için elmas değerinde olan Yoldaş Kliwon hemen bir tabanca kuşandı; işi şansa bırakamazlardı.

Saat onda bir grup balıkçı ve plantasyon işçisi Belanda Caddesi'nde toplanmıştı bile. Çiftçiler, öğrenciler, demiryolu ve liman işçileri daha yoldaydı.

"Haydi sokaklara çıkalım," dedi Yoldaş Yono.

"Siz gidin," dedi Yoldaş Kliwon. "Ben gazetelerimin gelmesini bekleyeceğim."

Kimse itiraz etmedi. Onun bu davranışını son derece zor bir durumla karşı karşıya kalan bir parti liderinin buhranı olarak yorumlayıp anlayış gösterdiler ve Yoldaş Kliwon'u, Belanda Caddesi'nin köşesindeki parti merkezinin verandasında, hiç gelmeyecek gazetelerini beklesin diye tek eşlikçisi Adinda ile baş başa bıraktılar.

Ön bahçesinde kırmızı-beyaz Endonezya bayrağının yanında parti bayrağının dalgalandığı, iki katlı, büyükçe bir binaya konuşlanmış parti merkezi, nispeten yeni sayılırdı. Girişte, bakırdan bir orak-çekiç asılıydı ve neredeyse tüm duvarlar parlak kırmızıya boyanmıştı. On taraftaki salonda göze çarpan ilk şey Karl Marx'in büyük boyutlu yağlıboya bir tablosu ve Sovyet ressamlara ait sosyalist-gerçekçi resimlerdi. Yoldaş Kliwon korumalar eşliğinde burada yaşıyordu. Bir radyoları olmasına rağmen Yoldaş Kliwon haberleri gazetelerden okumayı tercih ediyordu; yalnız şimdi ordu haber merkezlerini işgal etmiş ve mürekkebin yerini komünistlerin kanı almıştı.

Halimunda'da partiyi iki yıldır Yoldaş Kliwon yönetiyordu. İşi başından aşkın olduğundan artık geceleri denize açılamıyordu. Çiftçileri ve plantasyon işçilerini sendikalarda örgütlemeyi başarmış ve ondan fazla başarılı grev yönetmişti. Komünist Parti'nin Halimunda'da bin altmış yedi aidat ödeyen faal üyesi ve binlerce sempatizanı vardı. Bunların yarısı grevlere bilfiil destek veriyor; futbol sahasındaki her mitingde boy gösteriyor ve partinin açtığı kurslara katılıyordu.

Sonuçta önceden hiç çatışma görmemiş değillerdi; Yoldaş Kliwon bağımsızlık savaşında savaşan devrimci gerillaları yeniden harekete geçirmişti. Silahları da vardı, askeri talim yapmak için hevesleri de. Sayıları elbette bir orduyla savaşmak için yetersizdi ama grevcileri, demiryolu ve plantasyon şirketlerinin, toprak sahiplerinin ve gemi kaptanlarının şiddetinden koruyabilmişlerdi.

Karılarını başka kadınlar için terk eden iki üyeyi partiden kovmuştu; ki bu, onun yönetiminde kati surette yasaktı. Aynı şekilde Troçkist olduğundan şüphelenilen üç üyeyi de uzaklaştırmıştı. İşte bu otoriterliği sayesinde itibarı zirve yapan Yoldaş Kliwon, insanlar tarafından şehrin gördüğü en karizmatik Komünist Parti lideri olarak hatırlanacaktı hep.

"Yağışlı sezona girdik," dedi Yoldaş Kliwon durup dururken.

Adinda parlak gökyüzüne bakıp onu onayladı. Durgun bir sabahtı, ama ne olacağı belli olmazdı. Ekimde yağmur, görülmemiş şey değildi. "Yağmur yağdı diye geri çekilecek değiller. Cakarta'daki askerler tarafından bir oyuna getirildiğimizi hissediyorum."

"Gazete kamyonları sele kapılmış olabilir."

"Bugün hiçbir gazete basılmadı, yoldaş," dedi Adinda. "Her bahse varım; en az bir hafta daha gazeteler gelmeyecek. Belki de gazete diye bir şey kalmayacak."

"Gazeteler olmazsa taş devrine geri döneriz!"

"Sana kahve yapayım, belki aklın başına gelir biraz."

Adinda mutfağa gidip kahve yaptı. Döndüğünde Yoldaş Kliwon'u girişte durmuş pür dikkat sokağı seyrederken buldu. Hâlâ gazete dağıtan çocuğun bisikletiyle yolda belirmesini bekliyor gibiydi. Adinda kahveleri masaya koyup sandalyesine geri oturdu.

"Aklın başına geldiyse sen de gel otur artık," dedi Yoldaş Kliwon'a.

"Gazetesiz geçen bir gün. Bu nasıl olur? Aklım almıyor."

"Yoldaş! Unut şu kahrolası gazeteleri artık. Partin büyük bir krizden geçiyor ve aklı başında bir lidere ihtiyaç var."

Ne olursa olsun –Halimunda'da açık ara en güçlü parti olan-Komünist Parti'nin darbeye yeltenmesi inanılır şey değildi. Parti şehirdeki en parlak dönemini yaşıyordu ve itibarı tavan yapmıştı. Bugün seçim olsa Komünist Parti çok rahat kazanırdı. Tüm şehir kırmızıya bürünmüştü; belediye başkanı ve ordu bile partinin istediği gibi at koşturmasına izin veriyordu.

Komünistler, anaokulları ve engelli okulları dahil, tüm okulların öğrencilerine *Enternasyonal* marşını öğretmesi için bastırmıştı. Ve tabii ki sınıflara, ulusal kahramanlara ait portrelerle aynı hizada, Marx ve Lenin portreleri astılar. Bağımsızlık Günü –Halimunda'da 23 Eylül olduğunu unutmayın lütfen– devrimci sloganların atıldığı coşkulu kutlama ve törenler eşliğinde bir karnaval havasında geçiyordu ve yol kenarlarına dizilen halk, Marco Kartodikromo'nun *Sama Rata Sama Rasa* şiirinden eşitlik ve kardeşlik taleplerini haykıran dizeler dinliyordu.

Adinda, o gün Halimunda sokaklarında düzenlenecek gösterilerin de böyle geçeceğini düşünüyordu. Yıllar sonra, Komünist Parti'nin kapatılmasının ardından bir daha hiç böyle süslenmiş arabaların yollarda konvoylar oluşturduğu törenler görmediğini fark edecekti. Genelde Yoldaş Kliwon konvoyun tam ortasında olurdu, başında Yoldaş Salim'in verdiği kepiyle üstü açık bir arabadan yol kenarlarında kendinden geçip çığlık atan genç kızlara el sallardı.

Muhalif partiler Yoldaş Kliwon'un halk arasındaki popülaritesini ağızları açık izliyorlar ve yakın bir tarihte seçim olmaması için dua ediyorlardı. Dost geçinen devrimci partilerse komünistlerin açıklarını kollayarak onları sırtlarından bıçaklamak için pusuda bekliyorlardı. Tüm bunlar bir günde olmadı tabii; iki yıllık disiplinli ve çok sıkı bir çalışmanın eseriydi. Yoldaş Kliwon'a iki kez esrarengiz suikast girişimleri olduğu bile söyleniyordu. Bir gece, aniden belirip hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolan bir saldırgan tarafından bıçaklanmış, diğer sefer de yatak odasının camından içeriye bir el bombası atılmıştı. Yara almadan kurtulduğu bu suikastlardan sonra bir mitingde, canına kasteden caniler her kimse onları affettiğini söyledikten sonra, "Bize karşı olanlar, komünistlerin insanların birbirini sömürmediği bir dünya için çabaladığını anlamayan kişilerdir," diyerek kendisinin ve partisinin itibarına itibar kattı. Artık küçücük çocuklar bile ona ve partiye övgüler düzüyordu.

Yoldaş Kliwon'un yürüttüğü saldırgan siyaset, annesi Mina'yı son derece kaygılandırıyordu. Boş işler gözüyle baktığı propaganda faaliyetleri ve gösteriler ona, Japonlar tarafından infaz edilen kocasını hatırlatıyordu. Bazen oğlunu binlerce kişinin önünde konuşma yaparken seyrediyordu. Yoldaş Kliwon, "Kahrolsun toprak ağaları!" diye haykırıyor, kalabalık da aynı sloganı büyük bir coşkuyla tekrarlıyordu. Sadece toprak ağalarını değil; tefecileri, fabrikatörleri, gemi kaptanlarını, plantasyon yöneticilerini ve demiryolu şirketini de lanetliyordu. Tabii ki Amerika'yı, Hollanda'yı ve yeni-sömürgeciliği de unutmuyordu. Ve bunu, sözcükler kulağına Tanrı tarafından fısıldanıyormuşçasına, eşsiz bir belagatle yapıyordu.

Yoldaş Kliwon ne zaman annesini ziyaret etse, Mina ona herkesi kendine düşman ederek iyi bir şey yapmadığını söylüyor ve endişeli bir sesle, "Bin dost az, bir düşman çoktur. Sen ise herkesi kendinden nefret ettiriyorsun," diyordu. Yoldaş Kliwon ise her seferinde, babasıyla aynı kaderi paylaşmayacağına dair annesine güvence verip gülümsüyor ve annesinin onun için demlediği çayı içip dinlenmeye çekiliyordu.

Bir gün Komünist Partinin bastırmasıyla bir grup genç, askeri cezaevine atıldı. Tek suçları, bir okul partisinde sahneye çıkıp rock'n roll çalıp söylemekti ama Shodancho komünistlerin talebine uyup çocukları hapse tıkmıştı. Mina bunu duyunca kaygıları yerini öfkeye bıraktı ve doğru parti merkezine gidip oğlunu bir güzel haşladı. Kalabalığın ortasında, "Bunu yapamazsınız!" diye bağırıyordu. Etrafında toplanan partililere, "Eskiden sen de gitarınla bu şarkıları çalmıyor muydun? *Hepiniz* aynı şeyi yapmıyor muydunuz?" diye soruyordu. "Şimdi bu şarkıları çalıp söyledikleri için bu çocukları askerlere mi teslim ediyorsunuz?"

Ancak parti disiplini Yoldaş Kliwon'u katılaştırmıştı; annesine karşı soğuk bir tavır sergiledi. Kadını sakinleştirip dışarı çıkardı. Yola kadar ona eşlik etti ve bir rikşaya bindirip eve gönderdi.

Kliwon bu son yaptığıyla da kalmadı. Batı'nın, kendi deyimiyle, beyin çürüten pop müzik plaklarına el konulması ve evlerinde dahi bu plakları çalanların hapse atılması için belediye meclisi, polis ve ordu üzerinde baskı kurdu. Fırsat buldukça, "Kahrolsun Amerika ve onun içi boş kültürü!" diye haykırıyordu. Komünist Parti de geri kalmadı; her zamanki atıştırmalıklar ve parti propagandası eşliğinde halk sanatlarını cömertçe desteklemeye başladı. Böylece feodal ve sömürgeci dönemlerde düzen bozucu kabul edilen halk sanatları Halimunda'da tekrar canlandı. Komünist Parti'nin yıldönümü kutlamalarında *sintren* ve *kuda lumping* performansları sergilendi. Bu dans performanslarından birinde *sintren* dansçısı güzel bir kız bir tavuk kümesine giriyor ve yapılan makyajla çok daha güzelleşmiş bir halde dışarı çıkarken elinde orak-çekiç tutuyordu (ve seyirciler alkışlar). *Küda lumping* trans dansçıları artık sahnede sadece cam parçaları ve hindistancevizi kabukları yemiyor, üzerine bir de Amerikan bayrağı ile paramparça ettikleri yasaklı rock'n roll plaklarını yutuyorlardı.

Partiye kısa sürede büyük güç katan Yoldaş Kliwon, başkentteki merkez komitenin de dikkatini çekmişti. Politbüro'ya katılmaya davet edildiği ve Endonezya Komünist Partisi Merkez Komitesi için güçlü bir aday olduğu konuşuluyordu. Yoldaş Kliwon, baş döndürücü siyasi kariyerine rağmen, anlaşılması güç isyankâr bir tavırla Komintern üyeliği gibi çılgın teklifler de dahil olmak üzere kendisine yapılan tüm onur verici teklifleri bir bir reddediyordu. Parlak bir siyasi kariyer için değil, komünizmin Halimunda topraklarında yeşermesi için çalıştığını, bu yüzden de şehirden ayrılmak istemediğini söylüyordu.

Sokaklardan raporlar gelmeye başladı. Ordu hazırlıklarını tamamlamış ve Yoldaş Kliwon'a duyduğu kinin verdiği motivasyonla hareket eden Shodancho önderliğinde dört bir koldan sokaklara inip kontrolü ele almıştı.

"DN Aidit yakalanmış," diyordu gelen bir rapor.

"Nyoto infaz edilmiş," diyordu bir yenisi.

"DN Aidit, cumhurbaşkanıyla görüştü."

Gelen raporlar kafa karıştırıcıydı. Güvenilmez olmakla birlikte, bilgi alabilecekleri tek kaynak radyoydu. O da sabahtan beri aynı haberi, önceden kaydedilmiş gibi, tekrarlayıp duruyordu: *Komünist Parti darbe yapmaya kalkıştı. Darbe girişimi hızla harekete geçen ordu sayesinde başarısız oldu. Ordu ülkeyi kurtarmak için geçici bir süreliğine yönetime el koydu*. Ellerine yeni bir rapor ulaştı: *Cumhurbaşkanı ev hapsindeydi*. Büyük bir bilgi kirliliği vardı.

"Bir şeyler yapsana!" dedi Adinda.

"Ne yapabilirim ki?" diye sordu Yoldaş Kliwon. "Sovyetler Birliği ve Çin'den hiç ses çıkmadı daha."

Yoldaşlar protestolarına gece de devam edip ardından gösterileri süresiz uzatmayı planlıyorlardı. Sokaktaki halk için harıl harıl aşevleri kuruluyor; eski Halk Ordusu militanları, ulusal orduya karşı savaş hazırlığı yapıyordu. Yoldaş Kliwon ise hâlâ ortalarda yoktu. Adinda yanından ayrıldığından beri verandada oturmuş gazetelerin gelmesini beklemeye devam ediyordu.

Adinda, ertesi sabah hep yaptığı gibi, henüz Mama Kalong'un genelevinden eve dönmeyen annesinin kahvaltısını hazırlayıp gösterileri izlemeye gitti. Ardından elinde bir tepsi kahvaltıyla parti merkezine geçti ve Yoldaş Kliwon'u verandada oturmuş kahve içerken buldu.

"Nasılsın, yoldaş?"

"Berbat," diye cevapladı Kliwon.

"Bir şeyler ye, dün bütün gün hiçbir şey yemedin." Adinda kahvaltı tepsisini aralarına yerleştirdi.

"Gazetelerim gelmeden hiçbir şey yiyemem."

"Gazeteler gelmeyecek, sana yemin ederim" dedi Adinda.

"Ordu gazetelerin yayımlanmasını yasakladı."

"Gazetelerin sahibi ordu değil ki."

"Ama ordunun silahları var," dedi Adinda. "Söylesene, sen ne zamandan beri bu kadar aptallaştın?"

Yoldaş Kliwon, "O zaman yeraltından tekrar çıkarlar," diye ısrarını sürdürdü. "Genelde böyle olur."

Acil durum toplantıları o sabah da devam etti. Artık antikomünistler de sokaklara inmişti ve iki karşıt görüşlü grup sokaklarda karşı karşıyaydı. Askerlerle Maman Gendeng'in çetesi arasında çıkmasından korkulan savaş asıl şimdi çıkacak gibi görünüyordu. Ordu ve polis güçleri sokaklarda kol geziyor ama komünistlerle antikomünistler arasında çıkan ufak çaplı kavgaları ve tek tük atılan molotofkokteyllerini engelleyemiyorlardı. Bir yerden sonra taşlar havada uçuşmaya başladı ve acil durum toplantıları sıklaştı.

"Tüm bu kaos gazetelerimin gelmemesiyle başladı," diye yakındı Yoldaş Kliwon.

"Saçmalama," dedi Karmin. "İki gün önce yedi general öldürüldü."

Yono Yoldaş kendini daha fazla tutamayarak sordu: "Bu gazeteler senin için neden bu kadar önemli?"

"Çünkü Bolşeviklerin kendilerine ait gazeteleri olmasa Rus Devrimi asla başarılı olamazdı."

Yoldaş Kliwon bu sefer gerçekten mantıklı konuşmuştu. Bu yüzden onu verandada Adinda ile birlikte gazeteleri beklemesi için rahat bıraktılar.

Öğleye doğru antikomünist dalga daha da büyüdü. Bir gün önceki radyo haberlerini tekrarlayıp komünistlerin darbe yapmaya kalkıştıklarını söylüyorlardı.

Mizah duygusunu hâlâ kaybetmemiş olan Yoldaş Kliwon, "Darbeye kalkıştılar ve kendi gazetelerini sansürlediler!" diyordu.

İlk çatışma saat birde çıktı. Havada uçuşan taşların yerini yoğun çatışmalar almıştı. Herkes, karşı gruptakileri sakatlamak ya da öldürmek için eline ne geçerse kullanıyordu. Hastane kısa sürede yaralılarla dolup taşmıştı. Parti bir sahra hastanesi kurdu. Adinda acil müdahale ekibiyle birlikte sağa sola koştururken Yoldaş Kliwon yerinden kıpırdamıyordu.

Yaralıların gelmeye başlamasıyla parti merkezinde büyük telaş yaşandı. Komünist ya da değil, Halimunda'da henüz kimse ölmemişti ama Cakarta'dan katliam haberleri geliyordu. Yüz kadar komünist öldürülmüştü, geri kalanlar da bir bir yakalanıyordu. Doğu Cava'da yine yüzlerce komünist öldürülmüştü, Orta Cava'da da katliamın eli kulağındaydı. Herkesin içinde, benzer olayların Halimunda'ya sıçrayacağına dair kötü bir his vardı.

Sonunda, ikindi vakti Halimunda'dan da ilk ölüm haberi geldi. Halimunda'da ölen ilk komünist, Mualimin adlı eski bir devrimci gerilla oldu. Partinin en sadık üyelerinden biriydi ve parti ideolojisine hem teoride

hem pratikte son derece hâkimdi. Ayrıca, sömürgeci dönemden neoliberal döneme kadar davası uğrunda tavizsiz mücadele veren gerçek bir savaşçıydı. Yoldaş Kliwon, aynı gün içinde düzenlenen cenaze töreninde kısa bir konuşma yaptı ve bunları söyledi: Müslüman bir komünist olan Mualimin hep davası uğrunda ölmek, cihatta şehit olmak istemişti. Yıllar önce vasiyetinde savaşta ölürse bir şehit olarak gömülmek istediğini yazmıştı. Bu yüzden ölüsü yıkanmadı, duası edildikten sonra kanlı giysileriyle birlikte gömüldü. Kumsalda orduyla girdiği silahlı çatışmada vurulmuştu; o öğleden sonra ölen tek kişiydi. Geride Farida adında yirmi bir yaşındaki kızını bırakmıştı. Farida, yıllar önce kaybettiği annesinin ardından babasıyla çok yakınlaşmıştı, bu yüzden herkes mezarlıktan ayrılırken o, babasının mezarının başında kaldı. Kimse Farida'yı eve dönmeye ikna edemeyince, sonunda onu orada tek başına bıraktılar.

Alın size biraz romans: savaşın pençesinde kıvranan bir şehirde geçen bir aşk hikâyesi.

Balıkçı mıntıkasındaki halk mezarlığında tek bir mezarcı vardı: Otuz iki yaşındaki Kamino. Babası sıtmadan ölen Kamino, on altı yaşından beri Budi Dharma Mezarlığı'nda mezar kazıyor ve bekçilik yapıyordu. Tek çocuk olduğu için babasının işi ona kalmıştı. Bu iş, dedesinin dedesinden ona mirastı; bir nevi aile geleneği olmuştu çünkü başka hiç kimse mezarcı olmak istemiyordu. Ailesi de ölülerin dünyasını benimsemişti artık. Daha küçük yaşlardan mezarlığın sessizliğine alışan Kamino işi öğrenirken hiç zorlanmadı. Mezar kazarken, kakasını yapmak için çukur kazan bir kedi kadar hızlıydı. Ancak işinin hayatını çok zorlaştıran bir tarafı vardı: Hiç kimse mezarlığın ortasında yaşamak istemediğinden evlenebileceği bir kız bulamıyordu.

Şu bir gerçek ki Halimunda halkının büyük çoğunluğu batıl inançlıydı. Hâlâ iblislerin, hayaletlerin ve her türden doğaüstü varlığın mezarlıkta cirit attığına ve ölülerin ruhları arasında yaşadıklarına, mezarcının da tüm bu doğaüstü varlıklarla yakın ilişkiler içinde olduğuna inanıyorlardı, içinde bulunduğu koşulların farkında olan Kamino kimseye evlilik teklif etmeyi denememişti bile, insanlarla sadece işini yaparken iletişim kuruyordu. Büyük hintinciri ağaçlarının gölgesinde, küflenmiş betondan yapılma rutubetli bir evde oturuyor ve evinden pek çıkmıyordu. Yalnız başına sürdürdüğü yaşamındaki tek eğlencesi, temsili bir kukla aracılığıyla ölülerin ruhlarını çağırdığı *jailangkung* seanslarıydı. Nesilden nesile aktarılan bu

becerisi sayesinde çağırdığı ruhlarla birçok değişik konu hakkında sohbet edebiliyordu.

Şimdiyse, babasının mezarının başında çömelmiş oturan kızı görmesiyle kalbi ilk kez güm güm atıyordu. Farida'ydı bu. Hiç kimse Farida'yı mezarın başından ayrılmaya ikna edememişti. Bir kez de Kamino şansını denedi ve kıza geceleri mezarlığın şehrin en soğuk yeri olduğunu ve eve dönmesinin iyi olacağını söyledi. Ancak kız soğuktan korkmuşa benzemiyordu. Bunun üzerine cinlerden ve hayaletlerden bahsetti ama Farida yine hiç tınlamadı. Farida'nın bu tutumu Kamino'nun kalbini neşeyle doldurdu. Kızın göründüğü kadar inatçı çıkıp eve hiç gitmemesi için içinden dua etti; inşallah bunca yıl sonra mezarlıkta onunla yaşayacak birini bulmuştu.

Sahil boyunca uzanan Budi Dharma Halk Mezarlığı on hektar büyüklüğündeydi ve arada kalan kakao plantasyonuyla yerleşim alanlarından ayrılıyordu. Sömürge döneminde inşa edilmişti ve okyanustan esen güçlü bir rüzgârın etkisi altındaydı. Hâlâ kullanılmayan geniş alanları vardı, bu boş yerlerin üstü otlarla kaplıydı. Gece olunca, Kamino bir kez daha kızın yanına gitti ve elindeki feneri mezar taşının üzerine yerleştirdi.

Kızın yüzüne bakmaya cesaret edemeden, "Evine gitmemekte kararlıysan, seni evimde misafir edebilirim," dedi.

"Teşekkürler, ama gece geç vakit tek başıma kimsenin evine gitmem."

Gece ayazı şiddetleniyor fakat kız yerinden kıpırdamıyordu. Bir battaniye ya da yastığı olmadan doğrudan toprağın üzerinde oturuyordu. Varlığının kızı rahatsız ettiğini düşünen Kamino sonunda yerinden kalktı ve yemek hazırlamak üzere evine gitti. Çok geçmeden kız için elinde bir tabak yemekle geri döndü.

"Çok naziksin," dedi Farida.

"Bir mezarcının yan uğraşlarından biri sadece."

"Bahse girerim, mezar başında seni onlara yemek getirmek zorunda bırakacak kadar uzun oturan fazla kişi olmuyordur."

"Bu doğru, ama ruhu acıkan birçok ölü var."

"Burada *ölülerle mi* takılıyorsun?"

Kamino kızın hayatına girebileceği küçük çatlağı keşfetmişti. "Evet. İstersen senin için babanın ruhunu çağırabilirim." Ve öyle de yaptı. Atalarından öğrendiği *jailangkung* marifetiyle Mualimin'in ruhunu çağırdı ve bu eski tüfek gerillanın vücuduna girmesine izin verdi. Kamino şimdi Mualimin'e dönüşmüştü ve kızı Farida ile yüz yüze gelen Mualimin adına Mualimin'in sesiyle konuşuyordu. Yemekten sonra odalarına çekilip

uyumadan önce sohbet ettikleri sıradan bir geceymiş gibi, babasının sesini tekrar duymak Farida'yı çok mutlu etmişti. Şimdi de, Kamino'nun getirdiği yemeği bitirmiş, ölüm diye bir şey yokmuşçasına, babasıyla her zamanki gibi sohbet ediyordu. Ancak birden gerçekleri hatırladı ve şöyle dedi:

"Baba, ama sen ölüsün!"

"Beni o kadar kıskanma," dedi babası, "senin de sıran gelecek."

Öğleden beri mezarlıkta olmasının da etkisiyle, sohbet onu yordu ve Farida mezarın yanı başında uyuyakaldı. Jailangkung seansını sonlandıran Kamino, gidip bir battaniye getirdi, âşık bir erkeğin özenli ve nazik hareketleriyle kızın üzerini örtüp fenerin rüzgârda titreyen alevinde bir görünüp bir yok olan yüzünü seyretti. Kızın battaniyenin içinde güvende olduğundan ve fenerin sabaha kadar sönmeyeceğinden emin olduktan sonra eve dönüp uyumaya çalıştı ama gece boyunca kızı düşündü ve ancak sabahın ilk ışıkları frangipani yapraklarının arasından süzülmeye başladığında uyuyabildi.

On buçukta baharat kokularıyla uyandı. Henüz kendine gelebilmiş değildi, sendeleyerek yatağından çıkıp evin arka tarafına doğru yürüdü. Görüşünün hâlâ biraz bulanık olmasına rağmen üzerinde buharlar tüten bir kâseyi yemek masasına koyan kızı gördü.

"Sana yemek yaptım."

Farida'yı hemen tanıdı. Hayretler içindeydi.

"Önce yıkan," dedi Farida, "ya da yüzünü yıka. Birlikte yiyeceğiz."

Kamino, hipnotize olmuş gibi, yarı uyanık halde banyoya gitti ve az kalsın havlusunu almayı unutuyordu. Elinden geldiğince çabucak yıkandı. Döndüğünde kız yemek masasında oturmuş onu bekliyordu. Pilav hâlâ sıcaktı. Kâse, lahanalı ve havuçlu makarna çorbasıyla doluydu. Bir tabakta kızarmış tempeh,[1] bir diğerinde ise küçük küçük kesilip güzelce kızartılmış çıtır çıtır uçan balıklar vardı.

"Hepsini mutfakta buldum."

Kamino başını salladı. Bu yaşadığı bir mucizeydi sanki; annesi babası öldüğünden beri yıllardır başka biriyle beraber yemek yememişti. Şimdi ise genç bir kızla birlikte yiyordu, önceki gün öğleden sonra gizlice âşık olduğu kızdı bu. Kalbi hızla çarpıyor, yemeğini yerken hâlâ kızın yüzüne bakamıyordu. Arada bir birbirlerine kaçamak bakışlar atıyorlar, göz göze gelince, iş üstünde yakalanmış iki günahkâr gibi, utanarak gülümsüyorlardı. Masada karşılıklı oturmuş, tıpkı yeni evli mutlu bir çift gibi görünüyorlardı.

Yoğun geçen bir öğleden sonra, bu aşk hikâyesini sekteye uğrattı. Komünistlerle antikomünistler arasında çıkan bir çatışmada beş kişi ölmüştü. Bunlardan dördü komünist, biri antikomünistti ve Kamino'nun onları gömmesi gerekiyordu. Kamino, yakın zamanda mezarlığa giderek daha fazla ceset geleceğini anladı; içinde bulundukları günler Komünist Parti'nin önlenemez düşüşünün başlangıcıydı. Bu çıkarımı ölü sayılarından yapıyordu. Beş yeni mezar kazdı; dördü komünistler için ayrı bir köşede, diğeri diğer herkesin gömüldüğü yerde. Beş ölü, mezarları başında ağlayan yakınları ve parti liderlerinin yaptığı kısa konuşmalarla öğleden sonraya kadar tüm zamanını almıştı. Ama o meşgulken Farida hiçbir yere gitmemiş, bir önceki gün yaptığı gibi, tüm gün babasının mezarının başında oturmuştu.

Kamino işlerini bitirmiş yıkanmak üzere eve doğru yürürken Farida'ya, "Bahse girerim, yarın on komünist daha ölecek," dedi.

"Eğer ölü sayısı çok artarsa," dedi Farida, "hepsini toplu bir mezara göm. Yedinci günün sonunda ölü komünist sayısı dokuz yüzlere çıkabilir; o kadar çok mezar kazmanın imkânı yok."

"Umarım ölenlerin çocukları senin gibi inatçı keçi değildirler," dedi Kamino. "Çünkü onları doyurmak için bir ziyafet vermem gerekir."

"Bu gece beni misafir eder misin?"

Bu soru Kamino'yu gafil avlamıştı, o yüzden sadece başını sallayarak yanıt verebildi. Farida'nın hazırladığı yemekten sonra bir kez daha ruh çağırdılar: Tabii ki Mualimin'i çağırmışlardı ve böylece Farida, saat dokuzda yatma vakti gelinceye kadar bir kez daha babasıyla güzelce sohbet etti. Farida, eskiden Kamino'nun anne babasına ait olan odada, Kamino da çocukluğundan beri yattığı odada uyuyacaktı.

Ertesi gün, Kamino ve Farida'nın tahminleri doğru çıktı ve sabahın erken saatlerinde on iki komünist öldü. Bu sefer parti liderleri tarafından anma konuşmaları yapılmadı çünkü durum çok kötüydü. DN Aidit ve Komünist Parti liderlerinin bu sefer gerçekten infaz edildiği konuşuluyordu. On iki komünistin cesetleri tören yapılmadan mezarlığa atıldı. Kamino, ölenlerin adlarını bile bilmiyordu. On iki ceset için büyük tek bir mezar kazmasına rağmen o gün Kamino için yoğun bir gündü çünkü öğle saatlerinde askeri kamyonet geri döndü ve sekiz ceset daha bıraktı. Öğleden sonra yedi ceset daha geldi.

Her zamanki gibi babasının mezarının başında oturan Farida gece olunca, hâlâ yağmur gibi yağan cesetlerle uğraşan Kamino'ya misafir oldu ve

yedinci güne kadar bu böyle devam etti.

Komünist Parti sempatizanlarının büyük çoğunluğu sokakları terk etmişti ama binden fazla komünist Merdeka Caddesi'nin sonunda askerlerden ve antikomünistlerden oluşan bir güruha karşı direnmeye devam ediyordu. Aralarından bazıları eski silahlar ve çok sınırlı sayıda mühimmat taşıyordu. Bir gün ve bir geceden beri kuşatılmış oldukları için çok açtılar ama teslim olmaya niyetleri yoktu. Bölgedeki işyerleri tahrip edilmişti ve tüm bölge sakinleri evlerini terk etmişti. Ağır silahlı askerler dört bir koldan çevrelerini sarmıştı ve komutanları komünistlere tiz bir sesle kalkıştıkları darbenin başarısız olmasıyla birlikte partinin sonunun geldiğini söyleyerek dağılmalarını emrediyordu. Ancak binden fazla komünist direnişi sürdürdü.

Gün batarken birkaç tanesi askerlere birkaç el ateş etti ama mermiler kimseye zarar vermedi. Sonunda sabrı tükenen komutan askerlerine ateş emri verdi. Dört bir yandan ateş altındaki komünistler bir bir yere serilmeye başladı. Daha ölmemiş olanlar büyük panik içinde birbirlerini ezerek kaçışmaya başladılar ancak onlar da birer birer kurşunlara hedef olup öldüler. O öğleden sonra kısa sürede büyük bir katliam yaşandı ve bin iki yüz otuz iki komünistin ölümüyle Komünist Parti, Halimunda'da ve tüm ülkede tarihe karıştı.

Cesetler mezbahaya giden hayvan sürüleri gibi tıka basa kamyonetlere dolduruldu ve ceset dolu kamyonet konvoyu Kamino'nun evine doğru yola çıktı. O gün Kamino'nun hayatında en çok çalıştığı gün oldu. Son derece büyük bir çukur kazması gerekti. Gece yarısı olduğunda kazmayı hâlâ bitirememişti, ancak birkaç askerin yardımıyla gün ağarırken bitirebildi. Komünistlerin teslim olacağını, böylece daha fazla cesedin gelmeyeceğini ve sonunda dinlenebileceğini ümit ediyordu. Bütün bunlar sırasında Farida onunla kaldı, yemek hazırlayıp babasının mezarının başında oturarak Kamino'yu bekledi.

O sabah askerler ve kamyonetler mezarlıktan ayrıldıktan, bin iki yüz otuz iki komünistin cesedi toplu mezara gömüldükten sonra, hâlâ uyumamış olmasına rağmen son derece enerjik görünen Kamino neredeyse bütün bir haftayı onunla geçiren Farida'nın yanına geldi ve ona şunu sordu:

"Leydim, benimle birlikte yaşamak ve karım olmak ister misin?"

Farida, bu adamın kaderi olduğunu biliyordu. Böylece o sabah yıkanıp en güzel giysilerini giydikten sonra köy muhtarına gidip nikâhlarını kıymasını istediler ve sonra balayı için Farida'nın eski evine gittiler.

Bu o gün mezarcının işinin başında bulunmadığı anlamına gelse de bir sorun teşkil etmiyordu çünkü askerler komünistlerin cesetlerini mezarlığa taşımaktan ve toplu mezar kazarken mezarcıya yardım etmekten bıkmışlardı. Sonuçta bu komünistlerin pek azı orduya bağlı askerler tarafından öldürülmüştü. Çoğu, pala, kılıç, orak veya birini öldürmek için kullanılabilecek ne varsa taşıyan ve cesetleri çürümesi için yol kenarlarına bırakan antikomünistler tarafından öldürülmüştü. Halimunda'nın sulama kanalları, kırsal arazileri, dağ etekleri, nehir boyları, köprüleri ve çalıların altı sere serpe yatan cesetlerle doluydu. Çoğu kaçmaya çalışırken öldürülmüştü.

Öte yandan öldürülmeyip sağ kalanlar da vardı. Bazıları teslim olmuş ve delta bölgesindeki en korkunç hapishane olan Bloedenkamp'a gönderilmeden önce şehirdeki çeşitli zindanlara ve askeri cezaevlerine atılmışlardı. Saatlerce süren soruşturmalar ertesi gün kaldığı yerden devam ediyordu. Aralarından bazıları tutuldukları yerlerde açlıktan veya dayaktan ölecekti. Hâlâ yakalanmamış olanlar, ormanın derinlikleri dahil olmak üzere her yerde aranıp vahşice avlanıyordu.

En çok arananların başında Yoldaş Kliwon geliyordu.

Shodancho onu ölü veya diri ele geçirmek için özel ekip kurmuştu.

Aslına bakarsanız, özel kuvvetler Komünist Parti merkezine ulaştığında, Yoldaş Kliwon Adinda ile verandada oturmuş, sabırla gazetelerinin gelmesini bekliyordu hâlâ. Ama Tanrıya yemin olsun ki o ikisini görmediler. İçeriye dalıp etrafı altüst ettiler. Karl Marx'ın portresini parçalayıp, parti bayrağı, orak-çekiç ve kütüphanedeki tüm kitaplarla birlikte yol kenarında yaktılar. Bir tek *silat*[2] hakkındaki kitaplar yanmaktan kurtuldu çünkü saldırıyı bizzat yöneten Shodancho bunları kendisine ayırdı ve iki kutu dolusu kitabı derhal cipine zulaladı. Tüm bunlar, kimsenin onları fark etmemesine şoke olan Yoldaş Kliwon ile Adinda'nın gözleri önünde oldu.

Askerler aldıkları ihbar üzerine Yoldaş Kliwon'u yakalamak için halk mezarlığına gitti ama mezarlık bomboştu, mezarcı bile orada değildi. Ertesi gün yeni bir ihbarla soluğu Mina'nın evinde aldılar ama uzunca bir sorgudan sonra Mina, Yoldaş Kliwon'u bir haftadır görmediğine yemin etti.

Özel kuvvetler evden ayrıldıktan sonra Mina kendi kendine söylendi: "Bu aptal çocuk tüm komünistlerin sonunun idam mangası olduğunu bilmeliydi."

Adamın biri telaş içinde Shodancho'nun yanına gelerek Yoldaş Kliwon'u genç bir kadınla denizden kaçarken gördüğünü söyledi. Öfkesi giderek artan ve intikam için bitmek tükenmek bilmeyen bir arzu duyan Shodancho açık denizde arama yapılmasını emretti. Askerleri, motorlu teknelerle Kliwon'un peşine düştüler ama tek buldukları dalgaların dövdüğü boş bir sandal oldu. Kliwon'dan hiçbir iz yoktu. Shodancho, Kliwon'un cesedini bulma umuduyla üç askerine suyun altına dalmalarını emretti ama oradan da hayal kırıklığıyla elleri boş döndüler.

Shodancho öfkesini dindirmek için, yakalamayı başardıkları partinin önemli birkaç ismini yeniden sorguladı. Hepsi, Yoldaş Kliwon'u en son verandada oturmuş, gazetelerinin gelmesini beklerken gördüklerini söylüyordu. Shodancho kendisiyle dalga geçtiklerini düşündüğü adamları askeri cezaevinin arkasına götürüp kendi silahıyla tek tek infaz etti.

Yoldaş Kliwon'un mistik güçleri olduğu, kendisini başka biri olarak gösterebildiği ya da kendisini çoğaltarak aynı anda farklı yerlerde göründüğü söylentileri havada uçuşuyordu. Ama en sonunda yakalandı. Shodancho geriye doğru onun izini sürerek, askerlerini tekrardan Belanda Caddesi'nin köşesindeki parti merkezine yönlendirdi ve bir anda Kliwon'u karşısında buldu. Tıpkı infaz ettiği partililerin söylediği gibi yanında Shodancho'nun baldızıyla hâlâ verandada oturmaya devam ediyordu. Öğleden sonra saatleriydi ve şehri nemli bir sis örtüsü kaplamıştı. Shodancho ona gün boyunca nerede olduğunu sormaktan utandı çünkü Yoldaş Kliwon'un oturma şeklinden başından beri orada olduğu anlaşılıyordu.

"Seni tutukluyorum, yoldaş," dedi Shodancho, "sevgili Adinda, sen de eve gitsen iyi olacak."

"Tutuklanma sebebim nedir?" diye sordu Yoldaş Kliwon.

Shodancho, acı bir mizahla, "Asla gelmeyecek olan gazetelerin gelmesini beklemek," dedi.

Kliwon ellerini uzattı ve Shodancho onu kelepçeledi.

Adinda orada durmuş yanaklarından yaşlar süzülürken, "Shodancho, izin ver ona veda edeyim, korkarım hapishaneye gider gitmez onu infaz edeceksin," dedi.

Shodancho başıyla onayladı. Adinda'nın vedası Yoldaş Kliwon'u uzun uzun dudaklarından öpmekten ibaretti.

Kliwon'un yakalandığı haberi kısa sürede etrafta yayıldı ve neredeyse tüm şehir –ki bazılarının ellerindeki kan daha kuramamıştı– hızlıca toplanıp

Komünist Parti merkezinden askeri cezaevine giden yol boyunca dizildi. Her birinin Yoldaş Kliwon'a dair güzel hatıraları vardı. Sabırla onun geçmesini beklediler.

Yoldaş Kliwon askeri cipe binmeyi reddetti ve kalan tüm itibarıyla askerler eşliğinde yürüdü. Adinda, askerler eşliğinde yürüyen Kliwon'un hemen arkasında, yavaşça ilerleyen cipte Shodancho'nun yanındaydı. Halk ağırbaşlı bir sessizlik içinde sağlı sollu yolun kenarlarına doluşmuştu. O sırada bile çok sevdiği kepini takmaya devam eden adamı izlerken karışık duygular içindeydiler. Çoğu, okul yıllarından beri onunla arkadaştı; şehrin en zeki ve en yakışıklı erkeğinin nasıl olup da yoldan çıkmış bir komünist olarak yaşamayı seçtiğine bir anlam veremiyorlardı. Bazıları eskiden onunla bir şeyler yaşamış ya da yaşamayı düşlemiş kadınlardı ve tek gerçek aşkları onları terk ediyormuş gibi sulu gözlerle geçişini izliyorlardı.

Onu görür görmez herkesin öfkesi bir anda uçup gidiyordu. Azimli, kararlı, dimdik yürüyordu, öyle yenilmiş bir görüntüsü yoktu. Önünde bekleyen savaşları kısa sürede kazanacağından emin bir komutan edasıyla yürüyordu. Onu görenler geçmişte yaptığı iyi şeyleri hatırlıyor, tüm kötülüklerini unutuyordu. Onların gözünde zeki, aklı başında, çalışkan ve saygılı bir gençti; fahişeleri düdükleyip paralarını ödemeden kaçan bir baş belası olduğunu ya da gemileri ateşe verdiğini bir anda herkes unutmuştu.

Kepine küçük bir kızıl yıldız işlenmişti. Annesinin diktiği bir gömlek, üniversite eğitimi için kısa süre kaldığı başkentte edindiği bir pantolon ve ödünç deri ayakkabılar giyiyordu.

Adinda'yı görmek umuduyla başını çevirdi ama cipin içinde onu göremedi. Ardından gözleri kalabalığın içinde Alamanda'yı aradı ama Alamanda gelmemişti. Kalabalığın içinde önem verdiği kimse olmadığını düşünerek sakin adımlarla karargâhın arkasındaki askeri cezaevine doğru yürüdü. Shodancho, burada, bir yargılama olmaksızın ertesi sabah saat beşte infaz edileceğini bildirdi.

Çok geçmeden Adinda belirdi. Ziyaretçi yasak olduğu için, getirdiği temiz giysileri ve bir tepsi yemeği Kliwon'a vermesini Shodancho'dan istedi.

"O yemeği yemesini sağlayacağına bana söz ver, Shodancho," dedi Adinda, "Gazetelerim diye tutturduğundan beri hiçbir şey yemedi."

Shodancho giysileri ve yemeği kendi elleriyle teslim ettiği Yoldaş Kliwon'u bir karyolada uzanmış, elleri başının altında tavanı seyrederken buldu.

“Sanırım kadınlar sana hâlâ itibar gösteriyor, yoldaş,” dedi Shodancho. “Bir tanesi sana temiz giysiler ve bir tepsi yemek gönderdi.”

“Hangi kadın olduğunu biliyorum; bizzat senin baldızın.”

Sonrasında Yoldaş Kliwon istifini bozmayarak sessizliğe gömüldü. Öte yandan loş ışıkta sırıtan Shodancho, küçük intikamının tadını çıkarıyordu. “İşte beni güzel karımdan yoksun bırakan ve iki çocuğumu lanetleyen adam,” dedi kendi kendine.

“Yarın infaz edileceksin.”

İnfaz öyle bir kurşunla, basitçe, hızlıca gerçekleşmeyecekti. Kliwon’un ağır ağır öldüğünü; tırnaklarının tek tek söküldüğünü, kafa derisinin yüzüldüğünü, gözlerinin çıkarıldığını ve dilinin kesildiğini görmek istiyordu. Shodancho kurduğu bu hayaller eşliğinde zalimce gülümsedi.

Yoldaş Kliwon tepki vermedi. İnanması güç ama umursamaz havalardaydı ve Shodancho buna fena halde sinir oluyordu. Bu canlı ceset, karyolasında uzanırken kendinden son derece emin, şehit olmaya gidiyormuş gibi gururlu ve onu taşıyacağı talihsiz sonu bilmesine rağmen seçmekten hiçbir pişmanlık duymadığı hayattan son derece memnun görünüyordu. Biri infazların emrini verecek güce sahip, diğeri ölümüne kalan saatleri sayan bu iki adam arasında büyük uçurum vardı. İlki sahip olduğu güç yüzünden huzur bulamazken, ikincisi kaderi tarafından sakinleştiriliyordu.

Esasen, Yoldaş Kliwon, Shodancho’nun S’sini bile düşünmüyordu, çok yakında ilelebet terk edeceği şehre dair anıları eşliğinde derin bir nostaljiye sürüklenmişti. Devrim ne kadar yorucu bir şeymiş, diye geçirdi aklından. Ve sonra, *bir gericiye ya da karşıdevrimciye dönüşmeden önce, tüm bunları geride bırakıyorum*, diye düşünerek mutlu oldu.

Yoldaş Kliwon darbeyi her kim yaptıysa ona teşekkür etmesi gerektiğine inanıyordu. Çünkü ertesi gün ölecek ve insanı canından bezdiren tüm bu işlerden kurtulmuş olacaktı. Annesi için endişelenmiyordu çünkü o güçlü bir kadındı, kendi başının çaresine bakabilirdi; Kliwon, bu düşünceyle, kendini ölüme çok daha hazır hissetti. Hatta mutluydu. Dudaklarına minik bir gülücük yerleşti; bu, Shodancho’yu daha da sinirlendirdi.

“Beşe on kala hücrenden alınacaksın ve saat tam beşte infazın başlayacak. Şimdi bana son arzunu söyle,” dedi Shodancho.

“Son arzum şu: Dünyanın bütün emekçileri, birleşin!” diye yanıtladı Yoldaş Kliwon.

Shodancho çıktı ve kapı sertçe çarparak kapandı.

[1] Soyadan yapılan geleneksel bir Endonezya yemeği *(ç.n.)*

[2] Endonezya’nın geleneksel dövüş sanatı *(ç.n.)*

13

YAĞIŞLI SEZON boyunca evliliklerin ardı arkası kesilmez, köylüler kalabalıklar halinde bir törenden çıkıp diğerine katılır ve bu, haftalarca sürerdi. Hangi evlerde kutlama yapıldığı *janur kuning* adı verilen altın rengi sırıklardan belli olur, üzerlerinden sallanan sarı hindistancevizi yapraklarıyla süslenen bu sırıklar neredeyse her köşe başında çitlerin üstünden sokaklara taşardı. Öte yandan bekâr erkekler geneleve gider, sevgililer gizlice sevişmek için daha sık buluşur, uzun süredir evli olan çiftler yağışlı sezonda ikinci balayılarını yaşar ve Tanrı bir sürü minicik embriyo yaratırdı.

Komünist katliamı sürerken dahi insanlar fırsat buldukça seviştiler, özellikle de yağmurun şiddetini artırdığı sıralarda. Ama Shodancho ile Alamanda arasında, en azından şimdilik, böyle bir şey yaşanmıyordu. Yaklaşık beş yıl önceki gerdek gecelerinden beri aynı tiyatroyu oynamaya devam eden Maman Gendeng ile Maya Dewi arasında olmadığı gibi.

Ancak Maman Gendeng'i mutlu eden bir şey vardı: Bir zamanlar âşık olduğu Nasiah'ın sevdiği erkeğe duyduğu coşkulu aşkı gördüğü andan beri hayalini kurduğu, evi diyebileceği bir yuvası vardı artık. Yıllarca Nasiah'ınki gibi sevgi dolu bir bakışın, bir ailenin ve bir yuvanın hayalini kurmuştu. Ama –en çok da herkes onu sürekli sorun çıkaran bir baş belası olarak gördüğünden– bu hayalin yakınından bile geçemeyeceğini düşündüğü ümitsizliklerle dolu yıllar geçirmişti.

Şimdiyse, tüm öğleden sonra Shodancho ile sohbet edip kâğıt oynadıktan sonra otobüs terminalinden eve döndüğünde karısı yemek masasında onu bekliyor ve koşup banyosunu hazırlıyordu. Her geceyi tarif edilemez bir mutluluk içinde geçiriyor ve artık son derece medeni biri olduğunu düşünüyordu çünkü komşuları gibi temiz kıyafetler giyiyor, yemeğini onlar gibi yemek masasında yiyor ve yine komşuları gibi tertipli, doğru düzgün bir yatakta uyuyordu.

Maya Dewi her gün hem ev işlerini ve ev ödevlerini yetiştiriyor hem de itinayla kocasıyla ilgileniyordu. Maman Gendeng, kendi karısına hâlâ dokunmamış olmasına rağmen Dewi Ayu'ya söz verdiği gibi başka kadınlara da dokunmuyordu. Yıllar yılları kovalıyor, küçük kız adım adım yetişkinliğe ilerliyordu. Boyu epeyce uzamış, vücudu dolgunlaşmıştı, memeleri de güzelce şekilleniyordu. Fakat Maman Gendeng'in gözünde karısı hâlâ okullu küçük bir kızdı. Ona arkadaşlık ediyor, Maya Dewi ödevlerini yaparken yanında oturup sigara içiyor ve gece onu yatağına yatırıyordu. Fakat asla aynı yatakta uyumuyorlardı.

Maman Gendeng cinsel perhizini şapka çıkartılacak bir başarıyla sürdürüyor, ara sıra arzuları depreştiğinde sakinleşmek için banyoya kapanıp kendince bazı deneyimler yaşıyordu. Özellikle bu konuda kendine Shodancho'dan daha iyi bir sırdaş bulamazdı. Geçmişleri çok farklı olsa da kader onları gittikçe güçlenen bir dostlukla birbirine bağlamıştı. Shodancho artık sadece karısının Yoldaş Kliwon'u hâlâ seviyor olma ihtimalinden yakınıp durmuyordu; tüm ailevi problemlerini bu en güvendiği dostuyla paylaşmaya başlamıştı.

Kâğıt oynamayı bitirip diğer oyuncular masadan ayrıldıktan ve şehre dair meseleler halledildikten sonra yaşadıkları kişisel sorunları tartışmaya başlıyorlardı. Artık iki arkadaştan çok birbirlerinin dertleriyle üzülen abi kardeş gibiydiler. Bir gün Shodancho iyice açıldı ve Alamanda'nın demir iç çamaşırından bahsetti.

"Ve kilidi açmak için gereken mantrayı bir tek karım biliyor."

"Ama ben onun hamile olduğunu duymuştum?"

Bunun üzerine Shodancho aniden hıçkırıklara boğuldu, "İki kez hamile kaldı. İki bebeğin de adını Nurul Aini koydum, ama ikisi de karnından yok oldular!"

"Hiçbir kadın düzülmeden hamile kalamaz; Bakire Meryem'e inanıyorsan başka tabii."

Shodancho biraz nefes almaya çalıştı ve açıkladı: "Koruyucu iç çamaşırını giymediği dikkatsiz bir anında ona tecavüz ettim."

Maman Gendeng kendisinin de henüz karısına hiç dokunmadığını söyleyerek onu teselli etmeye çalıştı. "Ve bir daha asla geneleve gitmeyeceğime dair yemin ettim, Shodancho. Bu yüzden artık kendimi yalnızca banyoda tatmin ediyorum. Huysuzluk ve öfke nöbetlerini engellemede birebir. Ciddi söylüyorum, düzenli aralıklarla taşaklarını boşaltmalısın."

Shodancho, “Bunu yapıyorum zaten,” diyerek yakındı.

Sonra, evliliklerinde mutluluğun anahtarını, geçmek bilmiyor gibi dursa da, zamanla ve yaşadıklarını sabırla kabullenerek bulacakları konusunda hemfikir oldular. Maman Gendeng, karısı onunla sevişecek yaşa gelene kadar beklemek zorundaydı. “Bu ne zaman olur bilmiyorum, Shodancho. Esasen, senin de ihtiyaç duyduğun şey biraz zaman, öyle değil mi? Karının gönlünü almak için biraz zaman, çünkü er ya da geç, yeteri kadar sebat edersen, yola getirilemeyecek kadın yoktur.” En azından, birçok kadınla birlikte olan bilge erkekler hep böyle diyordu. “Yani, sabredersen, meyvesini alırsın. Suyun damlaya damlaya kayayı deldiği gibi, karın da en sonunda inadından vazgeçecek ve belki de sana âşık olacak. Demir iç çamaşırını çıkarması için karma dalkavukluk yapman, dil döküp onu ikna etmeye ya da ayartmaya çalışman gerekmeyecek çünkü bir gece bacaklarını sana kendisi açacak. İnan bana bu olacak Shodancho, çünkü ölümüne inatçı bir kadın ya da erkek yoktur bu dünyada.”

İçten içe hâlâ kısmen nefret ettiği Maman Gendeng’in ağzından çıkan bu beklenmedik ve bilgece sözler Shodancho’yu gerçekten rahatlatmıştı. Takıntı haline getirdiği, kendi karısıyla yatmanın ne harika olacağı düşüncesinden bir an olsun kurtulabilirdi (gel gör ki ona gerilla barınağında tecavüz ettiği günün güzel hatırasını bir türlü aklından çıkaramıyordu).

Shodancho’nun aksine, Maman Gendeng kesinlikle kendi karısına tecavüz etmeyi düşünmüyordu. Belki istese, Maya Dewi soyunup yatağa uzanır ve onun da çıplak bir şekilde üzerine çıkmasını beklerdi. Ama hayır, gözlerinden hâlâ masumiyet akan o genç kıza böyle gaddarca davranamazdı. Annesinin küçük tatlı kızı. Dewi Ayu ile sevgili olduğu zamanlarda Maya Dewi’ye böyle diyordu. Bir kocanın en önemli görevinin karısının mutluluğunu sağlamak olduğunu ve iyi bir eş olmayı kendi kendine öğrenmesi için ona fırsat tanıması gerektiğini düşünüyordu. “Küçük karımla ne kadar gurur duysam azdır,” diyordu hep arkadaşlarına. “Evlendiğimizde on iki yaşındaydı ve o zaman dahi harika yemekler yapıyor, dikiş dikiyor, evi titizlikle derleyip topluyor ve çiçekleri ustaca düzenliyordu. Şimdi bir de, okuldan eve gelir gelmez kurabiye siparişlerini yetiştirmekle meşgul.”

Kurabiye satışları o kadar iyi gidiyordu ki Maya Dewi on iki yaşında iki küçük yetimi işe almıştı; kızlar bütün gün evde hamurla, fırınla ve kurabiyeleri süslemekle uğraşıyorlardı.

Ama okul ve iş yüzünden kocasını asla ihmal etmiyordu Maya Dewi ve bu durum Maman Gendeng'i çok mutlu ediyordu. Yine de çocukluğun mutluluğunu elinden almak istemediği için karısına hâlâ dokunmuyordu. Çünkü Maya Dewi, şehirdeki en ünlü fahişeyle yaşamasına rağmen, belki henüz seks yapmak ya da benzer konular üzerinde düşünmemişti. Ve Maman Gendeng, özellikle de Shodancho'nun ilk iki çocuğuna olanları duyduktan sonra, insanın kendi karısı bile olsa, bir kadını zorlamanın hiçbir şekilde doğru olmadığına inanıyordu. Banyoda kendi eli hariç, yıllardır hiç kimseyle sevişmediği için sabrıyla gururlanıyordu. Karısıyla kurduğu tek fiziksel temas, uykudan ya da okula gitmeden önce alnına kondurduğu öpücükten ibaretti, bazen de sinemada kollarını birbirlerine dolayarak otururlar ve Maya Dewi kanepede uyuyakalırsa Maman Gendeng onu kucağında yatağa taşırdı. Onu daha hiç çıplak görmemişti. Eski bir göçebe savaşçının olağanüstü sabrıyla huzurlu bir bekleyiş içinde mevsimlerin geçişini izliyordu.

Derken bir gün, on yedi yaşına girmek üzereyken Maya Dewi, kesin bir dille "Okulu bırakıyorum," diyerek Maman Gendeng'i şaşırttı. Eviyle ve kocasıyla daha çok ilgilenmek istiyordu.

Maman Gendeng, Maya Dewi'ye, şimdiye kadar eve ve ona çok iyi baktığını, hatta ne kadar çok kocanın Mama Kalong'un genelevine kaçıp durduğu düşünülürse muhtemelen şehirdeki tüm kocalardan çok daha iyi baktığını söyleyebilir, karısının bu isteğine kolaylıkla itiraz edebilirdi ama o, kararlılığı gözlerinden okunan karısı neye karar verirse versin desteklemeyi seçti.

Gece ilerleyen saatlerde Maman Gendeng her zamanki gibi karısını yatırıp iyi geceler öpücüğü vermek için odasına gittiğinde onu loş bir ışığın altında, pembe çarşaflar ve gül kokuları içinde çıplak halde uzanmış kendisine gülümserken buldu. Maya Dewi şöyle dedi:

"Canımın içi, ben senin karınım ve artık seni bu yatakta kabul edecek kadar büyüdüm. Bu gece bana sarıl ve benimle seviş. Bu gece hayatımızın en güzel gecesi olacak, birlikte geçirdiğimiz ilk gecemiz, beş yıldır beklediğimiz gece."

Güzelliğini annesinden miras alan Maya Dewi, yastığa dağılmış saçları, diri memeleri ve cezbedici güçlü kalçasıyla gerçekten muhteşem görünüyordu. Maman Gendeng'in nefesi kesilmişti. Tanrı şahidi olsun ki beş yıllık bekleyişinin böyle olağanüstü bir nimetle ödüllendirileceği

aklının ucundan bile geçmemişti. Uzun bir yolun sonunda dünyanın en değerli mücevherini bulmuştu sanki.

Ve görünmez bir güç tarafından itiliyormuş gibi karısına yaklaşarak son derece nazik dokunuşlarla fısıltılı iniltiler çıkararak kıvrılıp bükülen karısının bedenini keşfe çıktı. Maman Gendeng, yıllarca süren sabırlı bekleyişinden devşirdiği telaşsız ve itinalı hareketlerle yatağa çıktı ve kokusunu şefkatle içine çektiği karısının yanaklarını ve dudaklarını ateşli uzun öpücüklere boğdu. Maya Dewi, adamın kıyafetlerini çıkarırken o kadar nazik ve yumuşak davrandı ki Maman Gendeng artık kendisinin de çıplak olduğunu hemen fark edemedi.

Haftalarca süren muhteşem bir gerdek gecesinin içinde eriyip gittiler. Gerçek yeni evli bir çift gibi evden hiç çıkmayıp önce günbatımından gündoğumuna, sonra sabahtan akşama kadar seviştiler. Yataktan sadece yemek, içmek, tuvalete gitmek ve biraz temiz hava almak için çıktılar. Ekim ayının Halimunda'da yağışlı ve kanlı geçen ilk günlerinde sıra dışı balaylarının tam ortasındaydılar, o yüzden yaşanan olaylar hakkında en ufak fikirleri yoktu.

Yoldaş Kliwon'un yakalandığı ve sabah saat beşte infaz edilmesinin planlandığı haberini en son Alamanda duydu. Bu haberi ona odasında yatağa uzanarak, kocasının eve gelmesini beklediği sırada pencereden içeri süzülen rüzgâr getirmişti. Shodancho ekim ayının ilk günlerinde çıkan ani ve beklenmedik olaylara gömüldüğünden beri Alamanda neredeyse evden dışarı adımını atmıyordu. Gizlice sevmeye devam ettiği adamın gündoğumunda, belki idam mangasının karşısında, belki asılarak, belki boğularak, belki de yaban köpeklerinin önüne atılarak öldürüleceğini düşününce ürperdi.

Battaniyesine sarınarak yatağın kenarına oturdu. Gözlerini duvar saatine dikip, kocasının emriyle eski sevgilisinin yaşamının sona ereceği ana doğru yavaş ama emin adımlarla ilerleyen yelkovanı izlemeye koyuldu. Belki de infazı bizzat Shodancho gerçekleştirecekti. Alamanda kendini dışlanmış, kimsesiz ve yapayalnız hissederek ağlamaya başladı; acilen sarılacak bir erkeğe ihtiyacı vardı. Tek meşguliyeti son günlerde yaşanan kaos olan evlendiği adam tarafından yalnız bırakılmıştı. Asıl yatağında olmasını istediği adama ise yardım edemeyecek kadar çaresizdi.

Yoldaş Kliwon'un infaz edilmesini kabullenemeyen tek kişi o değildi. Hem Alamanda hem de birçokları için Kliwon'un, Shodancho'ya ait üç

balıkçı gemisini yakmasının da rock'n roll delisi gençleri hapse attırmasının da hiçbir önemi yoktu; onlar için Kliwon Halimunda, Halimunda Kliwon'du. Fahişelerin, haydutların ve eski gerillaların yuvası olarak bilinen Halimunda'ya pozitif bir imaj kazandırmıştı o.

Halimunda'da ne kadar kız varsa, Alamanda dahil, şehri her düşündüklerinde akıllarında Kliwon canlanırdı, ama o gündoğumunda ölecekti ve cezasını durdurmaktan âciz kişilerden yükselen dualar şehrin üstünde dolanmaya başlıyordu. Kliwon'un infazını bir tek Alamanda durdurabilirdi: Bunun anahtarı ondaydı.

Shodancho sonunda sabah beşe çeyrek kala eve geldi. En büyük düşmanının infaz edilişini görmeden önce biraz dinlenmek istiyordu. O çılgın komünisti vurmak için kullanacağı tabancayı yatağa fırlattı ve bitkin halde, yatağın köşesinde titreyerek oturan Alamanda'yı fark etmeden, tabancasının yanına uzandı.

"Sabah beşte ölecek, öyle değil mi, Shodancho?" diye sordu Alamanda karanlığın içinden.

"Evet."

"Eğer Kliwon'un hayatını bağışlarsan sana mantramı söylerim ve sana sevgimi veririm." Alamanda'nın sesi son derece kararlıydı.

Shodancho, bir karı koca arasında geçebilecek en tuhaf konuşmayı yapmak üzere loş odada yattığı yerden kalktı.

"Ben ciddiyim, Shodancho."

"Ne kadar kıskansam da bence adil bir anlaşma bu," dedi Shodancho.

Tek bir kelime daha etmeden ayağa kalkıp tabancasını aldı ve kendinden emin adımlarla odadan çıktı. Karargâha gittiğinde idam mangasını, yarım saat içinde kariyerlerinin en önemi infazını gerçekleştirecek olmanın gururuyla, silahlarını temizlerken buldu.

Shodancho manga komutanını buldu ve emirlerini verdi. Yoldaş Kliwon öldürülmeyecek ve hiç kimse nedenini sorgulamayacaktı. Merkezi komutadaki generallere karşı sorumluluğun kendisinde olduğunu söyledi. Ve eğer herhangi bir asker emirlerine karşı gelip Yoldaş Kliwon'u öldürürse –bu noktada silahını çıkarıp gösterdi– o askeri, çocuklarını, karısını, anne babasını, dünürlerini, kardeşlerini, yeğenlerini, kuzenlerini, dayılarını, amcalarını, halalarını ve teyzelerini, hep birlikte, gözünü kırpmadan öldürecekti.

Shodancho'nun emirleri o kadar kesindi ki neler döndüğünü anlamak için ölüp bitseler de kimse onları sorgulamaya cesaret edemedi. Shodancho eve

dönmek için hareketlendikten sonra kapıda durup, infazın heyecanıyla bütün gece hiç uyumayan askerlere döndü ve, “Biraz hırpalayabilirsiniz, ama tekrar ediyorum, onu öldürmeyeceksiniz. Saat yedide serbest kalsın,” dedi.

Sonra hızla evin yolunu tuttu.

Eve döndüğünde karısını, tıpkı Maman Gendeng’in Maya Dewi’yi bulduğu gibi, yatağın üzerinde çıplak uzanırken buldu. Dışarısı soğuktu ama bu odada sıcak ve canlı bir hava vardı. Gece lambasından yayılan ışık her kıvrımını ve çukurunu yakından tanıdığı bedenin hatlarını gözler önüne seriyordu. Alamanda artık yirmi bir yaşına girmiş, olgun, diri vücutlu ve cezbedici bir kadındı.

Shodancho odanın gelin odası gibi hazırlanmış olduğunu fark etti. Çarşaflar battaniye, cibinlik, kısacası her şey, Alamanda’nın sevdiği gibi, altın rengindeydi. Köşedeki sehpanın üzerindeki vazodan burnuna mis gibi orkide ve sümbülteber kokuları yayılıyordu. Beş yıl gecikmeyle muhteşem bir gerdek gecesi sunuluyordu sanki Shodancho’ya.

Shodancho, her zamankinden farklı, yeni evli utangaç bir damat gibi yavaşça soyundu ve nihayet başlayan rötarlı gerdek gecesi son derece romantik ve sıcak bir balayına dönüştü. O gece azgınca ve vahşice seviştiler; altın rengindeki yataktan yere düşüp sevişmeye önce yerde, sonra banyoda devam ettiler, ardından, güneş ışınları camdan süzülmeye başladığı sırada, kanepenin üzerinde seviştiler.

Evin tüm kapılarını kapatıp hizmetçileri mutfağa kilitlediler ve birbirlerine pornografik romanlardan pasajlar okuyarak evin ön salonunda bir kez daha seviştiler. Ardından banyoya geri döndüler, mutfaktaki hizmetçiler ve komşular şaşkınlıkla Alamanda’nın çıkardığı kesik iniltileri ve Shodancho’nun derinden gelen hırıltılarını dinledi. Shodancho o gece yüz kez boşaldı ama doyuma ancak ertesi gün on bir kez daha seviştikten sonra ulaştı: Beş yıldır birbirine aç kalmış gerçek bir çift gibiydiler.

Tıpkı Maman Gendeng ve Maya Dewi gibi onlar da haftalarca evden çıkmadılar. Evlerinin dışında olup bitenle ilgilenmiyorlardı.

Shodancho, Maman Gendeng’in karısının hamile olduğunu öğrendi. Ufak bir kutlama düzenlendi ve Maman Gendeng’in sert bir dille kendi çatısı altında sarhoş olmalarını yasaklamasına rağmen tüm çete üyeleri arka bahçede sarhoş oldu. Hatta bazıları alkolün etkisiyle kendilerinden geçip bayıldılar ve Maman Gendeng onları bir bir evin dışına sürükleyip sokağa atmak zorunda kaldı.

Maman Gendeng, artık sıradan hayata hazır bir aile babası gibi verandada otururken bazıları yolun kenarında sızmış, bazıları yalpalayarak otobüs terminalindeki banklarına geri dönmeye çalışan arkadaşlarına baktı. Karmaşık duygular içindeydi; bu adamlarla omuz omuza yıllarca sokaklarda yaşamıştı.

Çocukları sonunda doğduğunda bile duygularındaki karmaşa sürdü; evin dışında kötü adamdı, evde ise melek koca. Bebeğin adını, önceden söz verdiği gibi, Rengganis koydu. Ama olağanüstü güzelliği yüzünden çoğu insan ona Güzel Rengganis demeyi seçti.

Shodancho tüm samimiyetiyle, tıpkı annesi ve büyükannesi kadar güzel küçük bir kızı olduğu için gerçekten çok mutlu olduğunu söyledi Maman Gendeng'e. Tabii ona sataşmayı da ihmal etmedi; banyoda olan biteni saymazsak, beş yıldır mecburi izinde olan aleti hâlâ çalıştığı için Maman Gendeng'i kutladı. Bu sözlere normalde kabalaşarak acımasızca karşılık vermesi beklenen Maman Gendeng utanıp kızardı ve nazikçe Shodancho'ya onun nasıl olduğunu sordu.

Yüzünü geniş bir gülümseme kaplayan Shodancho, "Bana bir bak, sevgili dostum. Sonunda talih ikimizin de yüzüne güldü ve sabrımız meyvesini verdi. Benim karım da hamile, karnı da yuvarlak ve dolu. Dostum, bana öyle bakma, onu ilk iki seferkinden farklı şekilde hamile bıraktım. O iki tatlı küçük kızı kaybettiğimiz doğru ama artık yaşadığım acıların bir son bulacağını umuyorum. Karımın bu sefer gerçekten bir çocuk doğuracağına inanıyorum ve yemin ederim bizim bebeğimiz de en az senin küçük kızın kadar güzel olacak. Çünkü bu sefer doğru şekilde yaptım, karıma tecavüz ederek değil. Biz de tüm diğer yeni evliler gibi seviştik, başta biraz utangaç ama ateşli, tutkulu, samimi ve sevgi dolu."

Ve sözlerine şöyle devam etti: "Bunları duymak seni şaşırtmış olabilir. Bir gece, gün ağarmak üzereyken, karımı çıplak halde kendini bana sunarken bulduğumda ben de en az senin kadar şaşırdım. Ona sahip olmam için hazır ve istekli olduğunu, bana karşı koymayacağını söyledi. Ardından her gecesi birbirinden harika haftalarca süren bir balayı yaşadık. Benim hikâyem de seninkinden çok farklı değil, dostum, belki de evren kaderlerimizi bir eyledi."

Bu sözlere ikisi de güldü.

Shodancho, karısının sevgisini Yoldaş Kliwon'un hayatını bağışlayarak kazandığından bahsetmedi. Maman Gendeng'in bunu bilmesine gerek yoktu.

Arka bahçede, Maman Gendeng'in balık havuzlarının yanında, büyük mutluluk içinde birbirlerinin şerefine kadeh kaldırdılar. Batak stratejileri de dahil olmak üzere birçok konu hakkında sohbet ettiler ve en yakın zamanda bitmek bilmeyen balayları yüzünden uzun süredir ihmal ettikleri oyun masasında tekrar buluşmak üzere sözleştiler.

Rengganis doğduktan altı ay sonra, Alamanda'nın doğurmak üzere olduğunu öğrenen Maman Gendeng, karısı ve kızıyla Shodancho'nun evine gitti. Tam bebek doğmuş ağlarken içeri girdiler ve Maman Gendeng hemen Shodancho'nun eline sarıldı. Bebeğini ete kemiğe bürünmüş halde kanlı canlı karşısında görmek, çiçeği burnunda babayı mutluluktan havalara uçurmuştu. Tek kelimeyle muhteşemdi, dünyadaki diğer tüm bebekler gibi. Aynı zamanda baş düşmanı da olan can dostunun kızıyla yarışacak güzellikte bir kızı olmuştu.

Maman Gendeng, "Kutlarım, Shodancho, umarım kuzenler aynı zamanda iyi arkadaş olurlar," dedi, "ismine karar verdin mi?"

"Tıpkı kayıplara karışan diğer iki ablası gibi," dedi Shodancho, "ona Nurul Aini adını vereceğim." Fakat ilerleyen zamanlarda herkes onu lakabıyla, "Ai" diye çağırmayı tercih etti.

Sonunda yıllarca bekledikleri mutluluğa kavuşan iki babanın hikâyesiydi bu. Küçük kızlarını o kadar çok seviyorlardı ki sardalye satıcısı ve kasapla batak masasında buluştuklarında bazen onları da yanlarında getiriyorlardı. Çocuklar işte böyle, oyun masasında beraber büyüdüler. Oyun sırasında kartları karıştırmalarına ve yatırdıkları bahisleri masaya koymalarına izin veren babalarının dostlukları bu iki kızın varlığıyla daha da pekişti.

Bu sırada, Nurul Aini doğduktan on iki gün sonra, üçüncü kuzen doğdu; Adinda'nın bir oğlu oldu ve babası bebeğin adını Krisan koydu. Ancak bu, Yoldaş Kliwon'un şafak vakti infaz edileceği ama Alamanda'nın Shodancho'ya teslim olup onun hayatının bağışlanmasını sağladığı gün başlayan başka bir hikâye, başka bir aile ve başka bir alın yazısı. O sıralarda, Dewi Ayu'nun torunları olan bu üç kuzenin doğumunun, önümüzdeki yılların en yürek parçalayıcı trajedisine yol açacağını kimse bilmiyordu.

Tüm bunlar olup biterken, Kamino ile Farida mezarlıkta, mutlu ve huzurlu bir hayat sürdürüyordu. Kamino en sonunda bir mezarcının karısı olmaya istekli bir kız bulduğu için mutluydu. Karısının defalarca sadece babasının

mezarına yakın yaşadığı için onunla evlendiğini söylemesi hiç umurunda olmadı.

"Ölü bir adamı kıskanmak saçma olur," diyordu Kamino.

Hâlâ sık sık *jailangkung* seansları düzenleyip Mualimin'in ruhunu çağırıyorlardı. Ölü adam, Farida'nın mezarcı bir koca bulmuş olmasından mutlu görünüyordu.

"Mezarcılardan iyisi yok," diyordu ölü adam. "Artık hizmet edilmeye ihtiyaç duymayan insanlara nezaketle hizmet etmeyi sürdürüyorlar."

Farida'nın hamile kalmasıyla mutlulukları daha da arttı. "Erkek olursa, yeni nesil mezarcılar gelecek demektir," dedi Farida kocasına, "ama kız olursa, artık şehirde ölüleri gömecek kimse kalmayabilir."

Zamanlarını birbirleriyle ya da ölülerin ruhlarıyla, bazen de merhumların yas tutan yakınlarıyla konuşarak geçiriyor, nadiren kakao ve hindistancevizi plantasyonlarının öte yanında oturan komşularını ziyaret ediyorlardı. Hayat böylece akıp gidiyordu.

Halleri vakitleri yerinde sayılırdı. Şehir yönetiminin onlara verdiği evde yaşıyorlar ve neredeyse her gün Kamino'nun eline para sıkıştıran ölü yakınları olduğu için hiç para sıkıntısı çekmiyorlardı. Biri öldüğünde ölünün yakınları yedinci, kırkıncı, yüzüncü ve bininci günde mezar ziyareti yapıyorlardı. Ayrıca Ramazan ayının ilk günlerinde ve bayramdan sonra ekstra ziyaretler yapılıyordu. Mezarlıkta gömülü birçok insan olduğu için her gün birilerinin ziyarete gelmesi şaşırtıcı değildi ve Farida'yla Kamino bu ziyaretçilerle zaman geçirmekten hoşnuttu.

Mezarlıkta karşılaştıkları can sıkıcı tek durum, hayaletlerin verdiği rahatsızlıklardı. Hayaletler kötü niyetli değildi ama yaramazlardı. Ürkütücü sesler çıkararak ya da başı kopuk bir tatlı patates satıcısı gibi görünerek, yolu mezarlıktan geçenlere sataşıyorlardı. İnsanlar geceleri oradan uzak durmayı seçerken hayaletlere hayli alışkın olan Kamino ile Farida onları – diğerlerinin mutfaklarına giren bir tavuğu kışkışladıkları gibi– kovup uzaklaştırıyordu. Hatta arada sırada kendilerinin de hayaletlere sataştığı oluyordu.

Öğle vakitleri, yapılacak pek iş yoksa, Farida tek başına babasının mezarının yanı başında oturmaya devam ediyordu. Oraya bir sandalye koymuştu ama hamileliği ilerleyip oturmak onun için yorucu olmaya başladıktan sonra frangipani yapraklarının gölgesinde örme bir kilimin üzerinde uzanmaya başladı. Ancak bu sefer de denizden esen rüzgârla uçuşan kumlar onu rahat bırakmıyordu. Kamino onun için iki frangipani

ağacı arasına bir hamak kurdu, böylece gözlerini kapayıp rüzgârın eşliğinde hamakta hafifçe sallanan vücudunu dinlendirebilecekti.

Ancak bu durum bir felakete yol açtı. Farida, hamileliğinin altıncı ayında hamakta uyuyakaldı ve korkunç bir kâbus gördü. Şok içinde uyanıp hamaktan atladı ve yere düştü. İç kanama geçiren kadın, bedeninin toprağa çarpma sesini duyan Kamino geldiğinde çoktan ölmüştü.

Hem karısını hem doğmamış çocuğunu kaybeden Kamino inanılmaz derecede üzgündü. Şimdi yıllarca katlanmak zorunda kaldığı yalnızlığına geri dönecek ama mutluluğun tadına varmış olduğu için yeni yalnızlığı onun için çok daha acı verici olacaktı.

Karısını kendisi gömdü. Öldüğünü sadece bir iki komşusuna söyledi, kimseye bir şey anlatamayacak derecede şaşkın ve üzgündü. İçi parçalanarak karısının bedenini şefkatle yıkadı. Hamak yüzünden kendini suçluyordu. Duasını da kendi okuyup, ev kefen dolu olduğundan, kefenini de kendi giydirdi. Öğleden sonra Mualimin'in mezarının tam yanına karısının mezarını kazmaya başladı, çünkü Farida'nın da aynen böyle olmasını isteyeceğini biliyordu. Kazı geceye kadar sürdü. Yanaklarından yaşlar akarak karısının cesedini taşıyıp açtığı çukurun içindeki küçük bölmeye yerleştirdi ve üzerini küçük kalaslarla kapladı. Çukura toprak atmaya başlamasıyla hıçkırıkları şiddetli kasılmalara dönüştü.

O gece hiç uyumadı. Tıpkı Farida'nın babasının yasını tutarken yaptığı gibi kılını kıpırdatmadan karısının mezarının yanı başına oturdu. Üstü başı hâlâ karısının mezarından çıkan topraklarla kaplıydı ve mezarı kazdığı kürek hâlâ yanı başında duruyordu. Birden hafif iniltiler duymaya başladı. Bu bir çocuk ağlamasıydı; hayır, bir bebek. Etrafına bakındı ama kimsecikler yoktu. Önce mezarlıktaki hayaletlerin bir haylazlığı olabileceğini düşündü bunun ama ağlama sesi yükselip belirginleşince karısının mezarından geldiğini anladı.

Çılgın gibi karısının mezarını kazmaya başladı. Koruyucu kalasları çıkarttı. Karısının cesedi kefene sıkıca sarılı halde hareketsizce yatmaya devam ediyordu ama kasık bölgesinin yakınlarında hareket eden bir şey gördü. Kamino, hızla kefeni çözmeye başladı ve karısının kasıklarının arasında yarısı dışarıda bir bebek olduğunu gördü. Sağ olduğu açıkça görülen ve yüksek sesle ağlayan bebeği çekip çıkardı, sonra da göbek bağını bir ısırıkta kesti.

Bu bebek onun oğluydu. Bir mezarda ve erken doğmuş olmasına rağmen son derece sağlıklı görünüyordu. Bu ufaklık, büyük acılar içindeki Kamino

için aşkının göstergesi olarak sevgilisi tarafından gönderilmiş büyük bir lütuftu. Tek başına üstüne titreyerek büyüttüğü oğluna Kinkin adını verdi.

Yoldaş Kliwon, infaz edilmesi gereken günün sabahında, karargâhın arkasındaki arazide, ölüp ölmediğini görmeye gelen Adinda tarafından yara bere içinde bulundu. Üzerinde Adinda'nın gönderdiği temiz ve şık giysiler vardı (her ne kadar şimdi kan lekeleriyle süslenmiş olsalar da). Kliwon o sabah saat dört buçukta gayet sakince yıkanmış, ölüm meleğinin dış görünüşünü beğeneceğini umarak aynada kendine çekidüzen vermişti.

İnfaz vaktinden hemen önce, "Korkuyor musun, yoldaş?" diye sordu nöbetçilerden biri.

"Korkuyla dolu olanlar sadece askerler," dedi Yoldaş Kliwon. "Korkmasalar, silahlarına ihtiyaç duymazlardı."

Saat beşi vurduğunda bir grup asker onu almaya geldi; çok sinirliydiler çünkü infaz görevi Shodancho'nun emriyle iptal edilmişti. Üstelik Yoldaş Kliwon'un ölüm karşısında bu denli soğukkanlı duruşu askerleri kudurtuyordu.

"Mezarıma kendim yürürüm," dedi Yoldaş Kliwon.

"İzninle seni biz götürelim, hiç zahmet olmaz," diye cevap verdi askerler ve onu koridorda sürüklemeye başladılar. Bir yandan da bu yaptıklarına itiraz etmesine fırsat vermeden onu tekmeliyorlardı. Yoldaş Kliwon'u infaz için belirlenen küçük arazinin ortasına fırlattılar. Kliwon ayağa kalkmaya çalışırken çimleri aydınlatan projektör gözlerini kamaştırdı. Yol boyunca tekmelenmekten her yeri ağrıyordu. Ölümle yüz yüzeyken bile kemiklerinin kırılmamış olmasına dua ediyordu.

Ayağa kalktı, infazın gerçekleşeceği duvara doğru sendeleyerek yürürken sırtından kanlar aktığını hissediyordu. Fakat askerler, talimleri sırasında defalarca çalıştıkları gibi yeniden acımasızca vurmaya başladılar ona, çizmeleriyle tekmelediler, tüfeklerinin dipçikleriyle vücuduna darbeler indirdiler.

"Beni bu şekilde öldürmeyi asla başaramayacaksınız," dedi Yoldaş Kliwon.

Bir tekme daha ve bilincini kaybetti. Bu, bütün işkenceyi durdurdu. Askerler çizmelerinin ucuyla onu yana yuvarladılar. Bilinci kapalıyken ölmesinden korktuklarından hiç kimse daha fazla vurmaya cesaret edemedi. Shodancho ona işkence etmelerine izin vermişti, öldürmelerine değil. O

yüzden Kliwon'un baygın bedenini karargâhın dışına taşıdılar. Eğer burada köpekler tarafından parçalanıp ölürse, sorumluluk onların değildi.

Yoldaş Kliwon gözlerini açtığında kendini bir hastane yatağında kaskatı yatarken buldu. Her yeri sargılar içindeydi. Yanında oturmuş uyanmasını bekleyen Adinda'nın güzel yüzünde içten bir gülümseme belirdi; bilincinin yerine geldiğini ve sağ olduğunu görmek onu çok mutlu etmişti.

"Bu genç hanım seni ana caddede sürükledikten sonra bir rikşaya bindirerek buraya getirdi. İki gün, iki gece baygın durumdaydın. Ve o, bütün o zaman boyunca burada, yanında bekledi," dedi odadaki doktor.

Yoldaş Kliwon, anlaşılmaz sesler çıkararak "Teşekkür ederim," diye mırıldandı –ağzı bile sargı içindeydi– ama Adinda, gözlerindeki ifadeden ne söylediğini anlamıştı, başını salladı ve en kısa sürede iyileşmesini dilediğini söyledi.

Halimunda'da sayısız grev ve binden fazla komünisti yönetmiş bir adamdı o ve şimdi her şeyini kaybetmişti: Arkadaşlarını, hatta evim dediği şehrini. Halimunda artık yeni bir dünyanın parçası olma yolunda ilerliyordu ve bu dünyada komünistlere yer yoktu.

Bir hafta boyunca Adinda'nın refakatinde yoğun bakımda kaldı. Mina her sabah gelip oğlunun durumunu kontrol ediyordu. Bazen, bilinci gidip gelirken arkadaşlarının isimlerini sayıklıyordu, ama tabii ki neredeyse hepsi ölmüştü (kim bilir, belki çoktan cehennemi boylamışlardı). Bazen de gazetelerinin gelip gelmediğini soruyordu çünkü hâlâ tüm bu yaşanan kaosunun nedeninin gelmeyen gazeteler olduğunu düşünüyordu. Sayıklamaları artarsa, Adinda, ateş içinde yanan alnına hızla soğuk kompres uyguluyor, sonrasında Kliwon yeniden uykuya dalıyordu.

Doktor Adinda'ya, "Onu bir akıl hastanesine yatırmanız gerektiğini söylememe gerek var mı?" diye sordu.

"Buna gerek olmayacak," diye yanıtladı Adinda. "Akıl sağlığı son derece yerinde, asıl çıldırmış olan dışarıda onu bekleyen dünya."

Hastaneden bedeni neredeyse tamamen iyileşerek çıktıktan sonra Yoldaş Kliwon annesi Mina'nın evine döndü. Asosyal birine dönüştü ve insanlarla iletişim kurmaktan kaçınarak annesinin dikiş işlerine el attı. Yaşadığı şehrin gerçeklerinden iyice koptu ve çökmüş gözlerini dikiş iğnesinin hareketlerine sabitledi. Müşteri yokken bile mendillerden yastık kılıflarına bir şeyler dikmekle uğraşıyordu. Eğer dikebileceği büyük kumaş parçası

kalmamışsa yırtık pırtık kumaş artıklarını toplayıp onları birbirine yamıyordu.

Kimseyle konuşmak istemediği ve evden dışarı adımını atmadığı için insanlar o yokmuş gibi davranmaya başladılar. Arada birileri çıkıp, "Öldürselerdi daha iyi olurdu," diyordu.

Onu birçok kez hayata döndürmeye çalışan Adinda bir keresinde, "İnfaz edilmeden öldün sanki," dedi. "Belki de gerçekten bir akıl hastanesine kapatılman *gerekiyor?*" Kliwon yanıt vermedi ve Adinda, onu geri kazanma umudunu yitirdi.

Ancak bir sabah annesini şaşırtarak güzelce giyindi ve evden çıktı. Sokağa doğru yürüdü. Bildikleri Yoldaş Kliwon'un şehrin sokaklarında arz-ı endam ettiğini duyanlar sel gibi akıp hızla sokakları doldurdular. Askerler tarafından hapishaneye götürülüşünü seyrettikleri gibi, Pramuka, Rengganis, Kidang, Belanda, Merdeka ve diğer birçok caddeyi geçişini seyrettiler. Tıpkı hapishaneye giderken yaptığı gibi olağanüstü bir kayıtsızlıkla yürüyordu. Etrafını saran meraklı kalabalığın, içinden geçtiği bir karnaval olduğunu düşündü.

"Nereye gittiğini sorabilir miyim?" dedi biri.

"Yolun sonuna."

Bu, hastaneden çıktığından beri ağzından çıkan ilk cümleydi. Onu duyanlar, bir orangutan konuşmuşçasına, adeta çarpıldı. Çoğunluk, şimdi bir yıkıntıdan ibaret olan eski parti merkezine yönelip Komünist Parti'nin dönüşünü ilan edeceğini düşünüyordu. Diğerleri, denize atlayarak intihar edeceğini tahmin ediyordu. Ama kimse ne yapacağından emin olamıyordu, o yüzden resmen bir sirk konvoyu gibi onu takip etmeye devam ettiler.

Meydandan geçerken aniden bir gül koparıp usulca kokusunu içine çekince herkes kendinden geçti, etrafındaki kızlar neredeyse düşüp bayılacaktı. Bir ay boyunca kendini eve kapatmasının ardından Komünist Parti'nin liderliğini yaptığı dönemden daha şişman görünüyordu. Ama onu o gülü koklarken gördüklerinde, sayısız kadını deli divane eden o eski kıvılcımın gözünde yeniden belirdiğini fark ettiler. Tüm kadınlar Kliwon'un barışma, nostalji ya da adına ne derseniz deyin o ruhla bir zamanlar yeşermiş olan ya da yeşermeye yüz tutmuş bir aşk hikâyesini yeniden yaşamak için kendi evine doğru gittiğini ümit ediyordu.

Genç bir kız dudakları titreyerek, "Çiçeğin kim için olduğunu sorabilir miyim, yoldaş?" diye sordu.

"Bir köpek için."

Ve gülü oradan geçen bir sokak köpeğine attı.

Kliwon'un Adinda'yı görmeye gittiği ortaya çıkınca arkasında kalbi kırık onlarca kadın bıraktı. Adinda artık yirmi yaşındaydı ve annesinden miras aldığı güzelliğiyle nefes kesiciydi. Yoldaş Kliwon'un evinin kapısında belirmesine şaşıran Dewi Ayu onu içeri davet etti. Ön bahçede toplanan meraklı kalabalık neler olup bittiğini öğrenmek için kulaklarını pencerelere dayadı. Beş yıldır Dewi Ayu ile görüşmeyen Shodancho ve Alamanda bile sımsıcak ve şehvetli balaylarını bırakıp pencere önündeki kalabalığın arasına sıkıştı. Herkes Adinda için mi yoksa Dewi Ayu için mi geldiğini merak ediyordu; sonuçta Kliwon hâlâ şehrin en gözde bekârıydı ve insanlar bu sefer ne tür bir dramanın başrolünde olacağını görmek için bekliyorlardı. Halihazırda şehrin hem en sevilen hem de nefret edilen adamı rollerini üstlenmişti.

"Tünaydın, hanımefendi," dedi Yoldaş Kliwon.

"Tünaydın. Neden infaz edilmediğini merak ediyorum," dedi Dewi Ayu.

"Çünkü ölümün bana büyük zevk vereceğini biliyorlardı."

Cevabındaki bu ironi Dewi Ayu'yu güldürdü.

"Kızımın elinden bir fincan kahve ister misin, yoldaş? Son yıllarda epeyi yakınlaştığınızı duydum."

"Hangi kızınız, hanımefendi?"

"Tek bir tane kaldı: Adinda."

"Evet, teşekkür ederim, hanımefendi. Sizden kızınızı istemeye geldim zaten."

Evlilik teklifini duyup şoka giren kalabalıktan büyük bir uğultu yükseldi. Tabii bazı kızların kalbi biraz daha kırıldı. Alamanda bile evlenme teklifini duyunca teklif kendisine yapılmışçasına duygulanıp gözyaşlarına hâkim olamadı. Bir yandan da küçük kardeşini kıskanmadan edemiyordu. Yoldaş Kliwon'un bu ani ve beklenmedik teklifine herkesten çok duvarın arkasından konuşmaları dinleyen Adinda şaşırmıştı. Az daha taşıdığı kahve tepsisini elinden düşürecekti.

Mutluluk ve şaşkınlık arasında gidip gelirken olduğu yerde kalakaldı. Dewi Ayu ise sıcak bir ifadeyle gülümsedi; hayattaki acı deneyimleri ona kontrolü kaybetmemeyi öğretmişti.

"Kızıma sormadan bir şey diyemem," dedi ve arka tarafa gitti. Evin etrafında toplanan kalabalığın da etkisiyle utancından ortaya çıkamayan Adinda, kararlı bir baş hareketiyle, annesine teklifi kabul ettiğini gösterdi.

Dewi Ayu elinde tepsiyle Yoldaş Kliwon'un yanına geri döndü ve karşısına oturdu.

"Kabul ediyor," dedi Yoldaş Kliwon'a ve bir kahkahayla sözlerine devam etti, "Demek damadım olacaksın. Benimle yatmamış olan tek damadım sen olacaksın."

"Bir noktada bunu ben de istemiştim, hanımefendi," dedi Kliwon utangaç bir bakışla.

"Ben de öyle tahmin etmiştim."

Yoldaş Kliwon aynı yıl kasım ayının sonunda tüm masrafları Dewi Ayu'nun karşıladığı görkemli kutlamalar eşliğinde nihayet Adinda ile evlendi. İki koca inek, dört keçi ve yüzlerce tavuk kesildi; kaç kilo pirinç, patates, fasulye, erişte ve yumurta kullanıldığını Allah bilir. Balıkçılık yaptığı zamanlarda biriktirdiği üç beş kuruş dışında fazla parası olmayan Yoldaş Kliwon, basit ve mütevazı bir tören istemişti ama Adinda'dan başka evlendirecek kızı kalmadığından Dewi Ayu görkemli bir düğün istiyordu.

Yoldaş Kliwon, Adinda'ya çeyiz olarak, Cakarta'dayken seyyar fotoğrafçılıktan kazandığı parayla esasen Alamanda'ya verme niyetiyle aldığı yüzüğü verdi. Adinda yüzüğün gerçek hikâyesini biliyordu ama ablası Alamanda'nın bir zamanlar kendisini suçladığı türden bir kıskançlık hissetmiyor, yüzüğü parmağında samimi bir gururla taşıyordu. Balaylarını Dewi Ayu'nun onlar için ayarladığı körfezdeki bir otelde geçirdiler.

Dewi Ayu yeni evlilere Shodancho'nun yaşadığı sitede –onunkinin hemen yanında– bir ev dahi aldı. Bu sırada Yoldaş Kliwon bir arazi satın alarak tek başına toprağı ekmeye başladı. Arazinin en ucuna bir havuz yaptı ve onu her sabah saman, manyok ve papaya yapraklarıyla beslediği iribaşlarla doldurdu. Herkes gibi çeltik tarlasında pirinç yetiştirdi. Eli hayatında çeltik çamuruna değmemiş olan Adinda'nın bir çiftçinin karısı olarak öğreneceği çok şey vardı; tabii yine de çok mutluydu.

Yoldaş Kliwon, diğer tüm çiftçiler gibi, sabah çok erken evden çıkıp tarlalarına gidiyordu. Su drenaj kanallarını kontrol ediyor, yabani otları ayıklıyor, balıklara yem veriyor, fındık ve fasulye ekiyordu. Ev işleri Adinda'nın sorumluluğundaydı, öğleye doğru tüm işlerini bitiriyor ve elindeki sepetle tarlalara gidip kocasına kahvaltı götürüyordu. Yoldaş Kliwon'un çeltik tarlasının ucuna inşa ettiği üstü açık kulübede birlikte kahvaltı ediyor, körpe manyok yaprağı ve tatlı patates doldurdukları sepetle eve dönüyorlardı.

Adinda, ocak ayında gerçekten hamile olduğundan emin olmak için hastaneye gitti. Onları tanıyan herkes mutluluklarına ortak oldu. Çifti ilk tebrik eden Alamanda'ydı. O sırada kendisi de hamileydi ve Nurul Aini henüz doğmamıştı. Adinda ve Kliwon verandada oturmuş Adinda'nın ektiği birbirinden güzel çiçekleri seyredip dinlenirken Alamanda yanlarına geldi. Gelişi yeni evlileri şaşırtmıştı çünkü komşu olmalarına rağmen asla birbirlerinin evlerine uğrayıp hal hatır sormazlardı.

Bu ziyaret Yoldaş Kliwon'u biraz utandırmıştı ancak Adinda derhal ablasına sarıldı. Birbirlerini yanaklarından öptüler.

"Doktor ne dedi?" diye sordu Alamanda.

"Dedi ki, kız olursa umarım büyükannesi gibi fahişe olmaz, erkek olursa da babası gibi komünist."

Alamanda güldü.

"Peki doktor senin karnın için ne dedi?" diye bu kez Adinda sordu.

"Biliyorsun, karnım bizi daha önce iki kez kandırdı, o yüzden kesin bir şey söyleyemem."

"Alamanda," dedi Yoldaş Kliwon aniden. İki kadın dönüp ona baktı ve gözlerini Alamanda'nın karnına diktiğini gördüler. Yoldaş Kliwon'un daha önce iki kez karnının boş bir tencere gibi sadece hava ve yelle dolu olduğunu söylediğini hatırlayan Alamanda'nın yüzünün rengi attı. Yoldaş Kliwon, "Yemin ederim, bu sefer karnın daha önceki gibi boş bir tencere değil," dedi.

Alamanda, söylediklerini tekrar etmesini istercesine ona baktı. Yoldaş Kliwon da Alamanda'yı rahatlatırcasına başını salladı. "Çok güzel bir kızın olacak, belki de annesinden bile daha güzel, simsiyah saçları ve babasından aldığı delici gözleriyle harika bir kız. Benimkinden on iki gün önce doğacak. Ona ablaları gibi Nurul Aini adını verebilirsin ama inan bana, yaşayıp genç bir kadına dönüştüğünü göreceksin."

O akşam, "Allahım, eğer Yoldaş Kliwon'un söylediği gibiyse, ona Nurul Aini adını vereceğim," dedi Shodancho. O ve Alamanda, daha önce iki çocuklarını bir lanet yüzünden değil, sevgisizlikten kaybettiklerini anlamaya başlamışlardı. Yoldaş Kliwon'un hayatını bağışlaması için yalvardığı zaman söz verdiği gibi Alamanda Shodancho'ya samimi ve gerçek sevgisini vermişti. Ve şimdi meyvesini veren o sevgi, onlara istedikleri her şeyi verecekmiş gibi görünüyordu.

Bu sırada, karısının karnındaki ufaklıkla birlikte büyümek gibi bir sorumluluk taşıdığını fark eden Yoldaş Kliwon, tarlalarda çalışmak dışında

başka bir iş düşünmeye başladı. Komünist Parti'nin lideri olduğu sıralarda pazar günleri açılan kurslara devam eden çocuklar için parti literatürüne ek olarak okumaları için kitaplar toplamıştı. O kitapların çoğu daha sonra Shodancho'nun adamları ve parti merkezini ateşe veren antikomünistler tarafından paramparça edilip yakılmıştı. Shodancho, komünist ideolojiden arındırılmış bazı dövüş sanatları kitaplarını ve ucuz romanları tahrip olmaktan kurtarmış, onları kendisi ve askerleri için karargâha getirmişti. Bir gün, Alamanda'nın ziyaretinden kısa bir süre sonra, Shodancho bu kitaplarla dolu iki kutu getirdi. Yoldaş Kliwon evinin önünde bir kütüphane açtı ve böylece ilk küçük ölçekli işini kurdu. Müşterileri çoğunlukla okula giden çocuklardı ama Adinda'ya da yapacak iş çıkmış ve bu durum ikisini de son derece mutlu etmişti.

Ve nihayet Nurul Aini doğdu. Maman Gendeng, "Kutlarım, Shodancho, umarım kuzenler aynı zamanda iyi arkadaş olurlar," dediğinde bu, Shodancho'nun çok hoşuna gitti.

İki çocuğun arkadaş olarak büyümesini sağlamak, babaları arasında uzun süre önce başlayan gizli düşmanlığı sona erdirmek için başvurulabilecek en orijinal fikirdi. Shodancho, Maman Gendeng'e katıldığını belirterek Güzel Rengganis ve Nurul Aini'yi zamanı gelince aynı anaokuluna yazdırmalarının iyi olacağını söyledi.

Ardından Adinda, Yoldaş Kliwon'un öngördüğü gibi Nurul Aini'nin doğumundan on iki gün sonra bir erkek çocuk doğurduğunda, Shodancho, işte bu düşüncelerin etkisiyle, Maman Gendeng'in iyi dileklerini biraz değiştirerek tekrarladı: "Kutlarım, yoldaş, umarım bizim aksimize çocuklarımız iyi arkadaş olurlar ve hatta kim bilir, belki birbirlerine âşık olup evlenirler."

Babası bebeğe Krisan adını verdi. Belki de Nurul Aini'nin kısmetinde gerçekten bu oğlanla evlenmek vardı ama son sözü hep hayat söyler: ikisinin arasına Güzel Rengganis girdi.

14

1976 YILINDA Halimunda, arafta sıkışıp kalmış, huzursuz ve intikam peşindeki ruhların gazabına uğramıştı. Şehirdeki herkes gibi trenlerinden yeni inmiş iki Hollandalı turist de bunu hissedebiliyordu. Yetmişli yaşlarında bir çifti andırıyorlardı. Erkek, ilerlemiş yaşına rağmen ağzına kadar dolu kocaman bir sırt çantası, karısı ise ufak bir çanta ve şemsiye taşıyordu. Gardan çıkmalarıyla beraber, kokuşmuş ve titrek kızıl gölgelerle dolu nemli hava karşısında irkildiler.

"Perili bir eve girmişiz gibi," dedi adamın karısı başını sallayarak.

"Hayır," dedi kocası, "sanki bu şehirde bir katliam olmuş."

Bindikleri rikşanın şoförü onları otellerine bırakırken hayaletlerden bahsetti. "Çok güçlüler," dedi, "dua edin de bu rikşayı yolun ortasında ters çevirmesinler." "Sık sık böyle şeyler olur mu?" diye sordu adam. "Asıl nadir olan, *olmamasıdır*," diye cevap verdi şoför ve refüje çarpıp okyanusa uçan arabayı anlattı. Arabadaki tüm yolcular ölmüştü ve şehirdeki herkes bunun huzur bulamayan hayaletlerin işi olduğuna inanıyordu. Onlara iki yıl önce pazarda çıkan büyük yangını da anlattı. Herkes yangını hayaletlerin başlattığından emindi.

"Kaç tane hayalet var?" diye sordu kadın.

"Hanımefendi, kaç tane hayalet olduğunu saymayı deneyecek kadar aptal biri henüz çıkmadı."

Sonra, birkaç yıl önce şehirde binden fazla komünistin öldüğü korkunç bir katliam yaşandığını öğrendiler. Şehir halkı her ne kadar o komünistlerden nefret etse de Halimunda'da daha önce bu kadar korkunç bir katliam yaşanmadığını ve bir daha hiç yaşanmayacağını umduklarını söylüyorlardı. Evet, binden fazla insan ölmüş ve büyük çoğunluğu Budi Dharma Halk Mezarlığı'nda toplu bir mezara gömülmüştü. Diğerleri yol kenarında çürümeye bırakılmıştı. Ta ki birileri çıkan kokuya dayanamayıp onları gömene kadar. Ama bu daha çok muz bahçesinde sıçtıktan sonra sıçılan bokları gömmek gibiydi.

Hollandalı iki turist körfezde oldukça güzel bir otele geldiler. Kadın kocasına, "Hatırlıyor musun? Bir seferinde burada sevişmiştik, babamız bizi yakalamıştı ve bu onu son görüşümüz olmuştu," diye fısıldadı. Kocası başıyla onayladı. Onları resepsiyonda beyaz üniformalı genç bir adam karşıladı. Kusursuz derecede simetrik papyonuyla kaskatı ve yapmacık bir duruşu vardı. Kayıt defterine doğru kaykılmış gülümsüyordu. Eski tarz güzel bir el yazısıyla isimlerini deftere yazdı: Henri ve Aneu Stammler.

Tüm gün odalarında dinlendiler. Aneu Stammler otelin sömürge döneminden bu yana çok değişmiş olduğuna dikkat çekerek, "Bahse girerim şimdiki sahibi bir yerlidir," dedi. Ertesi gün küçük bir gezinti yapmayı planlıyorlardı. Öte yandan sanki şehirde uzun bir süre, belki aylarca, belki yıllarca kalmayı planlamış gibiydiler. Hiç aceleleri varmış gibi görünmüyordu. Savaşla ülke dışına atılmadan önce buradaki geçmiş yaşamlarına nostalji duyup böyle yapan birçok Hollandalı turist vardı.

Oda servisini getiren belboy bir de uyarıda bulundu: "Beyefendi, hanımefendi, burada geçireceğiniz süre boyunca komünistlerin hayaletlerine karşı dikkatli olun lütfen."

Henri Stammler, "Karl Marx, *Komünist Manifesto*'nun ilk paragrafında bizi buna karşı uyarmıştı zaten," dedi gülerek. Ardından neredeyse tamamen unuttukları tropik lezzetleri onlara tekrar hatırlatan yemeklerini yediler.

Yemeklerini yemeden ve belboy odadan ayrılmadan önce Henri ona şöyle sormuştu:

"Dewi Ayu adında, elli iki yaşlarında bir kadın tanıyor musun?"

"Elbette," dedi çocuk, "Halimunda'da herkes onu tanır."

Henri Stammler ile karısı mutlulukla yerlerinden zıpladılar. Bu şehre gelip dedesinin kapısına bıraktıkları kızlarını bulmak için dünyanın bir ucundan diğerine uçmuşlardı. İkisi de Dewi Ayu'yu bu kadar kolay bulduklarına inanamıyormuş gibi çocuğa şaşkın gözlerle bakıyordu.

"Yarı beyaz mı?"

"Evet, şehirde başka Dewi Ayu yok."

"Peki, hâlâ yaşıyor mu?" diye sordu Aneu Stammler gözleri yaşararak.

"Hayır, hanımefendi," dedi çocuk. "Kısa süre önce öldü."

"Neden öldü?"

"Ölmek istediği için." Belboy yanlarından ayrılmak için izin isteyip gözden kaybolmadan önce ekledi: "Ama ilginizi çekerse ondan başka fahişeler de var."

Böylece Dewi Ayu'nun fahişelik yaptığını öğrenmiş oldular. Belboy, Dewi Ayu'yu bir efsane olarak tanıttı; şehirdeki en takdire şayan fahişe olduğunu söyledi. Ancak ne Henri ne de Aneu Stammler kızlarının bu muvaffakiyetinden pek hoşnut olmuşa benzemiyordu. "Tüm erkekler onunla yatmak istiyordu. Üç damadından ikisi onunla yattı bile. İnanılmaz bir fahişeydi."

"Üç kızı var, öyle mi?" diye sordu Aneu Stammler.

"Dört. En küçükleri Dewi Ayu ölmeden on iki gün önce doğdu."

Çocuk onlara en küçük torunlarının yaşadığı adresi verdi. Bebeğe Rosinah adlı dilsiz bir hizmetçinin baktığını ve Dewi Ayu'nun kızına Güzel adını verdiğini söyledi.

"Ama çok çirkin, resmen bir hilkat garibesi," diyerek onları uyardı.

Ertesi gün torunlarının yaşadığı eve gittiklerinde gerçeği kendi gözleriyle gördüler. Böyle bir torunları olduğuna inanamayarak az kalsın düşüp bayılıyorlardı. "Yanmış bir kek gibi," dedi Aneu Stammler ve sandalyeye yığıldı.

Rosinah, Güzel'i girişte asılı duran salıncak-beşiğe yatırdı ve ziyaretçilere iki bardak soğuk limonata getirdi. "Dewi Ayu, güzel çocuklar doğurmaktan bıkmıştı, çirkin bir çocuğu olsun istedi ve oldu," dedi işaret diliyle.

Henri ve Aneu Stammler, Rosinah'ın söylediklerinden hiçbir şey anlamadılar. Rosinah'ı işaret dilini anlamayan insanlarla iletişim kurmak zorunda kalmaktan daha çok huysuzlaştıran bir şey yoktu. Ama nazik bir kadındı, o yüzden gidip bir defter aldı ve az önce onlara anlattıklarını yazdı.

"Peki ya diğer kızları?" diye sordu Henri.

Rosinah, Dewi Ayu'nun bir keresinde kendisine söylediklerini tekrarlayarak, "Erkeklerin çüklerini keşfettiklerinden beri buraya bir daha adımlarını atmadılar," diye yazdı.

Çift evi gezerek duvarda asılı fotoğraflara baktı. Ted ve Marietje Stammler'ın olduğu bir fotoğrafı görünce gözyaşlarına boğuldular. Rosinah bu ağlak yaşlılara bakıp başını salladı. Ağladıktan sonra şimdi de gülüyorlardı çünkü gençlik yıllarından kalma kendilerine ait bir fotoğraf görmüşlerdi. Rosinah el işaretleriyle salıncaktaki bebeğe, "Bir akıl hastanesinden az önce salıverildiklerine bahse girerim," dedi. Henri ve Aneu Stammler, Dewi Ayu'nun fotoğraflarını görünce resmen büyülendiler. Küçüklüğünden ve genç kızlığından birer fotoğrafı vardı. Araya savaş girdiğinden yirmili yaşlarından hiç fotoğrafı yoktu ama daha yaşlı hallerini

gösteren çok sayıda fotoğraf vardı, hatta bir tanesinde elli yaşlarındaydı. Kızlarının her yaşta aynı derecede büyüleyici bir güzelliğe sahip olması onları çok etkiledi. Birçok erkeğin idolü bir fahişe olması şaşırtıcı değildi.

Başka güzel genç kızlara ait fotoğraflar da vardı. Tur rehberi rolüne çabuk alışan Rosinah, "Beyaz yüzlü ve bir Japon gibi çekik gözleri olan Alamanda," diye açıkladı. "Shodancho adlı bir askerle evli ve Nurul Aini adında bir kızı var. Bu Dewi Ayu'ya en çok benzeyen ikinci kızı Adinda," diye yazdı Rosinah deftere. "Eski bir komünist olan Yoldaş Kliwon ile evli ve Krisan adında bir oğlu var. Üçüncü kızı, bir yerliden çok Avrasyalıyı andıran, kızların en güzeli, Maya Dewi. On iki yaşındayken şehrin en nefret edilen eşkıyası Maman Gendeng ile evlendi ve beş yıl bakire gelin kaldıktan sonra şimdi onun da nihayet Güzel Rengganis adında bir kızı var." Rosinah, Dewi Ayu'nun kızlarıyla hiç tanışmamıştı, bunları ona Dewi Ayu anlatmıştı.

Aniden odayı sarsan şiddetli bir gücün etkisiyle irkildiler. Odadaki hava birden emilip her yer buz kesmiş gibi, enselerindeki tüyler diken diken oldu.

"Aman Allahım," dedi Henri. "Bu da ne? Nasıl bir şer, nasıl bir güç bu?"

"Bilmiyorum, ama bu evde bir hayalet *var*. Öyle çok kötü niyetli bir hayalet değil ama bir garezi olduğu kesin."

"Komünist bir hayalet mi?" diye sordu Aneu Stammler kocasına iyice yakınlaşarak.

"Onlar sokaklarda geziyorlar, bu evde değil."

Duvardaki fotoğraflar bir esinti çıkmışçasına hafifçe sallanmaya başladı. Rosinah'ın elindeki defter açıldı ve kapandı. Bebek Güzel'in salıncağı öne arkaya hafifçe sallandı. Mutfaktan bir tabağın kırılma sesi geldi ve bir tava yerde tıngırdadı.

"Dewi Ayu'nun hayaleti mi bu?" diye sordu Aneu.

"Emin değilim," diye yazdı Rosinah. "Dewi Ayu bir keresinde Ma Gedik'in hayaletinin kendisini her yerde takip ettiğini ve onu korkuttuğunu söylemişti ama şimdiye kadar bize bir zarar vermedi."

"Ma Gedik kim?" diye sordu Henri.

"Dewi Ayu, eski kocası olduğunu söylemişti."

Doğaüstü olaylar son bulup duvardaki fotoğraflar tekrardan asıldıkları çivilerin üstünde düz ve hareketsiz durmaya başladıktan sonra Henri Stammler, "Bu şehirde çok fazla hayalet var," dedi ve soğuk limonatasını

kafaya dikerek sakinleşmeye çalıştı. “Duvarlarda Ma Gedik’in hiç fotoğrafı yok galiba.”

“Onu hiç görmedim ki,” diye yanıt verdi Rosinah.

Güzel doğmadan önce, Rosinah ve Dewi Ayu genellikle mutfakta ocağın önündeki ufak banka oturup birbirlerine hikâyeler anlatırlardı. Dewi Ayu, bir keresinde Rosinah’a Ma Gedik’in hikâyesini anlatmıştı. Ma Gedik’i çok sevdiği için onu kocası olmaya zorlamış ve onunla evlenmişti. Başka hiçbir erkeği o ihtiyar adamı sevdiği kadar sevmemişti. “Ama benimkinin karşılıksız bir sevgi olduğu gün gibi açıktı. Aslında, benim kötü bir cadı olduğumu düşünüyordu,” demişti Dewi Ayu gülerek. Onu daha görmeden sevmişti çünkü annesinin annesi onu çok seviyordu. “Zavallı âşıklar. Ma Gedik ve büyükannem Ma Iyang. Bir Hollandalının doymak bilmez açgözlülüğü ve şehveti yüzünden hem aşkları hem de hayatları mahvoldu,” demişti Dewi Ayu. “Asıl trajik olan, o açgözlü ve şehvetli Hollandalının benim öz dedem olması.” Dewi Ayu, bu trajik aşk hikâyesini duyduğu andan beri seviyordu Ma Gedik’i. Evde çalışan birileri ya da komşularından duymuş olmalıydı yaşananları. Dewi Ayu, Ma Gedik’le evlenemezse kendisini öldürecek noktaya gelmişti, bu yüzden onu adamlarına kaçırtıp zorla evlendi ama gerdek gecelerini hiç yaşamadılar. “Koşup kendini bir tepeden aşağıya attı.” O zamandan beri de hayaleti Dewi Ayu’yu gittiği her yerde takip ediyordu.

Stammler çifti, Ma Iyang ve Ma Gedik’in hikâyesini elbette biliyordu, ama Dewi Ayu’nun o Ma Gedik ile evlendiğini bilmiyorlardı.

“İşte Dewi Ayu, elli iki yaşına kadar Ma Gedik’in hayaletinin nefesi ensesinde yaşadı,” diye yazdı Rosinah.

“Peki ama neden fahişe oldu?” diye sordu Aneu.

Rosinah onlara Dewi Ayu’nun savaş sırasında başından geçenleri ve bir keresinde ona, savaş bittikten sonra sadece Mama Kalong’a olan borçlarını ödemek için değil, aynı zamanda birbirini seven başka çiftlerin Ma Iyang ve Ma Gedik’in başına gelenleri bir daha asla yaşamaması için fahişelik yapmaya devam ettiğini söylediğini anlattı. “Eğer bir erkek fahişeleri ziyaret ediyorsa, bir cariye almasına gerek yok demektir,” diye açıklamıştı Dewi Ayu. “Bir erkek bir cariye aldığında, muhtemelen o cariyenin sevgilisinin kalbini kırıyordur. Yani bir aşk heba oluyor ve hayatlar parçalanıyor. Ama fahişelere gittiği zaman, üzülen sadece zaten onunla evlenmiş olan ve kocasının geneleve gitmesine neden olacak yanlış bir şeyler yapmış karısı oluyor.”

“İşte Dewi Ayu bu yüzden fahişe oldu,” diye yazdı Rosinah. “Sanki hanımımın yaşam öyküsünü yazıyorum.” Ve güldü.

“Kızımızın aklı nasıl olur da böyle hastalıklı çalışabilir?” diye sordu Aneu kocasına.

“Onun hakkında kötü düşünme,” dedi Henri. “Birbiriyle evlenen abi ve kız kardeş olarak ondan daha iyi durumda değiliz, bunu unutmamalısın.”

Bunu kimse unutmamıştı; hikâyelerini sadece Dewi Ayu’dan duyduğu kadarıyla bilen Rosinah bile.

Hayalet, bu sefer masayı ve onunla birlikte üstündeki limonataları devirerek geri geldi.

Ancak hayaletlerle kimsenin başı Shodancho kadar dertte değildi. Katliamın üzerinden yıllar geçtikten sonra bile şiddetli uykusuzlukla boğuşuyor, sonunda uykuya dalınca da uyurgezerlik sorunu yaşıyordu. Komünist hayaletler devamlı ensesindeydi. Batak masasında bile oyununu sabote edip sürekli yenilmesine yol açıyorlardı. Hayaletlerin bitmek bilmeyen müdahaleleri onu delirtiyordu; sık sık giysilerini ters giyiyor, evden iç çamaşırıyla çıkıyor ya da kendi evi diye başkasının evine gidiyordu. Bazen de karısıyla seviştiğini düşünürken kendini tuvalet deliğini düzerken buluyordu. Küvette yıkanırken etrafında yapış yapış bir kan gölü oluşuyor, biraz araştırınca, çaydanlık ve termos dahil evdeki tüm suyun birden koyu kırmızı kana dönüştüğünü görüyordu.

Şehirdeki herkes hayaletlerden rahatsızdı ve onlardan ödü kopuyordu ama en büyük işkenceyi yaşayan kuşkusuz Shodancho’ydu.

Alınlarından oluk oluk kan akan hayaletler bazen yatak odası penceresinde beliriyor, bir şey söylemek istiyorlar da konuşmaya mecalleri kalmamış gibi inliyorlardı. Shodancho onları gördüğünde yüzünün rengi atıyor, çığlığı basıp olduğu yere siniyordu. Alamanda da gelip onu sakinleştirmeye çalışıyordu.

“Düşünsene, sadece bir komünistin hayaleti,” diyordu Alamanda, ama Shodancho bir türlü sakinleşemiyor ve Alamanda da hayaletleri kovmak zorunda kalıyordu. Hayaletler bazen gitmek bilmiyordu ve eğer bir şeyler istiyormuş gibi inlemeye devam ederlerse Alamanda onlara yiyecek içecek bir şeyler getiriyordu. Hayaletler büyük bir çölü aşıp gelmiş gibi içiyor, üç yıldır oruç tutuyormuş gibi yiyorlardı. Shodancho ancak hayaletler yiyip içtikten sonra ortadan kaybolduklarında rahatlıyordu.

Aslında, ilk başlarda bu kadar korkmuyordu. Kurşun yarası içindeki komünist hayaletlerden biri ortaya çıkıp *Enternasyonal* marşından bir bölüm okumaya başlarsa doğrudan silahını çekip onu vuruyordu. Önceleri, hayaletlerin ortadan kaybolması için tek el ateş etmesi yeterliydi ama bir süre sonra hayaletler bundan etkilenmez oldular. Shodancho şehrin dört bir köşesinde o kadar çok hayalet vurmuştu ki artık kurşun geçirmez olmuşlardı. Vücutlarında daha çok kurşun deliği açılıyor ve bu deliklerden kanlar fışkırıyor ama ortadan yok olmuyorlardı. Hatta Shodancho'ya iyice yaklaşıp oradan kaçmasına neden oluyorlardı; işte bu yaşadıklarından sonra Shodancho, hayaletlerden gerçekten korkmaya başladı.

Yaşadığı işkence yüzünden kafayı yemiş gibi davranan Shodancho aslında halüsinasyon görmüyordu. Onun gördüklerini diğer insanlar da görüyor ve onlar da aynı şekilde korkuyordu. Aradaki fark, Shodancho'nun hayaletlerden herkesten, özellikle de karısına kıyasla, çok daha fazla korkuyor olmasıydı. Alamanda artık onların varlığına alışmıştı ve bir noktada yaşamlarına musallat olmaktan sıkılacaklarını düşünüyordu.

Shodancho çok sayıda komünist öldürmüştü; intikam peşinde koşmaları şaşırtıcı değildi. Onların etrafında çok dikkatli olması gerekiyordu ama hayaletler ortada yokken bile sürekli büyük bir korkunun pençesinde yaşıyor, bu da hayatını içinden çıkılmaz bir kaosa doğru sürüklüyordu.

En kötüsü, artık on yaşında olan kızı da bu olanlar yüzünden sorunlar yaşıyordu. Ai, yani Nurul Aini, sürekli boğazına bir ambarella çekirdeği takıldığından şikâyet ediyor ve babasından boğazındaki çekirdeği çıkarmasını istiyordu. "Shodancho, Hayaletlerin işi bu," diyor, Ai de babasına inanıyordu. Bir tek annesi, kızının, yaşadığı korkunun etkisiyle gittikçe ondan uzaklaşan babasının ilgisini çekmeye çalıştığının farkındaydı.

İçindeki korku Shodancho'ya her türlü mantıksızlığı yaptırıyordu. Bir keresinde sokaklarda yaşayan deli bir adamın bir köpeğe vurduğunu gördü. Herkes Shodancho'nun köpekleri çok sevdiğini ve köpek yetiştirdiğini, gerilla yıllarında yaban köpeklerini evcilleştirdiğini bilirdi. O evsiz deli adamın köpeğe vurduğunu görünce çılgına döndü ve adamı eşek sudan gelinceye kadar dövüp hapse attı. Elbette, evsiz deli bir adamın sadece bir köpeğe vurduğu için adil yargılama olmadan askeri cezaevine atılması herkesi şaşırtmıştı. Alamanda bile buna anlam veremeyip kocasına gerçekte neler olduğunu sordu.

Shodancho, "Adamın içine bir komünistin hayaleti girmişti," dedi.

Daha sonra bir gün gece yarısı yüksek sesle şarkı söyleyen sarhoş bir balıkçı, o sırada şiddetli uykusuzluğunu yenip daha yeni dalmayı başarmış Shodancho dahil, herkesi uyandırdı. Shodancho derhal silahına davranarak sarhoş adamı bacağından vurdu ve ardından onu hapishaneye sürükledi.

"Delirdin mi sen?" diye sordu Alamanda. "İnsan sırf sarhoş olduğu için hapse atılır mı?"

"İçine bir komünistin hayaleti girmişti."

Artık sürekli, hoşuna gitmeyen bir şey yapan herkesi, içine hayalet girmiş olmakla suçluyordu. Meditasyon tutkunu o bildiğimiz sakin Shodancho'dan eser kalmamıştı.

Sonunda, 1976 yılında, Halimunda'da akıl hastanesi olmadığı için Alamanda onu Cakarta'ya götürüp hemşirelerin eline teslim etti. Bir hafta sonra eve döndü çünkü ne olursa olsun bakmak zorunda olduğu bir kızı vardı.

Shodancho bir süreliğine Halimunda'dan uzaklaşmıştı. Onun yokluğunda hayaletler ortadan kaybolmadı ama artık yaralı bedenlerini sergileyip acı dolu çığlıklar atmıyorlardı. Aslına bakarsanız, Shodancho şehir halkına hayaletlerden daha tehlikeli gelmeye başlamıştı çünkü hoşuna gitmeyen herkesi kafasına göre içine hayalet kaçmış olmakla suçluyor, işkence ediyor ve süresiz hapse atıyordu. O yüzden şehirden gitmesiyle herkes rahat bir nefes aldı.

Ama kısa süre sonra Shodancho döndü.

İlk söylediği şey, "Kahretsin!" oldu. "Oradaki doktorlar delirdiğimi düşünüyordu, ben de bir tanesini vurdum ve eve geldim."

"Kesinlikle deli değilsin," dedi Alamanda, "aklın biraz başında değil sadece."

"Boğazıma ambarella çekirdeği kaçtı, baba," dedi Ai.

"Ağzını aç da o küçük komünisti vurayım."

"Bunu yaparsan seni öldürürüm," dedi Alamanda.

Ai ağzını açabildiği kadar açsa da Shodancho ambarella çekirdeğine ateş etmedi.

Halimunda'ya geri dönmek, içindeki korkunun kaynağına geri dönmek demekti. Yanına yaklaşan hayaletleri kaçırmak için daha fazla köpek yetiştirmeye başladı. Kısmen başarılı da oldu ama hayaletlerden bazıları

çatıya uçup tavandan geri gelerek köpekleri atlatıyordu. O zamanlarda Shodancho yatakta bağırıp çağırıyor, Alamanda ise tüm istedikleri buymuşçasına hayaletlere yiyecek içecek ikram ediyordu.

"Bu hayaletleri bir tek Yoldaş Kliwon hizaya getirebilir," diye yakındı Shodancho.

Alamanda, "Krisan doğar doğmaz onu Buru Adası'na göndermen kötü olmuş o zaman," diyerek kocasına iğneleyici bir cevap verdi.

Bu doğruydu ve Shodancho bunu yaptığına çok pişmandı. Pişmanlığının sebebi, sözünü tutmadığından karısının ona öfkeli olması değildi. Kendi açısından baktığında, sözünü tutmuştu: Alamanda'ya verdiği tek söz Yoldaş Kliwon'un hayatta kalacağıydı ve hakikaten, adamın hayatını bağışlamıştı. Üstelik, en azılı komünistlerden Yoldaş Kliwon'un diğer komünistlerle birlikte Buru'ya sürgüne gönderilmesine karar veren en tepedeki generallerin bu kararlarını değiştirmelerini sağlayabilecek kadar güçlü değildi. Shodancho sadece Yoldaş Kliwon'un komünist hayaletleri dizginlemek için ortada olmayışına hayıflanıyordu. O adama ihtiyacı vardı; ya onun bir şekilde eve geri dönmesini sağlayacaktı ya da gönüllü sürgün hayatını seçecekti.

O, ikincisini seçti.

Doğu Timor'un işgal altında olduğuna dair raporlar geliyordu: Gerilla güçleri, Endonezya ordusunun başına bela olmuştu ve Shodancho oraya gitmeye gönüllü oldu. Hayaletlere "Sayonara," diyecek ve bu yaptığı karısı ve kızını arkada bırakmak anlamına gelse de Doğu Timor'a gidecekti. Generaller onun namını biliyordu ve işgal altındaki bölgelerde eski tüfek bir gerillanın deneyimlerine ihtiyaç duyuyorlardı.

Çok geçmeden herkes Shodancho'nun şehirden ayrılma planlarını konuşur oldu. Gideceği gün, Bağımsızlık Meydanı'nda askeri bando eşliğinde bir uğurlama töreni düzenlendi. Shodancho, askeri giysiler içinde, tam teçhizat, üstü açık bir cipten halkı selamlarken bir yandan da acı içindeki huzursuz hayaletlere alaycı bir ifadeyle gülümsedi. O ve adamları şehir sınırını geçip yavaşça gözden kayboldular.

Shodancho, karısı ve kızıyla vedalaşmayı unutmuştu.

"Ambarella çekirdeğini boğazımdan çıkarmadı bile," diye yakındı Ai.

Alamanda, "İnan bana, orada çok uzun kalmayacak," diyerek kızını teskin etti. "Halimunda'da dört dörtlük bir gerilla olabilir, ama Doğu Timor, Halimunda değil."

Ve haklı çıktı. Shodancho, altı ay içinde, kaval kemiğine saplı bir kurşunla eve gönderildi. Şehir halkı asla ondan kurtulamayacağa benziyordu.

Karısına o boktan yerde savaşmanın ne kadar zor olduğundan yakınarak ani eve dönüşü konusunda kendini rahatlatmaya çalıştı. "O kurak yerde ne uğruna savaştıklarını anlamıyorum." Alamanda kurşunu çıkarttırmak için onu hastaneye götürmeyi denedi ama Shodancho kabul etmedi. Artık canının yanmadığını, sadece biraz topalladığını söyledi. Kurşunun acı bir hatıra olarak olduğu yerde kalmasını istiyordu: "Çünkü beni vuran adam nişan alırken *Enternasyonal* marşını söylüyordu. Görünen o ki, şu komünist baş belaları her yerdeler."

Bir süre sonra Yoldaş Kliwon'un kütüphanesi kapanmak zorunda kaldı. Azılı komünist kimliğiyle okul çağındaki çocuklara hiçbir eğitici içeriği olmayan boktan kitaplar okutarak zihinlerini zehirlediğine dair etrafta kötü dedikodular çıkmıştı. Bu saçma söylentiler Yoldaş Kliwon'u çileden çıkarsa da Adinda onu sakinleştirmeyi başardı. Sonunda kütüphaneyi kapattı ve kendi çocuğu büyüdüğünde hepsini okumasını sağlayacağına yemin ederek kitapları kaldırıp sakladı; böylece insanlar çocuğun ahlakının bozulup bozulmadığını kendi gözleriyle görebileceklerdi.

"Çocuklara eğitici içeriği olmayan boktan kitaplar sunmak istemiyor değilim; problem şu ki, sahip olduğum eğitici içeriği olmayan boktan kitapları çoktan yaktılar," diyordu.

Shodancho gizli bir ortakla sermayelerini birleştirerek daha yeni bir buz fabrikası açmıştı. Kütüphanesini kapatmak zorunda kaldıktan sonra Yoldaş Kliwon'un sıkıntı çektiğini biliyordu, bu yüzden ona işletmeci ortak olarak fabrikada kendisiyle birlikte çalışmasını teklif etti. Bu, son derece gelecek vaat eden bir işti. Sıradan balıkçıların yanı sıra Komünist Parti'nin dağılmasıyla (ki bu Balıkçılar Sendikası'nın kapanması demekti) artık büyük gemiler de Halimunda sularında avlanıyordu ve hepsinin buza ihtiyacı vardı. Yoldaş Kliwon bu teklife sıcak bakmadı. Nedenlerini söylemedi; belki ideolojikti, belki de infaz edileceği gün yaptıklarından sonra Shodancho ve karısından daha fazla yardım almaktan rahatsızlık duyduğundandı. Bu iş yerine kuş yuvası avcılığı yapmayı seçti. Çinli tüccarlar, kuş yuvalarını çok yüksek fiyatlara alıp onları büyük şehirlerde ve yurtdışında satıyorlardı. Sade makarnadan daha lezzetli olmadığını düşündüğü kuş yuvalarını kimin yiyeceği Yoldaş Kliwon'un umurunda

değildi; yuvaların kuşların salyalarından yapıldığı söyleniyordu ama kuş bokundan da yapılsa Yoldaş Kliwon'a fark etmiyordu. Tek düşündüğü, yuvaları toplamak ve Çinli aracılara satmaktı. Bu motivasyonla, ekipteki dördüncü kişi olarak yeni tanıştığı bir avcı ekibine katıldı.

Burundaki orman boyunca yükselen dik yamaçlarda büyüklü küçüklü mağaralar vardı; kimi yükseklerde kimi alçaklarda. En alçaktakiler ancak sular çekildiğinde gözle görülür oluyordu. İşte bu mağaralara girip çıkarak yuva yapan siyah güzel kuşlar vardı.

Ekip ava genellikle geceleri çıkıyordu. Yanlarında kafesler, fenerler, biraz yiyecek ve –kuşlar yaşadıkları mağaraları yılanlarla paylaştığı için– panzehir oluyordu. Dört avcı, motor kullanmadan, küreklerle ilerleyerek sessizce yamaçlara yanaşıyordu. Bazen işbirliği yapıp bazen mağaraların ağızlarını kapatan kararsız dalgalar yüzünden çok sabırlı olmaları gerekiyordu. Kimi zaman haber vermeden kopup gelen bir dalga onları mağaranın içine hapsedebiliyordu. Bunların hiçbiri olmazsa, bir mercan kayalığına demir atıyor ve yüksekteki mağaralara ulaşmak için hayatlarını riske atıp güvenlik halatlarıyla yamaçlara tırmanıyorlardı. Bu yaptıkları çok zor ve yorucu bir işti, hatta bazen uygunsuz hava koşulları yüzünden günlerce beklemek zorunda kalıyorlardı. Ama avdan kazandıkları para dördünü de ihya ediyordu. Yoldaş Kliwon, tarlalarından ya da kütüphanesinden kazandığından çok daha iyi kazanıyordu.

Kliwon bir ay boyunca kuş yuvası avcılığı yaptı, Adinda ise korku içinde yeni doğan bebeğiyle evde onu bekledi. Ama bir gece avcılardan biri yamaçtan kayıp düştü ve mercan kayalıklarına çakıldı. Acil müdahaleye ya da hastaneye götürülmesine gerek kalmadı çünkü hemen oracıkta ölüverdi. O gece bir sürü kırlangıç yuvası toplamışlardı ama artık bunun bir anlamı yoktu çünkü eve arkadaşlarının cesediyle dönüyorlardı. O yuvaların satışından kazandıkları tüm parayı ölen arkadaşlarının ailesine verdiler. Ardından önce Yoldaş Kliwon, sonra diğer iki arkadaşı kuş yuvası avcılığını bıraktılar. Kuşlar yuva yaptıkça elbette başka avcılar çıkacak, başka ölümler yaşanacaktı ama Yoldaş Kliwon bu tehlikeli işi unutmaya karar vermişti. Çünkü ölürse arkasında dul bir kadın ve yeni doğmuş bir bebek bırakacaktı. Ve o bunu yapmak istemiyordu.

Yapacak yeni bir iş bulmak için uzun süre beyin patlattı. O sıralarda Halimunda tatil merkezine dönüşmüştü. Ormanla örtülü burunun oluşturduğu iki harika koyuyla zaten sömürge döneminden beri gözde bir sayfiye beldesi olan Halimunda'da yeni yönetim başa geçtikten sonra şehri

bir tatil merkezi olarak iyice parlatmaya başladı. Yan sokaklarda birçok yeni otelle hediyelik eşya dükkânı açıldı. Basit büfeler balık restoranlarına dönüştürüldü, yeni asfalt dökülerek yollardaki çukurlar kapatıldı. Şehir, çoğu muhteşem güzellikteki plajlarında yüzmek için uzak mesafelerden gelen yerli ve yabancı turistlerin akınına uğradı. Yüzmek için batıdaki koy tercih edilirken, doğudaki koy liman ve balık hali oldu. Yoldaş Kliwon, bir yandan yüzmeye gelen turistlerin ihtiyaçları üzerine kafa yorarken diğer yandan bu ihtiyaçlar doğrultusunda kendi yapabileceklerini düşündü. Ve sonunda aradığı cevabı buldu.

"Mayo yapacağım," dedi Adinda'ya.

Bu fikir Adinda'ya bile saçma geldi. Ancak Yoldaş Kliwon kararlıydı. Bir Singer dikiş makinesi satın aldı. Mayoları olabildiğince ucuza satmak istiyordu çünkü büyük ihtimalle turistler onları birkaç gün kullanıp atacaktı. Bunun için, en ucuz kumaşı bulması gerekiyordu. Gidip annesine sordu.

"Un ve pirinç çuvalları," dedi Mina. "Pantolon ceplerini astarlarken genellikle onları kullanıyorum."

Yoldaş Kliwon önce çuvalların üzerindeki damgaları silmek için ağartma teknikleri üzerinde çalıştı. Ardından düz kumaşı şort mayo formunda kesmeye hazır hale getirdi. Esasen ürettiği şortlar, çiftçilerin tarlalarda giydiklerinden çok farklı değildi. Dikmeden önce mayoları serigraf baskıyla renklendirerek onları farklı bir görünüme kavuşturdu. Mayolardaki imgeleri vasat bir ressamın becerisiyle kendi tasarlıyordu; bu bazen adını bile bilmediği parlak renkli balıklar, bazen yaprakları fondaki turuncu renginde batan bir güneşin önünde rasgele kıvrılan hindistancevizi ağaçları oluyordu. Her resmin altında büyük harflerle "Halimunda" yazıyordu. Böylece turistler isterlerse bu mayoları şehirden bir hatıra olarak evlerine de götürebilirlerdi.

Sahil boyunca dizili bambu ve muşambadan oluşan derme çatma dükkânlara dağıttığı şort mayolara turistler büyük ilgi gösterdi; belki ucuz olduklarındandı, belki tasarımları ilgi çekiyordu, ama en önemlisi, yüzmek için mayo gerekiyordu. Tezgâh sahipleri daha fazla mayo sipariş etti ve Yoldaş Kliwon daha fazla çalışmak zorunda kaldı. Adinda'nın elinden iyi kötü dikiş geliyordu ama Krisan'la ilgilenmesi gerektiğinden daha çok işin muhasebe kısmıyla meşgul oluyordu. Yoldaş Kliwon, siparişlere yetişemeyeceğini anlayınca işin bir kısmını annesine devretti. Bir ay içinde Mina da siparişlere yetişemez olunca Kliwon, üç yeni dikiş makinesi satın alıp üç terzi ve bir serigrafı ustasını işe aldı. Kalıpları ve tasarımları hâlâ

kendi yapıyordu. İşler gayet tıkırındaydı. Yoldaş Kliwon, ufak çapta bir kapitaliste dönüştüğünü umursamadığını fark etti.

Belki geçmişini unutuyordu ama ne olursa olsun Yoldaş Kliwon, yolunda giden işleri, güzel karısı ve sağlıklı bebeğiyle geçirdiği güzel günlerin keyfini çıkarıyordu. Tabii ki zamanla, özellikle Çin'den ve Padang'dan gelen işçilerle, rekabetçi bir pazar oluştu ama Yoldaş Kliwon'un mayoları Halimunda'daki en gözde mayolar olmaya devam etti ve Kliwon son zamanların en büyük ticari başarısını elde etti.

Ama mutlu günler, belediye başkanının planlarıyla sona erdi ve Yoldaş Kliwon, bildiğiniz o *eski* Yoldaş Kliwon olmaya geri döndü.

Halimunda tatil merkezi olarak ön plana çıkınca, açgözlü belediye başkanı kıyı şeridindeki arazileri büyük oteller, restoranlar, barlar, diskolar, kumarhaneler, hatta belki Mama Kalong'un genelevinden daha iyi genelevler inşa etmeleri için müteahhitlere peşkeş çekme hayalleri kurmaya başladı. O arazilerin büyük kısmı balıkçılara aitti. Kıyı şeridinde yol boyunca uzanan, resmi bir sahibi olmayan ve derme çatma hediyelik eşya dükkânlarıyla dolu bir arazi parçası daha vardı. Yerel yönetim başta balıkçılara nazikçe yaklaşıp araziyi satıp satmayacaklarını sordu ve dükkân sahiplerini nazikçe dükkânlarını yakında kurulacak sanat pazarına taşımaya ikna etmeye çalıştı. Balıkçıların çoğu atalarından miras kalan topraklardan çıkmayı reddetti; aileleri nesillerdir burada yaşıyordu. Tuzlu deniz havasını koklamadan yaşayamayacakları için asla denizden uzağa taşınmayacaklarını söylediler. Dükkân sahipleri de taşınmak istemiyordu çünkü vaat edilen sanat pazarı hareketli kıyı şeridinden çok uzağa kurulacaktı.

Askerler, eşkıya çetelerinin de desteğiyle gelip halka gözdağı verdi. Fakat balıkçıların hemen korkup sindiğini sanmayın; onlar açık denizde her gece ölümle burun buruna gelen insanlardı. Balıkçıların kararlılığını gören dükkân sahipleri de direnmeye devam etti. Balıkçıların ve dükkân sahiplerinin direnişi kırılamayınca zor kullanma aşamasına geçildi. Belediye başkanı kumsala gelip bir konuşma yaptı ve okyanus ve sokak arasındaki arazinin sahipsiz olmadığını, esasen devlete ait olduğunu ve yakında buldozerlerin gelip tüm dükkânları yıkacağını söyledi.

Yoldaş Kliwon, *eski* Yoldaş Kliwon'a arkasını dönüp gözlerinin önünde böyle bir şeyin yaşanmasına izin veremezdi. Tabii, dayanışma ruhuyla mı hareket ediyor yoksa kendi işi tehlikeye girdiği için mi böyle davranıyor, kimse bilmiyordu. Balıkçılar, dükkân sahipleri ve onlara destek veren birçok başka kesimden insanı bir araya getirip büyük bir gösteri düzenledi. Bu, Komünist Parti'nin dağılışından sonraki en büyük gösteriydi. Ordu duruma el koyana kadar derme çatma dükkânlarını yıkmaya gelen buldozerlere karşı yollara barikat kurdular. Yoldaş Kliwon, en önde durup direnişin başını çeken isimdi.

Direnen kalabalıklar arasında komünist avına çıkan istihbaratçılar, Yoldaş Kliwon'u hemen tanıdılar. Gelen raporlar doğrulatıldı ve kısa süre içinde söz konusu kişinin su katılmamış bir komünist olduğu teyit edildi. Generallerin isteği üzerine Yoldaş Kliwon'u tutuklamak zorunda kalan Shodancho, neden böyle aptalca bir işe giriştiğini sorarak ona çattı.

"Ben bir komünistim, hangi komünist olsa benim yaptığımı yapardı," dedi Yoldaş Kliwon.

Sonuçta Bloedenkamp'a gönderilen Kliwon eski dava arkadaşlarından bazılarının hâlâ orada tutulduğunu gördü. Kliwon'un ölmemiş olduğuna ve dahası, bu kadar uzun zaman sonra Bloedenkamp'a gelmesine çok şaşırdılar. Yaşam koşulları iç parçalayıcı olsa da –aç, çıplak ve ziyaretçiden mahrum– orada birçok tanıdık yüz görmek Kliwon'u rahatlattı. Eski komünistlerin günleri, asker ve gardiyanlar tarafından sorgulanıp işkence görmekle geçiyordu. Yoldaş Kliwon ise, adı çıktığından, aynı muameleyi çok daha sert ve sadistçe tattı.

Shodancho, "Güven bana, o yaşayacak," diyerek karısının öfkesini yatıştırmaya çalışıyordu. "Ölse bile, sen de ben de çok iyi biliyoruz, komünistler hep hayalet olup geri dönüyorlar."

"Git bunu karısına ve oğluna anlat," dedi Alamanda.

Kısa bir süre sonra Bloedenkamp'taki siyasi tutuklu komünistlerin hepsi, istinasız, Buru Adası'na gönderildi. Orada başlarına ne geleceğini kimse bilmiyordu. Belki sömürge döneminin Boven Digul'u, belki Nazi toplama kampları gibi bir yerdi. Mahkûmlar orada ağır koşullarda zorunlu çalışma ve öncekilerden çok daha korkunç cezalarla karşılaşmayı bekliyorlardı. Yoldaş Kliwon, annesine, karısına ve oğluna veda etme fırsatı bulamadı. Sadece, askeri bir gemi, mahkûmları Endonezya takımadalarının en doğusundaki uzak adaya götürmeden önce kendisini ziyaret etmeyi başaran Shodancho'ya veda edebildi.

“Karına ve çocuğuna göz kulak olacağım,” dedi Shodancho ona.

Shodancho eve dönünce, “Bak şimdi de onu Buru Adası’na gönderdiler,” dedi Alamanda, “orada zorla odun kestirip açlıktan öldürecekler onu.”

“Şöyle düşün, başına gelenlerin tek sorumlusu kendisi. Bir komünist, her zaman komünisttir; öfkeli ve saldırgan. Ben cumhurbaşkanı değilim, kimseyi affetme yetkim yok, başkomutan da değilim; sadece küçük bir karargâhın *shodancho*’suyum.”

“Ve hâlâ gidip Adinda ile oğluna tek kelime etmedin.”

Bunun üzerine Shodancho Adinda’yı görmeye gitti ve ona tüm kalbiyle olanlardan büyük üzüntü duyduğunu ama Yoldaş Kliwon’un Bloedenkamp’a, ardından da Buru Adası’na gönderilmesini engelleyecek gücü olmadığını anlattı. Bu karmaşık, siyasi bir meseleydi.

“Bana en azından şunu söyle, Shodancho, onu orada ne kadar tutacaklar?”

“Bilmiyorum,” diye yanıt verdi Shodancho. “Belki yeni bir darbe olana kadar.”

Krisan babasını hiç tanımadı çünkü Yoldaş Kliwon, Bloedenkamp’a, ardından da Buru Adası’na gönderildiğinde daha bebekti. Babasını sadece annesinin anlattığı ya da Alamanda ve Shodancho’nun hikâyelerinden dinlediği kadarıyla tanıyordu. Yoldaş Kliwon, 1979 yılında, Buru Adası’nda kalan son mahkûm grubuyla birlikte eve gönderildi. Adinda onun eve dönüşüyle mutluluktan havaya uçmuştu ama Krisan annesinin mutluluğunu paylaşamıyordu. Yoldaş Kliwon eve döndüğünde Krisan on üç yaşındaydı ve ona göre babası sanki aniden evlerine taşınan bir yabancıydı.

Sürekli adamı dikkatle inceliyordu, özellikle de yemek masasında karşısında otururken. Karşısındaki adam, annesinin gösterdiği eski fotoğraflara kıyasla çok daha zayıftı. Daha önce yüzü sinekkaydı tıraşlıyken, şimdi bıyık, sakal ve favorilerini uzatmıştı ve saçları dalga dalga boynuna kadar iniyordu. Babasının eve gelince ilk iş hâlâ gardıropta duran ahı gitmiş vahı kalmış kepine koşması Krisan’ı son derece şaşırtmıştı. Kepin rengi o kadar solmuştu ki, siyah mı, kahverengi mi yoksa gri mi, artık anlaşılmıyordu. Kliwon şapkayı eline alıyor, hafifçe vurup okşuyor ve her seferinde başına hiç takmadan gardıroptaki yerine geri koyuyordu.

Yoldaş Kliwon sürgünden döndükten sonra pek konuşmaz oldu. Krisan onun bir zamanlar büyük mitinglerin usta hatibi olmasına hayret ediyor, bunun gerçek olup olmadığını sorguluyordu. Belki geceleri yatakta

uzanırlarken annesiyle daha çok konuşuyordu ama Krisan ile pek konuşmuyordu. Ona sadece, "Nasılsın, oğlum?" veya "Kaç yaşındasın şimdi?" diye soruyordu. Bu soruları o kadar sık tekrar ediyordu ki Krisan babasının aklını yitirmiş olmasından korktu. Daha elli yaşına bile gelmeden, belki şimdiden bunamıştı. Babasının kaç yaşında olduğunu bilmiyordu Krisan. Belki kırktı. Ama yaşlı ve zayıf görünüyordu, acınası bir haldeydi ve hep yırtık pırtık giysiler içinde dolaşıyordu. Bu durum Krisan'ı bunalttı.

Belki Krisan sürekli onu incelediği için Yoldaş Kliwon da kendini tuhaf hissediyordu. Ne düşündüğünü anlamaya çalışıyormuş gibi uzun uzun oğluna bakıyordu.

Yoldaş Kliwon günlerce evden çıkmadı. Ziyaretine gelen olmadı çünkü gizlice gelmişti ve Adinda ile Krisan hiç kimseye bundan bahsetmemişti. Huzuru kaçsın istemiyorlardı; kendini hazır hissedene kadar eve döndüğünü kimse bilmesindi. Shodancho ile karısının bile haberi yoktu, hatta Mina'nın da.

Krisan bir keresinde yemek yerlerken, "Buru Adası nasıl bir yerdi?" diye sordu.

"Orada yiyebileceğin en iyi yemek genellikle tuvalette buldukların oluyordu," diye cevap verdi Kliwon.

Bu yanıttan sonra masadaki hava gerginleşti. Adinda Krisan'a bir işaret yaptı ve ondan sonra bu konu üzerine bir daha konuşulmadı. Yoldaş Kliwon asla Buru Adası hakkında konuşmak istemiyordu ve ne Adinda ne Krisan bir daha ona soru sormaya cüret edebildi.

Hiç konuşmayan ve evden hiç çıkmayan Yoldaş Kliwon'un üzerine giderek daha büyük bir kasvet çöküyor gibiydi. Belki kendini yıllar önce ayrıldığı evine yabancılaşmış hissediyordu. Belki komünistlerin hayaletlerinin şehirde cirit attığının farkındaydı ve bu onu üzüyordu. Bir keresinde kapı çaldı ve Krisan açtı. Karşısında yırtık pırtık kıyafetler içinde, göğsündeki kurşun yarasından kanlar boşalan bir adam duruyordu. Krisan çığlık atmak üzereyken babası geldi ve adamla konuşmaya başladı.

"Nasılsın, Karmin?"

"Berbat, yoldaş," dedi yaralı adam. "Ölüyüm."

Krisan'ın yüzü kireç gibi bembeyaz oldu, duvarın dibine büzüştü. Yoldaş Kliwon, bir kova su ve bir havlu alıp hayaletin yanına gitti. Şefkatle ve özenle, kanının akması durana kadar yarasını temizledi.

"Bir fincan kahve ister misin?" diye sordu Yoldaş Kliwon. "Ama maalesef gazetemiz yok."

Babasının böylesine ürkütücü bir hayalete bu kadar yakın durabildiğine inanamayan Krisan onları izlerken kahvelerini içtiler. Geçmiş yıllar hakkında konuşup sessizce güldüler. Kahvesini bitiren hayalet evden ayrılırken Yoldaş Kliwon ona sordu:

"Nereye gidiyorsun?"

"Ölülerin diyarına."

Hayalet gözden kaybolunca Krisan yere düşüp bayıldı.

Ne zaman bir komünistin hayaleti onu ziyaret etse, Yoldaş Kliwon daha da kötü oluyordu. Belki onlar için üzülüyordu, belki de başka bir şeyler vardı. Babasını tanıma fırsatı bulamadığı on üç yıl geçiren Krisan, hayaletleri kıskanıyordu. Babasının onlar yerine kendisiyle konuşmasını istiyordu ama yemek masasında yaşanan olaydan sonra ona soru sormaya cesaret edemiyordu.

Bir gün, Yoldaş Kliwon, Adinda'ya, "Shodancho nasıl?" diye sordu.

"Komünist hayaletler yüzünden kafayı yemiş durumda."

"Onu ziyaret etmek istiyorum."

"Etmelisin," dedi Adinda. "Belki sana iyi gelir."

Rüzgârın tepelerden estiği ılık bir öğleden sonraydı. Kliwon'u yolda yürürken gören bazı komşuları büyük şok yaşadı. Shodancho'nun evi kendi evlerinden görünüyordu, kapıya varması bir dakikasını aldı. Kapıyı Alamanda açtı ve tıpkı diğer komşuları gibi o da büyük şok yaşadı.

"Bir hayalet değilsin, değil mi?" diye sordu Alamanda.

"Yaşayan komünistlerden korkuyorsan, korkunç bir yaratık sayılırım."

"Demek eve döndün."

"Sonunda gönderdiler."

"İçeri girsene."

Yoldaş Kliwon salonda bir sandalyeye oturdu. Alamanda ona içecek bir şeyler getirmeye gitti. Döndüğünde, Yoldaş Kliwon, Shodancho'yu sordu.

"Ya komünist hayaletleri vurmak için şehrin bir ucuna gitmiştir," dedi Alamanda, "ya da pazarda kâğıt oynuyordur."

Bunun üzerine başka bir şey söylemediler. Yoldaş Kliwon, Nurul Aini'yi merak ediyordu, ama Alamanda ona, şefkat ya da başka bir his eşliğinde öyle sıcak bakıyordu ki… Nerede ve ne zaman hatırlamıyordu ama bu bakışı daha önce gördüğünden emindi. Düşüncelere daldı ve küçük kızı unuttu gitti. Ai ya bir yerlerde oynuyordu ya da Güzel Rengganis'in evindeydi, ama şimdi bunun bir önemi yoktu. Yapmak istediği tek şey

karşısındaki kadının, yıllarca önce çok yakından tanıma fırsatı bulduğu gözlerinin içine bakmaktı.

Sürgünde geçirdiği uzun yıllar boyunca beyni hasar görmüştü ve artık anlayışı yavaşlamıştı. Ama biraz sonra hatırladı ve anladı. Evet, doğruydu, bu bakışı tanıyordu. Bu, Alamanda'nın uzun yıllar önce kendisine doğrulttuğu sevgi dolu bakışın aynısıydı; bir tek, o zamanlar Alamanda'nın gözleri daha küçüktü. Alamanda'nın, bir kedi yavrusunun sırtını okşayan bir kadının dokunuşu kadar yumuşak ve şefkat dolu o bakışı, şimdi duyduğu özlemin ateşiyle yanıyordu. O bakışı tanıdı ve onu unutabildiği için ne kadar aptal olduğunu düşündü. Tutku dolu o bakışa aynı şekilde karşılık verdi ve bir anda acınası, üzgün bir ihtiyardan uzun zaman önce kaybettiği aşkını geri kazanmış bir adama dönüştü.

Ve olaylar şöyle gelişti:

İkisi birden ayağa kalktı. Tek kelime etmeden birbirlerinin kollarına atladılar ve sarılıp ağladılar. Bu durum çok uzun sürmedi çünkü tıpkı badem ağacının altında yaptıkları gibi, ateşli bir şekilde uzun uzun öpüşmeye başladılar. Sonunda kanepeye uzanıp birbirlerini hızlıca soydular ve vahşice, çılgınca seviştiler.

Sevişmeleri bittiğinde, en ufak bir pişmanlık bile duymadılar.

Yoldaş Kliwon eve döndüğünde karısı onu kapıda bekliyordu. Yüzüne yansıyan mutluluğu saklayıp eski üzgün haline dönmeye çalıştı ama Adinda'yı kandırması mümkün olmadı.

"Hayaletler anlattı," dedi Adinda, "yani Shodancho'nun evinde ne yaptığını biliyorum. Seni mutlu ettiyse benim için sorun değil."

Bunu duymak Kliwon'un canını çok sıkmıştı. Yaptığı şeyden pişmanlık duymuyordu ama birdenbire içini büyük bir utanç kaplamıştı. Yıllardır eve dönmesini bekleyen ve aniden ortaya çıktıktan sonra da ilk yaptığı şey ona ihanet etmek olmasına rağmen *Seni mutlu ettiyse benim için sorun değil*, diyen karısının karşısında kendini çok kirlenmiş hissediyordu.

Yoldaş Kliwon hiçbir şey söylemeden doğrudan misafir odasına gidip kendini odaya kilitledi ve ertesi gün dahil hem Adinda'nın hem Krisan'ın defalarca kapıyı çalıp onu yemeğe çağırmasına rağmen odadan çıkmadı. Sabah kahvaltı vakti gelince Adinda ve Krisan sırayla kapıyı çalmaya devam ettiler ama Yoldaş Kliwon'dan çıt çıkmıyordu. Artan bir endişe ve kuşkuyla kapıya daha sert vurmaya başladılar ama hâlâ bir yanıt yoktu.

Sonunda Krisan mutfağa giderek güvercinlerine kafes yapmak için kullandığı baltayı aldı ve Adinda'nın bakışları altında kapıyı kırdı. Kapı

ortadan yarıldı ve birkaç darbeden sonra Krisan'ın elini sokup arkadan kilidi açmasına yetecek büyüklükte bir delik açıldı. Yoldaş Kliwon'u bir kirişe bağladığı çarşafla kendini asmış buldular; ölmüştü. Krisan gördüğü manzara karşısında düşüp bayılan annesini tuttu.

Yoldaş Kliwon'un geri döndüğü haberi, onu gören komşular aracılığıyla hızla yayıldı. Ama herkes için artık çok geçti. Görebildikleri tek şey, mezarlığa giden tabuta eşlik eden konvoy oldu. Tıpkı, babasını tanıma fırsatını hiç bulamamış ve bir daha asla bulamayacak olan Krisan gibi, geç kalmışlardı. Bir haftadan bile az, çok kısa bir süreliğine bir araya gelmişlerdi ve bu süre bir babayla oğulun birbirlerini tanıması için yeterli değildi. Yoldaş Kliwon'un ölümü en çok Krisan'ı hayal kırıklığına uğratmıştı. Babasının eski fotoğraflarda taktığını gördüğü ahı gitmiş vahı kalmış kepi miras olarak aldı ve hem teselli bulmak hem de kendini babasına yakın hissetmek için sık sık takmaya başladı.

Artık şehirde bir komünist hayalet daha vardı ama şükürler olsun ki kimseye görünmüyordu.

15

GÜZEL RENGGANIS'IN bir oğlan doğurduğu gün Halimunda halkı tüm sabah ritüellerini bir kenara bırakıp bebeği görmek için kızın evine akın etti. Tavuklarına kepek lapası vermek ya da bulaşıkları yıkamak için leğenlerini doldurmak gibi işlerinden feragat etmeleri için birçok nedenleri vardı. Birincisi, Güzel Rengganis Halimunda'da tanınan bir isimdi, özellikle de Yılın Plaj Güzeli seçildikten sonra. İkincisi, şiddetle nefret etmelerine rağmen çok iyi tanıdıkları Maman Gendeng'in kızıydı. Üçüncüsü ve en önemlisi, şehrin uzun tarihinde genç bir kızın bir köpeğin tecavüzüne uğradıktan sonra doğum yapması, görülmüş şey değildi.

Ebe, Güzel'in karnından çıkan bebeğin hakiki bir insan yavrusu olduğunu söylediğinde şehir, kızın Halimunda'da –gece gökyüzünde gördüğünüz yıldızlar gibi– her yerde görebileceğiniz türden kara burunlu kahverengi bir köpeğin tecavüzüne uğradığı dedikodusuyla çalkalanıyordu. Dedikoduya göre olay, aşağı yukarı dokuz ay önce teneffüs zili çaldıktan kısa bir süre sonra okulun tuvaletinde gerçekleşmişti.

Her şey, Güzel'in iddiaya girme sevdasıyla başladı. Bu huyunu babasından almıştı. Yaramaz arkadaşları onunla beş şişe limonata içmesi için iddiaya girdi. Ona eğer bir damla bile kalmadan beş şişeyi de bitirirse içtiği limonataların parasını ödeyeceklerini söylediler. O da bunu yaptı. Ama ders zili çaldığında altına işeyecek haldeydi. Zamanlaması çok kötüydü çünkü diğer öğrenciler de teneffüsü uzatıp dersten kaytarmak için tuvalete gidiyordu; Halimunda okullarında nesilden nesile aktarılan bir gelenekti bu. Tuvaletlerin önünde ölümüne bir kuyruk vardı; sıranız gelene kadar donunuz ya da eteğiniz çoktan ıslanmış olabilirdi. Ama sınıfa gidip oturduğunuz yere işeme riskini almak da çok akıllıca olmazdı; avanak Güzel Rengganis bile bunu biliyordu. O yüzden hızla kantinde şamata yapan arkadaşlarının yanından ayrılıp o bitmek bilmez sıraya girmeye gitti.

Okul binasının arkasında sıralanmış on dört tane tuvalet kabini vardı. Öğrenciler bunlardan on üç tanesinin önünde sıraya girmiş bekliyorlardı.

Muhtemelen işemek ya da sıçmak yerine müdürden gizli sigara içmeyi planlıyorlardı. En sondaki kabin yıllardır kullanılmıyordu. Bir söylentiye göre bir kız orada kendini öldürmüştü. Diğer bir söylentiye göreyse başka bir kız orada doğum yapmış ve piçini boğarak öldürmüştü. Bu söylentileri doğrulamak mümkün değildi ama kesin olan bir şey vardı ki o tuvalet her şeyden çok içinde kötü ruhlar barındıran bir kafese benziyordu.

Sömürge döneminde bir kakao ve hindistancevizi plantasyonunun yanına inşa edilen okul, eskiden bir Fransiskan okuluydu, Hollandalılar ülkeyi terk ettikten sonra ulusal yönetimin eline geçmişti. On dördüncü tuvalete dair en akla yatkın açıklama, bir noktada çatısından içeriye bir hindistancevizi ya da ağaç dalının düştüğü ve okulun o tuvaleti hemen tamir edecek parayı bulamamış olmasıydı. Zaman geçtikçe, çatıdaki delikten düşen kakao yaprakları ıslanıp çürüdükten sonra, burada oluşan pisliğin altına kertenkeleler yuva yapmış ve örümcekler ağlarını örmüştü. Tuvalet deliğindeki su, sivrisinek yumurtaları, alg ve otlarla kaplıydı; sifon hiç çekilmeden defalarca işenmiş de olabilirdi. Her hâlükârda o tuvalet artık oldukça dehşet verici bir yere dönüşmüştü ve kimse kapısının önünde durmaya bile cesaret edemiyordu.

Kısacası, yıllardır kaderine terk edilmiş durumdaydı; ta ki Güzel Rengganis içeri girinceye kadar. Mesanesindeki beş şişe limonata isyan etmeye başlayınca o korkunç tuvalete girmekten başka şansı kalmamıştı. Yaklaşıp içeriye baktı ve kakao yapraklarını koklayarak çatıdaki delikten düşen bir kedinin izini sürmekle meşgul olan bir köpek gördü. Köpek, yaban köpeği ile sokak köpeği kırmasıydı. Kahverengi tüyleri ve kara bir burnu vardı. Güzel Rengganis'in onu dışarı atacak zamanı yoktu. İçeri girdi. Kapıyı kapatıp kilitledi. Bir köpekle sıkışıp kaldığı bu daracık alanda hareket dahi edemiyordu. Anlaşılan beş şişe limonatadan daha fazla sıvı ihtiva eden çişini daha fazla içinde tutamadı. Donunu bile indirmeye fırsat bulamadan kasıklarından ve baldırlarından aşağıya inmeye başlayan ılıklık çoraplarını ve ayakkabılarını ıslattı.

Ardından, avanaklığı ile on altı yıllık hayatında yarattığı sayısız kargaşaya bir yenisini ekledi: Sınıfa anadan doğma girdi. Tüm sınıf arkadaşları oldukları yerde donup kaldı, ellerinden kitaplarını düşürenler, ayakları takılıp yere düşenler oldu. Tahtanın kirliliğinden yakınmaya hazırlanan yaşlı matematik öğretmeni bir anda sertleşip dimdik olan erkekliğiyle yıllardır mustarip olduğu iktidarsızlıktan mucizevi bir biçimde kurtulduğunu fark etti. Herkes onun şehrin en güzel kızı ve Halimunda'nın

güzellik tanrıçası Prenses Rengganis'in gerçek vârisi olduğunu biliyordu ama normalde göremedikleri, en az yüzü kadar güzel çıplak vücudunu görmek sınıftaki herkesin dilinin tutulmasına yol açtı.

"Tuvalette bir köpeğin tecavüzüne uğradım!"

O köpekle tuvalette kapalı kalıp altına işediği sırada olanlar hakkında anlattıklarına inanacaksanız, şöyle oldu: İlk beş dakika boyunca hareket edemeyip çaresizce ıslanan ve sidik kokan eteğine, çoraplarına ve ayakkabılarına baktı. Tuvaletin dışından gelen çocuk sesleri kesildikten sonra dahi o hâlâ içeride talihsizliğine yanıyordu. Yaşına göre az gelişmiş beyni ona tüm ıslak giysileriyle birlikte gömleğini ve sutyenini de çıkarması komutunu verdi ve trans benzeri tuhaf bir hale girerek bunu yaptı. Çatıdaki delikten içeri süzülen güneş ışınlarının giysilerine bulaşan sidiği hızlıca kurutacağını ümit ederek onları paslı çivilere astı ve çamaşırhanede yıkanan giysilerinin kurumasını bekleyen bir gezgin gibi çıplak vaziyette köpeğin karşısında dikilip beklemeye başladı. Güzel'in anlattığına göre işte o sırada tahrik olan köpek kendisine tecavüz etmişti.

"Üstüne üstlük, giderken bir de tüm kıyafetlerimi alıp götürdü."

Her hâlükârda şu kadarı doğruydu: Efsunlu güzelliği masumiyetiyle birleşen Güzel Rengganis, erkeklerde karşı konulamaz bir arzu uyandırıyordu. Ona çıplakken rastgelen ya da onunla bir okul tuvaletinde kapalı kalan her erkek büyük olasılıkla onu ilişkiye zorlardı. İnsanların, güzellikle ya da değil, onunla ilişki kurmak istemesine yol açan bir çekiciliği vardı. Köpeğin tecavüzüne uğradığı sabaha kadar bakire kalmış olmasının tek sebebi, şehirdeki herkesin babasının ne kadar zalim, kötü ve korkunç biri olduğunu çok iyi bilmesiydi. Kızın güzelliği gittiği her yerde zehir saçan bir tahrik unsuru olsa da Maman Gendeng tek evladına el sürmeye cüret edecek herkesi gözünü kırpmadan öldürmeye hazırdı. Güzel Rengganis bazen çocukça naifliğiyle ne yaptığını düşünmeden hareket ediyor, mesela yolun kenarında durup otobüs beklerken eteğini kaldırıp ucunu ısırıyordu. Hele bir de acımasız, sıcak bir rüzgâr eserse gömleğinin birkaç düğmesini açtığı oluyordu ve uyluklarıyla baldırlarını saran, sadece bir peri kızında görebileceğiniz pürüzsüz teniyle memelerinin on altı yaşındaki kızlara özgü güzel kıvrımları gözler önüne seriliyordu. Ama bu tahrik edici görüntünün keyfini çıkarayım derken sakın fazla abartmayın, çünkü tüm şaman ve kara büyücülerden daha güçlü olan Maman Gendeng kızına şehvetle baktığınızı öğrenirse altı ay boyunca bir enkaz gibi hastane koğuşunda yatarsınız.

Bu gibi zamanlarda, başka bir güzelden doğma diğer bir genç kız, Nurul Aini, beşik arkadaşı harikulade Güzel'in koruyuculuğunu üstlenirdi. Güzel'in eteğini hızlıca aşağı çekip gömleğinin düğmelerini kapatırdı ve "Yapma, tatlım," derdi, "hiç uygun bir davranış değil."

Mürekkepten bir şelale gibi beline dökülen uzun simsiyah saçları, yüz kırk santimlik boyu ve kırk kiloluk gelişkin cezbedici vücuduyla, annesinin Hollandalı köklerinin büyüleyici izlerini taşıyan, Halimunda'nın en alımlı melezi Güzel Rengganis, her zamanki soğukkanlılığıyla, çırılçıplak sınıfın karşısında durmuş, ışıl ışıl parlayan mavi gözlerle, neden herkesin çıt çıkarmadan kendisini seyrettiğini sorgulayan üzgün bakışlarla arkadaşlarına bakarken, Ai, Güzel Rengganis'in tuhaflıklarıyla başa çıkmak için her an tetikte olma güdüsüyle sırasından kalkıp bir koşu öğretmenin masasına gitti ve masadan çekip aldığı örtüyü Güzel Rengganis'in vücuduna sardı (tabii bu sırada masanın üzerindeki içi çiçek dolu bir vazo ve kitaplar etrafa savruldu; yere uçan bir bardak tuz buz oldu ve öğretmenin siyah deri çantası karatahtaya çarpıp içindekiler yere saçıldı). Güzel Rengganis, vücuduna sarılan masa örtüsüyle banyodan yeni çıkmış bir genç kızı andırıyordu.

Ai'nin muhtemelen babasından aldığı güçlü karakterinin etkisiyle, tek kelime etmesine gerek kalmadan, bir bakış fırlatması sınıftaki erkek öğrencilerle yaşlı matematik öğretmeninin sınıfı hızla terk etmesi için yeterli oldu. Aralarında konuşarak sınıftan çıkarlarken kurdukları hayıflanma cümleleriyle hayal kırıklığı içinde homurdanmaları etrafta çınlıyordu.

"Kahrolası bir köpek ha? Sanki biz Güzel'e tecavüz edemezdik."

Birkaç kız, Güzel'in, vücuduna sarılı masa örtüsü yerine giymesi için bir futbol forması bulmaya okulun spor salonuna gitti.

Aşağı yukarı aynı sıralarda, Güzel'in annesi ve Maman Gendeng'in karısı Maya Dewi evde küçük ama son derece can sıkıcı bir hadise yaşadı. Tavandaki lambaya tünemiş bir kertenkele, Maya Dewi temizlik yaparken omzuna sıçtı. Canını sıkan şey hayvanın dışkısının kokusu ya da pisliği değildi; kertenkele dışkısının bir felaketin habercisi olduğunu biliyordu. Bu bir işaretti.

Şehir halkı, kocasına olmasa da Maya Dewi'ye, ünlü fahişe Dewi Ayu'nun kızı olmasını umursamadan büyük saygı duyuyordu. Sessiz sakin, cana yakın, hatta dindar denebilecek biriydi. İnsanlar bu kadına bakınca,

kızının başa bela çocuksu karakterini ve kocasının dehşet verici şeytani dürtülerini görmezden geliyorlardı. Maya Dewi perşembe geceleri kadınların dua buluşmalarına, pazar öğleden sonraları da altın günlerine katılıp onlarla sosyalleşiyordu. Dağlı yardımcılarıyla kurabiye pişirerek hayatını kazanıyor oluşunun da etkisiyle, ailesinin dışarıdan biraz daha medeni görünmesini sağlıyordu.

Üzerindeki kertenkele pisliğini temizleyip orta odayı temizleme işini dağlı kızlardan birine devretti ve kocasına ya da kızına bir şey mi oldu endişesiyle, iki günlük bir cesedinki gibi solgun bir yüzle verandada oturup beklemeye başladı. Başlarına sıkça eften püften bir sürü şey geldiği için artık bunları kafaya takmıyordu ama bugün ya da yarın başlarına büyük bir felaket geleceği hissini hep içinde taşıyordu, sadece bunun ne olacağını bilemiyordu. Tek yapabildiği endişe etmekti. Kahrolası kertenkele pisliği.

Maman Gendeng'in başına bir iş gelecekse bu muhtemelen tüm zamanını geçirdiği otobüs terminalinde olacaktı. Oturduğu sandalyeye oturmak için birini öldürmüştü ve Maya Dewi sürekli başka birinin de o sandalyeyi almak için gelip kendisini öldürmesinden endişe ediyordu. Ne kadar kötü biri olursa olsun, onu, ikisinin de kızlarını sevdikleri kadar seviyor ve bunun olmasını istemiyordu. Halimunda'da dilden dile dolaşan söylentinin doğru olduğuna, kocasına gerçekten silah işlemediğine inanmak istiyordu.

Bir rikşanın gelip evin kapısının önünde durmasıyla bu düşüncelere ara vermek zorunda kaldı. Rikşadan iki genç kız indi; biri Shodancho'nun kızı, diğeri ise kendi kızıydı. Eve neden bu kadar erken döndüklerini ve Güzel Rengganis'in neden okul üniformasını değil de futbol forması giydiğini merak etti. Bir anne tavuğun endişesiyle ayağa kalktı ve bahçeye giren iki genç kızın karşısına dikildi. Neler olduğunu sormak isteyen Maya Dewi, Nurul Aini'ye baktı ve kızın yüzünün üç günlük bir cesedinki gibi solgun olduğunu gördü. Ai gözyaşlarına boğulmak üzereydi. Sonunda Maya Dewi'nin soru sormasına fırsat vermeden Güzel Rengganis konuşmaya başladı.

"Anne, okul tuvaletinde bir köpeğin tecavüzüne uğradım," dedi ciddi bir ses tonuyla ve soğukkanlılıkla. "Belki hamile kalacağım."

Maya Dewi, dört günlük bir cesedinki gibi solgun bir yüzle az önce oturduğu sandalyeye yığıldı. Hiç sinirlenmeyen türde bir anneydi o; tek yaptığı çaresizce Güzel'e bakmak ve "Ne tür bir köpek?" diye sormak oldu.

Çok geçmeden kötü haber şehre ulaştı: Gelecek yıl tam güneş tutulması olacaktı. Kâhinler, felaketlerle dolu bir yıl geçeğini söylüyordu ve şayet Güzel Rengganis gerçekten bir köpeğin tecavüzüne uğradığıysa felaketler zinciri şimdiden başladı demekti. Haber, veba gibi hızla yayıldı ve Halimunda'da zavallı babası Maman Gendeng hariç Güzel'in başına gelenleri duymayan kalmadı, insanlar o kabadayıya hayatlarında ilk kez acıyarak ve üzülerek baktılar.

Tam bir ay boyunca kimse ona bir şey söylemeye cesaret edememişti, ta ki Kinkin adında, kızının yaşlarında, şişko, hantal, pasaklı ve gülünç görünümlü bir çocuk ortaya çıkıncaya dek. Çocuk, üzerine epey ufak gelen bir süveter, rengi solmuş kahverengi fitilli bir pantolon, leke içinde beyaz bez ayakkabılar giymişti ve onu bir çizgi roman karakteri gibi gösteren yuvarlak camlı bir gözlük takıyordu. At boku kıvamında bir bardak bira içtikten sonra artık haşatı çıkmış, sallanan kutsal maun sandalyesinde uyuklayan kabadayıya yaklaşma cüretini göstermesi ortalığı ayağa kaldırdı. Adamlarının arasından çocuğu mezarcı Kamino'nun tek oğlu olarak tanıyanlar çıksa da, onun uyumakta olan kabadayıyı rahatsız etmesine engel olamadılar.

Uykusundan uyanan Maman Gendeng, istemeyerek de olsa birasını elinden bıraktı. Önünde kaskatı durmuş gömleğinin ucuyla oynayan çocuğa sabrı tükenene kadar öfkeyle baktı.

"Ne istediğini söyle ve bir an önce gözümün önünden kaybol," diye kükredi.

Bir dakika geçip çocuğun hâlâ konuşmaması üzerine, kabadayı iyice hiddetlenerek bardağını kaptığı gibi içindeki birayı çocuğun başından aşağı döktü.

"Hadi konuş, yoksa seni inek tezeğine batırırım!"

"Kızınız Güzel Rengganis ile evlenmeye talibim," dedi Kinkin nihayet.

"*Seninle* asla evlenmez," dedi Maman Gendeng. Kızmıştan çok eğlenmişe benziyordu. "Kiminle isterse evlenebilir ama o kişinin sen olmayacağına eminim. Ayrıca, evlilik konuşmak için daha çok küçüksün."

Kinkin, Güzel Rengganis ile aynı sınıftaydı ve ilk gördüğü andan beri ona nasıl âşık olduğunu anlattı: Onu her gördüğünde heyecandan, göremediğinde de hasretinden titriyordu. Ateşten, uykusuzluktan ve nefes darlığından mustaripti ve bunlar hep ona olan aşkı yüzündendi. Güzel'in defterinin arasına gizlice aşk şiirleri ve parfüm kokulu bir kâğıda yazdığı bir mektup koymuştu ama hiç cevap alamamıştı ve bu yüzden kahrından

ölüyordu. Güzel'i, Romeo'nun Jülyet'i, Rama'nın Sita'yı sevdiği gibi sevdiğine yemin etti.

"Kızım okulunu bitirip, sokağın aşağısındaki o zengin kadın gibi dişçi olacak. O yüzden birbirinizi sevseniz bile şimdiden evlenmeniz için bir sebep yok."

"Kızınız hamile ve birinin onunla evlenmesi gerek," dedi çocuk.

Maman Gendeng kibirle gülümsedi "Hamile olması için birinin ona tecavüz etmiş olması gerekir ki kimse bunu benim cesedimi çiğnemeden yapamaz."

"Okulun tuvaletinde ona bir köpek tecavüz etti."

Maman Gendeng, son söylediklerileyle onu epey güldüren Kinkin'e eğer kızını gerçekten seviyorsa pes etmemesini söyleyerek bu sinir bozucu aşk sarhoşu çocuğu başından def etti.

Öğleden sonra eve gittiğinde bu konuşmayı hemen unuttu; Güzel Rengganis ve karısı ona bir şey söylemeyince her şeyin yolunda olduğunu farz ederek her zamanki gibi uyumaya çekildi. Karısının saat yedide onu akşam yemeği için uyandırıp, böcekleri kovmak için bir tütsü yaktığı sırada aklına Kinkin geldi ve karısına, bugün bir çocuğun yanına gelerek Güzel'in okulun tuvaletinde bir köpeğin tecavüzüne uğradığını söylediğini anlattı, ancak bu gerçek miydi yoksa rüya mıydı, emin olamıyordu.

"Kızımız da birkaç hafta önce bana aynen böyle söyledi," dedi Maya Dewi.

"Neden bunu bana söylemedin?"

"Çünkü bir köpeğin ona tecavüz edebilmesi için önce ikimizi de öldürmesi gerekir."

İlerleyen haftalarda ikisinin de kafası bu dedikoduyla meşgul oldu. Gerçek şuydu ki kızın anlattıklarına inanan bir kişi bile çıkmamıştı; ya ilgi çekmeye çalıştığını düşünüyorlar ya da o şanslı köpeğin yerinde olmanın nasıl bir şey olacağını hayal ediyorlardı. Yine de içinde bulunduğu acınası durum yüzünden dini bütün kadınlar ellerini kalplerine koyup onun iyiliği için dua ediyorlardı.

Maman Gendeng, "Biz hayattayken kimse ona elini süremez," diyerek konuyu kapattı.

Kızına şehrin güzellik tanrıçası Prenses Rengganis'in adını vermişti ve şimdi, efsaneye göre, onun bir köpekle evlendiğini hatırlıyordu.

"O hamile değil," dedi kendinden son derece emin bir tavırla. "Ama gerçekten hamile olduğu ortaya çıkarsa, bu şehirdeki tüm köpekleri

öldürürüm.”

Dedikoduları duymazdan gelmeye çalışarak günlük rutinlerine geri döndüler. Sonuçta ortalığı ayağa kaldırmak Güzel için olağan durumdu. Bir keresinde sevimli bir yavru kediyi kızgın yağ dolu bir tencereye düşürmüş, bir başka sefer ise sırf meraktan yerinden kalkıp palyaçonun maskesini çıkarmış ve bir sirk gösterisinin yarıda kesilmesine neden olmuştu. Maya Dewi, dağlı iki kıza iş yaptırmaya, Maman Gendeng de makamına ve öğleden sonraları Shodancho ile kâğıt oynamaya geri döndü.

Maman Gendeng sıkıntısını atmak için yıllardır Shodancho ve dönüşümlü olarak aralarına katılan sardalye satıcısı, zerzevatçı, hamal ve rikşa şoförleriyle batak oynuyordu. Shodancho’nun Doğu Timor’da savaştığı altı ay dışında kâğıt oynamaya hiç ara vermemişlerdi. Shodancho genellikle öğleden sonra üç sularında susturucusu olmayan bir mopede binip gelirdi. Maman Gendeng mopedin çıkardığı biçerdöver motoru sesini o kadar iyi tanıyordu ki uyukluyor olsa bile hemen uyanırdı. Shodancho, çoğu askerden daha çelimsiz ve kısa olmasına rağmen, yeşil kamuflajı, timsah derisi botları, tabancası ve belinden sarkan tahta copu ile heybetli üniforması, onun çelimsiz yapısını gözlerden saklıyordu. Koyu bir teni vardı ve bıyığında tek tük beyazlar göze çarpıyordu. Çoğu insan gerçek adını bile unutmuş, onu sadece Japonlara karşı ayaklanmayı başlatan *shodan* komutanı olarak hatırlıyordu.

Bir perşembe günü öğleden sonra kasabın çırağı ve bir balık tüccarıyla oyun masasında otururlarken Shodancho’nun masaya bir paket Amerikan sigarası fırlatmasıyla her zamanki ritüelleri başladı. Kartlar karıştırılmadan önce dördü de sigaralara saldırdı ve üfledikleri dumanla tuzlanmış balık ve çürümüş sebzelerin keskin kokusunu bastırdılar.

“Ah, işte joker,” dedi Shodancho, “seninkinden ne haber?”

İkilinin arasındaki hassas dostluk, kızları arasında gelişen arkadaşlık sayesinde pekişmişti. Güzel Rengganis ve Nurul Aini daha altlarını ıslatan küçücük kızlarken babaları onların küçük tombik ellerine birer joker verip kendilerinin de oyuna dahil olduklarını hissetmelerini sağlardı. Batakta jokerin yeri olmadığı için hem kâğıtları eksilmez hem de kızların oyunlarını bozmalarının önüne geçmiş olurlardı. İşte o jokerler şimdi kızlarını simgeliyordu.

“Burnu sümüklü bir çocuk gelip onunla evlenmeye talip olduğunu söyledi,” diye yanıt verdi Maman Gendeng.

Gevezelik ve dedikodu Halimunda'da almış başını gitmişti, o yüzden Shodancho'nun sınıfta kopan patırtı gibi bundan da haberi vardı. Ama bir cevap vermekte tereddüt etti.

"Evlenip çoluk çocuğa karışmasını ve dede olmayı hayal bile edemiyorum," dedi Maman Gendeng ve sonra tepkilerini ölçmek için başta Shodancho olmak üzere gözlerini masadaki üç arkadaşında gezdirdi. "Daha sadece on altı yaşında."

"Tıpkı benim jokerim gibi."

Shodancho'nun gelecek yıl emekli olmayı planladığını herkes duymuştu. Doğu Timor'da yaralandıktan sonra tamamen iyileşememişti ve onu yaralayan kurşun hâlâ kaval kemiğinde duruyordu. Halimunda Ayaklanması'nın liderliğini yapıp bağımsızlık kazanılmadan altı ay önce Japonların kışlasını yerle bir ederek Genelkurmay Başkanlığı için adını ilk sıraya yazdırmışken hak ettiğinden çok daha düşük albay rütbesiyle emekli olması, koltuğunu gereğinden fazla işgal ettiği ve şehirdeki askeri güvenlik bölgesinin kontrolünü tekelinde tuttuğu tartışmalarını bıçak gibi kesecekti. Adı Genelkurmay Başkanlığı için geçmiş olmasına rağmen Halimunda'yı hiç terk etmemiş ve Ulusal Ordu'nun başına hiç geçmemişti. Askeri mücadele döneminde Müttefik ordularını yenilgiye uğratınca albaylığa terfi etmişti ama bunun sonrasında hiç rütbesini yükseltme peşinde olmamıştı. Komünistlerin kökünü kazıdıktan sonra teklif edilen cumhurbaşkanı yaverliğini de reddetmişti. Şimdi çok sevdiği bir karısı ile bir çocuğu vardı ve şehirden ayrılması için bir sebebi yoktu, artık emekli olmaya hazırdı.

"Güzel Rengganis'in bir köpeğin tecavüzüne uğradığını duydum," dedi.

"Halimunda'da gereğinden fazla köpek var," diye homurdandı Maman Gendeng.

Bu sözler Shodancho'yu şaşırtmıştı; şehirde fazlasıyla köpek olduğu doğruydu ama şimdiye kadar hiç kimsenin bundan yakındığını duymamıştı.

"Okul tuvaletinde olanlar doğruysa, iki yıl önce kuduzdan ölen fahişeden beri elimde bol bol köpek zehri var," diye duygusuzca sözlerine devam etti kabadayı. "Kızımın başına gelenler doğru olsun olmasın, o itleri, köpek yenen Batak mutfaklarına göndermem için sürüsüyle sebep var."

Ortaya konuşuyormuş gibi dursa da oyun masasındaki arkadaşları bu sözlerin adresinin Shodancho olduğunu çok iyi biliyordu. Halimunda'daki köpeklerin çoğu Shodancho'nun domuz avlamaya başladığı zaman evcilleştirip yetiştirdiği yaban köpeği kırmalarıydı. Uzun zaman önce, Prenses Rengganis daha sonra Halimunda'ya dönüşen sisli ormana ilk

geldiğinde ona bir köpeğin eşlik ettiğini herkes biliyordu. Ama Shodancho'dan önce kimse köpek yetiştirmemişti.

"Umarım bu durum yalnızca dedikodudan ibarettir," dedi Shodancho sonunda.

"Umalım kızımın avanaklıklarından biri olsun," diye yanıt verdi Maman Gendeng umursamaz bir alaycılıkla. Kızlarını, azıcık diğer kızlara benzesin diye götürmedikleri şaman kalmadığını anlattı. Bazıları içine kötü ruh girdiğini söylemiş, diğerleri ruhunun büyümeyi reddettiğini iddia etmişti: On altı yaşında genç bir kadın bedenine hapsolmuş altı yaşındaki bir çocuktu. Ama koydukları teşhis ne olursa olsun ellerinden hiçbir şey gelmiyordu. "Biliyorsunuz, sırf onu okula yazdırabilmek için üç ayrı öğretmeni yumruklamak zorunda kaldım." Biraz duygusallaşıp kâğıt oynama isteğini yitirerek, "Siz de mi ona gülüp alay edeceksiniz?" diye sordu.

"Bilirsin, jokerlere hep gülmüşüzdür," dedi Shodancho.

Maman Gendeng masadan kalkıp eve doğru yürürken tepelerden bir rüzgâr esmeye başladı, dalgaların kıyıyı dövdüğünü duyabiliyordu. Bir grup yarasa, portakal rengindeki gökyüzünde rüzgâra karşı sarhoş gibi yalpalayarak uçuyordu. Balıkçılar kürekleri, ağları ve buz kovalarıyla evlerinden çıkarken aksi istikametten gelen tarım işçileri orakları ve boş çuvallarıyla evlerine dönüyorlardı. Kapalı hava Maman Gendeng'i huzursuz etmişti.

Ama evlerinin önünde büyüyen karambola ağacını, çiçek açmış güvercinotunu ve gölge veren sapodilla ağacını görmek moralini yerine getirdi. Eve gelince genellikle içindeki tüm kasvet fırtınası dinerdi ama bu sefer karısını bir leğen kirli çamaşırın önünde oturmuş ağlarken buldu.

Yumuşak huyluluğuyla bilinen Maya Dewi, hiddetli bir tonda, "Kızımız gerçekten hamile galiba," dedi. "Bir ay geçti ve hâlâ üzerinde kan lekesi olan bir iç çamaşırına rastlamadım." Ardından tuttuğu gibi çamaşır leğenini yere fırlattı ve içindekiler yere saçıldı.

Maman Gendeng düşünüp taşındı ve kendinden emin bir tonda, "Eğer bu doğruysa, bunu bir köpek yapmış olamaz," dedi. "Zaten, bir tecavüz söz konusuysa, tecavüz eden kızım olmalı, köpek değil."

Otobüs terminalindeki başarısız evlilik teklifinden sonra Kinkin yeni bir hobi edinerek mezarlıkta yolunu kaybeden köpekleri avlamaya ve havalı tüfeğiyle onları öldürmeye başladı. Güzel Rengganis'in bir köpeğin

tecavüzüne uğradığına inanan tek kişi oydu. Kıskançlıktan gözü dönmüş bir halde, arazisine giren hiçbir köpeği sağ bırakmamaya kararlıydı. Eğer hiç köpek bulamazsa, pazarın önünde satılan köpek posterlerinden alıp bir frangipani ağacının dallarına asıyor, ardından tüfeğiyle ateş ederek onları paramparça ediyordu. Onun bu tuhaf davranışını bir tek babası biliyor ve oğlu için endişeleniyordu.

"Senin neyin var, oğlum?" diye sordu babası. "Köpeklerin havlayıp kafa şişirmek dışında bir günahları yok."

Kinkin, son kurşunuyla karşısında asılı duran postere nişan almaya devam etti ve dönüp babasına bakmadan, soğuk bir tavırla, "Köpek köpektir, baba," diye cevap verdi. "Ve bir tanesi âşık olduğum kadına tecavüz etti."

"Bir köpeğin bir kadına tecavüz ettiğini hiç duymamıştım. Yoksa dişi bir köpeğe mi âşık oldun?"

"Saçmalamayı kes ve eve dön baba," dedi Kinkin. "Son kurşunumun adresi bir köpek, sen değilsin."

Aşık olana dek, en azından sınıf arkadaşlarının gözünde, gizemli bir havası vardı. Nasıl o kimseyle oynamak istemiyorsa, kimse de onunla oynamak istemiyordu. En yakın arkadaşları, başka çocukların hoşlanmayacağı türden kimselerdi: *jailangkung* ruhları. Hiç sıra arkadaşı olmamıştı çünkü üniforması daima tütsü kokuyordu; öğretmenleri ona hiç soru sormuyordu çünkü bazen sorulara bir ölünün sesiyle cevap veriyordu. Sınıftaki diğer çocuklar, ezbere okuma yaparken *jailangkung* aracılığıyla kopya çektiğini biliyorlardı ama kimse onu ispiyonlamaya veya ondan yardım istemeye cesaret edemiyordu. Onlar için Kinkin, göbek deliği gibiydi: Herkes onun orada olduğunu biliyor ama kimse onunla ilgilenmiyordu. Tüm bunlar, Güzel'i görmesinden önceydi.

Onu ilk gördüğü gün, Güzel Rengganis'in yeni okulundaki ilk günüydü. Dokuz sıkıcı ders yılından sonra müdürün odasında bir arbede çıkmış, tüm çocuklar neler olduğunu görmek için oraya koşmuştu. Kinkin belki de olan biteni gören son kişiydi: Adamın teki, kızını okula almayı reddeden üç öğretmeni yere sermişti. Öğretmenler kızını, geri zekâlı, ahmak ve akıl hastası çocuklara özel bir okula göndermesini tavsiye edince adam, kızında bir problem olmadığını söylemiş ve hepsini bir güzel pataklamıştı.

Adam yerde yatan öğretmenlere ve masasının arkasında korkudan titreyen müdüre ters ters bakarak, "Kızımın diğer çocuklardan tek farkı, bu şehrin, hatta belki de tüm kâinatın en güzel kızı olmasıdır," diyordu.

Kız, babasının arkasında duruyordu. Dikiş makinesinin yağının kokusu henüz üzerinden çıkmamış yepyeni beyaz-gri okul üniformasıyla keskin pilili bir etek giymişti. İki yandan örülüp ülke bayrağını temsilen beyaz ve kırmızı kurdelelerle süslenmiş uzun saçları belinin sağından ve solundan aşağı dökülüyordu. Ayaklarında mecburi tutulan siyah ayakkabılar ile ağızları çiçekli dantelle süslü beyaz kısa çoraplar vardı. Ama çıplak baldırları, üzerine giydiği her şeyden daha güzeldi. Ahmak bir kız olmadığı her halinden belliydi, bunu –onu camın arkasından seyreden Kinkin dahil– herkes görebilirdi. Adeta bu melun dünyada yolunu kaybetmiş bir melekti ve Kinkin daha ilk bakışta Eros'un okuna hedef olmuş, aşkın ateşiyle cayır cayır yanmaya başlamıştı. Okulda şimdiye kadar hiç kimseyle konuşmamış olmasına rağmen kıza yaklaştı ve adını sordu. Bu soruya şaşırmış görünen kız, parmağıyla sağ memesinin üzerine denk gelen gömleğine işli küçük amblemi işaret ederek, "Buradan okuyabilirsin: Rengganis," dedi.

Her çocuğun üniformasında göğüs kısmına tutturulmuş bir isimlik bulunuyordu fakat Kinkin, kızın memelerine bakmaktan, ince ve biçimli parmağıyla işaret ettiği isimliğe odaklanamamıştı. Günün geri kalanını sınıfın bir köşesinde tek başına acı çekip titreyerek geçirdi.

İlkokuldan beri konuştuğunu ilk kez duyup şok geçiren sınıf arkadaşlarının bakışlarını üzerinde hissetmesiyle çektiği acı katlanarak büyüdü. Ama diğer çocuklar onunla dalga geçmeye cesaret edemediler çünkü o tuhaf çocuğun sihir ya da kara büyüyle kendilerine zarar vereceği paranoyasına kapılmışlardı. Tek bir kız ona yaklaşma cesaretini gösterdi, anlaşılan o da sınıfta Güzel Rengganis'i korumak için bulunuyordu.

"Beni iyi dinle, jailangkungçu çocuk, eğer arkadaşımın canını sıkarsan, çükünü havuç gibi doğrarım."

Ai, tehdidini bitirdikten sonra hızla yerine dönüp Güzel'in yanına oturdu. Kinkin, büyük tutku duyduğu kızın sevgisini kazanmak için üstesinden gelmesi gereken engelleri düşünce ağlamaklı oldu. Ona göre Ai, bu gezegen üzerindeki en sinir bozucu yaratıktı. Her gün Güzel'e evinden okula kadar eşlik etme ümidiyle uyanıyordu; ne de olsa okula giden bir oğlan çocuğunu en mutlu edecek şey âşık olduğu kızın yanında yürümekti, ama Ai her seferinde onu alt edip bu mutluluğu ona yaşatmıyordu. Bu durum karşısında öfkeden kuduran Kinkin bir keresinde ona, "Biri seni öldürmeli," demişti.

"Biraz erkek olsan, bunu sen kendin yapardın."

Ancak Kinkin böyle bir şeye cesaret edemezdi. Güzel'le birlikte evden okula yürümeye fırsat bulamadığı için, mutluluğu yakaladığı yegâne

zamanlar, sınıfta dönüp onun güzel yüzüne istediği kadar bakabildiği anlardı. Derslerle hiç ilgilenmediğinden okulun en kötü öğrencisi olmuştu. Neyse ki sınavlarda ona yardımcı olan ruhlar sayesinde notlarını biraz yükseltebiliyordu. Aşk acısıyla yemek yemeyip uyku uyumadığından korkunç zayıflamıştı.

Güzel dahi haline yorumda bulunmuş, "Benden bile fena durumdasın, *tam* bir salağa benziyorsun," demişti.

Güzel'i hastaneye götürdüler. Doktor yüzde yüz emin olduğunu söyledi; kız hamileydi, yedi haftalıktı. Maman Gendeng de Maya Dewi de doktora inanmak istemedi ama kızı muayene eden diğer beş doktor ve bir şaman da aynı şeyi söyledi.

Kızın hamileliği kesinleşince babasının attığı ilk adım daha fazla dedikodu çıkmasını engellemek için onu odasına kilitlemek oldu. Maya Dewi, her ne kadar, sürekli evlilik dışı çocuklar doğuran fahişe bir annenin kızı olarak geçmişinin gölgesinden kurtulmaya çalışmış olsa da Güzel Rengganis'in başına gelenler ailenin üstüne çöken lanetin devam ettiğini kanıtlar nitelikteydi, insanlar, ahlakı bozuk bir ailenin ahlakı bozuk çocuklar doğurmaya mahkûm olduğunu söylüyordu. Maya Dewi ve Maman Gendeng çifti, insanların er ya da geç hamile bir genç kızları olduğunu unutacağını ümit ederek kızı odasında kilit altında tutmaya devam ettiler.

Güzel Rengganis'in ikinci kattaki odası aşağıya atlayamayacağı kadar yüksekteydi ve kapısı dışarıdan sımsıkı kilitlenmişti. Tek arkadaşı oyuncak ayısı, bir yığın çer çöp roman ve radyosuydu. Tüm ihtiyaçları ona üç öğün yemek, bir lazımlık ve yıkanması için kova kova su getiren Maya Dewi tarafından karşılanıyordu. "Okula geri dönmek istiyorum," diye ağlayıp sızlamasına rağmen anne babası "Hayır," diyordu. "Köpeklerin yanında daha dikkatli olacağıma söz veriyorum," dedi Güzel sefil bir halde. Gözyaşlarına boğulan Maya Dewi, hıçkırıklar arasında nefesi kesilirken, "Olmaz, canım, sana okul tuvaletinde tecavüz edenin kim olduğunu söyleyene kadar okula gidemezsin!" dedi.

Bu soruyu ona defalarca sormalarına rağmen bir yere varamadılar çünkü kız, büyük bir inatla, hep aynı cevabı veriyordu: kara burunlu kahverengi bir köpek. Halimunda bu tür köpeklerle kaynıyordu ve tek tek her köpeği araştırmaları mümkün değildi. Güzel'den mantıklı bir açıklama almayı başaramayan Maya Dewi onu yeniden odasına kilitleyip yanından ayrılıyor, bunun üzerine Güzel çığlık çığlığa bağırarak onu odasından çıkarmalarını

ve okula yollamalarını istiyordu. Çığlıkları, ıslak altı değiştirilmemiş huzursuz bir bebeğinki gibi son derece iç parçalayıcı ve elbette sağır ediciydi. Onun tiz çığlıklarını duyan komşuları dışarı çıkıp ikinci kattaki odanın penceresine bakıyor, yoldan geçenler durup birbirleriyle fısıldaşıyorlardı. Maman Gendeng Güzel'i evden uzağa göndermeyi teklif etse de Maya Dewi buna karşı çıktı. "Kızımı kaybetmektense utanç içinde yaşamayı yeğlerim," diyerek onu odasında tutmaya devam etmekte ısrarcı oldu.

Sonunda pes ettiler ve onu okula geri gönderdiler. Ama Güzel Rengganis zor bir durumda kalmıştı çünkü hamile kızlar okula kabul edilmiyordu. Okul yönetimi, bu gibi durumların diğer genç kızları olumsuz etkileyeceğini düşünüyordu. Maman Gendeng ikinci kez okulda belirdi ve kızının okuldan atılmasını engellemek için bir kez daha kapıyı çalmadan müdürün ofisine girdi. Talihsiz müdür tam anlamıyla köşeye sıkışmıştı. Bir yandan, Güzel Rengganis'in başına gelenlerden sonra okulun güvenli olmadığını düşünüp kızları için kaygılanan velilerle, diğer yandan kimsenin karşı gelmeye cesaret edemediği bu kabadayıyla uğraşmak zorundaydı. Alnından ve boynundan akan soğuk terleri sildi.

"Tamam sevgili dostum, mezun olana kadar bu okulun öğrencisi olmaya devam edebilir," dedi. "Ama sen de bana yardımcı olmalısın. Kızına bunu yapanı bul ki diğer velileri sakinleştirebileyim. Bir şey daha, lütfen ona okulda giymesi için daha bol giysiler al."

Müdürün sözleri Maman Gendeng'e Kinkin denen çocuğu hatırlattı. Öğleden sonra batak masasından sıvışıp çocuğu bulmak için mezarcı Kamino'nun evine gitti. Kinkin, önceki günler gibi, sadistçe bir hırsla köpek posterlerine ateş etmekle meşguldü. Maman Gendeng, çocuğun nişancılığına hayran kalmakla beraber neden böyle tuhaf davrandığını anlayamadı. Kinkin birkaç el ateş edip köpek posterlerini havaya uçurduktan sonra hiçbir şaşkınlık belirtisi göstermeden döndü ve kabadayının yanına yaklaştı.

"Ne yapıyorum görüyorsunuz, değil mi?" diye gururla sordu. Maman Gendeng hiçbir şey anlamamıştı, çocuk açıklayana kadar başını aşağı yukarı sallayıp durdu. "Tüm köpekleri ve hatta köpek resimlerini vuruyorum. Onlardan nefret ediyorum ve onları kıskanıyorum çünkü kızınız bir köpeğin tecavüzüne uğradı ve onu ne kadar çok sevdiğimi biliyorsunuz."

Kamino evin köşesinden onları izliyordu. Şehrin en korkulan eşkıyasının, oğluyla konuşmak için çıkıp gelmesi hayra alamet değildi. Yine de yanlarına giderek adamı olabildiğince nazikçe kahve içmesi için içeri davet etti. Maman Gendeng ve Kinkin ölülere ait çeşit çeşit tuhaf nesneyle dolu salona geçip oturdular. Kahveler koyulup ihtiyar Kamino'nun onları yalnız bırakmasının ardından Maman Gendeng çocuğa, "Söyle bana, Güzel Rengganis'e kim tecavüz etti?" diye sordu.

Çocuk şaşkınlık içinde ona baktı. "Bildiğinizi sanıyorum: Bir köpek, okulun tuvaletinde," dedi kararlı bir sesle. Maman Gendeng'in beklediği yanıt bu değildi, hatta biraz sinirlenmişti ama çocuğun herkesin bildiğinden fazlasını bilmediğine, o okul tuvaletinde olanları bir tek Güzel Rengganis ve Tanrı'nın bildiğine kani oldu. Biraz sakinleşebilmek için kahveyi kafasına dikti.

Çözülemeyen bir gizemle baş başa kalmış gibiydi. Kızının kimliği meçhul tecavüzcüsü yerine ölümüne bir kavgada düşmanıyla karşı karşıya olmayı bin kez tercih ederdi. Tek kelime etmeden çocuğun karşısında oturmaya devam ediyordu ki artık geç olduğunu fark etti. Tatmin edici bir yanıt almadan eve dönmek istemese de gitmek için ayağa kalktı ve boğuk bir sesle aralarındaki sessizliği bozdu.

"Anlaşılan tüm bildiğimiz bu. Eğer ona tecavüz eden gerçekten bir köpekse o zaman bir köpekle evlenecek."

Bunu duyan Kinkin o gece hiç uyumadı, durumu önceki gecelerden beterdi. Babasını da bütün gece uyutmadı, mezarlıktaki hayaletler da bir türlü huzur bulamadı. Sabah olunca hızlıca yıkandı ve okula gitmek için erkenden evden çıktı. Doğruca Güzel Rengganis'in evine koştu. Sabahın köründe uyandırılmak Maman Gendeng'in asabını bozmuştu.

"Bir köpekle evlenemez!" dedi Kinkin nefesi kesilerek. Sesi, ölmek üzere olan bir adamın ağzından çıkıyor gibiydi. "Onunla ben evleneceğim."

Böylesi çok daha iyi olurdu; kabadayı da bunu biliyordu. Çocuğa baktı ve otobüs terminalindeki ilk buluşmalarını anımsadı. Bu iş uzamadan önce çocuğun o ilk buluşmada yaptığı teklifi kabul etmediğine pişmandı. Başını salladı ve "Neden?" diye sordu.

"Ona tecavüz eden bir köpek değildi, bendim."

Bu, Maman Gendeng'in onu yakasından tutup arka bahçeye götürmesi ve acımasızca dövmesi için yeterli sebepti. Ancak, daha ilk yumrukta çocuk suratı kanlar içinde çitlerin köşesine yığıldı. Kinkin karşı koymaya çalışmadı, zaten istese de gücü yetmezdi. Maya Dewi kocasını durdurmak

için koşarak geldi. Küçük bir balık havuzunun dibine yığılmış Kinkin'i hırpalamaya devam eden kocasını ısırıp tırmalayarak güçlükle durdurdu. Çocuk daha ölmemişti ama acılar içinde inleyip kıvranıyordu.

Karısının onu çocuktan uzaklaştırmayı başarmasının ardından, "Merak etme seni öldürmeyeceğim," dedi Maman Gendeng. "Çünkü kızımla evlenmek için hayatta kalman gerekiyor."

Kinkin'in bütün sabah doğum yaptıktan sonra Güzel Rengganis ile evleneceğine dair okulda yaptığı saçma sapan konuşmaları duyan Ai, öğleden sonra Krisan'ın kullandığı mobiletin arkasına atlayarak oğlanla yüzleşmek üzere mezarlığa gitti.

"Senin o gün o tuvalette olmadığını biliyorum," dedi, asabi bir tavırla.

Onları gülümseyerek karşılayan Kinkin bunu inkâr etmedi, ikisini içeri davet etti. İlk kez bir sınıf arkadaşı ziyaretine geldiği için Ai'ye teşekkür bile etti. Çocuğun evi, hiç iç açıcı bir yer değildi. Her şey eski püsküydü, pisti; eve bir kadın eli değmediği belliydi. Dört bir köşeye ölülerin eşyaları dağ gibi yığılmış, bunların üzerini de senelerin tozu kaplamıştı.

Mutfaktan iki bardak soğuk limonata getirdikten sonra, belki konuyu değiştirmek, belki de evin dağınıklığını mazur görmeleri için, annesinin yıllar önce onu doğururken öldüğünü söyledi. Ancak çocuğu yeniden fırçalamak için sıradaki fırsatı bekleyen Ai'nin yüzünde en ufak yumuşama olmadı.

"Seni sinsi erkek müsveddesi, ona tecavüz etmiş olman mümkün değil."

"Elbette etmedim, asla o kadar zalim olamam," dedi Kinkin soğukkanlılıkla. "Eğer birini seviyorsan, fırsatını yakalasan bile böyle bir şeyi asla yapamazsın. Münasip bir biçimde teklifimi yaptım ben ve onunla onu sevdiğim için evleneceğim."

Babasının işi ve mezarlıktaki ev Kinkin'e miras kalacaktı. Bu tür işler daima nesilden nesile aktarılırdı, sebebi ise çok açıktı: Bu işi yapmak isteyen başka kimse yoktu. Şehirdeki herkes mezarlığın kötü ruhlar ve gulyabanilerle dolu olduğuna inanıyordu. Ancak bir mezarcının ailesi yıllar boyu burada yaşamaya dayanabilirdi. Kız ya da erkek kardeşi olmayan Kinkin'e, tek ve son vârisi olduğu ailesinden bir de mistik ve sihirli bir güç miras kalmış, onlardan *jailangkung* aracılığıyla ölülerin ruhlarıyla iletişime geçmeyi öğrenmişti. Sınıf arkadaşlarının ondan korkmasının sebebi, mezarcının oğlu olması veya *jailangkung* yeteneği değildi; asıl korkutucu olan suratının donukluğu ve gittiği her yerde omzunda kötü bir ruh

taşıyormuşçasına vücudundan yayılan pis rutubet kokusuydu. O koku, diğer çocukların enselerindeki tüyleri diken diken etmeye yetiyordu. Krisan korkudan sus pus olmuştu. Aslında orada olmayı hiç istemiyordu, sırf kuzeninin zoruyla gelmişti.

"Kara büyü biliyorsun diye istediğin her şeyi yapabileceğini zannetme," diye sözlerine devam etti Ai.

Kinkin ellerini sallayarak itiraz etti: "Kara büyü hiçbir halta yaramaz, insana göstermelik, suni ve tabii ki kötücül, yalandan bir güç verir. Kişisel deneyimlerim bana aşkın her şeyden daha güçlü olduğunu öğretti."

Anlaşılan aşk onu son derece inatçı yapmıştı ve Ai bunun farkındaydı. Aslında onun Rengganis'i sevmesine mani olmak niyetinde değildi, tek istediği Güzel'i korumaktı ve yapılan bu evlilik planlarında bir terslik olduğunu düşünüyordu. Ai ayağa kalkıp Krisan'ın elini tuttu. Gitmeden önce son bir kez Kinkin'e baktı ve dayanamayıp ona, "Güzel'i tüm kalbinle sev," dedi. Evleneceği gün damadına nasihat veren bir anne gibiydi.

Kinkin, kendinden emin, başını salladı. "Elbette."

"Ama eğer sevgin tek elle alkış tutmaya benzer ve güzel kuzenim sevgine karşılık vermezse," diyerek gözdağına devam etti Ai, "ikinizin evlenmesine asla izin vermem. Onu koruyup mutlu olmasını sağlamak benim görevim."

Sesindeki kararlılık insanların konuşurken genellikle gözlerini ondan kaçırmalarına yol açıyordu. Krisan bile başını eğdi. "Tamam ama," dedi Kinkin, "babası evlilik teklifimi kabul etti bile."

"Öyle bile olsa."

Ai, çocuğun tek bir kelime daha etmesine fırsat vermedi. Krisan'ı sertçe elinden çekti, o da hızlıca mobiletine doğru yürüdü. Ai arkasında, mezarlığı terk ettiler ve Güzel'in evine vardıklarında evi tam bir kaos içinde buldular; ikinci kattan kızın feryatları gelmeye devam ediyordu. Dağlı iki kız ne yapacaklarını bilmez halde mutfak kapısında dikilip duruyor, Maya Dewi ise alt katta kanepenin köşesinde sessizce ağlıyordu. Krisan kadının karşısına oturdu. Ai, yüzünde şaşkın ve endişeli bir ifadeyle Maya Dewi'nin yanına oturup, "Neyin var, teyze?" diye sordu.

Maya Dewi koluyla gözyaşlarını sildi. Önemli bir şey yok dercesine yeğenlerine gülümsedi ve "Kinkin denen çocukla evleneceğini duyduğu andan beri kıyametleri koparıyor," diyerek duruma açıklık getirdi.

"Kinkin de okulda bunun hakkında konuşup duruyor," dedi Ai.

"Zavallı çocuk, başkasından hamile kalmış olmasına rağmen onunla evlenecek kadar çok seviyor kızımı," dedi Maya Dewi.

“Onu sevip sevmemesi umurumda değil,” dedi Ai. “Rengganis sevmediği biriyle evlenmeyecek.”

Güzel’in feryatları aniden kesildi. Telaşlandılar ama Güzel, üzerinde pijamalarıyla, koşarak merdivenlerden aşağı indi. Yüzü, buzlu suya batırılmış gibi kıpkırmızı ve şişti. Gözyaşlarını silmeye bile gerek duymadan doğrudan annesinin yanına oturdu.

“Mezarcının oğlunu sevmiyor ve onunla evlenmek istemiyorsan,” dedi zavallı annesi, “o zaman söyle bana, sevdiğin ve kocan olmasını istediğin erkek kim?”

“Sevdiğim biri yok,” dedi Güzel. “Evleneceksem, tecavüzcümle evlenmek istiyorum.”

“Bana onun kim olduğunu söyle.”

“Bir köpekle evleneceğim.”

Hamileliği artık iyice belli oluyordu ve diğer tüm hamileler gibi, güzelliğine güzellik katmıştı. Yıllardır makas yüzü görmemiş simsiyah saçları, gizemli derin bir karanlıktan çıkıp belinden aşağı iniyormuş gibiydi. Teni, fırından yeni çıkmış sımsıcak bir somun ekmeğin kabuğu gibi taptazeydi. Doğduğundan beri şehrin en güzel kızı olduğunu herkes biliyordu. Allah’ın lütfü bu güzellik, annesiyle babasına büyük gurur veriyordu fakat bu güzelliğin onları sürekli endişeye sürükleyen bir bedeli vardı: Kızın avanaklığı. Hep mükemmel görünmesine çalıştılar; her sabah okula gitmeden önce büyük uğraşlarla saçlarını ördüler. İyi dans edemeyip içler acısı bir sesi olduğu apaçık ortada olsa da babası onu her yıl düzenlenen Plaj Güzeli yarışmasına soktu ve güzelliğiyle jüri üyelerini büyüleyip prenses seçildi.

“Hangi köpek olduğunu biliyor musun?” diye sordu Ai.

Rengganis esefle başını iki yana salladı, “Tüm köpekler bana aynı görünüyor,” dedi. “Belki çocuğu doğunca çıkıp gelir.”

“Doğduğunu nereden bilecek?”

“Bebek havlayınca sesini duyacak.”

Nasıl böyle akla hayale gelmeyecek bir fanteziye kapılabildiğini anlayamayıp sus pus olmuşlardı ama onun yüzü kurduğu hayalin etkisiyle mutluluktan parlıyordu. Annesi onu daha fazla konuşması için zorlamadan kucakladı ve uzun saçlarını okşayarak, “Biliyorsun, annen de hamile kaldığında seninle aynı yaştaydı,” dedi.

Gece olunca, Güzel'in çıkardığı hır gürün izlerini gösterip o gün olan her şeyi kocasına anlattı. Maman Gendeng üzgün bir suratla merdivenlere oturdu.

"Herkes o gün Kinkin'in tuvalette olmadığını biliyor," dedi Maya Dewi. "Ve Rengganis onunla evlenmek istemiyor."

"Dediğin gibiyse, o zaman ona bunu yapanın kim olduğunu söylemesi için kızımızı zorlamalıyız."

"Ya bu konuda sessiz kalmaya devam ederse?"

"Sessiz kalmaya devam ederse, o zaman, bir köpek olmadığı sürece, kim onun kocası olmak istiyorsa onunla evlendireceğim," dedi kocası.

Ve Güzel, sessiz kalmaya devam etti. Doğal olarak onunla evlenmek isteyen bir sürü erkek vardı ancak aralarından yalnızca bir tanesi bu teklifi yapmaya cesaret etmişti, o da Kinkin'di. Böylece, doğum yaklaşırken, Güzel Rengganis'in tüm itirazlarına rağmen evlilik hazırlıkları başladı. Güzel Rengganis bu planlardan habersiz değildi ama şimdi, beklenmedik bir şekilde, olan biteni soğukkanlılıkla karşılıyor ve bu işin sonunda üzülüp pişman olacak kişinin Kinkin olduğunu söylüyordu.

Ai, içinden çıkılması güç bir durumda kalmıştı. "Eğer onu zorlarsak çok kötü şeyler yapabilir," diyordu çünkü Güzel Rengganis'i iyi tanıyordu. Annesiyle babası da kızlarının yapabileceklerinin farkındaydı ama artık umursamıyorlardı. Maya Dewi'nin, ablaları gibi, Dewi Ayu'nun babasız, gayrimeşru çocuğu oluşu yetip artıyordu zaten, Güzel'in de aynı kaderi paylaşmasını istemiyorlardı. Erdemli bir hayat nedir bilmeyen Maman Gendeng bile derin üzüntü içindeydi; biri kızına tecavüz etmişti ve o, şehrin en korkulan adamı, neler olduğu hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Şimdiye kadar karşısına çıkan en zorlu düşmana çattığını hissediyordu.

"Ona Rengganis adını verdim," dedi üzülerek. "Ve herkesin bildiği gibi, Prenses Rengganis bir köpekle evlenmişti."

Evlilik gününün yaklaşmasıyla bir organizasyon şirketiyle anlaşarak düğün için sandalye kiraladı. Evinin önünde, sokakta çalması için bir *orkes melayu* ayarladı. Ne yapacağını bilmediğinden bunları yapıyordu.

"Bu yaptığın doğru değil, enişte," dedi Ai. "Rengganis bu evliliği istemiyor. Söylesene hem, bir kız hamile kaldığında neden illa evlenmek zorunda kalıyor?"

Maman Gendeng Ai'nin dırdırlarıyla uğraşmak niyetinde değildi. Hazırlıklarla kendi evleniyormuş gibi ilgilenmeye devam etti. Doktor, Güzel'in karnında büyüyen bebeğin doğacağı kesin tarihi verince, evliliğin

doğumun hemen ardından, bir sonraki gün gerçekleşmesine karar verildi. Güzel Rengganis bir ebenin yardımıyla doğurduğu bebeğin babasının bir köpek olduğunda ısrar ederken, anne babası da onun nikâh masasına oturmaktan başka şansı olmadığı konusunda diretmeye devam ediyordu. Rengganis onlara cevabını nikâhtan bir gece önce bebeğiyle birlikte ortadan kaybolarak verdi.

"Kesin Ai'nin yanına gitmiştir," dedi babası.

Onu aramak için Ai'nin evine gittiler ama Güzel'in nerede olduğunu o bile bilmiyordu. Herkesi bir panik sardı. Onu evde bulma umuduyla eve döndüler ama tek buldukları küçük bir kâğıt parçasına yazılmış kısa bir not oldu: "Bir köpekle evlenmeye gidiyorum."

16

İTİRAF: Aİ'NİN MEZARINI KAZIP cesedini yatağının altına saklayan Krisan'dı.

Eski günlerde, her sabah, yatak odasının penceresinin önünde dikilip Shodancho'nun evinin arka verandasını gözetlerdi. Tabii, o sıralar Ai hâlâ hayattaydı. Krisan, pencerenin önünde dikilir, kızın yatağından kalkıp uykulu halde balıklı süs havuzuna akan muslukta yüzünü yıkamaya gidişini seyrederdi. Öğleden sonraları da aynı noktada durup akşam yemeği için tavuk ya da su ıspanağı doğrayan annesiyle sohbet edişini seyrederdi. Ama o öğleden sonra Ai orada değildi, çünkü Ai ölmüştü ve cesedi Krisan'ın yatağının altında yatıyordu.

Kızın mezarının tahrip edildiğinden insanların haberdar olduğunu hayal etti ve artık yaşını iyice göstermeye başlamış olmasına rağmen Halimunda Askeri Güvenlik Bölgesi Komutanı olarak koltuğunu koruyan Shodancho'nun mezarın bir köpek tarafından eşelenip açıldığını duyuşunu gözünde canlandırdı. Üçüncü kızının mezarının bir köpek tarafından kazılıp açıldığına elbette inanmayacaktı Shodancho çünkü mezar oldukça derin kazılmıştı ve kefenin üstüne sağlamca yerleştirilmiş koruyucu kalaslar vardı.

"Bunu ancak bir insan yapmış olabilir ve muhtemelen bunu yapabilecek *tek* kişi de Maman Gendeng." Belki Shodancho böyle diyecekti.

Herkesi kandırmayı başardığını düşünen Krisan mutluydu. Shodancho'nun, Maman Gendeng'e geçmişten gelen bir garezi olduğunu biliyordu. Halbuki Maman Gendeng'in tek düşüncesi evden kaçan kızı Güzel Rengganis'e kavuşmaktı, Ai'nin mezarını kazmak aklının ucundan bile geçmezdi. Tekrar etmek gerekirse: O mezarı kazıp çıkardığı cesedi özenle yatağının altına saklayan Krisan'dı ve hiç kimsenin kendisinden şüphelenmemesine hayret ediyordu.

Krisan mezarı, bir köpek nasıl kazarsa öyle kazmıştı, çünkü böyle yaparsa Ai'nin kendisine kızmayacağını, hatta buna memnun olacağını düşünmüştü. Gömülmesinin üzerinden bir hafta geçmiş olmasına rağmen

hâlâ yumuşaklığını koruyan toprak yığınını elleri ve ayaklarıyla eşeleyerek hiç ara vermeden gece boyunca kazdı. Ai'yi mutlu etmek için, yanında bir sokak köpeği bile getirmişti. Bir frangipani ağacına bağladığı ve sessizce etrafı seyreden köpeğin ayak izleri insanlara bunu bir köpeğin yaptığını düşündürtecekti. Bu yüzden kendi ayak izlerini güzelce sildi.

Ellerini ve ayaklarını kullanarak mezar kazmak hiç kolay değildi ama bir köpeğin yapacağı da bu değil miydi? Bir köpek gibi davranan Krisan, mezarı kazarken cennetten onu izleyen Ai'yi mutlu edeceğini düşünerek dilini dışarı çıkarıp hızlı hızlı nefes alıp verdi. Üstlendiği bu çılgın işin ortasında susuzluktan kuruduğunda mezarlığın kenarındaki su kanalına dört ayak üstünde gidip suyu yalayarak içti. Akşam yedi buçuktan beri bu şekilde, bir köpek gibi kazarak, sabah saat üçte koruyucu kalaslara ulaştı.

Kalaslar eğimli yerleştirilmişti. Ai'nin kefene sarılı hafif bedenini içinde yattığı çukurdan çekip çıkarması için kalaslardan birkaç tanesini sökmesi yetti. Krisan'ın kalbi tekinsiz bir mutlulukla çarpıyordu. Sonunda ona istediği gibi sıkıca sarılabilecekti, bu yüzden ölü olmasını pek umursamıyordu. Kefenden, sanki bir çiçek bahçesinden gelen hoş bir koku yükseliyordu. Elbette bu çiçeklerin değil, kızın bedeninin kendi güzel kokusuydu.

Krisan sokak köpeğini serbest bırakıp Ai'nin cansız bedenini omzuna aldı ve aceleci ama dikkatli adımlarla eve yöneldi. Adımlarına dikkat etmesi gerekiyordu çünkü günün bu saatinde camiye gitmek için uyanmış olanlar vardı. Ayrıca etrafta tezgâhlarını açmak üzere pazara doğru yola koyulmuş zerzevatçılar ile hacetlerini gidermek için mezarlığın yakınlarındaki su birikintilerine giden bazı insanlar olabilirdi.

İkisi de gündüz insanı olan annesi ve babaannesi dahil, kimseye görünmeden eve ulaşmayı başardı (babasının ölümünden sonra babaannesi Mina onlarla yaşamaya başlamış, evdeki dikiş işlerini üstlenmişti). Mutfak kapısından içeri girip parmak uçlarına basarak odasına gitti ve Ai'nin cesedini yatağının altına sakladı. Ardında bir iz bırakıp bırakmadığını kontrol edip çamurlu ayak izlerini bir hademe titizliğiyle temizledi. Artık cesede göz atma zamanı gelmişti. Ai'nin cansız bedenini yatağın altından çıkarıp üzerindeki kefeni çözdü.

O güzel koku daha da keskinleşerek hemen burnuna vurdu. Ai taptaze görünümüyle Krisan'ın karşısındaydı. Sanki ölmemiş de yere yatmış uyuyordu. Krisan buna hiç şaşırmamıştı çünkü Ai'nin bedeninin, yıllarca,

hatta yüzyıllarca toprağın altında kalsa bile hiç çürümeyeceğine inanıyordu. Hâlâ hayatta olduğu zamanlardaki gibi hafifçe kızarmış yanaklarına baktı.

Birden, kızın çıplak vücuduna bakmanın verdiği utanç kapladı içini ve sadece yüzünü açıkta bırakarak hızlıca Ai'nin vücudunu kefenle örttü; böylece kızın güzelliğini hayranlıkla seyretmeye devam edebilecekti. Ve bu duygusal çocuk üzüntüyle ağlamaya başladı. Üzgündü çünkü Ai ölmüştü ve artık bu ıssız dünyada yapayalnız kalmıştı. Bir süre sonra ağlamasının tonu değişti, şimdi gözyaşlarında, ölmüş olmasına rağmen bedeninin çürümesine izin vermediği için Ai'ye duyduğu minnet vardı. Kızın, ölümsüz güzelliğini kendisi için koruduğuna inanıyordu. Bir anda kendini Ai'nin cansız yanaklarını öperken buldu.

Krisan uzun zamandır Ai'ye âşıktı. Ve kızın da uzun zamandır, belki de aynı beşikte yattıklarından beri, kendisine âşık olduğuna emindi. Tıpkı Güzel Rengganis gibi Ai de Krisan'ın kuzeniydi. Ai, Krisan'dan on iki gün önce doğmuştu ve Krisan'ın doğar doğmaz gördüğü ilk yüz, yeğeninin doğumunu bekleyen Alamanda'nın kucağında yatan Ai'ninki olmuştu. Kim bilir, belki ilk bakışta aşk bebekler için de geçerliydi. Hatta o sırada Shodancho, "Umarım çocuklarımız birbirlerine âşık olup evlenirler," gibisinden bir şeyler söylemişti. Muhtemelen Krisan dünyaya gelir gelmez bunu duymuştu; o yüzden birbirleri için yaratılmış olduklarına inanıyordu. Doğduğu günden beri beraberdiler. Beraber ağlamış, altlarını beraber ıslatmış, anaokulundan başlayarak aynı okullara gitmişlerdi. Ve bir gün Krisan, Ai'ye ezelden beri âşık olduğunu fark etti.

Ama bunu ona söylemek öyle kolay iş değildi çünkü hem kuzen hem de çok yakın arkadaşlardı. Aşkını itiraf etmesi ilişkilerini bozabilirdi. Diğer yandan hiçbir şey söylemezse, Ai, Krisan'ın kendisini ölümüne sevdiğini fark etmeyebilir ve gönlünü başkasına kaptırabilirdi. Böyle bir durumda Krisan çok pişman olurdu. En büyük korkusu buydu: Ai'yi kaybetmenin acısına dayanmaktansa kendini asmayı tercih ederdi.

Ortada ciddi bir sorun daha vardı. Krisan'ın Güzel Rengganis ve Ai'den başka konuşabileceği hiçbir arkadaşı yoktu. Bu konudan, teyzeleri ve enişteleri şöyle dursun, ne babaannesine ne de annesine bahsetmesi mümkündü. Günlüğüne de yazamazdı çünkü nereye saklarsa saklasın Ai muhakkak onu bulur ve okurdu. Krisan, Ai'nin kendisini sevdiğinden emin olsa, günlüğünü okumasını dert etmezdi ama bundan emin olamıyor ve beslediği umutların boşa çıkmasından korkuyordu. Krisan'ın kendisini sevdiğini öğrendikten sonra ya Ai onu sevmediğini söylerse? İşte bu çok

kötü olurdu. İçinde bulunduğu durum son derece can sıkıcıydı. Sevdiği kızın kuzeni olarak doğduğu için kaderine lanet ediyordu. O *jailangkungçu* çocuk otobüs terminalinde Maman Gendeng'e Güzel Rengganis ile evlenmek istediğini söylediğinden beri Krisan çok endişeliydi. Birisi çıkıp Güzel Rengganis'i sevdiğini dünyaya duyurmuştu ve çok geçmeden muhakkak bir başkası çıkıp Nurul Aini ile evlenmek için Shodancho'nun kapısını çalacaktı. Krisan sevdiği kızı başkasına yâr etmemekte kararlıydı.

Haftalarca, büyük işkenceler çekerek, kafasında aşkını nasıl ilan edeceğini tasarladı.

İşe aşk mektupları yazarak başladı. "Ai" yazması gereken her yerde o iki harfi yazmayarak ne olur ne olmaz diye boşluk bıraktı. Her biri ayrı bir hikâye tadında on uzun aşk mektubu yazdı ama hiçbirini göndermedi, onları dolabına, donlarının altına sakladı. Sapıklıktan değil, en güvenli yer orası olduğu için böyle yapmıştı. Ai sürekli odasına gelir ve her yeri karıştırıp, başta Yoldaş Kliwon'un dövüş sanatı romanları olmak üzere, canı ne isterse alırdı. Krisan, Ai ve Güzel Rengganis arasında yazılı olmayan bir anlaşma vardı; birine ait ne varsa hepsinindi. Krisan'ın donları hariç. Ai onlara asla dokunmazdı, bu yüzden dile getirmediği tutkusu donların altında güvendeydi.

Krisan, bir süre sonra, mektup yazmanın aptalca olduğuna karar verdi. Ai'ye onu sadece bir kuzen gibi değil, bir erkeğin bir kadını sevdiği gibi sevdiğini açıkça söyleyecekti. Aralarından su sızmayan çok iyi iki dost olmalarına ve bir gün evlenecekleri kaderlerine yazılmış olmasına rağmen, gerçek hislerini dile getirmeden hayatın tatsız tuzsuz geçeceği duygusu onu yiyip bitiriyordu.

Günlerce, Ai yanındaymış gibi, aynanın önünde dikilip ilan-ı aşkının provasını yaptı. Kumsalda yürüyüşe çıktıklarını ve okyanusa pike yapan bir martıyı seyrettiklerini hayal etti: "Ai," diyecek ve kızın gözünü ona dikmesi, hiç olmadı, kulağını iyice açması için mahsus durakladıktan sonra hindistancevizi ağaçları ve pandan fidanlarının rüzgârda sallanan yaprakları ile kıyıya vuran dalgaların oluşturduğu kakofoniyi bastıran gür bir sesle sözlerine devam edecekti. "Seni sevdiğimi biliyor muydun?"

Kısa ve öz, tek bir cümle. Krisan bu kadarını söyleyebileceğine inanıyor ve kızın vereceği tepkiyi hayal edebiliyordu; Krisan'ın gizliden gizliye kendisine âşık olduğunu uzun süredir bilmesine rağmen yüzü kızaracaktı. Utangaç bir yapısı olan Ai muhtemelen Krisan'ın gözlerinin içine bakamayıp başını öne eğecek ve mutluluğunu gizlemeye çalışacaktı. Ama

ardından, gözlerini ondan kaçırmaya devam ederek, kendisinin de ona âşık olduğunu itiraf edecekti.

Bundan sonra olacakları hayal etmek Krisan için çok daha kolaydı. Evlenecekler, çocukları olacak, torunlarını sevecekler ve yıllarca mutlu bir hayat sürdükten sonra birlikte öleceklerdi. Bu hayal gerçek olamayacak kadar güzeldi ve Krisan'ı her seferinde yeni baştan kendinden şüpheye düşürüyordu. O da banyodayken, yatakta yatarken, kısacası gittiği her yerde, o kısacık cümleyi kendi kendine tekrarlayarak durmadan prova ediyordu.

Kobay olarak babaannesini kullanmaktan bile çekinmedi. Bir öğleden sonra Mina ön verandada dikiş dikerken o da yanında oturuyordu. Birden, "Babaanne…" dedi ve tıpkı üzerinde çalıştığı gibi başka bir şey söylemeden sustu.

Mina dikişe ara verdi ve kafasını çevirip her zamanki gibi ihtiyaç duymadığı saçma sapan şeyler almak için para istediğini düşündüğü Krisan'a kalın camlı gözlüklerinin arkasından sorgulayıcı bir bakış fırlattı. Ama Krisan sözlerinin devamını getirdiğinde Mina neye uğradığını şaşırdı:

"Babaanne, seni ne kadar çok sevdiğimi biliyor musun?"

Gözleri yaşaran Mina elindeki işi bir kenara bıraktı ve sandalyesini yaklaştırıp Krisan'a sarıldı. Gözyaşları şiddetlenmeye başladı ve "Ne kadar tatlısın. Oğlum olacak o çılgın yoldaş bile bana hiç böyle bir şey söylememişti," dedi.

Ama Krisan ne zaman Ai'nin yanına gitse, baş başalarken bile, ki nadiren Güzel Rengganis yanlarında olmuyordu, ezberlediği kelimeler buhar olup uçuyordu.

Söylemesi gerekenleri ilk fırsatta Ai'ye söyleyeceğine dair kendine söz veriyor ama her seferinde Ai'nin karşısında dili tutulup donakalıyor ve dilinin ucundaki kelimeler bir kez daha buhar olup uçuyordu. Kız sanki Krisan'ın kalbini delik deşik ediyor ve onu tarifsiz bir aşk kasırgasının ortasında ne yapacağını bilmez halde bırakıyordu.

Bu durum böyle sürüp giderken Güzel Rengganis bir bebek doğurup evden kaçtı. Buna en çok üzülen, belki de kızın ana babasından daha fazla, Ai oldu. Herkes Ai'nin kendini Güzel Rengganis'in koruyucusu gördüğünü biliyordu. Rengganis'in, bir köpekten hamile kaldığını söylemesine rağmen, kimden hamile kaldığı belli olmadan içinde bir bebek büyütüp doğurması Ai'yi yıkmıştı. Aynı gün, yüksek ateşle hasta düşüp uykusunda Rengganis'in adını sayıklamaya başladı. Bu Krisan'ı kıskançlık krizine

soksa da anlaşılır bir durumdu. Krisan onların birbirlerine son derece yakın olduklarını biliyordu. Ne Rengganis'in ne Ai'nin Krisan ile kurduğu yakınlık, kendi aralarındaki yakınlıkla boy ölçüşebilirdi. Kim bilir, belki ikisi de kız olduğu için bu böyleydi.

Ai'nin ateşi günlerce sürdü ama hastalığını teşhis edebilen hiçbir doktor çıkmadı. Yapılan tüm testler son derece sağlıklı olduğunu gösteriyordu.

"Kızın içine bir komünistin hayaleti girmiş," dedi Shodancho.

"Kapa çeneni!" diye bağırdı Alamanda.

Ai'nin en sadık refakatçisi Krisan'dı. Öğleden sonraları okuldan eve dönüp Ai'nin başucuna oturuyor, onu hasta yatağında ateşten titreyerek, boş bakışlarla yatarken seyrediyordu. Belli ki kıza, onu bir erkeğin bir kadını sevdiği gibi sevdiğini söylemek için doğru zaman değildi. O günlerde ikisi de on yedi yaşındaydı.

Ai sık sık Krisan'ı ziyarete gelir, aniden odasında belirirdi. Bazen kapıdan girer, bazen de pencereden içeri atlardı. Son ziyaretini hastalanıp yatağa düşmeden hemen önce yapmıştı. Bir gece, saat yedi sularında tekrar ortaya çıktı ve yüzünde aklından edepsizce düşünceler geçiyormuş gibi muzır bir gülümsemeyle pencereden içeri atladı. Çok güzel, çok şeker, çok sağlıklı görünüyordu. Bayramlık cicilerini giymiş gibi baştan aşağı bembeyaz, fırfırlı dantellerle süslü giysilerinden kusursuz bir temizlik ve saflık yayılıyordu. Delici gözleri, tapılası pembe yanakları ve tüm vücudu ışıl ışıl parlıyor, koyu renk düz saçları sırtına dökülüyordu. O muzır gülümsemesi yok mu, davetkâr dudaklarının tüm güzelliğini ortaya çıkarıyordu. Yemeğini yemiş yatağında uzanan Krisan bu ani ziyaretle yerinden sıçradı.

Yatağın kenarına oturarak, "Sen!" diye haykırdı, "iyileştin mi?"

Ai, "Olimpiyatlarda yarışacak kadar sağlıklıyım," diyerek kıkırdadı ve kollarını kaldırıp bir vücut geliştirme sporcusu edasıyla pazılarını şişirdi.

Ardından büyük bir özlemle yanıp tutuşuyorlarmış gibi birbirlerine yaklaşıp, Adinda'nın uzun zaman önce bir köpek tarafından kovalandıktan sonra Yoldaş Kliwon'a sarılışından daha sıkıca sarıldılar ve kimin başlattığını anlamadan, Alamanda ile Yoldaş Kliwon'un badem ağacının altındaki öpüşmelerinden daha ateşli öpüşürlerken yatağa devrildiler.

"Ai," dedi Krisan sonunda, "seni sevdiğimi biliyor musun?"

Ai'nin bu soruya alımlı bir tebessümle cevap vermesiyle aşkı iyice depreşen Krisan onu tekrar öptü. Çok geçmeden ergenliğin verdiği dizginlenemez şehvetin baskısıyla soyunup çılgınca sevişmeye başladılar:

Yoldaş Kliwon'un infaz edildiği gün sevişen Alamanda'yla Shodancho'dan ve sevişmek için beş yıl bekleyen Maman Gendeng ile Maya Dewi'den daha çılgınca seviştiler. Ergenlik dönemindeki genç çiftlere mahsus büyük heves ve merakla oynadıkları bu aşk oyunu bütün gece sürdü.

Ardından Ai, baştan aşağı bembeyaz giysilerini tekrar giydi ve geldiği gibi pencereden dışarı çıkıp el sallayarak Krisan'a veda etti.

"Artık eve dönmeliyim," dedi, "… eve dönmeliyim… eve dönmeliyim."

Bu son kısım zihninde bulanıklaşmaya başlamıştı ki Krisan sarsılarak boşaldı ve uyandı. Ai yanında değildi ve yatak odasının penceresi sıkı sıkıya kapalıydı. Sadece bir rüyaydı. Gördüğü ilk ıslak rüya değildi bu ama kesinlikle en güzeliydi çünkü Ai rüyalarına ilk kez bu şekilde giriyordu ve Krisan bundan dolayı çok mutluydu.

Güneş ışınları penceredeki kafesin içinden odaya süzülmeye başlayınca pencereyi açıp gözlerini Shodancho'nun arka verandasına dikti. Evin çevresi kalabalıktı, bir sürü insan toplanmış, şaşkın şaşkın etrafta dolanıyordu. Aralarında kendi annesi de vardı. Kalbinden bir parça koptu. Yüzünü bile yıkamadan yalınayak pencereden atladı ve Shodancho'nun evine doğru koştu. Kalabalığı yararak Ai'nin yattığı odaya girdi ve kızının yatağına oturmuş ağlayan Alamanda'yı gördü. Üzüntüsünden dövünerek ağlayan Alamanda Krisan'ı görünce hızla ayağa kalktı ve ona sarılarak ağlamaya devam etti. Krisan, neler oluyor diye sormaya fırsat bulamadan, "Bir tanen öldü," dedi.

Krisan şimdi, Ai'nin mezarını açıp cesedini eve getirdikten sonra, gördüğü rüyayı hatırlayıp kızın cansız bedeninin başında ağlıyordu. Ölmeden önce ona olan aşkını itiraf edemediğinden bu kadar kederliydi belki. Belki, Ai'nin, rüyasında bile olsa, sonsuza dek gitmeden önce onu görmeye gelmesinden çok duygulandığı için ağlıyordu. Ai ondan sevgi sözleri duymaya, ona bekâretini vermeye, onunla sevişmeye gelmişti ve sonra bir daha gelmemek üzere evine döndü. Kim bilir, belki de yitirdiği aşkı ve tatminsiz kalan arzuları için ağlıyordu çünkü bir ceset ne kadar güzel olursa olsun asla canlı bir kızın yerini tutamazdı.

İkinci itiraf: Güzel Rengganis'i öldürüp cesedini okyanusa atan Krisan'dı.

Ai'nin mezarını kazdıktan bir hafta sonra, Krisan, penceresinin panjuruna birinin hafifçe vurduğunu duydu. Kalkıp pencereyi açınca karşısında

derbeder haldeki Güzel Rengganis'i gördü. Saçları darmadağın ve giysileri ıslaktı, ama bunların hiçbiri olağanüstü güzelliğini gölgelemeye yetmiyordu. Güzel Rengganis'in, Ai'nin de hayattayken hep söylediği gibi, Ai'den daha güzel olduğunu Krisan bile kabul ediyordu.

"Aman Tanrım, burada ne yapıyorsun?" diye sordu Krisan.

"Donuyorum."

"Seni aptal, onu görüyorum zaten."

Krisan kimsenin onları görmediğini umarak kafasını pencereden çıkarıp dışarıyı kolaçan ettikten sonra Güzel Rengganis'i elinden tutup pencereden içeri soktu. Çamurlu bir su çukuruna falan düşmüş gibiydi Güzel ve çok aç olduğu her halinden belliydi.

Krisan, kilitli olduğundan emin olmak için odasının kapısını kontrol ederken, "Kıyafetlerini değiştir," dedi.

Güzel Rengganis dolabı açıp içinden tişört, jean pantolon ve Krisan'ın donlarından birini aldı. Ardından, hiç utanmadan, Krisan'ın gözleri önünde üzerinde hiçbir şey kalmayıncaya kadar bütün giysilerini tek tek çıkardı. Işığın altında parıldayan çıplak vücudu Krisan'ın nefesini kesiyordu. Bağdaş kurmuş yatağında oturan Krisan sertleşmişti. Karşısında duran bu son derece seksi ve büyüleyici kızı fena halde düzmek istemesine rağmen yerinden kıpırdamadı. Güzel Rengganis, hayret verici kayıtsızlığıyla, kapının arkasında asılı duran küçük bir havluya kurulanırken de yatağının üstünde oturmaya devam etti.

Uzun uzun Rengganis'in yetişkin bir kadınınki gibi dolgun, harikulade memelerini seyretti ve onları öpüp okşadığını, kışkırtıcı dokunuşlarla parmaklarını meme uçlarında gezdirdiğini hayal etti. Memelerinden kalçalarına pergelle çizilmiş gibi kusursuz bir simetriye sahip hoş kıvrımlar iniyordu. Kasığının ortasında, gür bir çalılığı andıran tüylerin arkasına gizlenmiş hafif bir çıkıntı vardı, hindistancevizi körpesi gibi ama muhakkak ki yumuşak. Krisan'ın penisi artık taş gibi olmuştu, kuzenini yatağa atıp düzmekten başka bir şey düşünemiyordu. Ama yapmadı. Ai'nin cesedi yatağının altındayken olmazdı.

İşkence yavaş yavaş sonlanıyordu. Güzel Rengganis, erkek iç çamaşırı olmasına aldırmadan Krisan'ın donunu üzerine geçirdi. Ardından jean pantolonu giydi ve memeleri hızla tişörtün altında gözlerden kayboldu. Ama Krisan sertliğini koruyordu çünkü hâlâ tişörtün altından kızın meme uçlarını seçebiliyordu.

"Nasıl görünüyorum, Köpek?" diye sordu Güzel Rengganis.

“Bana Köpek deme, benim adım Krisan.”

“Peki, Krisan.” Güzel Rengganis yatağın kenarına ilişerek çocuğun yanına oturdu. “Açım ben.”

Krisan mutfağa gidip bir tabağa pilav, ıspanak ve bir parça kızarmış balık koydu. Dolapta sadece bunları bulabilmişti. Yemeği ve yanında getirdiği bir bardak suyu kıza verdi. Önüne gelen tabağı kıtlıktan çıkmış gibi silip süpüren Rengganis, biraz daha yemek istedi. Krisan mutfağa geri gidip benzer bir tabak daha hazırladı. Rengganis bir kez daha aç kurtlar gibi yemeğe saldırdı, bir gören olsa onu görgü kurallarından hiç nasibini almamış biri sanırdı. Krisan kızın ikinci porsiyondan sonra daha fazla yemek istememiş olmasına şükrediyordu çünkü ertesi sabah annesini gece üç tabak dolusu yemek yediğine inandıramazdı.

“Söyle bakalım,” dedi Krisan, Güzel Rengganis saçını kuruturken, “bebeğin nerede?”

“Öldü ve bir yaban köpeğine yem oldu.”

“Hadi be!” dedi Krisan. “Ama şükürler olsun. Anlat, nasıl oldu?”

Güzel Rengganis ona her şeyi anlattı. Bebeğiyle evi terk ettiği gece, Shodancho’nun ormanın ortasında inşa ettiği gerilla kulübesine doğru yola çıkmıştı. Kulübe, uzun zamandır Güzel Rengganis, Ai ve Krisan’ın gizli buluşma noktasıydı. Kulübeden haberdar olmuşlar, arayıp bulmuşlar ve oraya defalarca eğlenceli ziyaretlerde bulunmuşlardı. En iyi orada saklanabileceğini, oraya gideceğini Ai’nin bile asla tahmin edemeyeceğini bildiği için Güzel Rengganis, o gece bebeğini alıp kulübeye gitmişti. Anlattığına göre bebek sürekli ağlayıp mızmızlanıyor, emzirerek susturmaya çalışması da bir işe yaramıyordu. Kundaklandığı battaniye dışında üzerinde hiçbir giysi olmayan bebeği soğuktan bir tek ana kucağının sıcaklığı koruyordu.

Güzel Rengganis’in sekiz saatlik bir yürüyüşle ulaşılabilen gerilla kulübesine varması tam bir gün, bir gece sürdü. Yolda kaybolmuş, oraya buraya sapıp zaman kaybetmiş ve kucağında bebeği olduğu için oldukça yavaş yürümek zorunda kalmıştı. Ayrıca büyük bir aptallık yapıp yanına erzak almayı unutmuştu. Bu yüzden, gerilla kulübesine vardıklarında açlıktan ölmek üzereymişler.

“Ortada yiyecek namına hiçbir şey yoktu,” diye anlattı Güzel Rengganis.

Ne de olsa bir şehir çocuğuydu, ormanda neler yiyebileceğini bilmiyordu. Ancak bir süre sonra yiyecek bir şeyler bulmak için toprağı eşelemek zorunda kalmıştı. Onu hayrete düşüren sertlikteki kabuklarını taşla kırıp

ağaçlardan düşen cevizlerin tadına bakmış, hoşuna gittiğini görünce de bir sürü ceviz toplamış ve ilk gece, akşam yemeği olarak topladığı cevizleri yemişti, içecek temiz su bulmak sorun olmamıştı çünkü gerilla kulübesinin yanından ufak bir dere akıyordu.

Asıl sorun durmadan mızmızlanan bebekti. Yerleri belli olmasın ve kimse onları bulamasın diye yolculuk boyunca battaniyesinin kenarını bebeğin ağzına tıkıştırmıştı. Kalabalık yollardan uzak durup ağaçların gölgelerini kendine siper ederek muz bahçeleri ve manyok tarlalarının içinde geçmişti. Yine de çok dikkatli olması gerekiyordu çünkü geceleri etrafta tarlalarını kontrole çıkan çiftçiler, bekçiler ve yılanbalığı ile çekirge avlayan insanlar geziyordu. Battaniye bebeğin ağlamasını susturmakta işe yaramıştı yaramasına ama az kalsın ölümüne sebep oluyordu. Battaniyeyi bebeğin ağzından çıkarmaya ancak burundaki ormana girdikten sonra cesaret edebildi. Gecenin bir yarısı etrafta kimseciklerin olmayacağını düşünerek, durmaksızın ağlayan bebeğiyle ağaçların arasına daldı.

Bebek, annesinin sonunda onu emzirmiş olmasına rağmen gerilla kulübesinde de ağlayıp mızmızlanmaya devam etti. Sonra da, son günlerinde, meme emmeyi tamamen bıraktı. Çişini yapmış ve kundaklandığı battaniyeyi ıslatmıştı ama Güzel Rengganis'in yanında başka battaniye yoktu, o yüzden çareyi battaniyeyi ıslak tarafı dışarı gelecek şekilde ters yüz etmekte buldu. Ama bebek ağlamayı kesmiyor, zaman geçtikçe de sesi giderek zayıflıyordu. Güzel Rengganis ancak o zaman bebeğin ateşlenip hastalandığını anladı. Yüksek ateşle titreyen bebeği iyileştirmek için ne yapacağını bilmediğinden acı çekişini izlemekle yetindi.

"Üç gün sonra öldü zaten."

Hâlâ ne yapacağını bilemez haldeydi. Bebeği kundağını çözüp kulübeden dışarı çıkardı ve uzun yıllar önce Shodancho ve adamlarının yemek masası olarak kullandıkları kaya parçasının üzerine yatırdı. Tüm günü bebeğin cesedine bakarak geçirdi, hiçbir şey düşünemiyordu. Tam akşamüstüne doğru aklına bebeğin cesedini okyanusa atma fikri gelmişti ki cesedin kokusunu alıp gelen bir yaban köpeği sürüsü etraflarını sardı. Güzel Rengganis köpeklere bakıp bebeğin ölüsünü almak için ne kadar istekli olduklarını görünce bebeği onlara doğru fırlattı. Köpekler, bebek için birbirleriyle kapışırlarken, aralarından bir tanesi bebeği alıp ormanın derinliklerine doğru sürüklemeye başladı. Diğerleri de onun peşinden gitti.

"Sen şeytandan da betersin," dedi Krisan ürpererek.

"Ama böylesi mezar kazmaktan daha kolaydı."

Bir sessizlik oldu; ikisi de o köpeklerin zavallı bebeğin cesedini nasıl parçaladıklarını düşünüyordu belki de. Krisan, Maman Gendeng'in torununun başına gelenleri öğrense nasıl bir tepki vereceğini kestiremiyordu. Bir ihtimal çılgına dönüp tüm şehri yakıp yıkar, ne kadar yaban köpeği varsa hepsini öldürür ve kuvvetle muhtemel hiç kimseyi de sağ bırakmazdı. Ancak bebeğin kalıntılarını bulmaya çalışmak boşuna olurdu çünkü köpekler muhtemelen ondan geriye hiçbir şey bırakmamış, yumuşacık küçük kemiklerini bile yemişlerdi. Bir köpeğin bebeğin kafasını bütün olarak yuttuğunu kafasında canlandıran Krisan az kalsın kusacaktı.

"Ve sen gelmedin," dedi Güzel Rengganis, öfkeyle hayal kırıklığı arasında gidip gelen bir ifadeyle Krisan'a bakarak. "O sert kabuklu yemişlerden başka bir şey yemeden dün öğleden sonraya kadar gelmeni bekledim."

"Gelemedim."

"Çok alçaksın."

"Gelemedim," dedi Krisan. Bir yandan da annesiyle babaannesinin onları yakalamasından korkarak Güzel Rengganis'e sesini yükseltmemesini işaret ediyordu. "Çünkü Ai hastalanıp öldü."

"Ne?"

"Ai hastalanıp öldü."

"Hayır! Olamaz!"

Krisan fırlayıp yatağın altındaki cesedi çekip çıkardı ve Güzel Rengganis'e gösterdi. Ai'nin kefene sarılı cansız bedeni şimdi yerde yatıyordu, hâlâ Krisan'ın ona ilk dokunduğu andaki gibi taptaze ve çok güzeldi.

"Sadece uyuyor," dedi Güzel Rengganis, Ai'nin yüzünü incelemek için yataktan inerken. Ai'yi uyandırmaya çalıştı. "Kalksana!" Cesedi tutup sarstı, gözlerini açmaya çalıştı, burnunu çimdikledi ama nafile, sonunda oturduğu yerde hıçkırıklara boğuldu. Tüm hayatı boyunca en yakın arkadaşı olan, her ihtiyaç duyduğunda yanında olan kızın ölümüne ağlıyordu. Güzel Rengganis, Ai'yi kaçış planına dahil etmeyip gerilla kulübesine çağırmadığına pişman olmuştu. Ai'nin, o ortadan kaybolduğu için duyduğu üzüntü ve endişeden öldüğünü bilseydi asıl o zaman iyice yıkılırdı. Bu sırada Krisan put gibi sessiz ve hareketsiz kalmaya devam ediyor, Güzel'in şiddeti giderek artan ağlamasıyla annesini ve babaannesini uyandıracağından korkuyordu.

"Peki neden burada?"

“Mezarından çıkardım,” dedi Krisan.

“Neden mezarından çıkardın?”

Krisan ne söyleyeceğini bilemiyordu. Biraz da utanarak sus pus kızın yüzüne bakakalmıştı ki bu en çok ihtiyaç duyduğu anda aklına parlak bir fikir geldi. “Evlendiğimizi görsün diye.”

Bu açıklama Güzel Rengganis’i memnun etmişe benziyordu.

“Peki ne zaman evleniyoruz?”

Bu soru Krisan’ı sinirlendirmişti. Yatağın kenarına oturup önce Güzel Rengganis’e, ardından yerde yatan Ai’nin yüzüne kısa bir bakış attıktan sonra gözlerini kapının arkasında asılı duran kıyafetlere dikti, dövüş sanatları romanı koleksiyonunu gözden geçirdi, yastığına şöyle bir baktı ve tekrardan merakla ondan bir cevap bekleyen Güzel Rengganis’le göz göze geldi.

“Bu gece,” dedi Krisan.

“Nerede?”

“Şimdi onu düşünüyorum.”

Aklına gelen fikri hemen Güzel Rengganis’e anlattı. Hızlıca Ai’nin kefenini çözüp kıza Krisan’ın dolabından aldıkları erkek giysilerini giydirdiler. Şimdi, tıpkı Güzel gibi, onun da üzerinde Krisan’ın donu, jean pantolonu ve tişörtü vardı. Cesedin günlük giysileriyle uzanmış yatan sıradan bir kız görünümüne kavuşmasının ardından Krisan odasının kapısını aralayarak hâlâ uyuduklarından emin olmak için annesinin ve babaannesinin odalarını kontrol etti. Mobiletini sessizce arka kapıdan dışarı çıkardı. Geri dönüp Ai’nin cesedini omzuna aldı. Ardından gelen Güzel Rengganis ile birlikte odadan çıkıp kapısını kilitledi. Parmak uçlarına basarak mutfaktan arka bahçeye geçtiler. Güzel Rengganis Ai’nin arkasına binip kızın cesedine sıkı sıkıya sarıldı, öne de Krisan oturdu. Gaza basar basmaz mobilet arka bahçeden yola fırladı ve gecenin yarısında, sokak ışıklarının altında, hızla okyanusa doğru yöneldi.

Şanslarına onları gören çok kişi olmadı. Yoldan geçen bir iki kişi de geç saatte bir partiden eve döndüklerini düşünerek arkasına iki genç kız almış mobiletini süren on yedi yaşındaki bir çocuktan fazla şüphelenmedi.

Krisan okyanusla kıyıyı birbirinden ayıran beton duvarın önünde durdu. Gün doğmak üzereydi. Bazı teknelerin şimdiden limana yanaştığını fark etti. Doğu ufku pembeleşmeye başlamıştı. Tam zamanı, diye düşündü.

“Burada bekle, bir kayık çalacağım,” dedi Krisan.

Devrilmemesi için Ai'nin cesedine sarılmaya devam eden Güzel Rengganis, sırtını duvara yaslayıp mobiletin yanına oturdu ve Krisan'ı beklemeye başladı.

Krisan başkasına ait bir kayığın küreklerini çekerek geri geldi. Belki de kayık artık kimseye ait değildi, çünkü deliği olmasa da son derece kötü durumdaydı. Krisan, Güzel Rengganis'in onu beklediği duvara yanaştı ve "Cesedi bana at," dedi. Güzel Rengganis'in kayığa fırlattığı Ai'nin cansız bedeni şimdi çarpmanın etkisiyle ileri geri sallanan kayığın gövdesinde yatıyordu. Güzel Rengganis'in kayığın boşta kalan ucuna atlayıp oturmasıyla diğer uçtaki Krisan, onunla evlenmeyi vaat ettiği yere, okyanusun açıklarına doğru kürek çekmeye başladı.

Krisan, kıyıya dönen balıkçı tekneleriyle yollarının keşişmemesine çalışıyordu, daha açıklardaki büyük gemilerdense hiç endişelenmiyordu. Ma Iyang Tepesi'nin ardında doğan güneşin ilk ışınları bir ok gibi okyanusa saplanıp su yüzeyinde muhteşem pırıltılar oluşturuyordu. Ufuktaki kızıllık dağılmaya başlamış, tepelerinde martılarla kırlangıçlar uçmaya başlamıştı. Gün ışığı, balıkçı teknelerinin ne tarafa doğru gittiğini görmeye çalışan Krisan'ın işini kolaylaştırıyordu, çok yakınlarından geçeceklerini düşünürse başka tarafa dönebilirdi.

Uzun bir süre, genişleyen daireler çizerek, başka teknelerin uğramayacağını düşündüğü sakin bir bölge aradı ve suyun mavisinin koyulaştığı bir yer buldu. Suyun burada çok derin olduğundan emindi, böyle bir yerde avlanacak fazla balık olmadığı için de boştu. Yıllar önce Yoldaş Kliwon'un Alamanda'yı kaçırıp getirdiği yerde olduklarını elbette ne Güzel Rengganis ne de Krisan biliyordu. Gün doğmuş, tüm ihtişamıyla onları kucaklıyordu.

"Eee, ne zaman evleniyoruz?"

"Acelen ne, önce şu güneşin tadını çıkaralım biraz," diye cevap verdi Krisan.

Krisan kayığın ucuna uzanıp gökyüzünü seyre daldı. Güzel Rengganis de aynısını diğer uçta yapmaya çalıştı. Alnı buruşmuş, yüzünden kasvet akan Krisan mis gibi güneşli havadan zerre keyif almıyordu. Bu sırada evlenecekleri anın artık gelmesini bekleyen Güzel Rengganis sabırsızlıktan yerinde duramıyordu. Yattığı yerden doğrulup tekrar oturur pozisyona geçti ve sabrı taşarak sordu:

"Nasıl evleneceğiz?"

"Sürpriz olsun istiyorum."

Krisan, Ai'nin cesedinin üzerinden geçerek kıza yaklaştı.

"Arkanı dön," dedi.

Güzel Rengganis arkasını Krisan'a dönüp gözlerini ufka dikti. O şekilde durup beklemeye devam ederken Krisan'ın elleriyle onun etrafında tam bir daire oluşturduğunu gördü. Ne olduğunu anlamasına fırsat kalmadan Krisan, boğazına doladığı mendili sıkıp onu boğmaya başladı. Güzel Rengganis, tekmeler savurarak debeleniyor, elleriyle de boğazına sıkıca dolanmış mendili gevşetip kurtulmaya çalışıyordu. Ama Krisan ondan çok daha güçlüydü. Yaklaşık beş dakika boyunca bu şekilde mücadele ettikten sonra kaybeden taraf Güzel Rengganis oldu ve kızın cansız bedeni kuzeninin cesedinin yanı başına serildi.

Yere bakıp onu öyle görünce, Krisan'ın gözleri doldu. Nefesi kesik kesik ve hırıltılıydı. Şiddetle titreyen elleriyle Güzel Rengganis'in cansız bedenini yerden kaldırıp okyanusun derinliklerine fırlattı ve acılı gözyaşları sel olup aktı. Küpeştede oturup sulu gözlü bir kız gibi, yeni doğmuş bir bebek gibi, ağladı da ağladı. Etrafta söylediklerini duyacak kimse olmamasına rağmen hıçkırıklar arasında haykırıyordu.

"Seni öldürdüm," dedi, tekrar bir hıçkırık, "çünkü ben yalnız Ai'yi sevdim." Ardından tam yarım saat hiç durmadan ağladı.

Üçüncü İtiraf: Güzel Rengganis'e okul tuvaletinde tecavüz eden ve yaptığı şeyin sorumluluğunu üstlenmeyen Krisan'dı.

İşte, hikâyenin anlatması en zor kısmı bu, lâkin gerçek.

Bir gün, o ve Ai, okuldan sonra Güzel Rengganis'in evine gitmişlerdi. Krisan kanepede oturmuş eski bir dergi okurken, kızlar, üst katta, Güzel Rengganis'in odasındaydı. Birdenbire merdivenlerden aşağıya inen ayak seslerini duyan Krisan dergiyi elinden bıraktı ve karşısında Güzel Rengganis'i gördü; üzerinde sadece sutyeni ve külotu vardı. Muhtemelen onu daha önce böyle görmüştü, hatta çırılçıplak bile görmüş olabilirdi ama o zamanlar küçük birer çocuktular. Şimdi ikisi de on beş yaşındaydı ve Krisan epeydir ıslak rüyalar görüyordu.

Çoğu erkek gibi Krisan da Güzel Rengganis'in güzel ve çekici vücuduna hayrandı. Onu tarif etmek için tek kelime yeterliydi: Harikulade. Sık sık hayalini kurduğu diri, yuvarlak memeleriyle hafif kıvrımlı beli şimdi neredeyse tüm çıplaklığıyla gözlerinin önüne serilmişti. Sutyeni memelerini

açıkta bırakıyor, bacaklarının arasındaki yumuşak küçük tümseği düşük bel bir külot örtüyordu. Krisan bu manzaranın tadını çıkarırken canlanan penisi çelik gibi sertleşmişti. Pantolonunu zorlayan kabarık penisini rahatlatmak içi elini pantolonuna götürüp önünü düzeltti. Öte yandan Güzel Rengganis, Krisan'ın varlığından ve bakışlarından rahatsız olmuşa benzemiyor, aksine, kendisini seyretmesinden zevk alıyor gibiydi. Sakin adımlarla merdivenlerden inmiş, ütü masasının üzerinden seçtiği kıyafetleri giymişti. O şehvet dolu an artık geride kalmıştı ama Krisan o günü hiç unutmamıştı.

Bir erkeğin sevebileceği iki tür kadın vardır: Birincisi üstüne titreyip el üstüne tuttukları, ikincisi de düzmeyi sevdikleri. Krisan şimdi bu ikisine de sahip olduğunu düşünüyordu: Ai birinci türe dahildi, Rengganis ise ikinciye. Ai ile evlenmek istiyor ama bir yandan da bir gün mutlaka Güzel Rengganis ile seks yapmanın hayalini kuruyordu. Ancak ne Ai'ye kalbini açmayı becerebilmiş ne de başını belaya sokmadan Güzel Rengganis ile seks yapmanın bir yolunu bulabilmişti.

Küçükken üçüne ait bir sığınakları vardı: Yoldaş Kliwon'un satın aldığı arazi. Shodancho, onlar için arazinin köşesindeki hintinciri ağacının dalına bir ağaç ev yapmıştı. Birbirlerine mukayyet olacaklarını düşündüklerinden, üçünün açık arazide gezinmesi anne babalarını endişelendirmiyordu. Oyunlarını orada oynuyorlardı; tıpkı ağaç ev yokken yaptıkları ve sonrasında uzun bir süre daha yapmaya devam ettikleri gibi. Ama tüm zamanlarını ağaç evde geçirdikleri günlerde en çok oynadıkları oyun evlilik oyunuydu. Güzel Rengganis hep gelin olmak istiyor, aralarındaki tek erkek Krisan olduğundan damat hep o oluyordu. Ai'nin payına da sürekli aynı roller düşüyordu: şahit, köy muhtarı ya da davetli. Bu oyundan büyük zevk alıyorlardı; gerçi Krisan damat rolünü biraz zoraki oynuyor, aslında gelinin Ai olmasını istiyordu.

Güzel Rengganis ile Krisan, jak meyvesi yapraklarından bir taç takıp hintinciri ağacının altında yan yana otururlar, Ai de önlerinde diz çöküp onlara sorardı:

"Birbirinizle evlenmeyi kabul ediyor musunuz?"

Bu soruya hep "Evet," derdi ikisi de.

"Ben de sizi karı koca ilan ediyorum," derdi Ai. "Şimdi öpüşün."

Ardından Güzel Rengganis Krisan'ı dudaklarından öperdi. Birkaç saniye süren bu öpücük, Krisan'ın en sevdiği bölümdü.

Ancak Güzel Rengganis Krisan'ı, oyundan öte, gerçek hayatta da müstakbel kocası olarak görüyordu.

Bu Krisan'ı kızdırsa da elinden bir şey gelmiyordu çünkü tıpkı Ai gibi o da Güzel Rengganis'in nasıl biri olduğunu çok iyi biliyordu: şımarık, inatçı, çocuksu, saf, alıngan, dengesiz… Onun yaptıklarına kızmanın ne kadar anlamsız olacağını gösteren daha bir sürü şey sayabilirdi. Onu asıl kızdıran Ai'nin tavrıydı. Krisan, aklını başına toplaması için Güzel Rengganis'e karşı birlik olmalarını isterken, Ai, onun her türlü kepazeliğini cansiperane savunuyordu.

O sıralarda Krisan, dillere destan güzelliğinin ve kışkırtıcılığının farkında olmasına rağmen henüz Güzel Rengganis'e öyle aman aman ilgi duymuyordu çünkü sessiz sakin ve ağırbaşlı, mülayim ama gerektiğinde son derece sert olabilen kızlardan hoşlanıyordu; Ai, tam böyle bir kızdı. Güzel'i bırakın arzulamayı, çoğu zaman üçüncü teker olarak görüyor, bir de Ai'nin sürekli Güzel'i korumasını kıskanıyordu.

Daha çok kıskandığı bir şey varsa o da köpeklerdi. Shodancho'nun köpeklere duyduğu saplantılı ilgi kızına da geçmişti. Krisan hep Güzel Rengganis olmadan Ai ile baş başa kalmayı umuyor ama Ai, kuzeniyle beraber değilse, muhakkak köpeklerle oynuyordu. Krisan onunla zaman geçirmeye çalıştığında bile köpeklerle oynamaya devam ediyordu.

Sinirlerinin tepesine çıktığı bir gün, "Bana ilgi göstermen için illa köpek mi olmam lazım?" diye sormuştu Krisan.

"Yoo," dedi Ai. "Gerçek bir erkek ol, yeter."

Bu bilmece gibi sözlerin anlamını çözemeyen Krisan gidip, "Keşke bir köpek olsaydım," diye Güzel Rengganis'e yakındı.

"Güzel olurdu," dedi Güzel Rengganis. "Hep kuyruksuz bir köpek nasıl olurdu hayal etmişimdir."

Güzel Rengganis ile ciddi konuşmak imkânsızdı.

Krisan, Ai'nin dikkatini çekmek için bir köpek gibi davranmaya başladı. Üçü okuldan eve dönerken ya da öğleden sonra yürüyüşe çıktıklarında uzakta bir köpek görürse, "Hav, hav, hav!" diye havlamaya başlıyordu. Bazen yaralı bir yavru köpek ("Hev, hev, hev") bazen de gece yarısı uluyan bir yaban köpeği oluyordu ("Auuuuu-uuuv-uuuvvvvv!!").

"En azından köpek sesi çıkarabiliyorsun," dedi Güzel Rengganis. "Yaban köpeği gibi uluduğun zaman tüylerim diken diken oluyor."

"Yine de bir kancığın sana âşık olmasına yetmez," dedi Ai.

Krisan, Ai'nin davranışlarını çocukça bulup kendisiyle alay etmesini umursamıyordu. Ai etrafta olsun olmasın, köpek rolünü oynamaya devam etti, çok da iyi yapıyordu bunu. Tuvalette bir bacağını kaldırarak işemeye ve sürekli dili dışarıda gezmeye başlamıştı.

"Dört ayak üzerinde dolaşsan bile vücudun asla bir köpek vücuduna dönüşmeyecek," dedi Krisan'ın iyice saçmalamaya başladığını düşünen Ai. "Ama beynin için aynısını söyleyemem."

Belki doğruydu: Beyni bir köpeğin beynine dönüşmüştü. Ai öldüğünde, mezarını tıpkı gömdüğü kemiğe ulaşmaya çalışan bir köpek gibi kazmıştı. Ai köpekleri sevdiği için kendini bir köpeğe dönüştürmüştü; eh, en azından havlamış, dilini sarkıtmış, suyu yalayarak içmiş ve kızın mezarını elleriyle kazmıştı.

Ondan önce de, Güzel Rengganis'e okul tuvaletinde tecavüz eden köpek olmuştu.

Güzel Rengganis'le seks yapmayı aklına ilk kez kanepede oturduğu ve kızı, üzerinde sadece külotu ve sutyeni ile merdivenlerden inerken gördüğü gün aklına koymuştu. Güzel Rengganis'i arzulamaya başlamasıyla onun çocuksu karakterinin yol açtığı tüm problemleri görmezden gelir oldu. Rengganis, birdenbire arkasından sarılıp elleriyle gözlerini kapatarak kim olduğunu tahmin etmesini istediğinde hiç kıpırdamadan dururdu. Ona böyle sımsıkı sarılan bir başkası olmadığından arkasında Güzel Rengganis olduğunu bilirdi. Sırtında hissettiği baskının onun memeleri olduğundan emin, bir süre kıpırdamadan durur, yumuşak dokunuşunun tadını çıkarmak için gözlerini kapatanın kim olduğunu tahmin etmeye çalışıyormuş numarası yapardı.

Eğer üçü birlikte yürüyorlarsa, Güzel Rengganis çoğunlukla ortada olur ve Ai mutlaka onun elini tutardı. Hep sona kalan Krisan, Güzel Rengganis'in boştaki elini tutar ve bu yumuşacık hissin keyfini çıkarırdı.

Ai ve Krisan, birbirlerine çok yakın oturdukları için, önce hep Güzel Rengganis'i evine bırakırlardı. Birbirlerinden ayrılırlarken Güzel Rengganis mutlaka Ai'yi yanağından öper, Ai de onu geri öperdi. Krisan önceleri çocukça bulduğu için bu öpüşmelere katılmazdı ama kanepe ve merdiven olayından sonra Rengganis'in dudaklarının sıcaklığını yanağında

hissetmekten ve kendi dudaklarının onun sıcak yanağıyla buluşmasından büyük zevk alır oldu.

Artık geceleri kurduğu fanteziler sadece ileride Ai ile yapacağı evliliği değil, Güzel ile muazzam bir sikişi de kapsıyordu.

Bunun için ihtiyacı olan tek şey fırsatını yakalamasıydı.

Bir keresinde Ai gardını düşürüp onları Shodancho'nun ön bahçesinde yalnız bıraktığında, Krisan Rengganis'e sarılmış, Rengganis de aynı şekilde karşılık vermişti. Bu manzara kimseyi rahatsız etmezdi, Ai'yi bile. Üçü, kuzenden çok kardeş gibiydiler, hatta daha çok üçüz. Dahası, Güzel Rengganis sarılmayı ve kendisine sarılınmasını çok severdi. Krisan bir yandan da onu baştan çıkarmaya çalışıyordu:

"Günün birinde benimle gerçekten evlenmek ister misin?" diye sordu şakacı bir tonda.

Ancak Güzel Rengganis bu soruya cevap verirken son derece ciddiydi. "Evet," dedi. "Hayatımda senden başka bir erkek yok, Krisan, o yüzden benimle evlenmek *zorundasın.*"

"Evlilerin birbirleriyle seks yapması gerekir."

"O zaman biz de yaparız."

"Bir gün yapacağız."

"Evet, bir gün."

Krisan, Güzel Rengganis'e sarılmayı bırakmıştı ama, Ai, bir sepet guava, bir bıçak ve içi acı sos dolu bir havanla yanlarında belirdiğinde, Rengganis'in kolu hâlâ oğlanın omzundaydı. Ai'nin getirdiği acı biber sosuyla dilleri yana yana pikniklerini yaptılar. Krisan, bir fırsatını kolladığı sikişin hayaliyle dilindeki yangını ta kalbinde hissetti.

Ve Güzel Rengganis'in beş şişe limonata içip içemeyeceğine dair girdiği iddiayı kazandığı gün beklediği fırsat ayağına geldi. Güzel Rengganis'i fark ettiğinde Krisan tuvaletlerin civarında sigara içiyordu. Kızın, iblislerin ve gulyabanilerin cirit attığı en sondaki tuvalete girdiğini görünce fırsat bu fırsat, diye düşündü. Hızla arkadaşlarının yanından ayrıldı ve okul bahçesinin sessiz sakin bir köşesine giderek kakao plantasyonlarının iki metre yüksekliğindeki duvarının üstünden atladı. Tuvaletin çatısında delikler olduğunu biliyordu o yüzden bir kakao ağacı dalından destek alarak tekrardan duvara tırmanıp çatıdaki delikten çömelmiş çişini yapan Güzel Rengganis'i gözetlemeye başladı.

Yumuşak bir sesle kıza seslendi: "Heey."

Güzel Rengganis yukarı bakıp çatıda Krisan'ı görünce çok şaşırdı ve "Ne işin var orada?" diye sordu. "Dikkat et, düşüp ölebilirsin."

"Seni bekliyorum."

"Yukarı tırmanmamı mı?"

"Hayır. Düzüşmeyecek miyiz?"

"Sen aşağıya inebilecek misin ki?" diye soruya soruyla karşılık verdi Güzel Rengganis.

"Tabii ki ineceğim."

Krisan çürümüş bir kirişe tutunarak kendini aşağı sallandırdı. Artık içeride iki kişilerdi ve Rengganis'in külotu hâlâ dizlerindeydi. Sıkışıp kaldıkları yer elbette hiç hoş değildi ve çok kötü kokuyordu, fakat bu durum şehvetten gözü dönmüş Krisan'ın umurunda değildi.

Kızın kulağına, "Hadi, düzüşelim," diye fısıldadı.

Güzel Rengganis, "Nasıl yapılacağını bilmiyorum," diye geri fısıldadı.

"Ben sana öğretirim."

Krisan kızın külotunu yavaşça dizlerinden aşağıya sıyırıp çıkardı ve sonra duvarda çakılı paslı bir çiviye astı. Ardından üniformasının düğmelerini tek tek, aynı sakinlikte açtı; acele etmiyor, Güzel'in yavaşça beliren çıplak vücudunu seyretmenin verdiği hazzın tadını çıkarıyordu. Gömlek de paslı çiviye asıldıktan sonra kızın eteğini çıkardı. Kasığındaki karartı onu büyülemiş, elleri hafiften titremeye başlamıştı. Artık sutyenini çıkarmak için acele ediyordu. Hasretle kavuşmayı beklediği memeleri karşısında görünce yeniden sakinleşti. Soyunma sırası kendisine gelmişti, önce gömleğini ardından pantolonunu ve donunu çıkardı. Sertleşip dimdik olmuş aletini eliyle tutup Güzel Rengganis'e gösterdi. Şekli Rengganis'i biraz güldürdü.

Artık sakinlik makinlik kalmamıştı. Kızın memelerini avuçladığı gibi şehvetle sıkıp okşamaya başladı. Nefesi kesilip zevkten kıvranmaya başlayan Güzel Rengganis çocuğun vücuduna sıkıca sarıldı. Krisan kızı tuvaletin duvarına dayayıp kendi vücudunu onunkine bastırdı ve uzun zamandır şiddetle arzuladığı ama evlilik oyunundan bu yana hasret kaldığı dudaklarından öpmeye başladı. Krisan'ın elleri ikisinin göğsü arasında gezinirken, Rengganis tırnaklarını hafifçe onun sırtına geçirmişti. Bir an önce Rengganis'in içine sokmaya çalıştığı aleti, durdukları pozisyon yüzünden kızın yumuşak tenine çarpıp bükülüyor, tek yapabildiği bacaklarının arasına sürtünmek oluyordu. "Bacağını kaldırıp şu alçak lavabonun üstüne koy," diye fısıldadı Krisan. Güzel Rengganis onun

dediğini yaptı ve vajinası bir çiçek gibi açıldı. Rengganis çoktan kızışmış ve sırılsıklam olmuştu, Krisan içine girerken hiç zorlanmadı. İleri geri ritmik hareketleri taşlı yolda yürüyorlarmışçasına yüksek ses çıkarıyordu. İkisi de büyük zevk alıyordu, ancak tüm acemilere olduğu gibi onlarınki de çok kısa sürdü.

Gerçekte olan buydu.

"Ya hamile kalırsam?" diye sordu Güzel Rengganis kısa süren sevişmelerinin ardından.

Kızın, cinsel ilişki sonucunda hamile kalınabileceğini bilmesi bile Krisan'ı şaşırtmıştı. Ancak bu ihtimal onu da panikletti ve korkuyla aklına çılgın bir fikir geldi.

"Bir köpeğin sana tecavüz ettiğini söyleyebilirsin."

"Bana bir köpek tecavüz etmedi ki."

"Ben köpek değil miyim?" diye sordu Krisan. "Beni havlarken ve dilim dışarıda dolaşırken çok gördün, değil mi?"

"Evet, gördüm."

"Bir köpeğin tecavüzüne uğradığını söyle işte. Kara burunlu kahverengi bir köpek."

"Kara burunlu kahverengi bir köpek."

"Ve sakın benim adımı geçirme bu işte, bir kere bile, anladın mı?"

"Ama benimle evleneceksin, öyle değil mi?"

"Evet. Gerçekten hamile olduğun ortaya çıkarsa, o zaman bir plan yaparız."

Krisan hızla giyindi ve girdiği delikten dışarı çıktı, giderken kızın tüm giysilerini yanına alıp onları hiç kimsenin bulamayacağı bir yere attı. Güzel Rengganis ise ayakkabılarını ve çoraplarını bile giymeden tuvaletten çıkıp çırılçıplak sınıfına geri döndü. Krisan onunla aynı sınıfta olmadığından bu görüntünün kopardığı yaygarayı göremedi.

Daha sonra kızın gerçekten hamile kaldığı ortaya çıkınca bir kaçış planı yaptılar. Gerilla kulübesinde saklanıp orada kendilerine *gerçek* bir düğün yapacaklardı. Ama öyle olmadı. Krisan dokuz ay boyunca, insanlar, bilhassa Maman Gendeng, Maya Dewi ve annesi, Güzel'le seks yapanın kendisi olduğunu öğrenecek korkusuyla yaşadı ve bu gerçeği gizlemek için Güzel Rengganis'i gerilla kulübesinde öldürmeyi planladı ama işler planladığı gibi gitmedi ve onu kulübe yerine bir kayıkta öldürüp cesedini okyanusa attı.

17

MAMAN GENDENG mokşa'ya[1] ulaşıp göğe yükseldikten üç gün sonra yeniden dirildi. Veda etmeye gelmişti. Maya Dewi'ye elbette, başka kime olacak.

Oysa Maya Dewi, kocasının tanınmaz haldeki cesedini daha üç gün önce gömmüştü. Ceset yaban köpekleri tarafından parçalanmış, kurtçuklara yem olmuş ve sineklerin istilasına uğramıştı (sinekler o kadar fazlaydı ki eve götürülürken bir kuyrukluyıldızın kuyruğu gibi arkasından geliyorlardı). "O, ben değildim," diyordu Maman Gendeng, karısını rahatlatmaya çalışarak. Maya Dewi üç gündür yastaydı. Yası çok derindi, çünkü kızları Güzel Rengganis'i kaybetmesi yetmezmiş gibi bir de Maman Gendeng'i kaybetmişti. Siyahlara bürünmesine bürünmüştü ama bir yandan *sevdiklerim hâlâ yaşıyor*, diyerek kendine yalan söylemeye devam ediyordu.

Ablalarıyla benzer bir kaderi paylaştığını düşünerek avunmaya çalışıyordu. Alamanda'nın kızı Ai ölmüş; kocası Shodancho, kızının mezardan çalınan cesedini ararken ortadan kaybolmuştu. Adinda'nın oğlu Krisan hâlâ yaşıyordu ama onun da kocası, Yoldaş Kliwon, kendini öldürmüştü.

Fakat Maya Dewi'yi avutmak mümkün olmuyordu. Hâlâ her sabah, tıpkı eskiden yaptığı gibi, Maman Gendeng, Güzel Rengganis ve kendisi için pirinç, sebze ve diğer garnitürlerden oluşan bir kahvaltı sofrası hazırlamaya devam ediyordu. Elbette tabağındakileri yiyen sadece kendisi oluyor ve bu ritüel, hiç dokunulmamış diğer iki tabak yemeği çöpe dökmesiyle son buluyordu. Üç gün boyunca akşam yemeklerinde de aynı ritüeli uyguladı.

Aynı yalanı Maman Gendeng hayattayken, daha evi terk etmemişken, Güzel Rengganis için uyguluyorlardı; kızlarının hâlâ onlarla birlikte olduğuna kendilerini inandırıp yemek masasına onun için bir tabak koyuyor, yemekten sonra kızın tabağındakileri çöpe atıyorlardı. Maya Dewi şimdi bunu yalnız başına yapmak durumundaydı.

Yapayalnız.

Ama Maman Gendeng'in ölümünden sonraki üçüncü gün, yemek yerken yalnız değildi. Baştan aşağı siyahlar içinde sofrada oturmuş, önceki iki gece ve üç sabahtır yaptığı gibi kocası ve kızı için de birer tabak koymuştu. İlk lokması daha ağzındayken yatak odasının kapısı açıldı ve kapıda beliren Maman Gendeng geçip her zamanki yerine oturdu. Maya Dewi sağ eliyle pilavını yemeye devam ederken, Maman Gendeng yemeğinin sosunu karıştırıyordu. Her zamanki gibi hiç konuşmadan büyük bir iştahla yemeklerini yediler.

Sandalyelerden sadece biri boştu ve sadece onun önündeki tabağa hiç dokunulmamıştı ama Maya Dewi, Güzel Rengganis'in masadaki yerinde oturduğunu hayal ediyordu, tıpkı Maman Gendeng'in kendi sandalyesinde oturmuş, yemeğini yediğini hayal ettiği gibi. Kocasının gerçekten sofrada olduğunu ancak yemek bittikten sonra fark etti. Güzel'in tabağındaki pilav olduğu gibi dururken Maman Gendeng'in tabağının boş olduğunu gördü. Gözlerine inanamayarak Maman Gendeng'e baktı. Uzun süre öylece bakıştıktan sonra, Maya Dewi, neredeyse duyulmayacak kadar kısık bir sesle sordu: "Sen misin?"

"Veda etmeye geldim."

Maya Dewi kocasına yaklaşarak, balmumundan yapılmış da hemen eriyebilirmiş gibi, nazikçe ona dokundu. Parmakları adamın alnından burnuna, dudaklarına ve oradan da çenesine kaydı. Bu çekingen ve sorgulayıcı dokunuştan sonra meraklı bir çocuk gibi gözlerini dikip dikkatle ona baktı. Vücudundan yayılan sıcaklığı hissedip canlanmış olduğunu anlayınca iyice yaklaşıp ona sarıldı. Maman Gendeng de ona sarıldı ve Maya Dewi omzunda ağlarken saçlarını okşayıp şefkatle kokusunu içine çekti.

Maya Dewi ansızın, "Veda etmeye mi geldim, dedin?" diye sordu Maman Gendeng'in gözlerinin içine bakarak.

"Veda etmeye geldim."

"Yine mi gidiyorsun?"

"Ben ölüyüm zaten, çoktan göğe yükseldim."

"Peki ya *kızımız'?*"

"Ona göz kulak olacağım. Cennette."

Maman Gendeng karısının bir yanağını okşayıp diğerini öptükten sonra geldiği odaya geri girip kapıyı kapadı. Maya Dewi şaşkınlıkla arkasından bakakaldı. Sonra sırasıyla Maman Gendeng'in boş tabağına ve Güzel

Rengganis'in yemesi için koyduğu ama içi hâlâ pilav dolu tabağa bakıp gözlerini tekrardan yatak odasının kapalı kapısına çevirdi. Panik içinde koşup kapıyı açtı ama içeride kimsecikler yoktu.

Maman Gendeng'i aramaya devam etti. Yatak odasının penceresini kontrol edip öğleden sonra sıkıca kapattığı gibi durduğunu gördü. Yatağın altına baktı ama orada da sadece tütsü kalıntıları ve namaz kılarken giydiği terlikler vardı. Adamın olabileceği başka hiçbir yer yoktu. İçini bölmelere ayırıp giyecek doldurdukları büyük aynalı dolabın içine saklanmış olması imkânsızdı ama Maya Dewi açıp oraya da baktı ve açtığı gibi dolabın kapısını kapadı. Bir ipucu bulma ümidiyle yatağın üstünü ve tuvalet masasını kontrol etti ama hiçbir şey bulamadı. Odadan çıkıp bir kez daha yemek masasına bakakaldı.

Ardından işinin başına geri döndü. Masayı toplayıp, artan yemekleri kilere götürdü. Kurabiye yaparken ona yardım eden dağlı iki kız onları daha sonra yerdi. Kirli tabakları bulaşık teknesine koyup, Güzel Rengganis'in yemediği pilavı çöpe döktü, içinden bulaşıkları yıkamak gelmedi, ellerini yıkayıp yatak odasına geri döndü. Gözlerini boş odada gezdirip, Maman Gendeng hâlâ oradaymış gibi sordu:

"Sen mokşa'ya ulaşıp göğe yükseldiysen üç gün önce ben kimi gömdüm?"

Bu bir ihanetin öyküsüydü; uzun zaman önce, Güzel Rengganis daha doğmadan, beş yıl gecikmeli gerdek gecesi henüz yaşanmadan, onlar yeni evli bir çiftken başlayan bir ihanetin öyküsü…

Bunaltıcı bir pazar öğleden sonrası, bir kulağının yarısı kopmuş, kel kafalı, iriyarı bir adam, büyük çoğunluğu hafta sonunu şehirde geçirdikten sonra otobüslerine yetişmeye çalışan turistlerden oluşan kalabalığı yararak otobüs terminaline girdi. Yoluna çıkan herkese çarpıp, satıcıların mallarını düşürüp yerlere saçarak Maman Gendeng'in Budala Edi'yi öldürerek elde ettiği ahı gitmiş vahı kalmış sallanan maun sandalyeyi ele geçirmeye gidiyordu.

Maman Gendeng gücü ele geçirdikten sonra, hâkimiyetinin simgesi olan eski püskü sandalyeyi ele geçirmek isteyen birçok adam çıkmıştı. Maman Gendeng şimdiye kadar hepsini bozguna uğratmıştı ama sürekli yeni rakipler ortaya çıkıyordu. Şimdi de bir yabancı çıkıp gelmişti. Maman Gendeng'in adamlarından bazıları terminale girdiğinden beri yabancıyı izliyor ve ne için geldiğini sormaya gerek duymadan biliyorlardı. Bunu

Maman Gendeng de biliyordu, ancak sessiz kalarak sandalyesinde sallanıp sigara içmeye devam etti. Kimse adamın ne adını ne nereden geldiğini ne de burada Maman Gendeng'in borusunun öttüğünü nereden bildiğini biliyordu ama Halimunda'dan olmadığı kesindi çünkü hırslı bir yerli olsaydı o sandalye için Maman Gendeng'e uzun zaman önce kafa tutardı.

O sıralarda Maman Gendeng parasını hâlâ, neredeyse en az karısı kadar güvendiği Moyang adındaki çirkin bir kadına emanet ettiği toprak kaplarda saklıyordu. O parayla karısına sürpriz bir hediye alacaktı ama ne alacağına daha karar vermemişti. Moyang da Maman Gendeng gibi her gün otobüs terminalindeydi. Gün boyunca içki ve sigara satıyor, geceleri de karşılığında hiçbir maddi talebi olmadığı için paralarını geneleve kaptırmak istemeyip suratının çirkinliğine aldırmayan erkeklerle düzüşüyordu (bu işi karanlık çalılıklarda yaptığınızda güzel bir suratla çirkin bir surat arasında fark yoktu). Maman Gendeng onu hiç sikmemişti, böyle bir isteği de yoktu, ama paralarını onun yatağının altında saklıyordu. Maman Gendeng'in tüm arkadaşları paranın yerini biliyordu ama bırakın çalmayı, o paralara yan gözle bile bakmaya korkuyorlardı.

Öğrenciler kavga etmek için genelde burada toplandığından otobüs terminalinden hır gür eksik olmuyordu. Ama Maman Gendeng nadiren kavga ederdi. Şimdi, kel adam, Maman Gendeng'i makamından indirmek amacıyla ona doğru yaklaşırken herkes olayların nasıl gelişeceğini görmek için nefesini tutmuş bekliyor, ama kimse yabancının istediğini elde edebileceğini sanmıyordu. Onca yıldan sonra otobüs terminali ahalisi, ülkedeki tüm askerler aynı anda üzerine saldırmadığı sürece kimsenin Maman Gendeng'i alt edebileceğine inanmıyordu; tabii adama kurşun işlemediği söylentileri doğruysa, o bile şüpheliydi. Yine de insanlar onun kavgalarını hep dört gözle beklerdi.

Maya Dewi o gün sabahın köründe okula gitmeden önce Maman Gendeng için hazırladığı tertemiz ve jilet gibi ütülenmiş giysileri yatağın üzerine bırakırken, kocasından, eve hep yaptığı gibi üstü başı kir içinde gelmemesini istemişti. Maman Gendeng bazen çalışmayı reddeden otobüslerin tamirine koşup üzerine makine ya da motor yağı bulaştırıyordu, bazen de üstü başı, tıpkı terminal duvarları gibi, is lekeleri oluyordu. Maya Dewi, bu tür kirler giysileri temizlemeyi zorlaştırdığı için değil, üzerindeki kirli giysiler kocasının yakışıklılığını gölgelediği için ondan üstünü başını temiz tutmasını istediğini söylüyordu. O gün Maman Gendeng kiri hemen

gösteren krem rengi bir gömlek giymişti, bu yüzden ne olursa olsun üstünü başını temiz tutacağına söz vermişti.

O bunaltıcı pazar günü öğleden sonra saatlerinde, yabancının terminale girdiğini gördüğü sırada, sigarasından derin nefesler çekip dumanını yavaşça dışarı üfleyerek o meşhur sandalyesine oturmuş, bacak bacak üzerine atmış dinleniyordu. Herkes gibi o da onu neyin beklediğini biliyordu. Şimdi tam karşısında duran kel adam konuşmaya fırsat bulamadan, Maman Gendeng ayağa kalkıp, "Eğer bu sandalyeyi istiyorsan, buyur otur lütfen ya da al yanında götür, nasıl istersen," dedi. Keltoş dahil hiç kimse duyduklarına inanamamıştı.

Bir süre sessiz kalıp boş sandalyeye bakan Keltoş, "O kadar basit değil," dedi. "O sandalyeyi temsil ettiği her şeyle birlikte istiyorum."

Maman Gendeng, elindeki izmariti atıp, "Seni çok iyi anlıyorum, lütfen otur ve hepsi senin olsun," dedi.

"Hiçbir kavgada yenilmemiş bir kabadayı tüm gücünü bir anda, itirazsız teslim ediyor," dedi Keltoş. "Bu durumun akla yatkın tek bir açıklaması olabilir, o da bu hayatı arkasında bırakıp iyi bir koca olmak istemesi."

Maman Gendeng, tebessüm eşliğinde başıyla onayladı ve adama oturmasını işaret etti.

Kel adam hiç zaman kaybetmeden büyük bir gücün ve zaferin simgesi olan sandalyeye yaklaştı ama kıçını sandalyeye yerleştirmesinden hemen önce Maman Gendeng ensesinin köküne yumruğu patlattı, o kadar sert vurdu ki etraftakiler adamın kemikleri kırılırken çıkan sesi duyduklarını iddia ediyordu. Her neyse, sonuçta, Maman Gendeng üstünü başını kirletmemiş oldu. Sandalyesine tekrar oturup sigarasını içerken kel adamı sürükleyerek kaldırıma taşıdılar.

Keltoş o günden sonra terminalde takılmaya başlayıp kabadayı Maman Gendeng'in en iyi adamlarından biri oldu. Kendine Romeo diyordu; Shakespeare'i okuyup okumadığı ise bilinmiyordu. Yine de herkes ona bu isimle sesleniyordu; her ne kadar bir kulağının yarısı kopmuş, kalan yarısı da paramparça haldeki iriyarı kel bir adamın adının Romeo oluşunu tuhaf karşılasalar da… Romeo artık onlardan biri olmuştu; aralarında yaşamaya başladı ve Maman Gendeng'in gücüne saygıda kusur etmedi. Gerçi adamın geçmişi ve nereden geldiği hakkında hâlâ hiçbir şey bilmiyorlardı ama açıkçası geri kalanların da kendi geçmişleri hakkında yeterince şeffaf olduğu söylenemezdi. Diğerleri gibi arada sırada Moyang ile düzüşen

Romeo bir gün Maman Gendeng'e, "Moyang ile evlenmek istiyorum," dedi.

"O zaman git sor bakalım karın olmak istiyor mu, istemiyor mu," dedi Maman Gendeng.

Moyang da Romeo ile evlenmek istiyordu, bir ay sonra masraflarını Maman Gendeng'in üstlendiği bir tören ve ufak bir parti düzenlediler. Moyang'ın o güne kadar tek başına yaşadığı kulübede beraber yaşamaya başladılar.

"Romeo önüne gelenle düşüp kalkan bir kadınla evlendi, yemin ederim," diyordu Maman Gendeng.

Herkesi kıskandıran bir balayı yaptılar. Bütün gece sevişip otobüs terminaline geç geliyorlar, bazen de gün içinde ortadan kaybolup terminalden çok uzaklaşmadan kakao plantasyonlarının oradaki çalılıklarda bir kez daha sevişiyorlardı. Bir süre sonra Maman Gendeng'in haklı olduğu ortaya çıktı. Geceleri, kocası dışarıdaysa, Moyang büfesini kapattıktan sonra başka erkeklerle sevişiyordu; bazen bir rikşa şoförüyle, bazen bir otobüs biletçisiyle, bazen de aynı anda ikisiyle birlikte.

"Bir kadını onu mutlu eden şeyleri yapmaktan alıkoyamazsınız," diyordu Romeo, "o kadın karınız bile olsa."

"Senden iyi filozof olurmuş," dedi Maman Gendeng, "tabii eğer bunu tamamen kafayı yediğinden söylemiyorsan."

Bir zamanlar göz diktiği sallanan maun sandalyenin yanında oturan Romeo, sözlerini, "Para verip beni geneleve fahişelerle yatmaya gönderen de o," diye sürdürdü.

Otobüs terminali, Maman Gendeng yerine geçene kadar şehri kontrolü altında tutan Budala Edi döneminden beri bu kriminal topluluğun gururuydu. Öyle çok büyük bir terminal değildi çünkü şehri doğuya ve kuzeye bağlayan tek bir yol vardı ve batıda ise üstündeki daha küçük iki şehri geçtikten sonra yol bitiyordu. Tüm çete otobüs terminalinde toplanmıyordu, hatta sadece aralarından küçük bir azınlığın orada takıldığı söylenebilirdi ama sallanan maun sandalyesinde oturup gelen geçenleri seyreden Maman Gendeng hep orada olduğundan terminal hepsi için önemli bir yerdi. Herkesin keyfi yerinde sayılırdı; Moyang, Romeo ile evlenmişti evlenmesine ama canı istiyorsa herkesle beleşe yatıyordu hâlâ.

Ancak olaysız geçmesi beklenen huzurlu bir günün sabahında bu mutluluk tablosu bozuldu. Moyang büfeyi açmıştı ama satış yapmıyordu, henüz gelmeyen Maman Gendeng'i bekliyordu. Sonunda Maman Gendeng

iki dirhem bir çekirdek ortaya çıktığında –evlendikten sonra onu böyle görmeye alışmışlardı– Moyang yanına gidip ağlamaya başladı. Ağlaması, kocası tarafından terk edilmiş bir kadının ağlamasına benziyordu, o yüzden Maman Gendeng, herhalde Romeo Moyang'ı terk etti, diye düşündü. Ama Maman Gendeng kadının Romeo'ya olan sevgisi ve bağlılığından şüphe duyduğu için, "Neler oluyor?" diye sordu.

"Romeo gitti."

"Onu bu kadar çok sevdiğini bilmiyordum."

Gözyaşlarını gömleğinin kenarıyla silip kat kat olmuş göbeğini ortaya çıkaran Moyang, "Sorun şu ki, senin tüm paranı da alıp gitmiş," dedi.

Romeo'nun kaçmak için otobüs terminalini kullanması söz konusu olamazdı. Sabahın o saatinde şehirden kalkan bir tren de yoktu. Büyük ihtimalle ya ormana kaçmıştı ya da birileri başka bir araçla kaçmasına yardım etmişti. Ne olmuşsa olsun, Maman Gendeng öfkeden kudurmuştu ve Romeo'yu ölü ya da diri yakalamakta kararlıydı. Tüm adamlarını topladı ve onlara her yöne dağılıp onu aramalarını, gerekirse komşu şehirlere gidip oradaki çetelerle konuşmalarını emretti ve temiz bir dayak yemek istemiyorlarsa, Romeo yakalanmadan dönmemelerini söyledi. Tüm çete elemanlarının Romeo'nun peşine düşüp şehirden ayrılmasıyla Halimunda hiç olmadığı kadar huzurlu oldu. Geride bir tek öfkeden yerinde duramayan Maman Gendeng kalmıştı. Uzun zamandır huzurlu bir aile hayatına kavuşmanın ve namusuyla geçinip gitmenin hayalini kuruyordu. Herkesinki gibi bir ailesi olsun istiyor ve hayalini kurduğu yaşama kavuşmak için para biriktiriyordu. Belki bir balıkçı teknesi alıp balıkçı olur veya bir kamyon alıp sebze taşır ya da birkaç hektar arazi alıp çiftçilik yapardı. Daha ne alacağına karar bile vermemişken biri çıkıp tüm parasını çalmıştı. Kelimenin tam anlamıyla öfkeden deliye dönmüştü. Sabırsızlık içinde üç gün geçirdi. Hiçbir şey anlatmadığı karısı onun bu huysuzluğu karşısında şaşkına dönmüştü. Terminaldeyken de son derece lanet olduğundan biletçilerle şoförler mümkün olduğunca ondan uzak durmaya çalışıyorlardı.

Nihayet dördüncü gün iki adamı Romeo'yu geri getirdi. Onu uzaktaki küçük bir şehirde, bir zamanlar en şiddetli gerilla savaşlarının yaşandığı Halimunda'nın batısındaki büyük ormanın kıyısında bulmuşlardı. Neyse ki Maman Gendeng'in parası yerinde duruyordu; sadece bir kadeh hurma şarabı, bir limonata ve bir paket sigara parası eksilmişti. Adamları Romeo'yu daha fazla para harcamadan enselemişlerdi ama Maman Gendeng'in öfkesi bununla dinecek gibi değildi.

Adamları, Halimunda'ya getirmeden önce, Romeo'yu eşek sudan gelinceye kadar dövmüştü fakat öfkesi geçmek bilmeyen Maman Gendeng, horoz dövüşü izler gibi etraflarında toplanıp daire oluşturan kalabalığın önünde onu bir kez daha dövdü. Romeo acıyla inliyor, merhamet dileyip bir daha asla böyle rezil bir şey yapmayacağına yemin ediyordu ama deneyimleri Maman Gendeng'e bir haine asla güvenmemesi gerektiği öğretmişti. Etraflarında toplanan kalabalık giderek artıyordu; öndekiler yere oturdu, arkadakiler ayaktaydı. Romeo'nun vahşice dayak yiyişini izlemek dışında ellerinden bir şey gelmiyordu. Terminalin önünde devriye gezen polisler bile olayı görmezden gelerek müdahale etmiyorlardı.

Okyanus rüzgârı yaklaşan ölümün kokusunu taşımış, leş yiyici akbabalar tepelerinde dönmeye başlamıştı. Fakat Romeo henüz ölmemişti. Bunun nedeni çok güçlü ve dayanıklı olması değildi; Maman Gendeng, yeterince acı çekmesi için adamın ölümünü bilerek geciktiriyordu çünkü bir hainin akıbetini herkese göstererek, önemli bir ders vermek istiyordu. Tepelerinde dönen leş yiyici akbabalara gerçekten üzülüyordu. Bunun sebebi, dişlerini döktüğü, parmaklarını kırdığı, tırnaklarını söktüğü, çırılçıplak soyup kasık kıllarını tek tek yolduğu ve zaten yara bere içinde kalmış vücudunun her yerini yanan sigaralarla süslediği kurbanının hemen ölmeyeceğini bilmesi değildi. O akbabalar için üzülüyordu çünkü adamın cesedini onlara bırakıp mutluluğunu onlarla paylaşmayı düşünmüyor, öfkesinin nihai göstergesi olarak Romeo'yu canlı canlı yakmayı planlıyordu.

Ancak benzinle çakmağı hazırladığı sırada o çirkin kadın kalabalığı yarıp Maman Gendeng'in karşısına dikildi ve kocası için merhamet dileyerek eğer hayatını bağışlarsa kocasına çekidüzen verip onu güvenilir bir adama dönüştüreceğini söyledi.

"Lütfen bana bir şans ver, dostum," dedi Moyang, "çünkü ne olursa olsun, o benim kocam."

Bu sözler Maman Gendeng'in kalbine dokunmuştu. Elindeki benzin bidonunu çöpe attı ve kalabalığa seslenerek adama ikinci bir şans verdiğini ancak ona ihanet etmeye yeltenecek başka hiç kimsenin ikinci bir şansı olmayacağını söyledi. İşte Moyang'ın kocası Romeo, alevlere ya da akbabalara yem olmaktan böyle kurtuldu ve hayatını bağışlamasının ardından Maman Gendeng'in en sadık dostu ve sağ kolu oldu. Bu arada Maman Gendeng tüm parasını Maya Dewi'ye verdi; o da parayı kurabiye işinin başlangıç sermayesi yaptı.

“İşte sen bu adamı gömdün,” dedi Maman Gendeng, “Romeo.”

Elbette Maya Dewi bu konu hakkında hiçbir şey bilmiyordu.

Romeo’dan ya da kocasının otobüs terminalinde yaşadığı sıkıntılardan haberi yoktu; onun tüm sıkıntısı Güzel Rengganis, “bir köpekle evlenmek için” yeni doğmuş bebeğiyle evden kaçınca başlamıştı.

Aralık başıydı; hava durumunun tahmin edilemediği günler gelmişti. Şehir, yıl sonu tatillerini burada geçiren turistlerle kaynıyordu, o yüzden kalabalıklar arasında kaybolmak çok kolaydı. Yılın bu zamanında Halimunda büyük ölçüde hareketlenirdi, işlerin yoğunlaşmasıyla herkes kim kime dum dumaydı. Hediyelik eşya dükkânları, Yoldaş Kliwon onları tahliye edilmekten kurtardığından beri, çok iyi iş yapmaya devam ediyordu. Sürekli kaotik kalabalıkta kaybolan çocuklar, yaşlılar ve genç kadınlar oluyor, görevliler her yere kayıp ilanları yapıştırıp hoparlörlerden sahil boyunca yankılanan duyurular yapıyorlardı.

Ama Güzel Rengganis bu şekilde kaybolmamıştı. Kayıplara karışan turistler bir süre sonra mutlaka bulunup gruplarına teslim ediliyordu. Güzel Rengganis evden kaçmıştı ve tüm ailesi onu arıyordu. Maman Gendeng ve Maya Dewi kızlarını her yere sormuş, adamları da Romeo’yu ararken yaptıkları gibi etrafa dağılmış ama onu bulamamışlardı. Güzel Rengganis’in ortadan kaybolmasıyla bacaklı ateşe yakalanıp yataklara düşen kızı Ai için endişelenen Shodancho da Rengganis’i bulmak için arama ekipleri görevlendirmiş ama gerilla kulübesini unutmuştu, çünkü çocukların orayı bilmediklerini sanıyordu.

Aramalar gece gündüz devam ederken evlilik hazırlıkları durdurulmuş, süslemeler sökülmüş ve kiralanan malzemeler iade edilmişti. Olanlardan dolayı aklını kaçırma noktasına gelen Kinkin tek başına köşe bucak kızı arıyor, yanında taşıdığı tüfeğiyle önüne çıkan her köpeği öldürüyordu. *Jailangkung* marifetiyle ölülerin ruhlarına soruyor ama hiçbiri kızın nerede olduğunu bilmiyordu.

“Kötü bir ruhun gücü onu bizden saklıyor,” diyordu kendi kendine.

“Birkaç güne kalmaz, ölür,” dedi Maya Dewi ağlayarak. “Böyle bir yolculukta ne yiyeceğini bile bilmez o, yanına hiç para da almadı, tek kuruşu bile yok.”

“Ölmesi için bir sebep göremiyorum,” dedi Maman Gendeng, karısını rahatlatmaya çalışarak. “Çok acıkırsa bebeği yer.”

Arama ekibindekiler bir bir elleri boş dönmeye başladılar. Bırakın kızın izine, nerede olabileceğine dair tek bir ipucuna bile rastlamamışlardı. “Mokşa’ya ulaşıp da ruhu ve bedeni göğe yükselmiş olamaz,” dedi Maman Gendeng, “hayatında bir kez olsun meditasyon yapmış değil.” Böylece arama ekipleri yeniden yola düştü; tüm çalılıklara, sokak aralarına ve kenar mahallelere baktılar ama yine onu bulamadılar. Maya Dewi kapı kapı kızının okul arkadaşlarını dolaştı fakat Ai ve Krisan dışında nerede olabileceğini bilecek yakınlıkta arkadaşı yoktu. Ortadan kaybolduğu geceyi kızının yanında geçirmediği için büyük pişmanlık duyan Maya Dewi tam anlamıyla enkaza dönüşmüştü.

Yeni yılla birlikte gelen turistlerle şehir daha da kalabalıklaştı. Duyurulan her boğulma vakasının ardından Maman Gendeng ve Maya Dewi cesetleri tek tek inceliyordu. Cesetlerin çoğu, yüzmenin yasak olduğu yerlerdeki uyarıları dikkate almayan turistlere aitti, ama sonunda onu buldular. Deniz suyunun bile bozamadığı güzelliği sayesinde görevliler tarafından teşhis edilmesi çok kolay oldu. Dalgalar onu kıyıya taşımadan önce tam olarak ne zaman boğulduğu bilinmiyordu. Derhal Maman Gendeng’le Maya Dewi’ye haber verildi. Onu bulduklarında giysileri lime lime, sırtüstü yatıyordu. Suyun üstünde dalgalanan saçlarıyla, yüzü, çekiciliğinden hiçbir şey kaybetmemişti. Boğulan insanlarda genelde görülenin aksine karnının şişmediğini fark ettiler. Ayrıca boynunda siyahımsı çürükler vardı. Birisi onu okyanusa atmadan önce öldürmüştü. Gördüğü manzara karşısında yıkılan Maya Dewi hıçkırıklara boğuldu.

“Ne olmuş olursa olsun, onu gömmeliyiz,” dedi Maman Gendeng öfkesini dizginleyerek, “sonra o alçak katili buluruz.”

“Onu bir köpek boğmuş olamaz,” dedi Maya Dewi kocasının omzuna yaslanarak. Şuurunu kaybetmesine ramak kalmıştı.

Maman Gendeng, ortadan kaybolduktan neredeyse bir ay sonra Halimunda kıyılarının en ücra noktasında bulunan Güzel Rengganis’in cesedini eve kendi elleriyle taşıdı. Hiç durmadan ağlayan Maya Dewi şişmiş gözlerle onu takip ederken üzgün bir kalabalık da arkalarına takıldı.

O gün öğleden sonra, defin için tüm ritüeller yerine getirildikten sonra, Güzel Rengganis’in tabutu Budi Dharma Mezarlığı’na taşındı. O gün defnedilecek cenazenin sevdiği kıza ait olduğunu anladığında Kinkin az kalsın bayılıyordu. Mezar kazılırken, tesellisi mümkün olmayan bir acıyla babasına yardım edip cesedi Maman Gendeng ve Kamino ile birlikte toprağa indirdi. Maman Gendeng kefenin üzerine ilk toprağı attıktan sonra

Kinkin de ona katıldı ve sevdiği kızın üstünü örttükten sonra ahşap mezar başlığını sevgiyle toprağa yerleştirdi.

"Onu öldüreni bulacağım," dedi Kinkin nefret dolu bir sesle, "ve intikamını alacağım."

"Git onu bul," dedi Maman Gendeng, "katili yakalarsan, onu öldürmene izin vereceğim."

O gece Güzel Rengganis'in mezarının başında buluştular. Maman Gendeng durup seyrederken, Kinkin kızın ruhunu çağırdı. *Jailangkung* seansının başlamasına rağmen Güzel Rengganis'in ruhu görünmedi. Kinkin kızı kimin öldürdüğünü sormak için başka ruhlar çağırdı ama daha önce onun nereye kaçtığını bilmedikleri gibi bu sorunun da cevabını bilmiyorlardı.

Kinkin, "Olmuyor, beceremiyoruz," diyerek pes edip *jailangkung* seansını sonlandırdı. "Kudretli kötü bir ruh en başından beri bana engel oluyor."

"Gerekirse meditasyon yapıp öbür dünyada onunla savaşmak için ruhlar âlemine karışacağım," dedi Maman Gendeng. "Kızımın katilini mutlaka bulmak istiyorum."

Güzel Rengganis'in hâlâ yaşadığını hayal ederek kendilerini kandırmaya işte o zamanlar başlamışlardı. Kahvaltı ve akşam yemeklerinde masaya onun için de bir sandalye ve Maya Dewi her seferinde çöpe dökmek zorunda kalsa da bir tabak yemek koydular. Bu arada polisler soruşturmayı derinleştirmek için Güzel Rengganis'in mezarını açtı. Maman Gendeng, polisin katili yakalayacağına inanmak istiyordu ama aradan bir ay geçtikten sonra bile hiçbir açıklama, hiçbir ipucu yoktu. Polis merkezine çağırılıp sorgulanan pek çok insan oldu. Maman Gendeng ve Maya Dewi'yi beşer kez, başkalarını da en az bir o kadar sorguladılar, ama her seferinde Güzel Rengganis'in katilini bulmaktan iyice uzaklaşıyor gibiydiler. Tüm süreç çok yorucu ve yıpratıcı geçiyordu. Maman Gendeng'in artık polise güveni kalmamıştı. Soruşturma için evine gelen son polisi fırçaladı.

"Kızımın katilini bu evde bulamayacaksınız," dedi sinirlenerek, "en başta katili burada bulabileceğinizi düşünmeniz bile büyük ahmaklık."

Bunu söylerken, bir vahiy gelmişçesine, ne yapması gerektiği tüm açıklığıyla zihninde belirdi.

"Eğer kızımı kimin öldürdüğünü bilen hiç kimse çıkmıyorsa," dedi kendinden son derece emin, "bu, tüm şehir onun ölümünden sorumlu demektir."

Ertesi pazartesi, yaklaşık otuz adamıyla birlikte harekete geçti. Şehir halkı yaşanan vahşeti sonradan "korkunç zamanlar" diye hatırlayacaktı. İşe polis merkezine giderek başladılar. Kendilerini durdurmaya çalışan polislere gözdağı verip binada ne varsa tahrip ettiler. Maman Gendeng, polislerin beceriksizliği karşısında duyduğu öfkenin acısını çıkarmak için bu ziyareti polis merkezini yakıp küle çevirerek taçlandırdı.

Tüm şehir şok olmuştu. Dumanlar göğe yükselmeye devam ederken itfaiye bile alevleri söndüremiyordu. Maman Gendeng ve baş belası arkadaşlarının dizginlenemez bir öfke patlaması içinde olduğunu duyduktan sonra hiç kimse, diğer yangınlarda yaptıkları gibi, olay mahalline gelmeye, polis merkezinin yanıp kül oluşunu seyretmeye cesaret edemedi. İnsanlar sessiz kaldı, haberler kulaktan kulağa yayıldı. Herkes, bu korkunç adamın bundan sonra yapabileceklerini düşündükçe tir tir titriyordu.

Aslına bakarsanız Maman Gendeng, bu dünyada yarım asrı devirmiş, yaşlı bir adamdı artık, fakat hâlâ eskisi kadar güçlü olduğu biliniyordu. Şimdi de sevgili kızını olabilecek en acı verici şekilde kaybetmişti: Birisi onu öldürüp cesedini okyanusa atmıştı ve o, bunu kimin yaptığını bilmiyordu. Kızı, okulun tuvaletinde bir köpeğin tecavüzüne uğradığını söyler söylemez harekete geçip bir şey yapmadığı için pişmandı. Neden daha en başından o köpeği bulmaya çalışmamıştı ya da neden o Kinkin denen çocuğun amatörce yaptığı gibi şehirdeki bütün köpekleri katletmemişti?

"*Mijn bond is weggelopen*" diyordu. Köpeğim kaçıp gitti. Ama bununla ne demek istediğini kimse anlamıyordu.

Polis merkezini yaktıktan sonra ilk kurbanını buldu. Çöpleri karıştıran bir sokak köpeğiydi. Onu yakalayıp boynu kırılana dek havada çevirerek öldürdü.

"Eğer kendi kızımı bir köpekten koruyamayacaksam güçlü olmamın anlamı ne?" diyordu. "Haydi, şehirdeki tüm köpekleri öldürüyoruz."

Adamları taşıdıkları ölümcül silahlarla büyük gruplar halinde etrafa dağıldı. Bazılarının ellerinde havalı tüfekler, diğerlerindeyse palalar ve kınından çıkmış kılıçlar vardı.

"Beni huzura kavuşturmayacak olsa da bunu yapacağım," dedi Maman Gendeng içini çekerek.

"Onun yerine yeni bir çocuk yapsan olmaz mı?" Bu aptalca soru Romeo'ya aitti.

“On çocuğum daha olsa, bu çocuğum biri tarafından öldürüldü ve bu yüzden hiçbir zaman huzura kavuşamayacağım.” Gözleri yeni bir köpek bulma umuduyla Arnavut kaldırımlı taş sokakları tararken kederle sözlerine devam etti: “Daha sadece on yedi yaşındaydı.”

“Shodancho’nun da çocuğu öldü,” dedi Romeo.

“Bu, acımı hafifletmiyor.”

Ve böylece, dehşet verici boyutlara ulaşan, on sekiz yıl önceki komünist katliamının benzeri bir köpek katliamı başladı. Shodancho’nun bu katliamdan haberi olsa kim bilir neler olurdu, sonuçta katledilen köpekler onun yetiştirdiği yaban köpeklerinin kırmalarıydı, ama o kızının cesedini aramakla meşguldü. Maman Gendeng’in çetesi sokakta dolaşan köpekleri kılıçtan geçiriyor, onları satay soslu çöp şiş yapacakmış gibi lime lime doğruyorlardı. Boyunlarından kan damlayan kesik köpek kafalarını, diğer köpekleri şehirden uzak durmaları için uyarırmışçasına sokak köşelerine asıyorlardı. Eşkıyalar sokak köpeklerini öldürdükten sonra gözlerini evcil köpeklere diktiler. Evlerin çitlerini yıkarak kulübelerindeki savunmasız köpekleri öldürdüler. Camlarını kırıp girdikleri evlerde sakince minderlerinde yatan köpeklere saldırıp, onları yattıkları yerde öldürdükten sonra mutfaktaki vok tavaların içine attılar.

Maman Gendeng insanların bu yapılanlara karşı çıkmasına aldırmıyordu. “Eğer kızıma bir köpeğin tecavüz ettiği doğruysa, insanlardaki kötülük onlara da geçmiş demektir,” diyordu. Daha da ileri giderek adamlarına tüm köpek sahiplerinin mal ve mülklerini tahrip etmelerini emretti.

“Eğer böyle ortalığı kasıp kavurmaya devam edersen orduyla karşı karşıya geleceğiz,” dedi Romeo, yadsınamaz bir korku içinde.

“O askerlerle ilk kez karşı karşıya gelmiyoruz.”

Romeo ona kuşkuyla baktı.

“Kızı öldürüldüğü için öfkeden kuduran bir adamın başka ne yapmasını bekliyorsun?” diye sordu Maman Gendeng. “O insanların suçsuz olduğunu biliyorum ama benim de içim yanıyor.”

Suç ortakları hariç şehirdeki herkese karşı büyük bir öfke vardı içinde, kızı da bahanesi olmuştu. Onu ve arkadaşlarını bira içip kavga etmekten başka bir şey yapmayan işsiz güçsüz zorbalar olarak görüp küçümsediklerine emin olduğu bu insanlara karşı uzun zamandır kin besliyordu aslında. Onlara karşı duyduğu kinin bir başka sebebi de Güzel Rengganis’in salak olduğunu düşünmeleri, şehvet dolu ahlaksız bakışlarını vücudundan ayırmamalarıydı. Öfkesi nedensiz değildi.

“Bizim, toplumun süprüntüleri olduğumuza inanıyorlar,” diye durumu özetledi Maman Gendeng. “Bu, doğru olmasına doğru, ama çoğumuz adam olacak kadar okuyamadık ve tüm kapıları yüzümüze kapattılar. Ne olmuş yani, sonunda hırsız ya da kapkaççı olduysak, kıskandığımız insanlardan intikam alabileceğimiz zaman gelene dek sabırla beklediysek? Mutlu ailesi olan makbul insanları görünce kıskanıyordum. Ben de böyle bir hayat istiyordum. Nihayet, istediğim her şeye sahip oldum ve şimdi, mutluluğu tattıktan sonra, biri çıkıp o mutluluğu benden çalınca içimdeki yara yeniden kanamaya ve birikmiş tüm kinim irin gibi akmaya başladı.”

Romeo’nun korktuğu başına geldi; tüm şehirde ayaklanmalar çıktı. Bazı köpek sahiplerinin karşı koymaya başlamasıyla eşkıyalar daha da vahşileşti. Artık sadece köpeklere saldırmıyorlar, ellerine geçirdikleri her şeyi yakıp yıkıyorlardı. Arabaları tahrip ediyor, yol kenarlarına dizilmiş ağaçları ve işaret direklerini yerlerinden söküp sokaklara fırlatıyorlardı. Birçok dükkânın camı tuz buz olmuş ve bazı polis noktaları yakılmıştı. Bu arada yaralananlar da olmuştu. Şehirde görülmemiş bir terör havası esiyordu. Merkezi komuta, askerin yönetime el koymasını emredince, Shodancho zorbaları yola getirmekle, bu olmuyorsa onları öldürmekle görevlendirildi.

Kızı Ai’nin cesedini aramaya devam edip bir kez daha eve eli boş dönen Shodancho, “Uzun zamandır komünistler gibi o baş belalarının da kökünü kazımak gerektiğini düşünüyordum zaten,” dedi karısına.

“Yoldaş Kliwon’u sürgüne gönderdiğin yetmedi şimdi de Maman Gendeng’i mi öldüreceksin?”diye sordu karısı (intihar ederek ölü bulunduğu günden bir gün önce yoldaşla yaşadığı ilişkiden kocasına hiç bahsetmemişti). “Dul bırakmadığın kardeşim kalmasın mı istiyorsun?”

Shodancho, şaşkınlıkla karısına baktı.

“Maman Gendeng öldürülmezse bu şehirdeki herkesi öldürecek, söyle şimdi, ne yapmamı istiyorsun?” diye sordu. “Ayrıca şunu da düşün: Kendi kızını korumayı başaramadı, o da gitti hamile kaldı, ardından onu istemediği bir çocukla evlenmeye zorladı, o da bebeğini doğurduğu gece evden kaçtı. O evden kaçtığı için en yakın arkadaşı olan kızımız hastalanıp öldü. Kızımız öldükten sonra biri mezarından onun cesedini çaldı. Hâlâ anlamıyor musun? Kızımızı, üçüncü Nurul Aini’yi, Ai’mizi, o zorba çetesinin lideri öldürdü.”

“O zaman elmayı yemesi için Adem’i baştan çıkarıp bizi bu uğursuz dünyada yaşamaya mahkûm eden Havva’yı da suçla,” dedi karısı somurtarak.

Belli ki Shodancho karısının sözlerine kulak asmayacaktı. Şehir eşkıyalarının yarattığı kaos ve merkezi komutadan gelen emirler bir yana, Shodancho zaten Ai'nin ölümünden dolayı çok öfkeliydi ve Dewi Ayu ile yatmasından sonra ofisine dalıp kendisini tehdit eden Maman Gendeng'e hâlâ büyük bir kin besliyordu. Daha önce kimse onu yüzüne karşı tehdit etmemişti, ne bir Japon, ne bir Hollandalı, ama bu kabadayı o cüreti göstermişti. Shodancho, Maman Gendeng'in sahip olduğu doğaüstü gücü daha önce kendi gözleriyle görmüş olmasına rağmen mutlaka onu öldürmenin bir yolu olduğuna inanıyordu ve bunun için ne gerekiyorsa yapacaktı. Maman Gendeng'in arkadaşı olabilirdi, özellikle de oyun masasında, ama içten içe hep bir gün onu öldürmeyi istemişti. Artık bunun vakti geldiğine göre Alamanda'nın sözlerine kulaklarını tıkayacaktı.

"Onu öldürürsen sakın geri dönme," dedi Alamanda son olarak, "üçümüz de dul kalmış oluruz ve böylesi herkes için daha adil olur."

"Adinda'nın hâlâ Krisan'ı var."

"Kıskanıyorsan git onu da öldür."

Eşkıyaları bitirme operasyonunu bizzat Shodancho yönetti. Tüm askerlerini toplayıp en yakın kışlalardan destek birlikler çağırdı. Bir acil durum toplantısı düzenledi. Eşkıyaların yol açtığı şiddet olaylarının bir haritasını çıkarıp onları nasıl bitireceklerinin planını yaptı. Shodancho artık sahada operasyona çıkmak için biraz yaşlanmıştı; işin doğrusu, emeklilik işlemlerinin tamamlanmasını bekliyordu, ancak şimdi son derece enerjik görünüyordu ve eskiye nazaran biraz daha kurnazdı. "Komünistleri katlettiğimiz zaman yaptığımız gibi yapmayacağız," dedi. "Bu sefer, öldürülen herkes bir çuvala konacak."

Bunun üzerine bir kamyon dolusu boş çuval geldi.

Operasyon, halkta panik yaratmamak için gece yürütülüyordu. Silahlı ama sivil giyimli askerler ve keskin nişancılar etrafa dağılarak eşkıya çetelerinin peşine düştü. Dövmesi olan, içki içen, etrafta sorun çıkarırken ya da köpek öldürürken gördükleri herkesi eşkıya belleyip oldukları yerde indiriyorlar, sonra da cesetleri bir çuvala koyup ya bir sulama kanalına atıyor ya da öylece yol kenarlarına bırakıyorlardı. Onları bulanlar, çuvallarıyla gömüyordu: Böylesi onları kefene sarmaktan daha pratikti.

"Bırak mezarlıkta yer vermeyi, kefen bile fazla bunlara," diyordu Shodancho.

Operasyonun ilk gününün sabahında şehir eşkıyalarının yarısı ortadan kaybolmuştu; onları yutan, ağızları plastik tellerle bağlanmış çuvalların

içinde yol ortasında, nehirde, okyanus kıyısında, çalılık diplerinde ve sulama kanallarında yatıyorlardı. Bazıları köpekler tarafından eşelenirken, diğerleri sineklerin istilasına uğradı. Öğleden sonraya kadar hiç kimse onlara dokunmadı. Şehir halkı mutluluktan havalara uçmuştu; kimdir nedir bilemeseler de, başlarına bela olan eşkıyaların hepsini tek tek öldürecek yardım sonunda gelmişti. Komünist katliamını ve komünistlerin hayaletlerinin hayatlarını nasıl yıllarca cehenneme çevirdiğini hâlâ hatırlıyorlardı elbette. Ama ne olursa olsun, o eşkıyaların birer hayalete dönüşmesi yaşamalarından ve insanların başına bela olmalarından daha iyiydi. Cesetleri çuvalların içinde öylece bırakıp kurtçukların ve akbabaların onları iliklerine kadar yiyip bitirmelerini umuyorlardı. Ancak çuvallardan yükselmeye başlayan ağır ceset kokusu dayanılmaz bir noktaya gelince, insanlar bulundukları yerleşim alanlarının yakınlarındaki çuvalları gömmeye başladılar.

Ama yaptıkları, bir cesedi gömmekten çok muz bahçesinde sıçtıktan sonra sıçtıkları boku gömmeye benziyordu.

Katliam ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci gece de devam etti. Operasyon süratle tamamlanmış ve Halimunda'daki eşkıyaların kökü neredeyse kazınmıştı. Ancak Shodancho henüz tatmin olmamıştı çünkü cesetlerin arasında Maman Gendeng yoktu.

O hafta boyunca Maman Gendeng eve hiç dönmedi. Maya Dewi onun için çok endişeleniyordu, özellikle de şehir eşkıyalarının yedi gecedir aralıksız, kafalarına ya da göğüslerine sıkılan kurşunlarla tek tek öldürüldüğünü duyduktan sonra. Bu katliamın arkasındaki isim kesinkes bilinmese de herkes kim olduğunu tahmin edebiliyordu çünkü ancak belli kişiler silah taşıyabiliyordu. Böylelikle, Maya Dewi, Shodancho'yu görmeye gitti.

"Kocamı öldürdünüz mü?"

"Daha değil," dedi Shodancho üzgün bir sesle, "inanmıyorsan şuradaki askerlere sor."

Maya Dewi bütün askerlere tek tek sordu ama onlar da Shodancho'yla aynı cevabı verdiler.

"Daha değil."

Ama Maya Dewi onlara inanmıyordu. Yoldaş Kliwon'u Buru Adası'na sürgüne yollayan Shodancho, kocası Maman Gendeng'i de rahatlıkla öldürebilirdi. Kocasının gerçekten yenilmez çıkmasını umuyor fakat sokakta yatan cesetleri gördükçe onlardan birinin Maman Gendeng

olabileceği şüphesi içine düşüyor ve arayışına devam etmekten kendini alamıyordu.

Böylelikle, o güzel kadın, parlak güneşten korunmak için başına taktığı kırmızı eşarbıyla, çuvaldan çuvala gezip bir bir ağızlarını açtı ve –burnuna vuran çürümüş ceset kokusuna ve başına üşüşen sineklere aldırmadan– içlerindeki cesetlerin yüzlerini inceleyip onları kocasının sevgiyle hatırladığı yüzüyle karşılaştırdı. Cesetlerden hiçbiri Maman Gendeng'e ait değildi ancak çuvallarda yatanların çoğunun kocasının en sadık arkadaşları olduğunu görünce onun da öldüğünden emin oldu. Belki de kocasının yenilmez olduğuna dair tüm duydukları bir safsatadan ibaretti. Kocasını bulmalı ve gerçekten öldüyse onu saygın bir törenle gömmeliydi.

Kocasının, dayanılmaz derecede koktukları için halihazırda gömülen cesetler arasında olabileceğini düşündüğünden bir grup amatör mezarcının yanına gidip kocasını gömüp gömmediklerini sordu.

"Cesetlerden çıkan kokuya bakılırsa onu gömdüğümüzü sanmıyoruz."

"Kocamın nasıl koktuğunu sanıyorsunuz?"

"Diğer eşkıyaların hepsinden çok daha kötü kokuyordur, çünkü en büyük eşkıya oydu." Maya Dewi, bu sözlerde doğruluk payı olduğunu kabul ederek arayışına devam etti. Nehirde akıntıya kapılmış giden birkaç cesedin daha peşine düşüp uzun uğraşlardan sonra onları yakalamayı başardı ancak kocası onların arasında da yoktu. Ardından turistlerin Halimunda'dan kaçmasına neden olan kumsala dağılmış cesetleri inceledi. Tüm gün cesetlerin peşinde, boşu boşuna pestili çıktıktan sonra eve dönüp, o gece katliam yaşanmaması ve kocasının sağ salim eve dönmesi için dua etti. Duası kabul olmamıştı. Sabah olunca, daha içine bakmadığı çuvalları tek tek açarak yeniden kocasının cesedini aramaya başladı.

Bu şekilde kocasını aramaya devam ederken yolda karşılaştığı birkaç kişi kocasını katliamın yedinci gününde Romeo ile burundaki ormana kaçarken gördüklerini söyledi. Ancak bundan askerlerin de haberi vardı, o yüzden zamana karşı yarışıyordu. Askerlerin onu hâlâ vuramadığını umarak, ayaklarında parmak arası terlikleri, başında bir önceki gün taktığı kırmızı eşarpla, tökezleye tökezleye çalılarla kaplı bir patikadan geçerek tek başına ormana gitti. Sömürge döneminden bu yana koruma altında olan ormanda yalnızca maymunlar ve yabandomuzları değil, bufalolar, hatta jaguarlar yaşıyordu ama Maya Dewi'nin hiçbir şeyden korkusu yoktu. Tek isteği, ölü ya da diri, kocasını bulmaktı.

Yolda dört asker görüp durdurdu.

“Kocamı öldürdünüz mü?”

“Evet, bu sefer öldürdük, hanımefendi,” dedi başlarındaki komutan, “başınız sağ olsun.”

“Cesedini ne yaptınız?”

“Yüz metre düz gidin, kocanızın sinekler içindeki cesedini orada bulacaksınız. Onu önce bir mango ağacında çarmıha gerdik.”

“Çuvalın içinde mi?”

“Çuvalın içinde,” diye yanıtladı onu asker, “bir bebek gibi yatıyor.”

“Peki, hoşça kalın.”

“Güle güle.”

Maya Dewi yoluna devam edip tıpkı askerin ona yapmasını söylediği gibi dümdüz yüz metre yürüdü. Adamın dediği yerde gerçekten de etrafı sineklerle sarılı bir çuval vardı. Leş yiyici akbabalar çuvalı gagalamaya başlamış, iki yaban köpeği de dişlerini geçirmiş kenarlarından yırtmaya çalışıyordu. Maya Dewi hepsini kovaladıktan sonra çuvalın ağzını çözdü ve içinde “bir bebek gibi” yatan adamın kocası olup olmadığını kontrol etti. Yüzü neredeyse tanınmaz halde olan adam gerçekten de kocasıydı. Ağlamadı, en azından o sırada. Şapka çıkartılacak bir soğukkanlılıkla çuvalın ağzını plastik tellerle geri bağladı. Kocasını sırtında taşıyacak kadar güçlü olmadığından çuvalı onu bulduğu yerden ta Budi Dharma Halk Mezarlığı’na kadar tüm yol boyunca sürükleyerek götürdü. Burada kocasının saygın bir şekilde gömülmesini istedi. Çuvalın etrafını kuşatan sinekler yol boyunca bir kuyrukluyıldızın kuyruğu gibi onu takip etmişti.

Sinekler ancak Kamino cesedi yıkayıp tütsüledikten sonra dağıldı. Üzerinde, biri alnında diğeri göğsünde iki öldürücü kurşun yarası bulunan ceset şimdi kaskatı halde uzanmaktaydı. Göğsündeki yara kalbinin tam üstündeydi. Maya Dewi bu yarayı görünce artık gözyaşlarını tutamadı ve Kamino, kadının daha fazla acı çekmemesi için cesedi hızla kefene sardı. Yaşasaydı kayınpederi olacak olan adamın önünde saygı duruşunda bulunan Kinkin ile birlikte dualarını ettiler. Maman Gendeng’i kızının yanına gömdüler. İki mezar arasında neredeyse bir saat boyunca çömelip oturan Maya Dewi kendini terk edilmiş, eksilmiş ve yapayalnız hissediyordu. Yas tutmaya başlamıştı ki üçüncü gün Maman Gendeng öbür dünyadan geri döndü.

Daha önce de kanıtlandığı üzere adam gerçekten yenilmezdi. Katliam onu korkutmamış ama arkadaşlarının cansız bedenlerinin sokaklarda

yattığını görmeye daha fazla dayanamayıp kendisini sadakatle takip eden Romeo'ya şöyle demişti:

"Gel ormana kaçalım."

O güne kadar sürekli saklandıkları yeri değiştiren ikili, katliamın yedinci gününde ormana gitti. Doğruydu: O şehir bizim kabadayıya artık mutluluk vermiyordu. Gurur duyduğu gücü ve yenilmezliği, arkadaşları ölmüş ayaklarının dibinde yatarken, ona katlanılamaz geliyordu.

"Yakında birer hayalete dönüşecekler ve eğer hayatta kalırsak, onların acı çekişini görüp biz de acı çekeceğiz," dedi Maman Gendeng ormana kaçarlarken. Yoldaş Kliwon'un son günlerinde arkadaşlarının büyük acılar içindeki hayaletlerini görüp nasıl giderek derinleşen bir ıstırabın esiri olduğunu çok iyi hatırlıyordu. Bu şekilde yaşamak çok acı vericiydi ve Maman Gendeng bundan kaçmak istiyordu.

"Hayaletlerden kaçmanın bir yolu yok," dedi Romeo.

"Doğru, tabii tıpkı Yoldaş Kliwon'un sonunda kendisini öldürmeyi seçtiği gibi biz de onların arasına katılmayı seçmezsek."

"Kendimi öldürebilecek kadar cesur değilim," dedi Romeo.

"Bunu yapmayı ben de istemiyorum," dedi kabadayı. "Hâlâ başka bir çözüm düşünüyorum."

Burundaki ormana kaçmasının sebebi, burasının neredeyse bütünüyle ıssız oluşuydu. Orman koruma altında olduğundan burada toprağı işleyen çiftçiler yoktu, sadece birkaç tembel orman görevlisi vardı. Buraya kaçarak, askerler onu bulmadan biraz zaman kazanmayı ummuştu. Onu öldüremezlerdi ama canını sıkabilirlerdi. Bir karar vermeye çalışıyordu.

"Tüm arkadaşlarımın bir katliama kurban gittiğini bilerek yaşamaya devam edemem," dedi üzgün bir sesle.

"Bir sürü insan hayatının tadını çıkarmaya devam ederken ölecek değilim," dedi Romeo umarsızca.

"Ama aynı zamanda karımı da düşünüyorum. Çok üzülecek, bilhassa kızımızı da kaybetmişken."

"Benim karım umurumda değil. Hâlâ ne kadar çirkin olduğuna aldırmadan onunla seks yapacak bir sürü erkek bulabilir," dedi Romeo. "Yine de yaşamayı tercih ediyorum."

Küçük bir tepeye geldiler. Tepenin bir yamacında Japonların savaş sırasında oydukları savunma amaçlı bir mağara vardı. Tepede dinlenirlerken Maman Gendeng hâlâ Maya Dewi'yi bu dünyada yapayalnız bırakmama isteği ile yaşamına son verme arzusundan hangisinin daha ağır bastığını

tartıyordu. Japonlardan kalma zifiri karanlık ve rutubet içindeki mağaraya baktı. Kutu gibi duvarlarıyla bir kaleden çok hapishane hücresini andırıyordu. Aslında meditasyon yapmaya fazlasıyla uygundu. Maman Gendeng mokşa'ya ulaşıp bu dünyadan ayrılana kadar meditasyon yapmak istiyordu ama karısını düşünmeye devam etti ve sonunda şöyle dedi:

"Ne yaparsam yapayım, ölüm er ya da geç gelecek. Ve o tanıdığım en güçlü kadın."

Mağarada meditasyon yapmaya karar verip içeri girdi. Romeo'ya tepenin üstünde durup gözcülük yapmasını emretti ve "Askerler gelirse, gel beni buradan çıkar," dedi.

"Onlar bizi yakalayamadan ben onları öldürmüş olurum," dedi Romeo.

"Sesin hiç güven verici gelmiyor," dedi Maman Gendeng, "ama sana güveniyorum."

Maman Gendeng mağaranın içine girip rutubetli yere oturdu ve meditasyon yapmaya başladı. Çok geçmeden mokşa'ya ulaştı: Işık kürelerine ayrışıp gözden kayboldu. Kendini öldürmemiş ama bedeninden sıyrılarak ruhuna zincir vuran maddi âlemi ve bu dünyayı terk etmişti. Artık ışıkla bütün olmuştu ve bir kristal gibi parıldayarak göğe yükseliyordu. Ancak cennete ulaşmadan önce tepenin üstünde dört askerin silahlarını Romeo ya doğrultmuş olduğunu gördü. Askerlerin görüşünü bulandırarak ona yardım etmek istedi ama bunu yapmaya fırsat bulmadan Romeo'nun sözlerini duydu:

"Beni öldürmeyin! Size Maman Gendeng'in nerede saklandığını söyleyeceğim."

"Tamam, söyle hadi," dedi askerlerden biri.

"Şuradaki Japon mağarasında meditasyon yapıyor."

Askerler tepeden inip mağaranın içini aradılar. Maman Gendeng'i orada bulamayacaklardı elbette. Romeo bunu fırsat bilip kaçmaya çalıştı ama Maman Gendeng buna izin vermedi ve onu durdurdu. Romeo koşuyor fakat yerinde durmaya devam ediyordu.

"Hain her zaman haindir," dedi Maman Gendeng. Romeo onu göremiyor ama gürleyen sesini duyabiliyordu.

Ardından Maman Gendeng, tam askerlerin döndüğü sırada, Romeo'nun yüzünü kendi yüzüyle değiştirdi.

"Eee, sonunda seni bulduk, Maman Gendeng," dedi askerler, silahlarını tepenin zirvesinde durduğu yere doğrultarak.

“Ben Romeo’yum,” dedi karşılarındaki adam, “Maman Gendeng değilim!”

İki el tüfek sesi duyuldu; bir kurşun kafasına, bir kurşun göğsüne. Ve artık yaşamıyordu. İşte Maya Dewi’nin bulduğu ceset, onun cesediydi. Maman Gendeng ise mokşa’ya ulaşıp göğe yükselmiş ve üçüncü gün karısına veda etmeye gelmişti.

---

[1] Hinduizmde ruhun ölüm-yeniden doğum döngüsünden kurtulup özgürleşmesi, ulaşılabilecek en yüksek mertebe.

18

BÜYÜK BİR ZAFER kazanıp içinde biriken tüm kin ve nefretin intikamını alan kudretli kötü ruh, bunun için uzun süre beklemek zorunda kaldıysa da beklemesine değmişti.

"Onları sevdiklerinden ayırdım," dedi Dewi Ayu'ya, "tıpkı onun beni sevdiğimden ayırdığı gibi."

Onları sevdiklerinden ayırdım, tıpkı onun beni sevdiğimden ayırdığı gibi, diye yankılandı sesi.

"Ama ben seni sevmiştim," dedi Dewi Ayu, "hem de çok derinden gelen bir sevgiyle."

"Evet, ben de senden kaçtım, Stammler'ın torunu!"

Evet, ben de senden kaçtım, Stammler'ın torunu!

Dewi Ayu, bu kötü ruhun, içinde bu kadar derin ve kökleşmiş bir intikam arzusu taşıdığına inanamıyordu. Oysaki ona hep sıradan bir hayalet gibi görünmüştü. Onun geleceğe yönelik bazı şeytani planlar yaptığını biliyordu ama kalbindeki acının ne kadar derin olduğunu görememiş, bu kadar büyük zararlar verebileceğini hiç düşünmemişti.

"Şu çocuklarına bir bak," dedi kötü ruh, "artık hepsi zavallı bir dul, dördüncü de evde kalmış bir kız kurusu!"

Şu çocuklarına bir bak, artık hepsi zavallı bir dul, dördüncü de evde kalmış bir kız kurusu!

Bu, kötü ruhun Shodancho'yu eskiden hüküm sürdüğü gerilla kulübesinde öldürmesinden sonraydı. Shodancho bir sabah erkenden beklenmedik şekilde ortaya çıkıp ateşin başına çömeldiğinde, yıllardır ölü olan Dewi Ayu, hayatta olduğu sırada da uzunca bir süre hiç görüşmediği bu adamın

damadı olduğunu tamamen unutmuştu. Adam, şehir eşkıyalarını katliamdan geçirdiği günlerden bu yana yıllardır şehirlerin ve ormanların altını üstüne getirerek kızının çalınan cesedini aradığını söylüyordu. Artık bitmiş tükenmiş, başarısızlığının utancıyla ezilerek şehre dönmüştü. Karısı Alamanda'nın yanına dönecek cesareti yoktu, o yüzden kayınvalidesi Dewi Ayu'nun evine gelmişti.

"Elimde Shodancho'nun katilini oynamaya uygun bir karakter yoktu," dedi kötü ruh, "ben de onu kendim öldürdüm."

Elimde Shodancho'nun katilini oynamaya uygun bir karakter yoktu, ben de onu kendim öldürdüm.

"Amatör bir komedyen olduğunu biliyordum," dedi Dewi Ayu.

Hayır, bunu fiilen o yapmamıştı, yani Shodancho'yu kendi elleriyle öldürmemişti. Ama Shodancho'nun ölümü bir insanın elinden de olmamıştı. Kız kardeşlerinin dul kalmasına neden olduğu için onu evden kovan karısıyla yüzleşecek cesareti olmayan ve çok sevdiği kızı artık yaşamayan Shodancho, üzgün ve kimsesiz yaşlılık günlerinde kendisini daha iyi hissetmek için sık sık burundaki ormanın ortasına inşa ettiği gerilla kulübesine gidiyordu. Kulübe hiç değişmemişti. Artık eskisi kadar sağlam olmasa da Shodancho'yu içini rahatlatan bir nostaljiye sürüklemeye yetecek kadar dayanıklıydı.

Kendisine meşguliyet yaratmak için yeniden yaban köpeklerini evcilleştirmeye başladı. İyice yaşlanmış ve güçten düşmüş olmasına rağmen inlerinden çıkardığı yavruları kulübesine getirdi. Derken bir gün yavrularını arayan anne çıkageldi.

Anne köpeğin beraberindeki sürüyle geldiği sırada, Shodancho, eskiden adamlarıyla birlikte üzerinde yemek yediği ve sonradan Güzel Rengganis'in köpeklere atmadan önce bebeğinin cesedini yatırdığı kayaya uzanmış yatıyordu. Düşmanını savunmasız yakalayan kancık vakit kaybetmeden saldırıya geçip Shodancho'nun uyluğunu kaptı. Tekrar etmek gerekirse; Shodancho artık iyice yaşlanmıştı. Refleksleri zayıf, direnci düşüktü. Daha ilk saldırıya karşı koymayı başaramadan sürüdeki diğer köpekler üzerine atlamaya başladı; biri kolundan, bir diğeri baldırından yakaladı. Vücudunda büyük yaralar açıldı ve yaşlı kanı kayanın üzerine boşalmaya başladı. Shodancho bir yandan ani hareketlerle kendini geri çekip köpeklerin

dişlerinden kurtulmaya çalışıyor, bir yandan sağa sola tekmeler savurup köpekleri uzaklaştırmaya çabalıyordu. Ama ciddi yaralanmış ve bitap düşmüştü. Birazdan öleceğini ve ölümünün hayatı boyunca severek baktığı yaban köpeklerinin elinden olacağını kabullenip sakinleşti ve gökyüzünü seyretmeye başladı. Vücudu yaban köpekleri tarafından lime lime edilip canlı canlı yenerek öldü. Ancak lütfen unutmayın; yaban köpekleri aslında tembel yaratıklardır ve normalde sadece leş yerler. Shodancho muhtemelen canlı canlı yenmiş nadir sayıdaki insanlardan biriydi. Ölümü ancak bu kadar trajik olabilirdi.

Dewi Ayu, gideli bir hafta olmasına rağmen gerilla kulübesinden dönmeyen Shodancho için endişelenmeye başlamıştı, normalde orada bu kadar uzun kalmazdı. Shodancho'nun eski adamlarından iki emekli askerin yardımıyla burundaki ormanda onu aramaya çıktı. Bulduklarında cesedi korkunç, içler acısı haldeydi. Cesedin yüzü neredeyse tamamen tahrip olmuştu; ancak üniformasının kalıntılarından onu tanıdılar. Köpekler cesedi sürüklememiş, durduğu yerde hâlâ sıcakken yemişlerdi. Shodancho'dan geriye, akbabaların gagalamakla meşgul olduğu az miktarda kas ve et parçası kalmıştı. Dewi Ayu, Shodancho'nun kemiklerine tutunan bu son parçalar çürümeye yüz tutmadan hemen önce gelmişti.

Onu Alamanda'ya, itfaiyecilerin yanmış cesetleri morga taşırken kullandığı cinsten, plastik bir ceset torbasının içinde götürdüler. Dewi Ayu, siyah plastik torbayı ayağının dibine yerleştirdiği Alamanda'ya şöyle dedi:

"Al kızım, sana kocanın kemiklerini getirdim. Yaban köpekleri onu öldürüp yemiş."

"Domuzları avlamak için doksan altı yaban köpeğiyle şehre geldiğinden beri bir gün bunun olabileceğini düşünüyordum, anne," dedi Alamanda. Hiç üzülmüşe benzemiyordu.

"Biraz üzül istersen," dedi annesi. "Vasiyetinde sana hiçbir şey bırakmadığı için üzül bari."

Kocasının üzerlerinde kalmış lime lime et parçalarıyla çorba yapmak için satılan kemik parçalarını andıran kemikleri, Alamanda tarafından savaş kahramanları için ayrılan şehitliğe gömüldü ve burada Shodancho için askeri tören düzenlendi. Alamanda hiç değilse kocası şehitliğe gömüldüğü için şükrediyordu. Çünkü eğer halk mezarlığına gömülmüş olsaydı, Shodancho'nun hayaletiyle Yoldaş Kliwon'un hayaletinin kavga edeceklerinden endişeleniyordu. Oysa Shodancho, savaş kahramanlarının gömüldüğü şehitlikte ulusal bayrağa sarılı tabutunun içinde biraz huzur

bulabilirdi. Cenaze töreninin sonunda saygı atışı yapılırken Alamanda kocasının –iyice ölmesi için– hayaletini topun ağzına koyduklarını hayal etti ve bu, birazcık da olsa onu mutlu etti.

Artık o da, tıpkı diğer iki kardeşi gibi, gerçek bir duldu.

"İntikam peşinde olduğunu ilk kez komünistleri katlettiklerinde, o yoldaş idam mangasının karşısına çıkarıldığı zaman anladım," dedi Dewi Ayu dikkatini kötü ruha çevirerek.

"Orada acılar içinde ölmeliydi."

Orada acılar içinde ölmeliydi.

"Ama aşk gerçek gücünü gösterdi," dedi Dewi Ayu. "Tam öleceği sırada Alamanda müdahale etti."

Kötü ruh alaycı bir tonda güldü: "Ve üzerinden on yıldan fazla bir süre geçtikten sonra ancak sevişebildiler, çocuk kendini öldürmeden hemen önce. Kendini öldürdü. Kendini öldürdü!!! Öldü! Ha. Ha. Ha."

Ve üzerinden on yıldan fazla bir süre geçtikten sonra ancak sevişebildiler, çocuk kendini öldürmeden hemen önce. Kendini öldürdü. Kendini öldürdü!!! Öldü! Ha. Ha. Ha.

"Ama en sonunda neler döndüğünü anladım."

Doğruydu; Dewi Ayu, kötü ruhun intikam planını harekete geçirdiğini fark etmişti. Ted Stammler'ın tıpkı onunla Ma Iyang arasındaki sevgiyi yok ettiği gibi onun da Ted Stammler'ın soyundan gelen herkesin sahip olduğu sevgiyi yok etmeye çalıştığını tahmin ediyordu ama intikamının bu kadar acımasız olacağını düşünmemişti. Kötü ruhun hayattayken yaşadığı sonsuz acıları onunla karşılaşmadan önce bile ta kalbinin derinliklerinde hissetmişti Dewi Ayu. Bunun sonucunda kara sevdaya tutulmuş ve onunla evlenmeye karar vermişti. Büyükbabası Ted Stammler, büyükannesi Ma Iyang'ı adamın elinden çalmıştı; Dewi Ayu da adama, Ma Iyang'ın ona veremediği sevgiyi vermek istiyordu. Ama o, Dewi Ayu'nun kalbinin derinliklerinden gelen bu yüzde yüz saf sevgiyi reddetmişti. İşte o zaman Dewi Ayu, onun Ma Iyang'a duyduğu sevginin yerinin doldurulamaz olduğunu anlamış ve biricik gerçek aşkı kökünden koparıldıktan sonra acısının nasıl katlanarak arttığını derinden hissetmişti. Bu yüzden öldüğünde, ölüler diyarında asla huzur bulamayacağından, üzgün, kinci ve acı çeken bir hayalet olacağından emindi. Öyle de olmuştu. Adamın hayaleti onu gittiği her yerde takip

ediyordu. Bloedenkamp'ta, genelevde ve yaşadığı her iki evde de onun varlığını hissetmişti. Ama hem Alamanda hem Adinda'nın sevdiği adam olan Yoldaş Kliwon'un infaz edileceğini duyduğu güne kadar onun şeytani bir intikam planı yaptığını fark etmemişti.

"O zaman daha evli değildi ve kızlarından biriyle evlenmeden onun ölmesine izin veremezdim. Ha. Ha. Ha."

O zaman daha evli değildi ve kızlarından biriyle evlenmeden onun ölmesine izin veremezdim. Ha. Ha. Ha.

Shodancho öldükten kısa süre sonra, gözünü karartan Dewi Ayu, *jailangkungçu* çocuk Kinkin aracılığıyla nihayet kötü ruhu çağırmıştı. Kötü ruh, şimdi karşısına geçmiş, kontrolden çıkmış kahkahalarıyla ona bu durumdan nasıl sonsuz ve şeytani bir zevk aldığını gösteriyordu.

"Her seferinde Güzel Rengganis'i kimin öldürdüğünü bulmamı engelleyen kötü ruh sendin demek," dedi Kinkin.

"Evet bendim, seni de sevdiğinden ben ayırdım. Ha. Ha. Ha."

Evet bendim, seni de sevdiğinden ben ayırdım. Ha. Ha. Ha

Dewi Ayu, fısıldayan rüzgârlardan ve ormanın derinliklerinde uluyan yaban köpeklerinden, Alamanda'nın talebiyle Yoldaş Kliwon'un hayatının bağışlandığını öğrendiğinde, sevginin gücünün, eski kocasının kinci hayaletinin üzerlerine saldığı laneti kaldırabileceğine inanıyor ama bundan emin olamıyordu. Anne olduktan sonra sürekli, kızlarını ve onların mutluluklarını kötü ruhun kinci lanetinden nasıl koruyup kollayabileceğini ve onları bu lanetten nasıl kurtarabileceğini düşünmüştü. Bu nedenle evlendiklerinde kızları ve kocalarını evinden kovmuş, onlara bir daha asla evine gelmemelerini söylemişti. Maman Gendeng ve Maya Dewi'ye gelince; onları evinden kovmak yerine kendisi yeni bir eve taşınmayı seçmişti. O sırada kinci hayaletin bu kadar şeytani bir intikam peşinde olabileceğini fark etmemişti, ancak yine de çocuklarını ondan uzak tutmak istiyordu.

Son kızı da evlendikten yaklaşık on yıl sonra, Dewi Ayu'nun endişeleri hamile kalmasıyla birlikte tekrar su yüzüne çıktı. Kötü ruhun musallat olacağı taze bir kurban büyütüyordu içinde. Nasıl olursa olsun, bu çocuğu

kötü ruhun lanetinden korumak zorundaydı. Bu dünyaya hiç gelmesin, böylece tüm lanetlerden ve intikamlardan en başından kurtulsun diye çeşitli yöntemlerle karnındaki bebeği öldürmeyi denedi. Ama bebek o kadar güçlüydü ki Dewi Ayu onu öldürmeyi başaramadı ve bebek karnında büyümeye devam etti. Kız olursa en az ablaları kadar güzel olacaktı, erkekse yeryüzündeki en yakışıklı adam. Böyle bir insan ileride sevgiye boğulacak ve içinde başkalarına verecek çok fazla sevgi olacaktı; Dewi Ayu, kötü ruhun işte o sevgiyi hedef almak için pusuda beklediğini hissediyordu. Ne yapıp edip o sevgiyi yıkıma uğratacaktı, tıpkı Ted Stammler'ın onunla Ma Iyang arasındaki sevgiye yaptığı gibi.

Kafasında bu düşüncelerle, "Güzel çocuklar doğurmaktan bıktım," dedi Rosinah'a.

"Böyle hissediyorsan, çirkin bir bebek doğurmak için dua et."

O dilsiz kadına bir teşekkür borçluydu çünkü duaları kabul olmuş ve ilk kez çirkin bir kızı olmuştu. İronik bir biçimde adı Güzel olmasına rağmen görüp görebileceğiniz tüm kadınlardan daha çirkindi. Böyle bir yüz ve böyle bir vücutla, erkek ya da kadın, onu sevecek birinin çıkması imkânsızdı. Böylece, Rosinah sağ olsun, Güzel, kötü ruhun lanetinden azat olacaktı.

"Ama şimdi hamile!" diye kükredi kötü ruh. "Bu, birinin onu sevmiş olduğunu kanıtlamaz mı?"

Ama şimdi hamile! Bu, birinin onu sevmiş olduğunu kanıtlamaz mı?

Kötü ruh haklıydı.

"Ama bebeğin babasını nedense öldürmedin."

"Henüz öldürmedim."

Henüz öldürmedim.

Bir gece, bir kez daha Güzel'in odasından sevişme seslerini andıran tuhaf hırıltılar ve iniltiler geldiğini duyan Dewi Ayu sonunda güçlü bir balta darbesiyle kızın odasının kapısını kırdı. Birinin o çirkin Güzel ile seviştiğini fark ettiğinde, en hafif tabiriyle, hayal kırıklığına uğramıştı. Kızını seven biri vardı ve Dewi Ayu'nun o daha doğmadan bile önce olmasını istemediği şey tam da buydu. Öfkeden kudurarak, bu kadar çirkin bir kızı sevecek kadar budala olan adamın kim olduğunu öğrenmek istiyordu. Ama odada korkup, çırılçıplak bir köşeye sinmiş Güzel'den başkasını göremedi.

“Kiminle sevişiyordun?!” diye öfke, hüsran ve panik içinde sertçe sordu Dewi Ayu.

“Hayatta söylemem. Benim prensim o.”

Ancak Dewi Ayu’nun gözüne bir şey çarptı; belli belirsiz bir karaltının yataktan iniyormuş gibi hareket ettiğini gördü. Komodine doğru yürürken de yerde hayal meyal bazı ayak izleri gördü. Lambadan yayılan ışığın altında belli belirsiz fark edilen bu izler terden hafifçe ıslanmış bir çift ayak tarafından bırakılmış gibiydi. Görünmez adam alelacele perdeyi aralayıp pencereyi açtı ve ardından tabii ki dışarı atladı. O zamanlar, Dewi Ayu, Güzel’le sevişmeye gelenin kötü ruh olduğunu düşünmüş ama niçin böyle bir şey yaptığına anlam verememişti.

“Hayır, ben değildim,” dedi kötü ruh gücenerek.

Hayır, ben değildim.

“Kim olduğunu görmemi engelledin.”

“İşte bu doğru. Ha. Ha. Ha.”

İşte bu doğru. Ha. Ha. Ha.

Kötü ruh, intikam planını neredeyse hiç aksama olmadan, kusursuzca uygulamışa benziyor, üzerlerine saldığı lanetiyle Dewi Ayu’nun ailesinden geriye kim kaldıysa hayatlarını mahvetmeye devam ediyordu. Alamanda, Shodancho’yu kaybetmişti. Aslında onu hiç sevmemiş, hatta çoğunlukla ondan nefret etmiş olmasına rağmen ona samimi bir sevecenlik duyduğu birkaç an olmuştu. Ve ilk iki bebeğini kaybettikten sonra, üçüncü Nurul Aini, diğer adıyla Ai de çok genç yaşta ölmüştü. Sonra Maya Dewi çok daha trajik bir biçimde Güzel Rengganis’i kaybetmişti: Biri onu öldürüp okyanusa atmıştı ve hiç kimse bunu kimin yaptığını bilmiyordu. Ardından kocası, neredeyse tüm arkadaşlarının katledildiğine tanık olduktan sonra *mokşa*’ya ulaşıp göğe yükseldi. Dewi Ayu’nun ikinci kızı Adinda, intihar eden kocası Yoldaş Kliwon’un ölüsünü yatak odasında asılı buldu. Ama oğlu Krisan hâlâ hayattaydı. Güzel’in de bir sevgilisi olduğu ortaya çıktı. Geriye kötü ruhun bulaşmadığı kim kaldıysa, Dewi Ayu onları kurtarmalıydı. Adinda’nın elinden Krisan’ın, Güzel’in elinden de, artık her kimse, sevgilisinin alınmasına izin vermeyecekti. Dewi Ayu, karşısındaki kötü ruhla savaşmak için her şeyi göze almıştı.

“Buna izin vermeyeceğim,” dedi ona Dewi Ayu.

“Neye?” diye sordu kötü ruh.

Neye?

“Ailemi mahvetmene.”

“Ha. Ha. Ha. Mahvolmak ailenin kaderine çoktan yazılmış. İntikamımı almamı hiçbir şey engelleyemez.”

Ha. Ha. Ha. Mahvolmak ailenin kaderine çoktan yazılmış, intikamımı almamı hiçbir şey engelleyemez.

“Henri ve Aneu Stammler’ı ayırmayı başaramadın ama,” dedi Dewi Ayu.

“Çünkü içlerinden biri, sevdiğim kadının etinden ve kanından.”

Çünkü içlerinden biri, sevdiğim kadının etinden ve kanından.

“Ben de Ma Iyang’ın torunuyum.”

“Arada dağlar kadar fark var.”

Arada dağlar kadar fark var.

Dewi Ayu, kaftanının cebinden yavaşça, askerlerin kullandığı türden parlak ve sağlam bir hançer çıkardı. “Bunu Shodancho’nun odasında buldum,” diye açıkladı. Kinkin onu korku dolu gözlerle izlerken (elinde hançeriyle öfkeli bir kadın!) kötü ruh yüzüne küçümseyici bir tebessüm kondurmakla yetindi. “Bu hançerle seni öldüreceğim.”

“Ha. Ha. Ha. Hiçbir insan beni öldüremez,” dedi kötü ruh.

Ha. Ha. Ha. Hiçbir insan beni öldüremez.

“Hiç olmazsa deneyebilir miyim?” diye sordu Dewi Ayu.

“Buyur, dene bakalım.”

Buyur, dene bakalım.

Dewi Ayu ona doğru yaklaşırken kötü ruhun yüzünde çok daha iğrenç, kibirli ve kendinden emin bir tebessüm belirdi. Kinkin gözlerini kapadı, bir cinayete tanık olmayı kaldıramayacaktı. Dewi Ayu kötü ruhla birkaç saniye ters ters bakıştı, ardından elindeki hançeri var gücüyle eski kocasına sapladı. Kötü ruhtan kanlar fışkırmaya başladı, Dewi Ayu hançeri tekrar sapladı, tekrar kanlar fışkırdı, Dewi Ayu tekrar sapladı. Büyük bir öfke patlaması yaşayan bir kadının kuvvetini taşıyan ilk darbeden sonra darbelerin şiddeti giderek arttı. Beşinci ve son darbede, kötü bir ruhun kudretine ulaşmış olabilirdi.

Kötü ruh yere yığıldı, göğsünü tutmuş inliyordu.

“Bu nasıl mümkün olabilir? Beni öldürmeyi başardın,” dedi.

Bu nasıl mümkün olabilir? Beni öldürmeyi başardın.

“Elli iki yaşındayken irade gücümü kullanarak öldüm ben. Tek bir umudum vardı bunu yaparken, o da günün birinde senin şeytani gücüne karşı koyup onu etkisiz hale getirebilmekti,” dedi Dewi Ayu. “Ve işte o gün geldi çattı. Yirmi bir yıl ölü kaldıktan sonra mezardan etten kemikten alelade bir insan olarak mı kalktığımı sanıyorsun? Ben artık insan değilim, bu yüzden de seni öldürebiliyorum.”

“Beni öldürmeyi başarmış olabilirsin, ama lanetim yaşamaya devam edecek.”

Beni öldürmeyi başarmış olabilirsin, ama lanetim yaşamaya devam edecek.

Kötü ruh öldükten sonra yoğun, kara bir buluta dönüştü ve havaya karışarak gözden kayboldu. Dewi Ayu, gözlerini Kinkin’e çevirdi.

“Ben görevimi tamamladım. Ölülerin dünyasına geri dönüyorum. Hoşça kal, evlat. Yardımların için teşekkür ederim.”

Ardından güzel bir kelebeğe dönüştü ve açık pencereden uçup giderek o da gözden kayboldu.

Adam birdenbire beliriveriyor, ama bu çok sık olduğu için, varlığı artık Güzel’i şaşırtmıyordu. Güzel’in küçüklüğünden beri bu şekilde ortaya çıkıp onu sohbet etmeye davet ediyordu. Adam geldiğinde, Rosinah, genellikle Güzel’in yanında olmasına rağmen adamı göremiyordu. Ama Güzel görebiliyordu. Rosinah adamın sesini de duymuyordu. Ama Güzel duyabiliyordu. Konuşmayı o adamdan öğrenmişti. Yaşlıydı, bu yüzden kaşları neredeyse bembeyazdı. Esmer, yanık tenli bir adamdı. Yıllarca ağır iş yapmasının sonucunda gelişmiş, kaslı bir vücudu vardı. Bildiği her şeyi Güzel’e o öğretmişti. Rosinah’ın Güzel’i okula yazdırmaya çalışıp okul müdürünün onu okula kabul etmediği sırada –Güzel en başından beri okula gitmek istemiyordu zaten– adam ona şöyle demişti:

“Ben yazmayı hiç öğrenmedim, ama sana öğreteceğim.”

Ben yazmayı hiç öğrenmedim, ama sana öğreteceğim.

Ve şöyle devam etti:

“Ben okumayı da hiç öğrenmedim, ama sana öğreteceğim.”

Ben okumayı da hiç öğrenmedim, ama sana öğreteceğim.

Görünüşe bakılırsa Güzel istediği her şeye sahipti; o adamla arkadaşlığı onu o kadar mutlu ediyordu ki başka hiçbir şeye ihtiyaç duymuyordu. Çirkin

olduğu için başkaları onunla arkadaşlık etmek istemiyordu. Ama o adam onun arkadaşıydı ve çirkin olmasını umursamıyordu. Diğer insanlar onunla karşılaşmak bile istemezken o, Güzel ile zaman geçiriyor, sık sık birlikte oyunlar oynuyorlardı. Rosinah ise küçük kızın görünüşte ani ve sebepsiz mutluluk patlamaları karşısında şaşkına dönüyordu.

Küçük Güzel, okuyup yazabildiği için çok mutluydu. Annesinden kalan kitapları buldu ve neredeyse hepsini büyük bir zevkle okudu. Bu kitaplardan bazı bölümleri kağıda geçirerek yazmayı öğrenmeye çalışıyor, aynı şekilde bundan da büyük zevk alıyordu. Rosinah ise onu şaşkın bakışlarla izliyordu.

"Sanki bir melek öğretiyor sana bunları," diye yazdı Güzel'e.

"Evet, bir *melek* öğretiyor."

Melek belki her gün gelmiyordu ama Güzel, onun, canı istediği zaman, kendisine bir şeyler öğretmek için muhakkak geri döneceğini biliyordu. Çirkin diye onun etrafında olmak istemeyen başka insanlara, başka bir arkadaşa ihtiyacı yoktu. Oyun oynamak için evden çıkması gerekmiyordu, çünkü evin içinde oynayabiliyordu. Tiksinç görüntüsüyle kimseye rahatsızlık vermek istemiyordu, onu görmeye gelen kimse olmadığı için rahatsız da olmuyordu. Bir tek evde mutlu olup rahat ediyordu çünkü orada bir melek yaşıyordu ve çok yakın arkadaş olmuşlardı.

"Ben yemek yapmayı hiç öğrenmedim, ama istersen sana onu da öğretebilirim."

Ben yemek yapmayı hiç öğrenmedim ama istersen sana onu da öğretebilirim.

Böylece yemek yapmayı da öğrendi ve kısa süre içinde baharat karışımlarında ustalaştı. Sırf bununla da kalmadı; örgü örmeye, dikiş dikmeye ve nakış yapmaya başladı. Eğer fırsat verilseydi araba tamir edip tarla da sürebilirdi. Bildiği her şeyi ona büyük bir itina ve sabırla o iyi kalpli melek öğretmişti.

"Bunların hiçbirini yapmayı öğrenmediğin halde nasıl yapabiliyorsun? Ve nasıl bana öğretebiliyorsun?" diye sordu Güzel.

"Yapmasını bilenlerden çalıyorum."

Yapmasını bilenlerden çalıyorum.

“Başkasından çalmak zorunda kalmadan yapmayı bildiğin bir şey var mı?”

“Çekçekle yük taşımak.”

Çekçekle yük taşımak.

İşte Güzel o evde, sergilediği tüm garip davranışlara ve doğaüstü özelliklerine kısa sürede alışan Rosinah eşliğinde böyle büyüdü. Güzel’e annesinden rahatça yaşamalarına yetecek bir miras kalmıştı; Rosinah’ın tek yapması gereken, bu parayı yaşamlarını idame ettirecek şekilde kullanmaktı. O her gün günlük ihtiyaçlarını karşılamak için alışverişe giderken Güzel evde kalıyordu. Evde, bir seferinde Dewi Ayu’nun da dile getirdiği gibi, bir hayalet vardı, ama kimseye bir rahatsızlık verdiği görülmemişti. Eğer gerçekten bildiği her şeyi Güzel’e öğreten oyduysa, bu hayaletin iyi bir hayalet olduğu bile söylenebilirdi. Bu yüzden Rosinah’ın Güzel’i evde tek başına bıraktığı için endişelenmesine gerek yoktu.

Arada sırada meraklarına yenik düşüp çitlerin ardından onu gözetleyen çocukların bile endişelenmesine gerek yoktu. Güzel, düşünceli ve iyi kalpli bir kızdı; onu bir görseler çocukların korkudan öleceğini bildiğinden asla onlara görünmezdi. Bir tek doğduğu günden beri onu tanıyan Rosinah’ın kendisini görmesine izin veriyordu. O kadar düşünceli bir kızdı ki kendinden ve normal insanlar gibi yaşamak arzusundan feragat etmişti. Yaşam alanı evle kısıtlıydı: yatak odası, yemek odası, banyo, mutfak ve bazen de gecenin karanlığında bahçe. Monoton ve son derece sıkıcı bir varoluşu seçip kendini feda edişi (yoksa cezalandırışı mı?) iyi kalpliliğindendi ve bu tekdüze hayattan son derece hoşnut görünüyordu.

“Şimdi sana bir prens vereceğim,” dedi iyi kalpli melek.

Şimdi sana bir prens vereceğim.

Artık genç kız olmuştu. Her genç kız gibi o da hem âşık olacağı hem de ona âşık olacak bir erkeğin hayalini kuruyordu. Hiçbir erkeğin kendisini sevmeyeceğinden emindi ve giderek umutsuzluğa kapılıyordu. O, sevilmek için yaratılmamıştı. Elektrik prizini andıran burun delikleri ve kurum gibi kapkara teniyle tam bir gudubetti. İnsanlar onu görünce mideleri bulanıp kusuyor, korkudan bayılıp altlarına işiyor ve cin çarpmış gibi kaçıyorlardı. Kimse ona âşık olmuyordu.

“Bu doğru değil. Senin de sadece sana ait bir prensin olacak.”
Bu doğru değil. Senin de sadece sana ait prensin olacak.

Bu imkânsızdı. Onu şimdiye kadar hiç kimse görmemişti. Dolayısıyla kimse onu tanımıyordu. Ve tanımadan ona âşık olacak birinin çıkması mümkün değildi.

“Sana hiç yalan söyledim mi?”
Sana biç yalan söyledim mi?
Hayır.
“Hava kararınca verandaya çık ve prensinin gelmesini bekle.”
Hava kararınca verandaya çık ve prensinin gelmesini bekle.

Geceleri karanlık çökünce verandada oturur, korkunç yüzüyle insanları rahatsız edeceği endişesi taşımadan temiz havayı içine çekerdi. Karanlıkta kendini rahat ve güvende hissediyordu; gece, en yakın arkadaşı olmuştu. Bazen sabahları erkenden kalkıp güneş etrafı aydınlatmadan önce dışarı çıkar ve meleğin Venüs dediği pembemsi yıldızı seyrederdi. Venüs’ü, tıpkı kendi adı gibi, güzel olduğu için seviyordu.

Şimdi verandada oturmuş, kendisine vaat edilen prensin gelmesini bekliyordu. Nasıl geleceğini bilmiyordu bu prensin; kim bilir, belki Venüs’ten gelecek bir ejderhaya binerdi, belki de onu şok eder ve yerin altından fırlayarak gelirdi. Gelip gelmeyeceğini bilmiyordu ama onu bekleyecekti. O gece, bırakın prensi, evin önünden bir dilenci bile geçmedi.

Ama meleğin kendisine yalan söylemeyeceğine inanıyordu, o yüzden ikinci gece de bekledi. Evin önünden bir cenaze alayı geçti, ancak ortada prens mirens yoktu. Ardından bir *bajigur*[1] satıcısı geçti ama durup selam vermek bir yana, kafasını çevirip Güzel’e bakmadı bile. Prens hâlâ ortada yoktu. Yorgun düşen Güzel, en sonunda sandalyesinde uyuyakaldı. Rosinah onu kucaklayıp içeri götürdü ve yatağına yatırdı.

Üçüncü gece yine bekledi ama hâlâ gelen giden yoktu. Rosinah, neden her gece verandada oturduğunu sorunca Güzel, “Prensimin gelmesini bekliyorum,” diyordu. Böylece Rosinah kızın ergenliğe girmiş olduğunu anladı. Âdet görmeye başladığını biliyordu, şimdi de bir sevgili istiyordu. Belki biri onu görür ve âşık olur umuduyla verandada oturuyordu. Rosinah,

bunu düşünüp üzüldü ve odasına giderek, belki de hayatı boyunca kimsenin onu sevmeyeceğinin daha farkında bile olmayan çirkin Güzel'in bahtsızlığına ağladı. Onun bir prensi olmayacaktı.

Ama, dördüncü, beşinci, altıncı gece, Güzel beklemeye devam etti. Yedinci gece, bahçenin köşesindeki çalılıklardan çıkan adamı görünce birden ürktü. Adam çok yakışıklıydı. Güzel, beklediği prensin sonunda geldiğine emindi. Otuz yaşlarındaki yumuşak bakışlı adam saçlarını güzelce geriye taramıştı ve üzerinde koyu renk, ağırbaşlı giysiler vardı. Elinde tuttuğu gülle Güzel'e doğru yürüdü ve reddedilmekten korkuyormuşçasına, tereddütle gülü ona uzattı.

"Senin için," dedi adam, "Güzel."

Güzel, kalbinde çiçekler açarak gülü kabul etti ve adam gözden kayboldu. Ertesi gece tekrar geldi, Güzel'e başka bir gül verip yine ortadan kayboldu. Üçüncü gece, Güzel'e yeni bir gül uzatıp, Güzel gülü aldıktan sonra, sonunda ilk kez konuştu:

"Yarın gece yatak odanın penceresini çalacağım."

Ertesi gün heyecanla ilk randevusunu bekleyen bir genç kız gibi, bütün gün gece olsun da prensi gelsin diye bekledi. Ne giyeceğini düşünerek gerildi, aynanın önünde uzun zaman geçirdi. Gudubet suratını unuttu ve annesinin eski tuvalet masasında ne varsa alıp, hatta Rosinah'ın makyaj çantasından da bazı şeyleri ödünç alarak, süslenmeye koyuldu. Rosinah'ın adamın ziyaretlerinden haberi yoktu; Güzel ne zaman elinde bir gülle içeri girse, gülü onun kopardığını düşünüyordu. Güzel'in tüm gün canhıraş makyaj yapmaya çalıştığını gören Rosinah şaşırıp kalmış ve onun bu haline çok üzülmüştü.

"Bir prenses gibi görünmeye çalışan bir kurbağa sanki," diye düşündü, kendi kendine ıslanan gözlerini silerken.

Güzel, o yaşlı adamı, o birdenbire ortaya çıkmaktan hoşlanan iyi kalpli meleği görmek istiyordu ama melek prens çıkıp geldiğinden beri Güzel'i ziyaret etmez olmuştu. Oysa Güzel'in ona sormak istediği birçok soru vardı: Bir genç kız ilk randevusuna nasıl hazırlanmalıydı; eğer prens onu baştan çıkarmaya çalışırsa ne demeli ve ne yapmalıydı; prens penceresini çalıp da açtığı zaman ne tepki vermeliydi; ne konuşmalıydı? Aklına takılan her şeyi iyi kalpli meleğe sormak istiyordu ama yaşlı adam ortalıkta yoktu.

Sonuçta sıradan, gündelik bir elbise giydi sadece. Karanlık çökünce büyük bir ciddiyetle beklemeye koyuldu. Bu sefer verandada değil, odasında bekliyordu. Son derece gergin olduğu her halinden belliydi. Bir iş

görüşmesine girmek için heyecanla adının çağrılmasını bekleyen biri gibi kulaklarını dikmiş yatağın kenarında oturuyor, adam pencereyi usulca tıklatırsa duyamamaktan korkuyordu. Arada bir yataktan kalkıp araladığı perdeden dışarıya bakıyor; bahçede, karanlıkta bir karartıya dönüşmüş bitkiler dışında başka bir şey göremeyince aynı gerginlikle tekrar yatağın kenarına oturuyordu.

Bir süre sonra pencerede çok hafif bir tıkırtı duydu. Emin olmak için iyice kulak kabarttı ve bu sefer pencerenin üç kez tıklatıldığını duydu. Karışık duygular içinde, yarı koşarak gidip pencereyi açtı.

Prensi, elinde her zamanki gibi bir gülle, karşısında duruyordu.

"İçeri girebilir miyim?" diye sordu prens.

Güzel utanarak başını salladı.

Prens, gülü Güzel'e verdikten sonra yatak odasının penceresinden içeri atladı. Bir an durup etrafına bakındı ve yavaş adımlarla odanın bir köşesinden diğerine, bir ileri bir geri yürümeye başladı. Ardından kafasını çevirip, az önce pencereyi kapatan Güzel'e baktı. Güzel pencereyi kapatmış ama kilitlememişti. Prens yatağın kenarına oturup Güzel'e eliyle yanına oturmasını işaret etti. Kız bu işarete uydu. Ardından bir süre sessiz kaldılar.

"Uzun zamandır seninle tanışmak istiyordum," dedi prens.

Son derece gururu okşanan Güzel, ona kendisini nereden bildiğini sormadı.

"Uzun zamandır seni tanımak ve sana dokunmak istiyorum," diye sözlerine devam etti prens.

Bu sözlerden sonra Güzel'in kalbi hızla çarpmaya başladı. Adama bakmaya cesaret edemiyordu. Adam yumuşakça elini kavrayınca Güzel birdenbire baştan aşağı buz kesti.

"Elini öpebilir miyim?" diye sordu prens. Güzel daha tepki vermeden – belki de verememişti– prens elini öptü.

İlk randevularında çoğunlukla prens konuştu, Güzel dinledi. Utangaç ve çekingen bir şekilde arada sırada başını aşağı yukarı ya da sağa sola sallamakla yetiniyordu. Prensin eve gitme vakti gelinceye kadar bu şekilde, bir buçuk saat geçirdiler. Prens geldiği gibi pencereden atlayarak gitti. Ama gitmeden önce bir sonraki randevularını planladı.

"Beni bu hafta sonu bekle, tıpkı daha önce beklediğin gibi."

Güzel, hafta sonundaki randevuda konuşacağına kendi kendine yemin etti. Dilini yutmuş gibi davranmayacak, utangaç ve çekingen tavırlarla başını yukarı aşağı ya da sağa sola sallayıp durmayacaktı. Konuşacak ve

prensin ondan sıkılmaması için daha başka ne gerekiyorsa yapacaktı. Güzel, yaşlı adamın ziyaretlerinin kesilmiş olmasını umursamıyordu artık. Ondan daha yakışıklı ve daha nazik birini bulmuştu. Bu genç adam gururunu okşuyor, ayrıca onu baştan çıkartıyordu; kim bilir, belki de onu seviyordu. Kalbi güm güm atıyor, gelecek hafta sonunu iple çekiyordu.

Prens söz verdiği gibi o hafta sonu geldi. Elinde yine bir gül vardı. Pencereden içeri girip Güzel ile birlikte yatağın kenarına oturdu. Ardından Güzel, ilk adımı atarak prense bir soru sordu, ancak üstünden atamadığı çekingenliği sesine yansıyordu:

"Gülü nereden buldun?"

"Sizin bahçeden."

"Gerçekten mi?"

"Param yok."

Güldüler.

Ardından prens Güzel'in elini ikinci kez tuttu; bu sefer Güzel de ona karşılık verdi. Prens, izin alma gereği duymadan Güzel'in elini öpünce, Güzel, eski utangaç ve çekingen haline geri döndü. Prens hafifçe Güzel'in elini okşamaya başladı, dokunuşu o kadar yumuşak, o kadar huzur vericiydi ki kuş gibi hafiflediğini hissetti Güzel, yavaş yavaş uykuya dalması işten bile değildi. Sonra birden adamı karşısında, yüzünü yüzünün tam önünde bulmasıyla kalbi deli gibi atmaya başladı. Ne olduğunu anlamadan, yüzü yüzüne yaklaşan adamın dudaklarını dudaklarına değdirdiğini ve bu dokunuşun tutkulu bir öpücüğe dönüşerek dudaklarında bıraktığı ıslaklığı hissetti. Adamın öpücüklerine karşılık vermeye çalışırken dudaklarından sonra dillerinin de sertçe birleşmiş olduğunu fark etti. Yarım saat kadar uzun uzun öpüştüler ve prensin eve dönme vakti geldi.

"Önümüzdeki hafta sonu seni bekleyeceğim." Bu sefer konuşan Güzel, onu büyüleyici tebessümü ve başıyla onaylayan ise prensti.

Prensin öpücükleri Güzel'in aklını başından almıştı, zaman oradan oraya uçuşup duran bir sinek kadar hızlı geçsin ve hafta sonu bir an önce gelsin istiyordu. Ertesi gün ve hatta ondan sonraki gün o öpücüklerin içinde yaktığı ateş hâlâ sönmemişti. Öpüştükleri ana adım adım nasıl geldiklerini zihninde yeniden canlandırdı ve bunu her düşündüğünde kalbi titredi.

Bir sonraki buluşmalarında öpüşmeye prens daha içeri adımını atamadan pencerenin pervazında başladılar. Sonunda prens pencereden içeri tırmandı ve Güzel panjurları kapadı ama dudakları bir an olsun birbirinden

ayrılmadı. Odanın içinde vahşice ve tutkuyla öpüşmeye devam ettiler. Prens Güzel'i duvara yaslayıp vücudunu onunkine bastırdı.

Prensin yaramaz elleri yavaşça ama kararlılıkla Güzel'in elbisesinin altına doğru kaymaya başlayınca odadaki sıcaklık birden arttı. Çırılçıplak kalana kadar giysilerini bir bir çıkarıp yere fırlattılar ve prens Güzel'i kucağına alarak yatağa kadar taşıdı.

"Şimdi sana sevişmeyi öğreteceğim," dedi prens.

"Evet, öğret bana," diye yanıtladı onu Güzel.

Ve başladılar sevişmeye. Bakire Güzel, birbirine karışan acı ve zevk çığlıklarıyla ortalığı birbirine katınca, Rosinah şaşkın bir halde kızın odasının kapısına kadar geldi. Güzel'in kilitlemeyi unuttuğu kapıyı açınca, Güzel'in çırılçıplak, yatağın üstünde tek başına, bir yukarı bir aşağı hopladığını gördü. Üzüntü ve endişeyle başını iki yana salladı ve kapıyı usulca kapatarak onu yalnız bıraktı. Bu arada prens, Güzel'in kasıklarını tarumar etmeye devam ediyordu; kız bir yandan kanarken diğer yandan zevk çığlıkları odada yankılanıyordu.

Prensi odaya hep pencereden girse de, özlemiyle yanıp kavrulan Güzel onu verandada bekliyor ve eve varış anını kaçırmak istemiyordu. Her buluştuklarında sevişiyorlar (bazen iki kez) ve kendilerini dünyanın en mutlu çifti hissediyorlardı. Rosinah'ın ya da mezarından kalkıp eve döndükten sonra odasının kapısını kırıp içeriye dalan Dewi Ayu'nun prensi görememeleri Güzel'i şaşırtmıyordu. O evin içinde yeteri kadar mucize gerçekleşiyordu zaten; bu yüzden artık umursamıyordu. Sonuçta, Rosinah, Güzel'in görebildiği yaşlı meleği de göremiyordu.

Derken bir gün Güzel hamile kaldı.

Ama hamile kaldığını fark ettikten sonra bile prensi beklemeye ve geldiğinde onunla sevişmeye devam etti. Mutluluklarını bozacağından korkarak hamileliğinden ona hiç bahsetmedi.

Dewi Ayu ölüler dünyasına geri döndükten kısa bir süre sonra bir gece, Güzel ile prens, sevişmelerinin ardından çırılçıplak yatağa uzanmış dinlenirken, elinde havalı tüfeğiyle bir erkek çıkageldi ve odanın kapısını kırdı. Kısa boylu, hantal yapılı biriydi gelen adam, kederli bir havası vardı. Güzel'i görünce bir anda dehşetle ürperse de öfkeli bakışları hızla prense kaydı.

"Sen!" dedi. "Güzel Rengganis'in katilisin ve ben onun intikamını almaya geldim!"

Prens, ustaca hedef alınarak ateşlenen kurşundan kaçamadı ve alnının tam ortasından vurularak yatağa düştü. Ölmüştü. Güzel çığlık çığlığa bağırırken, öfkeden gözü dönen katil tüfeğini tekrar tekrar doldurarak prense tam beş el daha ateş etti.

Kimse ne olup bittiğini tam olarak anlamadı; herkesin tek bildiği, büyükannesinin evini ziyaret ederken vurularak öldürülmüş olduğuydu.

Krisan'ın cenazesine tüm aile katıldı. Adinda büyük üzüntü içindeydi. Artık lanet tamamlanmıştı: Alamanda, Shodancho ve Ai'yi; Maya Dewi, Maman Gendeng ve Güzel Rengganis'i; Adinda ise önce Yoldaş Kliwon'u, şimdi de Krisan'ı kaybetmişti. Böylece üçü de tüm sevdiklerini kaybetmiş oluyordu.

Üç kız kardeş Krisan'ın tabutunun arkasında Budi Dharma Mezarlığı'na doğru yürürlerken, Alamanda ve Maya Dewi, Adinda'yı teselli etmeye çalışıyordu.

"Lanetlenmiş bir aile gibiyiz," dedi Adinda ağlayarak.

"Gibisi fazla," diye düzeltti Alamanda. "*Gerçekten* lanetliyiz."

İhtiyar Kamino, Adinda'nın isteği üzerine, Krisan için babasının hemen yanında bir mezar kazıyordu. Oğlunun yanını da kendisi için ayırtmıştı.

Kadınlar normalde mezarlığa gitmezdi; mezarlığa ancak, tıpkı yıllar önce Farida'nın yaptığı gibi, ölen kişiden ayrılmaya dayanamadıkları özel durumlarda giderlerdi. Ama Krisan'ın cenazesinde üç kız kardeş de hazır bulundu. Onlardan başka, tabutu taşıyan altı komşu erkekle ölünün duasını edecek imam vardı. Cenazeye katılanlar sadece bu kadardı.

Üç kız kardeş, koyu renk matem giysileri ve onları kim bilir neden koruyan şemsiyeleriyle (öğleden sonraları güneş o kadar yakıcı olmazdı, o sırada yağmur da yağmıyordu) mezarın başında tek başlarına duruyorlardı. Bir müddet sonra uzakta iki siyah nokta belirdi. Giderek yakınlaşan noktalar hareket eden karartılara dönüştü. İyice yakınlaştıklarındaysa, bunların kendileri gibi matem kıyafetleri giymiş iki kadın olduğunu fark ettiler.

Daha şaşırtıcısı, o iki kadının, cesedi toprakla buluşmak üzere olan Krisan'a veda etmek için gelmiş olmalarıydı. Kadınlardan bir tanesinin suratı o kadar çirkindi ki, onun bu görüntüsü, üç kız kardeşi, en az kadınların cenazedeki varlığı kadar şok etmişti. Başta, bu çirkin suratlı kadının mezarlıktaki hayaletlerden biri olduğunu düşündüler. Ama sonra Dewi Ayu'nun hiç tanışmadıkları ama bir canavar kadar çirkin olduğu

söylenen dördüncü kızı hakkındaki dedikoduları hatırladılar. Kadınlardan çirkin olanı Krisan'ın ölümüyle yıkılmışa benziyordu. Yavaş yavaş toprağın altında gözden kaybolmaya başlayan kefene sarılı bedene ondan ayrılmak istemiyormuşçasına çaresiz gözlerle bakıp ağlıyordu. Adinda'dan bile daha üzgün gibiydi.

Alamanda cesaretini toplayıp ona, "Sen Güzel misin?" diye sordu.

Güzel başını salladı. "Biliyorum, sizler de Alamanda, Adinda ve Maya Dewi'siniz."

"Hepimiz Dewi Ayu'nun kızlarıyız," dedi Alamanda ve ucube suratına aldırmadan Güzel'e sarıldı.

Güzel yeniden konuştu: "Krisan'ın ölümüyle artık hiçbirinizin kimsesi kalmamış oldu; hepinizin başı sağ olsun."

Cenaze töreni bitince hep birlikte anneleri Dewi Ayu'nun evine gittiler. Kendi küçüklüklerine ve Dewi Ayu'ya ait fotoğraflara bakıp evi gezerken zorluklarla dolu geçmişlerini hatırlayıp ağladılar. Öksüzler çetesiydi onlar artık; sahip oldukları tek şey birbirleriydi ve yeniden, içtenlikle aralarında bir bağ kurmaya çabalıyorlardı.

"Annemiz geri geldi ama çok uzun kalmadı. Krisan ölmeden önce geri gitti," dedi Güzel.

"Ölüler böyle," dedi Maya Dewi. "Öldükten üç gün sonra benim kocam da gelmişti."

İlerleyen günlerde herkes kendi evinde sessiz sakin yaşamaya devam etti. Neşelenmek için birbirlerini ziyaret ediyorlardı. İlk kez cenazede evin dışında boy gösteren Güzel bile, ablalarını ziyaret etmek için evden çıkmaya başlamıştı. Artık insanların ona dik dik bakmalarını umursamıyordu. Uzun elbiseler giyiyor ve sürekli yüzünün neredeyse tamamını kapatan bir peçe takıyordu. Dört kardeş birbirlerine sarılarak başlarına gelen tüm felaketleri unutmaya çalışıyor ve aralarındaki sevgiden duydukları memnuniyetle yeni hayatlarından büyük keyif alıyorlardı.

Ve yaşadıkları müddetçe bu böyle devam etti. Öyle ki, dedikodularını yapanlar dördü bir araya geldiğinde onlardan "dullar çetesi" diye bahsediyordu.

Ama onlar bu şekilde çok mutluydu ve birbirlerini çok seviyorlardı.

Güzel, hamileliğinin altıncı ayında erken doğum yaptı ve bebeği ağlamaya bile fırsat bulamadan öldü. Ablaları, dilsiz Rosinah'ın yardımıyla bebeği evin arka bahçesine gömdü.

"Gömmeden önce bebeğe bir isim verdin mi?" diye sordu Alamanda.

“Ona bir isim vermek acımı daha da artırırdı.”

“Sormamda bir sakınca yoksa, kimin çocuğuydu gerçekten?” diye sordu Adinda.

“Benim ve prensimin.”

Aralarında hâlâ dile gelmemiş çok şey vardı elbette. Bu yüzden Güzel’i, prens dediği adamın kim olduğunu söylemesi için zorlamadılar.

Bebek gömüldükten sonra da birbirlerini sevmeye ve birbirlerinin sırlarına saygı göstermeye devam ederek yaşamlarını sürdürdüler.

Güzel Rengganis’in cesedi bulununca, katilinin kendisi olduğu er geç ortaya çıkar düşüncesiyle Krisan’ı büyük bir korku sardı. Shodancho’nun gözü dünmüşçesine aradığı Ai’nin cesedini yatağının altında saklayan da o olduğu için, bu korku iyice katmerlendi.

Cesedi mezarlığa geri götürmeyi düşündü ama Shodancho mezarın açılıp kızının cesedinin çalındığını öğrendiğinden beri mezarlıkta bekleyen nöbetçilere yakalanmaktan korktu. Ai’yi mezarına geri götürmek hiç akıllıca değildi. Öte yandan kızın cesedini biri onu bulmadan önce yatağının altından nasıl yok edebileceğini düşünürken aklını kaçırmak üzereydi.

Annesinin ya da babaannesinin yatağın altından etrafa sızan kötü kokunun peşine düşmesinden korkarak odasının kapısını sürekli kilitli tutup resmen hapis hayatı yaşıyordu. Hatta annesi ya da babaannesi odaya girip temizlemeye kalkışmasın diye odasını kendi süpürüyordu.

Krisan, sevdiği kızın cansız bedeninden kolayca kurtulabilmek için onu küçük parçalara ayırmaya bile yeltenmişti. Onu köpek mamasına dönüştürmek muhtemelen mezara geri götürmekten daha güvenli olacaktı çünkü bu şekilde onu asla bulamazlardı. Ama kızın öldükten sonra bile çürümeyen, uyuyormuş da bir noktada uyanıp gözlerini ovuşturacakmış gibi duran o güzel yüzü nedeniyle Krisan bunu yapamadı. Onu o kadar çok seviyordu ki bedenini küçük parçalara ayırma düşüncesi bile ağlamasına yetti ve elindeki satırı havaya kaldıracak gücü kendinde bulamayarak Nurul Aini’yi kefeniyle birlikte yatağın altındaki yerine geri soktu.

Çaresizlik içinde tüm suçunu itiraf etmek üzereydi ki aklına parlak bir fikir geldi. Bu fikri hayata geçirecek ve Ai’ye öyle veda edecekti.

Tıpkı Güzel Rengganis ve Ai’nin cesediyle birlikte okyanusa açıldığı zaman yaptığı gibi, cesede bir kez daha kendi kıyafetlerinden giydirdi. Gece, şafak vakti yaklaşırken, cesedi sırtına alıp mobiletini kıyıya sürdü. Geçen sefer çaldığı kayığı tekrar çaldı ve Ai’nin cesediyle birlikte okyanusa

açıldı. Yanına cesetten başka kızın kafasının neredeyse iki katı büyüklüğünde iki kaya parçası almıştı.

Gün ağarırken Güzel Rengganis'i öldürdüğü yere ulaştı. Okyanus burada oldukça derinleşiyordu, köpekbalıkları bile onu bulamazdı. Yanaklarından süzülen yaşlar eşliğinde –ama bunu yapmak zorundaydı– kaya parçalarını kızın bedenine sımsıkı bağladı; yelken balıklarının ipleri parçalayıp koparmasını istemiyordu. Ve onu suya attı. Ai'nin cansız bedeni, kayaların ağırlığıyla hızla okyanusun derinliklerini boyladı ve arkasında hiçbir iz bırakmadan gözden kayboldu. Shodancho yüz yıl bile arasa artık onu asla bulamazdı.

Krisan, buruk bir kalple dönüşe geçti. Ama sonunda rahatlamıştı. Tek başına okyanusa açılmış bir balıkçının yanından geçerken, balıkçı onu sorguya çekti.

"Kayığında bir tane bile balık yok, tek başına okyanusta ne yapıyorsun bakayım?"

"*Kayığında bir tane bile balık yok, tek başına okyanusta ne yapıyorsun bakayım?*"

"Bir cesetten kurtuluyorum," dedi Krisan, adamın neye çarpıp yankılandığı meçhul sesinin yankısından ürpererek.

"Güzel sevgilin kalbini mi kırdı? Ha. Ha. Ha. Evlat, sana tavsiyem, kendine çirkin bir sevgili bul. Asla seni incitmezler."

Güzel sevgilin kalbini mi kırdı? Ha. Ha. Ha. Evlat, sana tavsiyem, kendine çirkin bir sevgili bul. Asla seni incitmezler.

Sözünü bitiren balıkçı ters istikamete doğru yol alıp Krisan'ın yanından ayrıldı. Krisan dönüş yolu boyunca adamın söylediklerini düşündü ve mobiletini park ettiği yere geldiğinde, kendi kendine, "Belki de gerçekten kendime çirkin bir sevgili bulmalıyım. Hem de en çirkinini," dedi.

Dewi Ayu, kudretli kötü ruhu öldürmeyi başardıktan kısa bir süre sonra, Kinkin, Güzel Rengganis'in mezarının başında bir *jailangkung* seansı düzenledi. Bu sefer başaracağından emindi çünkü sürekli yoluna taş koyan cani ruhtan kurtulmuştu. Mezarın üstündeki toprağa Güzel Rengganis'in

ruhuna aracılık etmesi için tahtadan bir kukla yerleştirdi ve mantraları söylemeye başladı. Kukla önce titremeye (bu, çağırılan ruhun geldiğinin işaretiydi), sonra şiddetle sallanmaya başladı (bu da ruhun öfkelendiğinin işaretiydi). Kinkin, artık devrilmek üzere olan kuklayı sakinleştirmeye çalışırken Güzel Rengganis'in ruhundan bir güzel fırça yedi.

"Seni aptal, ne yaptığını sanıyorsun?"

"Ruhunu çağırıyorum."

"Onu anladık," dedi Güzel Rengganis. "Bana bak, ne yaparsan yap, benimle asla evlenemeyeceksin."

"Sadece seni kimin öldürdüğünü öğrenmek istiyorum. Lütfen intikamını almama ve aşkımın acısını çıkarmama izin ver," dedi Kinkin, kuklanın önünde secde edip yalvararak.

Tahtadan kukla, yani Güzel Rengganis, "Bin yıl yaşasan bile sana beni kimin öldürdüğünü söylemeyeceğim," dedi.

"Nedenmiş o? Ölümünün intikamını almamı istemiyor musun?"

"Hayır. Onu hâlâ çok seviyorum."

"Tamam işte, ben onu öldüreyim, siz de ölüler diyarında birbirinize kavuşun."

"Bu saçmalıklarla beni kandıramazsın." Ve Güzel Rengganis kayıplara karıştı.

Ama sonunda, Güzel Rengganis'in ruhundan olmasa da, tanımadığı başka bir ruhtan gerçeği öğrendi. Ruhların, insanların bilmediklerini bildikleri ve artık kimsenin onların gerçekleri söylemekten alıkoyamayacağı inancıyla rasgele ruhlar çağırmaya başladı. Çağırdığı ruhlardan biri, yaşlı ve zayıf görünümüne karşın oldukça gür bir sese sahipti.

"Ha. Ha. Ha. Eskisi kadar güçlü olmasam da işte döndüm, evlat."

Ha. Ha. Ha. Eskisi kadar güçlü olmasam da işte döndüm, evlat.

"Güzel Rengganis'i kimin öldürdüğünü biliyor musun?" diye sordu Kinkin.

"Evet. Güzel Rengganis'i Krisan öldürdü. O kızı gerçekten seviyorsan ve götün yiyorsa Krisan'ı öldür. Ha. Ha. Ha."

"*Evet. Güzel Rengganis'i Krisan öldürdü. O kızı gerçekten seviyorsan ve götün yiyorsa Krisan'ı öldür. Ha. Ha. Ha*.

İşte, Kinkin, Krisan'ı, Güzel'in odasında, havalı tüfekle yaptığı beş ustaca atışla böyle öldürdü.

Aynı hücreyi paylaştığı kötü adamların insafına kalarak, yedi yıl hapis yattı: Haftada bir tecavüze uğradı, neredeyse her gün dayak yedi, her öğünde payına düşen yemeğin yarısı elinden alındı ve hapiste olduğu süre boyunca Kamino'ya emanet ettiği tüm mal varlığını kaybetti. Çektiği tüm eziyetlere rağmen hapiste mutluydu, çünkü gördüğü ilk andan beri taparcasına âşık olduğu kadının ölümünün intikamını almıştı.

Cezasının dolmasına bir yıl kala iyi halden serbest kaldı. Hapisten çıktığında uzun, darmadağınık saçlarıyla son derece hırpani ve bitkin görünüyordu. İyice zayıflamıştı. Suratı bir deri bir kemik kalmış, avurtları çökmüştü. Yaşayan bir iskelet gibiydi adeta, yine de hürriyetine kavuşmuş olmanın verdiği coşkuyla özgürlüğün kokusunu içine çekti.

Kinkin'e yeni giysiler ve yemekle ulaşım için biraz para verilmişti, ancak o, şehir hapishanesinden yürüyerek çıktı ve yoluna giysilerini değiştirmeden, bir berduş gibi paçavralar içinde devam etti. Verdikleri giysiler katlanmış şekilde elindeydi, parası ise cebinde güvencedeydi. Hiçbir yerde durup vakit kaybetmek istemiyordu. Bir an önce eve geri dönüp öldürdüğü adamın yerin altında olduğundan emin olmak istiyordu.

Sonunda, Yoldaş Kliwon'un hemen yanında, Krisan'ın mezarını buldu. Mezar taşında adı yazdığına göre bir yanlışlık olamazdı. Kinkin yeni bir mezar taşı yaptı ve onu, üzerinde Krisan'ın adı yazan eski mezar taşıyla değiştirdi.

Mezar taşında artık şöyle yazıyordu: köpek (1966-1997).

Krisan, çirkin bir sevgili edinme fikrini yıllardır kafasında evirip çeviriyordu. "Çirkin kadınların nesi var?" diye sordu kendi kendine. "Onları da tıpkı güzel kadınlar gibi sikmek mümkün." Ve Dewi Ayu'nun kızının ne kadar çirkin hatta belki de yeryüzündeki en korkunç görünümlü insan olduğunun konuşulduğunu hatırladı. Dewi Ayu, Krisan'ın anneannesiydi, bu da adının Güzel olduğu söylenen çirkin suratlı şeyin Krisan'ın teyzesi olduğu anlamına geliyordu, ama Krisan bunu umursamadı. Daha önce kuzenini becermişti, teyzesini becermesinin ne zararı olabilirdi ki?

Böylece bir gece anneannesinin evine gitti ve Güzel'i verandada otururken gördü. Kız sanki birini bekliyordu. Ona nasıl yaklaşması gerektiğini kestiremedi, o yüzden birkaç gün, yorulup eve dönene kadar, onu karanlığın içinden seyretmekle yetindi. Bahçeyi çeviren çitlerden içeri

dalmaya ancak yedinci günde cesaret edebildi. Bahçeden bir gül koparıp Güzel'in yanına gitti ve kopardığı çiçeği ona uzattı.

"Senin için," dedi, "Güzel."

Sonrasında her şey yolunda gitti ve sonunda seviştiler. Seviştiler. Seviştiler. Ve sevişmeye devam ettiler. Güzel bir kızla sevişmekten ne farkı vardı ki, hissettiği şeyler tıpatıp aynıydı. Güzel Rengganis ile yatmakla gudubet Güzel ile yatmak arasında hiçbir fark yoktu. Her şey tıpatıp aynıydı, her şekilde menisi fışkırıyordu. Güzel'le seks yapmaya devam etti. Krisan'a göre, "onu sikiyordu". Bir süre sonra kızın hamile olduğunu fark etti ama bunu umursamayarak "onu sikmeye devam etti".

Güzel bir gün sordu: "Neden beni istiyorsun?"

Krisan, dürüstçe cevapladığından emin olamayarak, "Çünkü seni seviyorum," dedi.

"Çirkin bir kadını mı seviyorsun?"

"Evet."

"Neden?"

"Neden?", her daim cevaplaması zor bir soru olduğundan bunu yanıtlamadı. Bir tek, "ne kadar?" sorusuna cevap verebiliyordu, çünkü o kolaydı. Sevgisini göstermek için onu okşamaya devam etti; ne kadar çirkin, ne kadar tiksinç ve ne kadar korkunç olduğu umurunda değildi. Her şey harikaydı, benzerini daha önce neredeyse hiç yaşamadığı bir hazzı keşfetmişti. Ama Güzel, her buluşup seviştiklerinde "Neden?" diye sorarak Krisan'ı sıkıştırmaya devam ediyor, Krisan ise sessiz kalıyordu. Cevabı bilmesine rağmen söylemek istemiyordu. Ama ölmeden önceki son gecesinde, sonunda cevap verdi.

Dördüncü itirafı: "Çünkü güzellik bir yaradır."

Çünkü güzellik bir yaradır.

---

[1] Batı Cava'ya özgü geleneksel bir sıcak içecek

EKA KURNIAWAN 1975 yılında Endonezya'nın Tasikmalaya şehrinde doğdu. Yogyakarta'da Gadjah Mada Üniversitesi'nde felsefe eğitimi alan Kurniawan, *Man Tiger* romanıyla 2016 yılında Uluslararası Man Booker Ödülü'ne aday gösterildi. *Güzellik Bir Yaradır* romanı ise bugüne kadar 34 dile çevrildi.